

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Vndecima Pars, De modis vacandi, & amittendi beneficia, continet decem capita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

VNDECIMA PARS DE MODIS VACANDI, ET AMITTENDI BENEFICIA.

C A P. I.

De Vacationis modis in communi.

S V M M A R I A.

VACATIO beneficii variis modis contingit, quos ponunt relati. numero 1. & vacant aliquando de iure, & de facto, aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure. n. 2.

Omnes vacationis modi verbo vacationis veniunt, praesertim, ubi eadem esset ratio, numero 3. & verbum, vacatio, simpliciter prolatum, comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia penali. n. 4. Et ita quando in supplicatione fit mentio de vacatione simpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi. n. 5. & idem in expectativa. n. 6. in gratia tamen de beneficio vacante requiritur de stylo, quod exprimat modus vacandi, & ex qua persona, nisi quando impetratur certo modo. n. 7.

Vno expresso vacationis modo, alij non veniunt, numero 8. cuius quinque limitationes ponunt Feli. & Selua numero 9.

Prima est, quod capitulum, susceptum, non procedat, ubi communis opinio est, quod vacet beneficium uno modo, nam quamvis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excusat impetrantem, quando est unus impetrans. nu. 10. Quae limitatio intelligitur, quando exprimitur vacatio ex persona eius, qui communiter reputatur verus beneficiarius, alias secus. n. 11.

Si praedecessor triennio pacifice possedit, & communiter reputabatur beneficiarius, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & praefertur cuilibet alij impetranti ex persona alterius, ex allegatione Lapi, quam patatium servat, & reducit ad triennium. n. 12. & qui sine videndi de ea. n. 13.

Probatum vacatio beneficii ex persona alicuius, probata possessione, & obitu eius, nisi detur titulus alterius. n. 14.

Secunda limitatio, nisi aliud appareat de intentione impetrantis, ut dicitur in d. c. susceptum. n. 15. seu potius de intentione mandantis, videlicet, Papa. n. 16. & quando dicatur de ea constare, a n. 17. & seqq.

Tertia limitatio est in acceptatione, n. 20.

Quarta limitatio, quando exprimitur certus vacationis modus, cum clausula, vel alio quouis modo vacet, tunc enim venit omnis modus vacandi ex persona expres-

sa, licet non ex alia, nisi addatur, aut ex alterius cuiusunque persona, quae clausula communiter apponuntur. n. 21. & 22. & tamen satis probabile, quod si diceretur, vel alio quouis modo vacet, tunc propter verbum, vacet, non comprehendatur modus vacandi, etiam ex alterius persona, n. 23. & ita potest accipi decisio Rota, n. 24.

Per d. clausulas solum venit modus vacandi de presenti, non autem de futuro. n. 25.

An per eas veniant vacationes, etiam beneficiorum reservationum, resolutur negativè, si non est facta mentio reservationis. n. 26.

Facta autem mentione reservationis per distam clausulam venit omnis reservatio. nu. 27. praeterquam per vacationem apud sedem, seu in Curia, nam haec requirit specialem mentionem, n. 28. Et ad quardam decisionem Rota in una Spoletiana, quam Mando. allegat in contrarium, respondetur quod ibi aderat etiam clausula, verusq; & ultimus vacationis modus, etiam si ex illo quous generalis reservatio, etiam in corpore iuris clausula resulet, habeatur pro expresso. numero 29.

Quod dictum est, quod facta mentione reservationis per d. clausulae, siue alio quouis modo veniat omnis reservatio, procedit maxime stante clausula, ac dispositioni Apostolica specialiter, vel alias generaliter reservationum existat. n. 30. & quando illa apponatur, & quando solum dicatur, ac dispositioni Apostolica specialiter reservationum existat, quo casu non venit generalis reservatio. n. 31. Dicta clausula, siue alio quouis modo, capit etiam vacationem per priuationem, numero 32.

Resignatarius, seu cessionarius virtute clausulae, siue alio quouis modo, potest capere beneficium, cui vacans per obitum alterius, quamvis resignans, seu cedens nullum ius in eo haberet. n. 33. & praefertur alteri, qui postea impetrasset per obitum, etiam ab eodem contra Rebus. n. 34. Si quis, velit capere beneficium per d. clausulas generales, obstabit reg. de mensuris vacavit in m. n. reservato, nec est alias alia ratione reservatur, quia erat necessaria expressio mensuris. n. 35.

Ita demum per distas clausulas generales potest impetrans eose qui beneficiu ex alia vacatione, si vacationis modus

modus dispositiue, seu assertiue expressus, saltem de facto iustificetur, prout fieri debet, ut possit recurri ad clausulas generales, & stant ista simul. n. 36. & ita procedunt decisiones curia. nu. 37. Et fuit resolutum in decisioib. relatis. à nu. 38. ad 46. Et facit resolutio adducta n. 47. in qua quod sunt accipiende decisiones, & Dd. citati. n. 48.

Vera videtur sententia Aegidij, quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent saltem de facto verificari contra alios. n. 49.

Non videtur vera decisio. 2045. li. 3. p. 3. diuersorum. nu. 50. nec decisio Supporegion. canonicatus relata. numero 51.

Inferiur ad decisionem Ceneten. parochialis relata. n. 52. qui declaratur ibi, & n. seqq.

Gratia de beneficio vti vacante tali mense, non valet, si vacauit in alio, nec potest capi beneficium ex clausulis generalibus, nisi saltem de facto verificetur vacatio in mense narrato. nu. 55. & seq. ubi adducitur resolutio Rota. Quod procedi sine dubio, quando beneficium vacasset in mense reservato, nec esset alias reservatum alia ratione, propter regulam de expressione mensis. n. 57. ubi ponitur resolutio Rota. Procedit etiam, quamuis mensis narratus esset reservatus, & vacasset in mense ordinario, aut alias esset reservatum beneficium. n. 58. & n. seq. ponitur resolutio Rota, quamuis alias Rota teneatur non debere verificari mensem vacationis reservatum narratum, non dato concursu provisionum, ut in resolutionibus adductis. à nu. 60. Sed verius est etiam tunc debere verificari saltem empiene. numero 63.

Non videtur vera doctrina Selua. tenentis, quod si Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum spectabat iure deuoluto, aut alias fundat se super reservatione, tenet provisio, non obstante narratione reservationis. n. 64.

Non potest capi beneficium per obitum, ex clausula, siue alio quouis modo posita in resignatione, cum ante factam resignationem per procuratorem principalis est mortuus, & sic resignatio non potest verificari, nec de iure, nec de facto. n. 65. Quidquid sit de alio capite, ex reg. de verisimili, quae non videtur intrare, cum non principaliter impetratur per obitum. n. 66. & seq. ubi ponitur decisio Rota.

Vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est ad illam restricta, sed narrat etiam aliam vacationem, saltem in genere, dicendo, aut alias certo modo, & ideo sufficit illam verificare, nu. 68. cum seq. ubi adducuntur resolutiones & decisiones Rota.

An Ordinarij possint in provisionibus vti dict. claus. vel alias quouis modo, à n. 73. resolutur assertiue contra Rebus. & posse conferre vacationis modo non expresso, & habere modum vacationis pro expresso.

In Ordinario non procedit dictum c. susceptum, sed etiam vno modo expresso continetur alius, secundum Domin. quod probabilissimum videtur, à n. 77. & quidquid esset de hoc, certum est in Ordinario apponente clausulam, siue alio quouis modo, non esse necessarium illo modo verificare modum expressum, nec etiam de facto. n. 80.

In exequutore, seu commissario Papa recte procedit decisio d. c. susceptum. nu. 81. sicut etiam in legato. numero 82.

Quinta, & ultima limitatio est in materia non odiosa, in qua veniunt omnes vacationes, licet exprimat vacatio per mortem. n. 93.

In literis ad beneficia, quae ambiciose reputantur, expresso.

2. Tom.

so vno modo vacationis non venit alius. n. 84. alias vero in dispositione hominis expresso vno modo vacationis non includitur aliter, etiam in materia fauorabili. n. 85. nisi fieret mentio de morte, & in casu de quo agitur, eundem effectum operaretur mors civilis, quem naturalis, tunc enim mors civilis, & naturalis aequiparantur, etiam si materia non sit fauorabilis. n. 86. In dispositione iuris, facta mentione de vacatione certo modo, puta per mortem, etiam si materia sit odiosa, includitur alius, quando in eo est eadem ratio, ac in expresso, alias secus. n. 87. Ex quo reprobatur quoddam dictum Franchi. n. 88.

Alia sexta limitatio ponitur, quando beneficium iamdiu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, quod tunc falsa expressio rescipitum non vitiat. nu. 89. sed hac limitatio reprobatur. n. 90.

Vacatio tamen beneficij variis, multisque modis contingit, quos ponunt Staph. de lit. gratia, tit. de variis modis vacationis, per totum, Pauin. de offic. & potest. Capituli sede vacante, vlt. pralud. Rebus. in praes. tit. requisita ad collationem bonam, à nu. 49. & in concor. tit. de Regia ad prelaturas nominatio. 9. monasterijs, verb. vacantibus, & in reper. cap. nulla, 2. de conce. prob. 6. p. emisso, & Corraf. de benef. i. p. capitulo 8.

Et vacant tamen beneficia aliquando de iure, & de facto aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure, ut per Mand. cons. 4. à nu. 20. & Gonça. ad reg. mensum, gl. 15. §. 1. à nu. 2. Omnes tamen autem vacationis modi verbo vacationis veniunt, praeteritum, ubi eadem esset ratio. gl. in cap. si propter, de rescrip. verb. vacabunt, & in c. quia saepe, de prob. in 6. ver. vacat, & in c. cupientes, in princ. de elect. eod. libro ver. vacationibus, & ibi Ioan. Monach. Archid. & Fran. numero 2. & in cap. susceptum, de rescrip. in 6. numero 3. qui tamen notat quod verbum, vacatio, simpliciter probatum comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia poenali, sequuntur Staph. d. tit. de variis mod. vaca. numero 6. Feli. in c. in nostr. a. de rescrip. cor. 37. Selua de benef. 3. p. q. 12. n. 21. Pauin. sup. & Corraf. d. c. 8. n. Mando. reg. 19. §. 17. n. 2. & reg. 30. q. 7. n. 21. Meno. de arbit. libro 2. casu 201. n. 100. Flam. Paris. de resig. benef. li. 11. q. 14. numero 24. Conducit quod ait Gonçal. gl. 15. nu. 2. Ita tamen Rebus. in d. c. nulla, §. 6. p. emisso ait, quod quando in supplicatione sit mentio de vacatione simpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi, quod etiam ait Mando. ad Lapum, allegatione 6. numero 5. liter. K. Et tamen Mohed. dec. 10. de prob. alias 134. ait, quod cum expectatiua dat beneficium vacans, per vacationem simpliciter comprehenditur omnis modus vacandi. In gratia tamen de beneficio vacante requiritur de stylo quod exprimat modus vacandi, & ex qua persona, nisi quando impetratur certo modo, ut per deuolutionem. Sed tamen vno expresso vacationis modo, alij non veniunt, cap. susceptum, de rescrip. in 6. Rota decis. 53. de rescrip. alias 743. & 17. de prob. alias 726. in antiq. & decis. 22. de prob. alias 338. & 1. de cler. coniug. in fi. alias 26. in nouis, Fastol. dub. 46. Fr. numero 3. & alij in d. c. susceptum, Fel. d. cor. 37. & in c. super literis, numer. 3. de rescrip. Selua ubi supra Rebus. in concord. titulo de forma mandati. ver. aliam quamcumque, & in tral. de nominatione. q. 17. n. 25. alias 62. Sarnen. in reg. de impetrat. benef. per obitum familiarium. Card. q. 7. versic. vlt. ne aliquid, Gigas, consilio 131. Corraf. d. numero 2. petrus

V 2

decif. 25. lib. 1. Rota decif. 80. lib. 3. p. 3. diuer. Mandol. d. reg. 30. q. 7. numero 22. & d. reg. 19. q. 17. numero 3. qui cum Franco *supr.* id ampliatur, effo, quod in aliis fit fortior ratio, & Menoch. *dist. casu* 201. numero 203.

9 Cuius doctrinæ & quinque limitationes ponit Fel. d. cor. 37. & Selua, qui eius dicta refert *vbi sup.*

10 Prima est, quod decisio d. c. *susceptum*, non procedat, vbi communis opinio est, quod vacet beneficium vno modo, nam quamuis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excusat impetranterem, quando est vnicus impetrans, ex illo capite putatiuo, & non habet competitorum, qui impetraverit etiam posterior, ex alio vero capite, qui cōcurrat, & se opponat ante completum negotium, id est, ante adeptam possessionem ab illo. Quæ limitatio intelligitur quando exprimitur vacatio ex persona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiarius, & sic loquuntur Lap. *alleg.* 89. n. 14. & 15. & Dominicus in d. c. *susceptum*, & Socin. in *repet. c. postulasti, de reser.* quos Feli. & Selua citant. & sequitur Fran. d. c. *susceptum*, n. 5. & 11. alias enim communis opin. non excusaret, si re vera beneficium non vacabat modo expresso, ex d. c. *susceptum*. Et istam limitationem ponunt etiam Rebuff. d. verb. *aliam quancunque*, ad fin. & Menoch. *sup.* n. 104. Thom. Sanch. de *matr.* lib. 8. disp. 12. n. 20. Aduerte tamen, quod si prædecessor triennio pacifice possedit, & reputabatur beneficiarius, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex persona alterius, ex d. *alleg.* Lapi. quam Palatius seruat, & reducit ad triennium, Cassad. decif. 2. 3. & 4. de *cau. poss.* Achill. dec. 178. Crescen. 21. de *proba.* Guidobon. decifio. 1. & 2. in *manuscriptis*, Sarnen. in *reg. de trienna. questio.* 16. & 3. Masc. *de prob. concl.* 175. & 179. Et si de dicta allegat.

11 intelligitur quando exprimitur vacatio ex persona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiarius, & sic loquuntur Lap. *alleg.* 89. n. 14. & 15. & Dominicus in d. c. *susceptum*, & Socin. in *repet. c. postulasti, de reser.* quos Feli. & Selua citant. & sequitur Fran. d. c. *susceptum*, n. 5. & 11. alias enim communis opin. non excusaret, si re vera beneficium non vacabat modo expresso, ex d. c. *susceptum*. Et istam limitationem ponunt etiam Rebuff. d. verb. *aliam quancunque*, ad fin. & Menoch. *sup.* n. 104. Thom. Sanch. de *matr.* lib. 8. disp. 12. n. 20. Aduerte tamen, quod si prædecessor triennio pacifice possedit, & reputabatur beneficiarius, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex persona alterius, ex d. *alleg.* Lapi. quam Palatius seruat, & reducit ad triennium, Cassad. decif. 2. 3. & 4. de *cau. poss.* Achill. dec. 178. Crescen. 21. de *proba.* Guidobon. decifio. 1. & 2. in *manuscriptis*, Sarnen. in *reg. de trienna. questio.* 16. & 3. Masc. *de prob. concl.* 175. & 179. Et si de dicta allegat.

12 24. n. 20. Aduerte tamen, quod si prædecessor triennio pacifice possedit, & reputabatur beneficiarius, & in possessione cessit, seu decessit, non tenetur amplius successor iustificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex persona alterius, ex d. *alleg.* Lapi. quam Palatius seruat, & reducit ad triennium, Cassad. decif. 2. 3. & 4. de *cau. poss.* Achill. dec. 178. Crescen. 21. de *proba.* Guidobon. decifio. 1. & 2. in *manuscriptis*, Sarnen. in *reg. de trienna. questio.* 16. & 3. Masc. *de prob. concl.* 175. & 179. Et si de dicta allegat.

13 Lapi. videndus est Mandol. *ibi*, qui latissime agit de ea, Hieron. Gabr. *consilio* 190. libro 1. Masc. *supra* & Flam. *Parif. libro* 10. de *resig. quest.* 4. & lib. 11. *quest.* 6. a numero 95. & decifio. 779. lib. 3. p. 3. diuer. & 18. p. 2.

14 Aduerte etiam si probari vacationem beneficii ex persona alicuius probata possessione & obitu eius, nisi decur titulus alterius, Puteus dec. 87. libro 3. & fuit resolutum in causa Gienens. præstimonij, 19. Nouem. 1593. coram Dom. Blancheto, & in Placentina beneficiorum, 23. Martij 1609. coram Domino Pamphilio.

15 Secunda limit. quam ponit Feli. & cum eo Selua est, nisi aliud appareat de intentione impetrantis, vt dicitur in d. c. *susceptum*, & notat Lap. *sup.* & eam ponunt Mand. d. *regu.* 30. *quest.* 7. num. 22. & Menoch. *sup.* n. 105.

16 Circa si quam est aduertendum cum papaz. in *add. dec.* 1. de *rescrip.* in *non.* n. 4. quod litera Feli. & sequacium, est corrupta dum dicit de intentione impetrantis, intentio enim impetrantis nihil potest operari in proposito. & text. quem allegat in d. c. *susceptum*, non loquitur de intentione impetrantis, sed mandantis, scilicet, papaz.

17 Et si de intentione constare dicitur (inquunt Mand. & Meno) ex verisimili coniectura, si talis sit impetrans, cui pontifex concessisset, quod tamen apud se ait, non carere dubitatione. Mando. Nec mihi placet, nam secundum hoc d. c. *susceptum*, nunquam fere haberet locum, quoniam cui papa concedit gratiam per vnum modum vacandi, maxime, difficiliorem, fere semper concederet per alium, si exprimeretur, cum non sit maior ratio in vno, quam

18 in alio. Facit quod tradit Feli. in d. c. *super literis*, n. 3. limit. 4. Vnde si tunc dicerem, constare de intentione mandantis, quando id ex aliquibus verbis literarum constaret, seu colligeretur, vt si scriberet, *mon proprio*, vel adesset clausula, *sine alio quouis modo*, de quo infra Franchum in *dict. cap. susceptum*, numero 9.

in alio. Facit quod tradit Feli. in d. c. *super literis*, n. 3. limit. 4. Vnde si tunc dicerem, constare de intentione mandantis, quando id ex aliquibus verbis literarum constaret, seu colligeretur, vt si scriberet, *mon proprio*, vel adesset clausula, *sine alio quouis modo*, de quo infra Franchum in *dict. cap. susceptum*, numero 9.

Tertia limit. quam ponit Feli. & Selua, est in acceptatione, quam etiam ultra citatos ab eis tenet Fran. in d. c. *susceptum*, n. 12. Rebuff. d. q. 17. de *nominat.* a d. nu. 25. & d. verb. *aliam quancunque*, *versifallit in acceptatione*, & Meno. *sup.* n. 106.

Quarta limit. est, quando exprimitur certus vacationis modus, cum clausula, *vel alio quouis modo*, qua vti commodissimum esse ait, Corra. d. nu. 2. cum Cosma in *pragmat. sancti. tit. de causis*, si uenit quod monasteria, verb. *alias quouis modo*, Tunc tenemur venit omnis modus vacandi ex persona expressa, licet non ex alia, nisi addatur, *Aut ex alterius cuiuscunque persona*, (quæ clausula communiter apponitur, Mandol. de *signa. gra. tit. de resig. versif. clausula, sine premissis*) ita Feli. & Selua *sup.* Fran. d. c. *susceptum*, n. 8. & 9. Staph. de *lit. gra. tit. de expectatiuis ad diuer. benef.* q. 9. quo vero ad alias, Sarnen. *reg. de infirm.* q. 34. & de public. q. 16. Hier. pau. in *præd.* Cancell. in *notab. super vacantiis*, non reserua. *versif. clausula*, aut ex alterius, Rebuff. d. verb. *aliam quancunque*, & d. q. 17. num. 26. alias 63. Mando. d. *reg.* 19. q. 17. a num. 4. & d. *reg.* 80. q. 7. num. 22. & *consi.* 4. num. 17. Nauar. in *c. si quando de rescrip.* except. 2. numero 3. Menoch. *sup.* num. 107. & 122. Flam. *parif. lib. 8. de resig. benef.* q. 7. num. 65. & a num. 119. & Rom. d. decif. 1. de *rescrip.* in *notis*, & ibi Addam. maxime papaz, qui refert plures Rotæ decisiones circa hoc.

Est tamen satis probabile, quod cum Cardi. tradit Felin. & Selua *sup.* quod si diceretur, *vel alio quouis modo vacet*, tunc propter verbum, *vacet*, comprehendatur modus vacandi, etiam ex alterius persona, & sequuntur Mohed. 2. de *offic. deleg.* alias 265. numero 2. & Flam. *parif. supra* num. 126. Et si ita potest accipi decifio. 52. de *concess. præbend.* alias 613 in *antiq.* & quod tradit Masc. *conclu.* 181. ad fin. Et si est aduertendum quod per dictas clausulas solum venit modus vacandi de præfenti, non autem de futuro, vt contra Sarnen. d. q. 34. de *infirm.* recte docet & explicat Mando. d. q. 17. num. 13. Caput. dec. 256. p. 2. Flam. *parif. supra* numero 133.

Et si an per dictas clausulas, veniant vacationes etiam beneficiorum reseruatorum, dicendum est, quod clausula prædicta nulla facta mentione alicuius reservationis, non se extendit ad reseruata, Rebuff. in *præxi in forma signaturæ*, verb. *affectum*, *versif. mo si Papa*, Mand. d. q. 17. num. 7. & 8. Simon. de *reser.* q. 14. Aeneas de *Falc. cod. tract.* 4. q. 4. *effect.* Quamuis contrarium teneant Sarn. d. q. 34. in *prin.* & Flam. *parif. supra* n. 131. & 132. Facta autem mentione reservationis per d. clausulam venit omnis reseruatio, Mando. *ibi*, præterquam si per vacationem apud sedem, seu in Curia, nam hæc requirit specialem mentionem, Domin. & Fran. in *c. 2. de præb.* in 6. Simon. q. 4. n. 15. & q. 73. n. 1. & Gonça. *gloss.* 13. a nu. 35. Quamuis Mand. *ibi* velit venire etiam tunc vacationes apud sedem, dicens, Rotam in vna Spoletana beneficiorum, 4. Iulij, 1550. coram Domino Vertano resoluisset, stante clausula, *quouis modo*, & clausula *quancunque generalem reservationem* importante, venire etiam vacationem per obitum in curia Rom. de quo modo vacandi

29 di nulla fuit facta mentio. Sed t̄ respondetur, quod in illa decis. quæ est Fabij, & habetur 3. p. diuer. libr. 2. dec. 266. & libro 3. dec. 341. vbi pro Spoletana dicitur Toletana, fuit ita decium, quia ultra clausulam, quouis modis, & claus. quancunque generalem reservationem importante aderat etiam claus. Vtiusque, & vltimus vacationis modus, etiam si ex illo quouis generalis reservatio etiam in corpore iuris clausa resulteret, habeatur pro expresso, seu in toto, vel in parte exprimi possit. Et sic erat perinde ac si obitus in Curia fuisset expressus, & in literis potuisset exprimi. Aeneas d. effect. 36. Vnde illa decisio potius est pro nostra sententia. Pro qua etiam est decisio Calagurritana de Arcaya, 28. Iunii, 1591. supra adducta. 5. p. cap. 1. numero 527.

30 Et id t̄ quod diximus, quod facta mentione reservationis per d. clausulam, siue alio quouis modo veniat omnis reservatio, & c. procedit, maxime, stante claus. Ac dispositioni Apostolica specialiter existat, vel alias generaliter reservationem existat, quæ in literis Apostolicis apponitur, quando fuit facta mentio dispositiue, id est, assertiue, pure, & determinate alicuius reservationis, & non exprimitur detentor, seu intrusus, alias solum dicitur, Ac dispositioni Apostolica specialiter existat, iuxta t̄ reg. Cancell. 55. de clausulis in beneficiis vacan. pomen. vbi glossator reg. 62. & Hier. Pau. in pract. Cancell. in notab. super vacantibus non reservatis, vers. quando non præponitur reservatio. Et sic tunc non venit generalis reservatio: & quæ sit illa, & quæ specialis videndum est sup. 5. p. c. 1. a n. 56.

31 Vnde dicta clausula, siue alio quouis modo, capit etiam vacationem, per priuationem, Mohe, dec. 2. de sequest. poss. alias 333. Flam. Paris. supra num. 146. & fuit resolutum in vna Burgen. canonicatus 27. Iun. 1586. coram D. Giffio, in qua fuit tentum, prouisionem Aloisij sustineri vi d. claus. generalis, quamuis constaret, simoniam realem inter Antonium, & Georgium commissam fuisse, vt per Flam. ibi. Vnde t̄ etiam resignatarius, seu cessionarius virtute claus. seu alio quouis modo potest capere beneficium tunc vacans per obitum alterius, quamuis resignans, seu cedens nullum ius in eo haberet, puteus dec. 25. li. 3. Mohed. dec. 5. de præbend. alias 107. Rota dec. 266. libro 2. & 305. & 341. libro 3. par. diue. Mando. de signatu. titul. de resignatio. vers. non addita autem illa, & Flam. Paris. supra numero 64. & a numero 120. Et fuit resolutum in vna pacen. canonicatus, 27. Febr. 1559. coram D. Chislanen. Et præfertur t̄ alteri, qui postea impetrasset per obitum etiam ab eodem, quidquid dicat Rebus. d. verb. altam quancunque, ver. nam hoc intelligerem, nec Lap. quem citat loquitur in his terminis.

32 Aduerte t̄ tamen primo, quod si quis velit capere beneficium per dict. clausulas generales, siue alio quouis modo, & c. obstat reg. dist. mense, si vacauit in mense reservato. Neque est alias alia ratione reservatum, quia erat necessaria expressio mensis, ex dict. reg. vt diximus supra 5. par. cap. 1. a numero 654.

33 Secundo t̄ aduerte, quod ita demum per clausulas generales siue alio quouis modo, potest impetrans consequi beneficium ex alia vacatione, si vacationis modus dispositiue, seu assertiue expressus saltem de facto iustificetur, prout fieri debet, vt possit recurri ad clausulas generales, & stant ista simul, quod beneficium vacet alio modo, quam narrato, & tamen vacatio narrata possit iustificari saltem de facto, quia ille ex cuius persona vacatio narratur, habebat pos-

sessionem, seu aliquid ius in illo beneficio. Addi Rotæ dec. 1. de rescript. in nou. a n. 8. & facit d. dec. 305. & 475. m. 2. libro 3. p. 3. diuer. & dec. Putei, 400. libro 1. & 26. num. 5. libro 3. Flam. Paris. libro 10. de resig. q. 3. n. 11. & 12.

Et t̄ sic procedit d. decisio 266. libro 2. & 341. libro 3. p. 3. diuerf. quæ sunt eiusdem causæ cum dist. decis. 305.

Et ita fuit resolutum in causa Salamantina Archidiaconatus de Alba, de anno 1582. in qua fuit consideratum, clausulis generalibus non fuisse locum, quia narratiua resignationis neq; de iure, neq; de facto iustificabatur.

Et in vna Calagurri. thesaurariæ 11. Ianua. 1578. coram D. Cæsare de Grassis, in qua fuit dictum, quod viderentur bene literæ an modus vacandi per contractum matrimonij sit datus dispositiue, quia si id esset, non posset impetrans ex clausula, siue præmissis, alias vacationes capere, quam per contractum matrimonij, vt in decision. eiusdem Grasis. 125. numero 67. & 8.

Idem t̄ fuit resolutum in causa Mediol. præposituræ, 17. Apr. 1589. coram D. Plato, in qua fuit dictum, impetrantem teneri concludenter verificare vacationem narratam ob non publicationem, nec posse se innuare ex eo quod alias vacet per promotionem: quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam.

Et in t̄ vna Bononien. canonicatus, 1. Decembr. 1589. & 19. Martij 1590. coram D. Pamph. I. in qua fuit dictum idem fuisse tentum in d. causa Salamantina Archidiaconatus de Alba, 22. Maij, 1582. coram D. Decano, & in pluribus aliis causis. Idem fuit tentum in Spoletana beneficiorum de anno 1595. supra adducta 5. p. cap. 1. num. 92. & in t̄ Oxomen. capellanæ, 13. Ianuarij 1595. coram D. Lita fuit dictum, vacationem narratam debere verificari saltem de facto, vt intret clausula generalis vacationis alterius, & c. In qua coram eodem 25. Iunij eiusdem anni fuit resolutum, A. impetrantem, cui facta t̄ fuerat gratia per obitum Hieronymi cum clausula, siue præmissis, siue alio quouis modo, & c. non teneri probare obitum Hieronymi in possessione, dummodo probetur, eum aliquando obtinisse beneficium de facto, vel de iure, quia cum non mittatur subrogatione gratiosa contenta in sua prouisione, sed intendat iustificare gratiam suam ad effectum consequendi possessionem beneficij, sufficit, vt iustificet, Hieronymum aliquando habuisse ius in dicto beneficio, & quod illud de tempore collationis vacabat.

Quæ tamen decisio erit intelligenda dummodo illud ius, quod Hieronymus aliquando habuerat in beneficio, siue boni, siue malum, staret adhuc tempore obitus ipsius, & non cessasset iam per cessionem, siue rem iudicatam contra eum latâ, alias enim non stante tunc tali iure, nec possessione, non verificaretur villo modo vacatio narrata ex eius perſa, neque de iure, neque de facto, vt requiritur.

Et t̄ in vna Mediol. beneficij, 11. Decembr. 1595. & 5. Iunij, 1596. fuit resolutum, quod ad effectum iustificationis narratiue, satis est, quod probata sit vacatio ex resignatione narrata saltem de facto, vt intrent postea clausule generales, atque ita vacatio per assecutionem, aut alias, & c.

Idem t̄ fuit resolutum in Virdunen. canonicatus 15. Martij, & 13. Maij, 1596. coram D. Pamphilio, vt in decisione infra adducta cap. 3. numero 332, & in illa Tarosina paroch. 11. Ianuar. 1602. coram D. Ludouico

supra adducta 6. p. cap. 2. numer. 239. vbi dicitur quod cum probeatur vacatio narrata de facto saltem, inerat clausula, vel alio quouis modo, ut fuit dictum in Placentina capellania, 27. Iunij, 1597. coram D. Penna. Conducit decis. Farin. 134. numer. 4. & est videnda illa deci.

47 Et prædictis facit t. decisio in causa Cremonen. parochialis, 18. Decemb. 1556. & 15. Ianu. & 8. & 26. Martij. 1557. coram D. Quiroga, in qua fuit resolutum, quod impetrans beneficium per obitum cum narratiua, quod defunctus erat familiaris Cardinalis, tenetur pro canonizatione gratia verificare familiaritatem, quia Papa facilius concedit, vbi narratur familiaritas, quia scit consensum etiam Cardinalis requiri, ideo Papa libere concedit, quia scit ad se plene non pertinere. Et per notata per Egid. decis. 76. Rotam de præb. 20. in nouis. Gem. conf. 15. Nec obstat, quod in eadem gratia sit derogatum indulto Cardinalis Episcopi diocesis. vbi est beneficium in clausulis generalibus, quia ille habent contradictionem tacitam in euentum, in quem haberet indultum, ideo non ita expresse ostendunt mentem Papæ. Vnde sequitur, quod si Cardinalis ille non habebat indultum, Papa nil ei derogauit, & tunc remanet obiectio, scilicet Papæ fuisse indultum ad facilius concedendum ob expressam familiaritatem alterius Cardinalis. Et clausula, siue alio quouis modo, non tollit qualitatem familiaritatis expressam, Rota decis. 1. de sequestratione posses. & 1. de rescript. in nouis. Gemin. dict. conf. 15.

4 Et iuxta prædicta est t. accipienda Rota decis. 17. de præben. in antiquis, & Felin. in cap. in nostra de rescript. cor. 6. & decisio Caputaquen. 256. par. 2. & quod dicit Ripa in cap. 2. de rescript. n. 60. & Ioann. Gutierrez cano. quæst. lib. 2. cap. 15. n. 60. & decisio Legionen. præstimoniorum ad si. supra adducta 5. par. cap. 1. numero 136.

49 Ex quibus t. inferitur primo veram videri sententiam Egidij decis. 734. seu 735. in si. vers. & ideo cum forsitan, quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent saltem de facto verificari contra decisionem 14. de rescript. in nouis, & dictam decisionem Egidij num. 5. & 6. quam sequuntur Felin. in cap. 2. de rescript. n. 23. & in cap. licet causam de probatio. n. 40. Rebus. in concord. titul. de collatio. §. prefati. que ordinarij, verb. collationem, Mascard. de probatio. concl. 181. & 886. ex num. 13. & 112. 8. numer. 26. & Ioan. Gutierrez sup. numero 58. contra quos facit decisio Fabij Acoramboni, & decis. 674. num. 6. par. 1. diuersorum, de quibus supra 6. par. cap. 2. numero 192. & sequenti.

30 Secundo t. inferitur, non videri veram decisionem 1045. lib. 3. parte 3. diuersorum.

31 Tertio t. inferitur, non videri etiam veram decisionem Rotæ in vna Hipporigien. canonicatus 22. Octob. 1584. coram D. Orano, in qua domini confirmarunt licet as gratia Petri non esse subreptitias cum enim haberent clausulam, quouis alio modo, capiunt quemlibet modum vacationis, adeo, quod si non sit verificetur ex cor. respectu ad admissionis, & promissionis in continenti coram eisdem notario & testibus modus vacationis expressus, nihilominus intrat vacatio, ex quo vicarius Hipporigien. per resignationem de canonicatu & præbenda, contra formam constitutionis Pij V. consanguineo resignantis prouidit, ex Rota dec. 1. de rescript. in nouis, & 52. de concessio. præben. in antiquis, que resolutio conuincitur ex dictis.

32 Quarto t. inferitur, ad decisionem Rotæ in causa Ceneten. parochialis, 11. Iunij 1557. coram D. Iunio, in qua

fuit resolutum. Impetrans beneficium vti reseruatum per obitum prothonotarij, non teneri verificare reservationem, sed posse capere ex clausulis generalibus, quia si Papa concessit beneficium vti reseruatum, facilius concessit, si non fuisset reseruatum, quia si est reseruatum, est proprium Papæ, & difficius concedit, si autem non est reseruatum, est alienum, & facilius concedit, Rota dec. 73. de rescript. in antiquis. Quæ decisio intelligenda erit, quod in illo casu necessarium esset verificare vacationem narratam per obitum illius saltem de facto, ut esset locus clausulis generalibus. Quamuis t. non esset necessarium verificare prothonotariatum, & sic reservationem, nisi daretur concursus cum prouisione ordinarij anteriori ex ratione, de qua ibi. Qui tamen hodie videtur necessario verificandus, etiam non dato concursus cum prouisione anteriori ordinarij, quia hodie non solum Papa non concedit facilius beneficia spectantia ad collationem ordinarij, quinimo regulariter non vult illa prouidere, ne illis præiudicet Egidij decis. 654. seu 655. vers. tamen contrarium puto, & Achilles dec. 264. statim referenda.

Quinto t. inferitur, quod gratia de beneficio vti vacante tali mense non valet, si vacauit in alio. ex d. c. susceptum, & ibi Franc. num. 7. additio. 3. d. decis. 1. de rescript. in nouis. Nec potest capi beneficium ex clausulis generalibus siue alio quouis modo, & c. nisi saltem de facto verificetur vacatio in mense narrato ex dictis, & est optima decisio Achillis de Grassis 264. seu 1. de præben. Vbi t. in vna Palentina coram D. Reo. 56. mano, de anno 1548. fuit tentum. Quod promissio beneficij per Nuntium Apostolicum facta de beneficio, tanquam vacante de mense Pontificis, non capit beneficium, quod vacasset alio mense ordinarij, etiam si adesset clausula, quouis modo. Tum, quia illa clausula restringitur, ne contradicat expresse, & non capit vacationem per aliam personam, & c. item quia tempus est adiectum causa taxationis, ut per Oldra. confil. 330. consideratum etiam fuit, quod facilius Pontifex, & Nuntius prouident de beneficiis in suis mensibus, quam quod velint grauare ordinarios collatores. Et decisio Viridunen. canonicatus, 19. Iunij 1595. coram D. Pamphilio supra adducta 5. par. capite 3. numero 44. & post hæc tradit Gonzalez regulam de mensibus, §. quarto protem. numero 80. vbi allegat aliam decisionem nouissimam & glossa 32. numero nono & 59.

Quod procedit t. sine dubio, quando beneficium vacasset in mense reseruato, nec esset alias reseruatum alia ratione, propter regulam de expressione mensis, ut in vna Toletana canonicatus de Talauera, 24. Februa. 1552. coram domino Caputaquen. in qua fuit resolutum, Quod impetranti per obitum in mense ordinarij, non sufficit verificare obitum præcessisse impetrationem, sed debet verificare mensem narratum, quia si non vacasset in mense ordinarij, tenebatur facere mentionem de mense, propter regulam reseruatoriam, quia si Papa intellexisset vacationem in mense reseruato, difficius concessisset, quam si intellexisset vacationem in mense ordinario, & licet de iure non teneatur exprimere mensem vacationis, tamen quia expresse tenetur verificare, sicut dicitur de valore, Rota decis. 524. in antiquis, Felin. in cap. in nostra de rescript. idem dicitur de atate, quando est expressa, tenetur impetrans illam verificare, ut per Coram decis. 61. in Miscellaneis manuscriptis, quidquid dicat Gonzalez glossa 32. numero 61.

Procedit t. etiam ex dictis, quamuis mensis narratus est.

ratus esset reservatus, & vacasset in mense ordinario, aut alias esset reservatum beneficium, ut in dict. de iust. Achillis 294. & dicta Virdunen. canonica-tus.

59 Et in vna Sutrina parochialis 8. Junij 1588. coram D. Plato fuit resolutum, Quod obitus licet probeatur per testes dicentes vidisse sepeliri, tamen non probatur obitus in mense Ianuar. per testes dicentes vidisse sepeliri 2. Ianuarij, cum ex aliqua causa potuerit funus deferri per duos dies, & ideo magis fuit data fides testib. qui in isto casu deposuerunt vidisse mortuum, die 8. Sylvestri 2. hora noctis, & licet vellet capere beneficium vigore clausula generalis, siue pramisso, siue alio quouis modo, &c. nec sit necessaria expressio mensis, quando reservatio aliunde sumitur, quam ratione mensis, tamen quia fuit expressus obitus in mense Ianuar. debet iustificari ille mensis, ut fuit resolutum in vna Tolitana canonica-tus coram Cantuicio.

60 Quamvis tamen in vna Corduben. beneficij 21. Aprilis 1559. coram D. Quiroga fuit resolutum, Quod prouisus a Papa de beneficio per obitum N. in mense Augusti, cum clausula, siue alio quouis modo, etiam si reservatum, &c. non tenetur verificare vacationem per obitum in mense Augusti, cum non datur concursus cum prouisione ordinarij, vel alia prouisione alicuius qui se opponeret, sed agitur contra intrusum, & si Papa dedit beneficium tanquam reservatum, multo magis dedisset, si sciisset non reservatum, Rota decisione 73. de rescri. in antiquis, praesertim quia aderant clausulae generales, siue alio quouis modo, &c. ex quibus potest capi hoc beneficium, & sapius fuit firmatum, Cassad. decisio 5. de praebend. Simonea de reservatio. quaest. 61. Felinus in cap. in nostra 6. cor. de rescript. & quae adducebantur ex aduerso, quod procedunt, quando datur concursus ordinarij, tunc enim quia reservatio offertur ad eum excludendum, ideo plene est probanda, Sarnen. de impetrat. beneficia. per obitum familiaris, Cardin. quaest. 13. & 14. decisio 42. & 612. Cassad. decisio 2. de constitut. Putens decisio 10. de praebend. & fuit resolutum in vna Cremonen. praepositorum coram D. Oradino, Simonea de reservatio. quaest. 29. & illud fuit dictum procedere, etiam si in prouisione Papae adesset clausula, dummodo hac vice collatio ad nos pertineat, quia iuris dicitur pertinere, si non appareat de contrario, licet aliqui tenerent contrarium in hoc per decisionem quintam, Cassad. de praebend. & Gemm. conf. 92. Haec in d. Corduben.

61 Quod tamen videtur tenuisse Rota in Burgen. praetimonij de Pancoruo 28. Nouembr. 1588. sup. adducta, 6. par. c. 4. num. 12. & Clarius in Placentina canonica-tus, 1. Martij 1599. coram D. Orano, in qua fuit resolutum, Gratiam Baeta esse iustificatam, quo ad vacationem narratam de mense Februar. vii. de reservato per testes de publica voce & fama, quod sufficit, quando de simplici probatione vacationis agitur, Putens decisio 286. lib. 3. licet enim aliud sit receptum, quando prouiso in reservatione fundatur, ut hic, cum eo casu plena probatio obitus requiratur, ex quo agitur de praedictio ordinarij, vel alterius praetendentis collationem beneficij ad se spectare, ut fuit resolutum in Elnen. sacristia coram Lancelloro, & Pampilonen. beneficij de Allo coram Laurerano, hoc tamen intelligendum venit dato concursu alterius, ita quod impetrans pro victoria egeat probatione reservationis, nam alias non dato concursu sufficit sola iustificationis ad susinendam prouisionem Apostolicam, vel tanquam ad se spectantem, vel per viam praetentionis, ut fuit dictum coram Quiroga in Corduben. benef. de Castro del Rio, 21. Aprilis 1559. & in Bur-

gen. de Pancoruo coram Giffo 28. Nouembris 1588. & c.

Sed tamen nihilominus ex supradictis verius videtur, etiam non dato concursu prouisionum debere verificari mensem vacationis reservatum narratum, quamvis non dato concursu alterius, qui exhibeat prouisionem ordinarij, vel alterius praetendentis ad se spectare, sufficit illum semiplene probare, cum non agatur de praedictio alterius, iuxta alias deducta, 6. par. cap. 4. & posthaec tradit Gonzalez glos. 11. ex n. 100. & 104. & dictum est, 6. par. cap. 2. num. 229. vbi vide.

Sexto tamen insertur, non videri veram doctrinam Seluae de benef. 3. par. 9. 41. tenentis, quod si Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum spectabat iure deuoluto, aut alias, fundat se super reservatione generali, vel particulari tenet prouisio, non obstantem narratione reservationis.

Septimo tamen insertur, in terminis quaestiois quam ponit Sarnen. in reg. de verisimili. quaest. 3. non posse capi beneficium per obitum ex clausula, siue alio quouis modo, &c. posita in resignatione. Nam cum ante factam resignationem per procuratorem principalis sit mortuus, resignatio non potest verificari, nec de iure, nec de facto, cum mortuus non possit vere dici resignare villo modo, Flamin. Paris. de resignatione li. 4. q. 2. m. 7. 2. & 73. & conduunt quae ipse tradit libro nono, quaestio 24. & decisio in causa Burgen. decimarum de Escalante, 30. Ian. 1589. coram D. Bubalo, vbi quod mortuus non potest dici vere supplicasse, & sic non potest recurri ad dictam clausulam generalem, & intrat decisio Rotae in illa Salamantina Archidiaconatus de Alua sup. relata, num. 38. Quicquid tamen sit de alio capite, ex regula de verisimili, de quo ibi agit Sarnen. & Mandos. ibidem reg. 30. q. 2. tenens contra Sarnen. contra quem etiam tenet cum aliis, Corras 2. par. cap. 3. numero 9. & eorum sententia mihi verior videtur, quod attinet ad dictam regulam. Pro tamen quae est decisio Chilianen. 168. in manuscrip. vbi habetur, Quod gratia, si neutri, si obtineatur, etiam si per obitum, non subicitur regula de verisimili, etiam si capiat per obitum, quia non principaliter impetratur per obitum, & regula loquitur in impetratione principali, ita decisum in Conchen. de la Molilla coram D. Thoma 1546. licet cum Sarnen. teneat Nauar. in c. si quando de rescript. except. 2. n. 3.

At tamen vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est ad illam restricta, sed narrat, etiam aliam vacationem, saltem in genere dicendo, Aut alias certo modo. Et ideo sufficit illam verificare, nam in alternatiuis sufficit vnum verificare, reg. in alternatiuis lib. 6. c. inter cetera. de rescript. Mascard. c. conclus. 1128. num. 31. ita fuit resolutum in vna Lunen. Sacarnen. prioratus, 9. Februar. 1590. coram domino Seraphino, & in causa Bononien. canonica-tus, 19. Februarij 1590. coram D. Pamphilio, in qua tamen fuit decisum, Quod vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est restricta ad illam, sed narrat etiam aliam vacationem, saltem in genere, & ideo sufficit illam verificare, cum adesset clausula, seu alias certo modo, nam in alternatiuis sufficit vnum verificare, reg. in alternatiuis lib. 6. c. vi fuit resolutum in dict. Lunen. Sacarnen. prioratus. Nec obstat, quod clausula, seu alias certo modo, non sit in literis, quia stante expedito perinde, & etiam valere, nihil refert, & in omnem euentum potest recurri ad supplicationem tanquam matricem, quando literae sunt semel expeditae, &c.

- 70 A qua decisione † quamvis reccesserunt domini, coram eodem 19. Martij 1590. ex eo, quod clausula, seu alias certo modo, non sint in literis, &c. tamen idem postea fuit decifum coram eodem 24. Maij 1591. nam tenuerunt domini, Quod vacatio ex constitutione Py V. de non conferendis beneficiis resignatis consanguineis resignantium verificatur ex confessione aduersarij, qui in sua gratia confessus est vacasse per resignationem sui parui, &c. nec est necessarium in casu, de quo agitur, verificare alium modum vacandi ob non factam publicationem, ut fuit in hac eadem causa resolutum coram eodem, &c.
- 71 Idem fuit resolutum † in vna Calagurritana beneficij de Ariola 16. Nouemb 1592. coram D. Gipsio vt in decisione sequenti, Dabitur an gratia Petri Ruiz esset iustificata, & esse iustificatam domini concluderunt, quoniam siue beneficium vacet per obitum Ioan. siue Dominici, satis verificatur narrata, maxime stante clausula, aut alias certo modo, quo fit vt sufficiat Petro ex pluribus modis narratis verum verificare per regulam in alternatiuis in 6. Et fuit resolutum in vna Bonoriensi. canonicatus de anno 1590. coram D. Pamphilio, & sat est, quod gratia de facto verificetur, Rota decif. 8 de electio. in antiq. Ag d. decif. 16. in fi. eo-que magis hoc dicendum videtur, cum in supplicatione legatur clausula, siue premissis, siue alio quouis modo, Dd. in cap. susceptum de rescrip. in 6. obitum Ioannis de mense Octob. 1588. probant testes, primus super quarto, & tertius super octauo, & coadiuuantur ex fide notarij. Non obstat, quod in supplicatione fuerit expressus 1589. quia huiusmodi error fuit in literis correctus, & corrigi potuit propter clausulam, quod premissorum verior expressio in literis fieri posset, quamvis ad alias habilitates Petri, & quod sit filius patrimonialis predicti loci, bene probant dicti testes, qui dicunt ipsum esse filium patrimoniale, & habilem, & intelligi debet de habilitate, iuxta formam per constitutiones requisitam, maxime quia in hac materia leuiiores probationes admittuntur. Nec refragatur, quod testes videantur nulliter examinari ex defectu iurisdictionis, ex eo quod literis non expeditis causa commissa fuerit, quod fieri non poterat propter regulam Cancellariæ 29. de qua per Caputaquen. decif. 37. & 38. par. 3. quoniam cum lis ageretur inter D. Ruiz. & D. Garciam, qui literas expedituerat, & Petrus obtinuit postea commissionem cum clausula, quam, & quas, vigore cuius fuit ad causam admittus, non potest dubitari de iurisdictione, quia d. reg. non habet locum in commissione non dependenti, vt per Anton. August. super d. reg. num. 10. que obiciuntur de regula de annali & triennali, erunt particulariter discutienda.
- 72 Et in dicta † Calagurritana Thesaurariæ 13. Ianuar. 1578. fuit resolutum, quod narrata vacatione, siue per resignationem, siue per matrimonium potest capi vacatio per resignationem, & eius casus intrare, vt in d. decif. Casaris de Grassis. 125. n. 10.
- 73 Sed dubitatur, an ordinarij possint † in prouisionibus vti dicta clausula, vel alias quouis modo. In quo Rebuffus in praxi, tit. requisita in literis collationum, n. 16. tenet Episcopum non posse in literis collationum apponere clausulam, quouis modo vacet, quia non potest in omnibus vacandi modis prouidere, & si apponat dictam clausulam, nihilominus beneficium non deberi, nisi per modum expressum, sequitur P. Gregor. de benef. cap. 25. nu. 11. dicens ordinarij non posse vti clausula, vel alias quouis modo, quæ solum potest adici à S. Pontifice.
- 74 Et num. 15. † ait ibi Rebuff. ordinarios non posse

habere modum vacandi pro expresso, quia hoc ad Papam solum pertinet, & sequitur Flamin. Paris. lib. 8. quaest. 9. numero. 50. idem docet Rebuff. conf. 35. vbi ait, opus esse exprimere, ex cuius persona vacauerit, vt sciatur, an collatio ad ordinarium spectet, necne.

Verius tamen est Episcopos, † & alios collatores posse in suis prouisionibus vti dicta clausula, quouis modo, vt omnis modus, ex quo possint conferre, contineatur, cum non inueniatur prohibitum, vt tenent Francus in d. cap. susceptum, num. 10. & in cap. 2. num. 4. de electio. in 6. Cosmas in pragmat. sanct. tit. de causis, verb. alias quouis modo, Puteus decif. 181. lib. 3. Papaz in additione d. d. decif. 1. de rescrip. in nouis, numero. 14. & bene Hieron. Gabr. conf. 188. lib. 1. quod tenet iam idem Rebuffus in nouioribus editionibus, in additione d. num. 16. & in patronis idem tradit Lapus allegat. 78. num. 14. alias 9. & in electoribus, idem Lapus allegat. 6. Rebuff. in concordatis, tit. de forma mandati, verb. inuodatus. Et † præterea verius est posse conferre vacationis modo non expresso & habere modum vacationis pro expresso, Franc. & Hieron. Gabriel, vbi proxime, & Rebuff. d. verb. inuodatus, & conf. 73.

Quinimo Dominicus † consil. 52. & 119. col. 1. notat in ordinario non procedere dict. cap. susceptum, sed etiam vno modo expresso contineri alium, Staphileus de lite. grat. & tit. de vicariis modis vacationis, s. resignationis modus, num. 2. ait aliter pro nunc non discutere, & Hier. Gabr. s. n. 1. ait, se nunc non affirmare.

Et † contrarium tenet Francus in dict. capit. susceptum, num. 10. & Rota loquendo in electione in d. decif. Putei 181. numero primo lib. tertio & videtur tenere Lapus dict. allegat. 6. numero 5 & ibi Mandos. tera 1.

At mihi probabilissimum videtur, † quod notat Dominicus ibi, & sequitur Ferretus conf. 304. nam in 79 ordinario, in quo non datur surreptio, Clem. 2. de offi. ordinarij, & dictum est supra 8. par. capit. 3. nu. 3. modus vacationis, expressus non videtur causa taxationis sicut nec in Papa, quando prouidet motu proprio, vt cum Franc. ibi, n. 9. diximus supra num. 19.

Et quicquid esset † de hoc, certum tamen existimo in ordinario apponente clausulam, siue alio quouis modo, non esse necessarium vlllo modo verificare modum expressum, nec etiam de facto.

In executore † tamen, seu commissario Papæ, rectè procedet decifio d. cap. susceptum, Puteus decif. 25. lib. 1. Rota decif. 830. lib. 3. par. 3. diuersorum. Sicut † etiam in legato, in quo cadit surreptio dict. Clem. 2. & capit. fin. de offi. legati in 6. ad dictam decif. Achillis 264.

Quinta, & vltima † limitatio, seu fallentia, quam adducit Felin. & cum eo Selua, est in materia non odiosa, quia veniunt in ea omnes vacationes, licet exprimat vacatio per mortem, ex glo. in Clem. ne Roman. de elect. verb. moriente. Domin. in d. cap. susceptum, in fi. Abbate. q. 1. ad fin. cum alijs, & tenent Boerius decif. 2. num. 4. Corraf. dict. capit. 8. numero 2. vers. in alijs tamen, & hanc limitationem ponit etiam Menoch. sup. n. 108.

Ego autem † omnia comprehendens sic resoluum puto, quod in literis ad beneficia, quæ ambiciose reputantur, expresso vno modo vacationis non venit alius dict. cap. susceptum, & ibi glo. Alias † vero in dispositione hominis, si verbum vacatio profertur ab hoc homine, tunc etiam materia non sit am-

fit ambitiosus seu odiosus sed fauorabilis, expresso nō modovacationis, non includitur alter, ut est textus iuncta glossa. *verb. cedentium. in cap. quammis 2. de preben. in 6. & in c. si de verb. significat. eodem lib. Franc. in dist. capit. susceptum nu. 6. & 17. & in capit. si propter eod. tit. de rescrip. sub n. septimo, Gigas d. conf. 131. a num. 4.*

86 Quod tamen ego limito, ut non procedat ubi fieret mentio de morte, & in casu, de quo agitur eūdem effectum operaretur mors civilis quem naturalis, tunc enim mors civilis & naturalis equiparantur, etiam si materia non sit fauorabilis, ex l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posthum. & ibi Dd. Feli. in cap. quia licet. de offic. delegati, numero 2. Rodericus Suar. allegacione 20. Gigas d. nu. quarto Mandol. reg. 30. quasi. 7. nu. 16. & conf. 9. a nu. 6. cum alii. In dispositione tamen iuris si sit mentio de vacatione certo modo, puta per mortem, etiam si materia sit odiosa, includitur alius modus, quando est in eo est eadem ratio, ac in expresso, aliās fecus glo. in cap. penult. verb. sed capitulum. de supplend. negligent. pralator. lib. 6. & gloss. 2. in cap. uni. ne sede vacante, & in cap. scui. verb. moriatur, de preben. & in cap. fin. verb. decessum, de concessio. preben. eodem lib. & in d. Clem. ne Romani, verb. moriente, & in Clem. 1. verb. mori, ut lite penden. (quæ glossæ sunt communiter approbatæ) Ita Franc. d. nu. 17.

88 Ex quo non videtur verum, tamen quod idem Franc. ibidem n. 4. in fin. dicit cum Ioan. Andr. & Domin. de statuto facto, & iurato, quod mortuo plebano non eligatur aliquis, qui non sit in Sacerdotio constitutus, quod si non vacat per mortem, sed alio modo, & eligunt non presbyterum, non erunt petiuri, ex dictis enim conuinci videtur.

89 Aliam sextam limitationem ponit Menoch. supra numero 109. ex Rebus. in praxi, tertia par. signatura, verb. alia clausula, numero 4. quem id sentire ait, scilicet quod quando beneficium iam diu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, tunc falsa expressio rescriptum non vitiat.

90 Sed tamen hæc limitatio vera non videtur, nam tunc non debebat impetrans certum modum exprimere determinate, & si expressit, sibi imputet, si postea falsus apparet. Nec Rebuffus contradicit.

CAP. II.

De vacatione per obitum.

SUMMARIA.

Per mortem beneficiati vacat beneficium, nam mors omnia soluit, n. 1.

Fallit ubi beneficium suppressum esset ab habente potestatem, vel unitum, n. 2.

Secundo fallit ubi beneficium esset de mensa praelati, dignitatis, seu Cap. quod non vacat per mortem clericorum illi seruientium, quibus illius fructus quandoque conceduntur, & huiusmodi beneficiis, etiam curatis potest serui per vicarium temporalem, & ad nutum amonibilem, & c. n. 3.

Hodie in huiusmodi beneficiis curatis unitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deferui per vicarium perpetuum, ex decreto

Concilio, ubi derogatur privilegio ponendi vicarium temporalem, seu amonibilem, & c. habet etiam locum in unitis mensæ, & c. numero quarto, quinto & sexto & derogatur etiam immemoriali deferuendi per vicarios temporales, seu amonibiles, numero septimo.

Non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio videtur relictum nempe arbitrio boni viri, & sic ratione regulato, numero octauo & seq. ubi ponuntur declarationes, S. Congreg. nec nisi citatis & auditis partibus, numero decimo Nec appellatione remota, nisi in visitatione, & tunc tollitur quoad effectum suspensum tantum, nu. 11. Nec potest fieri nisi in visitatione, quando beneficia sunt unita monasteriis, & c. nu. 12. In quibus hodie ex constitutione Pij V. debet deputari unus ex ipsis regularibus ad nutum amonibilis, & c. numero decimotertio. In parochialibus tamen, quæ non sunt unita monasteriis, se d eorum membra, nec decretum Concilij, nec constitutio Pij Quinti locum habent, numero 14.

In executionem d. decreti debet prius erigi vicaria perpetua, n. 15. Et si non constet de erectione, non est attendendus vltimus status, quod sit collata, ut perpetua, & c. n. 16.

Tertio illud fallit, ubi canonicatum, & prebendam non est certus numerus, ubi vacatio etiam per mortem dari nequit, n. 17.

PER mortem tamen beneficiati vacare beneficium cui dens est, cap. susceptum, de rescrip. in 6. cum aliis. nam mors omnia soluit, athen. de nuptiis. §. deinceps, de quo assumpto tractatum edidit Sebast. Medices, qui dicitur mors omnia soluit, & tradit post hæc Gonzalez ad reg. mensum. gloss. 15. a numero tertio.

Id tamen fallit, ubi beneficium tamen suppressum esset ab habente potestatem, cap. cum accessissent, de constitutio. ubi Doctores, vel unitum accessorie, ut infra vltima parte, cap. 2. ex numero, 12. Gonzalez ibi, numero 7.

Secundo fallit, ubi beneficium tamen esset de mensa praelati, dignitatis, seu Capituli, nempe quod est unitum eorum mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia. Nam huiusmodi beneficia non vacant per mortem clericorum illis seruientium, quibus illorum fructus quandoque conceduntur, quia illi non sunt proprii rectores, seu beneficiati, sed veluti usufructuarij, & sic eis mortuis ad instar usufructus mensæ consolidantur. Et huiusmodi beneficiis, etiam curatis potest serui per vicarium temporalem, & ad nutum amonibilem, quamuis ubi unita sunt quoad temporalia, debeat curatis deferui per vicarium perpetuum, cap. extirpanda. §. qui vero. de preben. Ita glo. in Clem. 1. de rescrip. verb. haberent, & in Clem. 1. §. eadem, verb. de mensa, de supplend. negligent. pralator. & in Clem. 1. §. quidam etiam, verb. ad mensam, de excessib. pralator. per textum ibi, & Dd. ibid. Rota dec. 2. de excessib. pralator. laias 273. n. nonis Fel. in ca. cum accessissent, num. 2. de constitutio. Corraf. de benef. 1. par. cap. 8. num. 4. Hoieda de incompatibil. beneficiorum, 1. par. capit. 15. numero quarto & octauo, & nouissime Flores de Mena, qui alias plures refert, q. 10. numero 1013.

Hodie tamen tamen in huiusmodi beneficiis curatis unitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deferui per vicarium, per-

petuum, ex decreto Concilij Trident. sess. 7. *de refor. c. 7.* vbi datur facultas ordinariis deputandi vicarios perpetuos in beneficiis curatis vnitis, nisi aliter expedire videbitur, non obstantibus appellatione, priuilegijs, exemptionibus, &c.

5 Et sic t̄ derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem, sed ad nutum amouibilem, & literis vnionis contrariis, Nauar. *conf. 11. de statu monach. alias 9. de preben. num. 7.* Flores *d. quest. 10. num. 38.* nisi sint concessa post Concilium, etiam sine eius derogatione, ex dictis *4. p. c. 5. a num. 130.* licet difficulter Flores *num. 50.*

6 Et habet etiam t̄ locum in beneficiis vnitis mensae, seu quoad spiritualia, & temporalia, ex mente, & verbis Concilij, quod generaliter loquitur de beneficiis vnitis, Flores *n. 39.* & est declaratio S. Congreg. infra adducta, *n. 9.*

7 Et ex mente eiusdem Concilij derogatur etiam immemoriali deseruendi per vicarios temporales, seu amouibiles, vt censuit S. Congregatio super d. decreto, his verbis: *Per hoc decretum tollitur consuetudo immemorialis, vt in illis beneficiis vnitis deseruiatur per capellanos amouibiles, si aliter Episcopo videbitur.* Quamuis contrarium teneat Flores *numero 44.* facit quod in simili dicitur supra *tertia parte cap. 2. numero 197.*

8 Sed t̄ non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio, & iudicio videtur relictum, vt colligitur ex illis verbis, *solicite providere procurent, & ex illis, nisi aliter expedire videbitur,* quæ denotant arbitrium boni viri, & sic ratione regulatū, & in hac mutatione inspiciendam esse expedientiam & utilitatem Ecclesiarum, vt in terminis Nauar. *supra, & Flores num. 47.* Et t̄ ita tenet S. Congregatio, vt in declaratione supra adducta, *num. 7.* & in declarationibus sequentibus, *Congregatio censuit relinquere arbitrio Episcopi ponendi perpetuum vicarium in parochialibus vnitis Archidiaconatus, seu alijs dignitatibus, seu canonicatibus secundum facultatem, & prout colligitur ex hoc decreto, nec constitutio Pij V. obstat, quod & de vnitis ante Concilium intelligatur.* Alia de parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, seu collegiarum Ecclesiarum, sic censendum est, si cura animarum incumbit certa persona per illam exercenda est, si imminet toti Cap. vt per singulos per vices exerceatur ipsi cogendi sunt ad illam exercendam, vt per notata, c. statutum, de elect. in 6. si spectat ad illorum mensam, ita vt institutio illarum personarum, quæ illam curam exercent, à nullo superiore facienda esset, canonici non possunt compelli, vt nec per se ipsos, nec per vicarios perpetuos illam exercent, glo. in Clem. 1. de excessib. prelator. verb. mensam, & ibi Car. d. Imola, Anchar. in c. extirpanda. §. quæro de preben. idem dicendum si per Sedem Apostolicam eis esset indultum, vt per temporarios cura exerceatur: sed in istis duobus casibus postremis, ex congregatione cogi possunt ad constituendos vicarios perpetuos, iuxta tamen decretum congregationis supra non præcise. Vt in declarationibus super d. decreto habetur.

10 Et non t̄ potest Episcopus procedere ad executionem d. decreti, & positionem vicarij perpetui, nisi citatis, & auditis partibus, Flores *n. 80.*

11 Nec t̄ potest procedere appellatione remota, sed videtur esse locus appellationi, etiam suspensivæ, Nauar. *supra*, nisi id faciat in visitatione. nam quatenus d. decretum tollit appellationem, loquitur de ordinario visi ante, Flores *numero 75.* & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum, vt in sequenti

declaratione Sacre Congregationis super d. decreto, *Hæc appellatio denouetur, sed non suspenditur.* Et circa aliadecreto Concilij, vbi tollitur appellatio, censuit alias ead. Sacra Congregatio, vt supra *4. parti. cap. 5. num. 10.*

Nec t̄ videtur id posse fieri, nisi in visitatione, quando beneficia sunt vnita monasterijs, & locis regularibus, & exemptis, contra quæ non videtur dari iurisdictio à Concilio, nisi in visitatione, vt videtur velle quædam declaratio S. Congregationis super d. decreto, quæ sic ait, *nisi fallor, Hoc decretum videtur habere locum in actu visitationis, non cum causa cognitione, & via ordinaria procedendo, sed si essent monasteria, & loca regularia. Et facit alia declaratio, quæ sic ait, Si Ecclesia curata sine vnita monasterijs, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, siue temporaneos, iuxta dispositionem huius decreti, prout eis expedire videbitur.*

Sed hodie ex t̄ constitutione 46. Pij V. de vicariis *13* perpetuis in parochialibus vnitis monasterijs regularium mendicantium, ad nominationem superiorum debet ab Episcopo deputari vnus ex ipsis prauio examine approbatus ad nutum superiorum amouibilis, & idem in regularibus monachis, dummodo cum monacho sic deputato habitent saltem quatuor alij monachi, licet ex decreto Gregor. XIII. sufficiat, quod vnus tantum habitet, vt in sequenti declaratione S. Congregationis, *S. D. N. Greg. X. 111. nō habet pro reuocata bulla Pij V. de vicariis perpetuis in parochialibus vnitis monasterijs regularium, vbi Episcopus ad nominationem monachorum deputat vnum ex ipsis prauio examine approbatur ad nutum ipsorum amouibilem, & cum vicario sic deputato debet habitare vnus dumtaxat alius monachus, ne plures extra claustrum maneant.*

In parochialibus t̄ tamen, quæ non sunt vnite *14* monasterijs, sed eorum membra, aut quoquo modo dependentes sunt, nec d. decretum Concilij, nec constitutio Pij V. locum habent, vt S. Congregatio declarauit.

Et vbi ordinarius t̄ voluerit in executionem dicti *15* decreti Concilij vicarios temporales in perpetuos mutare, debet prius erigi vicaria perpetua, nam ea est beneficium, vt supradictum est *9. p. cap. 2. nu. 286.* quod antea non erat, quia vicaria temporalis non est beneficium, vt supradictum est, *1. p. cap. 2. numero 93.* cum Rota in Salaman. vicariæ *15. Martij 1596.* ibi adducta, *num. 94.* quæ est videnda, & sic modo debet de nouo erigi. Et ita ait quædam declaratio S. Congregat. *vicarij perpetui non possunt institui, absque erectione tituli vicariæ.* Et facit d. constitutio Pij V. ibi: *In quorum parochialibus Ecclesijs vnitis contingit vicariæ prædictas erigi.* Et si t̄ non constat de erectione *16* ne, quæ est quid facti, & non præsumitur, non est attendendus vltimus status, nempe quod sit collata, vt vicaria perpetua, nisi probetur spatio 40. annorum, vt in d. decis. *Salamantina.* Imo stante bulla vnionis cum facultate ponendi vicarium amouibilem, & decreto irritan. videtur requiri immemorialis, vt supra *7. p. cap. 10. numero 36.* licet alias ad inspiciendum, an sit vicaria perpetua, vel temporalis, sit attendendus vltimus status, *Gonzalez gloss. 5. §. 3. numero 18. dicens,* ita resolutum in vna Pampilonen. *decimarum 1. Apr. 1591.*

Tertio fallit, t̄ vbi canonicatum, & præbendam, non est certus numerus, ibi enim canonicatus, aut præbendæ vacatio, etiam per mortem dari nequit, nam illud ius nascitur cum electo, & definit cum

cum defuncto, cap. dilecto. de preben. & cap. ex parte, de concess. preben. & ibi Dd. Gonzalez glo. 9. §. 3. tercio.

CAP. III.

Derenuuntiatione.

SUMMARIA.

Vacat renuntiatione beneficium, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus, & possessio, numero 1. de qua materia renuntiationis beneficiorum videndus copiosius tractatus Flamin. Paris. num. 2.

Id verum est, etiam si ex causa permutationis facta sit renuntiatione, que est vera resignatio, licet ad effectum reservationis, suppressionis, & unionis habentur pro non vacantibus, præsertim, quando non sunt de primo vacante, à numero tertio & seqq.

Qualitas requisita in beneficiis alias vacantibus, requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis, num. 6. Et sic beneficia, que debentur filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad favorem aliorum, num. 7.

Privilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium comprehendit etiam vacantia causa permutationis n. 8. Et reprobaturs consilium 2. Mandos. n. 9. & seqq.

Doctrina Mascardi, quod licet beneficia resignata ex causa permutationis vacent, tamen de equitate quadam, non dicuntur vacare ad effectum, ut alteri conferri possint, & ut comprehendantur in iuribus, & privilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiis intelligitur de iuribus, & privilegiis, per que permutatio possit impediri conferendo beneficia alteri, num. 11.

An si beneficium est patronatum, requiratur in resignatione ad eius validitatem patroni consensus, à num. 12. & seqq. Resolvitur negative contra Abb. & alios, quorum sententia procedit in resignatione facta coram Papa in favorem alicuius, sine consensu patroni laici, & absque derogatione iuris patronatus, que patrono reclamante intra tempus datum ad presentandum est irrita, numero 16. & numero seqq. adducitur resolutio Rota.

Permutatio facta absque consensu patroni non est nulla ipso iure, sed venit annullanda patrono intra tempus datum ad presentandum contradicente, nisi facta sit in magnam Ecclesie utilitatem, numero 19. Vbi ponitur decisio Rota, quamvis esse nullam teneant Bellanera, & alij, numero 20. & alia dicta Cabedi reprobandur, numero 21. Et idem erit in permutatione facta sine consensu electorum vel inferiorum collatorum, num. 22.

Quando permutatio fieret coram ordinario, illis quorum intere est, scilicet patronis, collatoribus, seu electoribus inuitis, & contradicentibus, esset nulla, ita quod absque alia cassatione poterit provisio fieri, nisi fiat propter necessitatem, vel utilitatem ipsarum Ecclesiarum, numero 23. Sed si fieret per Papam, aut nisi essent patroni laici per legatum, absolute valeret, numero 24.

Reprobaturs Scaphileus dicens in permutatione, que fit inter beneficiarios de auctoritate Episcopi, non requiri consensum patroni, num. 25.

Referitur dictum. Rebuffi hodie usum communem obti-

nuisse, quod post requisitionem patroni, maxime etiam eo non consentiente, permutatio approbatur ab Episcopo, & valet, numero 26. Quod videtur approbare S. Congregatio in declaratione posita, numero vigesimo septimo. Sed accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Ecclesie utilitatem, numero 28.

Rescissa permutatione ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad sua beneficia mediante nova collatione, quando non fuerunt in culpa, numero vigesimo nono. Alias si essent in culpa, redire non possunt, num. 30. & seqq. Et numero sequenti adducitur resolutio Rota, nec excusatur in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis numero trigesimo secundo. Quamvis contra teneat Bellanera, cuius sententia solum procedit in ignorantia iuris dubij, numero 33. Et sic, quando essent, in culpa, patronus possit presentare, & collator conferre talia beneficia tanquam vacantia per resignationem, n. 34. Et idem videtur in resignatione in favorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici, n. 35.

Quoties resignans in favorem, seu conditionaliter, scienter nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, numero 36. Ex quo procedit, quod tradit Zuallio citatur, n. 37.

Si quis resignavit beneficium in favorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia scire, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut instam ignorantiam, &c. & si resignavit reservata sibi pensione, non valebit etiam reservatio, numero 38.

Si quis resignat beneficium in favorem alterius reservata sibi valida certa pensione, non alias, & reservatio fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficii factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua non poterit redire ad suum beneficium, sed ius ab eo abdicatur, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, quamvis resignatarius, qui consensit, non possit excusari ab eius solutione, nisi fuerit in errore iusto, n. 39.

Expressio valoris maioris vero beneficii resignati facta à resignante, & resignatario, ut Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro resignante, non efficit eos simoniacos, vel confidentarios, licet peccent mortaliter, & idem quoties non fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposta est pensio pro resignante, n. 40.

Ponitur resolutio Rota, que conducit ad prædicta, numero 41. Iuxta quam est accipienda alia citata, numero 42. Et quod resignans cum reservatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit alias resolutum, quod intelligitur iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, numero 43.

Vacat item renuntiatione beneficiorum, toto titulo de renuntiatione, per quam amittitur omne ius in beneficio competens proprietates, titulus, & possessio, Cassad. dec. 4. de restitu. spoliator. Ferret. consil. 6. numero nono & consil. 207. num. 17. Hieronym. Gabr. consil. 192. lib. 1. Rota decis. 197. num. 1. par. 1. dicitur Cechus de benef. & pensio. cap. 13. numero. 8. late Flamin. Paris. de resignatione benef. lib. 1. qu. 5. à nu. 15.

qui t de hac materia resignationis beneficiorum edidit copiosum tractatum duobus tomis contentum ad quem in materia ista recurrendum est, de qua etiam multa Azor *instr. moralium* 2. p. lib. 7. a caput. 19. ad 28.

3 Idque verum est, t etiamsi ex causa permutationis facta sit renunciatio, cap. 1. de rerum permutat. in 6. & Clem. 1. eodem, Rota decis. 7. de rerum permutat. alias 399. & 16. eod. tit. alias 863. in antiquis. & decisio. 10. alias 398. de renuntiat. etiam in antiquis, & decisio. prima de rerum permut. alias 23. numero 4. in nouis. Domin. in capit. unico de rerum permutat. in 6. num. 11. & ibi Francus, num. 4. & Probus ad Monach. ex n. 10. & Gambarus num. 53. & 54. Bellam. de permut. beneficiorum 9. par. quest. 1. Petr. de Perusino eodem tra. 2. par. num. 21. 23. & 42. Staphil. de literis gratia tit. de variis modis vacationis a num. 10. Selua de benef. 3. p. quest. 24. Boerius decis. 2. num. 2. Sarnen. in regu. de publican. quest. 3. Corral. de benef. 1. par. cap. 8. numero 4. Lamber. de iure patron. 1. par. 2. lib. 9. 6. ar. 3. & 6. n. 2. & 16. Ioan. Nicol. Delphinus eodem tra. lib. 2. a num. 136. Mandof. de signatura gratia, tit. de permutat. versic. 2. & de noua prouisione, versic. in noua prouisione, versic. in noua prouisione, Mascar. de probatio. concl. 1401. Petr. Gregor. de ben. c. 31. n. 2. Flamin. Far. li. 11. g. 5. n. 20. Hier. Gab. conf. 199. li. 2.

4 Vbi dicit, t quod beneficia resignata ex causa permutationis, licet vacare dicantur, tamen ad effectum reservationis, suppressionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, praesertim, quando sunt de primo vacaturo.

5 Nam t renunciatio ex causa permutationis vera resignatio est, d. c. 1. de rerum permut. ibi, resignantur, & Clem. 1. eodem ibi, resignata, Rota d. decis. 16. de rerum permutat. in antiquis, & prima eodem in nouis, Domin. dist. c. 1. num. 2. & 11. & Probus num. 10. Sarnen. d. g. 3. versic. 1. quia, Mando. reg. 19. q. 12. ad fin. Ioa. Nicol. d. n. 136. Flam. Paris. d. lib. 11. g. 5. n. 19. & lib. 12. g. 5. n. 19. & de confiden. q. 25. Azor d. lib. 7. c. 29. q. 20. & c. 30. q. 19.

6 Vnde qualitas t requisita in beneficiis, alias vacantibus requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis, Puteus decis. 331. & 338. lib. 1. Mohed. decis. 7. de concess. praebe. & Rota decis. 1135. lib. 3. p. 3. diuersorum Flam. Paris. de resignatione, lib. 4. qu. 9. n. 25. & 42.

7 Et sic in vna t iacen. rectoriae de Anso, 19. Octo. 1598. coram D. Decano fuit resolutum, Quod beneficia, quae debentur ex indulto Apostolico filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad fauorem filiorum non patrimonialium.

8 Vnde etiam priuilegium d. fructibus. t primi anni beneficiorum vacantium, vt in terminis Capit. si propter. de rescr. in 6. comprehendit etiam beneficia vacantia in causa permutationis, gloss. ibi, verb. vacabunt; & Dd. Feder. conf. 156. Ioan. Nicol. supra numer. 46.

9 Vnde etiam non t videtur verum conf. 2. Mandosij.

10 Nec obstat t doctrina Mascar. dist. concl. 1401. vbi dicit quod licet beneficia resignata ex causa permutationis vacent, & tanquam vacantia indigeant collatione, tamen de aequitate quadam non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri possint, & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiuis, & sequitur Flamin. Paris. lib. 1. g. 4. a nu. 24. & dicitur cap. seq. a nu. 38.

Quia t respondetur illam intelligi de iuribus, & t priuilegiis, per quae permutatio posset impediri conferendo beneficia resignata causa permutationis alteri. Sed est difficultas, an si beneficium t est patronatum, requiratur in resignatione ad eius validitatem patroni consensus. Et requiri tenet Abb. in c. quod in dubius, de renunt. n. 6. & in e. significatum. de praben. Rochus de iure patro. verb. honorificum, qua. 3. numero octauo & quest. 51. Lambert. lib. 3. q. 5. ar. 5. Gigas de pensio. q. 23. numero quarto. Duar. de benef. lib. 8. c. 2. Corral. d. c. 8. num. 4. & 13. Mando. conf. 7. a nu. 1. Zauallus q. 282. num. 13. & alij, quos refert & sequitur Flam. Paris. lib. 2. q. 4. a nu. 4. & lib. 8. q. 10. a n. 2. & Prosper. de Augustino in additio. ad summam bullary quarante, verb. beneficiorum permutatio, versic. quos terminos intellige. Contrarium tamen nempe t quod resignatio beneficii iuris patroni, sine consensu patroni valeat, tenuit Calder. conf. 6. de renuntiat. quem secuta est Rota in vna Hispanen. de anno 1598. vt per Mohed. decis. 6. de iure patro. alias 268. idem tenet Pauinus de offic. & potestat. Capituli sede vacante, q. 2. p. n. 16. & sequitur Tuschus concl. 257. n. 9. & concl. 262. nu. 1. litera R. nom. 6. Quae t sententia mihi placet in resignatione simplici, in qua ipsi loquantur vnusquisque enim libere potest resignare suum beneficium in manibus superioris, nec potest in hoc considerari considerabile praedictum patroni, cui manet sua praesentatio salua, & ita videtur in praxi seruari.

Ex quo t idem existimo quando beneficium spectat ad collationem inferioris, vt non requiratur illius consensus, & similiter nec eligentium, contra Abb. in d. c. quod in dubius. d. n. 6.

Prima vero sententia t procedet in resignatione facta, coram Papa in fauorem alicuius, sine consensu patroni laici, & absque legitima derogatione iuris patronatus (nam de iure patronatus Ecclesiastico non est necessaria mentio, nec derogatio in literis Apostolicis, vt dictum est supra 5. p. cap. 1. n. 506. & c. 3. num. 18.) quae patrono reclamante intra tempus datum praesentandum est irrita, Rota decis. 203. n. 5. lib. 3. p. 3. diuersi quia in hac resignatione in fauorem non potest patronus praesentare quem vult, Mohed. decis. 8. de iure patro. alias 326. & decis. vlt. de renuntiat. alias 341. Puteus 412. lib. 1. Tharis decis. 81. & 82. in manuscriptis. Et fuit resolutum in causa Mediolanen. iuris patronatus, de anno 1588. coram D. Blancheto. In t qua fuit decisum, Quod resignatio facta in fauorem de beneficio iuris patronatus laicorum, sine ipsorum consensu, & mentione est nulla, & ideo ins non abdicatur a resignante, & per consequens praesentatio facta per patronum, tunc de illo beneficio, tanquam vacante non valet, tamen si postea beneficium vacat ex persona resignantis, vt quia contraxit matrimonium, & patronus continuat litem cum resignatario, vt constituitur ille praesentatus, haec prosecutio litis a quipollet noua praesentatione facta in tempore, & sic non potest dici dispositionem fuisse deuolutam ob non factam praesentationem infra quatuor menses, & licet lis penderet, nihil obstat, quominus illa tacita praesentatio valeat, sicut etiam expressa, cum sit facta de colligante, iuxta doctrinam Rochi de iure patronatus, verb. honorificum, quest. 23.

Nec ab hac distinctione t distat Couar. praet. c. 36. 18. num. 9. vers. 9. ab eadem, vbi solum considerat praedictum patroni in eo, quod per resignationem fiat collatio sine eius consensu. Et Zauallus supra, quod etiam considerat praedictum patronorum, quia alias

alias raro, aut nunquam esset locus suis presentationibus. Et Sarnen. in *reg. de infirmis*. q. 17. 2. & 3. casu. Cabedo de patronatibus Regie Coronae. c. 10. qui loquitur de renuntiatione in fauorem, ut in *tit. questionis*, & numero 7. & Lessius de iustit. & iur. lib. 2. cap. 34. numero 193. & 207. & tenet Cechus de benef. & pensio. cap. 13. numero 3. verisimili modo, & Azor d. lib. 7. cap. 25. q. 4.

19 Permutatio vero facta absque consensu patroni non solum laici sed etiam Ecclesiastici, si facta est coram ordinario non est nulla ipso iure, sed venit annullanda, patrono intra tempus datum ad presentandum contradicente. (Nisi facta sit in magnam Ecclesie utilitatem, Couar. infra. & Lambert. 1. par. 2. lib. 9. art. 6. quo pacto sunt accipiendi statim referendi, nec sufficit esse vtilem Ecclesie, P. de Perusio de permutatione benef. 3. par. num. 34.) Ita Feder. de permutat. benef. q. 30. Rota decif. 5. de rerum permutat. in nouis, decif. 87. & 179. Felin. in cap. cum Bertholdus, numero 15. de re iudic. & in tract. quando litera Apostolica, ampliatione 9. additio Ant. Fran. & Sapiez ad Abb. in cap. questum. de rerum permutat. Probus ad Monach. in Rubrica de rerum permutat. in 6. numero 5. & in cap. vii. numero 11. & 13. Rochus, verb. honorificum, questio 3. Rebuff. in praxi 3. p. signaturae, verb. necnon iuris patronatus, numero 40. & 41. Aym. consil. 83. numero 2. Cora. de benef. 4. p. cap. vltim. numero 29. Ioan. Nicol. Gimon. tit. 5. cap. 7. ex numero 2. & Ioan. Nicol. Delphinus de iure patron. lib. 2. numero 133. 6. fallentia, & numero 135. Ferret. consil. 211. numero 15. Couar. dicens frequentiore, & communioem, d. cap. 36. numero 9. Dida. Perez. in l. 1. tit. 6. libro 1. ordin. Eman. Suar in thesauro receptor. sententiar. verb. beneficiorum permutatio, Mascard. conclus. 178. numero 12. & 3. Spino de testam. gloss. 4. num. 101. & Flamin. parif. qui ait pluries in Rota decifum, lib. 2. quest. 4. numero 18. Thanis d. decif. 81. Azor d. lib. 7. cap. 29. quest. 6. & 32. & dicit magis communem sententiam, Prosper de Augustino d. additione, verb. beneficio. permutatio. Et tenuit Rota in vna Gerunden. permutationis 5. Iulij 1593. coram Domin. Lita, ut in decif. sequenti. Dubitamus an sit locus rescissioni permutationis, de qua agitur, ita ut unicuique permutantium competat ius redeundi ad prima sua beneficia, & domini dixerunt esse locum rescissioni permutationis, & requiri nouam collationem, ut permutantes consequantur prima beneficia, quam patronus prætensus impedire non potest, & moti fuerunt eo fundamento, quia cum fuerit facta permutatio, de qua agitur, absque consensu Archidiaconi prætensi patroni, non est nulla ipso iure, sed venit annullanda ipso prætento patrono contra contradicente infra tempus datum ad presentandum, Aym. consil. 82. numero 2. Rota decif. 5. de rerum permutat. in nouis de frequentiori, & communiori testatur, Couar. pract. c. 36. numero 9. vers. tamen si ea rescissa non possunt permutantes redire ad priora beneficia sine noua collatione, d. in cap. vii. de rerum permutat. in 6. e. ratione, quia beneficium vacans per liberam resignationem, sine noua collatione recuperari non potest, cap. ex frequentibus. de instit. Rota decif. 1. numero quinto, vers. nam beneficium. de rerum permutat. in nouis, & hanc opinionem tutiorem, & securiorem dicit Rota eodem tit. in antiq. decif. vltim. Ioan. Selua. tract. de benef. p. 3. q. 24. numero 3. & Rebuff. in praxi, tit. de permutatione, numero 11. & 16. Quod autem huiusmodi collatio fieri debeat non obstante oppositione prætensi patroni, ex eo censuerunt domini, quia non constat permutantes habuisse notitiam prætensi iuris patronatus an-

2. Tqm.

te ipsam permutationem, ad l. verius. ff. de probatio. unde cum ipsis aliqua culpa ascribi non possit, merito etiam inuitis patronis ad priora beneficia, mediante tamen noua collatione reintegrari debent, ad notata per Dd. in c. nemo deinceps, ubi Gemin. n. 11. vers. poterit etiam, Butrius n. 10. vers. fin. autem ignorabat, Ancha. n. 3. vers. si autem ignorabant de elect. in 6. quod tanto magis est dicendum, cum concludenter non insufficitur prætensum iuris patronatus, & satis superque sit confessiones permutantium post permutationem emanatas permutantibus ipsis nocere respectu ipsius permutationis, secus quoad alia, ad l. si quis intentione. de iudic. Mobed. decif. 37. nec fama iuris patronatus probatur, ultra quod si probaretur, ex ea non induceretur sufficiens probatio iuris patronatus cum sit de recenti, Cassad. decif. 2. de probationib.

Quamuis contrarium, tamen nempe esse nullam ipso iure, teneant Bellamera in d. decif. 87. & 179. de permutat. benef. 4. parte, quest. 2. & 3. Petr. de Perusio d. 3. parte, num. 35. & 36. Gambarus d. cap. unico, ex num. 11. 9. Paulus de Citadinis de iure patronatus 6. par. artic. 3. quest. 52. & relati per Couar. supra, & Zualllos supra nu. 14. confundens permutationem cum resignatione.

21 Et quamuis Cabedo tamen de patronatib. cap. ii. num. 3. dicat, quod permutatio facta irrequisitis patronis firma est, quamuis possit postea infirmari probata legitima causa secundum communem, verius enim est secundum communem, ex parte patroni reclamantis non requiri probationem legitimae causae, sed solum quod contradicat cum causa, quod ita est nisi ex aduerso probetur, seu constet factam esse in magnam Ecclesie utilitatem, ut colligitur ex Couarr. d. num. 9. quem allegat: & quod dicit idem Cabedo ibi nu. 4. quod permutatio facta in Curia Romana, non facta mentione iuris patronatus laicorum, nulla est propter surreptionem, ut sentit, inquit, Collectarius in cap. cum olim, num. 5. de iure patron. Lopus allegat. 96. Gigas de pensio. q. 24. nu. 5. Couar. ubi supra, & Rebuff. supra nu. 21. non est absolute verum, nam illa non est nulla propter surreptionem, sed annullanda patrono intra tempus presentandi contradicente, propter prauiudicium illius, cui Papa non intendit prauiudicare, & ita plane tenet Couar. supra, dicens, quod permutatio beneficij iuris patronatus laicorum facta in Curia Romana summi Pontificis autoritate, non praemissa mentione iuris patronatus laicorum, est nulla ipso iure in casibus, quibus apud Episcopum, & Ordinarium esset nulla, & deinde per sententiam erit rescindenda, quoties foret iudicis sententia restringenda, si facta fuisset apud Ordinarium inferiorem, quemadmodum inquit, iure probatur, & explicat optime Lamber. 2. lib. 3. p. 9. art. 12. & Paulinus de potestate, cap. sede vacan. 2. qu. 2. par. vers. adde etiam quod non valet. & ita est accipiendus Lopus d. allegatione 96. num. 4. quem allegat etiam Couar. ibi, dum ait, quod permutationes, quae fiunt in Curia talium Ecclesiarum non facta mentione, quod in illis spectat presentatio ad laicos, non valent, sed sunt surreptitiae, &c. & hoc reuera est, quod vult Fel. d. tract. quando litera Apostolica ampl. 9. explicando Lapu ibi, licet eum carpat Couar. ibidem, quasi velit eam absolute valere, & facit quod dictum est supra 5. p. c. vltim. ad fin. Nec etiam verum est, quod ait Cabedo. d. cap. ii. num. 5. quod in patronatibus Regiis indistincte dicendum est, non valere permutationem Ecclesiae, absque Regis consensu, & illo inscio, &c. idem enim est

quoad hoc in patronatibus Regis, ac in aliis patronatibus priuatarum personarum, &c.

22 Et idem erit in permutatione facta sine consensu electorum, vel inferiorum collatorum vt non sit nulla, sed annullanda, si volunt agere de contemptu infra tempus datum ad prouidendum Feder. Gimon. & alij supra, & Franc. in d. c. vni. de rerum permutat. in 6. n. 7. quamuis esse nullam teneant P. de perusio, Gambarus, & alij relati, n. 20. precedenti.

23 At vero quando permutatio fieret coram ordinario, illis quorum interest scilicet patronis collatoribus, seu electoribus inuitis, & contradicentibus, tunc esset nulla, ita quod absque alia cassatione, vel declaratione poterit presentatio, collatio, seu electio fieri, nisi talis permutatio fiat propter necessitatem, vel utilitatem ipsarum Ecclesiarum, Lopus, & Francus, nu. 7. in d. c. vni. Rota d. decif. 5. de rerum permutat. in nouis ad fin. (quæ sic debet intelligi) Acor d. q. 6. quicquid contra teneat Ioan. Nicol. Delphinus supra numero 134. & utilitatem intellige magnam, ex Couar. supra, cum Lambert. & sic procedet consilium Calder. 2. de rerum permut. & consil. Aym. 82. & 153.

24 Dixi coram ordinario, nam si talis permutatio fieret per Papam, cum ipse possit eis inuitis conferre, & disponere, aut si fieret per legatum de latere (nisi essent patroni laici, quibus legatus præiudicare non potest, vt dictum est § p. c. 3.) absolute valeret d. permutatio facta illis inuitis, Francus ubi proxime.

Et ita tenendum videtur, quamuis Staphil. d. lite. gratia, tit. de modo & forma impetrat. §. de iurispatro. permutatione, n. 3. dicat in permutatione, quæ fit inter beneficiatos de autoritate Episcopi, non requiri consensum patroni, quem sequitur Cerola in praxi Episcopali. l. p. verb. in patronatus. §. 6. dicens, se ita obtinuisse in facto in Curia Archiepiscopali Beneficienti.

26 Sed t. Rebus. de permutatione, n. 22. ait hodie vsum communem obtinuisse, quod post requisitionem patroni, maxime etiam eo non consentiente permutatio approbatur ab Episcopo, & valet, &c. sequitur Lessius lib. 2. c. 34. n. 198.

27 Quod videtur approbare S. Congreg. Concilij, vt in declaratione sequenti super c. 9. §. 25. de refor. ibi, In permutatione beneficij iurispatro. non requiritur consensus patroni, sed satis est illum tantum requirere, Rebus. de permutatione.

28 Sed ista declaratio accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Ecclesiæ utilitatem, iuxta dicta, & sic etiam procedet quod ait Cabedo d. c. 11. n. 1. quod quando patroni absque causa legitima contradicerent, tunc permutatio valida erit.

29 Rescissa autem permutatione t. ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad sua beneficia, mediante tamen noua collatione de quo seq. cap. a num. 5. quando non fuerunt in culpa, ex quo non constat illos habuisse notitiam iurispatronatus ante ipsam permutationem, vt fuit resolutum in illa Gerunden. permutationis supra adducta, numero 19. ex ibi citatis, quibus addo Federicum de permutat. benef. §. 8. & 9. Bellam. decif. vlt. & eod. tract. 9. p. q. 2. 3. & 5. & 11. p. q. 1. 2. 4. & 5. Petr. de perusio eod. tract. 6. par. a numero 15. alias 84. 86. & 87. Francum post alios in d. cap. vni. de rerum permutat. in 6. num. 11. & ibi Gambarus, num. 62. Bonif. in Clem. 1. cod. tit. ex num. 92. præcipue 95. 96. & 98. Lambert. d. art. 6. numero 52. & 74. Gimon. d. tit. 5. cap. 14. num. 1. 5. &

14. qui communiter requirunt ignorantiam probabilem.

Alias si essent in culpa redire non possent, Feder. 30. quæst. 6. & 7. Bellam. & Petr. de Perusio supra, Domin. n. 20. & Francus 11. in d. cap. vni. & ibi Gamb. num. 114. & 115. & Probus ad Monach. ibi sub num. 14. circa fin. Bonif. ex d. num. 92. Cosmas in pragmat. sanction. ti. de collatio. §. sequitur qualitates, verbo, alio, Selua de benef. 3. par. quæst. 24. Rebus. in praxi, tit. de permutat. num. 17. Aufer. ad Cap. Tolosanam, decif. 261. num. 3. Lamber. ubi proxime, Gigas de pensio. quæst. 23. num. 5. Gimon. d. c. 14. num. 5. Roffin. de benef. cap. 36. num. 19. additio. vlt. ad decif. 1. de rerum permutat. in nouis, Castald. decif. 1. num. 2. eod. tit. Achill. decif. 403. seu 3. super reg. de valore, nu. 4. Prosper de Augustino supra.

Et ita in Salamantina pensionis, 13. Junij 1586. coram D. Bubalo fuit resolutum. Quod quando permutatio, sed resignatio conditionalis culpa resignatis non habet effectum, non potest redire ad suum beneficium, & quod sic in permutatione constitutio de publican. solum annullat illam resignationem, in qua non fuit reservata forma, non vero aliam, in qua forma seruata est, cum sint separate, non obstante correptione, &c. Flamin. Paris. de resignatione, lib. 11. q. 5. n. 27. & posthac González glo. 15. n. 50.

Nec excusat in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis, vt dictum est, & tenet in expresso Gambarus ubi proxime, & faciunt in simili decisiones Rotæ in causa Toletana capellanæ de Barais infra adducta, c. 5. a n. 223.

Quamuis Bellamera supra, etiam iuris ignorantia excusare dicat, quia agitur de damno vitando. Cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris dubij, & difficultatem habentis, vt in decif. 214. num. 5. par. 1. diuersorum. de qua infra, n. 36. iuxta dicta supra §. p. c. 5. n. 88.

Sic quando essent in culpa, patronus posset presentare, & collator conferre talia beneficia, tanquam vacantia per resignationem, Feder. d. q. 6. & 7. & ibi additio Lapi. Bellam. supra & Petr. de Perusio d. 6. par. n. 45. alias 87. Domin. Aufer. & Roffin. supra, & d. additio vlt. ad fin. & post alios, Franc. d. nu. 11. qui tamen male ait vacare per iuris priuationem, quando permutantes sunt in culpa, & scienter permutauerunt, nam etiam tunc vacant per resignationem, Bonif. supra.

Vnde idem videtur dicendum t. in resignatione in fauorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici, vt eo contradicente resignans non possit ad beneficiū redire, sed potius patronus possit ad illud presentare, tanquam vacans per d. resignationem, d. additio vlt. ad fin. Sarnen. quæst. 17. de infirmis, 2. casu, quem sequitur Cabedo, cap. 10. numero 1. quamuis contrariū videantur tenere Mohed. Puteus, Achilles & Thanis citati supra num. 16. & 30. & Rota in illa Mediolanen. iurispatro. de qua supra, numero 17. & Flam. Paris. de resignat. libro 1. q. 3. numero 96. & libro 2. q. 4. numero 23. qui iuxta dicta accipienda erunt.

Nam quoties resignans in fauorem, seu conditionaliter, scienter nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, vt resoluit Rota in vna Romana canonicatus 17. Nouem. 1567. coram D. Seraphino, Flam. Paris. d. libro 1. q. 3. num. 71. & 118. & lib. 2. q. 9. num. 21. & lib. 4. quæst. 2. num. 26. & lib. 9. q. 21. num. 8. & Rebus. conf. 192. num. 5. inquit, quod clausula non alias, nec alio modo, non operatur, quando ad est culpa

est culpa resignantis, & per eum stat. Et in vna Claramonten. monasterij, 20. Octob. 1574. coram sanctissimo Clemente VIII. quæ habetur *par. 1. diuersorum. decis. 214. nu. 5.* fuit dictum, Quod clausula non alias, &c. non operatur in fauorem illum, qui sciens defectum tacuit, nisi habuerit probabile dubium, ex ignorantia iuris doli, & difficultatem habentis. Facit reg. *lin. iure civili. ff. de reg. iuris, & lin. iure civili. ff. de condit. & demonstr. & lin. executione. §. si. ff. de verb. oblig. & pet. Greg. de benef. capitulo 28. numero 11.* ait, quod quando resignatio in fauorem, vel ex causa permutationis, non potest sortiri effectum propter dolum, vel culpam resignantium, tunc resignatio, & ex ea vacatio firma remanent & potest beneficium libere prouideri, & vide dicenda infra, *num. 217. & c. seq. a n. 34.*

37 Ex quo procedit, quod tradit Zauallus, *q. 147. n. 8.* de permutatione Rectoris de Batres in facti continuentia, de quo infra, *n. 71.*

38 Ex quo etiam videtur, quod si quis resignauit beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest resignans redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia culpa sua non habuit effectum, ex quo prius tenebatur inquirere, & se informare de idoneitate resignatarij, & sic sciuit, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut iustam ignorantiam, quia communiter reputabatur idoneus, vel alias erat approbatus, &c. *cap. innotuit. de elect. vbi glo. verb. ignorantiam Abb. numero 9. & 21. & alij glo. in reg. presumitur libro 6. Decius in c. cum in cunctis. §. si. de elect. numero 2. & 14. Rochus, verb. honorificum, numero 17. Lamber. l. p. 2. libro 9. io. ar. 4. Ant. Gabr. de regul. iuris, conclus. 5. numero 12. & 11. & concl. 6. numero 43. Rota in decis. Pistorien. alternatiue de anno 1558. supra adducta 5. p. c. 1. numero 739. Mascard. conclus. 879. nume. 7. Ioan. Garcia de nobilit. glo. 4. n. 28. & 29. & Flores de Mena 93. n. 9. & si quis resignauit reservata sibi pensione, non valebit etiam reservatio illius, ex quo fuit reservata de assensu resignatarij, qui non successit in beneficio, nec habuit ius in illo. Facit Rota decis. 191. p. 1. diuersorum. quæ etiam est apud Farin. decis. 9. numero 7.*

Ex quo etiam infertur ad casum in praxi frequentem, quod si quis resignat beneficium in fauorem alterius reservata sibi valide certa pensione, non alias, & reservatio pensionis fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficij factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua, non poterit redire ad suum beneficium, sed ius ab eo abdicatur per talem resignationem, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, ex quo fuit nulliter reservata, quamuis resignatarius ipse, qui consensit pensioni cum dicta expressione valoris, non possit excusari ab eius solutione, iuxta dicta *supra l. par. c. 5. a n. 442.* nisi fuerit in errore iusto, nam probando iustum errorem valoris posset etiam ipse dare de nullitate pensionis ad dicta infra, *a numero 132. & dist. cap. 5. l. par. numero 54.*

40 Circa quod obiter notandum Flam. Paris. de confidentia, *q. 1.* quod expressio valoris, maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario ad effectum, vt Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro ipso resignante, &c. non efficit eos simoniacos, vel confidentarios, Nauar. cons. 28. & 29. de simonia, licet peccent mortaliter, & idem erit quoties non fuerit expressus verus valor aliorum bene-

2. Tom.

ficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposita est pensio pro resignante, vt resignatio ni consentiret, vt latius per Flamin. ibi, & vide dicta infra, *n. 149. & seq.*

Conducit ad prædicta decisio in causa placentina portionis, 10. April. 1559. coram D. Chifanen. in qua fuit resolutum, Quod si quis resignat reservata sibi pensione valida, & non alias qui per 20. annos percepit dictam pensionem, & post modum resignatarius cessit in fauorem alterius, qui dicit de nullitate dictæ pensionis, quia tempore resignationis beneficium erat grauatum alia pensione, de qua non erat facta mentio, potest resignans agere spolio statim dicta nullitate, quia licet ubi agitur de amittenda possessione, non requiritur auctoritas Papæ, sed sufficit salus animus, Cassad. decis. 2. de renuntiati. & Egid. in c. quod in dubiis de renuntiati. n. 10. tamen in proposito non apparet animus amittendi possessionem, quia ab initio fuit conditionalis, tam quoad titulum, quam quoad possessionem, scilicet reservata valide pensione, & non alias, glo. in c. olim. de restitut. spoliat. Rota dec. 2. de renuntiation. in antiqu. unde videtur hic animus eodem modo conditionalis semper durasse, & quamuis ipse exegerit pensionem, tamen intelligitur cum eadem conditione exegisse, quia mutatio animi non presumitur, & potuit semper quando exegit, credere pensionem validam esse, alias non exegisset: cum autem resignatio est conditionalis, non impleta conditione posse agere spolio, satis notum est, Mohed. decis. 83. & 91. Puteus 145. lib. 1. & fuit sepe resolutum, & contra spolium non datur præscriptio, Cassad. decis. 6. de restitut. spoliat. Nec obstat, quod ipsemet resignans tacuerit primam pensionem, quia satis constabat fuisse per errorem, & nullam fraudem fuisse, vt rei euentus, dum litigatum est, docuit, unde sibi non præiudicat, nisi probetur vera scientia.

Et iuxta hanc decisionem erit accipienda resolutio in vna Tarraconen. de qua Mandos. reg. 33. Cancell. 9. 6. n. 9.

Et quod resignans beneficium cum reservatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit etiam resolutum coram eod. Chifanen. in causa Bisignaten. Archidiaconatus 7. Maij 1559. vt per Cotam decis. 401. & coram D. Orano in causa Illerden. canonicatus 27. Nouemb. 1595. quod est intelligendum iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, &c. & vide dicta, *d. cap. 5. l. par. a numero 534.*

§. I.

Qui possint renuntiare beneficio.

SVMMARIA.

Regulariter cuique liberum est proprio renuntiare beneficio, nu. 44. Hodie tamen in Curia non admittuntur absolute resignationes parochialium, & aliorum beneficiorum residentia, nam dataria vult, quod exprimat per quantum tempus beneficium possedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si tempus est breue, resignatio reuocatur, num. 45. & idem est in permutationibus huiusmodi beneficiorum cum aliis non residentia, numero 46. Qui stylus incepit à tempore Gregor. XIV. & hodie regulariter requiritur, quod possederit per quinque annos, vel circa, &c. n. 47. Quantum tempus importet dictio, vel circa, quando narratur, quod resignans possedit beneficium per quin-

X. 2

aut sex annos, vel circa, & quando dicitur esse in tali etate, &c. a nu. 48. resoluitur importare ad summum sex menses, seu per illam tolli sex menses. Alias si diceretur sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integre verificari, nu. 49.

An sit differentia inter expressionem, quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet a tanto tempore, a nu. 51. Resoluitur expressionem, quod possedit per tantum tempus, importare, quod illud possedit, solum de facto, & sic e iuribus, vel sine, expressionem vero quod a tanto tempore obtinet importare, quod a tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet, nam is dicitur obtinere, qui habet ius in re, vel qui possidet de facto.

Hodie sacris ordinatus praesertim ad titulum illius, non potest libere renuntiare beneficio, nam non potest illud resignare, nisi aliunde habeat, unde commodum vivere possit, numero 56.

Licet de iure communis infirmus possit beneficio renuntiare, tamen hodie non valet renuntiatum infirmi infra 20. dies decedentis ex reg. Cancellaria de infirmis, n. 57. & qui scribunt super ea, numero 58.

An minor possit beneficio renuntiare, remissive, num. 59. Et an minori in beneficiis competat restitutio, etiam remissive, num. 60. & numero 61. ponitur resolutio Rota in ista questione.

An accusatus de crimine, ex quo veniret privandus beneficio, possit illud renuntiare, nu. 62. resoluitur posse, numer. 63.

Ampliatur primo, ut procedat etiam in renuntiatione in fauorem alterius, numero 64. contra aliquos citatos, numer. 65. Cantelata tamen Ferraty in proposito, quam Felin. & alij sequuntur, non est eua, maxime attenta constitutione Pij V. de confidentiis, numero 66.

Secundo ampliatur, ut talis accusatus pendente lite possit permutare, num. 67. Quamuis contrarium teneant aliqui relati, num. 68. Sed prima sententia est verior, nisi forte obsteret infamia orta ex accusatione, apud bonos, & graues viros, ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, &c. n. 69. Aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, nu. 70. Et num. seq. ponitur casus practicus Rectoris de Baires.

Tertio ampliatur, ut procedat etiam si quis prius impetrasset beneficium in euentum priuationis, adhuc enim poterit accusatus valide renuntiare, nec impeditur renuntiatum, & eius effectus, ex dicta impetratione, nec post renuntiationem poterit procedi ad priuationem, num. 72. Hoc tamen fallit secundum Gambaryum, & Villad. quando quis impetrasset per priuationem, & quous alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur, etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret in Curia, numer. 73. sed reprobat, n. 74.

Contra hanc ampliationem obicitur doctrina glossae, verbo, finita, in cap. 2. ut lite pendente in 6. in fin. & decisiones relatae a numer. 75. Ex quibus videtur, quod cum agitur contra aliquem, ut a beneficio amoveatur, & sibi adiudicetur, tanquam debitum, beneficium sit litigiosum, &c. Respondetur ea procedere, quando agitur de priuatione in iure ipso iure, & remotione a possessione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficialis, & declaratoria non iuris, & poena incursa, & quando principaliter agitur ad canonizationem orationis, & incidenter deducitur delictum, causa est beneficialis, n. 80. & 81. at ubi agitur de priuatione per sententiam infingenda, ut

hic, beneficium non fieri litigiosum, nec esse causam beneficiale, nisi superueniat sententia quae priuet beneficium, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, n. 82.

Etiam ubi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & in praedandi beneficium, si tamen non petebant adjudicationem, seu collationem illius, in illo iudicio beneficium non esset litigiosum, ut in resolutione Rota posita, numero 83.

Quarto ampliatur, ut possit renuntiare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis facta a tertio de beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis presentationem, nu. 84. Et decretum irritans positum in impetratione solum operatur in euentum priuationis, nu. 85. & si illud obstat, obstat etiam si renuntiatio fieret ab ignotis ante impetrationem, ut tenet Flores, n. 86. & 87. Nec decisio Rota 5. de re iudic. antiq. facit contra, nu. 88.

Quinto ampliatur, ut procedat etiam post conclusam in causa, numer. 89. etiam in renuntiatione in fauorem, n. 90.

Sexto ampliatur, ut accusatus possit renuntiare etiam lata priuationis sententia, si ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius, n. 91. cum per eam extinguatur, aut saltem suspendatur sententia, n. 92. Quam ampliationem tenent relati, nu. 93. Nec est necesse facere mentionem priuationis, & processus, num. 94. Et procedit, etiam si appellatio posita pronuntietur mala, & iniusta, n. 95. non tamen procedit, quando priuationis sententia contineret in se adjudicationem beneficii, numer. 96.

Septimo ampliatur, ut procedat, etiam si pro homicidio quis sit condemnatus poena perpetui carceris, vel alias, si non est priuatus beneficio, nihilominus enim poterit renuntiare, & collatio sequens erit valida, n. 97. Et ratio est, quia condemnatus per sententiam latam super homicidio, vel alio crimine, priuatione digno, non est priuatus beneficio, nisi exprimat in sententia, secundum Innocentium, & alios, n. 98. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Obicitur l. i. ff. ad Turpil. ibi: Si autem pronuntiaberit, &c. ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eoque priuatum esse, licet in sententia non exprimat, & ita videtur alius tenere Innocentium. quamuis alius etiam videatur velle, quod requiratur noua sententia in executione poenae, a numero 100. ubi ponuntur sententiae Dd. in hoc.

Concordantur opinioniones, ut secunda sententia Innocentij procedat quando index pronuntiat tantum super crimine, nullam imponendo poenam expresse, tunc enim videtur inire d. l. i. Prima vero sententia Innocentij, & aliorum procedat, quando index in sententia condemnatoria aliquam poenam imposuit, non faciendo mentionem de priuatione, numero 105. & 106.

An in hoc ultimo casu possit & debeat iste condemnatus priuari beneficio, a num. 107. Resoluitur affirmatiue in condemnato pro delicto inducente irregularitatem, licet secus in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.

Obicitur crimina depositione digna, si sunt notoria, irregularitatem inducere, & crimen notorium dici, de quo

de quo lata est sententia, qua transit in iudicatum, & sic omnem criminisum condemnatum de crimine priuatione digno, posse etiam postea priuari beneficiis, tanquam irregulares ex crimine notorio per sententiam, à n. 110.

Respondetur, verius esse indistincte non esse irregularem notorium peccatorem, & explicatur capitulum finale de tempor. ordinat. quo fundatur communis, à nu. 113. Nec etiam crimen notorium, etiam enorme, inducere irregularitatem ratione infamie, n. 118. Et istam sententiam videri magis conformem praxi, & consuetudini, & ideo tenendam contra communem, numero 119.

Osano ampliatur, ut possit renuntiare etiam in fauorem, & renuntiatio valeat etiam, non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione, n. 120. quia id iure non cauetur, n. 121. Sed limitatur, primo, ut non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, & cum decreto, quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis, numero 122. ex eo tamen non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impeditur priuationis sententiam, numero 123.

Secundo limitatur, ut non procedat in criminoso priuato ipso iure beneficiis, qui renuntiare non potest, maxime in fauorem, n. 124. & idem erit in priuato beneficiis per sententiam, qua transit in iudicatum, per quam beneficium vacat, n. 125. quamuis Rebuffus dicat, quod ante executionem potest resignare, quia sola sententia non priuat iure, nec possessione, quod solum verum est respectu possessionis, qua non est priuatus ante executionem, & sic procedit dictum Felini, quod canonicus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro, & locum in Capitulo, sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad ius, & titulum beneficii, quo statim priuatus est, & potest conferri, n. 126. & 127.

Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium, alias sine titulo erit bona nihilominus & valida ex clausulis generalibus, siue premisso, siue alio quouis modo, &c. dummodo alteri non sit antea ius quæsitum, n. 128. ubi ponitur resolutio Rota: in permutatione vero secus erit, propter clausulam qua in permutationibus apponitur iuxta reg. Cancellaria, 39. n. 129.

An valeat pensio reservata tali resignanti, qui resignauit reservata pensione, non facta mentione de defectu tituli, à n. 130.

Resolvitur contra Nauarrum, non valere, & adducuntur aliquæ resolutiones Rota ad propositum, & fundamentis Nauarri respondetur, numero 138. & seq.

Pensionarius agens ad pensionem sibi reservatam ex causa resignationis non tenetur probare resignationem sufficere validam, etiam aduersario opponente, sed ei incumbit onus probandi contrarium, nu. 136. ubi adducitur resolutio Rota. Et is, cui est reservata pensio ex causa cessionis iuris, non tenetur iustificare ius cessionis, quamuis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iustificare, n. 137. Obicitur, quod si non valeat reservatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio, non valebit promissio beneficii, etiam ex clausulis generalibus, cum reservatio sit conditionalis reservata valide promissione, & non alias, num. 140. Respondetur, quodumpensio alias

2. Tom.

sit valide reservata, defectusque illius conditionis solum proveniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est, ac si impleta fuisset, n. 141.

Potest quis beneficio renuntiare non solum per se, sed etiam per procuratorem, n. 142. ubi de procuratore ad resignan. remissum.

NOTANDVM autem est primo, quod t. regu- 44
lariter cuique liberum est proprio renuntiare
beneficio, Corral. 2. par. cap. 8. n. 5. Hodie t. tamen in 45
Cùria non admittuntur absolute, & indistincte resigna-
tiones parochialium, & aliorum beneficiorum
personalem residentiam requirentium, præsertim,
cum pensione, nam quoties resignatur parochialis,
vel aliud beneficium residentiam requirens, dataria
vult, quod exprimatur per quantum tempus illud pos-
sedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si
tempus est breue, resignatio reiciitur, ut per Flamin.
Parif. de resignat. lib. 3. quest. 2. n. 21.

Et t. idem est in permutationibus huiusmodi be- 46
neficiorum cum aliis non requirentibus similem re-
sidentiam. Qui t. stylus datariæ incepit à tempore 47
Gregorij XIV. in quo fuit datus iste ordo, & hodie,
ut videmus, regulariter requiritur, quod illud
possederit per quinque annos, vel circa, aut saltem
tres, quamuis antea requirentur septem, vel sex
anni.

Sed est dubium, quantum t. tempus importet dictio, 48
Vel circa, quando narratur, ut solet, quod resignans
possederit beneficium per quinque, aut sex annos, vel
circa, & quando in dispensationibus, vel aliis concessio-
nibus dicitur esse in tali ætate, vel circa, &c.

In quo t. omissa doctrina Redoani de reb. Ecclesie 49
non alienan. rubr. quid, & quando dicatur modicum, n.
15. 16. & 17. breuiter dicendum videtur, importare ead
summum sex menses, ita quod narrato quod d. posse-
dit per quinque annos, vel circa, sufficiat verificare,
quod possedit per quatuor annos & dimidium, & si-
militer in ætate, arg. l. non tantum, ff. de excusat. tut.
Alex. consil. 88. n. 9. libro 6. Rebus. in l. caterorum, ff. de
verb. signific. in fine, & in praxi, ut de dispensatione ratione
atatis, versic. seu circa, & in concord. in forma mandati
Apostolici, verb. pro expressis, versic. 29. & consil. 73.
Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 46. n. 5. & Rota in vna
Meliten. parochialis 2. Iunij, 1552. coram D. Caputa-
quen. in qua fuit dictum, quod cum testes dicunt, à
tot annis vel circa, Rota per illam dictionem, vel
circa, tollit sex menses, ut per Cotam decis. 86. in mi-
scellaneis in manuscriptis, & Rota dec. 297. lib. 2. par. 3.
diuersorum, n. 1. ubi de ætate narrata in coadiutoria
60. annorum, vel circa, solum tollitur dimidius an-
nus.

Et alias si diceretur, t. quod illud possedit per quin- 50
que annos, vel quod illud obtinet à quinque annis,
sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integre
verificari, iuxta dicta supra 6. parte, capitulo 2. numero
174.

Est etiam dubium, an sit t. differentia inter expres- 51
sionem, quod possedit beneficium per tantum tem-
pus, vel quod illud obtinet à tanto tempore.

In quo dicendum t. videtur, expressionem, quod 52
possederit per tantum tempus, importare, quod illud
possederit saltem de facto, & sic cum titulo, vel sine: vn-
de quoad illam sufficeret verificare possessionem de
facto, iuxta tradita d. cap. 2. 6. par. numero 206. expres-
sionem vero, quod à tanto tempore obtinet, im-

- portare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet.
- 53 Nam tunc dicitur obtinere, qui habet ius in re, cap. si graue, cap. si pro te, de rescript. Paris. consil. 74. num. 21. vers. ipse enim Ioannes obtinebat preposituram, de quo, quod non haberet possessionem, libro 4. Millis in rep. verb. obtinere, Rebus. in concord. tit. de collatio. §. volumus, verb. obtineat, & in forma mandati Apostolici, verb. obtineat, Mand. reg. 3. quæst. 13. & reg. 16. quæst. 39. & reg. 27. quæst. 12. sub numero 3. & Rota in Salamantina capellaniz del Voto, 20. Nouemb. 1592. coram D. Pamphilio, supra adducta, 6. par. cap. 4. numero 39.
- 54 Vel qui possidet de facto, Millis sup. Mandosius d. 9. 13. & 39. & d. 9. 22. sub n. 2. & vide dicta supra 5. par. re, cap. 1. à n. 197. Quod est etiam notandum, ad coadiutorias, in quibus similes expressiones fieri solent.
- 55 Licet Cosmas in pragmat. sanct. tit. de collatio. §. item insuper, verb. obtinebunt, dicat, quod qui habet solum titulum beneficii, sine possessione, non dicitur obtinere beneficium, ap. si tibi concessio, de prebend. in 6. & sic verbum, obtinebunt, de quo ibi explicat, cum apprehensione possessionis. Quod etiam tenet Ioannes Quintinus in repetit. cap. de multa, de prebend. à n. 10. & 74. & n. 146. Sed id non probat dictum cap. si tibi concessio.
- 56 Rursus, hodie sacris ordinatus, & præsertim ad titulum illius, non potest libere renunciare beneficio, nã non potest illud resignare, nisi aliunde habeat vnde commodè viuere possit, vt dictum est supra 2. par. c. 5. à n. 192.
- 57 Præterea, licet de iure communi tunc infirmus posset beneficium renunciare, cap. penult. vbi Abbas de renuntiat. tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra viginti dies decedentis, ex reg. Cancellarie de infirmis resignantibus. Super tunc qua vltra gloss. antiquum, Soto, & Rebus. ibi, & in praxi 3. parte, late scribunt Sarnen. & Mandosius, & Rossin. de benefic. capitulo 29. & Petr. Gregorius cap. 31. à n. 12. ad 17. & Flamin Paris. de resignatione, lib. 12. per totum, per 14. quæstiones, ad quos lectorem remitto, de qua etiam Azor 2. p. lib. 7. c. 28.
- 59 Et an minor tunc possit beneficia renunciare, vide Rebus. in praxi, tit. ratione persone, & reuocatur resignatio, Corraf. d. cap. 8. numer. 5. Petr. Gregorius cap. 31. num. 7. & Flamin Paris. lib. 3. quæst. 7. vbi late agit de hoc, & an minori in beneficiis comperat restitutio. De tunc quo vltra eum vide Probum ad Monach. in rubrica de remiss. in 6. ex numer. 4. Sarnen. in reg. de triennali, quæst. 15. Boerium decis. 350. Rosiniacum de benefic. cap. 17. Couar. lib. 1. variarum cap. 1. à n. 5. Costam in §. quid si tantum, num. 62. Cald. Pereiram, in l. si curatorem habens, C. de integ. restitutio. verb. l. si, à n. 38. Menoch. de recuperari. remed. 10. numero 104. & nouissime Doctorem Sahagun. in cap. at si clericus, §. de adulteris, de iudic. ex numero 17. & 43. & Frechillam in cap. admonet. de renuntiat. numero 40.
- 61 In qua quidem quæstione tunc Rota in vna Pampilonen. beneficii de Andron. 10. Martij 1593. coram D. Orano resoluit, Restitutionem in integrum non comperere minori aduersus resignationem beneficii post collationem alteri factam. Nam licet in hoc sint variae sententiae, quas adduci Caldas supra, tamen in sacro Rota Auditorio hæc sententia præualuit, ad notata per gloss. sam, & ibi Abb. & Dd. in capitulo ex parte, de restitutione spoliati. Puteum decis. 9. libro 3. & vlt. numero 8. & 9. libro 1. Thamis decis. 54. Achillem decis. 88. seu vlt. de integ. restitutio. & hoc nisi probetur, resignantem facto resignatary, vel alterius tunc iussu laesum, vel etiam ad resignandum dolo circumductum, sunt enim metus, & doli incus, potius quam ætatis ra. i. obabatur. & non obstat decisio Putei 437. libro primo & Than. 47. quia procedunt re integra, quando beneficium non est collatum, &c. Et hanc resolutionem tenet post alios Doctor Sahagun. supra.
- Sed est alia tunc grauis & difficilis quæstio, an accusatus de crimine, ex quo veniet priuandus beneficio, possit illud renunciare. Et tunc concludendum est, posse, ex 83 glossa, quam ibi sequuntur Dd. in cap. 2. vt lite pendente, lib. 6. verb. sunt, quæ ait, quod si accusatus lite pendente cedit, non impeditur tunc prouisio per illum tex. propter litem, cum non sit super beneficio, sed super crimine, sequuntur Rebus. in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num. 51. & in regul. in infirmis resignant. gloss. 12. numero 19. & de pacificis possessor. num. 315. alias 262. glossa reg. de annali circa principium, & Sarnen. ibi quæst. 42. & in reg. de subrogan. colligant. quæst. 7. Corraf. d. c. 8. num. 6. Mandos. de signatura gratia, tit. de priuatio. ad finem. Couar. in Clem. si furiosus, de homicid. 2. par. 3. numero 7. Plaça de delictis, cap. 11. num. 3. & 9. Lancelot. de attentatis, 2. p. r. cap. 5. num. 6. Hieron. Gabr. consil. 196. libro 1. Salcedo ad Bernardum Diaz in practica crimin. canon. capitulo 94. Petrus Gregor. de benefic. capitulo 26. numero 35. & capitulo 33. numero 3. Flamin. Paris. de resignat. libro 3. quæst. 16. à numero 8. Ioannes Gut. dicens communem canon. quæst. libro 2. capitulo 5. numero 29. D. Ioan. Vela de pœnis delicto, c. 15. pag. 74. Zauallos quæst. 147. numero 7. & Flores de Mena, quæst. 13. numero 8. & 9. qui plures alios idem tenentes referunt. Et tenuit Rota in vna Parmen. parochialis coram D. Rub. is de anno 1562. vt refert Lancello. supra num. 7. & alias sæpe, vt per Gambardum de offic. legati, lib. 10. nu. 137. & nouissime in vna Virdunen. canonicatus 6. Martij, 1595. coram D. Pamphilio supra adducta 5. par. cap. 3. numero 43. Et post hæc tradit Gonzalez ad reg. mensum. glossa 15. num. 147. dicens, idem resolutum in Legionen. canonicatus, 15. Februarij, 1593. coram illustri Aragonio, Prosper. de Augustino in additione ad summam bullarum quaranta, verb. beneficiorum resignatio. §. causa, & Azor 2. par. libro 7. cap. 17. quæst. 2. vers. 3. & capitulo 20. q. 8. Molina de iustitia, tract. 3. disp. 78. numero 2. Tufc. conclus. 166. & 260. lit. R. tomo 6. Et facit declaratio S. Congregationis Concilij, quam supra retuli 1. par. capitulo 5. numero 299.
- Quæ tunc conclusio ampliatur primo, vt procedat etiam in renuntiatione in fauorem alterius, Felin. in cap. inquisitionis, de accusationib. numero 4. Ferratius cautela 44. num. 2. Rebus. d. tit. de mod. amittendi beneficia, num. 53. & de pacificis possessor. num. 316. alias 263. Rosiniacus de beneficiis, cap. 20. num. 4. Couar. Salcedo. Plamin Paris. num. 45. Ioan. Gutierrez num. 30. D. Ioannes Vela, & alij supra, & Flores qui ait posse resignare in fauorem alterius, etiam cum reservatione pensionis, & Henriquez in sum. libro 13. cap. 56. §. 4. & cap. 57. §. 1. si c. & Thomas Sanchez de matrimonio. libro 7. disp. 42. numero 2. Gonzalez & Molina supra.
- Quamuis modernus tunc Parisien. in reg. Cancellarie 18. num. 55. contrarium in hoc tenuerit, cuius sententiam fortassis iure, & æquitate præualere ob fraudem, quæ in hac specie manifesta videtur, inquit Couar. supra, qui tandem relinquit cogitandum. Et quidquid

quidquid dicat Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali Curie Neapolitanae, cap. 64. nu. 9. quando testes sunt recepti, & nihil restat, nisi sententia ferenda.

66 Obiter tamen t aduerto, cautelam Ferratij supra, quam Felin. & Rebuff. ubi proxime sequuntur, & Petrus de Baifio in directorio elect. 2. parte, cap. 30. numero 3. & Didacus Perez ad Villadiego de irregularitate, cap. 1. numero 21. non esse tutam, maxime, attenta constitutione Pij V. 87. de confidentiis, vt bene aduertit Ioan. Gutierrez supra, & antea Maiolus de irregularitate lib. 5. c. 45. in fin. qui dicit, erroneam esse hodie dictam cautelam, nam tali casu committeret crimen confidentiae.

67 Secundo ampliatur, t vt talis accusatus pendente lite possit permutare, vt docet glossator dicta reg. de annali, & cum eo Sarnen. d. 9. 7. & 42. Aneas de Falcon. de reservatio. questione personalis effectus, 47. numero 12. Petrus Gregorius d. cap. 26. num. 15. & d. cap. 33. nu. 3. Flam. Paris. dicens communem supra numer. 10. cum Navarro consil. 2. de accusationib. apud quem id non inuenio, & sequitur Salcedo supra in vltima editione anni 1594.

68 Quamuis t contrarium in hoc teneant Staphileus de literis gratia, tit. de variis modis vacatione, numero 15. Rebuff. dict. glossa 12. in reg. de infirmis, numero 19. Boer. decif. 205. numero 6. Mandos. supra, & Lancello. numero 14. cum Dominico consilio 105. versicul. ad secundum, quem refert etiam Sarnen. in reg. de non tollendo iure quasto, quasto. 1. versic. 9. modus, saltem quando alius impetrauerat in euentum priuationis, quo casu id etiam tenet eos sequutus Flam. Paris. sup. numero 49.

69 Sed primam sententiam t veriore existimo, nisi forte obftet ei infamia orta ex accusatione apud bonos & graues viros ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, ex cap. omnipotens, de accusationib. vbi Abbas Felin. & alij supra relati 7. par. cap. 8. num. 6. & 7. qui docent, quod si accusatus non est infamatus apud bonos, & graues homines, accusatio non impedit promotionem, t aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, glossa in Clem. 1. de penis, verb. obtinenda, & ibi Cardin. s. ipsius, numero 4. Ancharran, numero 10. & Bonifac. num. 54. c. 18. Cosmas in pragmat. sanctione, tit. de collatio. s. item in super, verb. dispoñere, & Vgolinus de censuris, tab. 2. cap. 3. s. 2. nu. 6. aut saltem indignus.

71 Et ita tenet t Zauallus supra num. 8. qui ait. vidisse praticari in negotio Rectoris de Batres, qui renuntiavit suum beneficium curatum lite pendente, imo permutauit illud cum beneficio curato de Almorox, & admissa fuit permutatio, & literis Apostolicis expeditis miraculosa Dei prouidentia vtroque beneficio priuatus fuit, primo de Batres per renuntiationem, & permutationem, secundo de Almorox, quia idoneus non fuit repertus ab Ordinario, cum plurima scelera perptraffet, & sic illud beneficium de Almorox, quod vacauit per dictam permutationem, in Curia Romana impetratum fuit a Licentiatio Ludouico de Molina, qui nunc est in quita & pacifica possessione illius beneficii curati, quod procedit iuxta supra dicta numero trigesimo sexto, & Bonifacius in Clem. unica, de rerum permut. numero 97.

72 Tertio ampliatur, vt procedat t etiam si quis prius impetraffet beneficium in euentum priuationis, ad-

huc enim poterit accusatus valide renunciare, nec impeditur renunciatio, & eius effectus ex dicta impetratione. Nec post renunciacionem poterit procedi ad priuationem, Sarnen. d. quast. 42. Probus ad Monach. in cap. alma mater, de sententia excomm. in 6. num. 6. Gambarus supra, a numero 321. ad 351. Couart. dict. num. 7. dicens magis communem, Plaça sup. nu. 10. qui tamen varius est, Salcedo, & Ioannes Gutierrez num. 39. & D. Ioan. Vela, & Molina supra. Facit. decisio Rota 14. vt lite pendente, in nouis, quam sequuntur Villadiego in tractat. delegato, 1. par. quast. 14. & Rosin. cap. 21. num. 7. & Capel. Tolos. decif. 437. & ibi Aufser. quidquid teneant Domin. dict. consilio 105. Boer. dict. decif. 205. numero 7. & Flam. Paris. num. 41.

Ait tamen Gambarus d. n. 351. hoc fallere, quando quis impetraffet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret incuria, t. 2. de praben. in 6. quod etiam tradit Villadiego de leg. 9. 14. l. par. n. 54.

Sed t hoc non videtur verum, nam clausula, sine alio quouis modo, solum intrabit, quando tempore gratiae, aut etiam priuationis, alias vacabat, sequuta tamen priuatione de facto, iuxta dicta sup. cap. 1. nu. 25. & 36.

Verum contra t hanc ampliationem videtur facere doctrina glossae, verb. finita, in d. cap. 2. vt lite pendente, in 6. in fine, vbi docet, quod si quis agit contra clericum, petens illum ab Ecclesia remoueri, & illam sibi assignari, quia dicit, ad se spectare, tunc locum habet ille textus, sic illo cedente, lite pendente impeditur prouisio, donec lis pendet, & sequuntur ibi Francus num. 6. versic. sed si petitor. & alij, ibidem, & d. decif. Capellae Tolosanæ, 437. n. 1. & ibi Aufser. num. 6.

Et t Putei decif. 496. libr. 2. vbi habetur, quod quando petitur, quod quis amouetur, vt beneficium sibi adiudicetur tanquam debitum, tunc dicitur beneficium litigiosum ex dicta glossa, & quod licet lis super priuatione non facit beneficium litigiosum, hoc tamen non procedit, quando lata esset vna sententia priuationis continens in se adiudicationem beneficii, nam tunc licet penderet causa appellationis, beneficium effectum esset litigiosum, vt docet Staphileus de literis insinua, s. subrogatus an teneatur insistere, numero decimo sexto, qui ait, quod licet vbi de crimine agitur ad priuationem, nō datur subrogatio, nec gratia, si neutri, vel si nulli, quia beneficium non est litigiosum, sed persona propter crimen, & ideo antequam priuatur, potest cedere in fauorem alterius, tamen post diffinitiuam priuationis sententiam gratia praedicta, & subrogatio dari possunt, quia per sententiam prouidetur de beneficio. Et tacito auctore, sequitur Sarnensis dict. quast. 7. de subrogand. colligan. & Mandos. de signatur. gratia, tit. de si neutri, & tit. de priuatio. versic. in priuatiuus.

Et t Rota apud Chisan. decif. 171. in manuscriptis, vbi fuit tentum, quod licet iudicium super priuatione beneficii ob non solutionem pensionis, &c. sit personale, tamen quando superuenit sententia, qua priuat ipsum beneficium, & alij adiudicatur, tunc afficitur ius beneficii, & dici non potest, quia adsit aliqua molestia, qua sufficit, vt per Geminian. conf. 76. Sarnensem de triennali, quast. 53. & quando procedit iudicium priuatorum beneficii, & alteri assignando, dicitur introducta lis super be-

Beneficio, dicta glossa, verb. finita, in fine, & ideo super dicto beneficio obtinens sententiam, potest habere sequestrum.

78 Et t. Rota in causa Placentina canonicatus, die 26. Nouem. 1593 coram Dom. Orano, in qua fuit resolutum, quod lis narrata per Petrum in gratia subrogationis, nempe inter fiscum, & Petrum pro suo interesse illi, & liti adherentem ex una, & Christophorum, canonicatus Placentini possessorem coram iudice confidentiarum, ex altera super canonicatu, & quod lite huiusmodi indecisa pendente, obiit Christophorus, hac inquam lis narrata dispositiue & assertiue debet iustificari, & pro eius iustificatione requiritur, quod fisco Petrus adhaserit ante obitum Christophori, & sola lis cum fisco super priuatione nō facit beneficium litigiosum, glossa d. verb. finita. Putens decis. 66. lib. 3. Sarnensis de subrogandis, quæst. 7. nisi ad sit etiam lis super eo, ut sequuta priuatione alteri omnino adiudicetur, cui incumbere debebat Petrus, ut beneficium redderetur litigiosum, Putens dict. decis. 496. Alias potuit prouideri per Ordinarium, si vacat suo mense, & clausulam statum litis, & merita causæ, &c. operari veram expressionem status litis, non autem expressionem eius, quod non erat, & sic litis, per quam censeretur affectio inducitur, possessionem autem defuncti satis verificari ex instrumento, cuius continuatio usque ad obitum præsumitur, non obstante prætenso sequestro, quod possessione non priuat.

79 Ergo t. cum quis impetrauit beneficium alicuius in euentum priuationis, & agit contra eum petens beneficium priuari, & sibi adiuuari, ex impetratione, & gratia sibi facta, non videtur accusatus posse lite pendente renunciare cum effectu, ita ut ex ista renunciatione possit fieri prouisio.

Sed t. respon. detur, doctrinam glossæ in dict. verb. finita, in fine, ac Franci, & aliorum, ibi, & Rotæ in d. Placentina canonicatus, in qua agebatur de confidentia, quæ priuat ipso iure, procedere, quando agitur de priuatione incurfa ipso iure, & de remotione à possessione, seu detentatione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficalis, & declaratoria, non iuris, & penæ incurfæ, Achilles decis. 416. & 417. seu 4. & 5. de pensionibus in impresfis, quæ multum placuerunt Rotæ in causa Placentina decanatus, 26. Octobr. 1594. coram D. Penna. Et ideo vbi agitur de priuatione incurfa ipso iure, ut quis declaratur priuatus, & beneficium alteri adiudicetur, beneficium statim effectum est litigiosum, glossa d. reg. de annali, & Probus ad Monach. in capit. present. n. 16. de offic. leg. in 6. cum Capella Tolos. & Auf. sup.

81 Nam quando t. principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum, tunc causa est beneficalis, ut fuit dictum in vna Casalen. præposituræ 9. Junij 1597. coram D. Gipsio, ex dicta glossa, verb. finita, Puteo dict. decis. 496. Achilles dict. decis. 5. num. 6. de pension. Tolomeo dec. 2. & ideo causam esse beneficalem, quando quis non petit aliquem ob homicidium priuari, sed tantum declarari uti ab initio inhabili, non potuisse eidem conferri, & ideo beneficium ut prius vacare, & sibi concedi glossa in Clem. dispendiosam, verb. beneficalis, in fi. de iudic. quam sequitur ibi Imola n. 30. vers. ultimo quæro, Vital. n. 28.

82 At vbi agitur t. de priuatione per sententiam intelligenda, ut hic, beneficium non efficitur litigiosum, nec est causa beneficalis, gl. supra, & Probus in dict. cap. present. num. 16. & 23. nisi superueniat sententia,

quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, tunc enim ex quo beneficium tauquam vacans per priuationem est alij adiudicatum, effectum est litigiosum, ex Staphileo, Sarnen. Mando. Puteo, & Chifanen. supra & tunc non habebit locum hæc tertia ampliatio.

Cæterum t. etiam vbi ageretur de priuatione ipso iure incurfa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius prætendendi beneficium, si tamen non petebat ad iudicationem, seu collationem illius in illo iudicio, beneficium non esset litigiosum, ut in vna Calagurritana beneficij coram D. Lacelloto, 29. Octobris, 1601. in qua fuit resolutum, prouisionem Ordinarij non fuisse attentatam, nec esse locum sequestro, nam lis moderna commissæ in Rota super simonia ad instantiam filiorum patrimonialium non facit beneficium litigiosum, cum non esset super titulo beneficij, Putens decis. 496. lib. 2. cum alijs: filij enim patrimoniales non habebant titulum, nec petebant adiudicationem beneficij, Lancellor. de attentatis, c. 3. num. 119. & fuit dictum in Terdonen. præposituræ in Rota præcedenti, coram D. Coccino, & in similibus in Calagurritan. de locano, 8. Nouembr. 1599. coram D. Seraph. Et licet filij patrimoniales haberent interesse, ex quo sequuta priuatione, poterant petere collationem, & vigore consuetudinis, ac constitutionis haberent ius, de quo etiam fuit oppositum, tamen interim beneficium non fit litigiosum, ut dictum est, nec lis generalis inter Episcopum & clerum facit prouisionem attentatam, cum ea non obstante Episcopum potuisse facere collationem, fuerit iam decisum coram D. Lita.

Quarto t. ampliatur, ut possit renunciare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ, vel tertio de eius beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis presentationem, quia qui renunciat, suo iure utitur, & ideo nullam fraudem committit, quippe, qui sibi ipsi consulturus, vel consanguineo, aut amico renouet, non ut noceat impetranti, nisi ex aliquibus coniecturis, alias fraus appareat, ut in cap. 2. de renuntiatis, in 6. Ita Couarr. supra, quem sequitur Plaça d. num. 10. & Salcedo supra, & Ludou. Lopez in structor. cons. 2. tom. cap. 30. & Manuel Rodriguez in summa, 1. tom. 179. numer. 3. & Molina supra, & videtur tenere Gábarus supra contra Antonium de Butrio, consil. 43. quem sequuntur Sarnen. dicta quæst. 42. de annali, Boerius dict. decis. 205. numero 8. Auf. d. decis. Capellæ Tolosanæ 437. nu. 5. & Felin. in cap. cui nostra, de rescript. nu. 38. & Lancellor. supra num. 10. Flam. Parif. num. 34. & 35 & 48. Ioann. Gutierrez. nu. 41. & Mar. Anto. Genuen. Prosper de August. supra, & Henriquez dict. lib. 13. capit. 56. §. 4. & refert Rosiniacus cap. 21.

Nec obstat decretum t. irritans positum in impetratione, quia istud solum operatur in euentum priuationis ex traditis per Rotam d. decis. 14. numero 1. ut lite pendente in nouis, Oldrad. consil. 219. n. 4. Caslad. decis. 1. & 2. de decretis, & 3. de præben. Caputaq. 251. par. 1. & Mohe. 21. de præb. Putem decis. 281. nu. 3. libr. 1. Probum ad Monach. in cap. tibi, qui de rescript. in 6. n. 16. Simon. de reservatio, ca. 60. ad finem. Mandos. de signatura gratia, titul. de priuatio. vers. secundo, & Flam. Parif. de resignatio. lib. 8. quæst. 7. numero 175.

Et si illud t. decretum obstatet, obstatet etiam si renunciatio fieret ab ignorante impetrationem, cum decretum irritans etiam ignorantes afficiat. cap. dudum, de præb. in 6. cap. 1. de concession. præben. eodem li.

- Anton. Gabriel. de *clausulis*, *concl.* 3. & Lancelot. de *attentatis*, 2. *parte*, c. 10. n. 27. vt contra Butrium, & sequaces recte aduertunt Couar. & Plaça *sup.* Et ita magis consequenter procedebat Flores d. 9. 13. n. 18. tenens, in casu huius ampliacionis nō valere resignacionem etiam ab ignorante factam in præiudicium gratiæ impetrantis.
- 88 Nec t̄ *deciso* Rotæ 5. de re iudic. in antiquioribus probat vilo modo sententiā Butrij, quamuis Sarnen. supra pro ea illam alleget.
- 89 Quinto t̄ ampliatur, vt procedat etiam post cōclum in causa, argum. cap. dudum 2. de election. & ibi Butr. Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, 51. & de pacificis possessor. dict. n. 315. alias 263. Boerius dec. 206. n. 3. plaça *sup.* num. 9. Petrus Gregor. ca. 33. n. 4. & Flores supra a num. 12. maxime numer. 16. & est de mente Couar. & Salcedi supra; & alios refert Flam. Paris. supra n. 11. quamuis contrarium teneat Lancelot. supra num. 13. qui male citat pro se Boerium d. *decision.* 206. Nec Felin. in cap. per tunc, num. 5. de sim. probat sententiā Lanceloti, quamuis pro ea etiam citetur, solum enim ibi agit, an inquisitus renunciāns iuri, & liti post conclusum in causa euitet infamiam.
- 90 Et ista t̄ ampliatio procedit non solum in renūciatione simplici, sed etiam in renunciacione in fauorem, licet in ea contrarium teneat, Flam. Paris. supra n. 16. & 46. sic intelligens Felin. dict. n. 5. & Rofiniacum de beneficiis, c. 20. n. 8. & seq. & Ioan. Gut. supra n. 33. & Prosper. de Aug.
- 91 Sexto t̄ ampliatur, vt accusatus possit renunciare etiam lata priuationis sententiā, si ab ea fuerit appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius l. qui a latronibus. §. si ff. de test. l. si quis filio. §. si autem. ff. de iur. iur. l. 2. ver. si quis, de pen. l. 1. ff. nil nonari appellatione pendente, l. furti, ff. de his qui in infamia.
- 92 Cum t̄ per appellationem extingatur, aut saltem suspendatur sententiā, l. 1. §. in ff. ad T. n. p. l. i. cap. v. venientes, de iure iuran. vbi id explicant Abbas, & alij, & in Rubr. eodem tit. & Couar. practicarum cap. 23. n. 1. Duennas regul. 42. Paz in praxi, 6. parte, 1. tomo in procmo, m. 11. & 12. Facit *deciso* Rotæ 834. libr. 3. pa. 3. diuersorum, & Putei, 30. libr. 1. Mohed. 12. de prebend. & Chifanen. 1. in manuscr.
- Et t̄ hanc ampliacionem tenent in terminis Rebus. dict. tit. de modis amittendi beneficia, num. 52. & de pacificis possessor. dict. num. 315. alias 262. & in consil. 82. Corraf. d. 1. parte, cap. 8. num. 6. v. 3. parte, cap. vltimo, num. 15. Rofiniacus d. cap. 20. num. 6. Petrus Gregor. cap. 33. num. 3. Flam. Paris. supra n. 17. & Ioan. Gutier. num. 38. supra. & Gonzalez supra, qui ait, posse resignare ante priuationem per tres sententias conformes subsequantur.
- 94 Nec est necesse t̄ facere mentionem priuationis & processus, vt dicemus 8. ampliacione.
- 95 Et procedit t̄ hac ampliatio, etiam si appellatio postea pronuncietur mala & iniusta, arg. d. l. furti, & est de mente allegatorum.
- 96 Limitanda t̄ tamen est hac ampliatio, vt non procedat quando priuationis sententiā contineret in se adiudicationem beneficii ex dictis supra 3. ampliacionibus, n. 76.
- 97 Septimo t̄ ampliatur vt procedat etiam pro homicidio quis sit condemnatus poena perpetue arceris, vel alias, si per sententiā latam super crimine non est priuatus beneficiis. Nihilominus enim po-

terit renunciare, & collatio inde sequuta, erit valida Rota dec. 5. de re iud. Visig. in antiq. sequuntur Sarnen. 9. 42. de annali. Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, numer. 64. Flam. Paris. numer. 28. & Ioannes Gutierrez 36. vbi supra. Et aduerte, quod in ista ampliacione supponitur, sententiā illam transisse in rem iudicatam.

Et ratio t̄ istius ampliacionis, & decisionis est, 98 quia condemnatus per sententiā latam super homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non est priuatus beneficiis, nisi exprimat in sententiā, Innocentius in cap. qualiter, 2. de accusatio. num. 10. Felin. in d. cap. inquisitionis, eodem tit. numer. 7. & in cap. ceterum, num. 24. & cap. seiscritatus, nu. 2. de rescript. Hippol. singulari 200. Rebus. qui plures refert, de pacificis possessor. dict. num. 315. alias 262. & dict. tit. de modis amittendi beneficia, num. 64. Simone. de reseruat. quæst. 29. & ibi Granu. lit. B. Lamber. de iure patronatus, prima parte 2. lib. quæst. 6. art. 9. num. 1. Bernard. Diaz in practica crimin. cap. 131. n. 3. Mandos. de signatura, d. tit. de priuatio. ver. condemnatus, de homicid. Petr. Gregor. cap. 26. n. 9. & cap. 33. numer. 30. Flam. Paris. numero. 29. & seq. Ioan. Gutierrez numer. 7. vbi supra, & Cerola in praxi Episcopul. 1. par. verb. priuatio, §. 1. Prosper. de Aug. supra, ver. si quid in sententiā.

Vnde in t̄ vna Fauentina de anno 1545. Rota resoluit, quod condemnatus de homicidio, ex quo in sententiā non erat posita priuatio beneficiorum antea obtentorum, non erat priuatus iure sibi in beneficio ante homicidij condemnationem competentis, vt per Puteum dec. 233. lib. 2. & nouissime Rota in vna Poroliu. canonicatus coram Illustr. Mellino sequitur d. dec. 5. de re iudic. dicens, quod Rota solita est eam sequi, in dec. Farin. 134. n. 3.

Sed ista sententiā t̄ magnam difficultatem patitur, ex l. 1. ff. ad T. n. p. l. i. ibi: Si autem pronunciatum est calumniatus, & condemnatum eum, & quamuis nihil de poena subiecerit, tamen legis potestas aduersus eum exercebitur, & ibi gl. verb. facti, & Bart.

Ex t̄ quo tex. qui reuera loquitur etiam in poena infligenda per sententiā, apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo ipso priuatum esse beneficio, licet id in sententiā non exprimat, & quod ex hoc tex. apparet defendi non posse opinionem Innoc. in d. c. qualiter, tradit Sarn. lib. 1. secl. c. 13. n. 3. sed quod falsa est, vbi poena est certa, ita vt non cadat arbitrium, & c. & ita sentit idē Innoc. in c. inter dilectos, de excess. pral. n. 1. ibi: Vel de crimine condemnatus.

Quamuis t̄ Abbas ibi nu. 11. & Bernar. Diaz supra, & eos sequutus Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, n. 65. videntur eum intelligere, quando crimen erat tale, quod ipso facto inducebat priuationem, prout loquitur etiam Felin. c. Rodolph. de rescript. n. 35. vbi ait, quod licet in poenis ipso iure incurfis nō requiratur, quod iudex per sententiā puniat, sed satis est, quod pronuntiet, seu declarat delictū commissum, poena autem sequitur à iure, tamen vbi lex non priuat ipso iure, sed mandat priuari, tunc iudex non declarat solum delictum esse commissum, sed priuat, & n. 37. quod vbi lex imponit poenam per sententiā, etiam si factum esset notorium semper opus est sententiā priuationis, & Cerola supra.

Sed re t̄ vera Innoc. in d. c. inter dilectos, n. 1. ibi, Verbi gratia, quod sit hereticus, loquitur de crimine, quod ipso facto inducit priuationē, & ibi, Vel de crimine condemnatus, loquitur de cōdemnato de crimine

digno priuatione, quamuis eam non inducat ipso facto, & ita cum intelligit Alex. de Neuo in additio. magna ad Abb. ibi. Idem clare videtur tenere Abb. in cap. postulasti, de foro comp. numero 7. vbi dicit, quod lata sententia tantum super crimine priuatio e digno, immediate, & in continenti sequitur iuris poena, & iuris effectus priuationis, vt in dict. l. prima. ff. ad Turpil. & in cap. si quem, §. notandum, 2. questio. 3. Nec requiritur noua sententia priuationis, sed de facto priuabitur, imponendo poenam iuris, vbi etiam sic intelligit Innocen. in dict. cap. inter dilectos, num. 1.

104 Quamuis tamen idem Innocen. in dict. cap. postulasti, in prin. dicat, quod lata sententia super crimine, quæ erit talis, Condemno te de tali crimine, postmodum executio poenæ fiet, secundum Canones, qui præcipiunt, criminosos & damnatos deponendos, cap. 1. 25. distinct. 6. & sic videtur velle Innocen. cum glossa ibi, quod requiratur noua sententia priuationis, quasi in executionem sententiæ generaliter latae, super crimine, vt etiam voluit in dict. cap. qualiter, & Alexandri de Neuo in dict. additione magna ad Abb. in d. cap. inter dilectos, ait, Nota bene verba Innocenij in d. cap. postulasti, nam vult, quod condemnatus de crimine non intelligitur in continenti priuatus beneficio, licet poena criminis sit priuatio beneficii, sed debeat ab eo deponi in executionem sententiæ late, &c. Et pro hoc allegat textum in cap. ex literis, eodem titulo de excessibus prelatorum. Sed ille textus parum facit, nam ibi in ipsa sententia Papæ exprimitur, quod ille Episcopus moueatur, vt Episcopatus cedat, alias ab eo amoueatur, & sic Papa noluit eum statim priuare.

In hac difficultate, ommissa tamen concordia, quam adducit Alex. de Neuo ubi supra, sic videntur posse concordari opiniones, vt sententia Innocenij in d. cap. inter dilectos, & Abbatis in d. cap. postulasti, procedat, quando iudex pronunciauit tantum super crimine, dicendo, vt dicit Innocen. Condemno te de tali crimine, vel dicendo, Declaro, te commississe tale crimen, nullam imponendo poenam expresse. Tunc enim videtur intrare decisio d. l. 1. ff. ad Turpil. quæ re vera loquitur in his terminis, glossa ibi, verb. facti. Alia tamen vero opinio Innocenij in d. cap. qualiter, & in d. cap. postulasti, & Rotæ d. decis. 5. & aliorum, quos supra citauimus numero 98. procedat quando iudex in sententia condemnatoria de crimine digno priuatione, non tamen eam ipso facto inducente, aliquam poenam, prout communiter fit, imposuit, non faciendo mentionem de priuatione beneficiorum, vt in terminis dictæ decis. 5. vbi fuit imposita poena perpetui carceris, tunc enim cum iudex processerit ad impositionem poenæ, non videtur succedere poena legis non imposita ipso iure, Bar. in d. l. 1. ad Turpil. nu. 9. & in l. quid ergo, §. poena grauior, n. 4. ff. de his, qui notant infamia.

Sed restat modo dubium, an in hoc tamen vltimo casu possit, & debeat iste condemnatus priuari beneficiis, nam videtur, quod non, ex quo pro delicto extitit semel condemnatus, & iudex functus est officio suo quo ad punitionem istius, & sic non videtur posse ferre aliam sententiam priuationis super eodem crimine, vt dicitur in d. decis. 5. n. 3. facit l. de crimine, C. de accusatio. & in p. ar. si clerici, §. de adulteriis, de iudic. ibi: Cum suo sit functus officio, nec duplici debeat ipsum contritione contere.

108 Ex alia tamen parte videtur, quod sic, nam si est irregularis, vt homicida, non debet cum beneficiis

remanere, nisi secum dispensetur, cum sit inhabilis ad illa, maxime, si beneficia requirunt residentiam, & seruitium personale, cap. fraternitati, de clerico excommunicato intransiente, Nauarrus in c. cum contingat, de rescriptis, 2. reme. 1. n. 5. Molin. d. rat. 3. disputat. 73. num. 2.

Vnde dico, istam partem tamen esse veram in condemnato pro delicto inducente irregularitatem ex ratione tacta, & tunc priuatio non fit tam in poenam, quam ratione inhabilitatis, & sic satisfactio rationi in oppositum adducit, quæ militabit in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem, vt adulterium, periurium, &c.

Sed dices, crimina tamen depositione digna, vt adulterium, &c. si sunt notoria, seu manifesta, irregularitatem inducere, capite finali, de temporibus ordinari, & ibi Abbas, Syluester, verb. irregularitas, questione 14. Nauarrus in manuali cap. 25. numero 73. & cap. 27. num. 248. Maiolus de irregularitate libro 5. cap. 1. num. 6. & cap. 12. num. 1. Flamin. Paris. libro 5. de resignatione, quest. 3. num. 184. & seq. Cosmas Philarcus de officio sacerdotis, 1. parte, lib. 4. cap. 15. Ludouic. Lopez in structorio conscientie, 2. tomo, p. 2. cap. 23. Manuel Rodrig. in summa 1. tomo, cap. 182. Valentia 4. tomo, disputat. 7. quest. 19. pun. 3. de specie irregularitatis, Sairus de censuris, lib. 7. cap. 12. num. 12. & 13. & Toletus in summa, lib. 1. cap. 93. ad finem, & cap. 74. vbi ait, in hoc non esse controuersiam Doctorum, & Auila de censuris, 7. parte, disputat. 4. dubio 7. Et tamen crimen notorium dicitur, de quo lata est sententia, quæ transit in iudicatum, cap. finali de cohabitatione clericorum, in d. cap. finali de temporibus ordinari, ver. notoria, Nauar. Philarcus, Ludouic. Lopez, Manuel Rodrig. & Sairus n. 6. ubi supra, & Toletus d. c. 74. Ergo tamen omni criminosus condemnatus de crimine priuatione digno, etiam si sit imposita aliqua poena poterit etiam postea priuari beneficiis tanquam irregularis ex crimine notorio per sententiam.

Sed respondeo, veriorum tamen videri sententiam Couar. in d. Clem. si furiosus, l. p. §. 1. num. 5. qui indistincte ait, non esse irregularem notorium, seu manifestum peccatorem, & sic intelligendum esse textum in d. cap. finali de temporibus ordinari.

Qui re tamen vera non probat dictam communem sententiam. Solum enim dicit, quod qui per adulterium, periurium, &c. bonum conscientie rectæ perdidit, si eorum crimina ordine iudiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debent propter reos homicidij post penitentiam in iam susceptis, vel suscipiendis ordinibus impediri, ex quo non inferitur, quod si dicta crimina fuerint notoria, illis notati sint irregulares, etiam post actam penitentiam. Sed dicit, si non fuerint notoria, quia si talia sunt, vel ordine iudiciario comprobata, debent deponi. vt in cap. ar. si clerici, versicul. si vero, & §. de adulteriis, de iudicis, text. optimus in cap. presbyter, 11. q. 5.

Pro qua tamen sententia & interpretatione facit, nam in d. cap. finali non solum dicit, si notoria non fuerint, sed etiam, vel ordine iudiciario comprobata, & tamen per probationem factam in iudicio non sunt notoria, vt patet ex d. cap. finali de cohabitatione clericorum, & glossa d. verb. notoria, Nau. Ludouic. Lopez, & Man. Rodriguez. sup. quidquid dicat Tolet. d. l. 1. ap. 74. Dec obest text. in cap. 2. de apostatis, quem ita interpretatur Toletus, cap. 70. versicul. 4. quia ille textus loquitur in casu speciali, nec est trahendus in consequentiam, cum sit poenalis.

- 116 Accedit, quod si irregularitas non est inducenda, nisi ubi est expressum in iure, cap. 15. qui, de sent. excomm. in 6.
- 117 Et si hanc sententiam nouissime tenent Cechus de casib. reservatis, casu 1. de irreg. n. 38. Vega in Espejo de curas, cap. 12. n. 303. & Suar. 5. tom. disp. 43. sect. 5. n. 4. & 5. dicens in d. cap. fin. excepto homicidio propter alia crimina non imponi irregularitatem, neque incurrere supponi, neque aliquod impedimentum canonicum, ut probauit disp. 31. sect. 4. sed solum, supponi propter huiusmodi crimen publicum, posse clericum, qui tale crimen publice commisit, impediri ab usu ordinum, in quibus praelatorum Ecclesiarum, & prouidentia ab eis adhibenda declaratur, non vero speciale impedimentum ipso iure incurrendum imponitur. Et ibi etiam explicat alia iura, quae pro contraria sententia adducuntur.
- 118 Rursus etiam existimo, crimen notorium etiam enorme, non inducere irregularitatem ratione infamiae, etiam pro tempore, quo durat talis status personae, ut dictum est sup. 7. p. c. 8. a. n. 64. quamuis in hoc contra teneat Suar. d. n. 5. in fi. & disp. 49. sect. 2. n. 8. cum aliis.
- 119 Et ista si sententia videtur magis conformis praxi, & consuetudini, & ideo tenenda contra communem, ad Hoiedam plures citantem de incompatibilitate benefic. 1. p. cap. 19. num. 46. & Simonce de decretis, lib. 1. tit. 1. n. 68. Nau. in man. c. 27. n. 285. & Lud. Lop. instr. conf. 1. tomo. cap. 287. & seq.
- 120 Octauo si ampliatur, ut possit renunciare etiam in fauorem, & renunciatio valeat, etiam non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione, ut est de mente Ferrarij, Felin. Sarnen. Couar. Lancel. Salcedi, & aliorum sup. citatorum, & probat dict. decisio 5. de re iud. in antiqu. & Rebus. confil. 82. quamuis idem Rebus. d. iur. de modis amittendi benefic. n. 52. & Flam. Paris. numero 13. & 24. & Ioan. Gut. numero trigesimo secundo & 38. & Prosp. de Aug. ubi supra contrarium teneant.
- 121 Et ratio si est, nam iure non cauetur, talem mentionem fieri debere, vel quod eis expressis Papa gratiam nullatenus concessisset, & non omnia tacita, quorum expressio mouere potuisset, ad denegandam gratiam, vitiant, sed ea solum, quae de iure, vel stylo sunt exprimenda, seu de quibus reperitur expressum, vel est in iure cautum, quod eis expressis Papa gratiam non concessisset, Rota decis. 32. de rescript. in nouis. Egid. decis. 697. numero 4. Fel. in capit. postulat. de resc. sub num. 1. & alij citati 8. p. c. 3. num. 20. & seq.
- 122 Sed dicta si conclusio limitatur primo, ut non procedat, quando in impetratione facta a tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, Et cum decreto, quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis, de qua per Probum ad Monach. in d. cap. Alma mater, de sentent. excommunicat. in 6. numero. 7. & Mandos. d. tit. de priuatio. vers. penult. quae solet concedi post primam sententiam priuationis, ut per Mandosium ibi. Ita Probus ibi, Staphileus tit. de variis modis vacationis, num. 19. Rebus. in d. reg. de infirmis, gloss. 12. num. 19. Couar. Plaça numero decimo, Lancelotus 14. Flam. Parisius 63. Ioann. Gutierrez 40. & Manuel Rodrig. ubi supra & Molina dict. disp. 78. numer. 2.
- 123 Ex eo tamen si non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impediet priuationis sententiam,

Couar. Plaça, Ioan. Gutierrez & Manuel Rodrig. supra & Henriq. d. lib. 13. cap. 57. §. 1. & Thom. Sanch. d. lib. 7. disp. 42. numero secundo, & Molina supra. Quamuis contrarium teneat Gambarus dict. lib. 10. numero 227. & 317. & Villadiego dict. quæst. 14. numero 53.

Secundo si limitatur, ut non procedat in criminoso priuato ipso iure beneficii, quoniam is renunciare non potest, maxime in fauorem. Felin. in ca. in nostra, de rescript. numero 38. Aufre. ad dict. decisionem capellæ Tolos. 437. numero quinto. Boer. d. decis. 205. numero 8. Rebus. conf. 59. dub. 3. vers. imo non solum, ad finem, Gamba. dict. lib. 10. numero 340. Rof. de benef. c. 7. & Pet. Greg. cap. 26. num. 15. & c. 33. n. 4. Hoieda de incompatib. 1. p. c. 4. n. 11. & capit. 13. num. 62. & Lancel. sup. num. 12. & 34. & Flam. Paris. num. 33. ubi supra & lib. 3. §. 1. a. num. 20. & 21. dicens esse communem omnium sententiam, ubi ponit, quod priuentur ipso iure, & q. 2. n. 22. Ioan. Gutier. supra numero 44. Azor 2. p. lib. 7. cap. 17. §. 2. vers. 3. & cap. 20. §. 8. Gonçal. gloss. 15. num. 146. & Flor. §. 13. num. 7. faciunt quæ tradit Tir. in l. si unquam verb. reuertatur, num. 267. & Flam. Paris. d. §. 1. n. 23. Et casus, in quibus quis ipso iure priuatur beneficio, vide infra cap. vlt. & per ibi citatos n. 6.

Vnde si idem erit in priuato beneficii per sententiam, quæ transit in iudicatum, ut fuit resolutum in vna Romana beneficiatus S. petri coram D. Oradino de anno 1561. ut per Flamin. Paris. dict. §. 1. num. 151. nam per sententiam priuationis, quæ transit in rem iudicatam, beneficium vacat, prout decis. 30. li. 1. Mohed. 12. de prob. Rota dec. 434. lib. 3. p. 3. diuersorum.

Quamuis Rebus. conf. 82. dicat quod priuatus per sententiam beneficio ante executionem potest resignare, quia sola sententia priuationis sine executione non priuat iure, nec possessione beneficii, & citat capit. grauem, de excessibus praelator. nam id solum est verum respectu possessionis, qua non est priuatus per sententiam priuationis ante executionem Nauar. in c. accepta, de rescript. oppos. 10. solut. a. n. 35.

Et si sic procedit quod ait Fel. in c. inquisitionis. n. 7. de accus. quod canonicatus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro, & locum in Capitulo, sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad tus, & titulum beneficii, quo statim priuatus per sententiam priuationis, quæ transit in rem iudicatam, Felin. in cap. cum venerabilis, num. 29. de excep. & statim ante executionem potest conferri, Archid. nu. 3. & Domin. §. 1. num. 7. & Franch. sub n. 5. in c. ordinarij, de off. ordinarij, in 6. nec contrarium probat d. c. grauem.

Aduerto si tamen, quod renunciatio facta in fauorem a priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam, quæ transit in iudicatum ante executionem, seu ab obtinente beneficium alias sine canonico titulo erit bona nihilominus & valida, ex clausulis generalibus apponi solitis, Sine premissis sine alio quouis modo, & c. dummodo alteri non sit antea ius quæsitum in tali beneficio nam stante ista resignatione de facto facta a possessore, licet priuato, veniet vigore d. claus. vacatio ex priuatione, seu alias, iuxta supra dicta cap. 1. a. num. 21. Rota in vna Salamantina dimidia portionis. 11. Decembr. 1585. coram D. Orano, in qua fuit tentum, quod quamuis dimidia portio vacaret ipso iure per ascensionem canonicatus ex decreto S. Congreg. Concilij, hoc tamen non obstante fuit locus resignationi in ista causa cum capiat portio ex a-

ius clausulis generalibus ut etiam alias in eadem causa fuit resolutum, non obstante decisione in causa Archidiaconi de Alba, quia ibi fuit consideratum, quod clausulis generalibus non fuit locus, quia narratio resignationis, neque de iure, neque de facto iustificabatur, quod secus in presenti, in qua cessio satis verificatur, cum obtinens portionem, ius suum cesserit saltem de facto, &c. & in terminis etiam tenet Nau. conf. 12. de rescr. n. 7. & 10.

¹²⁹ In t^{ra} permutatione vero secus erit propter clausulam in permutationibus apponitur, iuxta regulam. Can. cellar. 39. quod neuter permutantium ius acquirat, nisi quilibet ipsorum ius habuerit in beneficio per ipsum resignatum.

¹³⁰ Sed hic est difficultas, an valeat pensio referuata tali resignanti, qui resignauit referuata pensione, non facta mentione de defectu tituli.

¹³¹ In qua t^{ra} Nauar. d. conf. 12. ex num. 4. tenet valere, ex eo quod ex tenore ordinario supplicationis colligitur sufficienter esse factam mentionem Papae de defectu tituli generaliter, vel specialiter. Primo ex illis verbis, Ex certis causis animum suum mouentibus resignare proponat, & resignet, &c. Secundo per illa verba, referuatis valide infra scriptis, & non alias, &c. Tercio, per illa verba, siue praemisso, siue alio quo uis modo, &c. Et per illa verba, Quomodolibet se innotuit molesta perturbant, &c. & per illa, illaque ex quavis causa nulla, & inualida, &c. vel similia in reservatione pensionis apponi solita. Per quae omnia, inquit, colligitur, Papam velle pensionem resignanti referuare, etiamsi nullum ius in beneficio resignato haberet, & quia passim de stylo Curiae sunt causa concordiae resignationes, seu cessiones litigantium referuatis pensionibus, de quibus nunquam dubitatum est, an desinere ualere, eo quod resignantes, seu cedentes non haberent ius in illis beneficiis.

¹³² Nihilominus tamen verius existimo, non valere reservationem dictae pensionis, ex eo praecipue, quod pensio referuatur resignanti cum clausula, ne ex resignatione nimium dispendium patiatur, Mandos. de signa. gr. a. tit. de pensio. versi. aut datur, & sic ex causa onerosa, Flam. Paris. lib. 6. de resignatio. qua. 2. num. 10. Quae non verificatur in resignante beneficio, in quo ius non habet, nam cum illud dimittere habeat, nullum ex resignatione dispendium reuera patitur. Et hanc sententiam tenet Gambar. de officio Legati, lib. 6. nu. 150. & 151. Mag. consil. 128. n. 3. & 4. alias respons. 19. de pensio. & Flamin. Paris. d. li. 3. q. 2. ex num. 24. & additio Nauar. d. consil. 12. de rescript. Et videtur etiam tenore Mandos. sup. versicul. clausula in supplicatione pensionis, ubi ait, quod in supplicatione pensionis ex causa cessionis nonnunquam conceditur clausula, Et quod pensio debeatur, etiamsi nullum ius cederet competere, ad tollendas lites, quae inter pensionarium, & cessionarium oriri possent, illo asserente ius cessione, hoc negante, &c. aliquando denegatur, ergo sine illa clausula non deberetur pensio, si nullum ius cedenti competere, Flam. Paris. lib. 6. q. 2. n. 105.

¹³³ Et t^{ra} facit decisio Caputaquen. 300. par. 2. ubi habetur, quod pensio referuata in fauorem Rectoris ex causa resignationis in manibus Papae, cuius Rectoris ius super d. beneficio per sententias & rem iudicatam in Rota fuerat canonizatum, non poterit per successorem in beneficio tanquam nulla impugnari, ex eo, quia ille primus Rector non habebat ius, & ita fuit tentum in vna Calagurritana pensionis coram D. Chifanen. die 1. April. 1552. Innuit ergo

quod si ius illius Rectoris non esset per rem iudicatam canonizatum, posset de pensio. tanquam nulla impugnari, ex eo quod non habebat ius.

Facit t^{ra} etiam decisio. Moheda 25. de praben. ad fin. lib. alii 166. quam refert Mando. sup. versi. q. 1. sub. seque. ter, quatenus innuit, quod si cessionarius, de quo ibi, qui consensit pensioni ex causa cessionis iuris cum quo se contentauit, & remansit satisfactus, expertus esset in iudicio cum illo iure, & ex illo succumberet, non teneretur ad pensionem.

Et tandem t^{ra} id videtur tenuisse Rota in vna Cremonen. 4. Nouembr. 1583. coram D. Cantucio, & in vna Valentina 4. Jun. 1585. coram D. Robustorio, in quibus fuit resolutum, resignatarium posse annullare pensionem, aut reservationem fructuum, quia resignans habebat ius, & beneficium ex resignatione mortui, qui non publicauerat, ex quo omne ius amiserat, & sic iste secundus resignatarius potest dicere de nullitate pensionis, aut reservationis fructuum, quamuis consenserit, iuxta decisionem. 9. Achil. de pensio. alias 421. refert, & sequitur, dicens, valde notandum, & mente tenendum, Flam. Paris. de rescr. lib. 11. q. 8. n. 61. Pensionarius tamen agens ad pensionem sibi referuata ex causa resignationis, non tenetur probare, resignationem fuisse validam, etiam aduersario opponente, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium, ut in vna Salamantina pensionis 26. Iunij, 1582. coram D. Bubalo, in qua fuit resolutum, quod pensionarius agens ad pensionem sibi referuata ex causa cessionis, seu resignationis, aduersario opponente, resignationem non fuisse publicatam, iuxta constitutionem P. V. non tenetur probare fuisse publicatam, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium. Nam licet in resignatione se fundans dato concursu alterius tituli, ad exclusionem tituli aduersarii, tenetur concludenter probare titulum validum, & sic procedunt decisiones, in cau. Calagurritana Thesauraria coram sanctissimo Clemente Octavo, & Hipal. Archidiaconatus de Rayna, coram D. Blanchero, quod das de resignatione debebat illam ostendere publicam, secus vero ubi non agitur de exclusione alterius tituli, tunc sufficit verificare narrata de facto, &c.

Vnde is cui t^{ra} est referuata pensio ex causa cessionis iuris, ne ex ea nimium dispendium patiatur non tenetur iustificare ius cessionum, quamuis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iustificare, ne de facili grauentur beneficia pensionibus contra successores sub praetextu cessionis iuris, Puteus decis. 342. & seq. lib. 1. Flam. Paris. lib. 6. q. 2. n. 106.

Nec obstant t^{ra} fundamenta Nauarri. Negamus enim ex tenore supplicationis colligi, factam esse mentionem Papae de defectu tituli generaliter, vel specialiter. nam ex illis verbis, Ex certis causis animum suum mouentibus, &c. aut ex illis, Referuatis valide infra scriptis, &c. id nullo modo colligi potest, maxime cum postea petatur referuari pensionem, ne ex resignatione, nimium dispendium patiatur. Et clausulae generales, siue praemisso, siue alio quouis modo, &c. solum referuntur ad prouisionem beneficii resignati, & non ad reservationem pensionis. Et illa verba, quod resignatario illam impugnante, seu annullante, aut etiam illa, nulla & inualida existente, liceat resignanti ad beneficium liberum habere regressum, potius, denotant, ipsum habere ius in beneficio.

De pensionibus tamen autem referuatis litiganti, resignanti, seu cedenti causa concordiae, diuersa est ratio, nam quamuis pensiones istae referuntur etiam

ne ex-

ne excessione nimium dispendium patiat, tamen referuatur respectu cessionis iuris, talis qualis, ac litis, & causa, Mohed. decif. 14. de renunciat. alias 110. quam refert Mandos. de signatura, in de regressu. vers. regressus concessus fuerat.

140 Sed dices, si t non valet reservatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio: ergo nec valebit provisio ipsius beneficii resignanti, etiam ex clausulis generalibus, Sine premissis, sine alio quouis modo, &c. cum resignatio sit conditionalis reservata valide pensione, & non aliis, qua conditione non impleta, non datur resignatio, etiam de facto, ut sit locus dictis clausulis, iuxta supradicta d. c. 1. a. n. 39.

141 Respondetur, t quod cum d. pensio aliis sit valide reservata, & quantum est ex parte Papae, & resignatarii, defectusque illius conditionis solum, proveniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est, ac si impleta fuisset.

142 Secundo notandum est, t quod potest quis beneficium renunciare non solum per se, sed etiam per procuratorem, ut per Corraf. d. c. 8. n. 7. Rosin. 22. & 24. & Flamin. Paris. lib. 9. de resignatione. ubi per 32. quaestiones late agit hanc materiam de procuratore ad resignandum, & ideo ad eum lectorem remitto, de qua etiam Azor 2. p. lib. 7. c. 22.

S. 2. Quod renunciatio debeat esse libera & pura.

SUMMARIA:

Vt renunciatio constet, debet esse libera & spontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, licet donec rescindatur, merito iure teneat, n. 143. & de renunciatione sic facta, aut post spolium, & de provisione metu facta remissus, n. 144.

Resignatio etiam pura esse debet non solum a pecunia, sed etiam ab omni passionem, debet enim esse libera, & sine ullo pacto, modo, vel conditione, alias simoniaca est, & nulla, n. 145. Quamvis non est confidentialis resignatio beneficii facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, committitur.

Resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione litterarum pensionis pro resignante, est simoniaca, etiam si postea reutiat in primo termino solutionis pensionis, contra Flam. Parisiensem, nisi fiat cum beneplacito Papae, n. 147. & seq.

Gratia & beneplacitum Papae, ut expensae fierent per resignatarium obientia ex falsa causa expressa in supplicatione, puta, quia fuit dictum, attenta paupertate, resignantis, precedente tractatu est confidentialis, nisi illa clausula fuisset posita in supplicatione a remissoribus, in seculis resignante, & resignatario, numero 149.

Sed obicitur, quod supradictum est 40. de expressione valoris maioris vero beneficii resignanti, n. 150.

Quae doctrina concordantur & explicantur, n. 151.

Renunciatio facta in favorem certa persona, seu ut beneficium alicui conferatur, simoniaca est, & nulla, n. 52. Quidquid dicant alij relati, n. 153. quorum opinionibus omisus, communis tenetur, & probatur, nu. 154. Nec potest inferior a Papa conditionem revocare, & resignationem simpliciter admittere, contra aliquos, numero 155. Vnde resignatio facta in manibus Le-

2. Tom.

gati simpliciter, cum mandatum ad cedendum esse in favorem certa persona, licet enim providerit, fuit nulla, ex Rota contra Rebuffum & alios, numero 156.

Obtinens beneficium non potest illud renunciare seu cedere in manibus Episcopi, ad effectum, ut uniatu alicui loco, seu Ecclesiae, & non aliis, quamvis contrarium videatur supponere Rota in una Segob. relata, n. 157.

An esto, quod non possit fieri coram Ordinario renunciatio in favorem alterius, possit iam quis consentire, quod suum beneficium conferatur certa persona, seu uniatu certo loco in sui praedictum, sicut potest absolute consentire, quod provideatur, a n. 158. resolutur affirmativae. An coram Ordinario fieri possit cessio iuris, litis, & causa in favorem colligantis numero 160.

Renunciatio facta, & ab aliis non renunciatur etiam in manibus inferioris, ea intentione, & spe, ut alicui certa persona conferatur, sine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur ulla simonia, etiam mentalis, n. 161. & sic non est simonia, cum mandatum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris a Papa, pure, libere, & simpliciter, nec non petuntur, & obtinendum de eis provideri certa persona, ex Rota apud Cassadorem, n. 163. & simile ait Rebuff. relatur n. 164.

Obicitur constitutio Pij V. de confidentia, ibi, etiam sola dimittentis intentione, & ibi licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admittitur, n. 194.

Pro responsione dicitur, quod absque pacto, modo, seu conditione, confidentia beneficii non est simoniaca, prohibita, & punibilis per dictam constitutionem Pij V. & Pij IV. contra aliquos, absque pacto enim, modo, seu conditione, non inducitur simonia, nu. 165. 166. 167. & seq. adducuntur resolutiones Rota, & nu. 169. de c. pio Rota.

Vnde ex mutuo inducitur simonia, & confidentia, quando adest pactum tacitum, siue expressum, cessante vero pacto non. n. 170. quamvis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam, etiam stante pacto: quae opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione, nu. 171. Vnde etiam renunciantes beneficia reservata pensione, ea spe & intentione, ut illa statim redimantur, non committit confidentiam, nec simoniam, nisi pactum inter venerit, n. 172.

Et conuincitur opinio Ioannis Gutierrez dicentis in dictis constitutionibus, comprehendit confidentias illicitas, licet non simoniacas quoad utrumque forum, & etiam licitas quoad forum exterius, n. 173.

Eo supposito, ad dicta verba constitutionis Pij V. etiam sola dimittentis intentione, ponitur prima responsio Flam. Paris. n. 147. Quae non satisfacit, nu. 175. Secunda responsio eiusdem cum Hiero. Gabr. quam sequitur Snaarez, ponitur a nu. 176. qui reprobat interpretationem Nauarri, num. 177. Sed ista responsio, & interpretatio Flam. reprobat a n. 181.

Author dicit, quod intentio renunciantis, ut beneficium alteri detur, & c. duplici modo potest se habere. Primo quod non intendat ad id ardeare, & obligare, sed ut libere & sponte fiat, & tunc nulla committitur simonia etiam mentalis. Secundo modo, quod intendat, ad id ardeare, non tamen declarat pravam suam intentionem, & tunc committitur simonia mentalis, n. 184. & 185. Sicut in simili dicitur de usura mentali, quae non est perpendenda ex intentione principali, vel minus principali,

Y

sed ex eo, quod mutans intendat aliquid sibi dari gratis, vel non gratis. n. 186. & d. secundo modo intelligit dicta verba constitutionis Pij Quinti, qui voluit prohibere, & punire, saltem in quatuor casibus crimen confidentia simoniaca mentalis, etiam unius tantum partis intentione, & conscientia commissum n. 187. & 188.

In istis casibus simonia mentalis confidentialis subiecta erit obligationi restitutionis, & censuris, & ponis ex dicta constitutione, licet alias simonia mentalis nullo modo obliget ad restitutionem, nec subiaceat censuris, ex c. si. de simonia. ex quo tantum colligitur, quod de facto non puniatur, non tamen, quod Ecclesia non possit illam punire. n. 189. Sicut etiam constitutio Gregorij XIII. de datis & promissis pro gratia, vel iustitia obtinenda, & eius poena locum habent etiam in simonia mentali. n. 190. & est in simili constitutio 33. Pauli IV. que declaratur. n. 191.

An in versiculo, quare nos, dicta constitutionis Pij V. ibi, Aut illius fructus legendum sit illi, vel aliis, aut alij, vel aliis, n. 192.

Resolvitur legendum esse illi vel aliis, contra aliquos.

Reliqua de confidentia apud quos videnda sunt.

Hallucinatur N anarrus confundens quatuor casus confidentie, qui ponuntur in d. constitutione Pij V. a vers. quare nos cum coniecturis, que etiam sunt quatuor, & ponuntur in vers. ad probandum. & illi quatuor casus vocantur presumptiones iuris, & de iure, & non sunt arbitrariæ, sed iure definitæ. numero 196.

Licet perceptio fructuum per resignantem post resignationem inducat presumptionem confidentie, purgatur tamen constituto de cauoa, ex qua fuerunt percepti, nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V. admittitur probatio in contrarium. n. 197.

Ex donatione omnium fructuum, aut partis facta à resignatario resignanti intra presumptio confidentie, quoties fuit facta illico post resignationem, secus, si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa. n. 198. Et ex ista prima coniectura non inducitur, nec concluditur vera confidentia, sed colligitur presumptio, ex qua aliis concurrentibus vult Papa probationem resultare, & idem in 2.3. & 4. coniectura, contra aliquos. à n. 198.

Obicitur etiam contra istam resolutionem alia constitutio Pij Quinti 58. vers. caueant, ex quo apparet, non posse coram Ordinarius renuntiare beneficiis, designando quouis modo successorem, aut ea intentione, ut alteri conferantur etiam habere. n. 202. nec potest procedere d. decisio Cassadori. n. 203.

Et conuincitur interpretatio Flamini Parisi, quod intelligatur de intentione tacite, vel expresse in conventionem deducta. n. 104.

Et interpretatio Ioannis Gutierrez, quod procedat in foro exteriori, secus in interiori. n. 205.

Existimat author ex ista constitutione noue prohiberi, resignationem coram Ordinarius factam cum mutua intentione, ut certa persona beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam mutu, vel signo futuros successores, alias resignatio erit nulla propter decretum irritans. n. 206. & tamen beneficium tanquam vacans manebit reservatum Sedi Apostolica, aut superioribus Ordinarius. n. 207. ac admittentes talem resignationem, incurrunt suspensionis poenam. nu. 208. si vere resignatio fieret cum intentione, & spe resignantis tantum, ut beneficium conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen villo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem,

qua tamen videtur prohibere mutuan intentionem. n. 209.

An non obstante d. constitutione 58. d. vers. caueant, possit resignari beneficium coram Ordinarius cum intentione mutua, ut libere vniatur alicui certo loco, seu beneficio, vel designando locum, cui vniui desideratur, absque villo tamen pacto, modo, vel conditione, à n. 210. resolvitur negative.

An per renuntiationem simoniacam, quamvis sit nulla, abdicetur ius à resignante, & valeat in eius praeiudicium, à n. 213. resolvitur negative contra aliquos, quamvis sic renuncians non poterit repetere beneficium à resignatario, seu alio possessore illius, allegando propriam turpitudinem. n. 218.

Tertio notandum est, quod ut renuntiatio consistat, & firma sit, oportet eam liberam esse, & spontaneam, non metu factam, aut per dolum, vel fraudem extortam, licet donec rescindatur, merito iure teneat. c. super hoc, penult. de renunc. c. Abbas. c. ad aures. & c. ad audientiam, de iis que vi, ut per Coral. d. c. 8. n. 10. & 11. Et de renun. metu facta, vide Rebuff. in praxi, tit. de resign. metu extor. & 11. de vi in resignationib. adhibita. Rosin. c. 19. de benef. & Naua. in c. accepta. de restitu. spol. opposit. 4.5. & 6. solut. & Fla. Paris. lib. 13. q. 1. & 2. Azor 2. par. lib. 7. q. 1. & 2. & de prouisione metu facta, Seluam de benef. 3. par. q. 32. & de renuntiatione per dolum, vel fraudem facta, vide Rebuff. in c. de causis resignationem irritant. & primo de dolo, & Flam. Paris. d. lib. 13. q. 3. & 4. & 5. agit de renuntiatione post spoliū, & Azor dicit. capitulo 26. i. quest. 3.

Deinde resignationem t puram esse oportet, non solum à pecunia, d. c. super hoc, de renuntiat. sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera, & sine villo pacto, modo, vel conditione, aliis simoniaca est, & nulla, cum prudenter, fin. de pactis. c. ex parte. 1. de offic. deleg. & c. tua nos, de simon. Feli. in c. ad audientiam. 2. de rescrip. n. 3. Staphil. de literis gratia. tit. resignationis modus. n. 5. Rebuff. in praxi, tit. de pura resignat. Corral. d. c. 8. n. 12. Ioan. Nicol. Gimon. tit. 5. n. 5. & 6. Flam. Paris. lib. 14. q. 3. n. 1. Armilla verb. renuntiatio. n. 2. & Cechus de benef. & pensio. c. 13. n. 7. vers. 2. loco. Tufchus concl. 253. iura 5.

Vnde recte docet Flam. Paris. de confid. q. 48. in si. 146 quod quamvis non est confidentialis resignatio beneficij facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipse habet vocem, vel multum potest, quia hic casus non comprehenditur in constitutionib. Pij IV. & V. d. confiden. verum ex hoc committitur simonia, Nauar. c. 25. n. 100. vers. nam cum quis.

Vnde etiam resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione, & expeditione literarum pensionis pro resignante, est simoniaca. Nauar. conf. 25. & 30. de simonia. & Flam. Paris. d. libro 14. de resignatione. quest. 7. numero 9. & 10. Qui tamen ait, id procedere, quando postea illam non retinuit, nam stylus satis vulgaris est, quod resignatarius expendat in expeditione pro resignante, retinet autem id quod impendit in primo termino solutionis pensionis, & quod ita praticatur, absque scrupulo, sequitur Azor 2. p. libro 7. c. 27. q. 7.

Quod tamen t ego non existimo verum quando præcedente pacto resignatarius facit impensam pro resignante, etiam si postea illam sic retenturus in primo termino solutionis pensionis, nam etiam tunc

tunc committitur simonia ex dictis. Nec practica est in contrarium, quidquid dicat Flam. sed vt id liceat fiat, solet requiri, & peti beneplacitum Papæ ad Rebuff. *tit. de noua provisione. n. 35. & Cotam decis. 338. in miscell. manuscriptis.* Et quod pacta, quod vnus permutans soluat omnes expensas, vel expediat suis sumptibus bullas ad vtrumque permutantium pertinentes, & similia, simoniaca sunt, nisi Pontifici declarantur, & ipse consentiat, docet Suarez de relig. tract. 3. lib. 4. c. 34. n. 19.

149 Et gratia & beneplacitum Papæ, vt expensæ, verbi gratia faciendæ in expeditione fierent per resignatarium obtenta ex falsa causa expressa in supplicatione, puta quia fuit dictum, *Attenta paupertate resignantis*, præcedente tractatu est confidentialis, nam cum dicta gratia sit surreptitia, & nulla, negotium remanet in statu, quo erat ante dictam concessionem, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, nam fuerunt factæ expensæ, ex quo sequitur esse commissam confidentiam, sicuti esset commissæ non obtenta dicta concessione faciendi dictas expensas secuto effectui, iuxta d. confid. Mohe. dec. 167. seu 1. de sim. ita Flam. de confid. q. 46. qui in fine limitat non procedere, quoties illa clausula, *attenta paupertate*, fuisset posita in supplicatione à reuisorib. incisiis resignante, & resignatario, nam hoc casu excusarentur à confidentia, ex verisimili ignorantia clausulæ appositæ, vt in terminis fuit resolutum in causa Aretina confidentiæ 23. Ianuar. 1565 coram D. Lita, posita per Farin. conf. 75. à numero 65. & dec. 101. licet ante contrarium iudicasset iudex confidentiarum.

150 Sed obstat, quod tunc eodem Flamin. Paris. quest. 41. supra diximus n. 40. quod expressio valoris maioris vero beneficii resignati facta à resignante, & resignatario, vt papa referuet maiorem pensionem resignanti, non inducit simoniam, vel confidentiam, &c. & tamen illa referuatio est etiam surreptitia & nulla.

151 Concordari possunt istæ doctrinæ, quod id quod d. n. 40. dictum est, procedat cum resignans, & resignatarius simpliciter tractant, quod maior valor exprimitur, vt referuetur pensio inter eos conuenta, non tamen tractant, quod pensio sit soluenda à resignatario, non obstante, quod referuatio sit surreptitia, & nulla, & sic non est conuentio de soluenda pensione nulla, & inualide referuata, id vero quod supradictum est, n. 149. procedat cum resignans, & resignatarius tractant, quod d. expensæ fiant per resignatarium, & ad colorandum istum tractatum, & pactum, petunt beneplacitum Papæ, cum clausula *attenta paupertate* resignantis, quia forte aliàs non concedet, cum tamen ea causa sit falsa, & sic in effectu expensæ fiunt per resignatarium ex pacto, quia non tractant simpliciter de petendo à papa, quod solutio expensarum fiat per resignatarium *attenta paupertate* resignantis, sed de expensis faciendis per resignatarium, obtento beneplacito Papæ, cum dicta causa falsa.

152 Vnde etiam renuntiatio facta in fauorem certe personæ, seu vt beneficium alicui conferatur, simoniaca est, & nulla glossa in d. cap. ex parte 1. de offic. deleg. & Abb. ibi, & in c. dilecto de preben. & in cap. cum vniuersorum numero 5. de rerum permutation. Felin. in cap. ad audiendam. 2. de rescript. num. 3. Ripa in c. cum M. de constitut. num. 174. Mill. in rep. verb. renuntiatio beneficij simoniace facta, addito decisionis Capelle

2. Tom:

Tolof. 439. num. 4. Rebuff. in praxi, tit. de resignatione pura, & tit. de resignatione conditional. num. 1. & de pacificis possess. num. 178. aliàs 154. & c. f. 94. Sarnen. in reg. de triennali. q. 16. vers. postremo. Aymon. consil. 122. Corrad. d. cap. 8. n. 12. Petr. de Baifio in directorio elect. 3. par. c. 1. num. 4. Perretus conf. 95. n. 13. & 14. Nauar. in cap. si quando. de rescrip. except. 4. num. 1. & in man. c. 23. num. 107. vers. ad 10. Mandos. reg. 19. de infirmis. q. 16. num. 11. & reg. 34. de annali. q. 46. num. 2. Redoa. de simonia. par. 2. cap. 22. Rosini. de benef. c. 14. à numero 4. & Petr. Gregori. c. 28. numero 8. Flam. Paris. de resignatione. libro 1. q. 3. numero 3. & libro 5. quest. 6. num. 1. & 189. & libro 8. quest. 7. num. 11. & 12. & libro 9. q. 9. & libro 14. q. 3. num. 12. qui plures refert, & dicit communem, & in praxi obseruatam, Vgol. de simonia. tab. 1. c. 28. §. 2. num. 1. & 5. Ioann. Gutierrez conf. 42. num. 7. & 8. & D. Spino in cai. admonet de renuntiatione numero 11. & D. Frechilla in Rubrica eod. titulo numero 29. & Cassad. dec. 3. numero 1. de renuntiat. & dec. 2. de simonia. puteus dec. 455. nu. 3. libro 2. que loquitur in nuntio. Caputaquen. dec. 192. par. 2. & dec. 93. par. 3. & Rota dec. 146. lib. 2. & 921. lib. 3. p. 3. diuers. & dec. 265. num. 2. par. 2. & ex Theologis D. Antonin. sum. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. Syluest. verb. renuntiatio. qu. 6. Cosmas Philarcus de off. Sacer. 2. par. lib. 6. c. 3. Ludouicus Lopez instruct. conscient. 1. tom. c. 303. Manu. Rodriguez in sum. 2. to. c. 60. num. 1. & Cechus de benef. & pensio. c. 13. num. 2. vers. quæ quidem resignatio. & num. 7. vers. dicitur autem. & posthæc Gonzalez gl. 14. num. 21. & 57. Azor 2. par. libro 7. c. 21. q. 1. & 2. & c. 27. q. 1. & 4. & attento stylo Curia, Lessius lib. 2. c. 35. numer. 87. & stante constitutione Pij V. Suarez dict. libro 4. cap. 35. & vicenda sunt dicta supra 8. par. capitulo 1. ex numero 2.

Quamuis Soto de instit. & iure. lib. 9. quest. 7. art. 158 2. doceat licite posse fieri coram ordinario renuntiationem in fauorem designatæ personæ, & non aliàs, quoniam, inquit, nullo iure prohibetur in prælati arbitrio ponere, si voluerit conferre Petro, quod si noluerit aliter ille, qui iure possidet, non renunciat: sequuntur Arago. 2. 2. qu. 100. art. 4. vers. est aliud dubium. de permutationib. 2. conclu. Valentia 3. tom. disputation. 6. quest. 16. num. 3. vers. 2. circumstantia. & Vega in sum. 2. par. c. 101. casu 54. Quod etiam tenet Duaren. de benef. libro 8. c. 2. §. quomodo beneficium euirandum sit, & in parte. sequitur conar. lib. 1. variar. capitulo 5. numero 5. dicens in ea renuntiatione nullum adesse vitium, saltem simoniæ, cum ea conditionalis resignatio in hunc sensum, tantum iure prohibeatur, vt ex ea prelati minime teneatur præcise beneficium conferre ei, cuius fauore adiecta fuerit conditio. Quod ipsum videtur tenere Staphileus, de licetis gratiæ. titulo de variis modis vacationis §. resignations modus, numero 8. 9. 10. 11. & 12. & sequuntur Cerola in praxi Episcopali 1. p. verb. renuntiatio. §. 2. & §. 3. vers. 10. Quintanaduennas libro 2. Ecclesiasticon. ex numero 19. ad 28. addens, quod quamuis huiusmodi renuntiatione, apud ordinarium constitutione Pij V. postea prohibita sit, & collatio irritetur, non tamen est simoniaca. Et Duarenus ubi supra in fin. inquit, Hoc tamen iure vitium, vt Pontifices, seu antistites conditionem resignationi adiectam velut turpem, ac bonis moribus contrariam rejiciant, & beneficium quasi pure, ac simpliciter euiratum arbitrio suo alij concedant, non sine magna euirantium capione, præterquam si ex causa permutationis euiratio facta fuerit. Probus vero ad Monach. in capitulo secundo de offic. legati in 6. numero 5. vult quod resignatio in fauorem alicuius intelligitur, si ille

Y 2

fit benemeritus, & idoneus, alias potest alteri conferri, nec inducitur simonia, & in c. nullus. de temporib. ordinat. n. 20. videtur velle talem renunciationem valere, nisi appareat Episcopum, in cuius manibus fiebat renuntiatio consensisse protestationi, quod tali conferatur.

154 Sed omnis omnibus istis opinionibus, communis tenenda est, quæ recte probatur ex d. c. cum pridem. & c. si de pactis. & c. ex parte. i. de offic. deleg. & d. c. tua nos. de simon. cum aliis. & est approbata per Pium IV. in sua constitutione 144. de beneficiorum fraudulētis permutationib. & per constitutionem Pij V. §. 8. vers. caneant. vbi absolute prohibetur resignatio in fauorem coram ordinario, etiam in casibus, in quibus in dicta constitutione permittitur fieri resignatio in manibus ordinarii, qui de resignatione simplici, & pura loquuntur, quicquid dicat Ioan. Gutierrez dist. conf. 42. n. 9.

155 Nec poterit inferior à Papa conditionem reiicere, & resignationem simpliciter admittere, vt recte tradunt Rebuff. d. tit. de resignat. conditional. n. 7. Rosiniacus d. c. 14. n. 18. & Ioan. Gutierrez d. conf. 42. nu. 8. quamvis contrarium teneant Boerius in tract. de dignitate legati. q. 2. numero 15. Staphileus dist. §. resignationis modus. num. 9. & 10. & videtur Probus in d. c. nullus. n. 20. & inclinatur Fuschus de visitatione lib. 2. c. 18. n. 20.

156 Vnde in vna Sarinaten. beneficij coram D. Nouato T de anno 1549. Rota resoluit resignationem factam in manibus legati simpliciter, cum mandatum ad cedendum esset in fauorem certæ personæ, licet eidem prouiderit fuisse nullam, vt per Mandos. dist. reg. 19. quest. 16. nu. 11. quamvis contrarium teneat Rebuff. d. tit. de resignat. conditional. num. 23. & 28. cum Paulo Paris. conf. 15. vol. 4. idem Rebuff. conf. 85. & 87. & Perretus conf. 208. quod conf. Parisij sequitur post hæc González glo. 12. nu. 91. & Azor 2. p. lib. 7. cap. 23. quest. 6.

157 Ex dictis inferitur T obtinentem beneficium, non posse illud renunciare, seu cedere in manibus Episcopi ad effectum, vt uniatur alicui loco, seu Ecclesiæ, & non aliàs, vt videtur tenere Rota in Elnen. præceptorie vltim. Ianuar. 1582. apud Farinac. decisio. vigesima tertia, quamvis contrarium videatur supponere Rotam in vna Segouien. præstimonij 24. Octobris 1580. coram Domino Cantuicio, quæ habetur secunda parte diuersorum decis. 133. in qua fuit resolutum vnionem factam per Episcopum Segobien. fabricæ Ecclesiæ cathedralis, propter eius paupertatem, de quodam præstimonio resignato in eius manibus per illius possessorem, ad effectum, vt vniretur, dictæ fabricæ fuisse validam: in qua causa quamvis multa opponerentur cõtra dictam vnionem, non tamen fuit facta vlla difficultas in hoc, quod fuisset facta ab ordinario per viam cessionis factæ ad effectum, vt vniretur, & simonia etiam vitiat vnionem. Rebuff. in praxi, tit. de vnionis renouatione. nu. 8.

157 Sed offert se dubium, T an esto, quod non possit fieri coram ordinario renuntiatio in fauorem alterius, possit tamen quis consentire, quod suum beneficium conferatur certæ personæ, seu uniatur certo loco in sui præiudicium, sicut potest absolute consentire, quod prouideatur, c. beneficium. de regular. in 6. cap. commissio. de elect. eosd. lib. & ibi Francus n. 2. & in d. c. beneficium. n. 5.

158 Et videtur quod non, nam consentiendo, beneficio renunciat, vt dicit glossa verb. assensu. in disto

capite beneficium, & sic sicut non potest renuntiare in fauorem certæ personæ, seu loci, ita nec consentire.

Nihilominus T tamen videtur posse, quia consentiens, vt suum beneficium prouideatur, non renunciat vere, & proprie, sed tantum fide, & improprie, & ita est intelligenda, dicta glossa, & colligitur ex Franco, supra. & Mohed. decisio. decima de priuileg. & Flamin. Paris. libro 1. de resignatione questio. 1. numero 23. qui loquuntur per verbum, videtur, quod denotat improprietatem, & fictionem. Quod patet, quia ante quam prouideatur consentiens, manet beneficiarius, & potest reuocare consensum, & sic consentiens, quod huiusmodi beneficium conferatur certæ personæ, seu uniatur certo loco, non renuntiat in fauorem, & c. nec ibi interuenit pactum, conditio, seu modus, sed nudus consensus, qui non inducit simoniam. Et idem videtur in renunciatione in fauorem sub conditione propria, & suspensiva, nempe si beneficium conferatur tali, nam in effectu est quidam consensus, quod conferatur illi, nec etiam hic interuenit pactum, seu modus, licet Suarez d. c. 35. n. 5. contradicat.

Rursum se offert T dubium, an saltem eorum ordinario fieri possit cessio iuris litis, & causæ in fauorem colligantis, in quo quidem Rota in vna Gien. Archidiaconatus, 1. Iulij 1580. coram Illustrissimo Lancelloto, posita per Farinac. dec. 20. tenuit talem cessionem factam in manibus prouisoris validam esse. Sed quamvis id sit verum in cessione litis, & causæ, quæ etiam sine autoritate superioris fieri potest, & etiam in cessione iuris simpliciter facta, quæ in manibus ordinarij, sine difficultate fieri potest, Rota dec. 3. de renunciatione. alias 306. in nouis. lat. in l. postquam liti. n. 1. & ibi alij. C. de pactis. de quo tam vide infra n. 249. at in cessione iuris facta in fauorem alterius ad effectum, vt ordinarius, seu alius à Papa illi conferat ius cessum, non videtur securum, nec certum, cum fiat cessio iuris spiritualis cum modo, seu conditione, iuxta dicta. Vnde ea resolutio videtur intelligenda de cessione iuris facta in fauorem colligantis, non vt illi ordinarius conferat ius cessum, sed vt careat omnino aduersario, & tollatur penitus cedenti recursus ad beneficium, & causam, & ita in d. decisione solum dicitur, quod prouisor dictam cessionem admisit, & non quod contulerit ius cessum, vt dicit de cessione facta in manibus Papæ, de qua n. 3. inquit, quod fuit prouisor is, in cuius fauorem facta est, & ad istum tantum effectum videntur fieri huiusmodi cessiones extra Curiam.

Renunciatio vero T facta, etiam ab aliis non renunciat, etiam in manibus inferioris ea intentione, & spe, vt alicui certæ personæ cõferatur, sine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur vlla simonia, etiam mentalis cum nulla emptio, vel venditio, nec contractus, non gratuitus sit, nec spes facit simoniam. Ita tenent glossa. & Dd. in d. cap. ex parte 1. de offic. deleg. glo. etiam communiter recepta in c. ordinationes. l. q. 1. verb. preuo. Fel. supra in d. c. ad audientiam. 2. de rescript. n. 3. Auferrius d. decis. 419. num. 4. Rebuff. tit. de pura resignatione. Corral. d. c. 8. num. 12. Rosiniacus d. c. 14. num. 6. Nauarrus in cap. si quando, de rescript. exceptione 2. numer. 2. & in man. cap. 23. num. 107. vers. ad 10. & num. 109. & consil. 18. 19. 20. 35. & 38. n. 3. de simon. Petr. Gregor. cap. 28. n. 7. Flamin. Paris. d. lib. 1. q. 6. & Vgolin. d. tab. 1. de simon. c. 22. §. 1. n. 4. & c. 28. §. 2. numero 5. Ioan. Gutierrez. libro 2. q. 23. num. 75. D. Frechilla in d. rub. de renuntia.

nuncia. nu. 38 & D. Ant. d. 2. p. tit. 1. cap. 5. §. 11. Syluest. verb. renuntiatio. qu. 6. Armilla eod. verb. num. 3. Cofin. philiar. d. cap. 3. Man. Rodrig. d. 2. 10. cap. 56. numero 8. & c. 60. numero 3. ad fin. & Vega dict. 2. p. cap. 101. casu 56. & 62. cir. si. Azor libro 7. cap. 21. qu. 3. & c. 27. q. 6. Suarez d. libro 4. c. 35. numero 16. & 18. & capitulo 44. ad fin.

162 Et sic Rota^r resoluit, non esse simoniacum mandatum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa pure, libere, & simpliciter, nec non petendum, & obtinendum de beneficiis resignatis prouideri certæ personæ, vt per Cassad. d. dec. 2. de simon. & clarum est ex illo mandato colligi intentionem resignantis, vt conferrentur nominato per eum, sed quia non fuit id positum sub pacto, modo, vel conditione cessabat simonia, vt Nau. Flam. Par. & Philiar. ubi supra, & Vgolin. d. c. 28. §. 2. n. 5. & Azor d. c. 27. q. 6. inquit, facit d. capit. tua nos. vers. si vero de simonia.

163 Et similiter dicit Rebuff. d. tit. de resignat. condit. in 12. quod in mandato ad resignandum coram legato potest adici clausula, quod roget constituens legatum, vt tali N. conferat, & tunc legatus si velit, conferet illi, quia non arctatur dict. capitulo tua nos. de simonia.

Sed huic resolutioni videtur ob stare Constitutio Pij 164 V. de confidentiis 87. in ordine, ibi: Etiam si dimittentis intentione, & ibi, Licet ipsi confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum. Ex quibus videtur, dictam renunciationem factam cum intentione, vt beneficium certæ personæ conferatur, esse simoniacam, & confidentialem.

165 pro responsione dico, quod absque pacto, modo, seu conditione confidentia beneficalis non est simoniac prohibita & punibilis per dictam constitutionem Pij V. & Pij IV. 169. vt contra Mascardum de probation. conclus. 13. 12. alias 1307. & Cordubam in sum. quest. 32. ad fin. quem videtur sequi Manue. Rodriguez d. 2. 10. c. 60. numero 7 & Vega in sum. 1. par. capitulo 36. casu 39. ad fin. & contra Petrum Ledesnam in sum. 2. par. tract. 12. concl. 40. vltim. difficil. dicentem esse valde verisimile, quod in dicta constitutione prohibetur, & tollitur quilibet modus confidentiæ, non solum ex iustitia, sed etiam ex gratitudine, licet confidentia sit solius partis dimittentis beneficium, propter periculum magnum, quod erat committendi simoniam, & c. tenet Nauar. d. cap. 23. numero 107. & 109. & in multis consiliis de simonia. Hier. Gabr. conf. 172. numero 4. libro 2. Bocacius in com. const. Piceni, numero 60 & 68. Menoch. de presump. libro 5. præsump. 9. Vgoli. dict. c. 22. §. 1. numero 1. & 3. Zauallus q. 280. a numero 20. Ludou. Lopez instruat. conscient. 1. 10. cap. 240. & 207. Ioh. Bap. Corrad. in resp. casuum conscient. q. 42. in addition. quamuis quest. 218. contra teneat, & Man. Rodriguez d. 2. 10. capitulo 56. numero 8. & capitulo 60. numero 5. & Vega dict. 2. par. capitulo 101. casu 56. & Magister Fr. Ioan. Vincentius cathedralicus S. Theologiæ Salmanticæ, & postea procurator generalis, seu Vicarius Ordinis Prædicatorum Romæ, in materia, quam legit Salmanticæ de simonia, & Enriquez in eadem materia, qui dicit, ita etiam tenere viros doctos Romæ, & Salmanticæ consultos. Et inde infert, quod si beneficiatus aliquis esset valde amicus collegio pauperi religionis, & in gratiam illius resignat beneficium confidens ex gratitudine, se recepturum magna, & tamen exprimit, se non intendere pactum, aut obligationem induci, præsumi quidem potest, sed non est simonia, quam

uis habito beneficio superior ex gratitudine obliget, setiam instrumento soluere aliquid quotannis. Infert secundo, quod si quis resignauit in me beneficium, certo confidens absque pacto, me resignaturum in illum alterum, non est simoniac confidentia, nec peccatum, idque licere quia in lo difficile est permutare vnum beneficium cum altero alterius dicecensis, & in sum. libro 13. c. 56. §. 1. in tex. & gl. lueria C. ait, non prohiberi confidentiam, nisi in qua interuenit pactum simoniacum Lessius libro 2. c. 35. nu. 95. & 96. Azor d. lib. 7. c. 27. q. 6. ad fin. Suarez d. libro 4. c. 43. n. 9. & 12.

Et istam sententiam sequitur Flam. Parif. dicens, 166 ita t in praxi receptum, de confidentia, quest. 26. & 27. a numero 76. & quest. 31. 49. 51. & 53. absque pacto enim, modo, seu conditione, non inducitur simonia, capitulo Arthaldus. 8. quest. 3. & gloss. verb. postmodum, in cap. quam pio. 1. q. 2. gloss. & communiter Dd. in d. c. tua nos. de simon. & in cap. veniens. 1. ubi Feli. & Decius num. 9. de testibus. idem Decius conf. 118. num. 4. Parif. 30. n. 21. lib. 4. Natta conf. 299 num. 11. Sarne. de riternal. quest. 12. vers. 2. principaliter. Puteus decis. 171. a numero 9. libro 2. Mohed. 167. alias 1. de simon. Farin. confil. 75. numero 3. & 24. & hoc sæpe in Rota fuit resolutum, vt in vna Firmana Capellanæ, 7. Maij 1582. coram sanctissimo Clemente VII. posita per Farin. dict. confil. 75. a numero 40. & in Britorien. commendæ 12. Decemb. 1588. coram D. Gipsio posita per Farin. decisione 63. & in vna Tollen. parochialis 28. Maij 1593. coram D. Seraphino, posita per Farin. d. confil. 75. a numero 45. & in Aquen. simoniæ 1594. coram D. Blancheto posita per Farin. ibi, a num. 61. & in Romana seu Hispalen. simoniæ 7. Februar. 1596. coram eodem D. Blancheto, posita per Farin. ibidem a num. 76. & in Taruina præsentæ simoniæ 13. Maij 1596. coram D. Corduba, posita per Farin. decision. 111. & in Tullen. præsentæ simoniæ, vltimo Ian. & 21. April. 1597. coram D. Orano, positis per Farin. d. confil. 75. numero 105. & 106. Et idem Flamin. eodem tract. quest. 10. cum Nauarr. d. capitulo 23. numero 109. docet, prædictas constitutiones Pij IV. & Pij V. solum emanasse contra confidentiam beneficaliam, & simoniacam, nec inducere aliquam nouam prohibitionem confidentiæ beneficalis. Quod docet Suarez d. cap. 43. numero 5. & 9. & addit recte d. numero 5 per eas non omnes simoniacas confidentias esse prohibitas, sed illas, quæ circa talem materiam, & sub tali quasi precio, seu in eo genere confidentiæ, & quasi pretij fierent. Et ita in terminis fuit tentum per Rot. 167 in vna Cosentina confidentiæ 4. Feb. 1591. coram D. Orano, posita per Farin. dec. 102. & in Buxien. confidentiæ, 5. Iunij 1591. coram D. Penna supra adducta 1. par. cap. 5. num. 52. & in causa Imolen. confidentiæ 24. Febr. 1592. coram D. Pamphilio, posita per Farin. d. confil. 75. a num. 108. & in Lunen. Sarçanen. confidentiæ 9. Iun. 1600. coram D. Pamphilio, posita per Farin. decis. 135. in quibus fuit dictum, solam fructuum perceptionem non inducere confidentiam, sed animum, & conventionem hoc faciendi ab initio. Et in vna Carthaginen. confidentiæ 21. Iunij 1591. coram D. Gipsio, t in qua fuit dictum, Confidentiam licet cum sit simonia, & sic occulte fiat, & per consequens difficilis probationis, possit probari per coniecturas & presumptiones. Iulius Clarus lib. 5. recept. sent. §. simonia. n. 12. tamen debere esse euidentes, & claras, ac ita confidentiam, & simoniam includere, vt nihil aliud importare valeant, Felsin. in capit. super his. num. 17. de accusat. Natta conf. 299. nu. 13. Iulius clarus ibi.

capitulum. dec. 202. par. 1. (de quo Flam. Paris. qu. 64. & de resignatione lib. 14. q. 8. & dec. citatæ.) & confidentiam non probari ex sola perceptione fructuum facta post resignationem per resignantem de mandato resignatarii, nisi ante resignationem præcesserit conventio, vel ex aliis coadiunetur, secus vero si post resignationem libere & sponte aliquid detur resignanti. Natta d. conf. 299. nu. 10. Mohed. decif. 167. cum aliis adductis in d. Cofentina confidentia, non obstante d. constitutione Pij V. &c.

Idem fuit tentum in vna Calagurritana confidentia 14 Decemb. 1592. coram D. Penna, vt in sequenti decisione, Franciscus Ximenez quondam canonicus Calagurritan. die 1. Nouembr. anno 1561. Did. Vaz. in Romana Curia residentem procuratorem constituit ad consentiendum coadiutoria sui canonici cum futura successione ad fauorem Iustini Sanctory, filij Io. Sancti. etiam canonici Callagurritani, & die 3. eiusdem mensis idem Ioannes eundem Didacum procuratorem fecit ad consentiendum coadiutoria sui canonici cum futura successione ad fauorem Didaci Ximenez filij Fran. Ximenez, quarum coadiutoriarum supplicationes, 3. Idus Decem. eiusdem anni, se. recor. Pius Papa IV. signauit, & procurator literas Apostolicas expediuit, quarum vigore Didacus die 17. Iulij, quo tempore Ioannes obierat, & Iustinus die 23. eiusdem mensis & anni 1563. possessionem dictorum canonicarum apprehenderunt in eadem pacifice per 25 annos, & amplius usque ad annum 1589. permanserunt, quo anno, cum quidam Andreas Martinez coram iudice confidentiarum in Romana Curia Iustinum, & Didacum accusasset, & sententiam fauorabilem à prædicto iudice reportasset, & cum voto Rota deinde procedere iussus esset: dubitanti, an constaret de tali confidentia, quæ præiudicaret Iustino & Didaco. Et domini re mature discussa pronuntiauerunt non constare de tali confidentia, siue simoniaca pactione, quæ prædictis Iustino & Didaco præiudicaret, rationes viuas, & spirantes, quibus hac sententia roboraretur, has esse censuerunt. Primum, quia nusquam apparebat Franciscum primum resignantem dedisse mandatum sub confidentia, vel precedente pactione, vt Ioannes postea simile mandatum daret ad resignandum suum canonicatum filio d. Fran. unde cum fieri potuerit, vt Franciscus primo loco sponte, & nulla precedente pactione confidentiaria mandatum ad resignandum dederit, & postea Ioannes idem quoque sponte præiiterit, in dubio eam interpretationem accipere oportuit, quæ delictum excluderet. I. merito. ff. pro socio. cap. estote. de reg. iuris S. T. hom. 2. 2. q. 6. ar. 4. Bart. l. non solum. §. sed vt probari. n. 2. vers. dico quod in delictis. ff. de noui op. nunciat. Primum enim actus resignationis secunda pactione, non erat illicitus, neque secundum gratuito, & sponte factus fuerat simoniacus, Felin. in pr. & ibi communiter canonista, in c. tua nos. de simonia. Et cum à gratitudinis fonte manare potuerit, & qui accipit beneficium, lege naturali obligatus sit ad antidota, & ad habendam, agendam, & opportuno tempore gratiam referendam. l. si non sortem. §. libertus. vbi gl. verb. naturaliter. ff. de condi. et. indeb. l. sed etsi. §. consuluit. ff. de petit. hæred. c. cum in officiis de testam. S. Th. 2. 2. q. 106. ar. 3. Nauar. de datis & promissis. not. 11. pactione, modo, & condicione deficiente, non poterat ob prædictos resignationis actus simonia indicari. Altera ratio fuit, quia cum in proposita facti specie ageretur de præiudicio confidentia commissa inter Franciscum, & Ioannem, & sic inter tertios iam defunctos, non autem de perpetrata inter Iustinum & Didacum longo tempore bona fidei possessores, licet inter primos resignantes simonia confidentiaria probaretur, adhuc istis non præiudicaret, cum beneficio regula de trienniali tunc redderetur. Sarnen. d. reg. de triennial. q. 12. & fuit decisum in vna Hispan. beneficij de Ecua, die 16. Nouemb. 1579. coram S. D. N. Clemente VIII. tunc Rote auditore, par. 2. diuersi. 3. 9. Nec prædictis refragabantur mandata infra modicum trium dierum intervalum ad resignandum data, quasi ex eorum vicinitate correspondere præsumenda foret. Anch. conf. 434. num. 3. Aym. conf. 153. nu. 8. & 9. quoniam cum non essent eodem die rogati, non poterunt omnino correspondere. Verall. decif. 197. 2. par. incip. mandata. num. 1. Peregrinus dec. 289. incip. in causa. libro 3. quando enim inter duos actus contrahentes digressi fuerunt ad alios extraneos actus, tunc illi duo actus non censentur correspondere. Verall. d. decif. 197. nu. 3. decisio in illa Oscan. prioratus, coram Reuerendissimo Orilen. die 20. Iunij 1582. 2. par. diuersorum. 134. non oppugnabat præcedentem resolutionem, quia præterquam quod loquebatur ad alium effectum in fine, etiam add. b. itur, quod prædicta fortassis non sufficerent ad inducendam signationem. Similiter non intrabant decisiones nuper editæ in illa Gerunden. præceptoris, coram R. R. P. P. domini Gispio, & Decano, neque enim ibi decisum extitit actus fuisse correspondens, propter mandata facta infra paucos dies, sed ideo ita pronuntiatum fuit, quoniam locus erat constitutionibus Pij IV. & Pij V. quibus expresse, tanquam simoniaca, & confidentiaria annullabantur resignationes, & retrocessiones, cum reservatione regressus, circumscriptis enim præfatis constitutionibus nunquam Rota voluit declarare præfatas resignationes confidentiarias, aut simonicas, licet modicum tempus inter data mandata ad resignandum intercessisset. Ad decisionem in causa Reatina personis coram R. P. D. Pamphilio respondebatur multa in ea affuisse iudicia, & presumptiones confidentiam probantia, quæ in casu proposito desiderabantur. Quid à Francisco & Ioanne resignantibus idē Did. Vazquez fuerit constitutus procurator, non concludebat simoniam, aut confidentiam, neque releuabant allegata decif. Palzon 150. & Peregrini 81. libro 1. cum expresse loquerentur, quando mandata erant facta eodem die, & coram eodem notario, & testibus, secus vero dicendum, si diuersis dieb. concessa reperirentur. Verall. d. dec. 197. p. 2. neque quod eodem die & hora, & coram eodem notario per eundem procuratorem in Curia, fuerit præstitus consensus, inducebat simoniacam correspondentiā, nam si principales eum constituerunt, omni simonia, & confidentia vitio cessante, non poterat procurator per aliquem actum vel delictum dominis præiudicare, ita vt ex facto procuratoris in aliquam penam inciderent. l. i. §. si procurator. ff. si quis ius dicenti. Bart. in l. si procurator. num. 8. vbi laf. num. 5. ff. de condi. et. indeb. Alexan. conf. 17. num. 3. lib. 6. deci. Achilles 4. de renunt. & illa in causa Bonon. translationis personis, coram S. D. N. Clemente VIII. die 23. Ioan. A. 1579. non applicabantur ad propositam facti speciem, cum non loquerentur de præstatione consensus procuratoris à diuersis, & in diuersis dieb. constituitur: imo in illa Bonon. consensus fuerat præstitus ab ipsis principalibus in Curia presentibus, ex confessione Iustini ad interrogationem iudicis querentis, an permutationes canonicatum inter Franciscum, & Ioannem fuerint factæ sub beneplacito Sedis Apostolicæ, respondentis sub d. beneplacito fuisse factas, nulla certa assertio super permutatione colligi poterat, cum responsio principaliter interuentum beneplaciti Sedis Apostolicæ, enunciatiue autem dictam permutationem respicere videretur: unde cum non dubitaretur de eo, super quo confessio principaliter emanauerat, enunciatum min. principaliter non probat, Alex. conf. 136. nu. 11. l. i. Deci.

Decius in auth. si quis in aliquo, nu. 37. C. de edend. quod ipsum in depositionibus restum, ut enunciatum in eorum depositionibus, non probent, voluit Battol. conf. 113. incip. processum est, numero 5. quam interpretationem aperte suadebat altera Iustini depositio, cum interrogatus, an sciret causam ob quam Francisc. sibi resignauerit canonicatum, se nihil scire responderit, itaque in altera dispositione voluit aliquid dicere de ipsi permutationib. minus etiam ob stare videbatur alia confessio Didaci ex literis eius collecta, nā prater quam quod solum referebat prætensionem contra ipsum motam, ex qua nulla certa confessio poterat deprehendi, non loquebatur. affirmatine cum dixerit, ut esset Cassad. decis. 4. num. 8. de probat. & licet prætate Didaci littere legitime recognite ipsi scribenti praudivere potuissent, non tamen poterunt nocere Iustino. Quantum attinet ad famam super probatione prætensi tractatum, seu precedentis conventionis inter Franciscum, & Ioannem resignantes, fuit dictum in causis maximi praudivit, non esse multum famam tribuendum, cum sit indicium inconflans, vagum, & a delicto longe remotum, & cum totum probationis pondus a fama proveniens in eo consistat, ut a fide dignis, probis, honestisque personis ortum habeat, non autem a malevolis, & malignis, cap. qualiter. 2. de accusat. cap. licet Heli. §. fin. in fin. de simonia. Gaudemus tract. de malefic. tit. quomodo cognoscatur de maleficio per inquisitionem, numero 6. vers. 5. quod non proveniret a malevolis. Achill. decisio. 321. incip. alia tamen vice, alias est 8. tit. de iure patronat. in impressis. Neque hic docetur de legitimo fama initio, non videbatur huic generi levis probationis ad privandum, & condemnandum aliquid deferendum, praesertim cum non concurrerint alia indicia, quae simul cum fama aliquem legitimam probationis gradum constituerent, Gratius conf. 57. numero 8. lib. 2. Iulius Clarus pract. crimin. quaest. 21. vers. fama sola. Neque Veralli 299. incip. ad probandam famam. lib. 1. in manuscript. firmat contrarium, dum indicat non esse necessarium, ut testes dicant a quibus fama ortum habuerit, quia ex fine decisionis apparet, nihil fuisse stabilium, cum fuerit dictum, quod diligenter iterum videretur, ex eo quod resignarij forent filij resignantium, non concluderetur simonia, vel confidentia, praesertim cum mandata non fuissent correspondencia. Postremo in bullis Pij IV. & Pij V. non poterat fieri aliquod fundamentum, nam confidentia, quam in casu proposito Fiscalis affuisse contendebat, non erat talis qualis damnatur in praefatis constitutionibus: cum enim duplex sit confidentia beneficialis, una simoniaca, quia quis confidit quem collaturum beneficiū, mediante pretio, pacto, vel conditione expressa, vel tacita, digno, vel indigno, altera qua quis confidit aliquem collaturum aliquod beneficium ob cognitionem, vel amicitiam, digno, vel indigno, sine tamen pacto, modi, vel conditionis interuentu, prout contingit in hoc casu, in quo non apparebat inter resignantes praecessisse pactum aliquod, conditionem, vel modum talis confidentia non damnatur per illas constitutiones, cum non fuerint editae contra omnem confidentiam beneficalem, nec contra quamlibet confidentiam illicitam, sed tantum contra illicitam simoniacam. Nauarr. in man. cap. 23. numero 109. vers. ad 12. ex praedictis autem patebat talem confidentiam illicitam simoniacam praecedente, videl. pactione, conditione, vel modo irritam pro parte Fiscī, & Andrea ei adherentis, non fuisse probatam, & propterea Iustinum & Didacum fore absolvendos, & in statum pristinum plenarie restituendos. Quae decisio fuit confirmata coram Domino Pamphilio 25. Iunii 1593. ut in decisione posita per Farin. conf. 75. a num. 53. circa eam tamen obiter

aduerto, quod si in eius specie mandata fuissent cor- respectiva interueniente pactione, esset simonia, nō tamen confidentiali, Suarez d. c. 43. numero 5 iuxta dicta supra numero 166. Et ita in eadem causa tenuit Rota coram dicto D. Penna de mense Iunii 1592. ubi domini conformiter censuerunt sententiam per iudicem confidentiarum latam contra dictos Iustinum Sanctiorum, & Didacum Ximenez canonicos Calagurritanos, fuisse nullam, & renocandam ex manifesto defectu iurisdictionis praedicti iudicis, qui licet habeat facultatem cognoscendi de confidentiis beneficiabilibus simoniaciis, non tamen de simonia, quae latius patet quam ista confidentia, quamvis enim omnis beneficialis confidentia illicita simoniaca sit simonia, non tamen recipitur, ut omnis simonia sit confidentia: in hoc autem casu dicebant domini, quod tamen si aliqua posset esse simonia, de qua erat videndum, nulla tamen erat confidentia beneficialis illicita simoniaca, qualem prohibent Apostolica cons. Pij IV. & Pij V. super quibus iste auditor confidentiarum vigore particularis indultus fuit constitutus iudex, ad tradita per Nauarr. c. 23. n. 109. vers. ad 12. ut in decis. Farin. 80. n. 3.

Vnde Flam. Paris. d. tract. de confidentia, quaestio. 36. 170 ubi agit, quando ex mutuo praesumatur simonia, & confidentia, docet, quod ex mutuo inducitur simonia, & confidentia, quando adest pactum tacitum, siue expressum, & hoc fide fiat ante, vel post, vel in ipsa resignatione ipsum mutuum, cessante vero pacto non adest simonia, nec confidentia. Nauarrus consilio 22. & 23. de simonia. & idem Flam. Paris. de resignatione. lib. 14. quaest. 7. a num. 2. qui t. d. 9. 36. num. 171 40. ait negativam opinionem, scilicet, ex mutuo non committi confidentiam, etiam stante pacto vidisse consultam per viros peritissimos in facti contingentia, qui movebantur, quia verba constitutionis huic casui non adaptantur, nec applicantur, & quae opinio mihi placet, & est certa, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione, quia tunc non videtur committi confidentia, sed simonia. Et quod ex mutuo committatur simonia stante pacto, seu conditione, aliis non tradunt Vgolin. tab. 1. cap. nono, §. 5. numero secundo, Azor 2. p. libro 7. quaestio. 2. & Suarez d. c. libro 4. cap. 38. a nu. 6.

Vnde etiam inferitur t. ad casum frequentem, quod renunciantes beneficia reservata pensione, ea spe & intentione, ut illa statim redimatur, non committunt confidentiam, nec simoniam, etiam si resignatarius id intelligat, & praestet intentionem illam redimendi, nisi pactum interuenierit, prout loquitur Gigas de person. qn. 87. ad fin. ut patet ex illis verbis: Et ita pasciscentes, imo & pacto interueniente erit simonia, nam tamen confidentia prohibita per dict. constitutiones, quae non loquuntur in hoc casu.

Vnde etiam t. convincitur opinio Ioann. Gutierrez d. lib. 2. q. 23. nu. 83. ad fin. qui ait in dict. constitutionibus comprehendere confidentias illicitas, licet non simoniacas, quoad utrumque forum, & etiam licitas, quoad forum exterius, quae est sine fundamento, & contra id quod est supra dictum, n. 166.

Hoc supposito t. ad d. verba constitutionis Pij V. 174 ibi, Etiam sola dimittentis intentione, & c. Flam. Paris. d. 9. 16 primo respondet, ea verba declarari per alia posita in §. seq. ibi: Ea conditione tacita, vel expressa, sequentia enim declarant praecedentia, si feruus. §. si ff. de legat. 1.

Sed ista t. interpretatio non satisfacit, nam dicta 175 verba, Etiam sola dimittentis intentione, & c. non re-

ciunt commodam declarationem per illa, *Ea conditione tacita, vel expressa*, vt patet ad sensum.

Secundo, & melius, vt ipse ait, respondet cum Hieron. Gabr. d. conf. 172. lib. 2. num. 3. illa verba esse intelligenda de intentione nota ei, qui beneficium recepit, qui sciens mentem renunciantis, vel concedentis, videtur assentiri, non autem de eo cui intentio nota non fuit. Et ita etiam respondet in d. qu. 27. & 53. & sequitur Rota in vna prioratus 17. Maij 1600. coram D. Seraph. posita per Far. decis. 133. nu. 4. & 5. Et t. Fl. Paris. d. q. 26. n. 27. reprobauit interpretationem Nauar. d. c. 23. n. 210. 6. notab. dicentis, quod Pius V. non intendit asserere, per d. verba, quod sola intentio renunciandi beneficium, vt detur alicui absque pacto, constituat in foro interiori simoniam, sed probatio eius faciat in exteriori præsumi illam: quam interpretationem Nau. sequitur. Vgolin. d. q. 22. §. 3. n. 1. & Io. Gutier. d. q. 23. n. 80. & Zauallus d. q. 280. nu. 20. & Rota sup. d. n. 5. reprobatur, inquam, eam Flam. quia si nō probetur, etiam illam intentionem fuisse notam alteri, non committitur, nec præsumitur confidentia, vt etiam videtur intelligere Rota ibi. Et t. istam interpretationem Flam. nouissime tenet, Fran. Suarez 5. 10. de censuris disp. 22. sect. 6. nu. 15. & 16. vbi ait, in d. constitutione Pij V. non puniri actum mere internum, sed exteriorem à praua intentione interiori procedentem, nempe receptionem beneficij ab eo, qui tali intentione confidentiali confert, non posse autem hanc excommunicationem incurri, si intentio dantis ita sit interna, & occulta, vt à recipiente nullatenus cognosci queat, nam tunc non posset ipse recipere, quasi con sentiendo illi intentioni confidentiali, quia confidentia necessario debet incipere ex voluntate, & parte dantis, alioqui confidentia non est, & sic etiam necesse est, vt hæc intentio dantis sit etiam nota recipienti, &c. & quod ait Pontifex, *Sola dimittentis intentione*, sub intelligere cognita quacunque ratione à recipiente id probabiliter credente, etiam si inter eos non intercedat pactum, vel expressus sermo de hac re, sed coniecturis & quasi nutibus, seu intelligant, &c. sed n. 20. intelligit illa verba, *Licet ipsum confidentia crimen alterius iactum partis conscientia sit admissum*, pertinere ad præsumptionem fori exterioris cum Nauar. supra.

Concludit t. igitur Flam. Paris. ibi. d. q. 26. solam voluntatem resignantis, aut collatoris, vel alterius, non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per d. constitutiones, sed esse necessarium pactum, aut conuentionem, modum, seu conditionem, expressam, vel tacitam.

Ait tamen t. n. 39. quod inficiari minime potest, quin collator, aut resignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione, sine aliquo exteriori actu incidat in eam speciem simoniæ, quam mentalem vocat, opere tamen subsecuto, id est adeptus re, quæ speratur, & secuto effectu cum Abb. in c. nemo. nu. 6. de simonia, & in c. tua nos. & in c. consulere. nu. 5. eod. tit. Decio in d. c. ex parte. 1. de off. delegati. nu. 17. & Ang. in sum. verb. simonia. 1. vers. penul. cum aliis. vt per Rodoar. de simonia. 1. p. c. 3. n. 6.

Sed circa ista, t. quæ Flam. docet, in primis inaduerto mihi non placere etiam dictam interpretationem, quam cum Hieron. Gabr. assignat ad dict. verba constitutionis Pij V. *Etiā sola dimittentis intentione*, &c. Coniungitur enim ex dict. decisione Cassadori 2. de simonia, quam ipse Flam. adducit, & sequitur d. lib. 14. de resignat. q. 6. n. 6. in qua ex verbis

mandati, satis nota erat collatori intentio resignantis, vt beneficia resignata conferrentur certæ personæ nominatæ in mandato, & tamen decis. m. cit. non esse simoniam.

Præterea, ex eo t. quod intentio resignantis, seu dantis beneficium, sit nota collatori, seu beneficium recipienti, non sequitur adesse pactum, vt constat, quod est duorum, pluriumve in idem placitum, & consensus, id est, placidus consensus. l. 1. ff. de pactis. iuncta gl. ibi. verb. placitum & consensus. intellige, obligatorum. & animo se obligandi, &c.

Secundo t. animaduerto, Flam. Paris. in eo quod dicit d. n. 39 quod inficiari non potest, quin collator, aut resignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione incidat in simoniam mentalem, &c. videri contrariari sibi ipsi. d. lib. 14. de resignatione. q. 6. n. 7. & 8. vbi ait, cum communi opinione ex Nauar. cap. 23. n. 107. vers. sic. ad 10. contra Abb. Decium, & alios, non committi simoniam, nec etiam mentalem à renuntiante hac intentione, vt beneficium conferatur certæ personæ, etiam aliàs non renuntiaturo, si hoc non expresse sit.

In qua contrarietate t. & controuersia dico, quod intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. duplici modo potest se habere. Primo, quod ita renuntians non intendat ad id arctare, & obligare, sed vt libere, & ex voluntate, ac sponte fiat. Et tunc nulla committitur simonia, etiam mentalis, etiam si essemus in simoniaci de iure diuino, quamuis talis intentio nota esset conferenti, & etiam si aliàs nō esset renunciaturus, iuxta supradicta, quia habere spem non est simonia, Syluest. d. verb. renunciatio. q. 6. vers. ad si. recte Vgolin. d. c. 22. §. 1. à n. 4. ad 6. & Lessius d. lib. 2. c. 35. n. 95. & sic procedit quod Flam. Paris. tradit d. lib. 14. q. 6. numer. 7. & 8. & conducunt, quæ tradit Caiet. in sum. verb. simonia. vers. circ. primum cap. Secundo t. modo potest se habere, quod renuntians tali intentione intendat ad id arctare, & collatorem obligare, non tamē declarat prauam suam intentionem, & tunc reuera committitur simonia mentalis, Lessius ibi num. 96. & sic est accipiendum, quod tradunt Abb. & Decius supra, & alij citati, & cum eis Flam. Paris. d. lib. 14. q. 6. numer. 39. & si aliud volunt, non benedicunt, & conducunt tradita per Sotum de iust. & iure. lib. 6. quæst. 8. art. 1. vers. post hæc. Rebellum de obligat. iust. 2. p. lib. 8. q. 3. nu. 2. & Suarez d. lib. 4. capitul. 44. & sequenti. tractat. 3. de relig.

Et pro hac t. distinct facit tex. in d. cap. tua nos. de simonia. qui sic debet intelligi. Et quæ in simili de vsura mentali tradunt Caietan. 2. 2. quæst. 78. art. 1. & in opus. 2. tom. tractat. 8. de vsura, quæstion. 2. c. 3. & in sum. verb. vsura. §. de vsura mentali. & Soto de iustitia & iure. lib. 6. q. 1. ar. 2. 2. Salon. 22. d. q. 78. ar. 2. controuert. 1. & ar. 3. controuert. 10. Valent. 3. tom. disp. 5. q. 21. pun. 1. & disp. 6. quæst. 16. pun. 3. Molina de iustitia. 2. tom. disp. 305 Ludouic. Carbo de restitutione, q. 57. u. conclus. & Lud. Lopez instruat. conscient. 1. tom. capit. 204. Lessius de iust. & iur. li. 2. c. 20. dub. 5. Rebellus d. q. 3. qui bene aduertunt contra Syluest. in sum. verb. vsura. 1. in princ. Nau. in comm. de usuris. à n. 19. & in man. c. 17. n. 209. & alios, vsuram mentalem (& idem est de simonia) non esse perpendendam ex intentione principali, vel secundaria seu minus principali, sed ex eo mutans intendat aliquid sibi dari gratis, vel non gratis, ita quod sibi intendat aliquid sibi dari immediate pro mutuo, & ratione, & vi mutui præcise, licet minus principaliter intendatur, sed princi-

principaliter intendatur subuentio proximi, sit vsu-
rasi vero intendat sibi dari gratis, & liberaliter, ac
ratione beneuolentie, seu gratitudinis, ex mutuo
prouenientis, non est usura. A quo non multum
distat Nauar. *sup. c. 23. n. 100. vers. 3.* & summa Co-
rona 2. par. c. 7. de usura. n. 13. & Morla in *emporio in-
ris. tit. 2. g. 10. n. 13.* ait, quod tunc censetur aliquis li-
beraliter dare, quando non dat in pretium, nec cum pacto
explicito vel implicito rei faciende, quia cum nihil eo-
rum interuenierit, non ponitur, nec intenditur obligatio
iustitie, ergo totum negotium est gratia, & libera-
litas, quod oportet, inquit, notare contra Nauar. in
extravag. de datis & promissis, tenentem quando
principalis, vel totalis intentio est iudicem corrup-
pere, vel beneficium obtinere, non esse dationem
gratuitam, & liberalem. Quod etiam est notandum
contra Couarr. *lib. 1. variarum. c. 20. num. 3. 4. & 5.* &
in *reg. peccatum. 2. par. initio, ad fin.* quem sequuntur
Joannes Gutierrez canonica, *questio. lib. 2. c. 15. ex n. 4.*
& Vega in *summa 2. par. cap. 70. casu 30.* sed contra
est, Lessius *d. li. 2. c. 35. n. 10.* Rebullus *d. n. 2.* & Sua-
rez *d. c. 44.*

137 Et dicto secundo modo intelligo illa verba d.
Constitutionis Pij V. ibi: *Etiā sola dimittentis in-
tentione, & ibi, Licet ipsam confidentia crimen alterius
tantum partis conscientia sit admissum.* Nempe quan-
do renunciatio beneficii fit cum confidentia, & pra-
ua intentione, ut illud eidem dimittendi, vel alteri
postea conferatur, aut fructus, vel eorum pars aliis
concedantur, aut quando confertur beneficium cum
confidentia & praua intentione, ut postea in alte-
rum pro arbitrio collatoris, seu alterius disponatur,
&c. intendendo ad id arctare, & obligare. Et ut in
summa dicam, quando dans vel recipiens beneficiū
animo interius ideo dat, vel recipit, ut postea debeat
dari beneficium, pensio, seu fructus, &c. etiamsi al-
teri parti nihil de eo sit notum.

138 Itaque voluit tibi Pius V. prohibere, & punire,
saltem in illis quatuor casibus, de quibus a *vers. Qua-
re nos, & que ad versicul. postremo si quis crimen confi-
dentie simoniace mentalis, etiam vnius tantum par-
tis intentione, & conscientia commissum.* Et hæc in-
terpretatio videtur esse Menochij *dict. li. 5. presum. 9. n. 12.*

139 Vnde in his t casibus simonia mentalis confi-
dentialis subiecta erit obligationi restitutionis, &
censuris & pœnis, ex d. constitutione Pij V. (quam-
uis ignorans alterius partis prauam intentionem, à
censuris & pœnis excusetur durante ignorantia)
quicquid contra videatur tenere Flaminius Paris. *di.
questio. 26. dict. numero 39. & 40.* quando intentio
alteri parti nota non est, & expresse Suarez *supra di.
disputation. 22. de censuris. sect. 6. numero 15. & 16.* qui
dict. tractat. 3. de relig. libro quarto. capit. 43. numero 12.
requirit etiam pactum exterius expressum, vel ta-
citum, ut etiam Lessius *dict. c. 35. n. 95. & 96.* & Azor
dict. c. 27. g. 6. Licet aliàs simonia mentalis non obli-
get ad restitutionem, nec subiaceat censuris, ut dixi-
mus *8. p. c. 1. d. n. 4. 5. ex c. fi. de sim. ex quo tantum col-
ligitur, quod de facto simonia mentalis non puni-
tur censuris Ecclesiasticis, & obligatione restituendi,*
non tamen quod Ecclesia non possit illam punire, ut
contra Nauar. in *com. dict. capit. fi. de simonia*, quem
sequitur Vgol. *de simonia. tab. 2. de simonia mentali.*
capit. 2. numero 3. P. Naua. licet sub *verb. fortasse, de*
restitutione li. 2. c. 2. n. 378. Et Suarez *d. 5. o. diff. 4. sect.*
2. n. 18. & 20. & 21. recte cum communi Dd tradit P.
Ledel. in *summ. de censuris. cap. 30. dub. 3.* & dicit val-

de probabile d. Suarez *de relig. tr. 3. lib. 4. c. 55. n. 10.* &
dicitur inf. *c. vlt. dub. 1. d. n. 101.* & sic bene potuit Pius
V. punire delictum simoniæ confidentialis mentalis.
Sicut etiam t constitutio Gregor. XIII. 28. de
198 datis & promissis pro gratia, vel iustitia obtinen. &
eius pœna locum habent etiam in simonia mentali,
scilicet ubi aliquid datum, acceptumve est pro gra-
tia, vel iustitia obtinenda, nullo pacto, conuentione-
que, ac nulla promissione precedente, ut tradit Na-
uar. *de datis, & promissis. n. 32. vers. ex quo sequitur.* &
cum eo latius Vgol. *tab. 1. de simonia. c. 21. in prin. sub*
n. 4. qui sibi certe non constant, nec procedunt con-
sequenter.

Et etiam *constitutio 33. pauli IV.* quam adducit
Gonzalez *gl. 15. n. 90.* punit pœna excommunicatio-
nis, priuationis beneficiorum, & inhabilitatis ad
191 illa, ac nullitatis prouisionum ipso facto, inter alios,
eos qui beneficia pro aliis, cum spe pensionem aut
aliud temporale commodum ab eis consequendi,
vel pro seipsis principaliter animo & intentione
ea postmodum in fauorem aliorum, etiam quantum-
uis idoneorum, & benemeritorum cum simili pen-
sione, aut commodum, aut etiam sine eo resignandi
obtinere procurauerint, &c. quæ constitutio plane
loquitur, & procedit etiam nullo pacto, seu con-
uentione precedente. Ut euidenter constat ex ver-
bis procemij eiusdem constitutionis, ibi: *Et interdum
pacto expresse firmato.* Videtur tamen intelligenda
de habentibus animum, & intentionem ea postmo-
dum resignandi statim, seu infra paruum tempus,
non de habentibus animum, & intentionem ea re-
signandi post aliquot annos, seu longum tempus, in
hoc enim nulla apparet ordinatio, nec tenetur
quis habere animum tenendi semper beneficium,
maxime, cui incumbit onus curæ animarum, aut re-
sidentie personalis, & ita videtur vsu receptum. Et
ita etiam videtur accipiendum iuramentum, quod
Romæ exigitur in beneficiis residentie tempore ex-
aminis, quod non accipit beneficium cum intentio-
ne dimittendi, ut referunt Flam. Paris. *de resignatio-
ne lib. 9. quest. 10. ad fin. additio consilij Nauar. 16. de*
clericis non resident. & Gonzalez dict. num. 90. & dixi
supra 8. par. c. 2. numero. 35. & expertus sum. Vnde
non videtur satis tutum, & firmum dictum consilium
Nauar. 16. quod non peccaret quis accipiendo be-
ficiū curatum animo permutandi cum alio simpli-
ci vel renuntiandi reseruata pensione, si proponat
seruire illi, ut debet tempore magno, vel paruo quo
ipsum tenuerit, &c. Et aduertit dict. additio eius-
dem Nauarri ibi, & Gonzalez *ubi supra dict. numero*
90. quamuis recte procedat istud consilium in habē-
te animum illud renuntiandi post magnum tempus,
ut dixi, & etiam in habente animum permutandi
etiam statim, quod attinet ad dictam constitutio-
nem pauli IV. quæ non videtur loqui de habentibus
animum permutandi: sed dict. iuramentum, quod
Romæ exigitur, videtur etiam comprehendere, in
sui generalitate permutationem, saltem cum be-
neficio non requirente similem residentiam. Sicut
etiam dicta constitutio non procedit in habentibus
animum renuntiandi simpliciter, & libere, & non
in fauorem, quia solum loquitur de habentibus a-
nimum resignandi in fauorem aliorum. Dictum
vero iuramentum comprehendit etiam simplicem
dimissionem, quamuis Gonzalez *dict. numero 90.*
videatur velle dictam constitutionem pauli IV. et-
iam in habentibus animum simpliciter dimittendi
procedere, ait enim ex ea non procedere, quæ dicit

Nauar. in man. de oratione, c. 21. num. 52. & miscell. 49. alias 44. numero 2. vbi Nauarr. loquitur de capientibus beneficium animo relinquendi illud simpliciter. Præterea dicta constitutio, & etiam diuramentum non videntur procedere in obtinentibus beneficia cum animo dubio, aut conditionali illa resignandi, etiam in fauorem aliorum, iuxta alias dictum 3. p. c. 2. dub. num. 48. & quamuis dicta constitutio loquatur de obtinere procurantibus, accipienda est de obtinentibus, vt colligitur ex eius verbis, ibi, *Et nihilominus sicut præferuntur, obtenta prouisiones, &c. & ibi, Tam si impetrata, &c.* maxime cum sit poenalis, & sic restringenda regula odia lib. 6. cum aliis. Rursus ista constitutio procedit in sic obtinentibus, seu impetrantibus beneficia in Curia Romana, seu à Papa, non ab ordinariis, seu extra Curiam, vt ex dictis verbis, & toto tenore ipsius apparet, & conducent alijs tradita per Mandos. reg. 29. de subrogan. colligitur. q. 3.

An autem ¹⁹² *† in vers. quare nos*, dict. constitutionis Pij V. ibi: *Aut illius fructus, &c.* legendum sit, *illi, vel alijs, aut, alij, vel alijs*, Fla. Paris. q. 27. de confidentia. n. 99. ait, legendum esse *illi, vel alijs*, cum Mascardo sup. adducta conclus. 1312. alias 1307. & committi simoniam confidentiarum, siue fructus dentur resignanti, siue alij, quod etiam tenuit Nauar. conf. 75. nu. 1. & conf. 78. de simon. & videtur tenere Menoch. de præsum. 9. n. 8.

Contrarium ¹⁹³ *† nempe* legendum esse alij, vel alijs, & sic non esse confidentiam à Pio V. damnatam, licet sit simonia resignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus resignanti, tenet Nauarr. confilio 33. numero 4. & conf. 76. num. 6. de simon. quem sequitur Vgol. d. tab. 1. de simon. c. 22. §. 1. n. 8. & Menoch. de arbitrar. centur. 6. addita casu 566. n. 8. & additio Nauarr. dict. conf. 78. quæ ait, hanc lectionem esse modo vsu receptam, & hanc opinionem modo teneri, & ita legitur in bullario impresso Romæ, & in motibus propriis impressis Lugduni, anno 582. & in manu. Naua. c. 23. n. 110. vbi ponitur d. constitutio Pij V. & in summa Bullarij quaranta, verb. *simonia*, & sic legit Lessius li. 2. c. 35. n. 97.

Nihilominus tamen ¹⁹⁴ *† mihi* verior videtur prima sententia, ex *vers. ad probandum*. ibi, *Aut fructus perciperit, &c.* vbi inter præsumptiones, & coniecturas confidentiæ ponitur perceptio fructuum per resignantem post resignationem, quæ præsumptio, & coniectura cessaret, si non esset confidentia resignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus resignanti. Præterea pro hac sententia, *vers. vt idem*. ibi, *siue vt de eo prouisus, &c.* maiorque ratio erat ad damnandam hanc confidentiam, quæ est frequentior, quam aliam de dandis fructibus alijs, & hoc videtur sentire Rota in decisionibus supra allegatis, & DD. communiter, & dicit valde probabile Lessius supra, licet credat non esse receptum, & nouissime sequitur Suarez d. tract. 3. de relig. lib. 4. cap. 43. à numero sexto, qui recte aduertit, quod illa verba, *Alij, vel alijs*, non debent intelligi respectu resignantis, sed respectu recipientis beneficium, à quo est alius resignans, & sic comprehenditur sub illo relatiuo, pro quo singulare videtur positum, & plurale pro alijs, &c. & subdit sibi non constare, aliud consuetudine receptum esse.

Reliqua de confidentia ¹⁹⁵ *† videnda* sunt apud Nauar. & Mascard. supra, Menoch. d. lib. 5. præsump. 9. & d. centuria 6. casu 566. Vgol. d. tab. 1. c. 22. & præcipue

apud Flam. Pari. d. tract. de confidentia. Prosperum de Augustino ad summam bullarij, d. verb. *simonia*. & Suarez d. c. 33.

Solum aduerto ¹⁹⁶ *† primo* cum Flaminio Paris. ibi, *quæst. 7. n. 21.* hallucinari Nauarr. in d. c. 23. n. 110. *vers. noi. 7.* nam confundit quatuor casus confidentiæ, qui ponitur in dict. constitutione Pij V. à *vers. quare nos*, cum coniecturis, quæ etiam sunt quatuor, & ponuntur à *vers. ad probandum*. & ita ait Flam. aduertisse Rotam in d. Cosentina confidentiæ coram Orano, & illos quatuor casus vocat præsumptiones iuris, & de iure, Menoch. de præsum. 9. n. 12. & non esse arbitrarías, sed iure definitas ait dict. centuria 6. casu 566. num. 1.

Secundo aduerto, quod licet perceptio ¹⁹⁷ *† fructuum* per resignantem post resignationem inducat præsumptionem confidentiæ, vt fuit resolutum in dict. Cosentina confidentiæ purgatur tamen confitio de causa, ex qua fuerunt percepti, Hieron. Gabr. d. conf. 172. lib. 2. num. 8. ita Flamin. Paris. q. 27. num. 124. nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V. d. *vers. ad probandum*. admittitur probatio in contrarium, & ita communiter practicitur, & fuit dictum in dict. Cosentina, & Brixien. ita idem Flamin. q. 77. ¹⁹⁸ *† qui* q. 31. n. 27. & *quæst. 49.* ait, ex donatione omnium fructuum, aut partis facta à resignatario resignanti, intrare præsumptionem confidentiæ, intelligit tamen hoc quoties remissio, seu donatio fuit facta illico post resignationem, secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa, nam hoc casu nulla committitur confidentia, vt fuit resolutum in dicta Cosentina, & in alia Oriolen. confidentiæ, 1. Februarii 1591. coram domino Bubalo. Et ¹⁹⁹ *† idem* Flaminus d. q. 31. num. 29. & d. *quæst. 49.* ait, ex ista prima præsumptione, seu coniectura non induci veram confidentiam, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionem, ex qua alijs concurrentibus vult Papa delicti commissi probationem resultare. Et idem ait in 2. coniect. q. 32. n. 69. & in 3. *quæst. 33.* n. 43. & in 4. q. 34. in fin. & ita fuisse resolutum in dicta Cosentina, in qua domini concluderunt coniecturas positas in dicta constitutione, non concludere necessario, vt ex illis constet commissum fuisse delictum confidentiæ & simoniæ, sed ex vna illarum elici præsumptionem, ex qua pluribus alijs coniecturis concurrentibus vult Pius V. delicti commissi resultare probationem, vt ait etiam Flamin. dict. q. 77. & in dict. Brixien. & in Imolen. confidentiæ 24. Februarii 1594. coram Domino Pamphilio. Et idem fuit resolutum in dict. Carthagenen. confidentiæ supra relata, numero 168. & id probatur ex dict. constitutione Pij V. *vers. testes*. ibi, *Pluresque huiusmodi præsumptiones, &c.* Et tenet Nauarr. dict. cap. 23. numero 110. not. 8. & Mascard. d. conclus. 1312. alias 1307. num. 17. Quicquid ²⁰⁰ *†* velit Maiolus de irregularitate lib. 5. cap. 45. numer. 5. *vers. sed etsi nulla, & seq.* Et licet Menoch. de præsum. præsumpt. 9. circa finem. teneat vnam illarum coniecturam, seu præsumptionem plenam probationem facere, non recte intelligens d. verba, pluresque, &c. quæ potius contra eum faciunt. Et flicet idem Flam. Paris. q. 73. num. 15. concludat vnam illarum præsumptionum, de quibus in d. constitutione probatam per duos testes testes sufficere, & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, in margine tamen habetur, sed à contraria opinione non est recedendum.

Sed adhuc ²⁰¹ *† supradictæ* resolutioni, de qua numero 161. 162. 163. & obstat alia Constitutio Pij V. 58. in *vers.*

vers. caueant. ubi sic dicitur: Caueant autem Episcopi, & alij predi- ctores, presentatores, & patroni, tam Ecclesiastici, quam laici, quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficiis, & officiis successores ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, aut etiam intentio qualiscunque intercedat. Ex quibus plane colligitur, non posse coram ordinariis renunciari beneficia designando quouis modo successorem, aut ea intentione, ut alteri conferantur, etiam libere, & sponte, nam etiam ista intentio videtur excludi per d. verbū, qualiscunque, quod omnimodam generalitatem importat.

203 Per quam T. constitutionem ait Vgolinus d. tab. 1. de simonia. c. 18. v. 2. ad si. prohibitum esse hodie designari successores quacunque ratione a resignante, nec posse procedere dictam decessionem Calladori 2. de simonia.

204 Ex quo conuincitur T. interpretatio, quam ad dict. constitutionem videtur assignare, Flamin. Paris. di. lib. 14. de resignatione benef. quest. 6. num. 7. ut intelligatur de intentione tacite, vel expresse in conventionem deducta, ut etiam videtur intelligere Prosper de Augustino in additione ad summam bullarum, verb. beneficiorum resignatio. ad si. quae interpretatio ex eo etiam conuincitur quod per verbum promissio contentio excluditur, & sic per verba illa, Aut etiam intentio qualiscunque amplius prohibetur.

205 Ioann. Gutierrez T. consilio quadragesimo secundo, numero nono, circa finem, ait, dictam constitutionem in illis verbis procedere, intelligi in foro exteriori, scilicet in interiori, quemadmodum interpretatur Nauar. & ipse cum eo similia verba constitutionis Pij Quinti de confiden. de quo supra numero 177. sed hoc caret fundamento, nam illa verba non denotant praesumptionem, maxime stante decreto irritanti.

206 Quare existimo T. ex ista constitutione noue prohiberi resignationem coram ordinariis factam cum mutua intentione, ut certae personae beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, alias resignatio erit nulla propter decretum irritans ibi posita. Et tamen T. beneficium sic resignatum, tanquam vacans manebit reueruatum Sedi Apostolicae, aut superioribus ordinariis, qui talem resignationem admisit, iuxta aliam constitutionem eiusdem Pij V. 42. de suspensione facultatum Episcoporum, & aliorum admitteendi resignationes, vel permutationes beneficiorum, quam alias Pius V. in d. consuet. 58. in suo robore reliquit perpetuo valituram. Ac T. puto, quod admitteentes talem resignationem incurrunt suspensionis poenam, de qua in dict. consuet. 58. ver. si qui vero, qui ad omnia supra contenta refertur ad capit. inquisitioni. de appellat. cum aliis, quicquid dicant Flam. Paris. lib. 5. de resignatione. 9. 6. a. num. 123. Prosper de Augustino supra circa finem, & Azor di. lib. 7. cap. 19. 9. 5.

207 Si vero resignatio fieret cum intentione & spe resignantis tantum, ut beneficium sponte conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen villo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quae tantum prohibere videtur mutuan intentionem resignantis, & collatoris, seu patroni, ut colligitur ex illis verbis inter eos, quae tam ad verba, qualiscunque intentio quam ad verbum promissio referuntur, ut constat ex illa dictio-

ne, etiam, quae illa repetit, ad tradita per Fast. Aub. 46. n. 8. & Bart. in leg. Seia. §. Caio, ff. de fundo instructio, & ita videtur tenere Cech. de benef. & pens. cap. 13. n. 2. vers. quae quidem resignatio, & nouissime post haec ita explicat Suar. de relig. tr. 3. lib. 4. c. 35. n. 18. dicens, Pontificem ibi loqui de intentione, quae aliquo modo exterius proditur, & tacitam petitionem offert, & hanc solum voluisse prohibere, pro quo recte considerat, Pontificem ibi non dirigere sermonem directe ad resignantes, sed ad praelatos, sic enim habet, caueant Episcopi, &c. qui non possunt cauere ab intentione resignantis mere interna, & sic non loquitur de illa, &c.

Sed dubitatur, an non obstante T. dicta constitutio. 216 58. d. vers. caueant, possit resignari beneficium coram ordinario cum intentione mutua, ut libere, & sponte vnatur alicui certo loco, seu beneficio, vel designando locum, cui vnari desideratur, absque villo tamen pacto, modo, vel conditione. Et T. videtur, 217 quod sic, nam per vnionem extinguitur, & supprimitur titulus, & nomen beneficii, ita ut amplius beneficium dici non possit, sed praedium beneficii, cui facta est vnio, ut dicitur infra vltima parte, cap. 2. n. 12. & sic non est dare successorem in beneficio, & consequenter, non videtur hoc casu procedere dict. constitutio, quae cum sit correctoria, seu exorbitans, quantum ad hoc non videtur extendenda.

Varius tamen videtur T. oppositum, quia omnes rationes, quae in dict. constitutione considerari possunt, militant in proposito, & locus, cui fit vnio beneficii, dici potest successor saltem large.

Sed restat difficultas, T. an per renunciationem si- 218 moniacam, quamuis sit nulla, abdicetur ius a resignante, & valeat in eius praedictum: & abdicari ius a resignante, valereque in eius praedictum: & sic posse beneficium, ut vacans impetrari, tenet Corraf. d. c. 8. l. p. n. 2. citans Panormitanum in c. penul. de rer. permutat. numero quinto qui tamen id non dicit clare. Idem tenet Rebuff. in praxi, titul. de simonia in resignatione, numero 10. ubi ait, resignationem simoniacam tenere in praedictum resignantis, etiam si clausula fuerit in ea non aliter, nec alias, &c. & P. Baifio in directorio electionum, 2. p. l. 1. n. 4. dicens, renunciationem factam in fauorem certae personae esse simoniacam quam inferior Rom. Pontifice non potest admittre, & beneficium sic renuntiatum posse impetrari tanquam vacans. Idem etiam tenent Tiraquel. de retract. lignag. §. 26. gloss. 2. num. 10. & Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 7. q. 1. n. 15. qui dicunt, quod licet renuntiatio beneficii simoniacae facta nulla sit, valet tamen in praedictum renuntiantis, & citant glossam in cap. super hoc, verb. pecunia, de renuntiatione, quae solum dicit, quod quamuis renuntiatio simoniacae non teneat, non tamen potest resignans beneficium repetere, quia priuari debet iste, qui simoniam commisit pecuniam recipiendo, quod etiam inquit Flam. Paris. di. lib. 14. de resignat. quest. 2. n. 16.

Contrarium tamen, nempe, quod resignatio si- 219 moniacae non teneat etiam in praedictum resignantis, nec per eam abdicetur ius ab illo, videtur tenere Innocentius in d. c. penul. de rerum permutatio. ad si. sequuntur Rota decis. 7. de renuntia. in antiquis. a. 116. Staphil. de lic. gratia. tit. de variis modis vacationis. §. resignat. modus, numero decimo, additio Capellae Tolos. decisio. 439. numero tertio, Cosmas in pragm.

CAPITULUM
de
Benef.

sancti. tit. de elect. c. 1. §. & cum humana. vers. deinde eligant. verb. ipso iure. Lamber. de iure patr. 1. par. 2. lib. quasi. 6. ar. 3. n. 4. & Rebuff. in praxi. tit. de modis amittendi beneficia. numero 35. Caffad. decis. 3. numero 1. de renunciati. Cresc. decis. 4. de simon. alias 231 Caputaq. 83. n. 1. par. 3. & Moh. decis. 4. de sim. alias 245 Rofin. de benef. capit. 18. a numero 8. Nauar. in man. capit. 23. numero 105. in fin. & conf. 36. numero secundo & 43. numero septimo de simon. Flam. Parif. lib. 9. de resignat. quasi. 9. numero quarto, Cenedo collecti. 174. ad decretales. numero secundo Vgolin. de simonia. tab. 1. capit. 28. §. 2. numero quinto, Petr. Gregor. de benef. capit. 31. numero undecimo. ad fin. (qui ait cum Rota dicit. decis. 236. dicens notabile, quod resignatio facta simoniace, non tenet etiam in praedictum resignantis, nihilominus tamen, quod verum erit priuandum beneficio, qui commisit simoniam, ex dict. gl. verb. pecunia. ut etiam aiunt Col. & Rof. ubi sup.) & Cechus de benef. & persio. c. 13. n. 7. vers. 2. loc. Tusc. concl. 253. lueria S. n. 4. Rota decis. 191. n. 4. (quae est etiam apud Farin. dec. 9. & decis. 305 p. 1. diuers. rum. & decis. 319. par. 2. & decis. 146. lib. 2. par. 3. nu. 3. & in Ellen. praep. tit. ult. Jan 1582 coram Lancelloto, apud Farin. decis. 23. n. 2. & nouissime in vna Taruifina canonicatus. 16 Nou. 1601 coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, Quod quamuis fuerit resolutum in ea 13. Maij 1596. probari simoniam respectu resignatij, qui illam confessus est, non vero respectu resignantis, cui resignatary confessio praedicare non potuit, non tamen potest praetendere resignans sibi adiudicari beneficium, ex eo quod non fuerit ab eo ius abdicatum propter dictam simoniam confessam per resignatarium, & sibi restitui, quia non potest in proposito diuidi confessio, & ita per maiorem partem fuit conclusum.

Et haec secunda opinio mihi videtur verior, pro qua facit regula, non praestat de reg. iuris in 6. & l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudicata, & approbatur per magistrum S. Palatij in indice librorum expurgan. in Eman Sa. pag. 444. numero. 7. corrigens sic, Renuntians simoniace puniri potest, & priuari beneficio, non tamen perdit ipso iure illud, quia renuntiatio est nulla, N. uar. capit. 23. numero 105. nec obstat constitutio Pij V. quae de acquirantibus simoniace, non de resignantibus loquitur.

Nec obstat, quod supra diximus. n. 36. renuntiant nulliter scienter abdicare ius, nam illud procedit in eo, qui renuntiat in fauorem, seu conditionaliter nulliter tamen, quia non adimpletur conditio, nec acquiritur ius resignatario, talis enim sic renuntians scienter abdicat sibi ius, quia culpa sua, & per eum, videtur stetit, quominus conditio impleteretur, & sic ad eius praedictum habetur pro impleta, ex reg. l. in iure civili. ff. de reg. iuris, l. in iure civili. ff. de cond. & demonstr. & l. in executione. §. ff. de verb. oblig. ac renuntiatio simoniaca est de se ratione simoniae, non propter defectum conditionis, nam etiam renuntiatio

simplici simoniace facta nulla est. Verum est tamen quod si simoniace renuntians, quamuis nulliter, non poterit repetere beneficium a resignatario, seu alio possessore illius, dicendo renuntiationem fuisse simoniacam. & sic ab eo ius non fuisse abdicatum, nam etiam seclusa priuatione allegans propriam turpitudinem non auditur, Rebuff. dicit. tit. de simonia in renuntiatione, numero 2. Bernar. Diaz regul. 24. Gratian. reg.

477. & Lassalle de decima venditionis c. 14. n. 64.

Quod renuntiatio cum auctoritate superioris fieri debet.

SVMMARIA.

Renuntiatio cum licentia seu auctoritate superioris fieri debet, num. 219. Alias non tenebit in praedictum Ecclesiae, aut superiori, tenebit tamen in damnum, ac praedictum renuntiantis, quia ex hoc videtur fecisse tacitum pactum de non petendo beneficium, & ca. secundum glossas, & Dd. relatos, num. 220. Pro quo faciunt decisiones Rota relatae, numero 221. & seq. sed verius est non tenere etiam in praedictum renuntiantis, nec quoad ipsum beneficium valere, sed adhuc verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per superiorem admittatur, seu ratificetur, num. 223. Et sic de beneficio taliter renuntiato debet fieri mentio in impetratione 2. n. 224. & adducitur resolutio Rota, n. 225.

Quod dicitur, renuntiationem factam sine auctoritate superioris tenere in praedictum renuntiantis, est quoad hoc, ut superior possit eam approbare, & ratam habere, num. 226. Nisi ante admissionem, & ratificationem renouauerit renuntiationem, nam re integra poterit punire, nu. 227. Et ideo in supplicationibus, & in lueris ponitur illa clausula siue praemissa, &c. quae operatur, ut Papa per eam approbare videatur renuntiationem factam coram non superiori de beneficio illo, & de illo sic vacante providere, numero 228. & seq.

Dicitur etiam renuntiationem tenere in praedictum renuntiantis, quoad hoc, ut superior possit eam priuare ob delictum suum, quia resignauit sine consensu superioris, ex cap. quod in dubis de renuntiatione, numero 30. Sed ille iex. id non probat, sed tantum renuntiantem in manibus laici, & ab eo de iure suscipientem, quod maius delictum est, eodem beneficio esse priuandum, n. 231.

Decisionibus Rota pro contraria sententia adductis, numero 221. & seq. respondetur numero 232. 233. & seq.

Licet renuntians sine superioris auctoritate non amittat ius, & proprietatem beneficii, amittit tamen possessionem, quae facilius amittitur, n. 235. circa quod remissum, n. 236. & ita videtur procedere decisio Rota relata, n. 237.

Etiā in renuntiatione tacita, ut quae fit per ademptionem secundi, requiritur licentia seu approbatio superioris, alias non vacat primum, secundum communem, n. 238. Contrarium tamen tenet glossa, & alij relati, numero 39.

Autor dicit, quod duplex est renuntiatio tacita quaedam, quae sine verbis fit facto hominis, & in hac requiritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita procedet communis, num. 240. Sufficit tamen consensus tacitus ipsius superioris in acceptando, num. 241. Alia renuntiatio tacita est, quae a iure inducitur, & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarii protestante, ut quae fit per ademptionem secundi in coparabilibus, & in aliis casibus quae non est vera renuntiatio, nu. 242. Et in hac contra communem non requiritur licentia seu approbatio superioris, & procedit sententia glossae, nu. 243. pro quo faciunt iura adducta a numero 244.

Supradicta non procedunt in renuntiatione literarum ad beneficia seu iuris ad rem, nam absque superioris aucto-

authoritate illis potest renunciari, nu. 247. Reprobatur tamen dictum Flaminij Parisii, quod potest quis absque authoritate superioris tacite renunciare licetis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem, & acceptationem habet ius in re, non capiendo possessionem illorum n. 248.

Non procedunt etiam in renuntiatione beneficii litigiosi, in qua, si ius anceps sit, superioris auctoritas non desideratur, n. 249.

Intrusus etiam potest renunciare beneficio detento propria auctoritate, quando est intrusus existenter, & apparere carens titulo, n. 250.

Superior hic intelligitur non collator, sed is, qui potestatem habet instituendi, & destituendi, numero 251. vi Papa, numero 252. & Episcopus, numero 253. & inferior habens episcopalem iurisdictionem, numero 254.

Vicarius Episcopi non potest resignationem admittere, ut habeat speciale mandatum, n. 255.

Bene potest eas admittere Capitulum sede vacante contra Rebuffum, n. 256. & seq.

Quod procedit non solum in resignatione, qua fit in resignantis personam, sed etiam in qualibet resignatione, contra Flamin. Paris. numero 258. Cuius rationi respondetur numero seq. procedi etiam in beneficiis spectantibus ad collationem solius Episcopi, numero 260.

Qui solum haberet potestatem conferendi, ut executor datus ad providendum de beneficiis vacantibus, non posset recipere resignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium suum resignare, ut de eo provideat, nisi hoc ei nominatum esset iniunctum, numero 261.

Generaliter qui iure speciali beneficium confert, quomodo desinere non potest, resignationi auctoritatem non interponit, n. 262.

Non videtur verum dictum Flaminij Parisii, quod si privilegium conferendi concessum fuerit ab eo, cuius iurisdictioni tantum detraxitur, venit facultas destituendi, & per consequens, recipiendi resignationem, nisi addatur dictio, taxatiua, nam & vicarius Episcopi habens facultatem conferendi, non potest recipere resignationes, secundum eundem Flamin. Parisium, num. 263.

Beneficium resignatum potest ab Ordinario libere conferri, & a clerico impetrari, numero 264. intelligendo de beneficiis simpliciter resignatis, quae quibuslibet alias idoneis possunt libere conferri, & impetrari. Nam resignata in fauorem non nisi his, in quorum fauorem resignantur, possunt conferri, numero 265. Et cum coram ordinariis non renuntientur beneficia, nisi simpliciter, possunt per eos conferri libere quibuslibet, excipiendo casus exceptos per constitutionem 58. Py. V. videlicet, quod beneficia communia ordinariis resignata non possunt conferri consanguineis, affinis, aut familiaribus ipsorum collatorum, vel resignantium, numero 266. quod etiam procedit in parochialibus providendis per concursum, numero 267. non tamen in beneficiis iuris patronatus, numero 68.

Videnda est dicta constitutio, quae praescribit casus, in quibus ordinarij possunt admittere resignationes, nu. 269. ubi de ea remissum.

Ista constitutio non videtur bene servari in Hispania, in qua praetenditur, eam non esse receptam, sed ab ea supplicatum, n. 270.

Circa quod ponitur resolutio Rota, n. 271.

2. Tom.

An supplicatio interposita à lege, & constitutione generali suspendat interim eius executionem, donec secunda iussio superueniat, quod non cum Man. Rodriguez contra alios, num. 272.

Quarto notandum est, quod renuntiatio, cum ²²⁰ licentia, seu auctoritate superioris fieri debet, cap. admonet, quod in dubiis, cap. nisi cum pridem, & cap. fin. de renuntiati. cap. denique, 6. q. 2. 3. & cap. 1. 17. q. 2. cum aliis, alias tamen non tenebit in praedictum Ecclesiae, aut superioris tenebit tamen in praedictum renuntiantis, quia ex hoc videtur fecisse tacitum pactum de non petendo beneficium, ut tradit glossa in d. cap. quod in dubiis, & idem tenet glossa 2. in cap. quod, Dei timorem, de statu monachorum. quae tenet, renuntiantem sine auctoritate superioris, cum quantum in se fuit, renuntiaverit, non posse in beneficio ministrare sine licentia ipsius superioris, & glossa in cap. si qui vero, 7. q. 1. quae dicit, quod taliter renuntians non potest Ecclesiam repetere, Corraf. 1. part. cap. 8. num. 13. & 14. idem etiam tenet Felin. in cap. lator, num. 13. de re iudic. qui dicit, quod renuntiatio facta coram non superiore valet ex parte renuntiantis, & ad inducendam vacationem, Rebuff. in praxi in forma signature, verbo, etiam, coram notario, & Mand. in reg. 30. Cancellaria, questio. 7. numero 4. qui aiunt, quod per renuntiationem factam non accedente auctoritate superioris, sed coram laico in praedictum renuntiantis, vacat beneficium, & potest impetrari, sed Mandosius ibi falso allegat plures Doctores. Eandem sententiam, quod renuntiatio facta coram non superiori, licet sit nulla quoad praedictum ipsius superioris, teneat tamen, & sit valida in praedictum renuntiantis, tenet Flaminij Parisius lib. 7. de resignatione beneficio. questio. 1. dicens communem, qui tamen non bene citat Doctores, sed eorum confundit, & sibi contradicit. Nam à n. 27. ad 42. tenet, taliter renuntiantem non privari ex hoc proprietate beneficii ipso iure, sed requiri sententiam declaratoriam privationis ob delictum commissum, renuntiando in manibus non superioris, & num. 28. & seq. cum Abbate in d. cap. quod in dubiis, num. 8. ait beneficium ex hoc non vacare, sed interim esse in pendenti ad iudicium superioris, & ideo posse interim taliter renuntiantes, beneficia possidere, & in eis ministrare sine nouo consensu superioris, & glossam, quae contrarium vult in d. cap. quod Dei timorem communiter damnari. Postea vero num. 51. ait, veram tamen esse conclusionem, vel taliter renuntiantes absque superiori non possint absque superioris consensu edire ad beneficia ita resignata, cum d. glo. in d. cap. quod Dei timorem, & lib. 10. questio. 2. num. 83. & 86. tenet cum Felin. Selua, & Casafadoro infra, idem Cechus de beneficiis & pension. c. 13. n. 1. & 2.

Et pro ista sententia tamen facit decisio 4. de renuntia ²²¹ in nouis, alias 352. quae ait, quod per renuntiationem factam in manibus superioris, licet non admissam, amittit renuntians ius, & possessionem, quamvis illa in nullo praedictet superiori, quo minus possit ipsum retinere, si velit, sequuntur Sarnea. in regula de infirmis, q. 29. & Mandosius in eadem reg. 19. q. 15. numer. 10.

Facit etiam tamen decisio 1. de electione in antiquioribus & 8. de renuntiat. in antiq. num. 2. quae dicunt, quod tem- ²²²

2

pus conferendi currit Episcopo à tempore renuntiationis factæ in manibus priuati, & non à tempore ratihabitionis.

²²³ Sed his non obstantibus, t̄ dicendum est, renuntiationem fieri non posse sine superioris autoritate, neque factam valere, etiam in præiudicium renuntiantis; d. cap. admonet, cap. quod in dubiis, cap. nisi cum pridem, & cap. fin. de renuntiat. cap. 1. 17. quæst. 2. cum aliis, ac ipsum beneficium nondum vacare, etiam quoad ipsum renuntiantem, sed adhuc post ipsam renuntiationem verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per superiorem admittatur, seu ratificetur, Innocent. in dicto capite, quod in dubiis, numer. 1. & ibi Hostien. Cardinalis, Henriquez, Butrius, & Imola, Abbas in cap. ad aures, numero 7. de his, quæ vi, & in dicto capite, quod Dei timorem, numer. 4. vbi dicit contra glossam ibi tenere omnes fere Doctores, Rota decisio 3. & 4. de renuntiat. in antiquioribus & 14. eodem, in antiq. alias 573. Felin. in cap. in nostra, de rescript. corol. 34. Staphil. de literis gratia, tit. de variis mod. vacationis. §. de resignationis modis, numero 13. Selua de beneficiis, 3. par. quæst. 11. num. 32. Rebuff. in praxi, tit. de resignat. one expressa, num. 11. & 13. Berrius in cap. 2. à numer. 16. de restitut. spoliat. Rosin. de benefic. cap. 14. num. 1. & 2. & à numer. 14. & 27. Cassad. decis. 2. & 3. de renuntiat. Puteus decis. 420. libro 3. Caputaquæ, decis. 45. parte 1. & Mohedan. decis. 22. de renuntiat. alias 135. Nauar. in capitulo accepta. de restitutione spoliator. oppo. 7. solutione, numero 23. 26. 27. 32. & 35. vbi reprobatur, & bene conuincit nouam interpretationem, & intellectum, quem ad dictum caput quod in dubiis, assignat Rebuff. de pacificis possessor. num. 171. alias 149. optime Couar. libro 1. variat. cap. 5. numero 6. Menoch. de arbit. libro 2. casu 201. numero 47. Quintanaduennas libro 2. Ecclesiasticon, numero 10. Ioan. Gutierrez consil. 42. numero 4. Cabedo decis. 23. numer. 4. & 5. 2. parte, Spino in d. capitulo admonet, numero 2. & Frechilla in d. Rubrica de renuntiat. numero 5. & 6. Tuschas conclus. 165. 256. & 257. lit. R.

²²⁴ Ex quo inferunt Felinus, Selua, Rosin. & Menoch. supra de beneficio, taliter renuntiato, debere fieri mentionem in impetratione secundi. Et t̄ in vna Spoletana beneficiorum coram D. Mantica 31. Ianuarij, 1594. de qua supra preced. parte capitulo 3. numero 11. fuit tentum, non constare de scientia vacationis Abbatis ad quem collatio spectabat, licet sciuerit, fuisse resignationem admissam à Vicario, nam ad admittendam resignationem inrequiritur speciale mandatum, alias non inducitur vacatio, vt in vna Nolana Abbatie coram D. Blancheto, de mense Iunij, 1588.

²²⁶ Et quod dicitur, t̄ renuntiationem factam sine auctoritate superioris tenere in præiudicium renuntiantis, est quoad hoc, vt superior possit eam approbare, & ratam habere, Abbas in d. cap. quod Dei timorem, Rota sup. & decis. 1. de renuntiat. in antiq. Felin. Selua, Rosin. n. 34. & 36. & Cassad. Puteus, Caputaq. & Mohedan. supra. idem Puteus decis. 16. n. 3. lib. 2. & Mandosius, qui sic debet intelligi, iuxta allegata per eum de signaturæ gratia, tit. de resignatione, versic. concedi passim consuevit.

²²⁷ Hoc tamen intelligo, nisi ante admissionem, t̄ & ratificationem reuocauerit renuntiationem, & mutauerit voluntatem. nam re integra poterit pœnitere, Rota d. decis. 1. in fine, & d. decis. 3. n. 2. versic. dicunt tamen quidam, de renuntiat. in antiquiorib. Sarnen. de infirm. quæst. 29. circa finem, & Petrus Gregorius de be-

nefic. cap. 31. num. 11. quamuis contrarium dicant d. dec. 4. de renuntiat. n. 2. in antiquiorib. & Felinus, & Selua supra.

E t̄ ideo in supplicationibus, t̄ vt dicit Mandosius ²²⁸ ubi proxime, & in literis ponitur illa clausula sue premissio, siue alio quouis modo, aut ex alterius cuiuscunque personæ, seu per liberam resignationem dicti N. vel cuiusvis alterius de illo in Romana Curia, vel extra eam etiam coram notario publico, & testibus sponte factam.

Quæ operatur, t̄ vt Papa per eam approbare vi. ²²⁹ deatur renuntiationem factam coram non superiori de beneficio illo, & de illo sic vacante providere. Rota d. decis. 1. de renuntiat. in antiquiorib. Cassad. rus d. dec. 3. post principium, Puteus d. decis. 420. & Caputaq. d. decis. 45. quamuis alias Rota fuerit diuisa apud Mohedanum d. dec. 2. Granutius ad Simonetam de reservatio. quæst. 46. num. 6. Flamin. Paris. lib. 7. de resignatio. quæst. 25. n. 5. & libro 8. q. 7. n. 66. & à numero 147.

Dicitur etiam, renuntiationem t̄ tenere in præiudicium renuntiantis, quoad hoc vt superior possit eum priuare ob delictum suum, quia resignauit sine consensu superioris, secundum Innocent. in dict. cap. quod in dubiis, numer. 1. per textum, ibi, cuius literam ait, hoc sonare, & Abb. in d. cap. quod Dei timorem, n. 4. Rota d. decis. 3. & 4. & Petrus Gregorius d. cap. 31. num. 11.

Sed re vera t̄ ille tex. non dicit, renuntiantem in manibus laici, seu alterius non superioris ob hoc solum priuandum, seu spoliandum esse beneficio, sed tantum probat renuntiantem in manibus laici, & ab eo denuo suscipientem, quod maius delictum est, in pœnam suæ temeritatis, eodem beneficio esse priuandum & spoliand. vnde cum pœnæ non sint extendendæ renuntians solum in manibus non superioris etiam laici, nō videtur ob hoc debere priuari beneficio ratione delicti, quamuis renuntiatione per superiorem admissa, & ratificata saltim antequam renuntians illam reuocauerit, posset amoueri ab illo tanquam vacante per renuntiationem, iuxta dicta.

Nec obstat t̄ d. decisio 4. de renuntiat. in nouis, quam ²³¹ Sarnen. & Mandos. sequuntur, nam de veritate illius decisionis multum dubitat Papaz. in additione, n. 5. & contra eam tenent Cassad. d. dec. 2. & 3. de renuntiat. Nauar. sup. à n. 26. & Couar. & Frechilla d. n. 5. & Petrus Gregorius d. cap. 31. n. 3. & Flamin. Paris. lib. 1. de resignat. benefic. quæst. à n. 41. & quæst. 5. num. 9. 24. & 25.

Nec rursus obstat t̄ d. decisio 1. de elect. in antiquiorib. ²³² cui consonat dicta decisio 8. de renuntiat. in antiq. nam de eius veritate videtur dubitare cassad. d. dec. 2. 6. & nauar. supra, n. 3. i. ait, dubiam esse, & facile negari posse, & mihi quidem falsa videtur, sicut & decisio 7. prebend. in antiquior. cuius contrarium tenuit Rota in dicta Spoletana beneficiorum, de qua supra num. 225. & dixi d. cap. 3. parte precedentis, numero 11.

Præterea, quando illa decisio t̄ esset vera, non obstatet ²³⁴ supradictæ resolutioni, vt ostendunt Cassad. rus, & Nau. ubi proxime. Aduertendum t̄ est tamen, ²³⁵ quod licet renuntians sine superioris auctoritate non amittat ius & proprietatem beneficii, vt remanet dictum, amittit tamen possessionem, quæ facilius amittitur, Innocent. in d. cap. quod in dubiis, numero 1. & ibi Abbas, num. 8. Rota d. decis. 3. num. 2. de renuntiat. in antiquior. Felin. d. corol. 34. Selua d. quæst. 11. num. 32. Probus ad Monach. in cap. 2. de renuntiat. in 6. nu. 30. Re-

30. Rebuffi in *praxi d. tit. de resignatione expressa num.*
 13. Rofin. *supra num. 35 & 36.* Calladurus *decis. 2. num.*
 3. Menoch. *d. casu 201. num. 47.* Rota *decis. 519. numero*
2. parte 1. diuersorum. Cechus *d. capitulo 13. numero 2. in*
pri. nrip.
- 236 Circa t quod vide Nauarrum in *d. cap. accepta, di-*
et appositionis, 7. solutione, num. 33. & 37. & per totam;
 Mohe. *decis. 1. de renuntiat. & Flamin. d. libro 1. capitu-*
lo 5.
- 237 Et ita videtur t procedere decisio in causa Con-
 quen. monasterij, 14. Decemb. 1551. coram D. Verallo,
 quam adducit Cota in *suis Miscellaneis manuscri-*
ptis, dec. 250. in qua fuit resolutum, communem opi-
 nionem esse, quod quando quis renuntiat licet nulli-
 ter, tamen quoad repuntiantem, renuntiatio valet, &
 ei praiudicat, & amittit possessionem, ita quod non
 potest agere spolio, nisi incubuerit possessioni de facto,
 & hoc, quod incubuerit possessioni de facto est
 probandum per renuntiantem, cum ex voluntate sua
 & animo iam constet, quod voluerit possessionem
 dimittere.
- 238 Ampliatur autem t supradicta, vt etiam in renun-
 tiatione tacita, vt quae fit per adeptionem secundi in-
 compatibilis, requiratur licentia, seu approbatio su-
 perioris, alias non vacat primum. Ita Innocent. in *d.*
cap. admonet, & ibi Abbas, & in d. cap. quod in dubijs,
numero 9. & in cap. de multa, num. 5. de prebend. & in
cap. ex ore, de his, quae sunt a maiori parte Capituli, nu-
mero 10. & ibi Imola, glos. in d. cap. si qui vero, in fine,
7. quast. 1. Corraf. d. cap. 8. numero 14. Rofin. d. cap. 14. a
num. 36. Ioannes Quintinus in repetit. cap. de multa, de
prebend. num. 89. Rota decis. 6. de consuetud. in nouis,
num. 4. dicens tamen contrarium seruari de consue-
tudine, Puteus, qui dicit communem decis. 94. libro 1.
 Hoieda de *incompatibilitate beneficiorum, 1. parte cap.*
13. num. 36. Petrus Gregor. cap. 25. numer. 3. Flaminius
 Parisius, qui etiam dicit communem, *lib. 7. de resigna-*
tione, questione 3. Spino in d. cap. admonet, num. 34. &
 ibi etiam Frechilla *numero 21.* Et inde est quod con-
 cludit Bonifac. in *Clement. si Romanus, de prebend. nu-*
mer. 51.
- 239 Contrariam tamen sententiam t tenet glossa in *d.*
cap. ex ore, verb. renuntiasse, per textum ibi, & ibidem
 Hostien. *n. 9.* qui, vt inquit Abbas in *d. cap. admonet,*
 dicit, quod ita quotidie seruatur, eandem tenet Ste-
 phanus relatus per Card. in *Clement. gratia, de rescript.*
num. 1.
- 240 Pro huius t difficultatis explicatione dico, quod du-
 plex est renuntiatio tacita, quaedam, quae sine verbis
 fit facto hominis, vt in terminis *d. ex ore,* per reue-
 rentiae exhibitionem tanquam superiori, & in hac,
 cum ex consensu immediato renuntiantis fiat, requi-
 ritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita
 procedit dicta communis sententia.
- 241 Sufficiet tamen consensus tacitus ipsius superioris
 in acceptando istam renuntiationem tacitam, quae
 admodum sufficit consensus tacitus renuntiantis, vt
 dicit Abbas in *d. ex ore, n. 10.* qui ita intelligit illum
 textum: nam ex quo superior non contradixit, vide-
 tur tacite acceptasse.
- 242 Alia renuntiatio t tacita est, quae a iure inducitur,
 & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium
 protestante, vt ea, quae fit per adeptionem secundi
 incompatibilis, & in aliis casibus relatis per Cora-
 fium *d. 1. parte, cap. 10. num. 1. d. Clement. gratia, de re-*
scrip. ibi: Renuntiare v. deris, iuncta glo. ibi, & Imola
num. 16. Rebuff. in praxi, tit. de tacita renuntiatione,
 Rofin. *d. cap. 14. num. 3. Petrus Gregor. de benefic.*
2. Tom.
- cap. 28. num. 4. & Flamin. Paris. d. lib. 1. quast. 1. a num.*
9. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 189. Azor 2. par. lib. 7. cap.
19. quast. 2. quae non est vera renuntiatio expressa,
 neque tacita, sed perditio iuris, & ficta, & impropria
 renuntiatio, Nauar. in *d. cap. accepta, oppositi. 8. solutio-*
ne, num. 6. Frechilla in rubrica de renuntiatione, nume-
ro 24.
- Et in hac existimo contra communem non re-
 quiri licentiam, seu approbationem superioris, cum
 ab ipso iure inducatur. Et procedit sententia glos. &
 Hostien. in *d. cap. ex ore,* ac Stephani citati, quae re-
 vera in praxi videtur recepta, vt tradit idem Ho-
 stien. in *d. cap. admonet, n. 15. ad finem;* cum quo sacra
 Congregatio Concilij visa est inclinare, cum in ea
 ista quaestio proponeretur, cuius solutionem ad se
 non pertinere dixit sed petendam esse ex dispositio-
 ne iuris communis, & ita recte tenet Quintanaduen-
 nas post hac scripta visus *lib. 4. Ecclesiast. num. 89. &*
 Gonzalez *gl. 14. num. 71.* vbi ait, quod huiusmodi tacita
 resignatio non requirit auctoritatem superioris si-
 cut expressa, & allegat Capram in *Clement. gratia, n. 5. de*
rescript.
- Pro qua sententia facit in simili t textus in *c. fin. de*
foro competentis, & in c. 1. s. contrahentes eodem tit. in 6.
& in cap. 1. & 2. de muris petitionib. & in c. dispendia,
s. reus quoque, de rescript. in 6. vbi etiam si clericus non
 possit consentire in alium iudicem, nec illius iurisdic-
 tionem prorogare, sine consensu, & licentia proprij
 Episcopi, *c. 1. & c. significasti, de foro competentis,* tamen
 ratione delicti, aut contractus, & etiam in causa re-
 conuentionis, manet prorogata iurisdicctio aliena sine
 licentia proprij Episcopi, quoniam prorogatio fit le-
 git authoritate.
- Facit etiam pro ista sententia t tex. in *d. c. de mul-*
ta, de prebend. & in Extrauag. exco. 1. de prebend.
vers. qui vero, vbi dicitur, quod per assentionem se-
 cundi incompatibilis, eo ipso vacat ipso iure primum
 beneficium, & quod is, ad quem prioris spectat col-
 latio, illud post receptionem alterius libere conferre
 potest: videtur ergo, non esse necessaria licentia super-
 rioris.
- Et illa t dimissio, quae iubetur fieri in *d. versiculo 246*
qui vero, non est ad effectum, vt per eam vacet bene-
 ficium, quod iam vacauerat ipso iure, vt ibi dicitur
 vt optime dicit glossa C. celini, *ibi, verb. dimittere*
in extrauag. Ioannis XXII. quae ait, quod illa dimis-
 sio ad factum refertur solum, cum iure in illo com-
 petenti sint priuati, sed vt vere, & cum effectu di-
 mittatur, & materiae fraudum non sit locus. Egidius
 Bellamera *decis. 794. lib. num. 3.* vel vt dicit Egidius
ibi, vt Ordinarius citius sciens dimissionem, citius
 de reseruatis eapae referat, vtque ipse citius con-
 ferat.
- Limitantur t vero supradicta, vt non procedant
 in renuntiatione literarum ad beneficia, seu iuris ad-
 rem, nam absque superioris auctoritate renuntiare
 potest literis ad beneficia, ac iuri ad rem, ad benefi-
 cium eompetenti per electionem praesentationem,
 & c. vt in *cap. ad audientiam, 2. de rescript. & cap. sane, de*
renuntiat. & docet glossa, & Doctores in cap. si ele-
ctio, de elect. in 6. Innocent in d. cap. quod in dubijs, &
ibi Dd. Lambert. de iure patronat. lib. 3. quast. 5. artic. 5.
 Corraf. *d. cap. 8. numer. 15. Rofiniacus supra a numer.*
41. Nauar. in cap. si quando, de rescript. excepti. 6. num.
3. Flamin. Parisius, qui plures Dd. & decisiones Rotae
refert, & dicit communem d. libro 7. quast. 1. a num.
74. ad 99. & libro 2. quast. 23. n. 18 & Cechus d. cap. 13.
numer. 2. s. ltm. Frechilla in cap. admonet, de renuntiat.

numero 20. & in rub. numero 25. & 26.

²⁴⁸ Aduertendum tamen est, falsum videri quod Flamin. Paris. lib. d. g. 1. numer. 100. dicit, quod potest quis absque autoritate superioris tacite renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem in ipsis literis factam, & acceptationem habet ius in re, non capiendo possessionem illorum, nam cum illis non possit renuntiare expresse absque autoritate superioris, quia iuri in re non potest renuntiare absque superiore, ut ipse Flamin. ait, nu. 99. & Rota dec. 14. de renuntiat. in antiq. ante num. 2. non poterit etiam illis renuntiare tacite, non capiendo possessionem absque autoritate superioris, saltem tacita, iuxta supradicta a num. 238. & Abbas, quem ipse allegat in d. c. ad audientiam, 2. de rescrip. num. 3. loquitur expresse in literis ad beneficia obtinenda, & non obtenta.

²⁴⁹ Secundo limitantur, tamen non procedant in renuntiatione beneficij litigiosi, in qua, si tamen ius anceps sit, & ambiguum, superioris autoritas non desideratur, c. 2. de in integr. resitut. ita post Abbatem in d. c. quod in dubiis, num. 4. Corraf. d. cap. 8. nu. 16. & Rosiniacum supra nu. 43. & 44. & alios plures, quos refert, tradit Flamin. Paris. d. lib. 7. quest. 1. num. 104. & 105. dicens communem, & Cechus d. cap. 13. num. 2. 6. limit.

²⁵⁰ Præterea intrusus tamen potest renuntiare beneficio, detento propria autoritate, quando est intrusus existenter, & apparenter carens titulo, glossa in cap. nisi cum pridem, de renuntiat. verb. sed dumtaxat, Felin. in dict. cap. in nostra, de rescrip. corol. 2. num. 13. de quo Flamin. Paris. d. lib. 2. qu. 2. Cech. d. numero 2. 7. fallen.

²⁵¹ Superiorem tamen hic intellige non collatorem, sed eum, qui potestatem habet instituendi, & destituendi, glossa in Clem. unica, de renuntiat. Staphil. d. §. resignationis modus, n. 13. Corraf. d. c. 8. n. 13. Flamin. Paris. d. lib. 7. qu. 10. per totam, & qu. 15. & 16. qui plures refert, & Cechus d. n. 2. Azor 2. parte, lib. 7. c. 19. qu. 7. tamen ut Papam c. denique, §. 9. 3. Corraf. lib. 1. & Flamin. Paris. d. lib. 7. qu. 11. legatum a latere, c. si Abbatem, §. si de elect. ²⁵² in 6. Corraf. ibidem, & Flamin. Paris. d. lib. 7. qu. 13. tamen & Episcopum c. cum ex iniuncto, §. fin. de heret. c. nullus, 16. qu. 7. cum aliis, Corraf. ibidem, & Flamin. Paris. d. lib. 7. qu. 14.

²⁵⁴ Et idem tamen erit in inferiori habente Episcopalem iurisdictionem, Flores questio. vigesima quarta, numero vigesimoprimum, ut de permutatione dicitur cap. seq. numero 70.

²⁵⁵ Vicarius autem ipsius tamen Episcopi non potest resignationes admittere, nisi habeat speciale mandatum, ut in illa Spoletana beneficiorum supra relata num. 225. Staphileus d. §. resignationis modus, num. 19. Pavinus de officio & potestate Capituli sede vacante, 2. parte, quest. 10. Rebuff. in forma vicariatus, numero 106. Cuchus in institutionib. maiorib. lib. 2. tit. 8. num. 82. Flamin. Paris. d. lib. 7. quest. 24. Strocus de vicario Episcopi, lib. 2. questio. 130. Cerola in praxi Episcopali 1. parte, verb. re. untiatio, §. 4. & Cechus d. cap. 13. num. 2. vicarius, verb. quoque, & est consilium Calder. 3. de renuntiat.

²⁵⁶ Sed bene potest eas admittere tamen Capitulum sede vacante, cum fungatur vice Episcopi, & succedat in eius iurisdictione, Abbas in cap. cum olim, de maiorit. & obedientia, & ibi Felinus numero quarto, Rota decisio. sexta de rerum permutat. in nouis, Pavinus d. secundae parte, quest. secundae a numero 11. Corraf. d. cap. 8. numero 17. Cuchus d. libro 2. tit. 9. a n. 40. qui rece-

ptum dicit, Flaminus Parisius d. lib. 7. questio. 23. n. 20. & Sbrocius d. lib. 2. questio. 71. num. 12. qui plures referunt, Azor 2. parte, lib. 3. c. 38. qu. 3. & lib. 7. c. 19. qu. 7.

Quamuis tamen contrarium teneat Rebuff. in praxi, tit. de deuolutio, nu. 94. & 95. nisi in resignatione, quae fit ex causa permutationis, quam ait solum posse recipere, quia est necessaria, & cum causa, cum quo videtur tenere Rosiniac us, c. 33. n. 2.

Et procedit tamen non solum in resignatione quae fit in resignantis poenam, sed etiam in qualibet resignatione, Pavin. supra nu. 13. & Sbrocius d. nu. 12. quamuis contrarium cum Leco dicat Flamin. Paris. ubi proxime, n. 35 & 36. & Cech. d. c. 13. num. 2. sub vers. quinto lo. o. & Prosper de August. in additio. ad summam Bullarum, verb. Capitulum sede vacante, sub n. 1. qu. 9. limitatione 5.

Nec obstat tamen ratio Flaminij, quod Capitulum solum succedat in his quae sunt iustitiae, non autem in his quae sunt gratiae, Ioannes Andre. in c. unico de maiorit. & obedien. in 6. Quia respondetur, imo regulam esse, quod Capitulum sede vacante fungitur vice Episcopi, & succedunt in omnibus, quae sunt iurisdictionis ordinariae, exceptis casibus a iure expressis, ut dictum est supra 5. par. c. 7. & hic casus non reperitur in iure exceptus.

Procedit etiam tamen non solum in beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi, & Capituli, sed etiam in spectantibus ad collationem solius Episcopi, ut tradit Pavin. supra n. 13. & Doctores citati, generaliter & indistincte loquuntur, quamuis Flaminus Parisius d. questio. 23. num. 37. & 38. & Prosper de August. supra contrarium dicat. Et Rota decisio. 9. de rerum permutat. num. 2. in fine, & puteus decisio. 329. lib. 2. quos pro se allegat, loquuntur in resignatione ex causa permutationis, in qua est diuersa ratio, ut videbimus cap. seq. a num. 75.

Itaque qui tamen solum haberet potestatem conferendi, ut executor datus ad providendum de beneficiis vacantibus, vel vacaturis, non posset recipere resignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium suum resignare, ut de eo provideat, nisi hoc ei nominatim esset iniunctum, cap. dudum, in princip. de prabend. in 6. Rota decisio. 5. & 13. de renuntiat. alias 218. & 431. in antiq. Corraf. dict. cap. 8. numer. 17. & Flaminus Parisius d. lib. 7. questio. 10. numero 36. & 37.

Et generaliter, qui iure tamen speciali beneficium confert, quoniam destituere non potest, resignationi auctoritatem non interponit, glossa & Abbas in d. cap. cum ex iniuncto, §. fin. de heret. Felinus in cap. audiens, numero 13. de prescrip. Staphileus dict. §. resignationis modus, a numero 13. Rebuff. in d. forma vicariatus, numero 108. Corraf. d. cap. 8. numero 18. Rosiniacus de beneficiis cap. 1. numero 13. 14. & 15. & cap. 14. a numero 52. Flaminus Parisius dict. libro 7. quest. 10. a numero 21. Cerola d. verb. renuntiatio, §. 4. & Azor dict. libro 7. cap. 19. qu. 7. quidquid velit Lessius lib. 2. cap. 34. numero 191.

Aduerte tamen, tamen quod illud quod ibi dicit Flamin. num. 26. quod si privilegium conferendi concessum fuerit ab eo, cuius iurisdictioni tantum detrahitur, venit facultas destituendi, & per consequens recipiendi resignationem, ut tradit Abbas in d. cap. cum ex iniuncto, num. 5. ubi id sequitur Alexander de Neuo in additione ad eundem, nisi addatur dictio taxatiua, in privilegio, mihi non videtur verum, nam conferre, & destituere sunt longe diuersa, Hieronymus.

ronymus Gabriel *consil.* 187. lib. 1. Vnde quamuis simus in privilegio latissime interpretando contra cedentem, non potest venire facultas destituendi, argum. l. Papianus exuliss. de minoribus, Francus in cap. susceptum, de rescript. in 6. nu. 6. Caesar de Graffis *decis.* 118. num. 11. & *decis.* 120. num. 8. Et conuincitur etiam ex eo quod ipse Flaminus Parisius *ibi* num. 38. & *quest.* 24. eiusdem libri, numer. 15. post alios docet, quod vicarius Episcopi habens facultatem conferendi beneficia, non potest recipere eorum resignationes, & tamen hic agitur de præiudicio Episcopi tantum.

264 Quinto notandum est, quod si beneficium resignatum potest ab ordinario libere conferri, & à clerico impetrari, cap. 2. de rescript. cum vacet per resignationem, ut in principio capituli diximus, Corral. d. capitulo 8. numero 9. & Flamin. parif. dicens communem, & plures referens libro 1. questione 4. numer. 57. & seq.

265 Quod tamen intellige de beneficiis si simpliciter resignatis, quæ quibuslibet alias idoneis possunt libere conferri, & impetrari, nam resignata in fauorem, & sic conditionaliter, non nisi iis, in quorum fauorem resignantur, possunt conferri, putes *decis.* 177. lib. 3. num. 3. Rosiniacus d. cap. 14. à nu. 14. Granutius ad Simonetam, de reservationib. q. 89. n. 9. & Flaminus Parisius d. questione 4. à nu. 59. & *ibi* nu. 62. inquit, quod cum coram ordinariis non renuntietur beneficiis, nisi simpliciter, possunt per eos conferri libere quibuslibet, excipiendo tamen casus exceptos per constitutionem 58. Pij V. de qua supra 2. par. cap. vlt. à nu. 198. videlicet, quod beneficia coram ordinariis resignata non possunt conferri consanguineis, affinis, aut familiaribus ipsorum collatorum, vel resignantium, iuxta dictam constitutionem, versic. ceterum precipimus.

267 Quod etiam procedit si in parochialibus Ecclesiis providendis per concursum, ut sacra Congreg. Concil. censuit, & dictum est supra 9. par. cap. 12. dubio 12. à nu. 210.

268 Non tamen procedit si in beneficiis iurispatronatus, ut declarauit Gregorius XIII. ut in fine & declaratione seq. Nos Hieronymus tituli S. Pancratij S. R. E. presbyter Cardinalis Mathæus fidem facimus & attestamus in libris S. Congregationis Concilij, qui apud nos asseruantur, adnotatum esse, quod sel. record. Gregor. XIII. declarauit, beneficia iurispatronatus non comprehendendi in si. ceterum contento. in constit. S. memoria Pij V. relaxante prohibitionem de non admitendis resignationibus: quo si prohibentur Episcopi beneficia in eorum manibus resignata, eorum, aut resignantium affinis consanguineis, vel familiaribus conferre. Hieron. Card. Mathæus. Quam declarationem ponit Prosper. de August. in appen. ad summam bullarum Quarantæ, p. 2. verb. resignatio beneficiorum, pag. 608. eamque ex authenticis habuisse ait, & factam fuisse fidem istam ad requisitionem Reuerendiss. Archiepiscopi Salernitani. Et ratio istius declarationis est, quia beneficia iurispatronatus debent conferri presentatis à patronis, quibus d. si. ceterum, non interdicatur presentatio consanguineorum, affinium, vel familiarium, nec de eis loquitur ille si. qui tamen procedit, & loquitur in collatoribus etiam inferioribus Episcopo.

269 Et videnda si est d. constitutio Pij V. quæ præscribit casus, in quibus ordinarij possunt admittere resignationes, & eam ponit, & late declarat Flaminus Parisius lib. 5. de resignat. quest. vlt. Prosper. de August. 2. Tom.

in add. ad sum. Bullar. verb. beneficiorum resignatio. A. zor 2. p. lib. 7. c. 19. quest. 5. post Fusc. de visit. lib. 2. cap. 28. ex num. 14. videque circa eam *decis.* Rotæ Viridunen. canonicatus, 13. Maij, 1596. inf. adductam numero 332. & Greg. Brand. ad concordata Germaniæ, quest. 12. quam refert Gonçal. ad reg. mensum, gloss. 14. numero 25. & 31.

Quæ tamen si constitutio non videtur bene seruari in Hispania, ubi prætenditur, eam non esse receptam, sed esse ab ea supplicatum, saltem quoad illud de non conferendis beneficiis resignatis consanguineis, affinis, aut familiaribus collatorum, vel resignantium, & audiui ita fuisse per Consilium Regium scriptum Episcopis.

Et cum in vna si Hipporegien. canonicatus, 24. Maij, 1584. coram D. Orano prætenderetur, d. constit. non habere locum in ciuitate & diocesi Hipporegien. nec ibi fuisse vsu receptam, Domini firmarunt, habere locum in d. ciuitate, & diocesi, quia publicata Romæ, & papa voluit omnes, & singulos perinde efficere, & obligare, ac si illis fuisset singulariter intimata, & præsumi esse in vsu, quamdiu non fuit probatum contrarium, Crescen. *decis.* 79. Rolan. *consil.* 90. n. 54. lib. 1.

Et an supplicatio interposita à lege, & constit. generali suspendat interim eius executionem, donec 2. iussio superueniat, vide Man. Rod. 77. regul. 1. om. q. 6. art. 7. Gab. Vaz. 1. 2. tom. 2. disp. 156. n. 43. Lorcan. ead. 1. 2. disp. 20. de legib. qui recte ostendunt, non suspendere, licet contrarium teneat F. Franc. de Sofa Generalis sui Ordinis S. Francisci. Episcopusque Canarien. & nunc Consilij Inquisitionis super constit. Clementis VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta § 12. nu. 109. & 112. & alij circa constit. Pij V. de consil.

§. 4.

De publicandis resignationibus.

SUMMARIA.

Resignatio etiam causa permutationis publicari debet iuxta constit. Greg. XIII. & eius formam, per quam constitutio Pij V. fuit in eorum abrogata, numero 273. & summa dicti. constit. Greg. ponitur, numero 274.

Ea constitutio solum loquitur de resignationibus etiam causa permutationis, & cessionibus, & sic non procedit in coadiutoria etiam de consensu tum futuræ successionis, nam licet videatur habere naturam resignationis, non est vere resignatio. n. 275.

Dicta constitutio habet etiam locum in resignationibus nullis, seu inualidis, n. 276. sed non intrat vacatio, ex d. constitutione, ob non publicationem, quando resignatio alias est nulla ex defectu consensus: nam tunc vere non est resignatio. Et sic quamuis tempus publicandi currat à data gratiæ, intelligitur, modo sit prestitus, & extensus consensus, num. 277. Et adducitur resolutio Rotæ. num. 278. Et ita accipitur Flam. Parif. nu. 280.

Similiter non videtur intrare vacatio, ex dicta constitutione, ob non publicationem, quando resignatio est nulla: quia resignans in sacris constitutus non habet aliunde, unde vivere possit, ut Papa vult; aut quia non fuit facta mentio, quod ad illius titulum est ordinatus. nu. 279.

Nec intrat vacatio ex dicta constitutione, ob non publicationem, quando resignatarius decessit intra tempus datum ad publicandum n. 281.

Dicta constitutio capit. resignationem factam in manibus ordinarij. n. 287. etiam quod ordinarius de beneficio resignato non disposuit. n. 283. ubi ponitur resolutio Rota in una Mediolanensi, in qua habetur, quod licet in unione non sit necessaria publicatio, id procedat data validitate unionis, secus ubi beneficium resignatum vivit nulliter, quamvis in eadem, & antea in alia Mediolanensi relata fuisset contrarium decisum. nu. 284. Sed verius necessariam esse publicationem, quando unio est invalida, & intrare d. const. Greg. XIII. n. 285.

Etiam in unione valida beneficij resignati requiritur publicatio, & habet locum constit. Greg. XII. quamvis constit. Pij V. non procederet in unionibus. numero 286.

Cum impetratur beneficium coram ordinario resignatum ob non factam provisionem per ordinarium, seu publicationem infra tempus d. constit. prefixum, impetrans debet publicare infra sex, aut novem menses, & non infra tres, contra notata n. 287. & restitutio ad publicandum impetrata ante lapsum tempus non suffragatur, nisi Papa id intellexerit, contra eandem. numero 288.

Quoad resignationes & permutationes coram ordinario factas, ista constitutio non videtur usu recepta in his partibus. n. 289.

Publicatio facienda est cum literis, seu earum transumpto authentico in manibus. num. 290. ubi ponitur formula publicationis: nec opus est ipsas literas legere, nec earum datam. num. 291. & oportet eam facere in lingua vulgari, quamvis non sit necessarium. numer. 292.

Non valet publicatio facta summissa voce, & in tali loco, quod plerique eam non intelligunt, sed solum illi, qui sunt in testes adhibiti: & si qui forte prope sint. n. 293. nam & publicatio facta in choro coram canonicis & presbyteris dumtaxat est nulla, ex Rota n. 294.

Debet affigi in valvis Ecclesie exemplum continens ea, quae dicta sunt, & debet affigi quaedam charta, quae sufficit quod sit simplex, in qua dicatur, ut in formula posita, n. 295. Et sufficit affigi in una porta, quamvis Ecclesia plures habeat. n. 296. praxis tamen habet, ut affigatur copia integra ipsarum literarum quo pacto pinguius adimpletur forma dictae constitutioni, num. 297. sicut etiam pinguius adimpletur affigendo ipsummet originale. numero 289. ubi adducitur decisio Rota.

Publicatio, & apprehensio, seu petitio possessionis in tempore, est pars resignationis, & sic qui mittitur resignatione, id probare debet. n. 299. ubi ponitur decisio Rota, & n. 300.

Quod etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem. num. 301. ubi adducitur resolutio Rota.

Publicatio probari potest, non solum instrumento authentico, nempe à notario cum testibus nominatim expressis confesso. numero 302. sed etiam testibus, numero 303.

Publicatio facta extra tempus constitutionis non suffragatur, nec restitutio obienta ad publicandum, si fuit impetrata lite pendente, nec de ea fuit facta mentio. n. 304. ubi ponitur resolutio Rota.

Quod debeat doceri de publicatione, hodie stante dicta constitutione Gregorij Decimertij, tantum procedit, quando resignatarius agit ad canonizationem suae gra-

tiae, secus quando non vult suam gratiam canonizare, sed tantum mittit excludere vacationem per obitum, de qua in gratia adversarij. nu. 305. ubi ponitur decisio Rota, & n. seq. ubi ponitur resolutio eiusdem. Idem fuit resolutum in causa Abul. beneficij, fuit tamen dictum, quod ad excludendam vacationem per obitum contra auctorem, qui probavit intentionem suam, debet in ceteris iustificari resignatio, etiam per eum, & possessorem, ut in dec. posita n. 307.

Impetrans ob non publicationem tenetur istam negatiam plene probare. n. 308. nam negatiam debet plene probari per eum, qui in ea se fundat, sine agendo, sine excipiendo. n. 309. & adducitur resolutio Rota. n. 310. & decisio eiusdem. n. 311.

Id in tantum est verum, ut etiam post probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem, datur manutentio resignatario. n. 312.

Id maxime procedit, quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, quia ex triennali possessione praesumitur publicatio. n. 313. quae tamen praesumptio non habet locum in spolio, quando resignans in terminis constitutionis Pij V. agebat spolio contra resignatarium, qui non docebat de publicatione. n. 314. nam nec triennalis, nec allegatio Lapi, habent locum in spolio. n. 315.

Quod modis possit probari huiusmodi negatiam non publicationis, emissa. n. 316. & adducitur resolutio Rota, quod non probetur nisi per confessionem partis, vel probato quod literae non fuerunt expedite intra tempus ad publicandum. Et idem est, quando fuerunt expedite intra tempus, ad finem tamen termini, ita ut non poteris deferri in tempore ad locum. n. 317. Et negatiae non expeditionis literarum probatur ex diligentis factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto, parte citata. n. 318.

Probatum non publicationis negatiam ex non petitione possessionis infra tempus, & ex eo quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, sine qua possessio adipisci non potest, nam constitutio intelligitur de valida possessione. n. 319. & seq. ubi ponitur decisio Rota, & intrat vacatio ex dicta constitutione, si non est petita possessio infra tempus, etiam quod resignatio alias fuerit nulla: nec est satisfactum per presentationem commissionis super executione literarum, & petitionem executionis earum, nisi copulativè etiam concurrat, quod possessio instantèr petatur, ex Rota num. 321. nec satis fit per mandatum de inmittendo datum in ipsa collatione, seu purificatione gratiae in forma dignum, ex eadem, numero 322.

Contra praedictam resolutionem, quod non publicationis negatiam probetur ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, obicitur primo, quod cum litera resignationis nulla publicantur, & capitur possessio, obienta postea perinde valere, non est opus alia publicatione: & quod dicta constitutio vult resignationes etiam nullas, & invalidas publicari, & ex eis apprehendi, seu peti possessionem, & c. n. 323. Secundo, quod ex actu nullo amittitur, & acquiritur possessio. n. 324. & possessio capta sine titulo est mala, & iniusta, non tamen nulla. num. 325.

Auctor dicit, praedictam resolutionem Rota procedere in casu, in quo loquitur, nempe quando resignatarius non habuit collationem, nec bene, nec male, aut eam non habuit a b. exequutore deputato, tunc enim est infra tempus apprehenderet possessionem, non satisfaceret d. constitutioni. numer. 326. Quamvis ad publicationem non sit.

non sit necessarium factam esse collationem ab executoribus, num. 327. At ubi virtute resignationis & literarum facta esset collatio resignatario per executores, siue bene, siue male, siue valide, siue invalide: & successus apprensus possessio infra tempus datum in dicta constitutione, non videtur illa mirare, numero 328.

Si probatur publicatio facta non debito tempore, præsuntur non fuisse facta alias debito tempore, num. 329.

Quod procedit, dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium, seu de eius ordine, non alias, num. 330. Vbi ponitur decisio Rota sic accipienda.

An dicta constitutio obstat resignatario, quod non vult capere beneficium ex resignatione, sed ex alia vacatione propter clausulas generales, n. 331. & non obstare suis per Rotam resolutum in decisione adducta num. 332. Sed ista decisio non placet, ex veris, quod si quicquam d. conf. n. 333.

Dicta constitutio non habet locum in beneficiis vacantibus per adoptionem aliorum, iuxta decretum apponi solum de dimittendo libere in manibus Sanctissimi intra duos menses, ex Rota, n. 334. Et alia decisio, qua contrarium videbatur decidere, loquitur in resignatione facta ad favorem, licet de vacante per adoptionem secundi, iuxta decretum, n. 335. Et ratio est, quia respectu resignationum in manibus Papa dicta Constitutio solum videtur loqui de resignatione in favorem, articulo resignatarum ad publicationem intra tempus, de quo ibi, & non de resignationibus simplicibus, maxime ex decreto, in quibus Papa potest libere, & quandoque providere, num. 336. Quamvis respectu resignationum coram ordinario loquatur de resignationibus libere, & simpliciter factis, etiam coram ordinario, qui non providit intra mensem, ita ut collatio sit deuoluta ad sedem Apostolicam, & c. numero 337.

Alia circa d. Constitutionem videnda per Flamin. Paris. num. 338.

⁷³ Ultimo notandum est, quod resignatio etiam causa permutationis, publicari debet iuxta perpetuam constitutionem Greg. XIII. & eius formam, qua hodie viget & est in bullar. 87. in ordine, & apud Flam. Paris. de resignat. benef. lib. II. in prefat. numero 5. & Quarantam, in summa bullarum, verb. beneficiorum resignatorum publicationem, Prosper de August. in addit. per quam constitutionem alia constitutio perpetua Pij V. 182. posita per eundem Flam. ibi, n. 3. fuit in totum abrogata, ut per eundem Flam. ibi, n. 6. & in quest. II.

²⁷⁴ Et quod in summa continet d. constitut. Gregor. XIII. est primo, quod omnes resignationes, etiam causa permutationis, de quibuscunque beneficiis, nec non cessione litis, & iurium beneficij per cessionarium, tempore cessionis non possint fieri in manibus Papae, & super eis provisiones, seu mandata de providendo, publicari debeant cum literis Apostolicis desuper confectis intra sex menses, si beneficium intra menses fuerit, siue vero, ut in Hispania, intra novem à data prima concessionis gratiae, non autem à die praestiti consensus numerandos. Secundo, quod ipsa publicatio fiat in cathedrali & in beneficiis ecclesiis, vel ecclesiis, si illud in pluribus sit: & si ecclesia est ruralis in parochiali, intra cuius limites constituit: & si locus bello pestilentiali manifestis periculis subiaceret, in proxima parochiali, dum frequens popu-

lus ad Missarum solennia conveniri, palam omnibus praedictas literas Apostolicas, earumve transumptum authenticum exhibendo, claque, & intelligibili voce pronuntiando resignationem, seu cessionem, ac beneficij qualitatem, & invocationem, nominaque, & cognomina resignantis, seu cedentis, ac illius, in cuius favorem gratia facta est, ita ut haec omnia possint ad notitiam ibi existentium verisimiliter pervenire, & de quibus omnibus scripto exemplo collato valuis aliarum Ecclesiarum affixum relinquatur. Tertio, quod intra dictum tempus gratiam habens possessionem beneficij, etiam litigiosi, & à cedente non possessi, vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & si propter litem, vel aliud legitimum impedimentum, nequiverit saltem literas Apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta erit iudici, seu executori illarum, vel iis, ad quos pertinet, intra idem tempus praesentare & apud illum, vel illos, pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem huiusmodi instanter petere teneatur: alias gratia sit irrita, & inanis, nullaque alia gratia super huiusmodi beneficio, seu iure cesso, iis quibus concessa fuerit suffragetur, sed ipsi inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia quodcumque obtinenda, ipsaque, siue iura, ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione etiam si illa alias nulla, & invalida essent, vacavisse, & tunc vacare censeantur eo ipso, & c. Quarto, quod resignationes beneficiorum etiam ex causa permutationes in manibus ordinariarum, & aliorum inferiorum à Papa factae infra mensem debeant admitti, vel reici, & provisio, si per eos facienda erit, fieri, & provisus infra tres menses à die factae provisionis illam publicet, & possessionem beneficij capiat modo & forma praedictis, alioquin nulla sit provisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso, eiusque dispositio ad sedem Apostolicam deuoluta existat, & c.

Ex qua constit. apparet primo eam solum loqui de resignationibus etiam causa permutationis, & cessionibus, & sic non procederet in coadiutoria, etiam si de consensu cum futura successione, nam licet videatur habere naturam resignationis, Mand. de sign. gra. in de coadiuto. verb. si in Papa, ea non est vere resignatio, Mohe. dec. 1. de priu. alias 338. Putei 108. lib. 2. Rot. dec. 10. n. 3. l. 3. par. 3. divers. & sic ei non conveniunt verba constitutionis, nec etiam eius rationes. Nec eius dispositio potest illi adaptari cum in coadiutoria non possit capi possessio beneficij infra sex aut novem menses à tempore datae, & ita sine dubio tenendum est, quamvis aliqui de hoc dubitauerint, & aliquae coadiutoriae sint publicatae, & ita post haec vidi tenere Gonçal. l. 5. d. 6. n. 69. & particulariter n. 72.

Secundo apparet, dictam constitutionem habere etiam locum in resignationibus nullis, seu invalidis, ut in ipsa dicitur, & fuit dictum in vna Lugdun. canonica, 8. Iunij, 1598. coram D. Lira.

Aduertendum vero est, non intrare vacationem ex d. constitutione ob non publicationem, quando resignatio alias nulla est ex defectu consensus, ut fuit dictum in vna Hispalen. & Cordub. praestimoniorum, 14. Iunij 1600. coram D. Lancelloto. ubi dicitur, ita in illa, & aliis causis fuisse resolutum. Et est ratio, nam tunc vere non est resignatio. Vnde, quamvis tempus publicandi currat à data gratiae, intelligitur, modo sit praestitus, & extensus consensus talis resignationis, nam alias non dicitur esse resignatio.

278 Vnde f in vna Vercell. canonicatus, 13. Ian. 1598. coram D. meo Corduba fuit resolutum, quod stante resignatione non sortita esset, nec abdicato iure a resignante propter non adimplementum conditionum, & pactorum, quae fuerant appositae in resignatione, non potest esse locus constitutioni Gregorianae de publicandis, quae licet annulles resignationes nullas, hoc tamen non procedit in nullitate proueniente ex defectu consensu, ut fuit resolutum in causa Brixien. parochialis sub die 10. Maij, 1589. coram D. Plato, quamuis non publicatio, quae est probanda ab eo, qui fundat suam intentionem super ista negativa, ut fuit alias resolutum, satis videbatur probata ex diligentibus factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto, parte citata, quae bene probant negativam non expeditionis litterarum, iuxta decis. Cassad. 5. num. 4. super reg. Et fuit dictum in Calagur. de Arriola, 26. Iun. 1595. coram D. Gipsio, in Oxom. scholast. 9. Sept. 1590. coram D. Bubalo, & consequenter non factam publicationem, quae precedentem litterarum expeditionem requirit, iuxta d. constit. Greg. quamuis secundum illam Pij V. potuisset fieri ante expeditionem. Et idem fuit resolutum in illa Aretina plebis 4. Decemb. 1600. coram D. Mellino sup. adducta 1. p. c. 5. n. 438.

279 Et f. similiter non videtur intrare vacatio ex d. constit. ob non publicationem, quan lo resignatio est nulla, quia resignans in sacris constitutus non habet aliunde, vnde commodè viuere possit, ut Papa vult: nam tunc resignatio est nulla, quasi ex defectu consensu Papae, qui non vult aliter eam admittere, ne resignans cum ordinis decore mendicare cogatur, iuxta supradicta 2. n. capit. ult. à nu. 198. & quia tunc in resignante non est potentia ad resignandum, iuxta constitutionem Pij V. de qua ibi.

Et ita est f. accipiendus Flamin. Parif. dist. lib. 11. quæst. 7. numero 36. ubi ait, ex d. constit. induci vacationem beneficij resignati, ubi resignatio est nulla ex defectu publicationis, non autem ex alio, ut fuit resolutum in Rota in causa Brixien. parochialis de mense Maij 1589. coram Illustrissimo Card. Plato. Accipiendus inquam est, quando resignatio alias est nulla ex defectu consensu, iuxta dictam decisionem Brixien. quam allegat.

Nec f. etiam intrat vacatio ex dict. constitutione ob non publicationem, quando resignatarius decessit intra tempus datum ad publicandum, nam cum ipse resignatarius arctetur ad publicandum, & ante lapsum tempus decesserit, non intrat d. constitutio, ex quo iam non est, qui debeat publicare, & ita post hæc tenet González g. 15. §. 2. nu. 53. & 54.

Tertio f. apparet, d. constit. capere resignationem factam in manibus ordinarij, ut in versæ beneficiis auth. Flam. Parif. d. li. 11. §. 5. à n. 1. & fuit resolutum in vna Aretina commendæ 27. Februar. 1595. coram D. Pamphilio, in qua fuit dictum, quod si intra publicationis tempus non presentantur litterae provisionis cum publicatione, si est facta coram executore, seu iudice alias competente, & possessio petitur, obstat constit. Greg. 13. etiam si sit resignatio facta coram ordinario, & sic provisio est nulla, & quod illa constitutio habet locum etiam in comendis ordinis Hierosolymitani, & in Spoletana beneficiorum 28. Iunij 1595. coram D. Mantica supra adducta 5. p. capit. 1. numero 92. Et f. procedit etiam quod ordinarius de beneficio resignato non disposuit, Flam. Par. d. 9. §. n. 10. 49. & 50. & fuit resolutum in vna Sabinien. beneficiorum 5. Martij 1586. coram D. Gipsio & in vna Mediolan. Parochialis 26. Martij 1599. coram Domino Seraphino, in qua Do-

mini recedentes resolutis corâ eod. 27. Octob. 1598. resolverunt impetrantē parochialem vacante ex causa resignationis coram Ordinario, iuxta constitutionem Pij V. teneri docere de publicatione, quae est pars gratia, & cum non ostendatur alia vacatio, non intrare clausulas generales, & ratione unionis annullata non dari nouam vacationem, sed remanere antiquam, licet secus esset, si fuisset valida, & dissolueretur, Cassad. dec. 2. de vnio. & sic non facere decisionem allegatam in causa Vrdū. Nec etiam ratione deuolutionis, quia deuolutio non mutat modum vacandi, sed praesupponit, beneficium vacare, illudque deuolui cum qualitatibus requisitis, Rota decis. 774. n. 2. p. 3. in nouis. & vacationem ex d. constitutione de publicandis debere distansue narrari, nec intrare sub clausulis generalibus, & esse publicandam, ut cauetur in d. constitutione. Neque in terminis istius constitutionis esse differentiam inter resignationem factam in manib. Papae ad fauorem, & quae sit in manib. Ordinarij, nam utraque est publicanda. Et quamuis in vnione non sit necessaria publicatio, id procedere data validitate unionis, hic vero contrarium supponi, cum fuerit beneficium uti adhuc vacans impetratum, Caputag. dec. 345. p. 3.

Quamuis in ista causa f. d. die 26. Octob. 1598. fuisset dictum, non requiri publicationem, quando beneficium resignatum vnitur etiam nulliter, & inualide, & fuit antea decisum in causa Mediolan. beneficij 13. Ian. 1597. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, confirmandam sententiam Rotalem, canonizantem litteras provisionis Fabij, nam cum fuerit resolutum coram D. Orano, unionem ad fauorem seminary nulliter factam, recte Fabius impetravit beneficium tanquam vacans ex resignatione, & deuolutum ad Sedem Apostolicam, & solum tenebatur exprimere resignationem, nomen, & cognomen resignantis, & publicare, prout fecit infra tempus a constitutione prefixum. Nec obstat, quod Fabius non ostenderit resignationem Antonij resignantis factam in manibus Ordinarij fuisse publicatam, & inde beneficium non posse dici vacare per resignationem, sed potius ob non publicationem, ut resolutum est in causa Spolet. 28. Iun. 1595. coram D. Mantica, quia fuit responsum, distinguendos duos casus, vnus, quando resignatio in manibus ordinarij, qui prouidit, sed prouisus non publicauit, & tunc intrat constitutio, quod beneficium ad Papam deuoluitur, & impetrandum est ab eo cum expressione, quod non sit seruata forma constitutionis, & cum expressione nominis, & cognominis resignantis, ac prouisi. Alter est, quando Ordinarius non prouidit, sed illud vnuit, quo casu non intrat constitutio de publicandis, quae non habet locum in vnionibus, Rota diuersorum 133. p. 2. Mirus obstat, quod publicatio Fabij non apparebat facta in tempore, ex eo quod fuit facta post sex menses, nam gratia fuerat expedita sub 8. Idus Decemb. 1593. & publicatio facta 3. Iulij 1594. prorogatio vero ad duos alios menses fuit obrepta per viam restitutionis in integrum, durante termino ad publicandum, quae non datur, ubi durat remedium ordinarij, in l. causæ, 2. de minor. & ibi gl. & Doct. nam placuit responso, quod cum resignatio fuisset facta in manibus ordinarij, & Papa de beneficio vii deuoluit prouidisset, deuolutio facta intelligitur cum qualitatibus requisitis in l. collatione, & sic cum onere publicandi infra tres menses, ut in d. constitut. §. de beneficiis, ibi quod collatio, &c. & §. illorum, Dicebant etiam Domini, quod licet prorogatio, & restitutio, ad publicandū sint obrepta, sub praetextu lapsus trium mensium, hoc tamen equiuocum non nocet. Et suffragaretur etiam, quod haberet sex menses, quod Papa intellexit, cum in dictis

dictis gratiis fiat mentio de collatione habita, & sic intellexit, quod prout haberet semel, Fel. c. super litteris. de re script. n. 8. 2. reg. Vltra quod ista prorogatio non solum de facili concedi, & non omnis surreptio vitiat gratiam, sed illa, quae difficiliorem Papam reddidisset ad eam concedendam. Agidius dec. 4. Cass. 6. 10. & 17. de prae. Crescen. 1. de feriis, nec in publicatione sunt exprimenda prorogatio, & restitutio obtenta, quia non legitur in constitutione. Et fuit resolutum de restit. in causa Oxomen. beneficii. 2. Decemb. 1585 coram D. Oriol. de prorog. in lac. vicaria. 31. Ian. 1590. coram D. Plato, Et ad obiectum, quod Fabius non probabat, litteras fuisse exhibitas, ut ab omnib. tangi, & legi possint, fuit dictum, quod satis est, quod notarius illas publice haberet pra. manibus, ut ipse testatur, qui dicit, se alia & intelligibili voce publicasse litteras Apostolicas, & illas ad omnium notitiam deduxisse, & transumptum earum in valuis dimisisse. Nec obstat, quod in valuis Ecclesia dimiserit tantum transumptum litterarum, non autem instrumentorum ipsius publicationis, quoniam visum est Dominis hoc sufficere, & verba constitutionis, scriptoque de his omnibus exemplo, &c. referri ad omnia contenta in litteris Apostolicis, non autem ad instrumentum publicationis, quod assignandum non est, ut fuit resolutum in causa Salamantina dimidia portio. 8. Aprilis. 1585. coram D. Orano, & Leodien. canonicatus. 7. Iul. 1596. coram D. Pen. 285 Sed verior est d. decisio t. Mediolan. parochialis. 26. Martij. 1599. necessarium esse publicationem, quando unio est inualida, & intrare d. conf. Greg. XIII. Nam tunc verum est dicere: Ordinarium de beneficio resignato non pro uidisse infra mensem, &c. ut constitutio requirit. Imo etiam in unione valida beneficii resignati existimo, requiri publicationem, & habere locum d. conf. Greg. XIII. ut patet ex verbis illius in prin. ibi. Et quaecunque alia dispositiones, siue temporales, siue perpetuae, quae verba, dispositiones perpetuae, plane de unionibus intelliguntur, & ibi: ac piis locis quocumque privilegio suffulti facta. nam piis locis non possunt fieri nisi uniones, quamvis constitutio Pij V. in cuius terminis loquitur d. dec. 133. p. 2. dicitur non procederet in unionibus, quia de eis non loquebatur. Et t. cum impetratur beneficium coram Ordinario resignatum ob non factam provisionem per Ordinarium, seu publicationem infra tempus dictae constitutionis praefixum, impetrans debet publicare infra sex aut novem menses, & non intra tres. Id enim important verba dicti vers. de beneficiis, modo & forma praedictis, quidquid dicat Rota in d. Mediol. beneficii. Contra t. quam etiam existimo, quod restitutio ad publicam impetratam ante lapsu tempus non suffragatur, nisi Papa id intellexerit, ex reg. c. cum super. de off. de. Ceterum quoad resignationes & permutationes coram Ordinarios, factas, ista constitutio non videtur usu recepta in his partibus, saltem in hoc Episcopatu Abul. in quo nunquam fit publicatio earum, ut est notorium, quam Fl. Par. d. li. 1. q. 9. dicat istam constitutionem esse ubique receptam. 290 Quarto t. apparet, publicationem faciendam esse cum litteris, seu earum transumpto authentico in manibus, ut per Flaminium Paris d. li. 1. q. 6. ex nu. 28. dicendo verbi gratia: Notum sit omnibus, quatenus A. Gonzalez resignavit in manibus sua Sanctitatis beneficii simplex Ecclesiae D. Petri huius civitatis, seu beneficii curatum Ecclesiae loci d. Cardennosa, huius dioecesis, & de eo facta est gratia N. Martinez, ut apparet ex his bullis seu litteris Apostolicis, aut transumpto authentico, quas in manibus habeo. Nec t. opus

est, ipsas litteras legere, nec earum datam, Flami. d. 7. 6. a nu. 41. Quam t. publicationem oportet facere in lingua vulgari, quamvis in rigore id non videatur necessarium. 291

Quinto t. apparet non valere publicationem factam summissa voce & in tali loco, quod plerique eam non intelligunt, sed solum illi, qui sunt in testes adhibiti & si qui forte prope sunt, ut ab aliquibus annis fit ordinarie in hac Ecclesia Abul. culpa notariarum, qui re vera non videntur posse excusari a mala publicatione, & a falsitate, dando prout dant fidem, publicasse alta & intelligibili voce. Nam t. & publicatio facta in choro coram canonicis, & presbyteris dumtaxat, est nulla, ut fuit resolutum in vna Tarentina canonicatus. 12. Maij. 1589. coram D. Orano. Flam. Paris. dict. lib. 11. quaest. 6. numero decimotertio. 292

Sexto t. apparet debere affigi in valuis Ecclesiae exemplum continens ea, quae dicta sint, nempe resignationem, ac beneficii qualitate, & inuocationem, nominaque & cognomina resignantis, ac illius in cuius favorem gratia facta est, eo modo quo dictum est in publicatione, & sic debet affigi quaedam charta, quae sufficit, quod sit simplex, in qua dicatur v. g. A. Gonzalez resignavit in manibus sua Sanctitatis beneficii simplex Ecclesiae D. Petri huius civitatis, &c. de quo facta est gratia N. Martinez. Nec existimo amplius esse necessarium. Et hoc sibi volunt illa verba constitutionis, scriptoque de his omnibus exemplo collato valuis dictarum Ecclesiarum affixum relinquatur. Et ita sentit Flamin. Paris. dict. quaest. 6. numero quinquagesimo sexto & 59. & sic est accipienda dicta decis. Mediol. supra relata num. 284. Et t. sufficit affigi in vna porta, quamvis Ecclesia plures habeat ut videmus in praxi. 293

Praxis tamen, ut t. etiam ibi ait Flamin. habet ut affigatur copia integra ipsarum litterarum, ut fuit factum in dicta Mediolanen. beneficii quo pacto pinguis adimpletur forma dictae constitutionis. Sicut t. etiam pinguis adimpleretur, affigendo ipsummet originale, ut fuit resolutum in causa Legionen. praefationum, vnde decimo Martij. 1594. coram D. Pamphilio, ut in sequenti decisione. Dixerunt Dominus gratiam si neutri obtentam de anno 1587. per Ferdinandum de Palacios non esse iustificatam quantum ad vacationem ex persona Guterrij ob contractum matrimonium, quia constat ipsum antea, valide resignasse praetimonium, de quibus agitur ad favorem Gabrielis de Couarruias, quae resignatio cum habuerit effectum, sequuta etiam possessione resignatarii, & fuerit firmiter publicata, etiam cum affixione ipsiusmet originalis, & sic pinguis & perfectius adimplendo formam constitutionis Gregorianae, quae contentatur affixione simplicis transumpti, ad notata per las. in l. si quis mihi bona g. coram, in 2. notab. ff. de acquiren. hered. abdicavit a resignante omne ius, & possessionem, ita ut penes ipsum nihil remanserit, quod tempore contracti matrimonij ex eius persona potuerit vacare, iuxta notata per Ioannem Andream, & alios in cap. solliciti, de restit. spoliar. Cassadorum dec. 4. eodem tit. & dec. 2. de renun. & tanto magis non aliter iustificato iure ipsius Guterrij, quod cum non fuerit triennis pacificus possessor, debuit iustificari per Ferdinandum, qui illud alias impugnauit, & modo ex eo agit ad canonizationem gratiae contra tertium possessorem non habentem ius a Guterrio, quo casu non sufficit iustificatio vacationis de facto, sed probandum est ius actoris, ut tra-

dit *Egidius decif. 112.* & *Cassad. 2. de causa possessor. & propriet.* alia deducta contra istam gratiam. Domini resolverunt particulariter discutienda, si opus erit.

299 Septimo *†* apparet publicationem, & apprehensionem, seu petitionem possessionis in tempore esse partem resignationis, & sic qui nititur resignatione, id probare debet, ut saepe fuit resolutum in Rota & particulariter in dict. Spolet. beneficiorum, 28. Iunii 1595. coram D. Mantica supra adducta 5. p. c. 1. n. 92. & in vna Abulen. beneficij de Monueltran. 30. Octobr. 1595. coram D. Blanch. ut in decif. seq. Fuit per Dominos resolutum, gratiam ultimo loco per Ferdinandum obventam illi suffragari, & esse iustificatam, nam quoad vacationem per obitum Caroli de mense Iunii, cum non agatur ad effectum reservationis, satis probari per testes de publica voce & fama, *Pur. dec. 266. lib. 3. dec. 75. Guidob. dec. 145. habilitates etiam Ferdinandi.* Domini habuerunt satis pro probatis, non publicationem resignationis probare, non tenetur, cum non ex hoc cap. sed per obitum Caroli impetraverit id. Alvarius si resignatione nititur, illam tenetur ostendere cum suis qualitatibus requisitis, ut fuit resolutum coram sanctissimo Domino nostro in causa Calagurri. *Thesauraria, & postea in pluribus causis in Rota. valor beneficij, de quo agitur, satis est iustificatus per testes, de quibus in sum. Ferd. num. 5. qui bene deponunt de publica voce & fama, quae sufficit, Egid. dec. 675. Pur. 29. lib. 1. Caput aq. dec. 277. p. 1. quo vero ad valorem obventorum, ille satis videtur probatus, nam quoad duo beneficia existentia in dioecesi Hispal. testes num. 6. bene probant, quia sapius Rota tenuit, iuxta decif. Egid. 624. sufficere qualemqualem probationem etiam semiplena minorem, in casu autem isto ultra unum testem de fama adest adminiculum alterius testis deponentis de ascensu ad valorem 130. vel 140. ducatorum in circa. Id etiam putaverunt Domini circa alia beneficia Corduben. Burgen. Gien. dioecesis ex eisdem rationibus, & autoritatib. Quod autem beneficium de quo agitur, pariter non requirat residentiam, satis ex eo probatum videtur, quod testes dicunt esse beneficium simplex, quia omnia beneficia presuntur simplicia, *Egid. dec. 766. Staph. de statu & qual. benef. in pr. & fuit resolutum 1571. in vna Calagur. congruarum, coram bon. mem. Oradino, & per consequens de consuetudine personalem residentiam non requirit, Doct. in c. fi. de cler. no. resid. quo ad pensionem illam non est iustificanda, quia regula de valore non loquitur de pensionibus, & placuit Dominis, quod etiam si non iustificetur, per hanc gratiam non redditur nulla, quia si illam Ferdinand. non obtinet, facilius Papa gratiam concessisset, de valore beneficiorum, ad quae ius sibi competit, esse alias agendum. Non obstat, quod novum prouiso suppleat tantum defectum litis narrata in prima gratia, non autem alias surreptiones, quia procederent allegata, si Papa processisset reuolando primam gratiam in forma perinde valere, secus quando concedit novam gratiam, tunc enim sufficit illam verificare de facto, *Paleor. 338. & in omnibus, & per omnia indicatur, ac si esset prima gratia, &c.***

600 Idem *†* in causa Zamoren. beneficij de Morales 28. Iun. 1576. coram D. meo Corduba, in qua fuit resolutum, P. qui viuitur cessione sibi facta per Hieronymum teneri docere de illius publicatione intra tempus constitutionis, nempe 9. menses a die data, quod non probauit, quia publicatio facta fuit 20. Iul. 1592. & sic longe post tempus legitimum 9. mensium a die data, quae est 10. Calend. Octobr. 1591. Nec obstat impedimentum sedis vacantis, quo tempore literae non potuerunt expe-

diri, imputet enim sibi, si illas saltem in intermedio Pontificatu Innocen. non expeditur. Minus obstat, quod non tenebatur, ex quo non aderat sufficiens tempus, iuxta decif. *Egid. 83. qui haec rationem potius in ipsam domini retorquebant, ex quo post assumptionem sanctissimi domini nostri aderam 4. menses, quibus poterat, & literas expedire, & illas in partibus publicare, & diuersum est in fatalibus, ex quibus subducitur totum tempus sedis vacantis, quia illo tempore litigari non potest, cum ius non reddatur in proposito vero in principio Pontificatus potuerunt literae expediri, & tempore sedis vacantis publicari, quare impedimentum superueniens non excusat illum, qui se arctauit, & intrat etiam aliud motuum de petitione possessionis, quae peti debet infra dict. tempus: nec refragatur commissio admissionis ad causam pro interesse sub die 4. Maj. 1592. coram D. Giffio, & quod procederet ad executionem literarum, prout iuris esset, & deinde facta citatio ad videndum proce- dit, iuxta formam commissionis, quia illa non potest deseruire pro petitione possessionis, iuxta constitutionem, secundum quam petenda est instanter, & copulative cum petitione executionis literarum, ut fuit resolutum in causa Aretina commenda 16. Februar. 1596. coram Dom. Lita.*

Quod *†* etiam procedit in gratia, & impetratio- 301 ne ob non publicationem, ut patet ex d. *congr. vers. illorum vero, Flamin. Paris. d. lib. 11. quest. 4. numero 25.* & fuit resolutum in vna Telefina beneficij, ultim. Ianuarij 1594. coram Do. Seraphino, in qua fuit dictum, Gratiam, quae pendet a resignatione prius obventa, & non publicata, esse quoque publicandam, ut cauetur in constitutione Gregor. XIII. & qui nititur hac gratia, debere docere eam esse validam, quod sine publicatione fieri nequit, ex d. constitutione, idem enim est iudicandum de eo, qui impetrat ob non publicationem, quod de primo impetrante ex causa resignationis, quod pluries fuit in Rota resolutum, &c.

Et *†* publicatio probari potest, non solum instru- 302 mento authentico nempe a notario testibus nominatim expressis confecto, *Flam. d. lib. 11. q. 6. n. 65. & q. 14. n. 40.* Sed *†* etiam testibus, *l. in exercendis. C. de fide instrum. ut in illa Abulen. canonizatus 16. Iunii 1589. coram D. Giffio supra adducta 7. p. cap. 1. n. 47. de qua Flam. d. q. 6. n. 69. & q. 14. n. 48.*

Publicatio *†* vero facta extra tempus constitutio- 304 nis non suffragatur, ut in d. Zamoren. beneficij, nec restitutio obtenta ad publicandum, si fuit impetrata lite pendente, & de ea non facta mentione, ut in vna Placen. capell. 16. Februar. 1598. coram Domino Pamphilio, in qua visum fuit dominis, Gratiam Angelis non esse iustificatam quoad publicationem, cum sit facta extra tempus constitutionis, & restitutio postea obtenta ad publicandum non suffragatur vii impetrata lite pendente coram Ordinario, de qua non fuit facta mentio cap. primo ut lite pendente cap. causam, question. secunda de testib. *Feli. cap. ceterum, sub numero 2. de rescript. & alias fuit dictum in hac causa coram D. Penna. De pendencia autem litis non dubitabant, quia purificata per ordinarium, vii executorem gratia Aug. in forma dignum, potius idem ordinarius ex propria iurisdictione ad instantiam praesentis cognoscere de inualiditate, seu surreptione prouisionis Apostolicae, iuxta not. in cap. cum venissent de iudic. cum allegatis per Gabr. consilio 182. numero 15. lib. 2. & ex obseruantia Rota non dicitur constare de non iure colligantis, ut intret limitatio *Egid. decif. 249. G. Abr. concl. 4. de iud. num. 39. donec de eo doceri potest, &c. quod maxime procedit, ubi tempore impetrationis erat in actio**

etis oppositum de nullitate ob non publicationem, Oldr. conf. 229. n. 5. &c.

Id tamen quod debebat doceri de publicatione; &c. hodie stante dicta constitutione Gregorij Decimotertij tantum procedit quando resignatarius agit ad canonizationem suæ gratiæ, secus quando non vult suam gratiam canonizare, sed tantum nititur excludere vacationem per obitum, de qua in gratia aduersarii, vt fuit resolutum in vna Mediolanen. præposituræ, 28. Iunij, 1589. coram D. Plato. vt in sequen. decisione fuit resolutum, gratiam Si neutri, produclam per D. Carpanum non intrare. Cum enim gratia Si neutri recipiat duplicem conditionem, alteram scilicet, vt beneficium vacet, alteram, vt neutri colligantium ius competat, Rota decif. 24. de rescript. in nouis, Puteus 48. num. 4. lib. 1. incumbit Carpano agenti, & gratiam producenti, utranque, conditionem verificare, Caputa quensis decif. 30. lib. 2. at ipse Carpanus neutrum harum conditionum verificat, nam quod attinet ad vacationem, si vult capere vacationem ob non publicationem resignationis, iam fuit resolutum, eum non esse in probatis, si vero vult capere vacationem ob promotionem Lelij Morelij resignantis ad Episcopatum, constat, huiusmodi vacationem intrare non posse. Ex quo etiam ex confessione Carpani constat, Lelium Morellum resignasse præposituram ante promotionem. Non obstat, quod dicitur, Garimbertum resignatarium ex quo opponit de resignatione ante promotionem facta, debere docere de resignationem valida, & sic publicata, iuxta resolutionem factam coram Illustr. Aldobrandino in Calagurritana Thesauraria, 4. Febr. 1579. quia dicebant Domini, illam decisionem procedere, secundum illa tempora, quibus vigente constitutione Pij V. de publicandis resignationibus, non facta publicatione, remanebat ius apud resignantem, unde si postea resignans matrimonium contraxisset, vel fuisset ad Episcopatum promotus, tunc temporis beneficium non per resignationem, sed per contrahendum matrimonium, aut per promotionem vacabat: quapropter iure merito qui volebat inherere vacationi per resignationem, tenebatur docere de resignatione valida acta, vt peream fuisset ius abdicatum a resignante, at postquam per Greg. constitutionem fuit dispositum, quod non facta publicatione, nihilominus beneficium statim ab ipsa primæ resignatione vacet ad probandum vacationem per resignationem, non est amplius necesse docere de publicatione. Quia siue fuerit publicata resignatio, siue non satis est, quod beneficium vacauit per resignationem, ita vt non possit amplius, siue per promotionem, siue alias vacare. Nec ad rem facit, quod potuerit resignatio esse nulla ex alia causa, quam ob non publicationem, & propterea tam facta, quam non facta publicatione posse vacare beneficium per promotionem, nisi doceatur, quod resignatio ex aliis causis fuerit valida. Nam responsum fuit, quod constitutio Greg. inducit vacationem beneficiorum resignatorum, non facta publicatione, etiam si alias resignationes nulla atque inualide forent, quare, si præsupponimus, non fuisse factam publicationem, non est tractandum de validitate, & inualiditate resignationis, quia siue alias valida, siue inualida fuerit, vacat beneficium per ipsam resignationem, nec ius ali-quod remanere potest penes resignantem, vt ostendunt apertè verba constitutionis, si vero præsupponimus factam fuisse publicationem tempore debito, tunc Garimbertus reus & possessor non est grauandus onere probationis, sed Carpanus agens, & obiciens nullitatem, tenebitur illam verificare, ad tradita per Mohed. dec. 130. sepe, ac sepius.

Idem t in causa Placentina capellan. Angelorum

21. Octobris 1594. coram Domino penna, in qua fuit decifum, quod impugnanti resignationem, ex eo quod conditio apposta, dummodo patronorum ad id accederet assensus, non fuerit verificata, & sic in negatiua ista se fundanti incumbit onus eam concludenter probandi contra reum, & possessorem, quinimo non probata negatiua, non præstiti consensu, effectus resignations vsque ad obitum resignantis sine reclamatione, aut contradistione patronorum faciebat illum præsumi, & opponens anteriorem resignationem ad excludendum vacationem per obitum in terminis constitutionis Gregorianæ, non teneatur docere de publicatione, cum resignatio etiam non publicata & nulla, inducat vacationem, quidquid alias dicendum foret in terminis constitutionis Pij V. vnde sepe Rota decreuit, & præsertim in Mediolan. præposituræ 28. Iun. 1589. coram Illustris. Plato, quod procedit etiam si resignatio non publicata, alias nulla esset, vt in §. quod si quidquam, sufficitque reo excludere prætentam vacationem per obitum, ex quo aduersarius non capit alium vacandi modum, præsertim cum reus, & possessor, non teneretur aliquid iustificare.

Idem t etiam fuit resolutum in d. Abulen. beneficij de Mombeltran coram D. Blächeto 24. Ian. 1596. fuit tamen dictum, quod ad excludendum vacationem per obitum contra actorem qui probauit intentionem suam, debet in ceteris iustificari resignatio, etiā per reum & possessorem, quia possunt dari plures casus, quod per resignationem, etiam publicatam, non sit abdicatum ius a resignante, &c. vt sequenti decisione, Fuit per dominos resolutum, resignationem Caroli obflare Ferdinando, etiam si de publicatione non doceatur, dummodo in ceteris iustificetur, non enim tenetur resignatarius, qui non agit ad canonizationem suæ gratiæ, sed tantum nititur excludere vacationem per obitum post constitutionem Gregor. de publican. docere de publicatione resignationis, quia siue fuerit publicata, siue non publicata, semper excluditur vacatio per obitum, cum ius omne fuerit abdicatum a resignante, prout fuit decifum in causa Mediolanen. præposituræ coram Illustrissimo Plato, & alia Placentina coram Domino Penna, quibus non obstat decisiones in causa Calagurritana thesauraria coram sanctissimo domino nostro, & Salamanina coram D. Bubalo, quia procedunt iuxta terminos constitutionis Pij V. per quam annullabatur resignatio, non facta publicatione, & ius remanebat penes resignantem, ideo probatio obitu resignantis, qui allegabat resignationem, tenebatur docere de illius publicatione secus in hoc casu, in quo ad elidendum probationem actoris impetrantis beneficium per obitum deducitur resignatio. Sed quia possunt dari plures casus, quod resignatio, etiam publicata patitur tales defectus, per quos ius resignantis, non fuerit ab eo abdicatum, iuxta decisionem Putei 158. libro secundo ad hunc effectum tenetur Aluarus iustificare, taliter esse satisfactum menti resignantis, vt exclusa remaneat vacatio per obitum præcipue cum gratia sit in forma dignum, vnde de illius executione doceat oportet: nec hoc casu sibi suffragatur possessio ad exclusionem iuris actoris, quia cum actor probauerit intentionem suam, reus debet etiam ips probare suam exceptionem, leg. i. ff. de except. leg. quinquaginta. ff. de probation. Aymon. conf. 226. quæ in eo consistit, vt dictum est, quod ius fuerit omnino abdicatum a resignante, ita vt per eius obitum vacare non potuerit.

Rursus impetrans t ob non publicationem, tenetur istam negatiuam plenè, & concludenter probare, tanquam fundamentum suæ gratiæ, vt fuit resolutum per Rotam in pluribus causis relatis per Fla-

min. Parif. d. lib. 11. q. 6. n. 71. & q. 10. num. 3. & seq. 14. num. 5.

309 Et ratio est, & nam negativa debet plene probari per eum qui in ea se fundat, siue agendo, siue excipiendo, in illis, ubi Bart. & las. ff. de verb. oblig. Herculani late in tract. de negativa proban. Puteus decis. 39 lib. 2. Bernar. Diaz reg. 488. Anto. Gabr. de probatio. conclus. 6. & Mascard. de probatio. conclus. 1092. & pacianus lib. 1. cap. 51. a numero. 28. Zauillos quest. 145. Rota in vna Cremonen. monasterij 19. Decembr. 1583. coram sanctissimo Clemente VIII. & in vna Virdunen. canonicatus 19. Iunij 1589. coram Domino Gipsio. Et ita in terminis late tradit Flamin. Parif. dict. q. 14. sequitur prosper de Augustino supra.

310 Et fuit resolutum & in d. Mediolanen. præposituræ coram D. Plato 17. Aprilis 1589. nempe, Quod impetrans tenetur verificare vacationem narratam ob non publicationem, & requiritur concludens probatio, nec potest se inuare, ex eo quod alias vacet per promotionem, quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam.

311 Et in vna Aretina parochialis 25. Iun. 159. coram Domino Orano, quæ sic ait, Domini ienerunt gratiam Pyrrhi non esse iustificatam, quia non probauit, quod Sebastianus fuit de ista parochiali pronissus, non facto concursu, ita quod pronissio sit nulla, & parochialis, adhuc vacet per obitum Laurentij Bosci, quod tamen concludenter probare debet, cum sit fundamentum sue impetrationis, ad tradita per Bart. & alios, in leg. in illa. ff. de verb. oblig. Craueta conf. 112. num. 6. & fuit in terminis resolutum coram me in vna Salamantina prætense parochialis 21. huius, a pari enim procedit cum eo, qui impetrat ob non promotionem, nam debet non promotio probari, ut nouissime tenuit Rota coram D. Seraphino in 5. Marci Abbatia, & cum eo qui impetrat propter non publicationem, ut fuit dictum in vna Bononien. canonicatus coram D. Pamphilio. Et conducunt tradita supra 6. p. capit. 2. a numero 275.

312 Et id & ait Flamin. Parif. d. q. 15. num. 50. in tantum esse verum, ut etiam post probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem, detur manu-tentio resignatario, non obstante constitutione, ut fuit resolutum in Rota in vna Asculana coram D. Blancheto 28. Iun. 1589.

313 Et illud maxime procedit, & quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, quia ex triennali possessione præsumitur publicatio, ut fuit resolutum in vna Placentina applicationis fructuum 24. Feb. 1584. coram D. Bubalo, & 3. Iun. eiusdem anni coram D. Orano, & nouissime in vna Ripana beneficij 15. Decemb. 1599. coram D. Sacrato, in qua fuit dictum, Triennemalem possessorē præsumi publicasse, & fecisse omnia necessaria requisita in d. constitutione, &c. Fla. par. d. q. 14. a n. 26.

314 Quæ tamen præsumptio & non habebat locum in spolio, quando resignans in terminis constitutionis vij. Vagebat spolio contra resignatarium, qui non docebat de publicatione, ut tenuit Rota in vna Auximana parochialis 14. Janu. 1585. coram D. Bravo, & in Casaraugustana parochialis 13. Nouemb. eiusdem anni coram D. Robusterio, & in Vergomen. parochialis 28. Februarij coram domino Cantucio, & in Abulen. præstimoniorum 10. Octob. 1587. coram Domino Comitulo, & in dict. Abulen. canonicatus 16. Iun. 1589. coram D. Gipsio adducta 7. p. cap. 1. nu.

47. Flamin. Parif. d. q. 14. num. 31. & Prosper de Augustino supra.

Nam nec triennalis, & nec allegatio Lapi habet locum in spolio. Sarnen. de triennali. q. 11. Cassiad. decis. 5. de restitutione spoliati. Simoneta decis. 37. Puteus decis. 10. de allegatione Lapi, & fuit resolutum in causa Lucana S. Annæ 7. Febr. & 4. Martij 1558. coram D. Chifanen. & in d. Casaraugustana, & Bergomen. Flam. dict. quest. 14. numero 32. & quest. 6. numero 108.

Et quibus modis possit probari & huiusmodi negatiua non publicationis, tradit Flam. Parif. d. quest. 14. a num. 56. & prosper de Augustino supra ad fi. & in d. Ripana beneficij 17. April. 1600. coram D. Sacrato fuit resolutum, Quod negatiua non publicationis, non probatur, nisi per confessionem partis, vel probatio quod literæ non fuerunt expeditæ intra tempus ad publicandum, &c.

Et & idem est, quando fuerunt expeditæ intra tempus datum ad publicandum, ad finem tamen termini ita ut non potuerunt deferri in tempore ad locum, ubi erat facienda publicatio, ut fuit resolutum in vna Salamantina pensionis 27. Iun. 1584. & in vna Oxomen. scholasticæ 9. Febr. 1590. coram D. Bubalo, Flam. ibi, d. n. 56. & 57.

Et negatiua & non expeditionis literarum probatur ex diligentis factis in Cancellaria, Camera, & registro secreto parte citata, ut in illa Vercellen. supra relata, n. 269. conducunt tradita per pacianum supra, cap. 44. & seq.

Addo, non publicationis & negatiuum probari ex non petitione possessionis infra tempus, & ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit resignatarius collationem, sine qua possessio iudicari non potest, nam constitutio intelligitur de valida possessione, & apprehensio possessionis sine collatione nulla est, cap. 2. ne sede vacante, c. pastoralis de priuileg. Abb. in cap. cum iam dudum, de præben. Rebut. in praxi, tit. de missione in possessionem, num. 7. & 8. Ita resolutum in causa lacer. portionis 14. Maij sex Iun. 1593. coram D. Orano his verbis. Constitutum est bulla felic. record. Greg. XIII. de publican. resignationibus, quod beneficiorum resignatorum, ultra montes existentium ne dum intra nouē menses a data concessionis publicatio, sed etiam possessionis eorum apprehensio fiat: cum igitur Petrus Masso impetrasset portionem, de qua agitur, tanquam vacantem, ex causa intra tempus ordinatum non publicatæ per Ioannem Romero resignationis, neque acceptæ illius possessionis, dubitatum fuit, an impetratio esset iustificata. Et domini habuerunt eam in omnibus pro iustificata, nam quoad defectum publicationis, cum appareat literas resignationis fuisse in forma dignum expeditas, vigore illarum resignationis collationem post duos menses extra dictos 9. menses, factam impossibile est, quod fuerit in tempore facta publicatio, & apprehensa eius possessio, maxime, quo constitutio de publican. intelligitur de validis resignationibus. ut fuit resolutum in vna Calagurritana prioratus coram D. Blächerio, resignatio autē non potest iudicari valida ante collationē, quia potest esse, quod ex aliqua causa gratia habēs non sit capax collationis, & apprehensio possessionis sine collatione est nulla. c. 2. ne sede vacante, c. pastoralis de priuileg. Abb. in c. cum iam dudum de præben. Reb. in praxi, tit. de missione in possessionem. n. 7. & 8. &c. Fuit etiam resolutum in causa Leod. canonicatus coram D. Paphilio 23. Maij 1597. & fuit confirmata 26. Ian. 1598. coram eodem, & vide dicta supra 6. par. c. 2. n. 56.

In qua

321 In qua Leodien. fuit t̄ etiam resolutum intrare vacationem, ex d. constitutione, si non est petita possessio infra tempus d. constitutionis, etiam quod resignatio, alias fuerit nulla, & idem fuit resolutum in d. Aretina commendæ 16. Febr. 1596, & Gerunden. beneficiorum 23. Febr. 1598. coram eodem D. Pamphilio, nec esse satisfactum d. constitutioni per presentationem commissionis super executione literarum, & petitionem executionis earum, nisi copulatiue etiam concurrat, quod possessio instanter petatur, vt fuit etiam resolutum in d. Zamoren. beneficij de Morales supra relata, n. 300.

322 Et in t̄ d. Leodien. 15. Nouembr. 1596. coram D. Penna fuit resolutum, *Non satisfieri dict. constitutioni per mandatum de immitendo, datum in ipsa collatione, seu purificatione gratia in forma dignum, maxime quia huiusmodi mandatum est pars ipsius prouisionis, &c.*

323 Sed prædicta resolutio, t̄ quatenus ait non publicationis negatiuum probari, ex eo quod infra tempus datum ad publicandum, non habuit resignatarius collationem, nam constituto intelligitur de valida possessione, &c. difficultatem patitur. Primo, ex eo quod docet Flamin. Parif. d. lib. 12. quest. 7. numer. 89. quod si literæ resignationis sunt nullæ ob surreptionem, quas resignatarius publicauit, & post publicationem habuisset gratiam perinde valere, sufficit illa publicatio, & non est opus alia, & in praxi constat multas resignationes inualidas publicari, & ex eis capi possessionem, & postea obtineri perinde valere, nec fieri aliam publicationem, &c. Quod confirmatur ex d. constitutione Greg. XIII. quæ vult resignationes, etiam nullas & inualidas, publicari, & ex eis apprehendi, seu peti possessionem, alias beneficium ipsa, ab ipsa statim prima resignatione vacare censeretur ob non seruatum formam d. constitutionis, &c. vt in vers. illaque.

324 Secundo, t̄ quia ex actu nullo amittitur, & acquiritur possessio. l. 1. § si vir uxori. ff. de acquir. posses. & ibi Dd. Tiracquel. de iure constituti. 3. par. 7. limitatione, Rota decis. 519. numero 2. & 612. numer. 2. par. 1. diuersum.

325 Et tex. t̄ in d. cap. 2. & in d. cap. pastoralis, Abbas, & Rebuff. allegati solum probant, quod capiens possessionem, sine titulo, & collatione est intrusus, & sic quod possessio sit mala, & illicita, & iniusta, non tamen nulla.

326 Ego dicerem t̄ prædictam resolutionem Rotæ procedere in casu, in quo loquitur, nempe quando resignatarius non habuit collationem nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore, & commissario deputato, tunc enim, etsi infra tempus apprehenderet possessionem, non satisfaceret d. constitutioni, quæ vult capi possessionem vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias, quod debet intelligi seruatis seruandis, atque adeo præuia collatione executoris, quando literæ sunt in forma dignum, seu alias in forma commissaria, cum sine collatione vigore talium literarum capi possessio non possit.

327 Quamuis t̄ ad publicationem non sit necessarium factam esse collationem ab executore, vt in vna Burgen. canonicatus 19. Ianuar. 1598. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, *Quod prouisus in forma dignum per resignationem publicans literas resignationis, ante collationem sibi factam per executorem, satisfaciat constitutioni de publicandis resignationibus, &c.* & facit decis. in dict. Abulen. canonicatus adducta 7. 2. Tom.

parte cap. 1. numero 47.

Atq̄ ubi virtute dictæ t̄ resignationis, & literarum Apostolicarum desuper confectarum facta esset prouisio, & collatio resignatario per executorem, & commissarium in eis deputatum, siue bene, siue male, siue valide, siue inualide, & successiue apprehensa esset possessio infra tempus datum in d. constitutione, non videtur illa intrare ex dictis.

Præterea, si probatur t̄ publicatio facta non debito tempore, præsumitur non fuisse facta alias debito tempore, ad decisionem Rotæ in causa Tolerana possessionis supra adductam 9. p. cap. 2. n. 330. & tradita infra vlt. par. c. 2. a n. 188.

330 Quod tamen procedit, t̄ dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium, seu de eius ordine, non alias secundum Rotam, vt in vna Palentina, & Oxomen. præstimoniorum 11. Martij 1594 coram D. Penna, quæ sic est accipienda, & ait sic, *Dubitaui de iustificatione gratia Didaci de Monterroso, & domini responderunt eam non fuisse iustificatam respectu vacationis narrata ob non publicationem, cum enim esset fundata in publicatione non facta, aut non facta debito tempore, id concludenter probare tenebatur, vt fuit decisum in causa Tullen. Abbatis factus coram sanctissimo. Didacus autem, licet produceret publicationem factam per D. Ludovicum Ronquillo, extra terminum nouem mensium, non habebat concludentem probationem, nam cum Ludovicus haberet prerogationem, & publicatio sit actus reiterabilis, possibilis erat alia, atque alia publicatio: hinc cessabat obiectio, quod productio tituli infelici probaret non adesse alium titulum, nam cum productio non esset facta a Ludovico, sed a Didaco, propterea non tollebat præsumptio alterius publicationis, Cassad. decis. vlt. num. 7. de procurator. Crescen. decis. 21. de probat. & in hanc sententiam eo potissimum nomine utum est, quia materia erat obiectiua, & Didacus agebat ad priuam. Ludovicum istis præstimoniis impetratis. ideo ne caderet a iure suo, præsumenda fuit pluralitas, licet alias non soleat præsumi. Cardin. in c. cum Ioannes de fide instrum. num. 1. Felin. cap. auditis. numer. 27. vers. limita ex dicto. de præscript. Neque eliciebatur probata inualiditas publicationis ex attestacione notarij asserentis se ad instantiam Ludovici eam fecisse, quia non creditur notario, non auctoritate attestanti de gestis coram se de tempore præterito, Craueta consil. 88. numero 21. Putens decis. 17. de fide instrumen. maxime cum attestatio illius notarij esset sine testibus, Crescen. decisio. quarta, numero primo de fide instrumen. Putens decisio. 5. numero 1. lib. 3.*

331 Sed est grauis t̄ difficultas, an d. constitutio obstat resignatario, qui non vult capere beneficium ex resignatione, sed ex alia vacatione, propter clausulas generales, siue præmissio, siue alio quouis modo, &c. iuxta supradicta, c. 1. a n. 21.

332 Et non t̄ obstat fuit per Rotam resolutum in causa Virdunen. canonicatus 13. Maij 1596. coram illusterrimo Pamphilio, vt in sequenti decisione, Domini non obstantibus, deductis steterunt in resolutis, quod gratia Arturi impediat canonizationem gratia Petri, quia quicquid dicendum sit, si esset restricta ad vacationem ex resignatione, & Arturus vellet capere canonicatum ex resignatione, quo casu dicendum esset de iure resignatis, & de resignatione valida, & publicata, vt loquitur decisiones allegatae pro Petro, tamē quia gratia non est restricta ad vacationem ex resignatione. Sed propter clausulas generales, siue præmissio, siue alio quouis modo, &c.

A A

capit. etiam vacationem per homicidium canonici, quam iuxta tex. in cap. in quibusdam de pœnis, Arturus pretendit; sufficit ei, quod resignatio narrata verificetur solum de facto, ut in decis. 1. de rescript. in novis, & 14. eodem in antiquis, Cassad. decis. 5. in principio de præbend. & in his terminis. Putem decis. 25. in fi. libro 3. & fuit resolutum in causa Placentina canonicatus, de anno 1559. coram Chisanen. & in decisione sub die 15. Martij, in hac causa facta, & ideo cum in hoc casu resignatio Jacobi satis dicatur de facto iustificata per illius exhibitionem, Agid. decis. 116. in fin. maxime cum resignans adhuc esset in possessione, & nondum constaret homicidium ab eo fuisse commissum, nisi præsumptiue ob defectum in purgatione sibi indicta, capite inter sollicitudines de purgatione canon. non est quærendum, an constet de iure resignantis, & de publicatione resignationis, & an constitutio Gregoriana de publican. annullat resignationes ab initio, ita ut medio tempore poterit acquiri ius Petro, iuxta decis. Cassadori 24. numero 7. super regulis, vel potius annullat non secuta publicatione, ut pendente tempore ad publican. non dicatur quæsum ius Petro, iuxta notata per Sarnen. in reg. de publican. quæst. 17. numero 6. cum aliis, in decisione allegatis, quia ista respiciunt validitatem ipsius resignationis, quando quis vult capere beneficium ex resignatione, in quibus terminis loquitur, & procedit constitutio de publicandis, non autem quando quis nitiur alia vacatione, ut fuit resolutum in causa Tuderina commenda 8. Iunij 1590. coram me, & tanto magis, quod dominis visum fuit constitutionem prædictam non annullare resignationes usque ab initio, quia licet ad differentiam regularum antiquarum, & constitutionis Pij V. inducat vacationem facta resignatione, absque eo quod ius redeat ad resignantem, prout redibat secundum constitutiones antiquas, tamen statuit novum modum vacandi ob non servatam formam constitutionis, qui novus modus vacandi repugnat annullationi ab initio, quæ induceret vacationem ex resignatione. Neque obstat, quod in §. quod si quicquam, &c. constitutio annullat gratiam ab ipsa statim prima resignatione, quia non loquitur de ipsa prima resignatione, quam in principio. dict. §. annullat, si in omnibus non sit servata forma constitut. sed loquitur de aliis resignationibus, cessionibus, & gratiis subsequentibus post primam resignationem, quas vult statim ab ipsa prima resignatione esse irritas, & inanes, ut clare colligitur ex eo, quod annullata prima resignatione subdit, nullaque alia gratia super huiusmodi beneficio, seu iure cesso iis, quibus concessa fuerit suffragetur, ultra quod in omnem eventum, ut dicitur in ultima decisione, constitutio in dict. §. quod si quicquam annullat resignationes, ubi constat, non fuisse servatam formam ibi præscriptam, quod in hoc casu non apparet, nec Petrus ostenderet, prout tenetur, cum excipiat de incurso constitutionis contra Arturum reum, & possessorem, qui nitiur sua possessione ad excludendum. Petrum actorem per non ius, ut fuit resolutum in causa Salamantina pensionis 15. Iunij 1582. coram D. Bualo, & alias sapius, quicquid alias dicendum sit, si Arturus fundaret se in sua resignatione, & illam allegaret ad excludendum. titulum Petri, prout loquuntur decisiones factæ in causa Calagurrutana thesauraria coram sanctissimo, & in causa Hispalen. Archidiaconatus de Reina coram D. Blancheto, & alia in contrarium allegata, ut bene declarat, bona memoria Bualus in dict. Salamantina. Quantum vero ad aliam constitutionem Pij V. de non admittendo, resignationibus allegatam contra provisionem Arturi, placuit responsio, datam dict. decisione, quod

loquatur de iis quib. de iure, vel consuetudine competitis admittendi resignationes, & conferunt auctoritate ordinaria, non autem comprehendat legatum, qui non iure ordinario sua legationis sed vigore indultus, & facultatis, sibi expresse, & specialiter concessa providendi de vacantibus per resignationem, etiam ex causa permutationis auctoritate Apostolica contulit, iuxta notata per glossam in capitulo si Apostolicæ, verb. legatus. de præbend. in 6. Butri. in capitulo penult in fin. de filiis presbyt. Gamb. de offic. legati, libro primo numero 40. vers. fallit, & numero 41. Quod dicitur ex provisione legati non fuisse quæsum ius Arturo obtinenti duo incompatibilia. capit. ordinarij. §. in conferendis, de officio ordinarij, in 6. tollitur ex facto, quia non constat de possessione pacifica Arturi, & adeo decretum dimittendi habita pacificata possessione, &c.

Sed ista decisio saluapace tibi non satisfacit, nec placet, ex vers. quod si quicquam d. constitutionis, ubi dicitur, quod non servata forma ibi præscripta omnes dispositiones, & gratiæ resignatorum, & cessorum beneficiorum, ac iurium, sint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia super eis resignatoriis suffragetur, sed ipsi inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia, quandoque obtinenda, illaque siue iura ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiam si illæ alias nullæ, & inualidæ essent, vacauisse, & vacare censeantur ex ipso, &c. cum ergo non facta publicatione resignationis, etiam alias nullæ, & inualidæ, gratia sit irrita, & inanis, &c. clare apparet resignatorium, non posse se iuuare clausulis generalibus illius. Et vide quæ circa dictam decisionem alias diximus supra 5. par. cap. 1. a n. 90.

Tandem aduertendum est, quando dicta constitutio Greg. de publican. non habet locum in beneficiis vacantibus per adeptionem aliorum, iuxta decretum opponi solum de dimittendo libere in manibus Sanctissimi intra duos menses, ut fuit resolutum in causa Feltren. parochialis 10. Nouemb. 1600. coram D. Lancelloto. Vbi t. respon. detur ad decisionem factam coram sanctissimo Clemente VII. in causa CæsarAugustana canonicatus 30. Martij 1579. quæ contrarium videbatur decidere, videlicet, quod loquatur in resignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adeptionem secundi iuxta decretum.

Et ratio prædictæ resolutionis est, quod respectu resignationum in manibus pape d. constitutio solum videtur loqui de resignationibus in fauorem arcando resignatorium ad publicationem intra tempus, de quo ibi à tempore datæ suæ gratiæ numerant. & non de resignationibus, seu dimissionibus simplicibus, maxime ex decreto, in quibus Papa potest libere, & quando cumque providere, quicquid velit Flam. Paris. d. lib. 11. quæst. 5. dub. 7. n. 48.

Quamvis t. respectu resignationum coram Ordinario, loquatur de resignationibus liberè, & simpliciter factis etiam coram Ordinario, qui non providit infra mensem, ita ut collatio fuerit deuoluta ad sedem Apostolicam, à qua prouidit tenebitur publice, ut in vers. de beneficiis autem, & fuit resolutum in d. Sabinen. beneficiorum, & Mediolanen. parochialis, de quibus supra n. 283. Flam. d. quæst. 5. 7. dub. n. 49. & 50.

Alia circa dict. constitutionem, t. videnda sunt per Flam. Paris. d. lib. 11. per totum. ubi late tractat istam materiam, adducendo resolutiones Rotæ, usque ad suum tempus in ea factas.

CAP. IV.

De Resignatione beneficiorum.

SUMMARIA.

*V*a autem beneficia renuntiatione facta ex causa permutationis, quae potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex ista causa, num. 1. & 2. & num. 1. referuntur agentes de materia permutationis beneficiorum, quamvis non debeant, nisi permutantibus conferri, num. 3. Adeo ut non solum expectantia, sed nec optio permutationis effectum impediatur, numero 4.

Cum beneficium valet renuntiatione facta, ex causa permutationis non potest ad illud redire renuntians, sine noua collatione, etiam si permutatio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effectum, num. 5. Quamvis contra teneant alij relati, num. 6. Nempe, quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possunt redire ad sua beneficia, absque noua collatione, quorum opinio tantum procedit in permutatione facta in manibus, Papa, nisi quando culpa eorum non habet effectum, n. 7. & seq. ubi ponitur decisio Rotae. Et ratio est, quia in permutatione facta coram Papa, si non habet effectum, ius non abdicatur a resignante, sicuti in resignatione in fauorem, & conditionali, n. 9. Non tamen potest, quis redire ad beneficium a se dimissum, ex eo, quod conpermutans decesserit ante factam ei collationem, quamvis superstes, cui fuit collatum beneficium conpermutantis, possit utrumque retinere illo decedente ante ipsius resignationem, numero 10.

Possunt omnia beneficia libere permutari, n. 11. non solum habita in titulum, sed etiam commendam, n. 12. Sed cum beneficia commendata sint affecta, non potest eorum permutatio fieri, nisi coram Papa, n. 13.

Et procedit etiam si pro duobus unum commutetur, si nihil aliud obstat, numero 14. & etiam si nondum adepti sit possessio, nam habens ius in re, non tamen possessionem, potest cum alio permutare, numero 15.

Permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis, n. 16. Et sic non potest fieri de iure ad rem, n. 17. nec de pensionibus, n. 18.

Si unus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio contra Gambardum, & a fortiori non valet permutatio facta cum beneficio siclo, numero 19.

Si duo litigarent super aliquo beneficio, etiam ab uno ex illo possessio, non posset coram Ordinario, ex causa concordiae fieri permutatio illius cum alio beneficio, numero 20.

Non valet permutatio pro tertio n. 21. & debet esse inter duos, non triangularis, vel quadrangularis, numero 22.

Ita demum beneficia possunt permutari, si cui unita non sint, nam beneficia unita permutari non possunt, n. 23. Quod potest intelligi primo de beneficiis unitis postquam unio sortita est effectum, n. 24. Sed beneficium unitum capitulo potest permutari cum alio Petri, ut hoc uniatur capitulo, & illud conferatur Petro, & c. n. 25. Et beneficia unita videntur posse permutari inter se, n. 26.

Secundo potest intelligi de beneficiis unitis, antequam unio sortiat effectum, quae etiam permutari non possunt, n. 27. non solum coram ordinario, sed etiam coram Papa: nam effectus unionis non tollitur per prouisio-

2. Tom.

nem Papa subsequenter, nisi sit facta motu proprio n. 28. & nisi permutatio, seu resignatio in fauorem fiat coram Papa cum narratiua unionis: nam tunc videtur suspendi pro illa vice, etsi non sit derogatum regule de iure quasito, n. 29. Et in resignationibus, seu permutationibus solet dari suspensio unionum, suspensionum, & aliarum gratiarum, n. 30. Et sic procedunt declarationes S. Congregat. adductae, numero 31.

An facta resignatione ex causa permutationis, seu in fauorem, non facta mentione, seu suspensione unionis, statim subintret unio, a n. 33. resoluitur negative, nisi sit facta scienter, quamvis in resignatione statim subintret: iuxta quae accipitur declarat. S. Cong. adducta, & c.

Ista procedunt in unione de beneficio certo, seu beneficiis certis, per quam acquiritur ius ad tale beneficium, saltem ad rem, n. 37. Vnio vero de beneficio primo vacaturo non capit beneficium resignatum ex causa permutationis, seu in fauorem, n. 38.

Et praedicta de plano procedunt in unione de beneficio, seu beneficiis certis simpliciter facta: unio vero de beneficiis etiam certis per cessum vel decessum facta non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorem, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum etiam in fauorem, num. 39. nam beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum, ut alteri conferri possint, & c. numero 40. Sed verius est, non valere talium beneficiorum resignationem in fauorem, seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione unionis, num. 41. & seq. ubi ponitur decisio Rotae: & si facta esset scienter, intraret statim unio, numero 43.

Permutatio debet fieri ex causa, nam ad eam iusta causa requiritur, quam Episcopus disquirere, & cognoscere debet, n. 44. An debeat fieri ex causa necessitatis, seu utilitatis Ecclesiae, an vero possit fieri ex sola expedientia, & utilitate personarum, a n. 45. Resoluitur posse fieri ex expedientia, & utilitate personarum, quae redundat in utilitatem Ecclesiae, quamvis ad hoc ut superior teneatur admittere permutationem, requiratur causa necessitatis, vel magna, & euidentis utilitatis Ecclesiae.

Permutatio facta absque ulla causa iusta, quae saltem redundet in utilitatem Ecclesiae, & ad eam saltem reducere pertineat, nulla est, si coram inferiore a Papa fiat: sufficeret tamen causa ex parte unius permutantium modo ex parte alterius non sit in damnum Ecclesiae considerabile, n. 49. Quod maxime procedit siante const. 58. Pj V. verum ad hoc, n. 50. ex qua, in illa const. 42. eiusdem, beneficia sic permutata coram ordinariis, absque iusta causa, manebunt tanquam vacantis reservata, & admiens suspensius, numero 51.

Non praesumitur in dubio permutatio facta ex iusta causa, nec creditur ordinario dicenti se facere illam iusta de causa, nisi probetur illa si non est facta cum causa cognitione, numero 52. Quamvis contrarium teneant Bellamera, & Ancharran. cuius sententia procedit, quando ordinariis in ipsa permutatione enuntiaret adhibuisse causa cognitionem, numero 53. Et pro praedicta doctrina fuit, quod cum regula sit, permutationes beneficiorum de iure fieri non posse, qui dicit fuisse factum ex causa, quo limitatur regula, debet probare causam, & c. numero 54. Facti etiam, quod assertioni iudicis non statim su-

AA 2

per causa, sine qua actum facere non potest, numero 55.

Permutatio debet fieri auctoritate superioris: & licet clerici inter se tractare de permutando valeant, per se tamen permutare beneficia nullo modo possunt, in. 56. alias permutatio propria auctoritate facta erit simoniaca, & sic nulla, num. 57. Et sua beneficia perdunt, qui ea sic permutant, quia illis priuantur per sententiam, n. 58. Ino ex Extravag. cum deestabile, de simonia, videntur illis priuari ipso iure, & incurrere excommunicationem, contra aliquos, n. 59.

Superior hic intelligitur non solum Papa, sed etiam Episcopus, n. 60. Et etiam coram Legato a latere possunt fieri permutationes, licet secus si non sit de latere, numero 61.

Improbatur Flaminius Parisus dubitans, an hodie Episcopi possint admittere permutationes beneficiorum, quia dicta constitutione 58. Py V. vers. adhuc expresse id conceditur ordinariis, & c. a num. 62. Et cessat iam dictum Mandosii, quod permutationes in manibus Papae tantum fieri poterant ex alia bulla Py V. n. 64.

Quid sit faciendum, quando beneficia, qua permutantur, sunt in duobus diocesis, remittitur ad glossam in capit. i. de rerum permutatione in 6. verb. collationem, & ibi Doctores, numero 65 & sententia gl. est communiter approbata, quam sequuntur relati, nu. 66.

An in permutatione beneficiorum inaequalium in valore coram ordinario possit auctoritate ipsius reservari pensio, seu refundi pecunia ad coequandas fructus, remissive, n. 67.

Episcopo inferior non potest permutationi auctoritatem prestare contra Sylvest. numero 68. & seq. nisi iurisdictionem haberet Episcopalem, aut id praescripisset, numero 70. Nec Episcopus habens ius conferendi beneficium in aliena diocesi, potest admittere resignationem illius, etiam ex causa permutationis, nu. 71.

Requiritur in permutatione consensus illorum, ad quos collatio, electio seu praesentatio pertinet, quamvis Episcopus totum debeat expedire, & c. n. 72.

An requiratur consensus omnium habentium eligere, praesentare, vel conferre, an vero sufficiat consensus maioris partis, remissive, n. 73.

Nec etiam vicarius Episcopi potest permutationes expedire, nisi mandatum habeat speciale, numero septuagesimo quarto.

An Capitulum sede vacante possit permutationis auctoritatem prestare a numero 75. Resolvitur posse, nisi beneficium spectaret ad provisionem Episcopi soli, sine capitulo, quamvis alij aliter teneant. Sed si Episcopus admisisset resignationem ex causa permutationis de beneficiis ad eius collationem spectantibus, & antequam conferret decederet, posset Capitulum illa compermutantibus conferre, numero 81.

Nec etiam Episcopus potest permutationem expedire, si beneficia sunt reservata, quorum permutationi solum Papa auctoritatem interponit, numero 82. pro quo allegatur extravagans execrabilis de praeben. vers. inhibentes, sed non multum facit, numero 83. Verum tamen est, quia de beneficiis reservatis inferior non potest se intrudere, & c. numero 84.

Post resignationem, qua in permutatione debet intervenire, a superiori admissam requiritur collatio beneficiorum sic vacantium, n. 85.

An sufficeret, si praesentibus permutare volentibus, & petentibus renuntiationem admitti, & collationem fieri Episcopus dicat placet nobis & permittimus, a numero 86. Resolvitur non sufficere, sed opus esse, quod fiat expressa renuntiatione, & collatio contra Bellam. & c.

Cum coram Papa sit permutatio debent permutantes de aliis beneficiis obtinere, & de qualitatibus beneficii, alias exprimendis mentionem facere, num. 89. & 90. & idem erit in permutatione facta coram Legato, num. 92. Quamvis aliqui teneant contrarium, quia hic non est inpetratio, nec collatio simpliciter facta, sed ob causam permutationis, numero 93, cuius rationem respondetur, numero 94. Nec obstat alia ratio, quod in permutatione collatio non est gratuita, & libera, sed necessaria, nam admissio non est necessaria, numero 95.

Ex ista ratione videbatur, non esse necessariam mentionem obtentorum in provisione de parochiali, qua a Papa sit electio in concursu ab ordinario, nam est illi debita collatio, n. 96. Sicut etiam in institutione praesentati facta a Papa, non est necessaria mentio obtentorum, n. 97. Nihilominus in provisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium, n. 98.

In permutatione facta coram Ordinario, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut nec in alia provisione ab eo facta, n. 99.

Quia superioris auctoritas fraudis suspicionem tollit, nec delictum praesumendum est, permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione praesensisse credendum est, numero 100. nisi in contrarium vergeant coniecturae, n. 101. Sed coniecturae istae, quas adducunt Doctores citati, militent respectu expectantium, quando erant expectantiae, nunc autem cum non adsint expectantes, quia sunt sublati per Concilium, ista coniectura fraudis permutationum videtur cessare, numero 102.

Vacant etiam ut cap. preced. in princip. diximus, beneficia renuntiatione facta ex causa ex causa permutationis, de qua materia permutationis beneficiorum ultra ordinarios, in tit. de rerum permutatione in Decretal. Sexto, & Clem. sunt tract. Feder. de Senis, & P. de V. Valdis, de Perusio, & Egidij Bellameræ, late etiam scripsit Gambarus super tit. de rerum permutatione in 6. qui omnes habentur in 15 tom. tract. novorum, parte prima, & Rebuff. in praxi tit. de permutatione, & Ioann. Nicol. Gimon. in Enchirid. benefic. titulo quinto de permutatione benefic. & Ioann. Nicol. Delphinus de iure patronat. libro secundus ex numero 135. Corra. de benefic. parte cap. 9. Rotund. benefic. ex cap. 31. cum seq. Mandosii de signatura gratis, tit. de permutatione, Barthol. Vgolinus de simonia, tab. 1. cap. 27. per totum, D. Anton. in summ. Theolog. p. 3. tit. 15. cap. 3. Sylvest. verb. permutatio 2. & alij Summistae eodem verb. Lessius de iustit. & iure, libro 2. cap. 34. dub. 36. & cap. 35. dub. 17. & Suarez de relig. tractat. 3. libro 4. cap. 31. 32. 33. & 34. Azor instit. moralium, par. 2. libro 7. cap. 29. & 30. & Tuschus a conclusio. 303. littera P.

Vacant ergo beneficia etiam renuntiatione ex causa permutationis, quae potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex causa permutationis, ut constat ex cap. i. de rerum permutat. in 6. & Clem. i. eodem tit. & ibi Imola, Bonif. num. 22. & a num. 87. & Dd. & Petr. de Perusio d. tract. de permutat. benefic. ult. p. num. 56. alias 90. Gamb. d. cap. i. de rerum permutat. in 6. num

numero 4. Cerola in praxi Episcopali 2. p. verb. renun-
tatio, §. 3. Cechus de benef. & pensio. Eccles. cap. 2. nu-
mero 2. vers. 11. & formularium instrumentorum, pag.
mibi 334 & ubi ponitur collatio ex causa permutationis.

- 3 Quamvis non debeant nisi permutantibus bene-
ficia, ex ista causa resignata conferri, d. cap. 1. & dist.
4 Clem. 1. Adeo tamen quidem, ut non solum expectatiua, sed
nec optio permutationis effectum impediatur, d. cap.
1. Feder. 9. 28. Card. in d. Clem. 1. q. 16. & Bonif. n. 60.
Bellam. d. tract. 7. p. q. 2. & 12. p. q. vlt. P. de Perusio la-
te vlt. p. q. vlt. a. num. 57. alias 92. Gamb. d. c. 1. numero
43. Corraf. d. c. 9. num. 9. Gim. dicens receptam com-
muniter, d. tit. 5. c. 10. num. 3. Ioan. Nicol. Delphinus
d. lib. 2. q. 16. a. num. 56. Rota decif. 1. de rerum permuta-
tio. in nouis in addit. nu. 7. Feder. consil. 211. numer. 14.
Bursat. consil. 351. num. 6. li. 4. Pet. Greg. de benef. c. 39.
num. 4. Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 2. q. 20. num. 2.
Azor cap. 30. q. 7. & vide Gigan. de pensio. q. 63. nume-
ro 4.

Vnde cum beneficium t vacet renuntiatione fa-
cta ex causa permutationis, non poterit ad illud re-
dire renuntians sine noua collatione, etiam si permuta-
tio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effe-
ctum, ita glo. in cap. penul. de rerum permutat. Do-
min. in d. c. 1. numero 21. & ibi Prob. ad Monach. a. nu-
mero 14. Felin. in c. cum venerabilis. num. 11. de excep.
& in c. cum ex officio. in fi. de prescrip. Aufser. ad Ca-
pellam Tolof. decif. 261. Selua de benef. 3. p. q. 24. Bel-
lam. d. tract. 11. p. q. 3. Petr. de Perusio 6. p. ex num. 51.
alias 84. Gamb. in d. c. ex num. 62. Rebus. d. tit. de per-
mutat. numer. 11. & 16. & de pacificis posses. numer. 166.
alias 145. Corraf. d. 1. p. c. 8. numer. 9. Ioan. Nicol. Gi-
mon. d. tit. 5. c. 14. ex nume. 5. Ioan. Nicol. Delphin. d.
libro 2. q. 6. num. 146. Mascar. de probatio. conclus. 1401.
num. 3. & Rota decif. 3. in antiquior. & 9. & vlt. in an-
tiq. de rerum permutat. & 1. & 4. in nouis eod. tit. &
1. de filiis presbyt. etiam in nouis in fine, quæ dicit, quod
noua collatio debet fieri per superiorem habentem
ad hoc potestatem, & sic per Papam, si beneficia sunt
referuata, alias per Ordinarium collatorem, ut in-
quit Francus statim citandus, casu quo sit necessaria
noua collatio: & idem fuit resolutum in illa Gerund.
permutationis, coram domino Lita 5. Iulij 1593. supra
adducta cap. preceden. num. 20. & est videnda in pro-
posito.

- 6 Quamvis t contrarium teneant Ioan. Andr. &
Francus cum aliis, quos refert in d. c. 1. de rerum per-
mutat. in 6. numero 11. Feder. quæst. 8. dicens opinionem
Ioan. Andr. æquior, quia per eam vitatur circui-
tus, & incommoda beneficiorum, & Bonif. in d. Clem.
1. num. 96. & Papaz in additione ad decif. 4. de renunt.
in nouis, numero 10. & additio vlt. ad d. decif. 1. de re-
rum permutat. in nouis, Rosin. de benef. c. 38. & Duare.
libro 8. cap. 3. Mandos. d. tit. de permut. vers. clausula,
ut alteri, Flamin. Paris. libro 1. quæst. 14. numero 12.
Zauuallos q. 561. a. numero 6. & D. Frechilla in rubrica
de renuntiat. numero 51. & de excommunic. 5. art. 2. p.
numero 9. qui alios refert, & dicunt, quod si per-
mutatio non habuit effectum, permutantes possunt
redire ad sua beneficia, absque noua collatione, &
Azor d. capitulo 29. q. 21. & Lessius dist. cap. 34. nume-
ro 195.

Quorum opinio tantum t procedet in permutatio-
ne facta in manibus Papæ, tunc enim si permutatio
non habet effectum, potest permutans sine noua col-
latione redire ad suum beneficium, ut in d. c. 4. de re-
rum permutat. alias 293. & 2. de renuntiat. alias 67. in
2. Tom.

antiq. & fuit resolutum in causa Salamantina pensio-
nis 8. Iunij 1585. coram D. Bualo nisi quando culpa
eius non habet effectum, ut in eadem causa 13. Iunij
1586. & diximus ca. preceden. a. n. 30. quamvis eadem
causa 24. Maij 1585. domini fuissent varij, an corre-
spectiuitas in permutatione inducat conditionem
suspensiuum taliter, quod possint redire sine noua
collatione, si fiat in manibus Papæ.

Et est t decifio in vna Barchinonen. parochialis io.
Decembr. 1601. coram D. Sacrato, quæ sic ait, Dixe-
runt domini Ioannem Caluum non cecidisse a possessione
beneficii, de quo agitur per resignationem ad fauorem Ia-
cobis, quia resignatio non fuit simplex, sed conditionalis,
nempe ex causa permutationis, vnde cum alterum ex
beneficiis permutatis non fuit acquisitum Iacobo, resignatio
ex cap. non impletur conditionis cessauit, Rota decif.
4. de rerum permutat. in antiq. Guidob. decif. 58. Puteus
158. libro 3. Chisanen. 155. Achilles 10. num. 4. de restit.
spoliat.

Et ratio est, quia t in permutatione facta coram Pa-
pa, si non habet effectum, ius non abdicatur a resi-
gnante, ut in d. decif. 4. de rerum permutat. & 2. de re-
nuntiat. in antiq. Probus ad Monach. in c. 2. de preben.
in 6. n. 29. & Flam. Paris. d. lib. 1. q. 3. n. 49. & 95. sicuti
in resignatione in fauorem, & conditionali, Flam. Pa-
ris. d. q. 3. numer. 95. & per totam, ubi id late probat
multas decisiones, & auctoritates afferens de resigna-
tione conditionalis, & in fauorem, quod tamen magis
videtur de stylo, & æquitate, quam de rigore iuris,
quia in huiusmodi resignationibus conditio magis
videtur resolutiua, quam suspensiu in rigore. Vnde
sicut in renuntiatione conditionalis, & in fauorem,
non seruatis conditionibus resignans potest redire
sine noua collatione, quia non abdicatur ius ab eo, &
resignasse non censetur, Flam. Paris. d. lib. 1. q. 14. a. n.
6. ita in resignatione ex causa permutationis facta
coram Papa.

Ad uerte t tamen quod si duo resignant sua be-
neficia, ex causa permutationis, & facta collatione
vni alter decedat ante factam sibi collationem, su-
perstes non habet regressum ad beneficium a se di-
missum, quia quoad eum permutatio habuit effe-
ctum, ut per Gongal. ad reg. mensium. glof. 15. §. 2. a. nu-
mero 40. quem vide, quamvis superstes, cui fuit col-
latum beneficium a compermutante resignatum
possit vtrumque retinere illo decedente, antequam
ipse suum resignaret, cum per eum non stet, quin
permutatio adimpleatur, Rebus. d. tit. de permut. nu-
28. Lessius d. c. 34. num. 197. & Azor d. c. 29. q. 29. nisi
ambo essent incompatibilia, nam tunc mortuo com-
permutante vacaret beneficium superstitis, tanquam
prius ab eo obtentum, aut certe ei dabitur optio, ut
dimittat, quod voverit, arg. eius, quod tradit Hoie-
da de incompatib. benef. 1. p. c. 13. numero 56. & 57. &
quod dicitur infra c. 5. numero 312. & 319. Si vero com-
permutans, qui resignauit, decederet ante factam
collationem superstiti, qui nondum suum resignaue-
rat, cum permutatio iam non possit habere effe-
ctum, non debebitur illud beneficium superstiti, sed
libere providebitur, tanquam vacans per d. resigna-
tionem.

Possunt autem t omnia beneficia libere permutari, ut in titulo de rerum permutat. Corraf. dist. capi-
tulo 9. numero 1. & Suar. dist. libro 4. capitulo 34. nume-
ro 1.

Quod procedit t non solum in beneficiis habitis
in titulum, sed etiam in commendam, Corraf. ibi, &
c. 6. eiusdem 1. p. n. 7. & vide Feder. q. 15. Bellam. 3. p. q.

4. P. de Perusio 1. p. 9. 3. n. 6. alias 9. Gamb. in d. c. 1. n. 87. & 88. & de offic. legati lib. 4. rubrica de potestate legati in commendando beneficia, num. 113. & seq. Seluam 3. p. 9. 3. n. 2. Probum ad Monachum in c. nemo de elect. in 6. n. 33. Gimond. d. tit. 5. c. 6. ex num. 1. Cuchum in insti. maior. libro 3. tit. 6. numero 20. & Flam. Parif. libro 2. g. 17. Azor cap. 29. g. 11. & D. Card. Mantica de tacitis & ambiguis conuentionibus libro 25. tit. 9. a n. 26.
- 13 Et quidem si cum beneficia commendata sint reseruata, seu affecta ut dictum est supra 4. p. capit. 4. a num. 64. non potest eorum permutatio fieri, nisi coram Papa iuxta dicta infra a num. 82. & docet Mantica ibi.
- 14 Secundo procedit si etiam si pro duobus, seu pluribus vnum commutetur, si nihil aliud obstat, Feder. 9. 12. Domin. in d. c. 1. n. 8. Bonif. in d. Clem. 1. a num. 76. Bellam. 3. p. 9. 9. P. de Perusio 1. p. 9. 1. num. 4. alias 5. Gamb. in d. c. 1. ex num. 73. Rebus. in de permutatione, num. 40. Corraf. d. c. 9. num. 1. Gimond. d. c. 6. numero 17. & 18. Ioan. Nicol. Delphinus d. libro 2. g. 20. numero 164. Naua. conf. 43. numero 3. de simon. & Cechus d. c. 2. in 2. Azor d. c. 29. g. 12. & Mantica supra numero 65.
- 15 Tercio procedit etiam si nondum adepta sit possessio, nam habens ius in re, non tamen possessione, potest cum alio permutare, Franc. in d. cap. 1. num. 16. & ibi, Gamb. num. 86. P. de Perusio 1. p. numer. 1. Probum ad Monach. in cap. licet Episcopus de preben. in 6. num. 6. Corraf. d. cap. 9. num. 1. & Mantica supra num. 2. & 9.
- 16 Intellige tamen si permutationem solum fieri posse de beneficiis propriis dict. c. p. 1. & ibi, Domin. ex n. 5. Franc. n. 1. & 15. & alij, Bonif. in d. Clem. 1. ex n. 70. Feder. 9. 13. Bellam. 2. p. 9. 1. Pet. de Perusio 1. p. n. 1. & 2. Feli. in cap. ad audiendum 2. de rescript. n. 11. Corraf. d. c. 9. n. 2. Gimond. d. tit. 5. c. 2. n. 5. & c. 5. n. 1. Rosin. de beneficiis. c. 35. Naua. in man. cap. 23. num. 100. vers. 3. quod, & conf. 43. de simon. nu. 2. & Vgolm. qui alios refert d. c. 27. §. 1. n. 5 & Cechus d. num. 2. & nouissime D. Card. Mantica de tacitis & ambiguis conuent. libro 25. tit. 9. a num. 2.
- 17 Ex quo si inferunt non posse fieri permutationem de iure ad rem, quod etiam tenent Ioan. Nicol. Delphinus supra g. 21. n. 156. Flam. Parif. lib. 2. g. 21. & 23. Cerola d. 2. p. verb. renunciatio. §. 1. & Cechus d. num. 2. vers. 9. Azor c. 29. g. 22. quamuis contrarium posse sustineri doceat Gamb. in rubrica de rerum permutat. in 6. numero 8 & in d. c. 1. numero 42. cuius opinio communiter reprobat, secundum Flam. Parif. d. tit. 9. 23. n. 15. & quamuis has permutationes non esse irritas, si ordinari illas admittat, putet Lessius de iust. & iure, lib. 2. c. 34. n. 19 & in manibus prelati fieri posse, si alias habentes talia iura habent facultatem transferendi in alios, concludat Suarez d. libro 4. cap. 31. numero 19.
- 18 Nec etiam fieri potest si permutatio benef. cum pensione, nec pensionum inter se, quamuis sint cum facultate transferendi, quia pensio non est beneficium, ut dictum est 1. p. c. 5. & Episcopis solum concessum est permutationes beneficiorum autorizare, ista Suarez d. lib. 4. c. 33.
- 19 Secundo si inferunt, quod si vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio, ut per Domin. n. 6. & Franc. 17. in d. c. 1. Feder. 9. 10. Bellam. 2. p. 9. 9. & 10. p. 9. 2. P. de Perusio 1. p. n. 3. Cosim. in pragmat. sanctione, tit. de collatio. §. item in super, verb. disponere, circa si. Gimond. d. tit. 5. cap. 5. n. 2. & ce-

chus supra, vers. 6. & 8. Lessius d. c. 34. n. 195. Azor d. c. 29. g. 19. & alij, quamuis Gamb. d. c. 1. ex n. 58. teneat valere collationem, ex parte eius, qui suum beneficium bene obtentum resignauit, nisi antea ius fuerit acquisitum alteri in hoc per permutationem adepti. Vnde a fortiori inferunt contra Rebuff. d. tit. de permutatione. n. 14. & 15. non valere permutationem factam cum beneficio ficto, quod non habet compermutas, sed falso illud nominat, Lessius supra n. 200. & Azor c. 30. g. ult. & c. preced. g. 16. & Suar. d. lib. 4. c. 35. n. 19. & 20.

Tercio si inferunt, quod si duo litigarent super aliquo beneficio, etiam ab vno ex illis possessio, non posset coram Ordinario ex causa concordie fieri permutatio illius cum alio beneficio, beneficia enim debent esse permutantium pacifice, nec coram Ordinario potest in his fieri concordia, ad tradita supra 1. p. c. 5. a n. 350.

Quarto si inferunt, non valere permutationem pro tertio, Domin. nu. 5. & Gamb. num. 56. quem vide in d. cap. 1. Feder. 9. 40. ad si. Bonif. in d. Clem. 1. num. 43. P. de Perusio ult. p. n. 56. Ioan. Nicol. Delphinus supra g. 19. num. 162. Naua. d. conf. 43. de simon. num. 3. & Cechus d. num. 2. vers. 11. Lessius lib. 2. cap. 35. num. 87. Azor d. cap. 30. quæst. 6. & Suarez d. libro 4. c. 35. numero 18.

Et si permutatio debet esse inter duos, non triangularis, vel quadrangularis, Achill. decif. 298. & Caputaq. 325. p. 1. Gonçal. g. 14. n. 58. Lessius ibi. num. 88. & Suar. & Boetius Epon de Saturnino permutationis beneficiis, etiam triangularis iure commentarium fecit.

Secundo si intellige, ita demum beneficia posse permutari, si cui vnita non sint, nam beneficia vnita permutari non possunt, ut docet Corraf. d. cap. 9. numero 1.

Quod potest intelligi dupliciter, primo de beneficiis vnitis, postquam vnio sortita est effectum, nam cum per vnionem extinguatur titulus, & nomen beneficii, & non dicatur amplius beneficium, nec censetur beneficium separatum, sed sub titulo beneficii, cui facta est vnio, sit confusum, ut dicit infra ult. par. c. 2. a num. 12. & ideo non possit renuntiari, Ferret. conf. 255. num. 9. nec possit per se impetrari, etiam a Romano Pontifice, nisi narrata vnione, & c. Hoieda de incompatibilitate benef. 2. p. c. 3. n. 12. non valet de tali permutatio, Sarnen. in reg. de infirmis quæst. 15. & Bellamera 3. p. 9. 7. ad si. dicens, quod de suppressio est indubitatum permutari non posse, quia illud, quod non est, permutari non potest, nisi suppressio venisset post renunciations, & tradit Gonzalez g. 5. §. 7. n. 11. 14. & 22. Azor d. cap. 29. g. 7. Mantica supra n. 11.

Sed an beneficium si vnitum, verbi gratia, Capitulo, possit permutari cum alio Petri, ut hoc vnatur Capitulo, & illud conferatur Petro, Bonifacius in d. Clem. 1. ad si. tenet, quod sic, sed id fit dissoluta prima vnione ex causa utilitatis, seu necessitatis Ecclesie.

Et etiam beneficia si vnita videntur posse permutari inter se, ad c. cum venerabilis de excepio. & corr. d. c. 9. n. 1. ibi: Sine proprietatis iure.

Secundo si potest intelligi de beneficiis vnitis, ante quam vnio sortitur effectum, & de his loquitur Corraf. ibi, ut patet ex decisione Rotæ, quam allegat 160. in antiquis, quæ alias est 3. de rerum permutat. & dicit, quod beneficium vnitum non potest permutari per eum, qui illud tenet, ante quam vnio sortitur

tatur effectum, idem ait *decif. 1. eo. tit. in antiquior. & Franch. in d. c. 1. num. 4. Oldra. conf. 257. à numero 20. Pavinus de offic. & potest. Capitul. sede vacante 3. q. 2. p. nu. 18. Staphil. de literis gratia, tit. de vi, & effectibus clausular. de clausula motu proprio, §. sexto, numero 6. Bellam. d. israel. de permutatione benef. 3. p. quest. 7. dicens, in hoc omnes concordare, & ipsum cum eis, dummodo vnio sit iuridice facta, ita quod de iure teneat, quia si de iure non valeret, propter aliquem defectum, tunc non impediret permutationem. *reg. non prastat lib. 6. & dummodo vnio ipsa tota permutationem, & renunciationes, seu renunciationem factam ex causa permutationis præcedat. Et Pet. de Perusio eo. israel. 1. p. q. 6. à numero 10. alias 15. Caccialup. de vnio. art. 8. q. 13. & Gambar. in d. cap. 1. num. 81. Rebuff. in praxi reg. de vnio. gloss. 11. numero 8. & de vnionis reuocatione, numero 32. & 33. & tit. de vicariis perpetuis, num. 18. Gimond. d. tit. 5. c. 6. numer. 9. Hojeda d. cap. 3. numero 9. vers. sed vtrum practicabilia. Rota c. de vnione, nu. 14. Cerola in praxi Episcopali 1. p. verb. vnio. §. 7. 1. & 3. dub. & 2. p. eo. verbo §. 14. Azor d. q. 7. & est communis opinio, vt per Flamin. Parif. lib. 2. de resignat. q. 9. num. 2. qui alios refert, & idem in resignatione in fauorem, vt per Flamin. ibi, cum communis, & Azor d. lib. 7. cap. 25. q. 8. & facit decretum Concil. Tridentin. sess. 21. c. 5. ad fi. c. sess. 23. c. 18. vers. nec per resignationem, & sess. 24. cap. 15. ad fin. de reformat.**

28 Quod non solum ꝑ procedit coram Ordinario, sed etiam coram Papa, nam effectus vnionis non tollitur per prouisionem Pape subsequenter, quia alias sequeretur, quod vnio posset esse inutilis per frequentes, & plures permutationes, seu prouisiones, quod non est de mente Papæ, Rota d. decif. 3. de rerum permutat. in antiq. Staphil. d. num. 6. Bellam. supra, & 3. p. q. 9. numer. 11. Caccialup. art. 9. q. 5. Rebuff. d. tit. de vnionis reuocatione, num. 32. practice. Rota, num. 15. vers. vnio per prouisionem, & Cerola supra, & Azor d. q. 8. & Rota in Agrigentina beneficij S. Anton. 12. Nouem. 1601. coram D. meo Corduba adducta 6. p. c. 2. nu. 130. nisi sint facta motu proprio, Cerola dict. §. 7. 1. dub. iuxta dicta vltim. p. cap. 2. nu. 94. contra Staphil. d. num. 6. & Selua de benef. 3. p. q. 11. numero 26. 14. qualis.

29 Hoc ꝑ tamen non procedit, quoties permutatio, seu resignatio in fauorem facta esset coram Papa cū narratiua vnionis, nam tunc videtur suspendi vnio pro illa vice, etiam si non sit derogatum regulæ de iure quæsitæ, Puteus decif. 337. lib. 1. Flamin. Parif. supra à n. 8. Cechus d. cap. 2. num. 3. vers. si vero beneficium, & & post hæc Gōg. glo. 5. §. 7. à nu. 137. & videtur tenere Azor d. q. 8.

30 Et in ꝑ resignationibus, seu permutationibus, solent dari suspensio vnionum, suppressio, & aliarum gratiarum, Mand. de signa. gratia, tit. de resignatio. vers. sic datur suspensio. Flamin. Parif. lib. 8. quest. 7. numero 172.

31 Et ꝑ procedunt sequentes declarationes S. Congregationis Concil. d. c. 15. Prima, Vnri possunt beneficia viuentium, sine tamen præiudicio obituum seruata forma huius decreti: sed si beneficium viuentis vnionum contingat resignari, & resignationem per Sedem Apostolicam admitti, vnio pro illa vice suspenditur. Secunda, Quando beneficium à Sanctissimo confertur, etiā ex causa resignationis etiam si per ordinarium, cap. sit vnionum, & in literis Apostolicis non adsit specialis derogatio, tunc valet collatio, dummodo habeat suspensionem generalem, vel specialem.

Sed ꝑ an facta resignatione ex causa permutationis, seu in fauorem, non facta mentione, seu suspensione vnionis, statim subintret vnio, Franc. ubi supra, cū Feder. & Imola docet, quod statim facta resignatione ex causa permutationis vacant beneficia, & habet locum vnio, quia ille tex. in d. c. 1. de rerum permutatione. in 6. non habet locum in beneficiis vnitis, & facit *der. Putei 262. n. 2. & 3. lib. 2.*

Cæterum ꝑ Flamin. Parif. d. lib. 2. q. 9. nu. 20. ait communem opinionem esse per resignationem in fauorem sic factam de beneficio vnito non abdicari ius à resignante, & per consequens resignantē posse continuare, seu redire ad suum beneficium, cum Paulo Parifio *conf. 114. à n. 7. vol. 4. & sic fuisse iudicatum per S. Congregat. Concilij.*

34 Quod ꝑ tamen limitat num. 21. non habere locum, quoties resignans sciens vnionem non fecit de ea mentionem, nam cum tunc scienter nulliter resignare videatur, amittit ius per resignationem, iux. decisionem Rotæ in causa Romana canonicatus coram D. Seraphino, de anno 1567. de qua supra cap. præced. num. 36. & quæ ibi diximus, quamuis in resignatione simplici statim subintret vnio, vt per Flamin. d. q. 9. à num. 22.

35 Iuxta ꝑ quæ accipienda est de claratio S. Congregationis Concilij super d. c. 18. sess. 23. quæ sic ait, Vniones legitime factæ sortiri debent effectum, non tantum cum vnita beneficia vacare contigerit per obitum, sed etiam cum per resignationem, eaq; de re poterit Episcopus datarium docere, & quod ait Azor d. q. 8.

36 Ex quibus ꝑ dicendum erit in permutatione contra Francum, quod si permutatio facta fuerit ignoranter coram ordinario, vel coram Papa, non facta mentione, & suspensione vnionis, permutantes possint redire ad sua beneficia, & vnio pro tunc non habet locum, sed erit expectanda vacatio libera, si vero scienter facta sit talis permutatio, subintrabit vnio, & sic procedit sententia Franci, Rebuff. d. tit. de vicariis perpetuis, n. 19. & 20. pro qua distinctione est *decif. Cassadori vnica de rerum permutat. num. 2 & sic est accipiendum, quod tradit Francus supra n. 6. vers. imo statim.*

37 Sed aduertendum ꝑ est, ista procedere in vnione de beneficio certo, seu beneficiis certis, & ita loquitur citati, per quā acquiritur ius ad tale beneficium, saltem ad rem, Puteus d. dec. 357. n. 10. li. 3. Flamin. Parif. d. quest. 9. nu. 6. sicut per reservationem de certo beneficio pro aliquo factam, Sarn. in reg. de non tollendo do iure quæsitæ, question. 1. vers. 6. modo, & Simone-ta de reservatio, q. 20. vt dicitur supra 4. par. c. 36. modo numer. 41.

38 Vnio ꝑ xero de beneficio primo vacaturo, non capit beneficium resignatum ex causa permutationis, seu in fauorem, Hieron. Gabr. *conf. 199. lib. 2. vbi loquitur de indulto concessio S. Inquisitioni Hispaniæ, de primo canonicatu, & præbenda vacante, in vnaquaque Ecclesia, sequitur Flamin. Parif. lib. 10. quest. 7. n. 18.*

39 Item ꝑ prædicta de plano procedunt in vnione de beneficio, seu beneficiis certis simpliciter, & absolute facta, vnio vero de beneficiis, etiam certis per cessum, vel decessum facta, & sic restrictæ ad istos modos vacandi, non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorem, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum etiam in fauorem certæ personæ, Puteus d. decif. 357. Flamin. Parif. lib. 1. q. 4. n. 38. & lib. 2. q. 9. n. 1. 2. & q. 19. n. 17. & facit *decif. Cassadori 3. de renunt. & Putei 523. lib. 2. & 177. lib. 3. &*

Mohed *vl. de renuntiat.* alias 341. & Paleoti 402. lib. 3. p. 3. diuers. Mandos. de signatur a gratia. tit. de regref-
sibus, vers. notandum est, & Flam. Paris. d. lib. 2. q. 18. &
19. numero nono, & in terminis decif. Putei 262. lib. 2.
sententia ipsius Putei, & Aquen. de qua ibi a nume-
ro 4.

40 Nam si beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum vt alteri conferri possint, Probus ad Monach. in d. c. 1. de rerum permutat. in 6. nu. 11. ad fin. & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, Mascard. de probatio. conclus. 1401. alias 1395. Flam. d. lib. 1. q. 4. nu. 24. & lib. 10. q. 7. a numero 18. & dictum est cap. preced. num. 4. & 10. & 9. par. cap. 2. a nu. 157. & conducit 2. declaratio S. Congregationis ibi adducta nu. 159. vnde vnio per cessum vel decessum, non intraret facta resignatione in fauorem, seu ex causa permutationis, puteus d. decif. 357.

41 Nihilominus si tamen dicendum est, non valere talium beneficiorum resignationem in fauorem, seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione d. vnionis ex supradictis, Rebus. d. tit. de vnionis reuocatione, num. 32. puteus d. decif. 357. Rota in vna Eugubina beneficij S. Stephani 10. Decemb. 1590. coram D. raphaelo, quæ si fic ait: Fuit resolutum vnionem factam per Leonem, & Clementem Congregationi Montis Oliueti fuisse purificatam per obitum Aurelij, per cuius cessum, vel decessum, facta fuit, non obstante resignatione de anno 1554. per Aurelium in manibus Rom. Pontificis ad fauorem Lactantij, quæ tanquam nulla propter non factam mentionem vnionis non abdicauit ius a resignante, quæ resignatio non expressa vnione fuit nulla, & surreptitia, tradit Rota decif. 3. de rerum permutat. in antiq. vbi post Ioan. And. in additionibus ad Specul. in titul. de præben. in princip. dicit, quod prouiso Pa-
pe non tollit effectum vnionis, nisi fiat mentio de vnione, quæ alias de facili posset reddi inutilis, propter frequentes renuntiationes, Oldrad. conf. 257. Felin. in cap. in nostra cor. 27. de rescript. Boer. decif. 346. in fin. Selua de benef. par. 3. quæstio. 11. numero 75. præsertim stantibus clausulis amplissimis, de quibus in literis vnionis cum decreto irritan. ad futuras dispensationes, & licet hoc nõ procedat, vbi in gratia est apposta clausula suspensionis vnionis, Puteus decif. 357. li. 1. Fabrus decif. 20. lib. 1. in quib. terminis loquitur Cassad. dec. 3. de renuntiat. vbi aderat clausula cum suspensione omnium gratiarum, quæ habet vim suspensionis vnionis, vt habetur in dict. dec. paulo ante num. 1. & tradit Rebus. tit. de reuocatione vnionis, numer. 32. Hæc tamen suspensio non legitur in ista resignatione, in qua adest tantum clausula generalis derogatoria omnium obstantiarum, per quas effectus gratia differri, vel impediri valeret, quæ non operatur suspensionem vnionis, de qua non est facta mentio, cum non tollat vitium surreptionis, nec referatur ad non expressa, Bald. consil. 400. sub nu. 2. Corneus conf. 245. lib. 1. Aym. conf. 296. sub numero 3. quod autem per resignationem nullam non fuerit abdicatum ius a resignante, & consequenter beneficium vacauerit per obitum, & ex persona Aurelij, satis constat ex eo quod est facta in fauorem certa persona, quæ dicitur conditionalis, quatenus resignatario ius queratur, & alias condicione non secuta euanesceat, & non abdicat ius a resignante, Abb. in cap. cum pridem circa fin. de pact. Puteus decifio. 158. lib. 3. Gudobon. 59. Achill. 10. de restitut. spoliat. Mohed. decif. 83. Caputaquen. decif. secunda lib. 1. in

manuscript. & in impressis 215. par. 1. & 84. p. 3. & ita cessant, quæ deciduntur, quod vnio non purificatur excessione facta ad fauorem certa persona, ex Cassad. d. decif. 3. de renun. Puteus 357. li. 1. cum aliis allegatis, quia Congregatio non præcedit effectuationem vnionis excessione Aurelij, sed per eius obitum de anno 1564. non obstante præfata resignatione nulla, per quam nõ fuit abdicatum ius a resignante, vt supradictum fuit, & ita domini concluderunt, reseruata tamen facultate D. Lactantio Mariano videndi, an possit iuuari ex longissima possessione, iuncta taciturnitate monasterij, quod erit particulariter videndum, & c.

Et si talis si resignatio in fauorem, seu ex causa permutationis de beneficio vnio per cessum, vel decessum, esset facta scienter, intraret statim vnio, iuxta dicta, & in terminis Rebus. d. tit. de vicariis perpetuis, num. 20.

Tertio intellige permutationem debere fieri ex causa, nam ad permutationem iusta causa requiritur, quam Episcopus disquirere, & cognoscere debet (licet male feruetur) cap. quæstium de rerum permutat. & ibi Doct. l. 63. in si. tit. 5. partia 1. Cardin. in d. clem. 1. num. 15. Anchar. conf. 279. Rota decif. 8. de procurator. in antiq. num. 4. Bellamera decif. 94. & de permutat. benef. 6. par. in prin. & q. 1. Staphil. de literis gratia. tit. de modo & forma impetran. §. de iurispatron. permutatione, numero secundo Decius conf. 141. numero quarto Aym. conf. 82. n. 8. & conf. 153. Probus ad Monach. in capit. 2. de renuntiat. in 6. numero 24. & 25. Rebus. in praxi tit. de permutat. numero 19. Gimon. d. tit. 5. cap. 2. numer. 12. & cap. 5. num. 10. & cap. 7. num. 6. Duaren. de benef. libr. 8. cap. 3. & Cechus cap. 10. num. 2. vers. 2. conducit conf. Cald. 2. de aerum permutat. num. 2. vbi ait, quod permutationes sunt odiosæ, & restringendæ, quia contra Concilium, cap. maioribus de præben. ideo requiritur causa, vt contra illud Episcopus dispenset, Tufchus conclus. 303. num. 1. & 365. num. 2. & 5. litera P.

Sed dubitatur, an si permutatio debeat fieri, ex causa necessitatis, seu vtilitatis Ecclesiæ, an vero possit fieri ex sola expedientia, & vtilitate personarum. Et quidem videtur requiri causa necessitatis seu vtilitatis Ecclesiæ, ex d. cap. quæstium vers. si autem Episcopus, & tradunt Anchar. Bellam. Staph. Aym. Probus, & Gimon. supra, & Boerius decif. 205. nu. 7. Flam. Paris. lib. 11. quæst. 5. num. 24. Cerola in praxi Episcopali 1. par. verb. renuntiatio seu permutatio. §. 3. dub. & D. Thom. in 4. dist. 25. quæst. 3. art. 3. ait, quod permutatio debet fieri pro causa spiritali, puta, vt melius Deo seruiatur, seu vt tali loco possit quis Deo melius seruire, alias si pro aliquo terreno commodum vtriusque, vel alterius fiat permutatio, est simoniaca, sequitur Syluest. verb. permutatio 2. nem. 3. & Ioan. Baptift. Corrad. in respon. casuum conscientie, quæst. 42. & Vgolin. d. tab. 1. de simon. cap. 27. §. 1. nu. 6. qui ait quod simonia committitur, vel certe peccatur vbi non ob necessitatem, vtilitatemve Ecclesiæ, & idcirco, vt melius Deo inferuiat permutatio fit, vt debet, sed ob terrenum commodum nullo habito respectu ad diuinum cultum, & c. quare qui beneficium permutat cum alio ob id, quod vbi aliud beneficium est, venationibus, & piscationibus operam dare potest, plane hic peccabit, ex quo ob has causas permutatio prætermiffa non est, secus autem si permutatio fiat, vt Dei cultus magis augeatur, & liberius ac tutius Deo inferuiat. Et §. 3. num. 6. vers. 6. ait simoniam cessare, vbi ob vtilitatem necessitatemque Ecclesiæ permutatio fit, & secundum formam tradi-
tam a

tam à Pio V. in constitutione 58. & Cechus *supra*, & Azor *d. lib. 7. c. 3. o. 9. 4.*

46 Sed si quod sufficit expedientia, seu utilitas personarum, tenet gloss. 2. per tex. ibi in cap. cum vniuersorum de rerum permutatione, & ibi Abb. numero 7. & in dist. cap. questum, numero sexto, Cardin. in dist. clement. 1. numero 12. Franchus in dist. cap. 1. numero sexto, Pet. de Perusio dist. tract. de permutat. benef. 3. parte, q. 2. & 7. & vltim. parte, num. 54. alias 88. & Lamber. de iure parat. 8. par. 2. lib. 9. art. 6. numero 39. (qui etiam numer. seq. male ait permutationem posse fieri per Ordinarium ex sui libino) nam expedientia, ac utilitas personarum redundat in augmentum cultus diuini, & vt melius, ac promptius seruiatur Deo.

47 Vnde si Syluest. *sup. num. 12.* ait requiri, quod permutatio fiat ex causa spiritali, & talem causam esse secundum S. Thom. vt melius seruiatur Deo, quod etiam innuitur in d. cap. questum, & timorem inimicorum secundum Ioann. Andr. & generaliter credere, ita esse de omni causa, quæ non resoluitur in pecuniam, vel aliquid mensurabile pecunia, cum quo Vgolinus *d. 9. 1. num. 6. in fin. ait*, quod simoniam non committit, qui ob inimicitias, ob pestilentem aerem, & huiusmodi causas beneficium permutat, & Gambarus in d. c. 1. de rerum permutat. in 6. num. 9. ait, posse etiam fieri permutationem attenta utilitate personarum, modo non resulet Ecclesiæ damnum, sed utilitas secundum Ancha. in d. clem. 1. Anton. in dist. c. questum, & Calder. in cons. 1. hoc tit. vbi dixit, quod licet permutatio possit fieri utilitate permutantium, tamen semper debet adesse Ecclesiæ utilitas saltem consecutiva, vt iustitiæ innitatur: idem ait Azor *d. quest. 4.* & ita est accipiendum, quod tradit Bellamera 6. par. quest. 2. & Gimón. *d. titulo 5. capit. 9. numero 4.*

48 Quamuis si ad hoc, vt superior teneatur admittere permutationem, requiratur causa necessitatis, vel magna & euidentis utilitatis Ecclesiæ, iuxta dicta *ult. par. c. 2. n. 110.*

49 Apparet si ergo ex dictis permutationem factam, absque vlla causa iusta, quæ saltem redundet in utilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltem reductiue pertineat, nullam esse, si coram inferiore à Papa fiat, sufficeret tamen causa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non sit in damnum Ecclesiæ considerabile (quamuis utilitatem vtriusque Ecclesiæ requirat Tuschus *d. conclus. 305. nu. 5. ex Gemin. cons. 105. num. 5.*) Nam ita demum datur ordinariis facultas faciendi permutationes, quæ sunt de iure prohibita, Bellamera *d. 6. par. in prin. & dicitur infra nu. 54. si ex causa fiant, vt in d. c. questum*, quamuis idem Bellamera *d. 6. par. quest. 2. num. 12.* teneat permutationem sine vlla causa ab Episcopo factam, quamuis male faciat, & possit irritari, non esse ipso iure nullam.

50 Quod si maxime procedit stante *d. constitut. 58. Pij V. vers. ad huc*, vbi solum conceditur ordinariis admittere beneficiorum & officiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur cum decreto irritanti si secus, &c.

51 Ex qua si etiam constitutione iuncta *constitut. 42. eiusdem Pij V. de suspensione facultatis Episcoporum*, & aliorum admittendi resignationes vel permutationes beneficiorum, &c. quam alias Pius V. in *d. constitut. 58.* in suo robore relinquit, beneficia sic permutata coram ordinariis, absque iusta causa, ma-

nebunt tanquam vacantia reseruata Sedi Apostolicæ, aut superioribus ordinariis, qui talem permutationem admittit, & admittens talem permutationem incurreret suspensionis poenam, de qua in *d. constitut. 58. vers. qui vero*, vt etiam alias diximus, *preced. numero 207. & seq.*

Nec præsumetur si in dubio permutatio facta, ex iusta causa, nec credetur ordinario dicenti se facere illam de iusta causa, nisi probetur illa si non est facta cum causa cognitione, ad tradita de dispensatione inferioris per Abb. in cap. diuersis fallacis de clericis coniug. numero tertio, Rebus in praxi vni. de dispensatione super defectu natalium numero 9. in repetit. cap. extirpanda, 9. qui vero de præben. circa quantam conclusionem Abbatis de pluralitate beneficiorum, Mandos. de signatur. a gratia, tit. de dispensatio, vers. aduertendum tamen est, Nauarr. in man. præludio 9. numero 15. alias 13. & cap. 25. numero 74. & cons. 1. numero 4. qui filij sunt legitimi, Vgolin. de irregularitate, c. 44. §. 2. numero 5. & cap. 62. §. 1. numero 9. vbi bene Sylu. verb. dispensatio, numer. 4. Ludou. Lopez. instruat. consilien. 1. tom. cap. 4. & Man. Rodriguez in sum. 1. tom. c. 235. numero 1. & quest. regul. 1. tom. quest. 22. articulo 4. & ad tradita per Sarmiento *lib. 1. seclorum, cap. 8. num. 19.*

Quamuis contrarium teneat Bellamera *d. 6. par. quest. 2. n. 12.* dicens, quod in dubio permutatio facta ab Episcopo præsumitur bene facta, & ex iusta causa, ex cap. in presentia de renunti. & quamuis contrarium etiam in proposito videatur velle Anchar. *cons. 279.* cuius sententia procedet, quando ordinarius in ipsa permutatione enuntiaret adhibuisse causæ cognitionem, tunc enim pro eo præsumeretur, iuxta dicta alias de vnione *ultima parte, capit. 2. a numero 121.*

Et pro si prædicta doctrina facit, quod cum regula 54 sit, permutationes beneficiorum de iure fieri non possent, minoribus de præben. & d. c. questum, qui dicit fuisse factam ex causa utilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ, quo casu limitatur d. regula, & dicitur dispensatio in *d. l. 63. tit. 5. par. 1. in fi.* debet probare causam limitationis, & specialitatis ex traditis per Pinel. in l. i. C. de bonis matern. 3. par. n. 23.

Facit si etiam doctrina Decij in cap. quæ in Ecclesiis, n. 130. de constitut. & in c. cum sit Romana, n. 7. de appell. q. assertionis iudicis non statuit super causa, sine qua actum facere non potest, Aym. de antiquitat. tempor. 2. par. §. 1. num. 13. & 21. Alciat. de præsump. reg. 3. præsump. 9. n. 17. & in simili de pensione tradit Corra. 1. par. c. 4. n. 14. & diximus 1. par. c. 5. a nu. 325. & de vnione *d. c. 2. n. 120.*

Quarto si intellige permutationem debere fieri auctoritate superioris, & licet clerici se tractare de permutando libere, & licite valeant, per se tamen permutare beneficia nullo modo possent, c. questum, & c. penul. de rerum permutatione, vbi Abb. gl. & DD. in dist. cap. 1. & dist. clement. 1. pet. de perusio 2. parte numero 30. alias 51. Decius *cons. 2. 10. numero 3. probus ad Monach. in cap. 2. de renunti. in 6. num. 22. Corra. d. cap. 9. num. 2. & 3. Gimón. d. tit. 5. cap. 2. numer. 13. Nauarr. cons. 42. num. 1. de simon. & Vgolin. d. cap. 27. §. 2. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 196. & cap. 35. numer. 10. Azor d. libro 7. cap. 29. quest. 3. & 4. & 18. Suarez late d. libro 4. cap. 32. & alij, qui dicunt id procedere non solum in beneficiis diuersarum Ecclesiarum, sed etiam in præben. eiusdem Ecclesiæ, Mantica *supra numero 55.**

Et si alias permutatio propria auctoritate facta, 57 & sine

& sine auctoritate superioris, erit simoniaca, d. cap. *questum*, & ibi Abb. num. 3. Decius *conf.* 141. num. 1. Nauar. in *man. cap.* 23. *vers.* 3. quod Mand. de *signatura* gratis, n. de *permutat.* ad si. qui ait, q. qualibet permutatio facta præter formam iuris simoniaca est, & Card. Toletus in *sum. lib.* 5. cap. 91. & Cechus *cap.* 10. numero primo & 2. Lessius d. num. 100. Azor d. g. 3. & Suarez *dist.* c. 32. & *præced.* & sic nulla, p. de Perusio d. n. 30. alias si ex dictis *cap. præced.* n. 145. & 8. par. c. 1. a num. 3. & 20.

Et sua beneficia perdunt, qui ea propria permutant auctoritate, quia illis priuantur per sententiam, ut in c. cum olim de rerum permutat. vbi Doct. Petr. de Perusio *dist.* num. 30. & Cechus, & Lessius *supra*.

Imo t hodie ex *extrauag. cum detestabile. de sim.* in princip. videntur illis priuari ipso iure, & incurrere excommunicationem, de qua ibi s. *statuentes.* atq; hæc videtur communis sententia, ut fatetur, P. Nauar. de *restitutione lib.* 2. cap. 2. a num. 410. quamvis ipse contrarium teneat (citans Couarr. lib. 1. *variar.* cap. 5. num. 3. in fin. & num. 5. *vers.* item quod vidimus, & Nauarrum *cap.* 23. num. 105. in fin. qui tamen id non dicunt) quem sequuntur Aragón 2. 2. g. 200. art. 6. circa si. Manu. Rodrig. in *sum.* 2. 10. cap. 56. numero. 6. *vers.* lo quarto, & cap. 64. num. 6. Vega in *sum.* 2. par. cap. 101. cas. 12. & Corrad. in *respon. casuum conscientie* quest. 42. in additione, licet non citet Nauar. & Lessius d. cap. 35. numero 100. & 141. vbi istam sententiam esse probabilem, licet fateatur nostram esse communioem, quam nouissime sequitur Suarez *dist.* lib. 4. cap. 55. a numero decimo octauo, citans pro ea Nauar. in *capit.* si quando de *rescript.* exceptione quar-
ta, & videnda sunt dicta *dist.* cap. primo octaua par-
te.

Et superior t hic intelligitur, non solum Papa, sed etiam Episcopus *dist.* cap. *questum.* vbi Abb. & alij, & *dist.* cap. 1. eodem titul. in 6. pet. de Perusio 2. par. *quest.* vlti. numero vigesimo septimo, alias 46. & 4. par. in princip. numer. 42. alias 69. Corrad. *dist.* cap. 9. numero 3. Gonzalez *infra.* Azor *dist.* *quest.* 4. & Suarez *dist.* cap. 32. numero. 9. Tuschus *conclusion.* 304. *litera P.*

Et etiam t coram Legato à latere possunt fieri permutationes, licet secus si non sit de latere, Bellamera 1. par. g. 6. Gambarus de *off. legati* li. 5. tit. de *permutatione*, & Fl. par. de *respon. benef.* li. 7. g. 13. n. 16. Azor d. c. 29. g. 4.

Sed an hodie t Episcopi possint admittere permutationes beneficiorum, dubitat Flam. parisijs, & vidisse dubitari ait lib. 5. g. 6. n. 231. quia pius V. in d. *constit.* 42. suspendit facultates ordinariarum recipiendi resignationes, & permutationes beneficiorum, donec detur modus, & in d. *constitutione* 58. dat modum resignationib. ergo suspensio durat in permutationibus.

Sed miror t de Flaminio pariso, cum in d. *constit.* 58. cuius tenorem ipse ponit in principio illius *questionis*, *vers.* ad hæc expresse concedatur ordinariis admittere beneficiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur, ut dictum est supra num. 50. & ita recte aduertit Fuschus de *visitatione lib.* 2. cap. 28. num. 22. dicens, quod permutationes beneficiorum fieri possunt coram Ordinariis ex d. *vers.* ad hæc, licet per primas literas fuissent abrogate, sed tamē seruata forma canonicarum sanctionum, &c. & recte etiam Cerola in *praxi.* par. *verb.* *renunciatio*, seu per-

mutatio. g. 3. 1. dub. dicens, quod d. bulla admittit beneficiorum permutationes, iuxta canonicas sanctiones, cap. *questum.* de rerum permutat. & cap. 1. eodem titul. lib. 6. c. c. & Flores de Mena *quest.* 24. numero 21. dicens, quod in d. *vers.* adhuc concessum est ordinariis admittere permutationes simpliciter, secundum ius commune, & clare sentit Vgolin. d. c. p. 27. g. 3. n. 2. & Cechus de *Republic. Ecclesiastica*, c. de *beneficiis*, num. 8.

Et cessat iam, quod dicit t Mand. d. titul. de *permutat.* ad si, quod permutationes in manibus papæ tantum hodie fieri possunt, prout in d. bulla vij V. & contra Flam. parisijs. nouissime posthæc tenet Gonzalez *glos.* 14. a n. 33. Quaranta in *summa bullarij*, *verb.* *beneficiorum permutatio*, & Azor d. li. 7. c. 19. g. 5. circa si. & c. 29. g. 16.

Et quid t sit faciendum quando beneficia, quæ permutantur, sunt in diuersis diocesis, vide o priam glossam in d. c. 1. de rerum permutat. in 6. *verb.* *collationem*, & ibi Domin. num. 19. & Francum, & alios, & formularium instrumentorum fol. mibi 334. vbi ponitur collatio ex causa permutationis.

Et t quidem sententia *glos.* est communiter approbata, quam sequuntur Bellamera d. *tract.* 1. p. qu. 5 & 5. par. *quest.* 3. pet. de Perusio 2. par. *sub vlt.* *quest.* n. 27. alias 50. & 4. par. *quest.* 1. numero 43. alias 70. Gambarus in d. c. 1. numero 133. & seq. Rebuf. in *praxi.* tit. de *permutat.* numero 36. & de noua *provisione* numero 34. Gimond. d. tit. 5. c. 2. numero 21. & cap. 8. a numero secundo & Rosin. de *benef.* c. 34. ad si. Azor *supra* c. 29. g. 8. & c. 30. g. 1. & vide, quod dictum est *supra* *præced.* par. *capitul.* primo. numero duodecimo.

Et t an in permutatione beneficiorum iniquum, quod in valore coram Ordinario possit auctoritate ipsius referuari pensio, seu refundi pecunia ad coequandos fructus, vide dicta supra 1. par. cap. 5. a numero 344.

Episcopo t vero inferior non potest permutationi auctoritatem præstare, *glos.* in *dist. clem.* 1. que dicit cum Hostien. in *sum.* eodem tit. quod Episcoporum est permutare, seu permutantibus auctoritatem præstare, & non inferiorum, sequuntur ibi Cardin. numero decimo quinto & Bonif. 32. Abbat. in *dist. capit.* *questum*, numero quarto, dicens communiter receptum, & Francus in d. cap. 1. numero octauo, nono & vndecimo Feder. g. 22. & 32. Bellamera 1. par. *quest.* 1. & 7. & 2. par. *quest.* 6. numero quinto, pet. de Perusio 2. par. *quest.* 7. numero vigesimo quinto, alias 42. Gamb. in d. cap. 1. numero 122. Corrad. d. cap. 9. numero quarto, Gimond. d. tit. 5. cap. 2. numero decimo quarto & cap. 4. & cap. 5. numero vndecimo, Rebuf. in *praxi* d. tit. de *permutat.* num. 20. & in 3. par. *signatura*, *verb.* *necnon iuris patronatus*, numero quadragesimo secundo, Ioan. Nicol. Delphinus de *iure patron.* lib. 2. *quest.* 4. a num. 139. Rosin. de *benef.* cap. 10. numero decimo octauo & ca. 31. numero quinto, & Nauar. *cor.* 97. numero secundo, de *simon.* & Cerola d. *verb.* *renunciatio*, g. 4. Lessius de *iust.* & *iure lib.* 2. c. 34. n. 196. Azor c. 29. g. 4. *vers.* si *queras*.

Quamuis t Syluest. *verb.* *permutatio* 2. n. 2. & Angel. eodem *verb.* numero 5. dicant superiorem, cuius auctoritate fit permutatio non esse Episcopum, quando ad eum non spectat collatio, seu institutio, sed eum ad quem pertinet collatio, seu institutio, quod non est verum.

Nisi ille t inferior iurisdictionem haberet Episcopalem,

scopalem, seu quasi Abb. in d.c. quæst. n. 4. Franc. in d.c. 1. n. 8. & 9. & ibi Gambar. n. 112. & 148 Corraf. d.c. 9. nu. 4. Gimon. d.c. 5. n. 12. Greg. Lopez in l. 2. tit. 6. par. 5. gloss. 6. & Flores quæst. 24. numer. 21. & Azor d. 9. 4. quicquid dicat Bellamera 1. par. 9. 2. aut id præscripsisset, Rebus. d. tit. de permutatione 20. & Cechus d.c. 10. de benef. & pensio. n. 2. Lessius d. n. 196. Azor d. 9. 4. in fin. & Suarez d.c. 32. n. 14. admonens, vt alias receptissima sententia in praxi feruetur, licet sententia Angeli & Syluestri, sibi videatur valde verisimilis, & dicitur alias infra ult. par. capit. 2. à n. 71.

71 Vnde etiam Episcopus habens collationem, seu ius conferendi beneficium in aliena diocesi ex consuetudine, vel alio iure speciali non potest admittere resignationem illius, etiam ex causa permutationis, Rota decis. 6. de rerum permutat. alias 398. in nouis, & ibi Papaz, Abb. in c. cum ex iniuncto. in fi. de heret. & Corraf. d.c. 9. n. 3.

72 Requiritur tamen in permutatione consensus illorum, ad quos collatio, electio, seu præsentatio pertinet, quia ipsorum interest, quamuis Episcopus totum debeat expedire, gl. in d.c. 1. verb. collationem, & ibi Franc. nu. 6. 7. & sequent. gl. etiam in d. clem. 1. & ibi Cardin. nu. 12. & 16. & Bonif. nu. 33. 47. & 48. Abb. in d.c. quæst. num. 9. Feder. 9. 19. 22. & 32. Bellam. 1. p. 9. 7. & 2. p. 9. 4. num. 5. & 4. p. 9. 1. 2. 3. & 4. P. de Perusio 2. p. 9. 9. & vlt. & 3. p. a quæst. 1. vsque ad 6. ex n. 33. alias 55. & 4. par. in prin. num. 42. alias 69. Probus in rubrica de rerum permutat. in 6. nu. 6. & 7. Gamb. in d.c. 1. num. 110. 112. 118. & 121. Gimon. supra cap. 3. & c. 5. numero nono & cap. 7. numero 18. Rebus. dict. tit. de permut. numero 20. & 21. Ioan. Nicol. Delphinus d. 9. 4. numero 142. & seq. & quæst. 14. numero 154. Rosin. c. 32. & Cechus supra, Lessius d.c. 34. n. 198. Azor d.c. 29. 9. 6. & 32. & Suarez d.c. 32. num. 12. qui tamen num. 14. male ait executionem, & collationem remittendam esse ad inferiorem collatorem contra communem, & si permutatio fieret sine illorum consensu an sit nulla, vel annullanda, vide dicta c. præced. à n. 19.

73 Et an requiratur consensus omnium habentium eligere, præsentare, vel conferre, an vero sufficiat consensus maioris partis, vide Cardin. in d. clem. 1. numero 12. & ibi Bonif. num. 47. & 48. Franc. in d. cap. 1. num. 6. Feder. quæst. 20. & 21. Bellam. 2. p. quæst. 8. & 4. p. 9. 5. Pet. de Perusio d. 3. p. quæst. 2. & 3. Gamb. supra numero 117. Gimon. dict. cap. 5. à numero decimo, & quæ tradunt Feli. Decius, & alij, in c. cum omnes de consue.

74 Nec tamen etiam vicarius Episcopi potest permutationes expedire, nisi mandatum habeat speciale, Bellam. 1. p. 9. 3. Gamb. in d.c. 1. nu. 116. Gimon. d. tit. 5. c. 2. n. 17. & seq. & Rosin. d.c. 10. n. 18. & c. 31. num. 5. & Cechus d.c. 10. n. 2. Azor d.c. 29. 9. 4. cum communi: nec videtur sufficere, quod habeat potestatem conferendi, contra Calder. conf. 7. de rerum permutat. vt prædicti authores sentiunt.

75 Sed an tamen Capitulum sede vacante possit permutationi auctoritatem præstare, gl. in dict. clem. 1. verb. conferantur, vers. quid de cap. putat, quod sic, cum hoc iurisdictionis Episcopalis, in qua tunc succedit, nisi beneficia illa, aut alterum illorum spectaret ad collationem, electionem, vel præsentationem Episcopi solius sine Capitulo, quia cum in talium beneficiorum collatione, electione, vel præsentatione, non succedat, neque etiam in consensu, quem necesse habet præstare collator, &c. ne vna via concedatur, quod a-

lia prohibetur, reg. cum quid lib. 6. si vero vna cum Capitulo haberet facere prædicta, cum Capitulum tunc possit conferre, eligere, vel præsentare, & vni, ne sede vacante lib. 6. poterit, vt Capitulum consentire, & vt Episcopus autorizare. Quam doctrinam glossæ sequuntur ibi Card. n. 17. & Bonif. licet cogitandum relinquat ex numero 34. & alij, Rota decis. 6. de rerum permut. in nouis, numero 2. Feli. in c. cum olim de maioriore, & obedi. numero 3. vers. ad 3. Prob. in d. rubrica de rerum permut. in 6. numero 4. Gamb. in d.c. 1. numero 114. Corraf. d. cap. 9. à numero 6. put. dec. 329. lib. 2. Cuchus in instit. maior. lib. 2. tit. 9. numero 39. & Cechus de benef. & pensio. capit. 12. numero secundo sub vers. quinto loco, Prosper de August. in addit. ad summam bullarum, Quarante verb. Capitulum sede vacante sub numero 1. 9. quæst. 4. limitat. dicens, posse interponere auctoritatem in beneficiorum permutatione, quando eorum collatio spectabat communiter ad Episcopum, & Capitulum, & quando beneficia pertinent ad collationem tertij, & Azor idem dicens d.c. 29. sub 4. quæst. Et conducit, quod ait Probus ad Monac. in c. cum in illis de præben. in 6. numero 62. vers. tu tamen. Et tamen tenenda est, quamuis Bellam. dict. tract. de permut. benef. 1. p. 9. 4. & cum eo Gimon. d. tit. 5. c. 2. numero decimo octauo & seq. dicant Capitulum sede vacante, non posse permutationes facere, etiam si ad suam collationem spectent beneficia. Et tamen quamuis Pavius de offic. & potest. Capituli sede vacante 2. q. 2. p. numero 19. & cum eo Rebus. in praxi, tit. de deuolut. numero 95. & Cerola in praxi 2. p. verb. Capitulum. 7. ab solute videantur velle Capitulum sede vacante posse admittere permutationes, etiam beneficiorum ad solius Episcopi collationem spectantia. Quamuis tamen etiam Imola in capit. de rerum permutatione, & cum eo Greg. Lop. in d. l. 2. tit. 6. p. 5. gl. 6. P. de Perusio 2. p. 9. 6. numero vigesimo tertio & vigesimo quarto alias 41. & 42. quem sequitur Cech. d.c. 10. numero secundo & capit. 2. vers. vicarius etiam, post Feder. 9. 36. quem sequitur Azor d. 2. p. lib. 3. c. 38. 9. 4. dicant Capitulum sede vacante posse recipere resignationes beneficiorum ad collationem solius Episcopi pertinentium ex causa permutationis, licet permutationem autorizare, & perficere non possit, sed si expectandus Episcopus, qui perficiat permutationem beneficiorum renuntiatorum in manibus Capituli: & si perficere illam nolit, per superiorem cogetur, vel redibunt renuntiantes ad eorum beneficia, arg. c. si beneficia de præben. li. 6. Quod impugnatur tamen Gambarus supra dicens, quod si Episcopus nolit permutationem explicare, isti non habebunt regressum ad primum beneficium, quod culpa sua amiserunt, renuuciando ex causa permutationis coram Capitulo, quod non poterat permutationem expedire, quamuis posset talem renunciationem admittere, sicut dicitur de beneficiis reservatis resignatis ex causa permutationis coram Ordinario, quorum renuntiatio valet, quamuis ipse non possit permutationem expedire, Feder. 9. 3. Bellam. 1. par. 9. 8. & 7. p. 9. 4. Pet. de Perusio 5. p. numero quinquagesimo alias 83. Bonif. in d. clem. a numero nonagesimo quarto, circa quod vide dicta cap. præced. à numero 30.

Et tamen Capitulum sede vacante non posse conferre beneficia spectantia ad collationem Episcopi, vacantia per resignationem ex causa permutationis, fuit dictum in causa Abul. parochialis de la Calcada 22. Iun. & 24. Oct. 1584. coram D. Blancheto, vt in decisionibus supra adductis 5. p. c. 5. n. 92. & 93.

Existimo, et tamen quod si Episcopus admittit resignationem, ex causa permutationis de beneficiis ad eius collationem spectantibus, & antequam conferret decedere posset Capitulum sede vacante, seu eius vicarius illa compermutantibus conferre, ex Millis in rep. verb. Capitulum vacante sede, quia potest, nam in isto casu, praecessit iam consensus Episcopi, ad cuius collationem beneficia spectant, & ex alia parte collatio est debita compermutantibus ex dict. capite 1. de rerum permutat. in 6. & Clem. 1. eodem tit. & sic necessaria, in qua succedit Capitulum sede vacante, ut dictum est dict. capit. 7. 5. p. a nu. 54.

82 Nec etiam si Episcopus potest permutationem expedire, si beneficia sunt reservata, quorum permutationi solius Papae auctoritatem interponit, Rota decis. 1. de rerum permutat. alias 23. in nouis, Feder. 1. 9. a n. 1. Bellam. 1. p. 9. 6. ubi loquitur in Legato de latere, & quast. 8. & 3. p. quast. 1. & 7. p. quast. 4. Pet. de Perusio 2. p. quast. 1. & 2. ex numero decimonono, alias 32. & 5. par. numero quinquagesimo alias 83. Bonif. in d. Clem. 1. a numero sexagesimo sexto & nonagesimo quarto, Felin. in capit. in nostra de rescript. numero duodecimo Corraf. dict. capit. 9. numero quarto, Gimon. d. tit. 5. capit. 2. numero sexto & capit. 3. Aeneas de Falcon. de reservatio. 4. quast. 3. effectu, Cassad. decis. 1. de rerum permutat. Mandos. dicens esse communem opinionem reg. 1. Carcell. quast. 13. & Granutius dicens illud pro constanti tradi, ad Simon. de reservatio. quast. 42. numero secundo & quast. 46. numero quarto, qui dicunt permutationem reservati beneficii, siue generaliter, siue specialiter, coram Ordinario fieri non posse, & fuit resolutum in vna Ilerden. coram Domino Ioann. Paulo de anno 1545. in qua omnes domini conveniunt, quod beneficium reservatum non poterit permutari in manibus Ordinarii, ut per Puteum decis. 262. lib. 2. & est consilium Cald. 3. de rerum permutat. & sequitur Azor lib. 7. capit. 29. quast. 10. & Tuschus conclus. 307. P. & novissime Mantica de tacitis, & ambiguis conventionibus lib. 25. tit. 9. a numero duodecimo.

83 Pro quo allegatur text. in extrauag. execrabilis, vers. inibentes, ibi, Vel circa illa per medium permutationis, & c. de preben. Sed meo videri iste text. non multum facit, nam beneficia, de quibus ibi antequam vacent, ut ibi, non cadunt sub reservatione, cum sint incerta, quamvis glos. Cencelini ibi, verb. permutationis in extrauag. Ioan. 22. velit beneficia, de quibus ibi etiam vacatura esse per reservationem affecta, & tamen Papa ibi specialiter voluit, ut non possent permutari: nos autem agimus de beneficiis reservatis plenius, de quorum permutatione agunt ea obtinentes, & vide Cosmam in pragmatice sanctione, tit. de collatio. 8. item insuper, verb. disponere.

4 Vera et tamen est doctrina ea ratione, quia de beneficiis reservatis Papae inferior non potest se intromittere, nec illa conferre, c. 2. de preb. in 6. cum aliis, ut in d. dec. 1. quamvis in beneficiis reservatis in specie vigore huius reservationis non impediri permutationem, posse probabiliter defedi, cum Azone de Ramengis, contra omnes teneat Gambarus in d. c. 1. ex num. 33.

85 Post resignationem et autem, quae in permutatione debet intervenire a superiori admissam, requiritur collatio ipsorum beneficiorum sic vacantium: Bonif. in d. Clem. 1. nu. 17. P. de Perusio 4. p. nu.

42. alias 65. Lefsius d. 10. c. 34. 197.

Sed et an sufficeret, si praesentibus s. permutare volentibus, & petentibus renunciationem admitti, & collationem hinc inde fieri, Episcopus dicat placet nobis, & permittimus, Feder. 7. 27. ait, quod licet de subtilitate iuris possit sustineri ista brevis locutione verborum videri illos renuntiasse, & Episcopum acceptasse, & contulisse ad istam hoc de iur. c. de vulgari, tamen tutius, & securius est, ut etiam consulat Hostien. in c. ex ore de his que fiunt a prel. quod fiat expressa renunciatio, & collatio, ex d. Clem. 1. & quod sic servat consuetudo, sequuntur Pet. de Perusio 4. p. 2. 9. n. 45. alias 71. & 72. Gimon. d. 11. 5. c. 5. n. 17. & Ioan. Nic. Delphinus d. 11. 2. de iur. patr. n. 155.

Et hoc esse verum etiam de subtilitate iuris, tenet Alex. de Sintilla relatus per Bellam. 3. p. 92. Nam illo modo non datur vacatio, quae in permutatione intervenire debet, quia licet isti petere admitti renunciationem, nondum supponitur admissa per Episcopum (seu potius nondum supponitur facta) & sic non vacabant ad cap. quidam de renuntiat. ubi quod petito licentiae cedendi non est cessio, & c. Quod mihi et placet, licet Bellam. ibi censet de 88 veritate iuris per talium verborum breue compendium fieri permutationem, quoad renunciations, & collationes, arg. c. beneficium de regul. in 6. & quae notat Inn. in d. c. ex ore 1. gl. qui tamen fatetur cum Hostien. & Fed. quod ad tollendas difficultates, quae contrarietate opinionum occurrere possunt, consultus est ante factum, quod omnia expresse fiant. Nec placet, quod post haec dicit Gonzalez glos. 1. 4. n. 43. ex Rota de is. 16 sub nu. 6. de rerum permutat. in antiq. & aliis, quod admissio resignationis ex causa permutationis continet in se tacitam collationem, & c. quod etiam ait gl. 15. §. 2. a 57.

Aduertendumque est, quod cum coram Papa fit permutatio, debent permutantes de aliis beneficiis obtentis mentionem facere Rotam decis. 5. de rescript. & 12. de preb. in antiq. alias 593. quae ait ita observare sacrum Palatium, & ad idem est decisio Rotae 15. de rerum permutat. in antiq. alias 722. quae ait ita tenere Rotam, sequuntur Bell. 3. p. quast. 2. ex numero 10. dicens curiam id servare, Felin. in d. cap. in nostra cor. 13. nu. decimosextio, Rebus. d. tit. de permutatione, numero 34. & 35. & Corraf. d. c. 9. num. 8. Azor d. lib. 7. c. 29. §. 27.

Et similiter erit faciendamentio de qualitatibus beneficii, alias de iure, vel stylo exprimentus, Lapus in d. c. 1. de rerum permutat. in 6. & ibi Gamb. n. 138. & seq. & Azor.

Et idem et erit in permutatione facta coram Legato, ex c. 1. de offic. Legati in 6. & Cl. 2. de officio ord. ut sentit Rota d. dec. 15. ibi, Si fiat in manib. aliquis non ordinarius, & tenent Bell. & Azor supra.

Quamvis et Fed. 9. 18. & conf. 70. indistincte teneat in permutatione non esse necessarium facere mentionem de obtentis, nec de qualitatibus beneficii, etiam coram Papa, & Legato, salvo stylo Curiae, quia hic non est impetratio, nec collatio simpliciter facta, sed ob causam permutationis, & non additur beneficium beneficium, sed vnum in locum alterius subrogatur, sequuntur Francus in d. cap. 1. numero 13. Gimon. d. tit. 5. capit. 13. ad fi. & Ioan. Nicol. Delphinus d. lib. 2. quast. 17. num. 159. & quando permutatio fit propter utilitatem, vel necessitatem Ecclesiarum, Pet. de Perusio 4. par. 9. 4. ex numer. 48. alias 79.

Curationi respondetur et esse impetrationem, & collatio.

collationem noui tituli, licet ex causa permutationis, quod satis est.

95 Nec obstat talia ratio, ex qua Federicum sequuntur Domin. in *dist. cap. 1. numero 25* & Villadiego de *legato 9. q. 1. p. n. 31.* & Gambarus de *offic. legati lib. 3. n. 39.* quod in permutatione collatio non est gratiosa, libera, & voluntaria, sed necessaria &c Nam respondetur, quod licet admissa renunciatione, ex causa permutationis collatio sit necessaria, & debita compertantibus, tamen admissio non est necessaria.

96 Ex tamen ratione Domin. obiter videbatur inferri, non esse necessariam mentionem obtentorum in prouisione de parochiali, quæ à Papa fit ei, qui in concursu est electus ab ordinario, & significauit in tempore, iuxta constitutionem Pij V. nam ex Concilio *sess. 24. c. 18. de reformat. ibi: Atque illi, & non alteri.* est illi debita collatio.

97 Sicut tamen etiam in institutione presentati facta à Papa, non est necessaria mentio obtentorum, non solum ex eo, quod presentatus nil petit, sed patronus cum presentat, ut tenuit Rota *decis. 350. p. 1. diuersorum;* sed etiam quia institutio est debita presentato, &c.

98 Nihilominus tamen in prouisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium.

99 In permutatione tamen vero facta coram Ordinario, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut nec in alia prouisione ab eo facta, *dist. Clem. 2. ita Rota decis. 15. Lapus, & Felinus supra, Corraf. dist. cap. 9. numero 8. & Menoch. de arbit. lib. 2. casu 201. numero 150.*

100 Tandem, quia tamen superioris autoritas, & presentati fraudis suspicionem tollit, nec delictum presumendum est, permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse credendum est, Franc. in *d. cap. 1. numero 12.* Rota *decis. 8. numero 4. de procurator. in antiqu. P. de Perusio 1. p. q. ult. numero 18. alias 31. Decius conf. 210. numero 5 Corraf. d. cap. 9. numero 10. & Menoch. de presumpt. libro 6. presum. 78. num. 4.*

101 Nisi tamen in contrarium urgeant coniecturæ, ut per Abb. in *cap. quia verisimile de presumpt. & ibi Felin. numero primo & reper. ipsius Felini, verb. permittens beneficium tenuit, Franchus in d. cap. primo, numero 12. & DD. in cap. secundo de renunciat. in 6. & ibi Probus ad Monach. Bellamera dist. tractatu de permutatione benef. 2. par. quæst. 2. Gambar. in d. cap. 1. 4. notab. ex n. 18. Decius dist. conf. 210. numero quinto, Selua de beneficio. 3. p. quæst. 18. numero 2. Rebuff. in praxi, tit. de permutatione à numero 42. Corraf. d. numero decimo, Ioann. Nicol. Delphinus. d. lib. 2. numero 138. Iul. Clar. lib. 5. receptar. sententiar. §. si. q. 73. num. 7. Mascard. de probatio. conclus. 178. & 1175. Menoch. d. presumpt. 78. Flam. Paris. de resignatione benefic. libro 12. q. 5. numero 20. & lib. 13. q. 4. a num. 5. ad 15. Azor d. c. 29. q. 15. & 30. & Mantica de tacitis & ambiguis conventionibus lib. 25. tit. 10.*

102 Circa quod ego aduerto tamen coniecturas istas, quas adducunt Dd. citati militare respectu expectantium, quando erant expectatiuæ, ut recte aduertit Menoch. supra numero secundo, ubi ait, quod quando facta est renunciatio, vel permutatio beneficij auctoritate superioris, & de nullius præiudicio agitur, quippe nullus adest expectans primum vacaturum, renunciatio, vel permutatio non præsumitur fraude facta. Nun autem cum non adsint expectantes, ex-
2. Tom.

pectatiuæ enim sunt sublata à S. Concilio Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 19.* istæ coniecturæ fraudis permutationum videntur cessare.

CAP. V.

De vacatione per assecutionem alterius.

SUMMARIA:

Pro intelligentia materia de incompatibilitate beneficiorum & vacatione vnius per assecutionem alterius, de qua est copiosus tractatus Hoieda, sumi consideranda, & distinguenda quatuor tempora, ante Concilium Trident. cum Doct. relatis, n. 1.

Primum tempus est ante Concilium Lateranen. sub Alex. III. & tunc obtinenti duo curatæ, vel dignitates, vel alias incompatibiles, dabatur optio, & non vacabat primum ipso iure per assecutionem alterius, nec priuabatur secundo, n. 2.

Secundum tempus est d. Concilij Lateran. sub Alexan. III. in quo fuit prohibitum, ut nullus diuersas dignitates, & plures Ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, &c. n. 3.

Improbatur Quintanaduennas dicens cap. referente, & cap. præterea de præben. non esse ante, sed post dist. Concilium Lateranen. numero 4. & 5. & cap. eam te de ætate & qualitate, in quo fundatur, explicatur, num. 6.

Tertium tempus Concilij Lateran. sub Innocen. III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, ipso iure vacet primum, & si illud retinere, contenderit, etiam secundo spoliatur per sententiam, numero 7. Et idem in officijs, & in beneficijs regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus, etiam manualibus, ac in vicariis perpetuis, num. 8.

Improbatur Quintanaduennas dicens, quod si in varijs Ecclesijs plures aliquis dignitates consecutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex cap. de multa &c. num. 9.

Quartum tempus extrauagantis execrabilis de præben. in qua statuitur, quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium, primum, quod ipso iure vacat, absque mora coram Ordinario dimittere debeant, verbo, & facto, &c. alioquin ex tunc sint ipso iure secundo priuati, & ad sacros Ordines, & beneficia inhabiles, numero 10.

Ante ista quatuor tempora possunt notari alia tria cum Quintanaduennas, numero 11. Primum ex Concilio Calcedonen. de quo in cap. clericum 21. quæstio. 1. numero 12. Secundum, ex Nicæna synodo 2. seu 7. generali, de qua in cap. 1. 21. quæstio. 1. numero 23. Tertium, ex Concilio Urbani II. Placentie, de quo in ca. sanctorum 70. dist. ubi ritulorum pluralitas generaliter prohibita est, numero 14. Antiquius enim nemo poterat ordinari, sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficii, in qua Ecclesiastica munia personaliter obiret, numero 15.

Cum postea ex generali consuetudine in beneficijs simplicibus requireretur ministerium, seu residentia personalis, consequenter variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & secuta sunt prædicta

constitutiones, & prae dicta quatuor tempora, numero 16.

Redeundo ad ultimum tempus d. extrauag. execrabilis, notatur, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad obtenta, n. 17. Nec habet locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recepit non canonice, n. 18. quando dispensatio est concessa circa obtinenda, secus si circa obtenta, num. 19. Secus etiam si sit concessa conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, secundum Butrium, & alios, num. 20. Sed contrarium tenetur, nam illa clausula non inducit formam, & conditionem, sed est expressio eius, quod tacite inest, & sic nihil operatur, numero 21.

Nec etiam habet locum poena d. extrauag. in habente dispensationem, quamvis surreptitiam, & insufficientem, nisi surreptio, & insufficientia esset clara, n. 22. Nec in retinente plures parochiales obtentas cum dispensatione Papae, quas ipso iure perdidit ob non promotionem, vel alias, n. 23.

Dicitur extrauagans, & eius poena, habet locum, etiam si dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, n. 24. Quamvis contrarium teneant Siaphil. & Hoieda, n. 25. nec d. extrauagans id requirit in vers. qui vero, n. 26. nec contradicit in vers. quantum autem, n. 27. & 28. nec obstat ratio Hoieda, quod poena ipso iure ibi imposita non debet extendi, quia hic non agitur de extensione, sed de comprehenso in verbis d. vers. qui vero, n. 29.

Ex ista ratione inferitur, quod poena d. extrauagantis non habebit locum in retinente, alias duo beneficia uniformia sub eodem testio, nu. 30. Quamvis ea retinens, vel alia incompatibilia, sine dispensatione legitima sit indignus, & ineligibilis, n. 31. non tamen vere dici potest irregularis, n. 32. nec inhabilis, ita ut prouiso sit nulla, nisi iuxta Capitulum Ordinarium. §. in conferendis, n. 33.

An dimissio primi beneficii, quae in d. vers. qui vero iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in versiculis praecedentibus, an vero statim, & quam primum secundi possessionem prouisus habuerit, &c. a n. 34. Resoluitur facienda esse statim, & in continenti cum gl. Cencelini, & aliis, contra gl. Guilielmi, & alios: & quando dicatur fieri statim, & in continenti, &c. intelligitur cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri, n. 38. Et quomodo sumantur dictiones istae, in continenti, mox, statim, illico, quam primum, & circa, remissionem, n. 39.

Ad euitandas poenas d. extrauagantis sufficit, quod quis dimittat primum realiter, & cum effectu, ac sine fraude, licet coram Ordinario sub publico testimonio, illud verbo tenus non dimittat, n. 40. Quod licet in rigore non sit verum, quia repugnant verba d. extrauagantis, quae sunt clara, videtur consuetudine receptum, & approbatum, n. 41.

Ad probandam execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse, n. 42. Et debet liquido constare de possessione incompatibilium ex Rota, numero 43. Ex qua etiam non sufficit producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari, quae deciso si requiritur actuale perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingessit se administrationi, numero 44.

Per d. extrauag. vers. qui vero, & seq. non reservantur beneficia priora, quae per ademptionem posteriorum va-

cant viriute cap. de multa, sed solum posteriora quae propter indebitam retentionem priorum vacant viriute d. extrauagantis, n. 45. quicquid dicant alij relati à n. 46. Iuxta quae est accipienda reservatio regulæ 1. Cancellariae, in qua reservantur beneficia, quae per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare cogerit, n. 49. Beneficia tamen priora, quae tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, comprehenduntur in d. reservatione, numero 50.

Beneficia vacantia per affectuionem alterius auctoritate Apostolica facta sunt reservata Papae per extrauag. ad regimen, quae renouatur per omnes Sum. Pontifices in reg. 1. Cancellariae, n. 51. & 52. Quae reservatio procedit in beneficiis vacaturis per affectuionem alterius, non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papae, n. 53.

Similis erat reservatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI. & Urbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per affectuionem alterius incompatibilis viriute expectatiuarum, n. 54.

Hodie in gratia facta, de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod infra duos menses primum dimittere, seu iuri cedere in manibus Rom. Pontificis omnino teneatur alioquin ambo vacent eo ipso, &c. n. 55. Per quam clausulam tacite dispensatur, ut per illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluri taxatur, quae maior taxa excusatur expediendo bullam cum clausula, quod si habita possessione, quam primum dimittere teneatur, n. 56. Quamvis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacat primum per affectuionem, & possessionem secundam, interim dum sit dimissio in manibus Papae, n. 57.

Istud decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimissione pura & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem, non obstante stylo praetenso, quia non constat, Papam scivisse fuisse factam ex decreto, & quia si aliquas admisit, id fuit in eius voluntate, &c. ex not. n. 58. Quamvis Flam. Parisius videatur velle, stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum pensione, quia ait, quod hodie apponitur, ut libere dimittant; unde non possunt resignare in fauorem, ut antea fiebat, n. 59.

Hodie ad magis euitandas similes renunciationes, dicitur quod libere, cum specifica mentione praesentis decreti dimittere omnino teneatur, &c. n. 60.

Is cui positum est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundam, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimissione iuxta formam decreti lapsi bi-mestri, utrumque vacaret ex dicto decreto, n. 61. Nec etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapsa dicto termino vacabit utrumque ad dispositionem solius Papae: & quamvis interim valuisse, tamen habita possessione secundam, & adueniente tempore dimittendi, irrita censetur, n. 62. moriente tamen illo, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reservata, &c. n. 63. ubi forma dictae dimissionis, &c. Praedicta reservatio est extensa per Paulum V. ad vacatura ante affectuionem resignata, seu dimissa, & per constitutionem positam, numero 64.

Cum cap. quia nonnulli, & cap. de multa, & extrauagans ex:

gans, execrabilis. solum loquantur in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis, sequitur decisionem cap. referente, & cap. praterea, de praebe. dantium opinionem, non esse correctam per d. iura in aliis beneficiis incompatibilibus, &c. nec in eis per affectuionem secundi vacare primum. num. 65. contra Innocentium, & alios relatos. numero 66.

Consideratur incompatibilitas duplici modo, quaedam est illorum beneficiorum, quae simul teneri non possunt: & primum vacat ipso iure per affectuionem secundi. Alia est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quae simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per affectuionem secundi, n. 67. Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, quam considerat Card. n. 68.

Prædicta doctrina declaratur primo, ut non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui censetur quis renunciare per affectuionem alterius beneficii, quod simul retineri non posset cum illo, etiam si non sit curatum, dignitas, pers. onatus. n. 69.

De materia Clem. gratia, de rescript. videndi sunt relati n. 79. & dec. Rota ibi posita.

Secundo declaratur, ut non procedat, quando beneficiarius in una diocesi accepit aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur: nam tunc tacite inducitur renunciatio primi, nisi aliud appareat. num. 71. sed contra tenetur, nu. 72. & seq.

Tertio declaratur, ut non procedat, quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deservire per alium: nam tunc per adeptionem secundi videtur renunciari primo, n. 74. sed non placet, n. 75.

Succedit postea secundum tempus Concilii Trid. sess. 7. de reform. cap. 4. n. 76. cui decreto non adversatur aliud eiusdem Concilii sess. 24. de reform. c. 17. quod obtinentes plures parochiales, una retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneatur: nam loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales, &c. non autem de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur d. c. 4. n. 77. Et ita accipitur quod tradunt Salzedo, & alij relati. n. 78.

An in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus per d. decretum Concilii cap. 4. inducatur vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi, n. 79. Ponitur sententia Navarrae, & aliorum negativae, num. 80. quam tenuit Rota in decisionibus relatis, n. 81. & est in praxi servata in Hispania, n. 82. Contraria sententia, & sic affirmativa, tenetur, quae est approbata per S. Congreg. Concilii, ut in declarationibus adductis, & recepta, & practicata in dataria, & Cancellaria, & tenetur iam à Rota, ut in resolutionibus, & decisione adductis, & est re vera satis conformis Concilio, quod extendit cap. de multa ad quaecunque beneficia incompatibilia, n. 83.

Addi etiam Concilium cap. de multa, quod quamvis in terminis d. c. de multa contendens retinere primum, quod ipso iure vacaverat, etiam secundo esset priuandus per sententiam, tamen ex decreto Concilii ipso iure est priuatus etiam secundo. n. 94.

Addi etiam, quod licet in d. cap. de multa ut priuaretur secundo requiratur monitio, vel quod retineret usque ad litem contestationem: tamen cum Concilium dicat retinere praesumpserit, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio. n. 95. nam illa verba

2. Tom.

solum denotant, dolosam, seu malitiosam retentionem saltem ex lata culpa, numero 96. quae recte datur sine monitione, aut litem contestatione, &c. numero 97. & adducuntur declarati S. Cong. numero 98. sufficeretque ad poenam Concilii retinere primum de facto cum secundo, licet fructus non reciperet, numero 99.

Pro pleniori intelligentia huius & grauissimae, frequentissime, & utilissimae materiae de incompat. benef. & vacatione unius per affectuionem alterius, de qua copiosum tractatum edidit Alph. de Hoieda, oportet considerare & distinguere quatuor tempora ante Concilium Tridentinum, cum Card. & Imola in cap. referente de prae. & Abbate in cap. quia nonnulli, num. 4. de cler. non resid. & in d. cap. referente num. 3. & ponunt cassad. d. c. 1. de const. Gamb. de offic. legat. lib. 5. rubr. an legatus possit plura beneficia uni conferre, à n. 67. Robin. de benef. c. 5. à n. 18. & Hoieda dist. tract. de incompat. benef. x. p. cap. 7. n. 7. & post haec Gonzalez ad reg. de mensib. gl. 15. à n. 10. Azor 2. p. lib. 6. cap. 13. q. 1.

Primum & tempus est ante Conc. Later. sub Alexandro III. de quo fit mentio in d. c. quia nonnulli, & tunc obtinenti duo beneficia curata, vel dignitates, seu alias incompatibilia, dabatur optio, ut unum retineret & alterum dimitteret & non vacabat primum ipso iure per affectuionem alterius, nec priuabatur secundo, ut in d. cap. referente, & cap. praterea de prae.

Secundum tempus est dicti conc. Later. sub Alex. III. in quo fuit prohibitum, ut nullus diuersas dignitates, & plures ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, & conferens potestate conferendi pro illa vice, ut in d. cap. quia nonnulli, & refertur in c. de multa in princ. de praebe. & si tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, non dabatur optio, sed debebat amittere secundum, non ipso iure, sed sententiam.

Quamvis Quintanaduennas Ecclesi. lib. 4. sub n. 4. 46. dicat d. cap. referente, & cap. praterea, non esse ante, sed post dictum Concilium Lateranense, ex cap. eam te 4. de erat. & quahar. quod cum illis concordat, & Concilii Lateranensis decreta non quidem antecessit: quod falso (inquit) Panormitan. in dicto cap. quia nonnulli. n. 4. & alij in temporum descriptione decepti crediderunt, sed secutum est, ut indicant illa archetypae constitutionis verba, Ne ullus in eis contra decreta quae in Lateranensi Concilio edidimus, vel contra antiquas sacrorum canonum sanctiones clericus ordinetur: & patet ex verbis capituli ibi. Quae scientia, moribus, & aetate Concilii non congruunt institutus, ubi in margine dicitur, Concilii Lateranensis, &c.

Sed & nihilominus verius est, dictum Concilium Lateranense posterius d. cap. referente, & cap. praterea, ut colligitur ex d. cap. de multa, de quo sequenti tempore, ubi in principio refertur constitutio dicti Concilii Lateranensis, de qua in d. cap. quia nonnulli, tanquam tunc vigens.

Nec & obstat text. in d. cap. eam te, quod re vera est post dictum Conc. Lateranense, quia potest intelligi de ecclesiis collatis ante Concilium Lateranense, ut ibi dicit Ioannes Andreas, & Panormitanus nu. 8. & est additio glossae, verb. dimittendam, qui etiam dicunt, quod vel ibi fuit gratia, quod sequitur Ioannes Quintinus in repet. cap. de multa, sub n. 69. nec Panormitanus in d. c. quia nonnulli, n. 4. dicit d. cap. eam te, esse ante d. Concilium Lateranense.

BB 2

Tertium t̄ tempus fuit Concilij Later. sub Innocentio III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, seu secundam, ipso iure vacet primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spoliatur per sententiam, vt in d.c. de multa, & in cap. dudum. 2. de elect.

8 Et t̄ idem t̄ in officiis, ex ex cap. 1. de consuet. in 6. & in beneficiis regularibus curam animarum habentibus, etiam si cura per alium habeat exerceri, & in dignitatibus regularibus etiam manualibus, ex cap. cum singula, de prebend. in 6. & Clem. 1. de supplenda neglig. prelator. ac in vicariis perpetuis, ex Clem. 1. de officiar. Corraf. de benef. 1. parte cap. 10. & vlt. num. 6.

9 & Quintanaduenna, d. lib. 4. num. 97. qui t̄ num. 118. male ait, quod si in variis ecclesiis plures aliquis dignitates consequutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex dict. cap. de multa, sed habebit locum dictum cap. quia nonnulli. nam cum hæc species, inquit, ab Innocentio prætermissa sit, non videt cur eiusdem constitutionis pœnis contineatur, sed reuera de his etiam loquitur Ianoc. ibi, vt patet ex principio, & vers. hoc idem.

10 Quartum t̄ tempus est extrauag. execrabilis Ioann. XXII. de preb. in qua in vers. qui vero, statuitur, quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium, primum, quod ipso iure vacat, postquam secundi possessionem habuerint, vel per eos steterit quominus habeant, absque moræ dispendio coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto, ac sine fraude, sub testimonio publico, alioqui ex tunc sine ipso iure secundo priuati, & ad sacros ordines suscipiendos, & ad habendum quodcumque beneficium inhabiles. Hæc in dicta extrauagante.

11 Sed t̄ ante ista quatuor tempora, quæ Dd. communiter considerant, possunt notari alia tria, cum Quintanaduennas d. lib. 4. ex principio, præcipue dict. nu. 46.

Primum t̄ ex Concilio Caledonen. canon. 10. de quo in cap. clericum. 21. q. 1. quamuis Gratianus ibi addidit illa verba, eodem tempore, vt per Quintanaduennas, ibi n. 6.

13 Secundum t̄ ex Nicena Synodo 2. seu 7. Synodo generali, de qua in c. 1. 2. q. 1. vbi pluralitas beneficiorum nominatim prohibita est in vrbe Constantinopolitana.

14 Tertium, ex t̄ Concilio Urbani II. habito Placentiæ, de quo in cap. sanctorum 70. dist. vbi titularum pluralitas generaliter prohibita est.

15 Antiquitus t̄ enim nemo poterat ordinari sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficij, in qua ecclesiastica munia personaliter obiret, vt in cap. neminem, & d. c. sanctorum 70. dist. Quintanaduennas d. lib. 4. num. 60. & 61.

16 Cum t̄ vero postea ex generali consuetudine in beneficiis simplicibus non, requireretur ministeriū, seu residentia personalis, consequenter etiam variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & subsecutæ sunt prædictæ constitutiones, & prædicta quatuor tempora.

17 Reduendo t̄ autem ad vltimum tempus dictæ extrauag. execrabilis, notandum est, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad alia, puta ad obtenta, Cassad. d. decis. 1. de constitut. gloss. in Clem. 1. §. ipsius de pœnis, versicul. obtinendis, quam sequuntur ibi Cardin. Imola, & Bonifacius num. 54. & Abb. in Clem. 2. eod. tit. Hojeda de in-

compatibilitate, c. 23. num. 101.

Nec habet t̄ locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonice, nam licet peccet, & contra eum procedi possit, quia male tenet, & sine titulo canonico, non tamen quia plura tenet, ex quo habet dispensationem, Specul. in tit. de dispensatione. §. dicendum, numero 23. Ioann. Andr. in cap. non potest, de prebend. in 6. & ibi Dominicus. §. primo, numero 5. & cons. 126. & Franc. dict. §. 1. numero 4. Millis in rectorio vers. dispensatus, vt possit plures, & Cassad. decis. 36. super reg. numero 3. Hojeda de incomp. benef. 1. par. cap. 17. numero 29. & 2. p. cap. vlt. numero 80. Tuschus concl. 69. lit. B. a numer. 37. & Anton. de Butr. in cap. dudum 2. de election. qui tamen t̄ id primo limitat, vt procedat in dispensatione concessa circa obtinenda, secus si circa iam obtenta: nam tunc cum dispensatio sit surreptitia, non exprimendo vitium ipsorum beneficiorum, in nullo prodest, & sequuntur Dominicus. ibi dict. numero 5. & Franc. dict. numero 4.

Secundo t̄ limitat, vt procedat in dispensatione circa obtinenda simpliciter concessa, secus si conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, quia tunc dispensatio non prodest, nec habet locum: ex quo non adest conditio & forma in ea expressa, sequitur Dominicus. & Franc. ibidem, & Rebus in prax. tit. de dispensatione ratione ætatis, vers. si tibi alias canonice conferantur.

Sed t̄ contra istam limitationem expresse tenent Specul. Millis, & Cassad. & Hojeda, & Tuschus supra, meritoque, nam illa clausula si alias canonice conferatur eidem, non inducit formam & conditionem, sed est expressio eius, quod tacite inest, vt in dicto cap. dudum ad fin. & cap. si gratiose, de rescript. in 6. & in dict. cap. non potest. §. 1. & ibi gloss. verb. canonice: & sic nihil operatur l. tertius, ff. de legat. 1. l. condiciones extrinsecus, ff. de condition. & demonstrat. Thomas Sanchez de matrimon. libro 2. disputat. II. numero 18. & libro 3. disputat. 33. numero 3. & dicitur alias infra numero 335.

Nec t̄ etiam habet locum pœna dictæ extrauagantis in habente dispensationem, quamuis surreptitiam, & insufficientem, quæ nihilominus excusat assequentem secundum curatum à pœna illius, secundum Gomez. in reg. de annali 9. 14. dicentem sæpe approbasse Rotam hoc dictum: quod mihi videtur intelligendum, nisi surreptio, & insufficientia dispensationis esset clara, &c.

Nec etiam t̄ habet locum in retinente plures parochiales obtentas cum dispensatione Papæ, quas ipso iure perdidit ob non promotionem infra annum, vel alias, vt per Nauarr. consilio 12. de rescript. a numero 12. & conducit decis. Guidob. 57. de qua infra numero 180.

Secundo notandum t̄ est, quod dicta extrauagans & eius pœna habet locum, etiam si dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, ita quod ad incurrendam eius pœnam non est necessariū retinere duo curata, aut beneficium curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltem fori contentiosi, sed sufficit retinere beneficium curatū, siue stricte siue large, cum dignitate, personatu, vel officio sine vlla cura, vel duas dignitates, personatus, aut officia sine cura, aut dignitatem cum personatu, vel officio sine cura, &c. vt recte inquit glossa Zenzelini ibi, verb. simile, in extrauagantib. Ioannis XXII. & videtur tenere Abbas in d. cap. quia nonnulli num. 4. versic. quantum fuit tempus, & sequuntur Sta-

phileus de literis gratis, tit. de variis modis vacationis §. certus vacationis modus, n. 1. & tit. de qualitate, & statu benefic. §. huiusmodi, n. 7. alias 41. Castad. d. dec. 1. de constitutionib. n. 2. ibi: Sed curatis, & aliis de quibus, &c. Nauar. in cap. si quando de rescrip. except. 6. n. 5. & sentit idem Nauar. in cap. accepta, de rescrip. spoliat. oppos. §. 10. solut. n. 30. & Mandos. in reg. 1. Cancel. 7. 14. Azor d. lib. 6. cap. 13. 9. 1.

25 Quamuis contrarium teneat d. Staph. d. §. huiusmodi, n. 9. & 10. ubi dicit, quod ad hoc, ut sit locus dictæ cons. execrabilis, & pœnis in ea contentis circa dignitates, & beneficia incompatibilia, requiritur quod sint curata stricte, vel saltem large: & ideo quod obtinentes personatum, seu dignitatem sine cura si retineant illum absque dispensatione cum beneficio curato, non incurrit pœnas dictæ constitutionis: quod sequitur Hoieda cap. 16. n. 4. 5. & 6. cap. 13. n. 8. vers. quarto declaratur.

26 Sed reuera t dicta extrauagans in d. vers. quero, non requirit, quod ambo sint curata, ut ex eius verbis apparet: nam illa verba, *Animarum curam habens antea*, solum referuntur ad verbum immediate præcedens, *Aut aliud beneficium*, & non ad dignitatem, personatum, seu officium, ut patet ex contextu, alias enim diceret in plurali, *Animarum curam habentia*.

27 Nec contrarium inquit, aut minuit dicta extrauagans in finalibus verbis, nempe in vers. *quantum autem*, in quibus fundatur Staphileus d. num. 9. & Hoieda d. vers. *quarto declaratur*, quia ut ibi dicitur, solum ibi declaratur, quæ dicantur beneficia curata circa modificationem ante factam, nempe in vers. *nos itaque*, ut ibi notat glossa Zenzelini *verb. ante factam*, unde nihil potest inferri contra nostram sententiam.

28 Et quando t declaratio, de qua in d. vers. *quantum autem*, referat ad omnia præcedentia, & ad dictum vers. *quero*, ut videtur sentire glossa Gulielmi, ibi, in extrauagantibus communibus non faceret etiam contra nostram sententiam, nam solum ibi declaratur, quæ beneficia censeantur curata in terminis d. cons. non vero dicitur, quod ambo beneficia, quæ quis retineat, debeant esse curata, ut habeat locum illa cons. & eius pœna.

29 Nec obstat ratio Hoiedæ d. cap. 16. n. 5. & 6. quod pœna ipso iure ibi imposita non debet extendi, &c. quia hic non agimus de extensione, sed de comprehensio in verbis d. vers. *quero*, ibi, *Dignitatem, vel personatum, seu officium*: & ibi, *Simile*.

30 Ex ista tamen t ratione bene inferitur, quod pœna dictæ extrauagantis, non habeat locum in retinente alias duo beneficia vniformia sub eodem tecto, quamuis sint incompatibilia, ita quod per assentionem secundi vacet primum. ipso iure, cap. *litteras*, de concess. prebend. & Clemen. fin. de prebend. neque in retinente alia beneficia incompatibilia. Faciunt quæ tradit Castadorus d. dec. 1. & Bellamera dec. penult. 754. n. 3. vers. *nam certum est*. Mandos. d. reg. 1. quæst. 14.

31 & Nauar. consil. 13. num. 3. de prebend. quamuis t retinens duo vniformia sub eodem tecto, vel alia incompatibilia sine dispensatione legitima, sit indignus, & ineligibilis, ad dictu. c. dudum 2. de elect. cuius ratio est generalis: non tamen vere dici potest irregularis, ut male aiunt Mando. de irregularitate lib. 3. cap. 4. & Enriquez in summa lib. 14. cap. 9. §. 1. cum Speculatore, de dispensatione §. iuxta, n. 37. & §. dicendum n. 11. nam id non est iure expressum, cap. is qui, de sententia excommunicat. in 6. imo nec inhabilis, ita ut collatio,

2. Tom.

seu prouisio sit nulla, iuxta dicta supra 7. par. cap. 8. a n. 47. nisi iuxta cap. ordi. nary. §. in conferendis, de offic. ordin. in 6. de quo infra a numer. 170. & numer. 109. & 299.

Sed circa t dictum vers. *qui vero* dubitatur, an dimissio primi beneficii, quæ ibi iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in vers. præced. an vero sit facienda statim, & quamprimum secundi possessionem prouisus habuerit, vel per eum steterit.

In quo glossa t Gulielmi ibi, *verb. pari modo*, dicit faciendam esse intra mensem, ita intelligens verbum illud, pari modo, scilicet intra mensem, sub testimonio publico, verbaliter, realiter, & cum effectu. Idem tenent Rebus. in praxi, in forma signaturæ, verb. *aut per constitutionem, execrabilis*, & tit. de dispensatione ratione etatis, verb. *quoad vixeris*, n. 12. Ferretus consil. 255. num. 2. & Zerola in praxi Episcopali 1. par. verb. *beneficium*, §. 3. circa finem: & idē videtur tenere Aegidius Bellamera d. dec. 754. in princip. ibi: *Et infra mensem a tempore huiusmodi assentionis computan.* & Hieronym. Paulus in præf. Cancellaria §. nota plura notabilia, tam circa beneficii a reservata, quam non reservata, vers. *habens beneficium curatum*, Staphil. d. §. certus vacationis modus, ad fin. & Hoieda cap. 9. nu. 6. ad finem.

Contrarium tamen, videlicet quod dicta dimissio debeat fieri statim, & in continenti, videtur tenere glos. Zenzelini ibi, verb. *absque mora dispendio*, & verb. *pari modo* & Abb. in d. cap. quia nonnulli, num. 4. vers. *quantum fuit tempus*, ibi, *Nisi de facto in continenti post habitam secundi pacificam possessionem*, &c. & in d. cap. de multa, n. 10. ibi, *Tenetur illico*, & Gambarus supra n. 71. ibi, *Nisi statim*, & Hoieda d. cap. 7. n. 8. ad finem, & cap. 13. n. 79. qui idem dicit, & Bernard. Diaz in præf. crim. can. cap. 48. ad fin. & ita habet summarium dictæ extrauagantis, in extrauag. Ioan. XXII. & nouissime ita tenet Flores de Menaz. 73. numer. 2. & 4.

Quæ sententia mihi videtur t verior, & probatur ex illis verbis, *Absque mora dispendio*: & illa verba, *Pari modo*, solum significant, quod fiat dimissio verbo & facto, & sic sine fraude, cum effectu, ac sub testimonio publico, ut dicitur in versiculis præcedentibus, ut recte explicat gl. 3. Zenzelini, ibi: *nec enim possunt referri ad tempus, cum circa illud hic particulariter disponatur per illa verba*, *Absque mora dispendio*, ad reg. generi per speciem derogatur, in 6. l. sanctio legum. ff. de pœnis, & l. doli clau. ff. de verbor. obligat. & ibi glos.

Et quando t dicatur fieri statim in continenti, & absque moræ dispendio intelligendum est cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri, l. ratum, l. quod dicimus, ff. de solutionib. Abbas in cap. potuit, de locato, Menoch. de arbitrar. libro 2. casu 9. cum §. segg. Puteus dec. 266. numero 4. libro 1. Anton. Theaur. dec. Pedemontan. 77. numero 3. & Gonçal. glos. 9. in annotationib. numero 217.

Et quomodo t sumantur decisiones istæ, incontinenti, mox, statim, illico, quamprimum, & circa, vide per Romanum in l. 1. ff. de verb. oblig.

Tertio notandum est, t quod ad euitandas pœnas d. extrauag. vers. *qui vero*, sufficit, quod quis dimittat primum beneficium curatum, seu dignitatē, &c. realiter, & cum effectu, ac sine fraude, & eius possessionem, licet coram ordinario sub publico testimonio illud verbo tenus non dimittat, ut docent

Staphileus d. §. tertius vacationis modus, num. 6. 7. & 8. & Hoieda cap. 9. num. 6. & c. 13. num. 80. vers. sexto declaratur, & Zerola d. §. 3. circa fin. ex Bellamera d. de-
41 cis. 754. quæ t̄ sententia quamvis in rigore non sit vera, quia repugnant verba dict. extrauagan. quæ sunt clara, vt inquit Zerola, ubi proxime: tamen, vt inquit Bellamera ibi numero sexto vers. tamen de facto videtur consuetudine recepta, & approbata, quia nunquam, aut raro fiat talis verbalis dimissio coram ordinario.

42 Quarto notandum est, t̄ quod ad probandam execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse ex dicta extrauagante, execrabilis, vt fuit dictum in vna ciuitatis Castellana 9. Decembr. 1556. coram Domino Oradino. Ertin alia Cracouiē. canonicatus
43 13. Octobris 1562 coram D. Rubeis fuit decisum, Ad execrabilitatem, & incapacitatem indicandam debere liquido constare de possessione incompatibilium, Fabius decif. 25. & fuit resolutum in vna Osenf. parochialis
44 9. Iunij 1559. t̄ ait tamen Thanis decif. 93. quod non sufficit ad probandum quem execrabilem, producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum ad caput de multa, de præbend. & caput si tibi concessio, iuncta glossa de præbend. in 6. vel nisi probetur tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari: quæ decisio si requirit actuale perceptionem fructuum, non videtur vera, maxime si ingessit se administrationi.

45 Quinto notandum est, quod per dictum versic. qui vero, & sequentem versic. quæ omnia, non referuntur beneficia priora, quæ per ademptionem posteriorum vacant virtute dicti cap. de multa, sed solum posteriora, quæ propter indebitam retentionem prioris vacant, virtute dictæ extrauagantis, vt recte tenet glossa Zenzelini ibi, verb. vt premititur, & verb. vel dimissa, Oldra. consil. 152. n. 2. Felin. in cap. causam quæ, de rescrip. nu. 4. limitat. 5. sequuntur Nauar. in d. cap. accepta oppositionis 10. solutione, nu. 31. & consil. 12. de rescrip. num. 12. & 14. versic. quarto principaliter, & consil. 18. num. 3. de præbend. Quintanaduennas d. lib. 4. num. 94. & Zerola d. verb. beneficium §. 3. circa finem, dicens sic vidisse seruari in praxi, & in facto non vidisse adiri sedem Apostolicam pro collatione parochialis, quæ vacabat per affecutionem alterius: & 2. par. eod. verb. §. 22. neque contrarium tenet gloss. Gulielmi ibi, verb. vacatura: & posthæc tenet Gonzalez gloss. 15.

46 num. 42. & gloss. 51. num. 38. Quamuis t̄ Aeneas de Falcon. de reseru. 3. quæst. princ. num. 12. & 4. quæst. effectui 18. & 41. dicat, quodd beneficia incompatibilia post tempus præfixum in dicta extrauag. sunt reservata ex

47 d. §. quæ omnia, licet non antea. Et t̄ quamuis Cosmas in pragma. sanctione, si. de reseruatio. verb. execrabilis, dicat per dictam extrauag. inter cetera. referuari omnia beneficia vacantia per affecutionem aliorum incompatibilium, & Flamin. Parif. de resign. benef. libro 2. q. 16. numero 22. quod primum curatum, quod vacat per receptionem alterius, est reservatum ex d. extrauag. §. quæ omnia: quod sentit Rebus. in praxi in forma signaturæ, ver. aut per constitutionem execrabilis, & Flor. d. q. 13. numero 7. t̄ qui tamen q. 23. numero

48 58. ait, istam reservationem esse iam antiquatam, & qui adipiscitur beneficium incompatible, ipso iure priuatum esse primo, & ordinarium conferre primum, siue illico dimittat, siue non, iuxta tex. in capite licet Episcopus, de præbend. in 6. & ita semper vidisse praticari, & nunquam de tali reservatione vidisse mentionem, aut existimationem fieri, & in

regno Gallia: esse antiquatam, secundum Rebus. ibi.

Et iuxta dicta est t̄ accipienda reservatio regul. i. Cancellaria, in qua referuntur beneficia, quæ per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerit.

Verum est t̄ tamen, quod beneficia priora, quæ tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, de quibus in vers. porro, comprehenduntur in reservatione d. vers. quæ omnia, quod tenet dict. gloss. Guliel. quamuis contra teneat glossa Zenzelini dict. verb. dimissa, & Quintanaduennas supra.

Beneficia vero vacantia t̄ per affecutionem alterius i¹ autoritate Apostolica factam sunt reservata Papæ, Rebus. in dicta forma signaturæ verb. seu per affecutionem: nam t̄ beneficia quæcunque vacantia per affecutionem quarumcunque dignitatum, personatum, officiorum, canonicatum, & aliorum beneficiorum per Papam collatorum, seu autoritate literarum ipsius, referuntur in extrauagan. ad regimen de præbend. quæ semper renouatur per omnes summos Pontifices in reg. i. Cancel. Gonzal. gloss. 15. §. 2. nu. 13. & gl. 51. n. 36.

Quæ reservatio t̄ procedit in beneficiis vacaturis i¹ per affecutionem alterius, non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papæ, Simoneta de reservatione. quæst. 26. Rota in Segouienf. canonicatus 24. Nouembris 1588. coram domino Plato, de qua supra 5. part. cap. i. n. 685.

Et similis t̄ erat reservatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI. & Urbanus VI. de omnibus beneficiis vacant. per affecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum, quæ iam non extant: de qua Burfat. consil. 126. n. 96. lib. 2.

Et hodie t̄ in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatible, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod ipse orator infra duos menses à die habitæ possessionis secundi, seu quæ per eum steterit, quominus illam assequatur, primum dimittere, seu iuri competenti cedere in manibus Romani Pontificis omnino teneatur, alioquin ambo vacent eo ipso, ita vt de illis per sedem Apostolicam dumtaxat, disponi possit, ac irritum, &c. Per t̄ quam clausulam tacite dispensatur, vt per illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluri taxatur, quæ maior taxa excusatur, expediendo bullam cum clausula, quod habita possessione quamprimum dimittere teneatur, & non infra duos menses, vt dicebatur in supplicatione: t̄ quamuis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacet primum per affecutionem & possessionem secundi, interim dum sit dimissio in manibus Romani Pontificis: & vide infra sub numero 106.

Et illud decretum t̄ de dimittendo obtentum, intelligitur de dimissione pura, & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem non obstante stylo prætenso, quia non constat, papam sciuisse fuisse factam talem dimissionem ex causa permutationis, seu in fauorem ex decreto: & quia si aliquis admisit, id fuit in eius voluntate, & ideo dans mandatum ad permutandum, seu resignandum conditionaliter, non satisfacit decreto Rotæ decif. 13. & 14. de verum permut. in antiq. & 65. de rescrip. Simoneta dict. quæst. 26. & Rebus. in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, versic. quoad vixeris, numero 8. & 9. & ita fuit resolutum in vna Illerden. portionis de anno

1593. coram illustrissimo domino Pamphilio, & posthæc tradit Gonzalez ad reg. de mensibus gloss. 15. numero 125. & seq. ubi ex numero 109. agit de isto decreto.
- 59 Quamuis t̄ Flamin. Paris lib. 3. de resignatio. quest. 1. nu. 64. & 95. videatur velle stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum reservatione pensionis, qui ait, quod hodie in dicta clausula apponitur, vt libere dimittat: vnde non possunt resignare in fauorem, neque etiam cum aliqua reservatione pensionis, aut fructuum, vt antea fiebat tempore felicit recordationis Gregorij XII. & quodita quotidie practicatur.
- 60 Et hodie a tempore t̄ sanctissimi domini nostri Clementis VIII. ad magis euitandas similes renuntiationes, dicitur in dicto decreto, quod in manibus Romani Pontificis tantum libere, cū specifica mentione præsentis decreti, dimittere omnino teneatur, &c.
- 61 Vnde is, cui positum t̄ est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia, & nulla à principio, vt in decis. 13. ad fin. licet non simoniaca, Farin. consil. 75. à numero 1. & 17. & non facta alias dimissione, iuxta formam decreti lapso bimestri vtrumque vacaret, ex dict. decreto, &c.
- 62 Nec t̄ etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapso dicto termino vacabit vtrumque ad dispositionem solius papæ, ex dicto decreto, cui non paruit. Et quamuis interim valuisset resignatio, seu permutatio facta coram ordinario, tamen habita possessione secundi, & adueniente tempore dimittendi, irrita censetur ex d. decreto maxime irritante: morientē t̄ tamen illo, seu matrimonium contrahente, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reseruatæ, &c. ex quo vacarunt alias ante aduentum temporis & conditionis. Nec irrita censetur dicta resignatio, seu permutatio: facit quod dictum est supra quinta parte, cap. 1. numero 152. & iuxta hoc videtur accipiendum quod ait Gonzalez gloss. 52. numero decimoquarto. Et formam dimissionis, seu resignationis iuxta decretum ponit Flamin. Paris. libro octauo questio. 7. sub numero 103. quem etiam vide questio. 8. num. 74.
- 64 Et prædicta t̄ reservatio beneficiorum vacantium per assecutionem aliorum est extensa per S. D. N. Paulum Quintum, etiam ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa, vt in sequenti constitutione.

S. D. N. Pauli diuina providentia
Papæ V.

Declaratio reservationis beneficiorum per
assecutionem pacificam vacaturorum.

SANCTISSIMVS in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus diuina providentia Papa V. qui in crastinum eius assumptionis ad summi Apostolatus

apicem vestigiis felicit recordationis Benedicti XII. & aliorum Romanorum Pontificum predecessorum suorum inhaerendo, omnia & singula beneficia Ecclesiastica per pacificam assecutionem quoruncunque aliorum, & per sanctitatem suam, seu eius auctoritate conferendorum beneficiorum Ecclesiasticorum, ex tunc vacatura, ordinationi, & dispositioni suæ, cum decreto irritanti de super apposto inter alia reservanda, & cui ex fide dignorum relatione innouit, quod plerique de beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica auctoritate prouisi, seu prouidendi, ante illorum assecutionem alia cum eisdem incompatibilia beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta, in fraudem reservationis, & decreti prædictorum resignabant, seu dimittebant. Cupiens opportunum super his remedium adhibere, Voluit, decreuit, & declarauit, quod si in posterum quibusuis personis de aliquibus beneficiis Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut eius auctoritate prouideri, ipsosque prouisos, seu prouidendos intra vacationis, & prouisionis, seu assecutionis eorundem beneficiorum tempora quacunque alia cum illis incompatibilia beneficia Ecclesiastica secularia, vel quorumuis ordinum, ac etiam Hospitalium regularia, per eos tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in prouisionibus prædictis facta mentione, simpliciter, vel causa permutationis, ac alias quomodolibet, siue in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Legatorum, vel Nuntiorum dictæ Sedis, siue ordinariorum, vel aliorum collatorum quoruncunque manibus resignare, seu dimittere aut iuribus sibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit, omnes, & singula concessionis, collationes, prouisiones, & quauis alia dispositiones de beneficiis, seu iuribus sic resignandis, dimittendis, & cedendis pro tempore faciendæ, cum inde securis quibuscumque cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur. sed beneficia, & iura, vt præfertur, resignata, dimissa, & cessa, ipso iure vacent, & vacare, ac sub reservatione, & priori decreto præfatis, quæ Sanctitas sua, etiam quoad hoc extendit, & ampliavit, comprehensa censeantur. Ita quod de illis per alium quam eandem sanctitatem suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per pacificam assecutionem aliorum beneficiorum huiusmodi vere, & realiter vacauissent. Decernens sic per quoscunque indices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac sacre Romane Ecclesie Cardinales, dictaque Sedis Legatos, & Nuntios. Sublata, & c. indicari, & diffiniri debere. irritumque, & c. attentari. Placet publicetur, & describatur C. Letta, & publicata fuit supradicta regula Rom. in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ 1609, die vero Iouis 25. mensis Febr. Pontificatus prædicti sanctissimi Domini nostri Papæ anno 5. M. Perennis Custos.

Cum autem ex dictis t̄ appareat, d. cap. quia non nulli, & d. cap. de multis, & d. Extraneus, execrabilis, solum loqui in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis sequitur decisionem dicti cap. referente, & d. c. præterea, non esse correctam per dicta iura in aliis beneficiis incompatibilibus vt in curato cum canonicatu, & in duobus simplicibus residentiam requirentibus, &c. arg. l. precipimus, C. de appellation. & sic in eis per assecutionem secundi nõ vacare primum ipso iure, sed obtinenti dari opinionem dimittendi quod voluerit, vt post Ioann. Andream tenet Lopus allegatione 116. & seq. Oldrad. con.

fil. 165. Abbas in cap. cum in censuris. § 1. num. 9. de electione. & in cap. si. num. 6. de clericis non residentibus. & in d. cap. referente. num. 3. & in d. cap. multa. num. 2. & repet. cap. extirpanda. §. qui vero, de prebend. a numero 47. ad 52. & ibi Rebus. circa materiam pluralitatis, vers. successione circa 4. Abbatis, Imola in d. cap. fin. & in d. ca. de multa, qui ait, quod curia eam feruat, & si bi placet, Franc. in cap. 1. de consuetud. in 6. numero septimo Staphil. de lueris gratia tit. de qualitate, & in statu benef. §. huiusmodi, numero octauo, & in de variis modis vacationis, §. tertius vacationis modus, numero quinto, & in tertia forma expectatiuarum numero quinto, Cofinas in pragmat. sanctione, tit. de collat. §. sequuntur qualificationes, verb. residentia, Millis in re. pertorio, vers. beneficium curatum, Rosin. de benef. cap. 5. a numero vigesimo octauo, Ioan. Quintinus in d. cap. de multa numero octuagesimo & seq. Gregor. Lop. in l. 3. tit. 16. par. 1. verb. de seruile, vbi Humada, Nauar. qui dicit communem in cap. si quando, de rescrip. except. 6. numero quarto & conf. 13. numero quarto, & conf. 17. 24. & 25. de prebend. Capr. qui ait veriozem, & communem sententiam, reg. 90. numero 110. Hoieda de incompatibilitate cap. 9. num. 5. & cap. 11. a numero quinto & cap. 12. numero duodecimo & cap. 13. numero septuagesimo nono vers. que conclusio, & c. 17. a numero 37. & cap. 18. numero 30. Quintanaduennas d. lib. 4. numero 96. & 120. Flam. Parif. de resignat. lib. 3. que. 1. numero 132. & 138. & 147. & Zech. de republ. Eccles. tit. de beneficiis, numero quarto vers. in 2. capite, & vers. ad dignoscendum, in fine, Azor 2. par. capit. 13. 7. 2. 5. 7. & 8. & lib. 7. capit. 16. 7. 9. D. Card. Tusch. conclus. 69. littera B. a numero vigesimo quarto, & Rota decis. 37. de prebend. in antiquis 184. Puteus decis. 441. num. 2 lib. 1. Achill. 269. numer. 3. & 4. & Moled. decis. 15. de prebend. alias 176. & tenuit Rota in causa Macerat. parochialis coam Illustrissimo Lancelloto de anno 1575. quæ est. p. diuers. decis. 484. & in causa foro Sempronien. canonicatus coram Domino Rubéis. de anno 1582. & in alia Virdunens. canonicatus, de anno 1589. in qua fuit dictum, quod de iure communi canonicatus non dicatur incompatibilis, nec vacat per affectuonem parochialis, contra

66 Innocen. in cap. ex tunc, num. 4. & in cap. fin. in fine, de clericis non residentibus, & ibi Calderinum Enricum dict. capit. de multa, numero sexto, & alios, quorum opinionem curiam seruare, inquit Butrius in d. cap. praterea, numer. 9. de prebend. & sequitur Bursat. dicens communem conf. 446. num. 3 lib. 4. Et probauit Rota in Toletana capellanæ de Barais 3. Martij 1589. coram Illustrissimo Mantica infra adducta sub nu. 222.

67 Vnde D. J. considerant incompatibilitatem duplici modo, & distinguuntur duo genera incompatibilium beneficiorum: quædam incompatibilitas est illorum beneficiorum, quæ simul teneri non possunt, & quorum primum vacat ipso iure per affectuonem secundi qualia sunt illa, de quibus in dict. capit. de multa, & in dict. extrauag. & reuerabilis, & in cap. literas, de concess. preb. & in dict. Clem. fin. de prebend. Alia incompatibilitas est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per affectuonem secundi vt in parochiali cum canonicatu, & duobus simplicibus residentiam requirerentibus. &c. Ita Staphileus d. tit. de statu & qualitat. benef. §. vt fieri possit, n. 9. Reb. in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, verbo, incompatibilia, & Nauar. d. consil. 24.

Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, 68 quam considerat Cardinalis cum gloss. ibi, verb. beneficium, in Clem. gratia, numero quinto de rescrip. & conf. 3. de qua in d. dec. 43. p. 1. diuersorum.

Prædicta tamen tria de trina declaratur primo, vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui censetur quis renuntiare per affectuonem alterius beneficij, quod simul de iure retineri non posset cum beneficio, ad quod habebat ius, etiam si non sit curatū, dignitas personatus, vt ex d. Clem. gratia, de rescrip. tenet gloss. ibi verb. beneficium, & Dd. Abbas in d. cap. fin. de cleric. non resi. & in d. eper. §. qui vero, numero 52. Capra supra a num. 115. optime Naua. in dict. 6. except. & conf. 13. de preb. numero septimo, qui receptum dicit Hoieda dict. capit. 17. nu. 41. & Bursat. supra numero quinto, quamuis Reb. supra eam intelligat iuxta terminos c. de multa, cum Anch. Card. Imola, ibi.

Et de tria materia d. Clem. gratia, ultra Dd. ibi vt le 70 Staphileum 11. quib. mod. exprent litteræ ad beneficia §. quarto modo, & Puteum decis. 346. lib. 2. & de Rotæ in causa Toletana parochialis de Huerta 3. Ianuarij 1589 coram Illustrissimo Pamphilio quæ sic ait. Fuit resolutum, gratiam, si neutri, Gundisalui non suffragari, quia cum hæc gratia sit conditionalis pendens a futuro litis euentu, & antequam vigore illius sit facta collatio, Gundisalui affectuonem suam dignitatem scholasticam, quæ cum hac parochiali simul retineri non potest, censetur dicta gratia renuntiatum, ita vt in illius executionem beneficium amplius consequi non possit, iuxta tex. in Clem. gratia de rescrip. vbi Imola in 4. notabili dicit, hæc presumptionem esse iuris, & de iure, & quod protestatio contraria non iuuat, vt ibidem subdit numer. 16 cum aliis allegatis N. 3. hylare, quod Gundisalui decis. 53. dicat dictam Clementinam non procedere data 19. ior. 1. a, qui loquitur in eo, qui ignorabat beneficium secundo loco acquisitum non posse cum primo retineri: & procedit facta protestatione in affectuone secundi, vel alias, vt declarat Staphileus in tit. quib. mod. exprent litteræ, ad beneficia in quarto modo, vers. limita tamen, quæ uisita sunt Rota, vt per Puteum decis. 346. incipit decisio. Et idem lib. 2. & ideo non applicatur huic casui, vbi nulla adeest protestatio, sed potius concurrunt mala fides, & scientia ipsius Gundisalui, quia tempore affectuonis scholasticam iam non erat talis super qualitate huius parochialis, quo tunc esset curata actus, & habitus, vulgar. I. sed etsi lege, s. ante litteram. ff. de petitio. hære. lit. & cessat omnis difficultas, quia nunc non agitur de prima gratia Gundisalui, facta tanquam de simpli: c. quo casu, ob ignorantiam, quod esset curatum, posset forsam se tueri, quominus per affectuonem incompatibilis non debeat illa priuari, sed agitur de gratia, si neutri, quæ facta est, vii de beneficio curat. & ideo non potest Gundisalui prætextu ignorantie se excusare, quominus acceptando aliud incompatible non dicatur ei renuntiasse: quia cum sciret vigore illum non posse sibi beneficium conferri, nisi vii curatum, debuit cogitare, quod acceptando aliud incompatible, reddebat se inhabilem ad obtinendum vigore dicta gratia, si neutri, hoc beneficium, quotiescunque declararetur curatum, vt in dict. Clem. Neque obstat, quod Gundisalui saltem sit aliquod tempus indulgendum ad dimittendum alterum ex istis beneficiis incompatibilibus: quia quid quid dicendum sit in terminis, cap. de multa, de prebend. prout loquuntur ex aduerso allegata in casu Clem. gratia, non est præfigendum aliquod tempus, quia per affectuonem incompatibilis inducitur tacita renuntiatio prioris gratia, ita vt, illius vigore

gore non possit quis amplius assequi beneficium, etiam quod impetrans resignet incompatible, postea adeptum, vel illud resignare, paratus sit, ut expresse dicitur in d. Clement. & tradit ibi Imola colum. penult. & Bonifacius numero 36. quod ad excludendum ius Didaci, dicitur gratiam illius non capere hanc futuram vacationem or- tam post suam gratiam vigore tacite renuntiationis ob affectionem scholasticam, quae fuit acceptata post impetrationem Didaci, ad notata per Felin. in cap. constitutus, col. penult. de rescript. modern. super reg. Cancellariae de impetrand. beneficia vacantia per obitum familiarium, Cardin. quest. 3. numero 7. Non obstat, quia ultra quod hoc est extra dubium, in quo tantum queritur, an integret gratia Gundisalvi, fuit dictum, quod per tacitam renuntiationem gratia, si neutri, ob affectionem scholasticam, cessat tantum illud ius conditionale pendens à futuro ius eventum, & redditur Gundisalvi inhabilis ad obtinendum illius executionem, non tamen inducitur nova vacatio, seu remanet antiqua, quia Gundisalvi non fuit questum aliquod ius in re Sarnen. in reg. de infirmis resignan. questione decimaseptima, numero sexto, verfic. quia ut dicatur, &c. Prima enim pronisio, ut de simplici facta non valuit, quia resolutum fuit beneficium esse exaratum, ad notata in decisione 73. Papa supplicatur, de rescriptis in antiquis, alia gratia, si neutri, non fuit executi, & cum expectet post se collationem faciendam per audientem, si ei per eventum ius consisterit, neutri ius competere, in ea non attenditur tempus date, seu purificate conditionis, quando per eventum ius constat neutri ius competere, Rota decisio. prima, de sequest. possess. & fruct. in novis, Germanianus consil. 79. numero 9. & 10. Sarnen. de publican. questione 16. in fine, Ripa in capite, eam te, numero vigesimo septimo de rescriptis, Caputa- quensis decisione 42. libro secundo in impressis, & tanto magis, quia ista gratia, si neutri, fuit presentata, postquam iam fuerat facta inutilis, & ei fuerat renuntiatum, per affectionem scholasticam: & sic in tempore, quod in illius executione non poterat amplius Gundisalvi huiusmodi beneficium conferri: quo casu tempus presentationis attenditur per ea, quae de mense Decembris 1587. dicta fuerunt in causa Calciaten. scholasticam coram R. P. D. meo Gispso, & alias sapientius. Et ex his resoluuntur Domini gratiam, si neutri, non suffragari Gundisalvi, reiectis aliis oppositionibus, quae pro parte Didaci contra illam deducebantur, quae dominus non placuerunt, & bene tolluntur per informantes pro Gundisalvi. Vide etiam resolutionem in causa Florentina canonicatus supra adductam, numero 106. ad finem.

71 Secundo declaratur, & praedicta doctrina, ut non procedat quando beneficiatus in una diocesi acceptat aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur, nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi, nisi aliud appareat. Ita Abb. in d. cap. fin. num. 6. de cleric. non resid. ita intelligens glo. in cap. ex parte 1. cod. in de cler. non resid. & Innocen. ubi supra, sequuntur Cosin. supra, & Capra num. 125. Hojeda d. cap. 17. num. 47. & Burlat. numero 7.

72 Sed contra hanc declarationem tenet Rosin. supra, & merito: etenim si primum beneficium residentiam requirens, non vacat ipso iure per ademptionem secundi, similis acceptatio secundi extra diocesim, & commoratio ibi, nisi alia concurrant, non est sufficiens ratio ad inducendam tacitam renuntiationem primi, arg. d. c. ex parte.

73 Nec est sufficiens differentiae ratio inter acce-

ptionem secundi in alia diocesi, & commoratio- nem ibi, ac inter acceptationem secundi in eadem diocesi, in diverso tamen loco, & commorationem ibi.

Tertio declaratur, ut non procedat, quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deferuire per alium, nam tunc per ademptionem huiusmodi secundi beneficii, videtur renuntiari primo ex eo, quod impossibile est, ut in utroque beneficio per se quis deferuit. Ita Capra num. 120. Hojeda d. cap. decimo septimo numero 44. & Burlat. num. 6. supra cum Floriano in d. cap. fin. de cleric. non resident.

Sed ista declaratio & limitatio non est bona, alias enim destrueret totaliter praedictam communem doctrinam, quae procedit in beneficiis requirentibus residentiam personalem: nam si posset deferui- ri per alium, non posset dici beneficia incompati- bilia ratione residentiae.

Successit postea quintum tempus S. Concil. Tri- dentini, in quo sess. 7. de reform. cap. 4. decretum est, quod quicumque de cetero plura curata, aut alias in- compatibilia beneficia ecclesiastica, siue per viam y- nionis ad vitam, seu commendae perpetuae, aut aliq- uocunque nomine & titulo contra formam sacro- rum canonum, & praesertim constitutionis cap. de multa. recipere, ac simul retinere praesumpserit be- neficiis ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositio- nem ipso iure, etiam praesentis canonis vigore, pri- uatus existat.

Cui decreto non aduersatur aliud decretum eius- dem Concilij, sess. 24. de reform. cap. 17. ubi decernitur, quod obtinentes plures parochiales, una retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur, ex quo aliqui vulgo existimant, obtinentem incompati- bilia habere sex menses ad dimittendum quod vo- luerit: nam illud decretum solum loquitur de obti- nentibus tunc plures parochiales, aut unam cathe- dralem, & aliam parochialem ex dispensatione, seu unione ad vitam, quibus iniunxit Concilium, quod una retenta, alias infra sex menses dimitterent, alias tam parochiales, quam alia beneficia, quae obtinebāt, ipso iure vacare censerent, &c. non autem loquitur Concilium ibi de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtin- tis, de quibus loquitur dictum c. 4.

Et ita est accipiendum, & quod tradunt Salzed. in pract. Bernard. Diaz cap. 48. lueria C. Manuel Ro- driguez in summa, cap. 3. numero quarto, Vega prima parte cap. 36. cap. 24. & Petr. Ledesma, 2. parte sum- marum. 7. cap. 2. conclusio. 6. diffi. qui satis confuse lo- quuntur.

Sed circa dictum decretum Concilij, sess. 7. cap. 4. est gravis difficultas, an in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomo- dolibet incompatibilibus per istud decretum indu- catur vacatio primi ipso iure per ademptionem se- cundi.

In qua difficultate Nauarrus consil. 17. de praeben. ait, quod nisi autoritas S. Congregationis Concilij eum in contrariam sententiam traheret, putaret de iure respondendum esse negative, arg. l. precipimus. C. de appell. & l. si vero, §. de viro. ff. solutio matrim. & quod ibi notat Bart. communiter receptus, & gloss. penult. in cap. fin. de iure patron. quam dicit memorabilem: nam dictum decretum Concilij non dicit contra- rium expresse, & per tacitos intellectus non debet fieri iuris correctio, iuxta glossam, quam dicit sole- mnem.

minem, & receptam in cap. cupientes, §. quod si, de ele. in 6. & solum loquitur expresse de curatis, & de incompatilibus generaliter, & sine correctione iurium antiquorum potest intelligi de dignitate, & personatu, non de curatis, de quibus loquitur dictum cap. de multa, quod ibi allegatur, & de simplicibus vniformibus sub eodem texto, de quibus in d. cap. literas, de concess. prabend. & in Clem. fin. de prabend. & quod verbum, etiam, in eo positum, clare significat noluisse Concilium includere ibi vacationem nouam ipso iure, sed veterem confirmare, & disponere, quod beneficia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiam per illud nouum vacent ipso iure. Hæc Nauarr. Et hoc videtur tenere Quintanaduennas, Flamin. Parisius, & Zechus supra citati n. 63, cum scripserint, post Concilium Tridentinum, & Flor. de Mena 7. 13. numero quinto & seqq. & quest. 23. numero 59. dicens, quod hæc opinio semper in praxi recipitur, & nouissime tenet Marc Anton. Genuens. in praxi Archiepiscopali curie Neapolitane caput. 64. num. quarto & 5 Prosper de Augustino ad summam bullarum Quar. verbo. beneficiorum resignatio. 6. caus.

81 Et ita tenet Rota in dicta Maceraten. parochialis de anno 1575 coram illustrissimo Lanceloto, ut in decis. 484. par. 1. d. uersorum, & in dict. Foro Sempronien. canonicatus de anno 1582 coram Domino Rubéis, & in vna Calaguritana beneficij de Subigana 30. Octobris 1577. coram D. Brauo, in qua fuit resolutum, beneficia omnia de iure esse compatiblea, Cardin. consil. 3. Capra reg. 90. numero 109. & sic beneficium nunquam vacare regulariter per affectionem secundi, nisi in casibus a iure expressis, &c. Et in alia Calaguritana de Triuinno 1. Iunii 1582. coram D. Orano, & in alijs causis.

82 Et hanc sententiam tenet in praxi sæpe seruari in Hispania, & particulariter in hoc Episcopatu Abulensi.

83 Contrariam tenet sententiam, & sic partem affirmatiuam in prædicta difficultate tenet Hojeda cap. 9. numero quinto, dicens, quod tex. in dict. cap. de multa, qui loquitur in curatis, & dignitatibus, & personatibus extenditur ex dict. decreto Concilij ad quæcunque beneficia incompatiblea, & idem vult cap. 11. in fine. & idem videtur tenere Ioan. Gutier. consil. 10. numero tertio & quarto ex decreto eiusdem Concilij, §. 24. de reform. capit. 17. Sed hoc decretum id non probat, solum enim ex eo deducitur, duo beneficia sufficientia ad congruam sustentationem, aut residentiam requirentia, esse incompatiblea: non tamen probat induci vacationem ipso iure. Et Zechus in tractat. de benef. & personibus ecclesiasticis. c. 5. sub numero 4. ait verius esse, quod si obtinet canonicatum, vel aliud beneficium requirens residentiam, si postea consequitur curatum, vel è contra primum vacat ipso iure, ex declaratione S. Congregationis.

84 Etenim hæc sententia, tenet etiam fatetur Nau. supra, approbata est per S. Congregationem Concilij, quæ ita declarauit per multas declarationes, quas hic pono. Prima super d. cap. 4. Quod de incompatilibus beneficijs dicitur, id intelligendum est de omnibus beneficijs residentiam requirentibus, quæ aliquis post publicationem Concilij receperit, veluti duos canonicatus, vel canonicatum cum parochiali, Secunda in vna Leon. diens. Hoc incompatibilitatis decretum procedit etiam in illis, qui post Concilium Tridentinum recipiunt duos

canonicatus, & reuocant sine dispensatione sedis Apostolicæ. Tertia Cardinal. Borron. Episcopus potest habenti canonicatum, aut beneficium simplex, quod ad vitam eius sufficit, parochialem ecclesiam conferre, & adeptæ possessione pacificæ parochialis, vacabit canonicatus. Quarta, eadem. Habens beneficium simplex sufficiens ad eius victum, si adipiscatur pacificam possessionem parochialis Ecclesiæ, sibi legitime collatæ vacat beneficium simplex. Quinta super dict. capit. 17. dum hoc decretum loquitur de beneficijs pluralitate tollenda, scire oportet, quod ante Concilium non erat necessaria dispensatio pro retentione parochiæ cum canonicatu, quod si iam habenti parochialem canonicatum conferatur, adeptæ possessione canonicatus vacat parochialis, nec ad obtinendos duos canonicatus ante Concilium opus erat dispensatione. Sexta, in vna Salamantina dimidia portionis Congregatio censuit, in residentiam requirentibus, aut alias quomodocunque incompatibleibus, etiam si canonicatus sint, vel portiones, induci vacationem ipso iure per ademptionem secundi pacificæ possessionis, per decretum Concilij Tridentini sess. 7. c. 4. iuxta dispositionem capit. de multa, de præb. in qua S. Congregatio solum remisit ad Rotam, ut videretur an hoc procederet, quando primum esset litigatum, ut fuit dictum in vna Tarraconen. Archidiaconatus coram Domino Lita, de qua infra numero octauo & uag. smooctauo.

Sunt alia plures declarationes de hoc, quarum 86 aliquæ adducuntur infra, numero octauo, & prima & sextam declarationem supra adductam ad uicem posthæc Gonzalez d. §. 15. num. 16. ex quibus indubitanter tenendum esse ait, quod in beneficijs etiam simplicibus residentiam requirentibus, primum vacat ipso iure per affectionem secundi, quando residentia est præiusta & obligatoria, secus si casualis, respectu amissionis fructuum, aut non continua, sed ad certum tempus, quia tunc beneficium non dicitur incompatible. Sed id de residentia ad certum tempus accipiendum est quando in eodem tempore non concurrat residentia, seu seruitium alterius beneficii. Est etiam alia declaratio, quam nouissime adducit V Vamensis consil. 233. in additione supra posita numero 16. & stante declaratione, sequitur etiam nouissime Leonar. Lessius de iust. & iur. lib. 2. capit. 34. numero 145. quamuis alias teneret cum Nauar. Et eandem sententiam tenet Azor 2. p. lib. 6. cap. 13. §. 2. 4. 5. 7. & 8.

Et hæc sententia recepta est, & practicitur in d. 87 taria, & cancellaria Apostolica, & tenetur iam à Rota, quæ per dictam declarationem sacre Congregationis in illa Salamantina recessit à prima opinione, ut in dicta Salamantina dimidia portionis 11. Decembris 1583. coram Dom. Orano. in qua Rota resolutum vacare dimidiam portionem per affectionem canonicatus, ex dicta declaratione sacre Congregationis, idque multo magis procedere, quando dimidia portio est, litigiosa, &c.

Idem fuit tentum tenet in causa Virdun. canonic. 1. Iunii 1589. coram D. Pamphilio & in Toletana capellaniæ de Baraias coram eodem 15. Februar. 1591. supra adducta, n. 224 & in dicta Tarraconen. Archidiaconatus 22. Martij 1593. coram Domino Lita, quibus fuit dictum, Hodie per dispositionem Concilij d. cap. 4. ex declar. Illustrissimorum dominorum cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per ademptionem secundi induci vacationem primi ipso iure in omnibus beneficijs residentiam requirentibus, etiam si sint canonica-

canonicatus, vel portiones, aut aliter quomodocunque incompatibilibus, &c.

89 Idem fuit resolutum in causa Conchen. Archiepiscopus de Huete 17. Maij 1593. coram Dom. Penna, in qua conclusum fuit, Per assecutionem dimidia portio D. Hieron. Badillo collata, de cuius pacifica possessione constabat per instrumentum adeptæ possessionis vacasse ipso iure dictum archiepiscopatum, quem idem obtinebat, supposito, quod archiepiscopatus haberet curam iurisdictionalem, quæ faceret incompatibilitatem, iuxta dispositionem dicti capit. de multa, & Concilium Tridentinum dicti capit. 4. & dictam declarationem S. Congregationis in Salamantina dimidia portio: nec obstat quod archiepiscopatus esset litigiosus, quia ad inducendam vacationem primi satis est secundum incompatibile non esse litigiosum, glo. in Clem. gratiæ de rescript. in verb. renuntiare, ubi Bonifacius, & alij, & fuit lapeditum in Toletana capellaniam de Barajas, &c.

90 Hæc tamen in d. Conchen. in qua vide aliam decisionem adductam. Idem fuit resolutum in vna Zamoren. canonicatus de Toro 18. Maij 1598. coram Dom. meo Corduba Episcopo Pacen. vt in sequenti decisione, Censuerunt Domini, statum esse in decis. coram D. Decano, quia non ecclesia de Toro habeat onus requisita, ad hoc vt dici possit collegiata, nempe Abbatem & canonicos, vt apparet ex statuto antiquissimo de anno 1493. & ex aliis nouioribus, & rursus archam communem, sigillum, & tractatus capitulares, ad Alexand. consil. 75. nu. 2. lib. 4. Decian. consil. 6. numero 2. lib. 2. & fuit decum in hac causa coram D. Decano, & in illa Oritan. parochialis coram Domino Orano 26. Maij 1598. ubi late, non dubium, quin canonicatus, de quo agebatur, sit incompatibilis cum parochiali, quia vtrumque beneficium requiritur personale residentiam, vt de canonicatu, sunt text. in capit. inter quatuor. de cleric. non resident. & Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. versic. propterea, de paroch. vero text. in cap. it. extirpanda, §. qui vero de præbend. capit. quia nonnulli. de cleric. non residen. cum simil. ac inde per assecutionem secundi vacare primum ipso iure, vt saepe fuit in Rota decisum. Non obstat differentia incompatibilitatis ex aduerso considerata ratione tituli, quæ in presenti non adest, sed ratione fructuum, & hæc per acceptationem secundi non inducit priuationem primi ipso iure. Abb. in d. cap. de multa numero 2. de præb. & in capit. fin. numer. 4. de cler. non residen. Staphil. de qualitat. & statu benef. num. 42. Pur. decis. 44. lib. 1. Achill. decis. 6. Machedanus 15. vterque de præb. Nam dixerunt Domini, quod in presenti incompatibilitas non causabatur ratione fructuum tantum, sed ratione residentie requisitæ, & seruitus personalis per se, & non per substitutum præstandum: quo casu incompatibilitas comparatur illi, quæ prouenit ratione tituli, & inducit vacationem ipso iure, Cardin. consil. 3. numero 3. quod vtrumque censuit S. Congregatio Concilij in canonicatu, & parochiali, & quod requiratur personalis residentia per se, & non per substitutum, ad sess. 24. c. 12. & quod assecutione secundi ipso iure vacet primum, ad cap. 4. sess. 27. & fuit resolutum coram illustrissimo Lancello 14. Martij 1575. in vna Maceraten. parochialis, quæ est diuersorum 483. par. 1. ita vt hæc inspectio iam in controuersiam deduci non possit, quicquid sit ex dispositione iuris communis ante concilium Tridentinum, vt per Anch. consil. 26. Minus obstat, quod isti canonicatus non requirant continuam residentiam ex statuto ecclesie, quia ad effectum, de quo a-

gitur, sufficit eos habere aliquam, quæ satis est ad inducendam incompatibilitatem cum parochiali habenti contrarium onus residentie, & annexum respectu administrationis sacramentorum. Nec placuit Dominis, quod canonicatus possint seruire per substitutum ex consuetudine, tum quia testes non concludunt consuetudinem cum requisitis necessariis iuxta decisionem Egidij 64. Alexand. consil. 196. numero 14. li. 2. Tum etiam, quia cum fructus canonicatus consistant in distributionibus quotidianis, quæ non dantur nisi interessentibus, canonici per se ipsos, & non per substitutos debent seruire, Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. §. omnes, in quo omnis in contrarium inducta consuetudo tollitur, ultra quod erat necessaria quadragenaria, quæ non interuenit cum temporibus ante & post Concilium iungi non valeant, stante maxime, quod de anno 1590. fuit per visitatorem prohibitum sub pena excommunicationis quibusdam canonicis, ne retinerent parochiales cum canonicibus, sed personaliter residerent: tum ergo nulla adfuit consuetudo, illa non potuit excusare Petrum.

Quæ sententia tamen & interpretatio est re vera satisfactoria conformis S. Conc. d. c. 4. nam vt dicitur in decis. 483. p. 1. diuersorum. Concilium ibi loquitur de quibusque unque incompatibilibus vigore quorumcumque canonum, nec se restringit ad dictum capit. de multa, quia dicit, præsertim, quæ dictio est ampliatiua & implicat idem in aliis, & includit alia. l. qui se par. 1. c. vnde liberi, & ibi Dd. & Iaso. num. 34. Abbas in cap. scilicet, de re iudicat. nu. 14. & 15. & ibi Felin. num. 21. Euerardus loco à natura dictionum implicatorum, numero primo, Mandos. regul. vigesima nona, cancell. quæstione sexta, numero secundo, & Ioann. Gutier. canonic. q. lib. 1. cap. 20. num. 5. & 6. & quoad vacationem primi inducit vacationem secundum terminos c. de multa, illud extendendo ad quæcumque beneficia incompatibilia.

Et hoc est, quod denotant tamen illa verba. Iuxta ipsius constitutionis dispositionem, etiam in presentis canonis vigore, quasi dicat beneficia quæcumque incompatibilia vacent ipso iure per assecutionem secundi, iuxta dispositionem constitutionis cap. de multa: & quia illa constitutio non loquitur in quibuscumque incompatibilibus, etiam vigore presentis canonis illam extendentis ad quæcumque incompatibilia vacent.

Ex quibus satisfit rationibus Nauarri in contrarium. Et ista sententia videtur iam recepta in practica.

Alia duo tamen addit S. Conc. ibi const. dicti capit. de multa: primum, quod quamuis in terminis const. d. capit. de multa, contendens retinere primum, quod ipso iure vacauerat, etiam secundo esset spoliandus & priuandus per sententiam, vt dictum est supra numero 7. quidquid dicat Maior. de irreg. lib. 3. capit. 4. & cum eo Enriquez in summa lib. 14. capit. 9. §. 1. & sentiat Ioan. Quint. in cap. de multa numero 90. tamen ex decreto Concilij ipso iure est priuatus etiam secundo.

Secundum quod addit est, tamen quod licet in dicta capit. de multa, vt priuaretur secundo, requiratur monitio, vel quod retineret vsque ad litis contestationem, ex glo. ibi, verb. contenderit, & d. l. par. 3. tit. 16. p. 1. Rota d. decis. 584. n. 3. par. 1. diuersorum, tamen cum Concilium dicat, retinere præsumptum, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio, quamuis contrarium videatur velle Rota in dicta decis. quadragesima octuagesima quærata, nu. 4. nam tamen illa

verba, Retinere præsumpserit, solum denotant dolo-
sam, seu malitiosam retentionem (saltem ex lata cul-
pa). quod Nerva. ff. de positi, ad tradita per Cardina-
lem in Clem. 1. de privileg. quest. 39. Navar. in cap. acce-
pta, de restitut. spoliation. opposit. 8. solutione, à numero 32.
& in Manuali cap. vigesimo septimo numero 74. 107.
& 155. & Ludovic. Lopez in fruct. conscientia 2. tom.
2. parte cap. 13. & in proposito Flor. de Mena quest. 13.
num. 4.

97 Quæ dolosa, & seu malitiosa retentio, recte datur
sine monitione, aut litis contestatione: sufficit etenim
ad id retinere sine legitima dispensatione primum
beneficium incompatible, quod scit, vel scire debet
ipso iure vacasse per affectuionem secundi.

98 Et constat ex quadam declaratione S. Congrega-
tionis Concilij, ad instantiam Capituli Ecclesie Cau-
rien quæ sic se habet, Illustrissimi, & Reuerendissimi
Domini dubitatur pro parte Cap. Caurien. si tres capel-
lanas sub eodem tecto uniformes quis per annum ex col-
latione Episcopi retinuerit, an incidat in privationem
omnium ipso iure, non obstante Episcopi dispensatione,
Congregatio censuit incidere. Hieronym. Cardin. Mat-
thæus. Constat etiam ex declaratione Hispanensi 7. de
qua infra numero 310. ad 2. & ex declaratione illata
numer. 301. & ex alia posita numero ult.

99 Sufficeretque ad penam & Concilij retinere pri-
mum de facto cum secundo, licet fructus non reci-
peret, quia Concilium ibi de sola retentione loquitur,
quamvis Flores, dist. numero quarto etiam fru-
ctuum receptionem requirat, pro quo faciebat de-
cisio Thamis 93. supra adducta numero 44.

§. I.

De declaratione prædictorum, & requi-
sitis ad huiusmodi va-
cationem.

SUMMARIA.

Ad inducendam vacationem primi beneficii incompati-
bilis per affectuionem secundi, non sufficit collatio so-
la, & acceptatio eius, sed requiritur adeptio possessio-
nis secundi pacifica, vel quod per prouisum stet, quo
minus eam adipiscatur, numero 100. Collatio vero
non acceptata, vel ius ad rem, non sufficit ad indu-
cendam vacationem primi, quamvis per eum stet,
quominus habeat ius in re, & possessionem, nume-
ro 101.

Si aliquis esset prouisus de beneficio incompatibili, in quo
alius esset intrusus, non vacabit primum, licet contra
intrusum nullâ faciat diligentiam pro capiendâ pos-
sessione secundi. n. 102. etiamsi esset monitus, & præfi-
xus terminus per superiorem ad faciendam diligen-
tiam, n. 103.

Prouisus à Papa de secundo incompatibili non potest
excusare vacationem primi, ex eo quod non expedie-
rit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si
per eum stat, n. 104.

Ita demum per affectuionem secundi beneficii incompati-
bilis vacat primum, si affectio & possessio secundi
sit pacifica, non solum de facto, sed etiam de iure, id
est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris & facti
iudiciali & extrajudiciali, contra Innocentium &
alios, n. 105. & seq. ubi ponitur decisio Rotæ: nec alias

intrat decretum de dimittendo, quod non currit, nisi
à die capæ possessionis pacifica, & nota: sufficit ta-
men, quod possessio secundi sit pacifica quoad obine-
tem, & c. n. 106.

Ut per affectuionem secundi beneficii incompatibilis va-
ces primum, non requiritur, quod viri quis habeatur
pacifica possessionem quamvis primum sit litigiosum,
multo magis vacabit per affectuionem secundi paci-
fice possessi: & sic intelligitur declaratio S. Cong. allata:
nec per possessionem pacificam, id est, acceptam post
obtentionem secundi litigiosi, si id vacat, num. 107. &
108. In terminis vero c. ordinarij §. in conferendis,
ut collatio terti facta habenti duo similia incompati-
bilia non valeat, nil refert, quod tertius sit litigiosus,
quamvis valeret, si fieret collatio terti retinenti duo
incompatibilia, quia secundum erat litigiosus, qua
tamen vacarent per affectuionem terti pacificam, nu-
mer. 109.

Non videtur quis adeptus pacificam possessionem, quando
statim, & in continenti, seu in limine legitima posses-
sionis, fuit in ea turbatus, seu lis mota, n. 110. & quando
dicatur in continenti turbatus, à n. 111. ponuntur senten-
tiæ Doctorum, & resoluitur tunc dici, quando infra
duos menses lis superuenit, seu turbatio, non si postea.
Et si intra duos menses lis non fuerit mota, primum
censetur vacare à principio capæ possessionis, & c.

Similiter si prouisus de parochiali possessionem illius a-
liquando, id est, saltem per duos menses obtinuit sine li-
tigio, ardeatur constitutione cap. comm. illa, de elect.
in 6. & tenetur infra annum ad sacerdotium promo-
ueri, & sufficit quod semel cepit pacifice possidere,
quamvis postea lis moueatur secundum glossam, &
alios, numero 117. Sed in terminis d. c. commissa ve-
rius videtur, quod etiamsi post duos menses lis super-
ueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promou-
eri facere, nec ardeatur illa constitutione, saltem si ad-
huc restabat tempus sufficiens ad se promouendum,
numer. 118. Sed contrarium tenet S. Congregatio, et-
iamsi à principio parochialis sit litigiosa, ut in decla-
rationibus positis numero 111. cui erit standum, nu-
mero 121.

Impedimentum in fine anni superueniens non excusat à
promouendo, si intra illud tempus non poterat promo-
ueri, cum Bellamer a contra Rebussum, numero 119.
Et parochus in fine anni impeditus restituatur, non ad
alterum annum sed ad tempus, in quo fuit impeditus,
num. 120.

Ut inducatur vacatio primi beneficii incompatibilis per
affectuionem secundi, requiritur quod habeat paci-
ficam possessionem, nedum beneficij & tituli, seu exerci-
tij, curæ, vel officij, sed etiam bonorum, & fructuum,
seu maioris partis eorum: nam si fructus, seu maiorem
partem eorum secundi non potest habere, quia ex pri-
uilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non va-
cat primum, ex cap. si tibi concessio, de præbend. in
6. numero. 123. Et idem est in beneficiis promoti ad
Episcopatum, num. 124. & decisio dict. capit. si tibi
concesso, non est correctæ per extrauag. execrabi-
lis, n. 125.

In terminis d. capit. commissa, & cap. licet canon. de
elect. in 6. sufficit habere pacificam possessionem be-
neficij, seu tituli, & liberum curæ exercitium ut
prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, &
currat tempus, de quo ibi, numero 126. & seq.
ubi ponitur declaratio S. Congreg. & reprobat,
seu declaratur quedam doctrina Rebussum, nume-
ro 128.

Durante tempore perceptiones fructuum per priuile-
gium

giatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem potest ipsum dimittere, & primum retinere, sicut potest ante adeptam possessionem, quia interim non vacat, contra Ioan. And. & alios, a numero 119. Et quando illorum opinio vera esset, non procederetur, ubi ante assecutionem fructuum moueretur lis super beneficio, n. 132.

Decisio d. cap. si tibi concessio, non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficii, aut etiam omnes sunt alteri reservati, si non est etiam reservata tota administratio, n. 133. & seq. Vbi adducitur declaratio S. Congreg. & d. c. si tibi concessio accipitur, quando ad certum tempus alter fructus percipit, aut quando beneficium est de ventos, quod non dum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturus, num. 135. & adducitur decisio Rote n. seq.

Decisio dicti cap. si tibi concessio, non procedit, ubi solutio fructuum differtur post mortem, quia quod differtur, non auferitur, numero 137. Ex qua ratione huiusmodi statuta, seu consuetudines Ecclesiarum, non comprehenduntur Decreto Concilii sessio. 24. de reformat. cap. 14. nec bulla Pij V. ex S. Congregatione, numero 138. ubi ponuntur declarationes, & numero 139. ubi refertur, ita fuisse declaratum in causa Ciuitatis. & ita fuit per Rotam resolutum in decisione posita numero 140. Quamuis contrarium tenuerit Palatio, & alias Rota in decis. posita numero 141. & in resolutione adducta, num. 142. & procedit etiam si illi fructus non dentur renuntiant, aut permittant, aut qui non sepeliuntur in ipsa Ecclesia, numer. 143.

Quid dicendum sit in Ecclesiis, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati, non percipiunt fructus primi anni, nec reservantur eis post mortem a num. 144. Resoluitur, quod si illi fructus applicantur fabrica, aut alia pios vsibus, habebit locum decisio d. c. si tibi concessio, nam illa non reuocatur per Concilium, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando ultra semestre reperuntur concessi: si vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum d. c. si tibi concessio, cum cessent iam d. statuta, & consuetudines etiam immemorales stante Concilio & constitutione Pij V. quibus reuocantur, etiam si iuramento, & confirmatione Apostolica, etiam ex certa scientia munita sint, &c. Quamuis ante Concilium videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur talia statuta, & consuetudines, saltem ab immemoriali tempore observata.

An in Ecclesiis, in quibus non est receptum d. Decretum Concilii, & constitutio Pij V. sed adhuc seruantur predicta statuta, & consuetudines, procedat hodie d. c. si tibi concessio, n. 149. Pro parte affirmatiua adducitur reg. quod lex etiam canonica non recepta non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint, n. 150. & ratio ponitur, n. 151. Et procedit etiam si lex habeat Decretum irritans, n. 152. & etiam si derogat consuetudini, num. 153. & etiam si non sit recepta per ignorantiam, n. 154. & quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decemium, num. 155. & 156. Nec obest, quod Concilium est in Hispania receptum, nam receptio ista est in genere, & verbalis, cui non receptio in specie, & re derogat, n. 158. Nec refert, quod sit non receptio vniu. Ecclesia, seu Capituli, nam Capitulum in proposito, non consideratur vni persona particularis, sed vni vniuersitas, &c. a n. 159.

Contra istam rationem obicitur, quod cum Concilium ibi reuocatur, & abolet huiusmodi constitutiones, & cō-

suetudines, ut prauas, ac scandalosas, non videtur excusare non receptio, num. 161. Nam & maiorem vim habere videtur consuetudo immemorialis, quam non receptio, & tamen illa tunc non valet, nec excusat, n. 162. & quod non excuset non receptio in proposito, videtur sentire Nauar. & S. Cong. in declaratione posita, n. 163. & 164.

Quicquid sit de hoc, an non receptio d. Decreti Concilii, & constitutionis Pij V. excuset, vel non, tamen in Ecclesiis, in quibus predicta statuta, & consuetudines adhuc seruantur, sine de iure, sine de facto, videtur habere locum decisio dicti cap. si tibi concessio, & c. numero 165. Nisi dicatur, quod in terminis predictorum, statutorum, & consuetudinum, ex quibus noui residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa diuidendi inter antiquos, siue seruentur de iure, siue de facto, non habeat locum decisio dicti cap. si tibi concessio, nam Capitulum non percipit illos fructus, tanquam fructus prebende noui residentis, sed iure proprio, &c. quod videtur probabile, supposito quod nouus residents lucratur aliquos fructus, seu distributiones, & c. n. 166.

Similiter dicendum videtur in Ecclesiis, ubi est statutum seu consuetudo, quod beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucrantur fructus, quod non est contra d. Decretum Concilii, & constitutionem Pij V. num. 167. & seq. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Si habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice vacanti etiam omnia prima, Clem. si plures de prebend. numero 169. Cum Clem. decisio difficultatem patitur ex cap. o. dinarij, §. in conferendis. de offic. ordinarij in 6. ex quo enim collatio terti non tenet, non potest inducere vacationem priorum, numero 170.

Respondetur, quod licet collatio terti non valeat, tamen eius possessione pacifica adepta vacanti priora, ex cap. cum qui. p. de prebend. in 6. n. 171. Et idem erit si per prouisionem steterit, quominus eam adipiscetur, quamuis collatio non valeat, nisi antea ei renuntiauerit, numero 172. Sed verior est contraria sententia gl. n. 173.

Circa d. c. cum qui. p. qui sint videndi, n. 174. & ponitur resolutio Rote n. 175.

Potest etiam d. Clem. si plures, intelligi in obtinente plura incompatibilia ex dispensatione, qui acceperit tertium ex prouisione Papa, in qua fuit mentio priorum, seu sunt habita pro expressis, quo casu tenet prouisio terti, quia dict. §. in conferendis non habet locum in Papa, n. 176. & seq. ubi adducitur decis. Rote, qua impugnatur, quatenus dicit regressum ad incompatibilia causare impedimentum collationi terti, sicut in ipsa beneficia, n. 178.

Ex d. Clem. si plures, credit Gambarus dispensatum, ut possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria, num. 179. sed contrarium tenuit Rota in decisione posita, numero 180.

Ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua, solum aptitudine, ut sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quae etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero, seu dignitates, quae conferuntur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, numero 181. ubi ponitur decisio Rote.

- 100** DECLARANTVR autem prædicta ꝑ primo, quod ad inducendam vacationem primi beneficii incompatibilis per affectuionem secundi, non sufficit collatio sola, & acceptatio eius, sed requiritur adeptio possessionis secundi pacifice, vel quod per prouisum stet, quominus eam adipiscatur d. cap. de multa, ibi, *Receperit, cap. licet Episcopus de præben. in 6. d. ex irauag. excoꝛnabilis, de præben. vers. qui vero, c. Clē. si plures, & ibi glo. de præben. & facit cap. commissi. de elect. in 6. & patet ex declarationibus 3. 4. 5. & 6. sup. adductis nu. 84. (quæ iuxta hoc intelligi debent) glo. verb. pacifico, in Clem. gratias, de rescript. Abb. in c. cap. de multa, n. 16. Franc. in d. c. licet Episcopus n. 1. Coral. l. p. c. 10. n. 4. & 5. burlat. conf. 353. libro 4. Nau. conf. 14. & 18. de præben. Mascari. de prob. concl. 183. Flamin. Paris. lib. 3. de resigna. q. 1. n. 129. Caputaq. dec. 294. p. 2. & facit dec. Mohe. 8. de concess. præben. iuxta quod est accipiendum quod tradit cerola in praxi Episcopali, 2. p. verb. alternatiua, §. 1.*
- 101** Collatio vero non acceptata, ꝑ vel ius ad rem, non sufficit ad inducendam vacationem primi incompatibilis, quamuis per eum stet quo minus habeat ius in re, & successiue possessionem, quia id non reperitur iure cautum. Si tamen aliquis ꝑ esset prouisus de beneficio incompatibili, in quo alius esset intrusus, non vacabit primum licet contra intrusum nullam faciat diligentiam pro capiendâ possessione secundi, quia tunc non videtur stare per eum sed per intrusum ad dec. 148. p. 1. diuer. præsertim, si non sit monitus, aut ei prefixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam, ad dec. Mohe. 32. de præben. alias 348. & dec. 827. lib. 3. p. 3. d. mers. Achil. dec. 358. & post hæc
- 103** Gonçal. glis. 15. n. 116. & seq. Quod tertium videtur procedere, licet esset monitus, aut prefixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam, quia non potest cogi agere tit. cap. ut nemo iniustus agere, vel accusare cogatur, & in terminis d. decisionis est longe diuersa ratio.
- 104** At prouisus à Papa ꝑ de secundo incompatibili, nō potest excusare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si per eum stat quo minus expediat, iuxta decisionem Rotæ in causa Leodien. canonicatus 9. Decembr. 1589. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, Quod si alicui apponitur in gratia secundi decretum de dimittendo primum in manibus Sanctissimi infra duos menses à die possessionis, alias vacet verumque, si non expedit bullas ad capiendam possessionem, & sic stat per eum, vacat verumque iuxta Decretum, &c.
- 105** Secundo declarantur, ꝑ ita demum per affectuionem secundi beneficii incompatibilis vacet primum si affectuio & possessio secundi sit pacifica, nō solum de facto, sed etiam de iure, id est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris, & facti iudiciali, & extrajudiciali, Archid. & Ioan. And. in dist. cap. commissi, Card. in dist. Clem. gratia, numero 8. Abb. in d. cap. de multa, n. 16. Felin. in c. cum Ioannes, num. 33. de fide instrum. Ripa in rubrica de causa possess. num. 39. Staphil. tit. de qualitate, & statu benefic. §. huiusmodi, numero 12. & tit. de variis modis vacationis, tertio vacationis modo à num. 3. Villadiego de legato. q. 14. l. 1. par. numer. 96. Rebus. de pacificis poss. num. 197. alias 164. Cosmas in pragmat. sanct. tit. de collatio. §. item quod vniuersitates, verb. possederim, Bellam. dec. 596. Cassad. dec. 9. numero 1. de causa posses. Sarnen. in reg. de triennali, q. 53. Mandos. reg. 34. q. 26. Hoieda c. 13. numero 80. Mascari. d. conclus. 183. numero 40. Quintanaduennas dist.

lib. 4. n. 77. & Flam. Paris. lib. 3. q. 1. n. 130. Azor 2. p. lib. 7. c. 16. q. 9. & resoluit Rota in causa Toletana Archidiaconatus de Talauera de mense Iunii 1592. coram D. Seraphino reiecta opinione Innocentij in c. constitutus 2. de appellat. Rot. dec. 3. de causa poss. in un. eq. alias 36. & addit. dec. 13. de præben. alias 61. an nouis, dicentium, quod ubi aliquis est in possessione beneficii, licet sibi moueatur lis super beneficio, tamen videtur pacificam possessionem habere, quia ad hoc, ut aliquis videatur pacificam possessionem habere, sufficit, quod de facto possideat, licet super iure sibi controuersia moueatur. Et sequitur Ioan. Quintinus in cap. de multa, num. 73. addens etiam per solam acceptationem beneficii litigiosi scienter factam, sine corporali receptione vacare primum per leg. fin. C. de iur. iuris, ubi id non probatur, & Tuschus conclus. 69. lueria B. nu. 3. Quæ decisio Toletana sic se habet, Fuit dubitatum, an Archidiaconatus vacaret de tempore facta prouisione D. Didaco, iia ut prouiso censetur valida, & domini censuerunt non fuisse tunc temporis vacantem, ideoque gratiam fuisse nullam. Mox fuerunt, quia cum bona memoria Cardinalis de Mendocia teneretur dimittere Archidiaconatum infra spatium anni, isque obtinisset plures prorogationes, quæ durabant usque ad diem 23. Iulij 1588. & interim fuisse ei mota controuersia super Decanatu, quem Papa precebat vacare per promotionem ad Cardinalatum, non currebat ei tempus, sed interim cessabat, donec molestia cessarent, nam impedito non currit tempus l. quibus diebus de condition. & demonstrat. l. non possunt. C. de dolo malo, capite imputari. de reg. iuris in 6. & in propriis terminis materic, de qua agitur, probatur in cap. commissi, & ibi glossa de elect. in 6. capite licet Episcopus, & ibi Doctores de præben. libro 6. Clem. 1. §. ceterum. de statu Monach. Vtal. in Clem. gratia, numero 43. in fin. de rescript. & in Clem. si plures, numero 27. de præben. Agidi. dec. 43. & 153. & 593. Tiraquel. de retractu lignag. gloss. 10. numero 32. Rebus. in praxi beneficia. tit. de non promotis intra annum, num. 47. quod etiam obseruatur in eo, qui vigore Decreti teneretur expedire literas intra sex menses, Mohe. dec. 161. Neque obstat, quod hac controuersia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni molestia, sine iudiciali, sine extrajudiciali, ut post glo. tradit Cardin. in d. Clem. gratia, num. 8. & ibi And. Barbarian. 22. Probis addit. ad Monach. in cap. commissi, numero 2. de elect. in 6. Felin. in cap. cum Ioannes, num. 33. de fide instrum. Cassad. dec. 9. de causa posses. & proprie. Rebus. in tract. de pacificis posses. num. 165. & sine molestia sint de iure, sine de facto, & post glossam tradunt Anchoranus, & Gemm. in d. cap. commissi, & Cassad. d. dec. 9. molestia illata Cardinali visa fuerit maxime considerabile, cum proueniret facto Principis, qui poterat ad libitum voluntatis sue disporre de beneficio, etiam priuando sine causa, ut tradit Mohe. dec. 86. & cum introduci esset cognitio in Principis Consistorio, non currebat dilationis tempus, quemadmodum etiam dicitur non currere fatalia, & resolutum fuit coram me in Molteni. Castri 16. Ian. 1573. Neque releuat, quod à principio possessio fuerit pacifica, iam respectu tituli, quam perceptionis fructuum, quia sufficit, quod quandoque presteatur impedimentum citra culpam impediri, ut per Archid. in cap. cum ex eo, num. 2. de elect. lib. 6. quem sequitur Ioan. And. in d. cap. imputari. col. 1. de reg. iur. lib. 6. ideoque tantum temporis ei restituendum est, quantum per impedimentum ablatum fuit. Agidi. d. dec. 83. & fuit resolutum in Salamantina parochialis coram R. P. D.

R.P. D.Orano 1589. quod intelligendum est respectu temporis, quod dilationi concessa propter molestias subtrahitur est: non obstat, quod quicquid sit de lapsu temporis respectu Decreti, quo inducebatur priuatio viri-que beneficii, tamen respectu iuris communis non possit dici Archidiaconatum non vacasse statim expiratione dilationis: maxime cum postquam cessauit molestia, adhuc supererat tempus, quo poterat fieri dimissio Archidiaconatus, quia loco duorum mensium, qui ex benigna interpretatione dantur ad dimittenda incompatibilia, ut tradit glossa & Dd. in cap. commissi, & Cassador. d. decis. 9. de causa posset. & propr. Papa subrogauit tempus illud anni, quod postea fuit pluries prorogatum, & ideo quemadmodum de iure communi non vacasset Archidiaconatus per lapsum illorum duorum mensium, si interim superuenisset molestia, ita neque per lapsum termini a Papa constituitur potest intrare vacatio statimque molestia predictis. Et hoc maxime ratione constitutum est, videlicet, ne clericus dimittendo prius obtentum careat utroque beneficio, & mendicare cogatur, prout tradunt Dd. in d. cap. commissi, Gemin. consil. 82. Cassad. decis. 9. Rebus. in praxi tit. de non promotis. n. 41. & 45. Postremo non obstat, quod non sufficeret molestia super titulo, nisi etiam esset super fructibus, Rota dec. 3. de preben. in nouis, ubi adit, quia fundata est in doctrina Innocentii in cap. constitutus de appellat. quam Rota reprobat, ut per Aegid. decis. 566. & Cassador. 9. de causa posset. & proprie. Sarnen. quest. 43. in 1. col. de triennali, ultra quod illud tendit ad diuersum effectum, nempe quando quis dicatur possessor pacificus. Et ex his concluditur Archidiaconatum non vacasse, ideoque collationem non valere.

106 Et etiam ad id tertia alia Rotæ decisio coram eodem domino Seraphino, in vna Tirafonen. canonicatus 9. Ianuar. 1598. quæ sic ait, Dominus steterunt in decisio, etiam circumscripto fundamento sententia, ex solo capite molestiarum, cum enim prius debeat esse in pacifica possessione secundi, antequam teneatur ex Decreto dimittere primum, ita ut sit certus de assecutione secundi, ne deus casus, quod careat utroque cap. licet Episcopus, cum ibi not. de prebend. in 6. ubi Francus numero 4. ad hunc effectum sufficiunt molestia, etiam extraiudiciales, & de facto Paul. de Eleaz. in Clem. gratia, & ibi Card. quest. 13. & Vital. numero 50. de rescript. Gemin. consil. 78. numero 3. Abb. in cap. de multa, numero 16. de prebend. Cassad. decis. 9. de causa posset. & propr. cum aliis allegatis in causa Tolejana Archidiaconatus, quicquid sit ad effectum interruptenda possessionis, & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendunt omnia in contrarium allegata, secus in casu isto, in quo adest timor, ne quis careat utroque beneficio, ad notata in cap. si tibi concessio. de preben. in 6. maxime cum molestia præcesserit facto ipsius aduersarij, qui in dataria se opposuit obtinendo, nihil transeat, & allegando collationem spectare ad Episcopum, & se ab eo prouisum, & sibi esse faciendam nouam prouisionem, ut bene probant testes. Nec obstat, quod postea fuerit relaxata prouisio: nam non ideo cessauit molestia aduersarij volentis prosequi ius suum, & iactando se habere prouisionem ab Episcopo, quam etiam aliquibus ostendit, unde fuit necesse committere causam super iactationibus, & molestis contra aduersarium, qui citatus dixit generalis contra, & citatus ad sententiam appellauit, & ultimo expis: atus est istam gratiam, & prosecutus est hanc litem, qua adhuc durat. Non obstat notorietas non iuris Bernardi ob mensis reservationem, quia multa in facto poterant turbare hanc

reservationem, vel ratione alternatiua, vel ratione simultaneæ collationis cum Capitulo, ideo conclusum non intrare Decretum, & standum esse in decisio. Ex quibus decisionibus apparet, per assecutionem secundi beneficii incompatibilis non vacare primum, nisi possessio secundi sit pacifica, & sine cōtrouersia, & molestia, etiam extraiudiciali, & de facto, nec alias intrare Decretum in prouisione secundi positum de dimittendo primum habita possessione secundi, & tradit posthæc visus González ad reg. mensium glo. 15. nu. 117. ubi allegat d. decisionem Tirafonen. canonicatus sub 8. Sept. tem. 1598. coram D. Orano, & numero 111. ait, quod tempus dimittendi ex Decreto non incipit currere, nisi à die captæ pacificæ possessionis, non autem à die prouisionis sine possessione pacifica, ita ut verba Decreti ciuiler intelligantur, id est, secuta pacifica possessione, &c. & numer. 112. ait, quod non solum non incipit currere, nisi à die captæ pacificæ possessionis, sed etiam est necessaria notitia dictæ possessionis pacificæ, ut incipiat termini cursus, ut late fuit resolutum in d. Tirafonen. canonicatus coram D. Orano 8. Nouemb. 1596. ubi propterea fuit excusatus vnus à pcena dicti Decreti de dimittendo infra quatuor menses primum beneficium, quia allegabat ignorantiam adeptæ possessionis de secundo, & in contrarium nihil releuans probabatur. Videtur tamen sufficere ad vacationem primi beneficii incompatibilis, quod possessio secundi sit pacifica quoad obtinentem, licet beneficium sit litigiosum quoad alios, nisi ignorantia excusetur, ex Sarnen. in reg. de triennali, quest. 41. & Aegid. Bellam. decis. 562. seu 563. & Rota in vna Florentina canonicatus 14. Iun. 1557. coram D. Chifanen. in qua fuit resolutum, Quod per acceptationem canonicatus inter alios litigiosi possessione subsecuta vacat ius ingrediendi ad alium canonicatum in eadem Ecclesia, si acceptatio fuit simplex sine protestatione, cap. cum qui, de prebend. in 6. Clem. gratia, de rescript. præsertim si ille qui acceptauit, permansit in possessione ultra triennium, & semper quo ad eum pacifica fuit possessio, quāuis quoad alios beneficium posset dici litigiosum, quia ista sunt diuersa, Sarnen. de triennali. q. 41. & facit Aegid. decis. 562. alias 563. & quia Clem. gratia, loquitur de pacifica possessione, quæ potest subsistere, licet res sit litigiosa quoad alios.

Aduertendum est autem, quod ad hoc, ut per assecutionem secundi beneficii incompatibilis vacet primum, non requiritur, quod utriusque habeatur pacifica possessio, ut perperam dicunt Staphil. d. 8. huiusmodi, num. 12. & Hojeda d. cap. 13. num. 79. nam quamuis primum sit litigiosum, multo magis vacabit per assecutionem secundi incompatibilis pacifice possessi, quæ est determinatio Innocentii in cap. in nostra, de rescript. quam sequitur, & dicit ab omnibus receptam, Nauar. consil. 14. num. 1. de prebend. Rebus. in praxi tit. de tacita renuntiatione, versic. 3. qui litigat, & resoluit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 9. Decemb. 1560. coram D. Groperio, & in d. Salamantina dimidia portionis, & in d. conchen. Archipresbyteratus de Huete, ut supra numer. 87. & 89. Et sic declaratio S. Congregationis super d. cap. 17. sess. 24. quæ sic ait, Retenta est à S. Congregatione petitio N. de duabus parochiis, quarum altera est litigiosa, ut possit utramque retinere, dum alterius lis terminatur, intelligenda erit, quando prima est litigiosa, & non secunda.

Et nouissime idem tenet Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. num. 141. dicens, quod si beneficium se-

cundum sit litigiosum, non vacabit prius, donec pacificus secundi possessor fueris: si autem secundum pacifice possederis, vacabit prius, etiam si sit litigiosum. Et addit, quod si obtento titulo vnus talis beneficii, absque possessione accipias secundum litigiosum, & postea, antequam incipias esse pacificus possessor secundi, accipias pacificam possessionem primi, non ideo amittis secundum litigiosum, vt quidam putauerunt, quia id iure statutum non est, vt docet Nauar. d. conf. 14. alias 31. de praben. quod mihi placet, & videtur certum.

109 E contra t̄ vero in terminis c. ordinarij. §. in consensu. de offic. Ordin. in 6. ad hoc, vt collatio tertij beneficii facta habenti duo similia incompatibilia non valeat, nihil videtur referre, quod tertium sit litigiosum, & non pacificum, quicquid velit Rota in illa Virdunen. canonicatus 13. Maij 1596. supra adducta c. 3. n. 332. quamuis valeret, si fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia secundum erat litigiosum, quæ tamen vacarent per assecutionem tertij pacificam.

110 Aduertendum est etiam, t̄ quod non videtur quis adeptus pacificam possessionem, quando statim, & in continenti, seu in limine legitimæ possessionis fuit in ea turbatus, seu lis mota, glof. verb. pacificam, in dict. cap. commissæ de elect. in 6. Abb. & Staphil. locis citatis supra numero 105. Bellam. dict. decisio. 596. Cassador. dict. decisio. 9. de causa posset. numero 2. Tiraquell. in l. si vnquam, verb. suscepit liberos, numero 149. Hojeda d. cap. 13. numero 49. & 80. Mascard. dict. conclus. 183. numero 42. & Flamin. Parif. d. lib. 3. q. 1. n. 130.

111 Et t̄ quando dicatur in continenti turbari, dicunt Probus ad Monach. in d. cap. commissæ. numero secundo, Villadiego de legato 1. p. 9. 14. numero 105. Rosini. de benef. c. 2. num. 57. & Hojeda, & Flamin. Parif. supra, cum Tiraq. Monochio, & aliis, id relinqui iudicis arbitrio.

112 Bonifacius t̄ in Clem. si plures. de prabend. numero 63. dicit, quod quamdiu durat annus, censetur adeptio possessionis in suo limine, & sic quod vbi questio, vel controuersia mota est infra annum, non censetur possessio pacifica, & sic non vacant priora beneficia, &c. cum quo Mascard. supra num. 6. & 48. tenet requiri annalem possessionem, vt pacifice dicatur possedisse, per ea, quæ tradit Felin. in c. in nostra, num. 33. de rescip. sed illa sunt ad effectum reg. de annali.

113 Lapsus t̄ tamen in d. c. commissæ interpretatur, si infra duos menses lis superueniat, seu turbatio, non si postea: cuius opinionem ait bis vidisse seruari in Rota d. additio 1. decisionis 3. de prabend. in nouis, & sequuntur Cassad. d. decisio. 9. n. 2. Staphil. d. §. huiusmodi n. 13. Rebus in repet. c. 1. postulastis. de clerico excommunicato ministrante in glo. n. 72. Quintanaduenas d. lib. 4. n. 80. & Hieron. Gabriel. conf. 191. n. 7. lib. 1. vbi dicit per extrauagantem execrabilis, non posse dari vacationem primæ parochialis, cum non sunt elapsi duo menses, qui dantur ad dimittendum primum, iuxta notata in d. cap. commissæ, & Cassad. supra, & cum intra eos lis superuenierit, retineri illam adhuc posse, quousque possessionem secundæ pacificam haberet. Et Rota in dict. Toletana Archidiaconatus supra, num. 106 in qua fuit dictum, istos duos menses ex benigna interpretatione dari ad dimittendum incompatibilia, & per lapsum eorum non vacare primum incompatible, si interim superuenisset molestia super secundo.

At si infra t̄ duos menses lis non fuerit mota, nec molestia superuenierit, primum incompatible censetur vacare à principio capte possessionis, vt apparet, ex dec. Rotæ in dict. Salamantina dimidiæ portionis coram Domino Orano, de anno 1585. in qua fuit resolutum, vt supra diximus, Per assecutionem canonicatus vacare dimidiæ portionē, ex declaratione S. Congregationis Concilij, & rursus non obstare, quod deberet expectari per duos menses, iuxta dicta, quia hoc procedit, si constaret, quod lis fuisset super canonicatu infra duos menses, &c. Et ita sunt accipiendi Doctores citati.

Quamuis t̄ Rebus. & Hier. Gabr. supra videantur sentire, non dari vacationem, ante lapsum duorum mensium, etiam si in eis non sit mota lis, & Nauar. conf. 18. de praben. in fin. ait, quod possessio accepta in continenti non dicitur pacifica.

Apparet t̄ ergo ex his, quod si prouisus de secundo incompatibili steterit in pacifica possessione secundi, saltim per duos menses, censetur à principio primum vacare, & sic collatio, & prouisus de eo à principio facta erit bona, quamuis post duos menses lis, seu controuersia super secundo ei moueatur, saluo tamen remedio, & beneficio, cap. si beneficia de praben. in 6.

Et similiter t̄ dicit glo. in d. c. commissæ, verb. pacifica, ver. si autem possessionem, quam ibi DD. sequuntur, & Saphil. d. §. huiusmodi, numero 12. quod si prouisus de parochiali possessionem illius aliquandiu, id est, saltim per duos menses, vt Lapsus exponit, obtinuit sine litigio, illa constitutione arctatur, & tenetur infra annum ad sacerdotium promoueri, & sufficit, quod semel cepit pacifice possidere, quamuis postea lis moueatur, sequitur etiam Sarnen. in reg. de triennali, q. 53. ver. §. ideo, & P. Gregor. de benef. cap. 25. numero 10.

Ego autem t̄ in terminis d. c. commissæ. verius existimo, quod etiam si post duos menses lis superueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promoueri facere, nec arctatur illa constitutione, saltim si adhuc dum superuenit lis, restabat tempus sufficiens ad faciendum se promoueri se ad sacerdotium, vt tenet expresse Agid Bellamera decisio. 33. Sufficit adesse impedimentum litis, dummodo fraus cesset antequam labatur tempus, quo poterat se promoueri facere, durum enim videtur cogi quem promoueri ratione beneficii litigiosi, in quo posset succumbere, Monachus in d. c. commissæ n. 1. pro quo benefacit decisio. Monhed. 8. de concess. praben. alias 161.

Circa t̄ quod vide Rebus. in praxi tit. de non promouendis, n. 48. vbi contra Bellam. inquit, quod impedimentum in fine anni superueniens excusat à promouendo, etiam si intra illud tempus non poterat promoueri, quem sequitur Salcedo in pract. Bern. Diaz 6. 53. littera C. in quo verior videtur sententia Bellamæ.

Vide t̄ etiam Nauar. conf. 1. de in integrum restitut. 120 vbi docet parochum in fine anni promoueri impedimentum restitui, non ad alterum annum, sed ad tempus, in quo fuit impeditus.

Verum S. Congregatio t̄ Concilij, sic respondit Episcopo Veronen. Obtinens parochialem Ecclesiam per prouisionem Sedis Apostolicæ habens liberum curæ exercitium, & omnium honorum, fructuum, & prouentuum ad d. Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur se promoueri facere intra annum lise pendente, & ad residendum in d.

in d. Ecclesia, etiam presupposito, quod non tenetur restituere, Episcopus eo casu debet deputare vicarium, partemque fructuum ei pro sufficienti victu assignare, iuxta Concilij Triden. formam. Vt habetur inter declarationes cap. 4. sessio. 22. de refo. & alias num. 258. Et inter declarationes super c. 2. sess. 21. de refo. habetur alia, quæ sic ait, Quod si beneficium esset litigiosum, & curam animarum haberet, tenebatur obtinens sacros ordines suscipere, si modo liberum habeat cura exercitium.

122 Quæ declaratio licet non videatur iuri conformis iuxta supradicta, tamen ei erit standum, dum aliud non decernatur, & forte ita declaratum est, quia sic placuit Papæ propter seruitium parochialium.

123 Tertiò declarantur prædicta, quod ad hoc, ut inducatur vacatio primi beneficii incompatibilis per affectationem secundi, requiritur, quod habeat pacificam possessionem, nedum beneficii, & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij annexi beneficio, sed etiam bonorum & fructuum beneficii, seu maioris partis eorum, nam si fructus, seu maiorem partem eorum secundi non potest habere, quia ex privilegio, vel alias ad alium pertinent ad tempus non vacat primum, tex. in c. si tibi concessio de præben. in 6. & ibi glo. ff. Abb. num. 16. & DD. communiter in d. c. de multa, & in d. c. cum in effectis, §. 1. de electione, Francus in d. c. commissio, num. 3. & ibi Prob. ad Monach. n. 2. Staphil. dist. §. huiusmodi, numer. 14. & 15. Villadiego supra n. 95. addit. 1. Rotæ decis. 3. de præben. in nouis, Cassad. dist. decis. 9. de causa poss. num. 2. Sarnen. in reg. de annali 9. 47. versic. hinc videmus, & de triennali 9. 53. versic. & idem, Coraf. d. l. p. cap. 10. nu. 8. & Hoieda dist. cap. 13. num. 48. & num. 80. versic. 3. declaratur, Azor 2. p. libro 7. c. 16. 9. 9.

124 Et ita intelliguntur text. in d. cap. cum in cunctis, §. 1. quod beneficia promoti ad Episcopatum non vacent, etiam potest consecrationem, & adeptam possessionem, si fructus Episcopatus non percipit, sed ex causa aliquo tempore alteri debentur, ut etiam docet Roma. conf. 335. n. 4. & 355. n. 17. ubi tamen Horatius Mandos. in additione d. conf. 335. littera B. ait, Sed aduerte, quod ista opinio non seruatur.

125 Et tunc decis. d. c. si tibi concessio, non est correctæ per extraneæ. execrabilis, de præben. ut docet Oldra conf. 152. num. 1.

126 Quamuis in terminis d. c. commissio, & c. licet canon de elect. in 6. sufficiat habere pacificam possessionem beneficii, seu tituli, & liberum curæ exercitium, ut prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, & curat tempus, de quo ibi glo. d. verb. pacificam in d. c. commissio, & ibi Franc. n. 3. & Prob. 2. & alij, & d. gl. ff. in d. c. si tibi concessio, Staphil. d. additio Rotæ Cassad. & Sarnen. ubi proxime, & Rebus. d. tit. de non promotis intra annum à n. 11. & Graffius in decisio. aureis casuum conscient. lib. 2. c. 97. n. 49.

127 Vnde S. Congreg. Concilij sic censuit, Licet reseruati sint fructus in fauorem alterius, tamen non reseruata administratione, nec domo abbatiæ, reseruatio non tollit curam, & administrationem, unde tenetur promoueri, & curam exercere, gl. in c. si tibi concessio de præben. in 6. ut habetur inter declarationes c. 2. sess. 6. de refo.

128 Vnde etiam non videtur vera doctrina Rebus. d. ut de non promotis, n. 13. nisi intelligatur de resignatario, cum reseruatiōe fructuum, & totius administrationis in fauorem resignantis, iuxta dicta supra 3. p. c. 2. n. 55.

129 Et tunc adeo procedit ista declaratio, quod durante

2. Tom.

tempore perceptionis fructuum per privilegiatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem possit ipsum dimittere, & primum retinere, sicut posset ante adeptam possessionem, cum non videatur adhuc adeptus plene secundum beneficium, ut ait gloss. fin. in d. c. si tibi concessio.

Quamuis tamen contra teneant ibi Ioanni. And. Do- min. & Francus, num. 2. & Bonifacius in clement. si plures de præben. nu. 60. & Cofinas tit. de collatio. 9. item insuper, verb. disponere, ad mediū dicentes, quod iste tex. non tollit vacationem inductam per d. cap. de multa, quia in veritate vacat statim, sed tantum suspendit eius effectum. & quod ideo non dicitur tex. quod non vacet, sed quod non debet reputari vacare.

Mihi tamen non videtur eam fuisse mentem istius tex. sed potius limitare decisionem d. cap. de multa, & prorogare tempus vacationis in illo casu, ut primum beneficium nullo modo interim vacet, ex d. ratione glossæ, sicut non vacat ante adeptam possessionem, & ita videtur esse de mente Abbatis, & aliorum supra, & d. gl. & Card. in d. clem. si plures, de præben. q. 1. qui dicit, quod tunc non dicitur adeptam possessio, & Rebus. supra, n. 12. & 13.

Et quando opinio Ioan. And. Domin. Franci, & aliorum vera esset, non procederet ubi ante affectationem fructuum moueretur lis super beneficio, iuxta dicta declaratione præcedenti, & fuit dictum in Placentina portionis infra adducta, n. 136.

Decisio tamen d. cap. si tibi concessio, non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficii, aut etiam omnes fructus sunt alteri reseruati, si non est etiam reseruata tota administratio, iuxta dicta supra, & d. c. 2. 3. par. à n. 46.

Et facit declaratio S. Congregationis super d. cap. 17. sess. 24. de refo. quæ sic ait, Habens unam parochialem, & titulum alterius, cuius fructus omnes sunt alteri reseruati, nihilominus alteram dimittere tenetur.

Alias tamen esset maximum inconueniens, quod pro tota vita reseruatarij, seu pensionarij posset utrumque retinere, & tex. in d. c. si tibi concessio. loquitur, & accipiendus est, quando ad certum tempus alter fructus percipit, aut quando beneficium est de vento, quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius eos sit habiturus, quando enim beneficium est de vento, & sine fructibus, æquū est, quod non inducat aliquam incompatibilitatem, seu vacationem alterius.

Et fuit resolutum in causa Placentina portionis vltima Maij 1591. coram D. Seraphino, ut in sequen. decisione, Domin. sine difficultate censuerunt esse procedendum ad ulteriorem executionem sententiæ late in Rotæ, nam de eius iustitia constat. Etenim ad effectum, ut per affectationem vnus incompatibilis vacet primum, requiritur perceptio fructuum ex æquitate, cap. si tibi concessio, de præben. in 6. & ibi per DD. ne interim beneficij cogatur mendicare, ut bene declarat additio ad decisionem Rotæ 3. de præben. in nouis, quæ requirit, ut concurrat administratio bonorum Ecclesiæ, vel maioris partis ipsorum, & faciunt notata per Vitali. in dist. Clem. gratia, num. 52. de rescript. maxime attendita quod illius huius canonicatus de vento, qui nullos habet fructus, nisi secuta dismembratione facta vigore bullæ Adriani, & sic versamur in propriis terminis capite si tibi, quod loquitur, quando fructus erant alteri reseruati ad certum tempus, nec statim.

CC 3

lum in choro, & vox in Capitulo habetur pro fructu ad hunc effectum, cum ex his nemo se sustentare valeat. Nec obstat, quod affectu possessione vaset primum, nec possit dimitti secundum, ex notat. per Gemin. & Franciscum in d. cap. si tibi, quia hoc non suffragatur Francisco, ex quo ante affectu fructuum fuerit mota lis, quae impedit vacationem primi, Clemen. si plures, de praeben. vltima quod ex fide data apparet statim in ipsa met provisione, & illius possessione fuisse motam litem, quae excludit vacationem ob affectu, iuxta gl. in c. commissa cum ibi not. de electione in 6. Idem fuit resolutum in alia placentina canonicatus 26. Febr. 1596. coram D. Orano supra adducta 5. p. c. 4. numero 43.

137 Præterea de decilio d. cap. si tibi concessio, non procedit, ubi solutio fructuum differtur post mortem, prout in aliquibus Cathedralibus Hispaniae, ex eorum statutis, privilegiis, aut consuetudinibus, ut tenuit Rota in d. Salamantina dimidia portio in 11. Decembr. 1585 coram D. Orano, in qua fuit resolutum, Per affectu canonici vacare dimidiam portionem, & istud procedere, etiam si fructuum solutio differatur post mortem, non obstante dict. capite si tibi concessio, &c. Et ratio est, quia quod differtur, non aufertur.

138 Ex qua ratione alias S. Congregatio Concilij censuit, Quod nec decreto Concilij sess. 24. de reform. c. 14. nec bulla Pij V. super hac eadē edicta comprehenduntur statuta Ecclesiarum deseruendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de massa grossa, nisi per actum integro dicto servitio, vel quod post obitum heredibus debeatur, cum sit potius differre, quam auferre. Et in vna Mediolanen. si. censuit, Si in aliqua Ecclesia sit consuetudo, ut duobus primis annis, quibus quis fuerit canonicus, fructus canonicatus sint heredum antecessoris, iste casus non comprehenditur Decreto cap. 14. sess. 24. nec bulla Pij V.

139 Et ita etiam D. Ioann. Gutierrez. canon. quaest. lib. 1. c. 29. n. 30. refert fuisse declaratum per d. S. Congregationem, prædictum Decretum Concilij, & bullam Pij V. quæ in bullario est 106. in ordine, minime esse contraria constitutionibus Ecclesiarum Ciuitaten. ex quibus fructus primi anni auferuntur primis residentibus, & inter antiquos distribuuntur, referuntur tamen totidem eis post mortem eorum pro solutione debitorum, & funeralium. Sequuntur Man. Rodriguez in sum. 1. tom. c. 33. n. 1. & Vega in sum. 1. par. 6. 36. casu 19. & nouissime Suarez de relig. 2. to. tract. 4. li. 4. cap. 20. n. 9.

140 Et ita fuit per Rotam resolutum in vna Oriolen. fructuum 26. Nouemb. 1593. coram D. Seraphino, ut in decisione sequen. Domini censuerunt quantum ad fructus primi anni post obitum beneficiati eos deberi eius heredibus, præsupposita consuetudine, quod beneficiati primo anno non percipiant fructus beneficiorum, sed eorum solutio differatur post eorum obitum, quam consuetudinem informantes pro heredibus dicunt esse notoriam, & si opus fuerit se eam probaturos, quæ ideo videtur introducta, ut prouideri posset de his, quæ ad sepulturam sunt necessaria, quæ plerumque ob inopiam defuncti negliguntur cum magno ordinis Ecclesiastici dedecore. Ioan. Andr. in reg. nemo plus iuris i. de reg. iuris in mercurial. Abb. in cap. cum in officij, numero 5. in fin. & ibi Conarr. numero 9. de testamen. Feder. de Senis conf. 246. numero 1. Lamb. de iure patro. libro 3. art. 8. quæst. 2. numero 1. Paris. conf. 33. numero 4. And. ab Exea in cap. cum omnes, numero 13. de constit. & fuit decissum in causa Burgen. fructuum 13.

Junij 1590. coram R. P. D. meo Pamphilio, Nec obstat constitutio Pij V. super qua est fundata decisio in causa Zamoren. neque Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 14. quia loquuntur de ea consuetudine, in qua fructus applicantur mensa Episcopalis, vel Capitulari, ut in communes usus cedant, se u inter canonicos diuidantur, quibus casibus adest presumptio simonia, ut per Lamber. ubi supra numero 5. Secus vero ubi fructus reseruantur heredibus, ex causa non solutionis fructuum primi anni, quæ consuetudo nullam habet iuris resistentiam, imo potius assistentiam ex supra deductis, cum sit potius dilatio solutionis, quam dispositio fructuum ad alium spectantium. Et ita declaratum fuit per S. Congregationem dict. cap. 14. de reform. & constitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus primi anni reseruantur heredibus post obitum beneficiati. Neque hic locum habet constitutio Iulij III. quia non versatur in fructibus non exactis, sed ut dictum est, in fructibus, quorum solutio dilata est post obitum beneficiati. Non obstat constitutio synodalis, quia per eam non est derogatum huic consuetudini, quæ nullam habet iuris resistentiam. Quantum ad fructus decursos in vita beneficiati, domini non fuerunt concordēs, ideo de illis erit particulariter agendum, & difficultas versatur in ea Doctorum controuersia, quæ est circa articulum, qui beneficiati dicantur habere administrationem, de qua per glossam in c. si propter, ubi Gemin. numero 9. de rescript. in 6. 1. in cap. præfenti, de officio ordin. libro 6. verb. referuari videantur ij, quos cumulat Mascard. de rebus Eccles. par. 2. cap. 24. & parte 3. cap. 34. numero 18. &c. 35. Gutierrez in canonic. quaest. capitulo 33.

Quamuis t. contrarium tenuerit Palatio de contrahib. lib. 2. cap. 7. & Villar del patronado de Ca. 144. tayud, 4. par. 3. numer. 23. ad fi. & alias Rota in causa Zamoren. dimidia annata 5. Martij 1586. coram D. Gipsio, ut in decilio, sequenti, Præfenti dubij resolutio modicam difficultatem penes dominos habuit, cum quia testes consuetudinem, de qua agitur, non bene probant, cum per dictionem citra sine copula, & loquantur, ad Bar. in l. Cellus, numero 23. & 28. de vlucapio. & ibi Bald. tract. de prescript. 4. par. principali, num. 10. 14. & 17. Tum etiam etiam, quia de publica voce & fama fere omnes per verbum est, solum testantur, unde ipsorum depositio non concludit, & animaduertit Bart. in loco supra citato: nec de frequentia actuum satis deponunt, prout ad consuetudinem proban. requiritur, Decius conf. 215. numero 2. circa medium, Curtius Iunior 184. num. 10. Ayron 134. num. 6. Sed esto milites, quod dicti testes huiusmodi consuetudinem probauerint, attamen heredibus Decani defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pij V. felic. recor. constitutione super reuocatione privilegiorum, & statutorum, quod fructus primi anni, &c. omnis consuetudo, etiam immemorialis sublata existit, siue pro soluendis oneribus Ecclesiarum, vel prelatorum debitis, siue pro supportandis illorum oneribus, siue aliis, etiam maioribus, maximis, & urgentissimis causis inducta, atque approbata fuerit, ex dict. præfate constitutionis verbis clare patet in hac specie locum sibi eam vendicare, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro heredibus afferuntur, non obflare.

Et idem t. tenuit Rota in illa Leodien. canonica- 144. tus 9 Decemb. 1589. coram D. Pamphilio, de qua supra, n. 104. in qua fuit resolutum, Quod, d. cap. si tibi concessio, non habet locum, quando quis percipit, aut potest percipere maiorem partem fructuum beneficii, cum fundetur in equitate, &c. & ita tollitur impedimen- tum per-

rum perceptionis fructuum, ex asserta consuetudine Ecclesie Leodien. assignante, ut praetenditur pro primo anno fructus hereditibus canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricae ipsius Ecclesiae, quia non sufficit allegare impedimentum, nisi quis probe fecisse diligentiam pro illius amotione, l. quibus diebus, in pr. & ibi notant Bald. Socin. & alij, ff. de condit. & demonstrat. Feli. in cap. ex transmissa, in princip. de praescript. Aym. conf. 270. sub num. 3. praesertim cum de facili potuisset illud remoueri stante constitutione Fel. recar. Pij V. quae praesumitur usu recepta, quamdiu contrarium non probetur, Mohed. decis. 89. & reuocat huiusmodi privilegia, statuta, & consuetudines, etiam immemorales, quoad fructus applicatos hereditibus absolute, quo vero ad applicatos fabricae, vel sacristiae, vel alterius pij loci vñbus, ultra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat unam dimidiam l. qui potest, cum ibi not. ff. de reg. iuris, &c.

Sed si ut vides, iam Rota mutauit sententiam, ex sententia S. Congregationis, & nouissime id tenet Vuamefius conf. 213. quod videtur procedere, etiam si fructus, qui post mortem referuntur, non dentur renuntianti, aut permutanti, ut fit in d. Ecclesia Ciuitaten. & alijs, ubi sunt huiusmodi constitutiones, seu consuetudines, vel etiam decedenti cum praebenda, qui non sepelitur in ipsa Ecclesia, ut audiui fieri, esse tamen iam alteratum in Ecclesia Salamantina, nam adhuc non possunt dici auferri illi fructus, sed differri, & referuari post mortem, licet cum illis conditionibus, quae videntur rationabiles, & iustae. Et ita est de mente S. Congregationis, & Rotae iam, Ioannis Gutierrez, & aliorum allegatorum.

Ex quibus resultat dubium, quid dicendum sit in Ecclesijs, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec referuntur eis post mortem. In quo dicendum est, quod si illi fructus applicantur fabricae, aut alijs pijs vñbus, habebit locum decisio d. cap. si tibi concessio, & sic per affectuionem canonicatus, seu portionis, aut dignitatis in illis Ecclesijs, non vacabit primum beneficium incompatible, quod quis obtinet, quousque lucretur fructus canonicatus, seu portionis dignitatis integre, seu maiore partem, nam dicta statuta, & consuetudines applicantia fructus fabricae, aut alijs pijs vñbus, non reuocantur per dictum Decretum Concilij, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando ultra semestre reperiuntur concessi, ex d. constitutione Pij V. Quod maxime si procederet ubi ista constitutio Pij V. non fuisset vñ recepta, quoad dictam reuocationem pro dimidia, ut alicubi posse contingere ait Suarez d. c. 20. n. 10.

Si vero si fructus quos amittit nouiter receptus, cedunt antiquis, aut mensae Episcopali, seu mensae Capitulari remanent inter antiquos diuidendi, maior est difficultas, an in talibus Ecclesijs habet locum d. c. si tibi concessio, ita ut per affectuionem canonicatus, portionis, aut dignitatis in tali Ecclesia non vacet primum incompatible, quousque incipiat lucrari seu per eum stet.

Et quidem ante Concilium Tridentinum, & d. constitutionem Pij V. videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur, & tolerari posse videbantur talia statuta, & consuetudine saltem ab immemoriali tempore obseruata, ad Rochum in c. de consuetud. sessione 6. num. 15. maxime si essent à Papa confirmata

in specie, quamuis Concilium provinciale Senonense, quod est 5. tom. Conciliorum c. 21. damnabilem iudicet huiusmodi consuetudinem, & veram corruptelam, & notorium abusum.

Stante tamen vero dicto Decreto Concilij, & constitutione Pij V. quae venit in executionem, & declarationem dicti Decreti, quibus reuocantur praedicta statuta, & consuetudines, etiam immemorales, Ioan. Gutierrez d. cap. 29. num. 29. Cenedo collect. 16. ad Decretales numero 2. Man. Rodriguez d. c. 33. num. 1. & in addit. ad bullam compositionis num. 8. & Vega d. cap. 36. casu 19. Suarez d. c. 20. a num. 6. & declaratio Leodien. supra adducta 8. p. cap. 1. n. 84. etiam si iuramento, confirmatione Apostolica, aut alio quouis praesidio munita sint, per quae verba tollitur confirmatio Apostolica, etiam ex certa scientia, gl. in extrau. suscepti, de elect. Ioan. XXII. verb. confirmatione, non habebit locum in illis Ecclesijs dist. capis. si tibi concessio, cum cessent iam dicta statuta, & consuetudines.

Sed cum in aliquibus Ecclesijs non sit receptum dictum Decretum Concilij & constitutio Pij V. sed adhuc seruentur praedicta statuta, & consuetudines, difficultas est, an in illis procedat hodie d. cap. si tibi concessio.

Et pro tamen parte affirmatiua facit regula, quod lex etiam canonica non recepta, non obligat, quamuis primi non recipientes peccauerint. l. de quibus, ff. de legib. c. in istis. §. leges. 4. dist. ubi Domin. gloss. 2. ad fin. in c. 1. de treuga & pace, & ibi Calder. Card. Imola, & Fel. Bott. de synodo 3. p. ar. 2. a num. 60. ad 63. Capra regul. 5. l. 1. in l. rem non nouam. a num. 4. C. de iudic. Rolan. de lucro dotis quest. 99. Puteus decis. 1. lib. 1. Naua. in man. cap. 23. n. 41. & 62. & conf. 1. de constit. qu. 5. & 6. a numero 23. & conf. 18. de statu monach. & conf. 44. a numero 4. de sentent. excommunicat. Couarr. lib. 2. vari. c. 16. nu. 6. Duenn. reg. 79. ampliatione 5. Mandos. reg. 23. Cancell. quest. 1. a nu. 4. Granutius ad Simoneam de reservatio. q. 99. num. 22. Menoch. de praesumpt. lib. 2. praesumpt. 2. num. 1. Ioan. Gutierrez de iurament. confirm. 1. par. cap. 38. numero 9. & cano. quest. 1. cap. 8. a n. 2. Flam. Par. de resignat. benef. lib. 1. q. 9. nu. 26. & de confiden. quest. 11. n. 21. & Solis de censibus lib. 1. cap. 9. ex num. 8. & Syluest. verb. lex, quest. 6. Armilla eodem verb. numero 11. B. Medina 1. 2. q. 90. ar. 3. ad secundum, Valen. 2. tom. 1. 2. dist. 7. quest. 5. pun. 5. 4. quest. Man. Rodrig. in sum. 1. 10. c. 193. a numero 9. & regul. 1. 10. q. 6. ar. 10. n. & 12. Vega in sum. 2. par. ca. 23. casu 11. Azor lib. 5. c. 4. & Tho. Sanchez de matrimonio lib. 3. dist. 18. n. 1. Mantica de tacitis & ambiguis conuentionib. lib. 5. ti. 13. a n. 35. & Rota in vna Vallisoletana praeminentiarum 23. Maij 1608. coram Do. Lancelloto.

Et ratio tamen est, nam ut inquit Domin. supra, quem reliqui sequuntur, lex censetur lata sub conditione, si recipiatur, nam & praesumendum est eam legem, quae à Republica non recipitur, ei non couenire, Couarr. & alij supra.

Et ista tamen reg. procedit etiam si lex habeat Decretum irritans, Puteus dist. decis. 1. & Anton. Gabr. de clausulis conclus. 3. nu. 43. & Rota in d. Vallisoletana, post Alexan. conf. 132. vol. 1. & Ruinum dicentem communem conf. 13. numero 27. vol. 2. & Rochum infra.

Et si etiam si deroget consuetudini, Rochus in d. cap. si. de consuetud. sess. 7. numero decimoquinto, Bott. dist. ar. 2. numero sexagesimoquarto. Duennas reg.

144. l. m. ut. & Man. Rodriguez *dist. artic. vndeci-
mo.*

Et etiam non sit recepta per ignorantiam, Nau.
154 d. conf. 2. q. 6. a. nu. 25. Man. Rodriguez d. c. 195. n. 10. &
Vg. *supr. a.*

Et tunc non dicitur lex non recepta, quando aliqui
155 contractus contra eam fiunt, seu à principio per ma-
iorem partem, communiter non seruatur principe
sciente, & tolerante, & quando eo ignorante per de-
cennium negligitur, & non admittitur, Calder. Car.
Imola, Felin. Iaf. Puteus, Nauarr. Couarr. Ioan. Gut.
Flam. Paris. Manu. Rodriguez, Azor, Rota, & alij su-
pra.

Et si probabile etiam est non requiri tempus de-
156 cennij, sed sufficere actus contrarios etiam principe
ignorante, vt per Felin. *supra*, & tenet Bott. num. 63.
Naua. d. conf. 44. num. 7. & in effectu Manu. Rodrig.
d. ar. 10. & 12. licet plus velit Suarez d. *tract. 4. de reli.*
lib. 4. cap. 22. nu. 5. & ita videtur in praxi seruari, nam
solum videtur attendi non vsus per actus contra-
rios, &c.

Vbi ergo dictum est Decretum Concilij, & con-
157 stitutio Pij V. non sunt recepta, poterit seruari præ-
dictum statutum, & consuetudo, quod noniter rece-
pti non lucentur primo anno, sicut ante Conci-
lium, & consequenter habebit locum *dist. capit. si tibi
concesso.*

Nec huic rationi obest dicere, quod S. Conci-
158 lium Triden. est in Hispania receptum, & particula-
riter in Concilio provinciali Compostellano facto
anno 1565. per Episcopos, & procuratores Ecclesia-
rum, vt in actione prima. Respondetur enim recep-
tionem istam esse in genere, & verbalem, cui non
receptio in specie, & re derogat, ex *reg. generi per
speciem derogatum in 6.* & quia voluntas magis factis,
quam verbis declaratur, Tirac. *de retractu conuent.*
in si. tituli, numer. 75. Rota dec. 811. n. 20. & 21. par. 1. di-
uersorum, & in proposito receptio, vel non receptio
maioris partis populi, seu communitatis facto ipso,
& praxi videtur attendenda, quicquid dicat Valentia
3 facit quod dicit Azor l. 10. c. 11. q. 6. de quo *supra* 3.
p. c. 2. n. 522.

Nec rursus obest dicere, quod ista ratio proce-
159 deret, si generaliter, & à maiori parte Ecclesiarum,
saltem vnus provinciarum, non esset receptum dictum
Decretum Concilij, & constitutio Pij V. & quod non
receptio vnus Ecclesiarum, seu Capituli, nihil refert,
tanquam non receptio vnus particularis.

160 Respondetur enim, Capitulum in proposito
non considerari vt personam particularem, sed vt
vniuersitatem, cum non agatur de acquirendo ipsi
Capitulo, vt Capitulo, & vt priuata, & singulari
persona, sed omnibus, & contra omnes de Capitu-
lo in comuni, ac in publico, & in vniuersum pro-
miscue: nam omnibus nocere, & prodesse potest &
agitur de fauore, & præiudicio incertarum persona-
rum, & sic versamur in materia consuetudinis Capi-
tuli, & non præscriptionis, Rota dec. 6. de consue-
tud. in nouis, Butrius numer. 49. & Abb. 20. in c. si. de
consuet. & ibi Rochus *sect. 5. numer. 3.* Rebus. *ad leges
Gallicas 3. tom. tituli de consuetud. in præfat. n. 23.* Aym.
de antiquitate temporis 4. par. 7. differentia, & fuit al-
lias resolutum in vna Hispal. voti 26. Nouemb. 1594.
coram D. Gipsio.

161 Sed contra istam rationem facit, quod cum Con-
cilium ibi reiciat, & aboleat huiusmodi constitutio-
nes, & consuetudines, vt prauas, & scandalosas, non
videtur excusare non receptio, illa enim reg. quod

lex non recepta non obligat, non videtur procede-
re quando lex, quæ semper loquitur, l. *Arriani. C. de
heret.* aliquid prohibet tanquam alias malum, seu
scandalosum, & quando derogat & consuetudini non
simpliciter, sed illam dammando, & reprobando, vt
iniquam, & irrationabilem, nam tunc cessat ratio il-
lius regulæ.

Et confirmatur, nam si maiorem vim habere vi-
162 detur consuetudo immemorialis, quæ habet vim pri-
uilegij quam non receptio, & tamen illa tunc non
valet, nec excusat, Cou. l. 3. *variaturum c. 13. n. 5.* Duen-
nas *reg. 144. ampliatio. 3.*

Et quod non excuset non receptio in proposito, 163
videtur sentire Naua. de orat. c. 7. n. 30. relatus *supra*
3. par. c. 1. nu. 79.

Et ita videtur sentire S. Congregatio concilij 164
in frequenti declaratione, cuiusdam Episcopo directæ,
*Per illustris, ac reuerendissime domine vti frater, ista in
Cathedrali ante Concilium à tempore cuius initij me-
moriam non existit conditum esse, & adhuc post Concilium
obseruari statutum nuper delatum est, ad S. congrega-
tionem cardinalium concilij Triden. interpretum, vt
videl. canonici, alique beneficiati, qui in dies recipiuntur,
prioribus decem mensibus exiguum distributionum
partem percipiant, residuumque canonicos, & beneficia-
tos antiquiores inter se par. vt, ac in suos usus, & vili-
tatem conuertere, itaque illustrissimi patres amplius
tue serio iniungunt, vt huiusmodi constitutionem, tan-
quam prauam, & scandalosam reuocent, atque abo-
leant, neque vlla ratione seruari permittant, & contrafa-
cientes poenis contra simoniacos sacris canonibus, & va-
riis summorum Pontificum constitutionibus, propostis co-
erceant, quemadmodum prouideatur Decreto Trid.
Concilij c. 14. *sess. 24. Romæ die 18. Iulij. anno 1601. Hi r.
Card. Mathaus.* Quam declarationem suo breui, vt
intellexi, confirmauit clemens VII.*

Sed quicquid sit de hoc, an non receptio dicti 165
Decreti concilij, & constitutionis Pij V. excuset, vel
non tamen in Ecclesiis in quibus prædicta statuta,
& consuetudines adhuc seruantur, siue de iure, siue
de facto, idetur habere locum decisio dicti capituli
si tibi concessio. Ita quod per assecutionem canonicatus
portionis, aut dignitatis in huiusmodi Ecclesiis non
censeatur vacare primum beneficium incompatibi-
le, quamdiu is non lucratur fructus canonicatus por-
tionis, aut dignitatis in totum, aut saltem maiorem
partem, nec stat per eum alias, ex eo quod de obli-
gatione recitandi in terminis huiusmodi statutorum
dicit Naua. d. c. 7. de oratione n. 30. & diximus *supra* d.
c. 1. 3. p. n. 76.

Nisi si dicas, quod in terminis prædictorum sta- 166
tutorum, & consuetudinum, ex quibus noui resi-
dentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa
Capitalari diuidendi inter antiquos, siue seruentur
de iure, siue de facto, non habet locum decisio d. cap.
si tibi concessio, nam in terminis talium statutorum ca-
pitulum non percipit illos fructus tanquam fructus
canonicatus, aut præbendæ noui residentis, sed po-
tius iure proprio quia præbendæ noui residentis, non
videtur habere tunc fructus, nec d. nouus residens
eos lucratur, ex forma dicti statuti, seu consuetudi-
nis, & sic tunc non potest dici auferri ei fructus, sed
potius non dari, & perinde est quoad illos fructus,
ac si non resideret: faciunt quæ dicit Ioannes Gu-
tierrez *canon. quest. libro primo cap. 1. numero 108.* &
quæ diximus *supra* 1. par. cap. 5. num. 208. decisio au-
tem d. cap. *si tibi concessio*, videtur procedere, quando
alius percipit fructus secundi beneficii, tanquam fru-
ctus

Et illius, quod videtur probabile, supposito tamen, quod d. nouis residens lucraretur aliquos fructus, seu distributiones, licet non maiorem partem, & sic non esset pro tunc beneficiorum de vento, quod nullus haberet fructus, ex supra dictis.

167 Et similiter ¶ dicendum videtur in Ecclesiis, ubi est statutum, seu consuetudo, quod canonici, & beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucentur fructus quod non est contra dictum Decretum Concilij, & constitutionem pij V. sed est rationabile quicquid contradicat Man. Rodrig. in add. ad bullam compositionis a n. 6.

168 Et ¶ patet ex declaratione S. Congregationis Concilij in fortioribus terminis, quæ sic ait, Congregatio censuit consuetudinem Ecclesiæ Malsitan. auctoritate Apostolica Leonis X. confirmatam, ut presbyteri, & canonici ad participationem massæ communis ipsius Ecclesiæ non admittantur, nisi prius decem annos in acoluthia, subdiaconatu, & diaconatu, videlicet in quolibet ex dictis ordinibus per triennium, & in sacerdotio per annum dictæ Ecclesiæ seruierint, sublatum non esse per Concilium cap. 14. sess. 24. de reform. & per bullam pij V. quia dictæ constitutiones loquuntur in diuersis terminis: imo quod dicta consuetudo est rationalis, tendensque ad cultus diuini augmentum. Ita censuit Congregatio, id tamen temporis, quo quis in seminario degit, computandum in decennio.

169 Quarto ¶ declaratur prædicta, quod sicut si habenti beneficium conferatur aliud incompatible, habita eius possessione pacifica vacat primum, ita si habenti duo, vel plura beneficia incompatible conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice, vacant omnia prima, Clem. si plures de præben.

170 Sed istius ¶ Clem. decisio difficultatem patitur, ex cap. Ordinarij, §. in conferendis, de officio Ordinarij, in 6. ubi dicitur, quod habenti plura incompatible, etiam cum dispensatione sufficienti, non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio etiam ad illud extendatur, vel nisi prius habita resignet, & alias collatio nullius est momenti, contra Azor 2. par. libro sexto, cap. 13. q. 10. ergo si collatio tertij non tenet, non potest inducere vacationem priorum, ex reg. non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum lib. 6.

171 Sed respondetur, quod ¶ licet collatio tertij non valeat, tamen eius possessione pacifica adepta vacant priora, ex cap. eum qui prima parte de præben. in 6. ubi per ademptionem beneficij incompatible de facto obtenti, ita vacat primum, sicut per ademptionem iustam. Et ita intelligunt dict. Clem. gloss. ibi, verb. vacare, & Cardin. 4. oppos. §. 5. quæst. & alij, Domin. in d. §. in conferendis, numero 5. & 7. & Franc. numero 2. Gambarus de offic. legati libro 5. in. an legatus possit uni plura beneficia conferre nu. 150. & Rosin. de benef. c. 5. n. 37.

172 Et idem ¶ erit si per prouisum steterit, quominus adipisceretur pacificam possessionem tertij, quamuis eius collatio non valeat, nisi antea renuntiauerit collationi minus legitime factæ de tertio, argum. cap. licet Episcopus, de præben. in 6. & extraneus. excreabilis, §. qui vero, de præben. ne sit melioris conditionis is, qui acceptat collationem tertij illicitam, quam qui licitam, argum. dict. cap. eum qui, ut cum Laurentio tenet Cardinal. supra quintam opposit. contra glossam ibidem, verb. vacare, & verb. adepta, & Paulum ibidem.

173 Sed nihilominus ¶ verior est sententia glossæ,

quam ibi sequitur Bonifacius numero 10. & 24. & a numero 33. reddens rationem differentie, & Mascard. de probatio. conclus. 183. in fin. qui ait, quod in habente titulum reprobato inducitur vacatio per solam affecutionem possessionis de facto, nec consideratur potuisse assequi, & videtur tenere Domin. d. numero 7. & sequitur Villadiego de legato, quæst. 14. l. p. num. 97. & sequenti.

Et circa ¶ text. in d. c. eum qui. 1. par. & eius interpretationem vide ultra ordinarios ibi, Mascardum d. conclus. 183. a numero 8. & decisiones Rotæ in causa Toletana Capellanæ de Barajas infra adductas a num. 22.

Circa ¶ quem etiam tex. alias in vna Cæsaraugustana pensionis 13. Nouembris 1591. fuit resolutum, Quod pensio non extinguatur per affecutionem beneficij super quo fuit imposita, quando affecutio non fuit valida, ut quia pensionarius accepit possessionem beneficij vigore regressus, qui tamen non habebat locum, quia non fuit declaratus, prout declarari debet in vna titularis, Cassad. dec. 4. de locato, Puteus decif. 341. lib. 1. & requirunt sententia declaratoria ad canonizandum regressum, etiam ad sit clausula capiendi possessionem propria auctoritate, Cassad. dicta decif. 4. Gigas quæstio. 78. & requiritur nimia contumacia in non soluendo pensionem, Sarnen. de subrogan. quæst. 7. Anton. August. in epitome, tit. de priuatione ob non solutionem. Nec obstat, quod scia, vel scire debeat, non habere locum regressum, qui requiritur dolus, ut extinguatur pensio adepta possessione beneficij ratione regressus, qui cessat quando accipit protestando, non velle eam accipere, nisi quantum de iure, & c. ut in casu de quo agitur, nec etiam cap. eum qui de præben. lib. 6. habet locum, ubi cessat dolus, & Egid. dec. 563. nec cum sit pœnale, debet extendi ad pensionem.

Potest ¶ etiam dicta Clem. si plures, intelligi in ob-
176 tinente plura incompatible ex dispensatione, qui acceptat tertium ex gratia, seu prouisione Papæ, in qua fuit facta mentio priorum, seu sunt habita pro expressis beneficia, quæ impetrans obtinebat, quo casu tenet prouisio tertij, quia textus in d. §. in conferendis non habet locum in Papæ, Rota decisio. 1095. libro 3. parte 3. diuer. quamuis non facta mentione priorum gratia esset surrepticia, & nulla, ex cap. si motu proprio, de præben. in 6. & Clem. 2. de offic. Ordin. & c. Et ita tenuit Rota in vna Hispalen. canonicatus 1554.

In qua ¶ dixerunt domini, Quod si obtinenti duo in-
177 compatible ex dispensatione conferunt tertium, collatio est nulla d. cap. ordinarij, §. in conferendis, ubi DD. gl. in d. Clem. si plures, ubi omnes, & eodem modo regressus ad incompatible causas impedimentum, sicut imposita beneficia, Clem. gratiæ, de rescript. tamen ista essent vera, ubi huiusmodi collatio fieret sine mentione priorum: at cum Papa in prouisione habuit pro expressis omnia beneficia quæ impetrans obtinebat, & ad quæ sibi competeat, tenet collatio facta habenti duo incompatible, seu regressum ad illa ex dispensatione, quamuis non censetur dispensare super retentione priorum, per cap. non potest, de præben. in 6. & sic per affecutionem tertij vacant priora: & ita præmissa intelligunt Card. & Bonif. in d. Clem. si plures. Gemin. in d. cap. non potest §. fin. addit. Monach. in d. cap. ordinarij, in fine, & sentit in ratione Paris. conf. 74. lib. 4. ut per Guidobon. dec. 58. quamuis ¶ id, quod ibi dicitur, eodem modo regressum ad incompatible causare impedimentum collationi tertij, sicut ipsa beneficia, mihi non videtur verum: nam d. §. in conferendis solum lo-
178

quitur in obtinente plura incompatibilia: nec d. Clem. gratia. obstat, nam solum probat gratia ad beneficium censeretur renunciatum per affectualem alterius, quod cum illo retineri non potest.

Et tunc dicta Clem. si plures, in odium pluralitatis credit Gambarus supra num. 156. dispensatum, ut possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria, paria enim sunt non habere titulum, vel ex post deuenisse ad non titulum, l. quia in eum, ff. ad l. Aquil. nam post annum remanet merus detentor, & sine titulo, ideo non debet esse melioris conditionis, eo qui haberet perpetuum titulum, cap. cum, qui de praben. in 6. Hec Gambar.

Contrarium tamen tenuit Rota, scilicet, quod cum dispensatus ad tria, quae fuerat, affectus, postea obtinuit dispensationem ad quocunque, & qualiacunque beneficia incompatibilia, ad annum, & similiter fuit affectus quartum, quod retinuit ultra annum, propter huiusmodi retentionem quarti ultra tempus dispensationis vacat tantummodo quartum, & non priora, quia c. de multa, de prab. & Clem. gratia, de rescript. procedunt in eo, qui a principio affectus sine dispensatione incompatibile, & habet malum initium, quod a canone consideratur, & eo casu sit execrabilis, & vacant priora: at hic habet bonum initium, quia licet per lapsum temporis iniuste retineatur, non est casus a iure consideratus, ita quod incidat in poenam privationis obtentorum, & ubi a iure non reperitur imposita poena privationis expressa, illa non venit imponenda, not. in c. fi. ubi Abb. & alij de iure patronat. Alex. in l. etiam. §. licet, num. 7. ff. soluto matrim. Pro qua decisione facit quod ait Cardin. conf. 132. quem sequitur Felin. in c. quoniam frequenter. §. porro. col. 7. vt lite non cont. Ita Guidob. dec. 57. in manuscriptis.

Ultimo declarantur praedicta, quod ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua, saltem aptitudine, ut sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quae etiam cum dantur in titulum, & possunt esse perpetua, inducunt incompatibilitatem, sicut perpetua: officia vero, seu dignitates, quae conferuntur, & dantur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, ut fuit late resolutum in vna Seguntina thesaurariae 29. Aprilis 1596. coram D. Orano, vt in decisione sequenti. Ioann. Morales impetraverat thesaurariam ecclesiae Seguntinae sub eo praetextu vacante, quod Rodericus de Lorenzana miles ordinis S. Iacobi de Spata, illam possidens, prioratum militiae S. Iacobi monasterij regularis S. Marci Legionen. ad triennium in gubernium, sine administrationem concedi solitus, fuisset affectus: introducto autem coram me in gradu appellationis iudicio, dubitanti, an per affectualem d. prioratus vacasset thesauraria Segunt. in casu, & ad effectum, de quo agitur: Domini unanimi suffragio concluderunt, nullum inde inductum fuisse vacationis modum: nam cum huiusmodi prioratus non datur in titulum, sed in administrationem ad triennium, cum facultate semel tantum illud prorogandi, non potest dici ullam causatam ex eius affectu, ne incompatibilitatem, cum receptissima sit conclusio, quod officia & dignitates, quae non sunt perpetua, nec in titulum perpetui beneficii conferuntur, non faciunt incompatibilitatem, ut est text. in cap. de multa, de prab. ibi: nunquam autem reputamus, aliquem ad hanc constitutionem teneri, nisi perpetuam habeat dignitatem: notant ibi Innoc. num. 6. Ancharan. num. 15. Imola numero 136. Abbas numero 22. & 23. & in cap. 1. de consuetud. lib. 6. Capra, reg. 90. num. 67.

Gambar. de offic. legati lib. 5. tit. an possit legatus vni plura beneficia conferre num. 23. Hoida de incompatibilitate benef. p. 2. cap. 10. num. 13. & 14. in fi. & 1. p. c. 12. n. 52. cui non repugnat cap. cum singula, de praben. lib. 6. ubi post glos. in verb. intelligibilis Domin. n. 9. & post eum Franc. num. 5. voluerunt beneficia regularia, etiam quod non sint perpetua, causare incompatibilitatem, quia ipsi loquuntur de beneficiis regularibus manualibus ad differentiam aliorum beneficiorum regularium, quae non sunt manualia, sed perpetua, prout equidem omnia beneficia regularia electiva, & curata sunt de sui natura perpetua, & simpliciter tanquam talia in titulum perpetui beneficii conferuntur, non adiciendo prouisionem certum, nec determinatum tempus, ideoque ad ea electi, vel prouisi, non possunt ad nutum superiorum remoueri, capit. nullam 18. quest. 2. cap. monasterij. §. priores, de statu Monach. Cassad. decif. 4. numer. 2. & 3. & decif. 52. numero. 9. de praben. quod secus est in beneficiis regularibus, quae sunt ad nutum superiorum amouibilia, & quae hoc respectu per Domin. & Francum dicuntur non perpetua, licet de sui natura sint perpetua, card. in Clem. 2. q. 15. de rescript. Vitali. in Clem. vni. numero nono de supplen. neglig. praetor. Agid. decif. 203. quilibet prioratus. Nam etiam si sint ad nutum amouibilia, tamen quia possunt aptitudine esse perpetua, non mirum si inducant incompatibilitatem: verum quando regularia beneficia, ut inter illa est prioratus, de quo agitur, non conferuntur in titulum beneficii perpetui, sed ad certum tempus, non possunt causare incompatibilitatem, Imola in Clem. & si principalis, numero 22. & ibidem Barba. eodem numer. de rescript. ex quo non sunt beneficia, sed potius temporales administrationes, Vitali. in dict. Clem. vni. numero quarto allegans Hostiensem in d. c. de multa, numero decimo. ubi quaerens qualis debeat esse dignitas sine beneficio in casu, d. cap. respondis debere esse perpetuum. Propterea, quod temporales administrationes non sunt beneficia, neque inducunt incompatibilitatem, Gamb. de officio legati. tit. de potestate legati in referuat. num. 12. in fin. & seq. ut etiam non cadunt sub reg. reservatoria, Cald. conf. 26. de prab. Encas de Falcon. tract. de referuat. 3. quest. principali num. 25. Achilles dec. 2. de referuat. Itaque ad esse beneficii Ecclesiastici requiritur, ut eius titulus sit saltem aptitudine perpetuus, Oldra. conf. 81. Anch. in Clem. per literas. 3. not. de praben. & in cap. beneficium 2. col. de reg. iuris lib. 6. Felinus in cap. in nostra columna. 6. verbi. restant multa. de rescript. Ex quo tollitur dictum Calder. conf. 9. de rescript. & ibi Gemin. in annotatio. ad Calder. dum dicunt dari titulum beneficiale, licet non perpetuum, sed ad tempus, quamuis non loquuntur de beneficio manuali quod confertur ad certum tempus, cuius non est facienda mentio, Felinus dicto cap. in nostra numero decimo octauo: Nam in consequentiam, si eius non est facienda mentio, non inducit incompatibilitatem, vel etiam non dicitur beneficium, quod inducat incompatibilitatem, cum de beneficio simplici ad effectum euitande surreptionis sit facienda mentio, quod tamen non causat incompatibilitatem. Non obstat, quod prioratus iste nedom est dignitas simpliciter, sed curata, habens curam iurisdictionalem fori exterioris suspendendi, excommunicandi, absoluenendi, inquirendi, visitandi, capit. dudum el segundo, §. sed cum iure, ubi Abb. numero septimo de elect. quia cum in ista cura temporalis temporalitate determinata, non causat incompatibilitatem, Ioan. Andr. in cap. de offic. deleg. lib. 6. Anchar. in dict. c. de

c. de multa n. 10. Capra d. reg. 90. numer. 67. 12. fallit, Hoieda dict. capit. 13. numero 61 & hoc citra omnem contentiōem, quia prior non habet iurisdictionem iure proprio, sed vice magistri magni, ut probant testes ad 17. interrogatorium, Putius decis. 17. lib. 2. ubi firmat procuratores, & officia, quia alterius vice geruntur, & exercentur, non inducere incompatibilitatem, nec etiam habere fructus aliquos, nec mensam distinctam à conventu, sed solum alimenta, prout prior claustralis, capit. secundo capit. ad monasterium, de regular. & tenetur de illis reddere rationem, gloss. dict. Clementin. vnica, §. præmissa, verb. de mensa. Vltra quod quando probatum esset ipsum esse curatum, in consequentiam veniret, quod esset perpetuus, Cas. ad. decis. 4. de præben. cum temporalitas repugnet curæ, Oldrad. cons. 22. 7. sub num. 8. curatus enim dicitur pater, qui non datur ad tempus, sed est perpetuus, ex quo naturam ars imitatur, quod eo ipso, quod quis est curatus, sit perpetuus, ut bene hic per informantes, &c.

§. 2.

De incompatibilitate duorum beneficiorum sub eodem tecto.

SVMARIA.

Non solum due dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duo canonicatus, seu præbendæ, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniuersalia, siue similia, sub eodem tecto, sunt incompatibilia adeo, ut per affectiōem secundi, vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo, num. 182. Nec valet statutum Episcopi in contrarium, num. 183. Nec etiam consuetudo contraria, etiam immemorialis, numero 184. Nec Episcopus potest dispensare, n. 185. & improbat dictum Zerola, n. 186.

Quamuis possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexiōem, tamen in eadem Ecclesia, non potest qui habere duas præbendas, etiam si altera sit annexa dignitati, n. 187. Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum, numero 188. Nec potest quis sine dispensatione retinere beneficium simplex seu præbendam cuiusdam Ecclesie, cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesie prima, secundum Nauam, numer. 189. & dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, numero 190. Et due præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiam si altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa præbenda in Ecclesia cathedrali, secundum Gomezium, numero 191.

Secundum authorem, non est differentia in hoc inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum est differentia in modo annexiōis: nam per annexiōem, & unione Ecclesie parochialis factam præbenda supprimitur & extinguuntur titulus parochialis, &c. numer. 192. Et si tunc non intitulatur, quis in parochiali annexa sed in præbenda, num. 193. Et non censetur habere curam, num. 194. & consequen-

ter parochialis possessa vniuersa, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, numero 195. Et qui habet duo curata, quando vnum venit per annexiōem, non dicitur habere duo curata, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam curatum annexum simplici assumit naturam simplicis, numero 196. & seq. Vbi adducuntur declarationes S. Congregationis, & idem esset in annexiōe portiones facta dignitati accessorie, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnica portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesie non esset triplex, aut in eadem specie duplex, numero 198. At per annexiōem præbendæ, nempe canonice, qua proprie dicitur præbenda, factam dignitatem eiusdem Ecclesie, si videatur fieri accessorie, non solet extinguuntur, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vni duo beneficia obtinentur, & ideo non possunt due præbendæ, simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, ut in Clem. fin. de præben. & 6. num. 199.

Ista Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus, seu quasi, n. 200. Et præbenda quasi canonice est, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, ut canonicus, licet non sit canonicus, n. 201. Et intelligitur de præbendis spiritualibus, & titulis beneficalibus, secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, qua non inducunt incompatibilitatem, n. 202.

Quando aliqua dignitas habet duas præbendas, seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonice, nec censetur duplex titulus beneficalis, sed tantum vnus, nempe ipsius dignitatis cum duplici redditu, præbendæ, seu portione temporali, num. 203. Nisi aliunde constet aliquam illarum esse vere canonicalem, seu quasi, &c. num. 204. Quod tamen constare non dicitur ex eo solo, quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, seu sit de Capitulo, numero 205. Nam licet de iure communi id competat solis canonicis, & rationi canonice, num. 206. Tamen de iure speciali potest alius competere, & ratione dignitatis, a num. 207. ubi adducuntur resolutiones Rota.

Quamuis ex eo solo, quod habeant vocem in Capitulo, etiam in omnibus, non sequitur eos esse de Capitulo, nu. 210. Et dignitas habens de consuetudine, vel privilegio vocem in Capitulo, si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habet consuetudo, nu. 211. Quod quoad vocem non seruatur, in Ecclesia Abbatum, numero 212. Et ita in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem, non obstante impetratione, & contradictione facta, &c. a n. 213.

Tenetur contra Rebuffum supra, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, n. 216. Et contra Nauam supra, quod non impeditur retentio beneficii simplicis cuiusdam Ecclesie cum Recloria alterius, propter annexiōem factam Recloria de alio beneficio simplici Ecclesie primæ, n. 217.

Sententia eorum solum procederet, quando unio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum n. 218. Nam unio ad vitam inducit incompatibilitatem, saltem hodie ex Concilio Tride. Quamvis antea secus esset, sicut in commenda ad vitam

n. 219. Et sic habens in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, cui pro eius dote portio d. Ecclesia est unita, non potest iam obtinere aliam portionem, seu prebendam eiusdem Ecclesie, nec in ea coadiutor deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, qua tamen vix conceditur, n. 220.

Dua capellania sub eodem tecto sunt incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non possunt simul teneri absque dispensatione Papa, sed per assecutionem secundam, prima vacat, n. 221. Et tenet Rota in decisionibus positis, a n. 222.

Secundum Nauar. & alios dua capellania, seu altaria sub eodem tecto, non sunt beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, nisi sint instituta ad vnum finem, & ad eadem munera, & vniam Congregationis, secus si ad diuersa, & separata munera, n. 225. Quod videtur seruari in aliquibus partibus Hispanie, n. 226. Sed contrarium tenent reliqui supra, & Rota in decisionibus adductis, n. 227. Et si tamen, quod sint beneficia vniformia, consuetudo in contrarium non erit habenda in consideratione, nec dispensatio Nuntij, sicut nec Episcopi, num. 228. Sed cum non sit ius clarum esse beneficia vniformia, sed in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanas huiusmodi, sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordinarij, seu Nuntij, videtur tolerabilis, etiam post Concilium, vbi illud quoad hoc non sit receptum, numero 229.

An duo beneficia difformia, & dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt dignitas, & canonicatus, curatum, & simplex, canonicatus, & capellania, & c. n. 230. Prima sententia, esse incompatibilia, ita tamen, vt non vacet ipso iure vnum per assecutionem alterius, & ex consuetudine, seu statuto, aut dispensatione Episcopi possint retineri, a n. 231. & n. 232. adducuntur resolutiones Rotae, & obiectiones, quod si de iure sunt incompatibilia, non potest statui contrarium per statutum, responderi potest stando in ista sententia, quod non est ius clarum, & c. a n. 233. Contraria sententia, quod sint incompatibilia de iure, nisi alias sint sibi repugnantia ratione residentie, seu seruitutis, num. 235. Pro qua allegantur iura, num. 236. Et videtur verior de iure, num. 237.

Quicquid sit de hoc in eadem Ecclesia, nullo modo potest quis esse triplex absque Papa dispensatione, nec valeat consuetudo, vel statutum in contrarium contra Botium, a n. 238. Et reprobat consilium Nauar. docetis posse teneri duas capellanas cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine, si dignitas non est sufficiens, n. 240. Et alia doctrina Cerola, num. 241. Nec poterit Nuncijs, seu Legatis in hoc dispensare, nisi habere specialem facultatem, n. 242.

S. Congregatio Concilij approbavit primam sententiam, quod duo beneficia difformia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt in declarationibus positis, n. 243. Et sic consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius ex Concilio, nu. 244. Potest tamen ex consuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem ecclesia, cui non est per concilium derogatum, ex eadem S. Congreg. vt in declarationibus positis, a nu. 245. Nec huiusmodi consuetudo est periculosa, sed rationabilis contra Hoiedam, n. 248.

Ista consuetudo non procedet in canonico penitentiario, vt in declaratione S. Congregationis posita, num. 249. Habet enim officium penitentiarij, & insuper canonicatum tali officio annexum, numero 250. Nec refert, quod officium penitentiarij de se non habet fructus, quia sufficit, quod eos habeat ratione adiuncti

canonicatus, num. 251. Aliquando tamen ex gratia, & dispensatione Apostolica obtinet simul dignitatem, numero 252. Et ista ratio considerata in penitentiarij, non militat in canonico lectura, nec in canonico doctorali, aut magistrali, in quibus solum consideratur canonicatus, & prebenda cum tali onere, & c. numero 253.

Supradictis videtur conformis stylus curiae, qui facit ius, adductus, n. 254.

An sicut consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, & videbatur similiter dicendum non esse illi derogatum, n. 255. Sed contrarium censuit S. Congregatio, & ponitur ratio differentie, n. 256. Sed vbi concilium non sit quoad hoc receptum videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, qua tamen non videtur certo stare in Episcopatu Abul. n. 257.

Quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, claustro, aut coemeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesie censentur esse sub eodem tecto, & in eadem Ecclesia, n. 258. Resoluitur, quod beneficium situm in capella, claustro, coemeterio, seu ambitu contiguis Ecclesie, seu censentur esse in eadem ecclesia, si vero non essent ecclesia contigua, sed extra septa illius, beneficium ibi situm non censetur esse in Ecclesia principalis, n. 259.

Nunc operæ pretium erit aliqua tractare circa incompatibilitatem duorum beneficiorum sub eodem tecto. In quo certum est, non solum duas dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duos canonicatus, seu prebendas, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniformia, siue similia sub eodem tecto, id est, in eadem Ecclesia esse incompatibilia, adeo vt per assecutionem secundi vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo, tex. in d. cap. de multis, de preben. ibi: Addentes, vt in eadem ecclesia, & c. cap. literas, de concess. preben. c. i. de consuetud. in 6. vbi DD. Clem. fin. de preben. & ibi glof. & DD. Card. in Clem. gratia, num. 5. de rescrip. Imola in d. c. de multis, sub nu. 5. Staphil. de literis gratia, 2. forma expectatarum, num. 5. & 6. Gomezus de expectat. num. 44. Rebuff. in concord. tit. de mand. Apostolicis. §. i. verb. ita tamen, Probus ad Monach. in d. c. i. de consuetud. in 6. sub nu. 6. Lamber. de iure patron. 1. part. 2. lib. quast. 7. artic. 15. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 16. par. 1. verb. otro en otra Iglesia, dicens procedere, etiam si sint talia, quae non requirant residentiam in conformibus titulis. Duennas reg. 71. numero 5. Ferret. consil. 255. numero 4. Nauarr. consil. 16. 18. & 22. numero 1. & consil. 24. numer. 2. de preben. Hoieda qui plures refert de incompatibilitate, cap. 20. Quintanaduennas lib. 4. Ecclesiasticum, numero 120. & Flam. Parif. de resignat. beneficior. lib. 3. quast. 1. a numero 121. Et nouissime Vuamelius consil. 235. Prosper de Augustino ad summam bullarj, verb. beneficiorum resignatio 9. causa. Azor 2. parte, libro sexto, c. undecimo, quastion. 1. & 3. & cap. decimo tertio quastio. 6. & lib. 7. cap. 16. 7. 10. Tufch. conclus. 64. & 66. litera B.

Quod adeo t. verum est, vt non valeat statutum Episcopi in contrarium, Bott. de synodo 3. part. art. 1. num. 88.

Nec t. etiam consuetudo contraria etiam immemoria-

moralis d. cap. literas, & ibi gloss. Abb. numer. 2. & DD. idem Abb. in rep. cap. exurpanda. §. qui vero de praben. n. 41. Domin. d. c. 1. n. 12. & ibi Probus sub d. n. 6. Gomezius, Rebuff. Lamber. & Duennas ubi proxime, Caputaquen. dec. 356. n. 4. & §. p. 2. Hojeda d. c. 20. n. 3. & Flam. Parif. d. g. 1. n. 12. q. qui dicunt communem, & Azor d. g. 1.

185 Nec Episcopus tunc potest dispensare gloss. vlt. in d. Clem. si. Abb. in d. c. lueras numer. 3. & 6. & in d. rep. §. qui vero, numero 41. & in cap. cum iam dudum, de praben. numero 9. Domin. numero 12. & Franc. 7. in d. cap. 1. & Probus sub d. numero 6. Selua de benef. 4. p. q. 7. casu 171. & vltim. Gomez. Rebuff. & Lamber. supra, Hojeda qui alios citat d. c. 20. num. 2. & c. 12. numer. 13. Quintanaduennas d. lib. 4. n. 131. Flam. Parif. d. g. 1. n. 123. Azor. d. 2. p. lib. 3. c. 50. q. 6. & lib. 6. c. 11. q. 4. & cap. 12. q. 6.

186 Et tunc cauendum est à Cerola in praxi Episcopali i. p. verb. beneficia. §. 7. 6. conclus. qui ait, quod hodie per Decretum Concilij sess. 24. c. 17. de refor. potest quis habere duo beneficia conformia sub eodem tecto, modo sint simplicia, & non requirentia personalem residentiam, & non sufficientia, quæ doctrina est falsa, & absque fundamento, nam Concilium ibi nihil innouat, seu disponit circa hoc. Quamuis nouissime referat, & videatur sequi Perez de Lara de annuerf. & capel. lib. 2. c. 7. n. 13.

187 Et quamuis tunc possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, vt in c. super eo, de praben. in 6. tamen in eadem Ecclesia non potest quis habere duas præbendas, etiam si altera sit annexa dignitati, vt in d. cap. literas, ubi Abb. numer. 2. & alij, & tex. in d. Clem. si. & ibi glo. vlt. & Cardin. 4. oppositio, & alij DD. & Domin. in d. c. 1. n. 12. dicens, quod quis non potest esse triplex in eadem Ecclesia, nec iure annexionis, & ibi Francus numer. 7. & Hojeda d. cap. 10. num. 1. & Prosper de Augustino supra.

188 Vnde tunc Rebuff. in praxi ut. de dispensatione ratione aratis, verb. etiam si sub eodem tecto, vers. quoniam si fuerit, docet, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum d. Clem. si.

189 & tunc Nauarr. conf. 23. de praben. consuluit non posse quem sine dispensatione retinere beneficium simplex, seu præbendam cuiusdam Ecclesie cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesie primo dictæ.

190 Vnde tunc dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, Abb. in d. c. literas, sub num. 2. Francus sub num. 7. circa si. & alij in d. c. 1. & ibi Probus sub num. 6. & dicitur in Toletana capellanæ de Barajas 15. Febr. 1591. coram Do. Pamphilio infra adducta.

191 Et tunc Gomezius de expectat. numer. 45. dicit, quod duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiam si altera earum sit annexa, quam sit dignitas cum Ecclesia parochiali, quæ est annexa præbendæ in Ecclesia cathedrali, vt probatur in cap. super eo, de praben. libro 6. licet aliquando disputando publice sustinuit contrarium, tam Romæ, quam Patuij, &c.

192 Ego tunc contra Dd. animaduerto, non esse in hoc differentiam inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum esse differentiam in modo annexionis, nam per annexionem, & vnionem Eccle-

sie parochialis factam præbendæ, cum fiat accessoria, supprimitur, & extinguitur titulus parochialis, & perdit nomen beneficij, ita vt amplius beneficiū dici non possit, sed prædium præbendæ, vt dicitur infra seq. par. c. 2. n. 12.

Et sic tunc non intitlatur quis in parochiali annexa, sed in præbendâ, seu beneficio principali Abb. in d. §. qui vero in lectura in fin. Franc. in c. 1. n. 7. de filiis presbyter. in 6.

Et non tunc censetur habere curam, Felin. in cap. in nostra de rescrip. cor. 10. Decius in cap. ad aures, eod. tit. num. 13. Sarnen. in regul. de idiomate, questio. 11. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 201. n. 67. Nauarr. consil. 14. n. 4. de rebus Ecclesie, & Quintanaduennas d. lib. 4. n. 70.

Et tunc consequenter parochialis Ecclesia possessa vt vnita, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, Rota decisio. 786. numero 3. part. 1. diuersorum, & Quintanaduennas supra, & Mandosius ad Lapum alleg. 35. addit. vltim. dicens, quod annexum non facit incompatible, Gonzalez gloss. 5. §. 7. numero 21.

Et qui tunc habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo beneficia curata, seu duas Ecclesias curatas, Abb. ubi proxime, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam beneficium curatum annexum beneficio simplici assumit naturam simplicis, cui est vnitum, probus ad Monach. in dist. cap. super eo, a numero 2. Rebuff. in in praxi titul. de non promotis, numero 31. Capra regul. 90. numero 65. Hojeda cap. 13. num. 50. & Aluarus Valasco consultatione 14. n. 1. par. 1. Lessius de iust. & iur. lib. 2. c. 34. num. 148. & Azor 2. par. lib. 6. c. 28. q. 20. in fin.

Et tunc censuit S. Congregatio Concilij, vt apparet ex declarationibus sequentibus, Prima, beneficia, etiam curata aliis beneficiis annexa transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sint vnita, & illorum per vicarium ab ordinario positum exerceatur cura. Secunda, Congregatio Concilij censuit parochialem perpetuo vnitam beneficio simplici desinere esse parochialem, & assumere naturam simplicis, dummodo vnio sit facta accessorie, & cura per vicarium temporalem non exerceatur. Et vide dicta supra 5. par. cap. 3. n. 122.

Et idem tunc esset in annexione portionis factæ dignitati accessorie, vt in terminis decisionis Bergen. feruitij, supra adductæ 3. p. cap. 1. num. 510. nam per eam extinguitur, & supprimitur nomen, & titulus portionis, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesie, non esset triplex, aut in eadem specie, seu genere beneficij duplex, &c.

At vero per tunc annexionem præbendæ, nempe canonialis, quæ proprie dicitur præbendâ, factam dignitati eiusdem Ecclesie, etsi videatur fieri accessoria, non solet extingui, & supprimi titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vt duo beneficia obtinentur. Quamuis contrarium velit Nauarr. d. conf. 14. num. 4. de rebus Ecclesie, vt dicitur infra par. sequen. cap. 2. a num. 57. ubi vide, & ideo non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, seu officio, vt in dist. Clem. fin. de praben. & in declaratione S. Congregationis super pœnitentiaria infra adducta, numero 249.

Quæ tunc Clementina intelligitur de præbendis ca-

nonicalibus, seu quasi canonicalibus, vt per Bonifacium *ibi*, n. 42. 3. & 46. & Rotam in vna Lucana beneficiorum 22. Febr. 1580. coram D. Seraphino, quæ habetur 1. par. diuersorum dec. 684.

201 Et præbenda quasi canonicalis est, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonicus, licet nō sit canonicus, vt in specie c. cum in Ecclesia, de præb. in 6. Bonif. ubi proxime, præsertim n. 46.

202 Et rursus intelligitur de præbendis spiritualibus, & titulis beneficalibus, de quibus in decis. Rotæ 6. de consuetud. in nouis: secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, quæ cum non sint tituli beneficales, non inducant incompatibilitatem, vt per Roma. consil. 328. præsertim, ex numero octauo, Caputaquen. d. decisione 356. parte 2. & Bonifacium dict. numero 43. qui ait, quod in pluribus locis dignitatem principalem obtinens habet duas præbendas, vel duplicem portionem canonicaalem, nam vna illarum proprie non est canonicalis, & habetur solum pro quodam iure, & beneficio temporali, ex quo differt à præbenda, quæ est ius spirituale.

203 Imo amplius dico, quod quando aliqua dignitas habet duas præbendas, seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonicalis, nec censetur duplex titulus beneficalis, sed tantum vnus, nempe ipsius dignitatis, cum duplici reddito, præbenda, seu portio temporalis.

204 Nisi aliunde constet aliquam illarum esse vere canonicaalem, seu quasi, vt quia habens talem dignitatem habeatur pro canonico, & inter eos numeretur, vel ex canonicatum, & præbendarum numero, aut ex distributione missarum, tanquam canonico, &c. vt in d. decis. 684.

205 Quod tamen constare, non dicitur ex eo solo (quauis aliquod adminiculum faciat, vt in dicta decisione 684. numer. 2.) quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, & etiam si sit de Capitulo.

206 Nam licet de iure communi id competat solis canonicis, & ratione canonice Compostellanus in cap. 1. de elect. Abb. in cap. auditis, num. 3. & in cap. rescriptum, num. 4. eodem titulo, & in cap. cum olim, numero 8. de re iudicata, & Felin. ibi num. 4. & in cap. cum M. num. 18. & ibi Ripa numero 186. de constitutionib. Decius in cap. eam re. 2. not. numer. 24. de rescriptis, & in cap. relatum, de præb. num. 5. Paulinus de offic. & potest. Capituli, sede vacante præludio 5. numero 4. Pet. de baifio in directorio elect. 1. par. c. 2. numer. 2. & 3. Cechus de republica Ecclesiastica c. 24. de canonicis, &c. num. 4. vers. 7. Azor 2. par. libro 3. c. 10. g. 1. & c. 11. g. 18. Rota in d. decis. 684. n. 2. & 4. n. 5. & 6. ead. 1. p. diuersorum & decis. 4. n. 5. par. 2. Cefar de Grassis decis. 131. num. 6. Rota in Calagurritana fructuum 1. Iun. 1583. coram D. Bubalo, de qua 3. par. cap. 2. numero 377. & in Abulen. iurisdictionis contra portionarios 6. Febr. & 17. April. 1589. coram D. Pamphilio, & in Corduben. iurisdictionis 17. Iun. 1596. coram D. Orano, & declaratio S. Congregationis Concilij supra adducta 5. par. capit. septimo, numero vigesimo tertio.

207 Tamen t de iure speciali, vt de consuetudine, vel priuilegio potest aliis competere, & ratione dignitatis, Abb. Felin. Ripa, Decius, & Baifius, & alij supra, Ferretus cons. 204. numero 15. & Rota decis. 713. numero 5. par. 1. diuersorum. & in dict. Corduben. iurisdictione 7. Februar. & 17. Martij 1597. coram eo-

dem D. Orano.

Vbi tandem fuit resolutum, Portionarios Ecclesie Corduben. esse de capitulo ex statuto, consuetudine, & concordia confirmata faciente eos de Capitulo, & personas capitulares constituentes capitulum, licet in aliquibus non habeant vocem, vt in electione, sine admissione prælati, & aliis, & sic corrigendos esse cum adiunctis, iuxta formam Concilij sess. 25. de reform. cap. 6. &c.

Et in causa Calagurritana iurisdictionis 10. Decemb. 1599. coram D. Iusto, in qua fuit resolutum, Dignitates, & portionarios esse de Capitulo, quod & alia Rota resoluta in alia Calagurritana iuris volandi 27. Febr. 1599. coram D. Orano, & in hac eadem causa coram D. Corduba 25. Maij 1598. nam etsi de iure communis persone existentes in Ecclesia extra numerum canonicorum, non dicuntur esse de Capitulo, Roma. consil. 332. num. 10. Abb. cap. auditis num. 3. de elect. cum aliis allegatis, quia soli canonici faciunt Capitulum, & vnus corpus cum Episcopo, cap. quanto, cap. nouit, de his, quæ fiunt à prælatis, tamen dicit Abb. & alij d. quod statuto, & consuetudine induci potest dignitates, & alios in Ecclesia esse posse de Capitulo, & omisso statuto, seu sententia arbitraria de anno 1235. domini fundarunt se in obseruantia, cuius pro dignitatibus, & portionariis dantur actus multiplices, & antiquissimi, qui non possunt conuenire personis non existentibus de Capitulo, & ex quibus inducta est consuetudo, vt sint de Capitulo, & inter alios actus præcipue consideratum fuit, quod interuenerunt in statutis condendis cum aliis canonicis, qui est actus proprius Capituli Ecclesie, Abb. in c. cum oēs, n. 4. de constit. & Rota coram D. Corduba in Illerden. statuti 3. Decemb. 1593. & 19. Martij 1597. Secundo interuenerunt in Capitulo congregato super expeditis negotiis, & administratione iurisdictionis Ecclesie sede vacante. Tercio interuenerunt capitulariter congregati in traditione possessionis Ecclesie Episcopo, & aliis præbendis, qui actus spectant ad capitulares, Cassad. dec. 8. de causa poss. Putens 20. libro 2. & licet omnes actus non probarentur successiue, & continuati, & in aliquibus non constaret dignitates, & portionarios interuentsse, nihilominus non consequeretur, non esse de Capitulo, quia ad istum effectum esset necessaria quasi possessio negatiua cum contradictione, & acquiescentia, quam D. Episcopus non probauit, &c. Et dicta 25. Maij 1598. coram D. Corduba fuit resolutum, Pendente lite, an illi sint de Capitulo, vel non, non debere interim ab Episcopo turbari in possessione, in qua sunt. Et tradit post hæc Gonzalez gloss. 45. a numero 43.

Quamuis tamen ex solo, quod habeant vocem in capitulo etiam in omnibus, nō sequitur eos esse de Capitulo, vt S. Cong. concilij censuit circa d. cap. 6. & resoluta Rota in Abul. iurisdictionis, & in d. Corduben. 17. Iun. 1596.

Et ita t dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in cap. si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat consuetudo, vt post Ioan. Andr. tradit Card. n. 4. Abb. ex n. 2. & Felin. n. 1. & 2. in d. cap. cum olim, de re iudic. Francus in d. cap. cum Ecclesia, de præb. in 6. sub n. 4. Couarr. lib. 3. variar. c. 13. n. 6. & Hoieda de incompatibilitate, cap. 12. n. 15. & 16. dicentes communem, Azor 2. p. libro 3. c. 11. g. 19.

Quod tamen quoad vocem non seruatur in hac Ecclesia Abulen. in qua dignitates ex consuetudine sunt de Cap. & tamen si simul obtinent canonicatū, prout con-

prout consueuerunt, non habent, nisi vnam vocem, quamuis habeant duas distributiones.

213 Et ita reuocando ad nostrum propositum, in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas prebendas, & vocem in Capitulo, solent simul obtinere aliam prebendam canonicaem, seu portionem.

214 Et nunc T modernus decanus Palentinus obtinuit simul canonicatum, non obstantes, quod quidam curialis in eo tempore impetrauerat illius decanatum, tanquam vacantem per assecutionem canonicatus, iuxta d. *Clemen. fin. de preben.* nam dicta impetratio, antequam ad registrum perueniret, fuit contradicta, & impedita pro parte decani allegando dictum decanatum, quamuis habeat duas prebendas, non tamen habere annexam prebendam canonicaem iuxta dicta.

215 Et similiter T modernus decanus Seguntinus obtinuit simul cum decanatu portionem, quamuis tempore prouisionis portionis pro parte Capituli fuit facta contradictio in dataria allegando, quod d. decanatus habet duas prebendas annexas, &c. in qua causa D. Iustus Rotæ auditor, cui fuit commissæ, extra Rotam dedit votum D. datario in fauorem decani ex dictis.

216 Vnde in casu Rebus. *ubi supra, d. tit. de dispensatione ratione aetatis, verb. etiam si sub eodem testamento si fuerit*, tenendum est contra ipsum, quod dispensatus ad duo sub eodem testamento poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, quauis hoc in dispensatione non fuerit expressum, nam beneficium illud unitum non habetur in consideratione, cum per unionem de illo factam accessorie sit suppressum, & extinctum, & sic ille non dicitur obtinere, nisi duo beneficia, ad quæ erat dispensatus iuxta dicta.

217 Vnde etiam in terminis d. *conf. Naua. 23. de preben.* tenendum est contra ipsum non impediri retentionem beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alteri propter annexionem factam dictæ rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primo dictæ, cum per illam factam accessorie extinctum sit, & suppressum nomen, & titulus talis beneficij simplicis annexi, & confusum sub dicta rectoria, cuius fit quasi prebendum, & sic sola rectoria est in consideratione iuxta dicta.

218 Et sententia T Rebuffi, & Nauarri solum procederet, quando unio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum, iuxta dicta d. *c. 2. seq. part. an. 37.*

219 Nam unio ad T vitam inducit incompatibilitatem saltem hodie, ex Concilio Tridentino d. *cap. 4. sess. 7. ibi. Siue per vitam unionis ad vitam, & sess. 24. cap. 17. de reform. §. illi vero, ibi. Ac unionibus ad vitam, & ita legitur Mand. de signatura gratia, tit. de unio. vers. contra uniones, dicens contra uniones ad vitam habes nouissime Concilium Tridentinum, sess. 7. de reform. cap. 4. & sess. 24. de reform. cap. 17. vers. illi vero, & tenet Quinraduen. libro 1. Ecclesiasticum. capit. 4. numero 12. & cap. 7. numero 6. & precipue libro 4. numero 46. 8. tempore. Quamuis antea secus esset (sicut in commendam ad vitam, de qua supra 4. par. cap. 4. a numero 35.) ad decisionem Mohedani 2. de preben. & Putei 246. libro 1. Domin. conf. 38. numero 11. gloss. regul. 11. Cancell. vers. unum tamen, Cassad. decis. 33. numero 5. super regulis, & 2. de unio. numero 8. & 3. de indic. numero 3. Mandos. regul. 19. quæstion. 10. numero 5. & Flamin. Paris. de resignat. benef. libro 12. quæst. 3. numero 49. González gl. 5. §. 7. numero 2. Tom.*

145. Vnde infertur T habentem in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, & institutam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est unita, annexa, & incorporata, ut in hac Ecclesia Abulen. Archidiaconus de Oropefa, non posse iam obtinere aliam portionem, seu prebendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutorem deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix conceditur, & fuit denegata tempore Clementis Octauæ, quamuis contrarium in facti contingentia tenuerint aliqui aduocati, & iuristi Hispani, qui non sciunt, neque callent materias beneficiales, & res Curie Romanæ, sed omnia fere semper male, perperam, & preposere intelligunt.

221 Ex supradicta T autem resolutione infertur, duas capellanas sub eodem testamento esse incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non posse simul teneri absque dispensatione Papæ, sed per assecutionem secundæ primam vacare, Domin. numero 14. & Francus. num. 8. in d. *cap. 1. de consuetudin. in 6. vbi tradunt duo altaria in eadem Ecclesia, quæ dantur in titulum, non posse teneri sine dispensatione Papæ, ex illo tex. quem habere locum, & procedere etiam in beneficiis simplicibus, tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram D. Croperio, idem tenent Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. 1. verb. ita tamen, Syluest. in summ. verb. beneficium 4. num. 11. & Armilla eodem verb. n. 46. & sequitur Fuscus de visitatione libro 2. cap. 11. n. 9. qui ait non posse quem habere duas capellanas in eadem Ecclesia, nec duo altaria in titulum, nec etiam Episcopum dispensate posse, ex d. *cap. 1. & in eis procedere concilium Trident. d. sess. 7. de reform. capit. 4.**

222 Et fuit resolutum in causa Toletana capellaniæ de Baraias 3. Martij 1589. & 4. Iunij 1590. coram D. Mantica, & 15. Febr. 1591. coram D. Pamphilio, ut in decisionibus seqq.

3. Martij 1589. coram domino Mantica.

Apud me fuit questum, an gratia si neutri D. Hippolyti sit iustificata, decusum fuit illam fuisse iustificatam, & nunc viroque informant, idem conclusum fuit, hoc tamen reservato, ut particulariter videatur, an hæc capellania à Francisco de Hena fuerit primo, vel secundo loco obtenta, quia si secundo loco est obtenta, non vacat, sed prima, cap. de multa, de preben. cum concordant. Alia vero, quæ obiciuntur, fuerunt resoluta. Et primo non obstat, quod obicitur non consistere de lite, sine qua gratia, si neutri non potest consistere, in reg. de annali, quæstione 28. numero 3. vers. præterea, nullamque litem fuisse probetur, quia tempore date non erant litteræ expeditæ, ex regula, quod commissiones causarum, cuius sane fuit derogatum cum illa clausula, dummodo litteræ expendantur intra terminum ad articulandum, & interim non est vera lis, Staphil. de literis gratiæ super signatura parte 2. titulo de clausula, si neutri, in literis supposita numero 2. Rebus. in praxi de rescrip. si neutri, numero 12. cum seq. quia à Dominis fuit responsum, non probari, quod tempore quo gratia si neutri fuit concessa, litteræ non fuerint expeditæ, imo cum illa sint in actis expeditæ, legitimo tempore præsumuntur expeditæ, Cassad. decis. 4. numero 2. in fin. cum seq. super regula. Ad obeda. decis. 141. ex hoc tollitur etiam quod dicitur ius patronatus fuisse derogatum cum clausula, quatenus sit vera lis, quia cum litteræ

DD 2

intelligentur expedita, apparet fuisse veram litem, quae etiam calumniosa dici non potest, ex eo quod diuersus valor fuerit expressus, quia hoc facile potuit contingere per errorem, qui in dubio magis praesumitur, quam doctus, l. quoties, §. i. ff. de probatio. cum concordan. & ob id secunda gratia si neutri fuit impetrata. Nec etiam obstat, quod lis dicatur extincta per regulam, de annali, quae quandocunque potest opponi, & habet oculos retro, Cassad. decif. 12. numero 4. & 5. super reg. Sarnen. de annali, quaestio. 5. quia regula fuit, quoad omnes eius partes derogatum, & cum prima gratia fuerit nulla ob non expressionem veri valoris, & sic aliter, quam ex regula, illa non habet locum in hac gratia si neutri, Sarnen. reg. de annali, quaestio. 28. numero 4. & circuli. ut tamen ista conclusio, & fuit decisa in causa Brixien. parochialis coram R.P.D. Bubalo 22. Iunij 1587. Neque etiam refragatur, quod secundo loco obicitur, non constare de vacatione, quia agitur de capellanis simplicibus, quarum una per affectionem alterius non vacat ipso iure, sed per optionem, quae datur, Joann. Andr. in cap. 1. glossa penultim. de consuetud. libro 6. Abb. in cap. referente, numero 3. de praebend. quia diuersa sententia magis probatur Innocen. & Hostien. in cap. ex tua, de clericis non residen. & sequitur Henric. Boie. in cap. de multa sub numero 6. item non credo verum de praebend. & Antonius de Butrio in cap. praeterea, numero 9. in fin. de praebend. dicit, quod hac opinio seruatur in Curia, quam etiam communem facitur Abbas in cap. referente, numero 3. eodem tit. quae multo etiam facilius est recipienda in beneficio conformibus in eadem Ecclesia, ut in casu proposito, quia sine dispensatione Sedis Apostolica, non possunt obtineri, Imola in cap. de multa, sub numero 3. vers. sed super duabus, de praebend. & fuit decisa in causa Barchinonen. Archidiaconatus coram R.P.D. Gropio 21. Octobr. 1560. Longe minus officit, quod tertio loco obicitur a fundatore fuisse dispositum, ut praesentatus possit errantque capellaniam reuocare iuxta Feder. de Senis consil. 120. quia hoc in fundatione non fuit expressum, sed postea longe ex intervallo, & ideo patronus contra iuris dispositionem nouam legem beneficio non potuit imponere, Imola post glossam in cap. cum dilectus, numero 21. Abb. numero 5. de consuetud. Felin. in cap. significauit numero 3. de testib. Neque obstat, quod Franciscus de Henao esset triennalis, & ideo prima capellania non possit vacare per affectionem alterius, cum possit allegare dispensationem, & quemlibet meliorem titulum de mundo, ut vulgo dici consuevit, quia fuit responsum eum non esse triennalem pacificum possessorem, quoniam litem habuit cum Ferdin. Solter. ut ex actis constat & deducitur per informantes: atque his resolutis, restat solum videre, an capellania, de qua est controuersia, fuerit primo, vel secundo loco obiecta.

In eadem t. coram eodem 4. Iunij 1590.

Dubitauit, an per affectionem capellaniae de Pennalosa facta a D. Francisco de Henao anno 1583, censeatur vacare capellania de Baraias, quam ipse prius obtinuit 1579. & causa saepius proposta diuersa fuerunt sententiae dominorum. Sed tandem conclusum fuit eam vacasse, quia idem D. Franciscus postea de facto affectus fuit a capellania de Pennalosa, & qui se scienter in aliquo beneficio intrudit, ipso iure priuatur eo, quod prius obtinebat, cap. eum qui de praebend. lib. 6. nam vitiosa possessio posterioris beneficii facit vacare priorag. in Clem. si plures in verb. vacare in fin. de praebend.

Rota deci. 3. eodem tit. in nouis. Quod domini dicebant esse intelligendum, non solum de beneficiis cum cura, sed etiam sine cura, dummodo sint incompatibilia, ut sentit Archidia. in d. c. eum qui, n. 2. Gemm. n. 7. vers. an autem, & Francus n. 1. & alij, & ideo habet etiam locum in duabus capellanis existentibus in eadem Ecclesia, quae cum sint beneficia uniformia, non possunt absque dispensatione sub eodem rectore retineri, cap. 1. de consuetud. lib. 6. c. literas, de conc. praebend. Abbas in cap. extirpandae §. qui vero in 2. lectura num. 41. de praebend. imo maior videtur incompatibilitas duarum praebendarum in eadem Ecclesia, quam duorum curatorum, ut tradit Card. Zau. in Clement. si iuxta 4. opposit. de praebend. Neque dicitur c. eum qui, debet intelligi de eo tantum, qui occupat beneficium, ut videtur sentire Cassador. decif. 6. nu. 6. de causa posses. quia ille textus loquitur alternatiue de eo, qui beneficium vi occupat, seu se scienter intrudit in eo intrusus: & ideo sufficit alteram partem esse veram, l. si heredi plures. ff. de cond. instit. l. si quis ita stipulatus, de verbor. obligat. reg. in alternatiuis in 6. & ita videntur sentire Dd. in d. c. eum qui, & Bonif. de Vital. in Clem. gratia nu. 12. de rescrip. itaque sufficit, dictum Franciscum se scienter intrusisse in dicta capellania intrusus, etiam si per vim eam non occupauerit, ut sit locus vacationi alterius. Neque dici potest, dictum Franciscum ignoranter possessionem dictae capellaniae de Pennalosa acceperit, & consequenter cessare poenam dicti cap. eum qui, ut explicat gloss. ibidem, verb. scienter. per cap. si beneficia, eodem tit. quia gloss. aperte loquitur de ignorantia facti, & aliud dicit de ignorantia iuris, quae non excusat, cap. ignorantia de reg. iur. in 6. & ita intelligit etiam Gemm. consil. 78. col. 1. in fine, vers. nec obstat si dicitur, & Prob. in addit. ad Monach. in d. cap. eum qui, n. 3. vers. ex premissis, & Vital. in d. Clem. gratia, num. 13. In proposito autem Franciscus scire potuit, aut ignorare non debuit, vacare capellaniam de Pennalosa, quia hoc a iure statutum est, dict. cap. eum qui, paria enim sunt scire, & scire debere, l. si Titius, ff. de fideiussor. l. quod te mihi. ff. si cert. petatur, l. si duo, de acquirend. heredit. Angel. consil. 160. circa finem, Tiracuell. de retract. lign. §. duodecimo, gloss. vndecima, numero nono. nam stultus non debet esse melioris conditionis quam peritus, l. Seruius, ff. quod vi aut clam. Et haec ratio expressa est in dict. cap. eum qui. Porro dictus Franciscus in 6. positione aperte confitetur, quod quando assignatus fuit capellaniam de Pennalosa, habeat capellaniam de Baraias, igitur scire debuit, tandem Capellaniam de Baraias ipso iure vacare. Idem quoque, quod sciens se habere aliam capellaniam affectus fuit a capellania de Pennalosa, colligitur ex petitione ipsius facta coram illustrissimo Tolotano in processu paruo fol. 4. dum dicit non obstat, quod dicta capellania de Pennalosa sit incompatibilis, cum altera, quam obtinet in eadem Ecclesia, & quod non possit obtineri, cum ambe sint sub eodem rectore, quia quantum ad primum fuit, inquit, satisfactum, & responsum, cum ipsa nec institutrice, quae dicit, quod praedictus Franciscus obtineat dicta capellaniam in dicta Ecclesia, quamuis habeat aliam, seu aliam, & sic, inquit, cum ista libertate, & dispositione sufficit, & potest illam obtinere. Ex quibus verbis colligitur eum scivisse incompatibilitatem, sed se ipsum tueretur ex dispositione testariorum, qua defensione idem etiam vitur in quinto articulo in eodem processu paruo fol. octauo, igitur factum non ignorauit, sed ius, & ignorantia iuris non potest ei suffragari, ut dictum est. Neque obstat, quod dictum cap. eum qui, habeat locum in eo, qui se sine ullo titulo scienter intrudit,

in alio beneficio, ut sentit Vital. in Clem. si plures, nu. 4. de preben. & Giga de intrus. num. 3. & 4. & quod d. Franciscus habeat titulum in capellania de Pennalosa, licet non sit canonicus, quia primo responsum fuit dictum cap. eum qui loquitur de eo, qui se sciemer intrusile in beneficio intrudit, intrusus autem dicitur non solum is, qui nullum habet titulum, sed is etiam, qui habet titulum ab eo, ad quem non spectat ius conferendi, ut notat Abb. per illum text. in cap. quia diuersitatem numero 2. de concess. prebend. Calder. consil. 13. de verbor. significat. & Decius consil. 121. num. 4. Cassad. decif. 7. numero 3. super regulis. Secundo responsum fuit, quod Franciscus nullum habet titulum, quia per assecutionem capellania de Barais ille titulus, quem obtinuerat in capellania de Pennalosa, fuit extinctus, ut in hac eadem causa decisum fuit, die 7. Octobris 1589. igitur perinde habetur, ac si nunquam illum titulum habuisset. Sarnen. in reg. de triennali, questione 18. numer. 1. in fin. Nec obstat, quod expellatua, quamvis fuerit reuocata, tribuat titulum coloratum, Mohed. decif. 184. Sarnen. de triennali, quest. 24. numero 4. Caput sequens. decif. 312. libro 3. quia hoc intelligitur ad effectum spoli, & in odium spoliatoris, quia spoliatus ante omnia est restituendus, cap. in literis, de restitut. spoliat. cap. licet Episcopus, de prebend. libro 6. Præterea hoc intelligitur, quando quis probabiliter ignorauit expellatuiam esse reuocata, & conceditur pœnam d. cap. eum qui, cum simil. locum non habere in eo, qui recipit beneficium incompatible credens se habere ius in eo, & non habet, Argid. decif. 563. & Straphil. de literis gratiæ fol. 110. versic. limita tamen, & Puteus de litione 346. libro 3. diuersum est autem in eo, qui sciuit, aut ignorare non debuit titulum esse reuocatum, & ideo cum in casu proposito Franciscus sciuerit illum titulum, quem habuerat in capellania de Pennalosa, fuisse extinctum, aut saltem hoc ignorare non debuit, quia hoc a iure statutum est, Clem. gratiæ, de rescript. à pœna dicti cap. eum qui, excusari non potest. Vnde non obstat decisio Virdunen. canonicatus coram R. P. D. Pamphilio die 28. Iunii 1589. quia illa ex eo potissimum nititur, quod Guido factum ignorauit, & facti ignorantia excusatur dict. cap. ignorantia de regulis iuris libro 6. cum concordant. ac in casu proposito Franciscus errauit in iure, cuius ignorantia neminem excusatur, ut superius dictum est. Ex his etiam tollitur, quod dicitur titulum etiam nullum, inualidum, & surreptitium, & putatum, excusare à pœna priuationis propter incompatibilitatem, quia domini dicebant, hoc non habere locum, quando quis sciuit, aut ignorare non debuit vitium ipsius tituli, ut ex prædictis apparet. Neque enim placuit Franciscum posse excusari, ex eo quod Maria testatrix voluit eum dictam capellaniam de Pennalosa, simul cum alia sub eodem recto posse retinere, quia hac est crafta iuris ignorantia, cum potius hoc non posset disponere, Abb. in d. cap. extirpandæ, §. qui vero, in 2. lectura numero 41. de prebend. & in cap. præterea numero 7. de iure patronat. itaque subductis contrariis rationibus, domini censuerunt, propter assecutionem capellania de Pennalosa vacasse capellaniam de Barais. Hanc decisionem, sed non integram, ponit Far. decif. 66.

atque esse confirmandis, quia pro parte Francisci nihil deducitur quod alias coram R. P. D. Mantica discussum, & resolutum non fuerit. Nam quod cap. eum qui, in princip. de prebend. in 6. loquatur tantum in beneficiis curatis, & ideo non debeat extendi ad alia beneficia simplicia, quamuis incompatibilia, fuit sublatum in decisione facta 4. Iunii anni præteriti, ubi ex Archid. in dict. cap. eum qui, numero 2. Gemin. num. 7. vers. an autem, & Franco num. 1. fuit resolutum illud habere locum in quibusvis beneficiis incompatilibus, propter rationem tex. ne melioris conditionis existat stultus, quam peritus, & inuasor eo, qui iusse ingreditur. Quæ ratio cum sit expressa in textu, & insit in omnibus beneficiis incompatilibus, facit, ut constitutio etiam pœnalis, illa comprehendat glossa in Clement. 1. in verb. eligatur, & ibi Imola de elect. Alexan. consil. 171. numero 4. libro 7. & Francus in d. cap. eum qui, numero 1. in fin. maxime cum versemur in duabus capellanis in eadem Ecclesia, quæ cum sint beneficia uniformia, equiparantur duobus curatis, & non possunt absque dispensatione sub eodem rectore reuocari, cap. literas, de concess. prebend. cap. 1. de consuetud. in 6. Clem. fin. de prebend. Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, num. 41. eodem tit. Cardin. in Clem. gratiæ sub num. 5. de rescript. Robinf. in tit. de dispensatione ratione gratis, in verb. incompatibilia, numero 4. & in verb. etiam si sint sub eodem recto, in princip. Nauar. de prebend. consil. 26. numero 6. & consil. 29. numero 5. ubi quod sunt incompatibilia primi generis libro 3. in d. maior est incompatibilitas duorum uniformium sub eodem recto, quam duorum curatorum, ut tradit glossa in dict. Clem. fin. & ibi Cardin. in 4. oppositione, & Abb. in d. cap. literas, in 1. not. sub numero 2. in fin. iura enim magis abhorrent pluralitatem in eadem Ecclesia, quam in diuersis, Probis in addit. ad Monachum in d. cap. 1. sub numero 6. & Francus sub numero 7. circa fin. & alij de consuetudine in 6. unde sequitur, quod constitutio dict. cap. eum qui, loquens in vno ex equiparatis, vendicat sibi locum in alio, etiam respectu pœnæ, quæ vni adiecta, censetur etiam in altero reposita, gloss. in cap. si postquam, in verb. prouisione, de elect. in 6. Cassad. decif. 5. de constit. numero 4. Non obstat, quod capite eum qui, emanauerit ad declarationem cap. de multa, de prebend. quod non habet locum in beneficiis simplicibus, quia cum hodie ex declaratione illustrissimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per adeptionem secundi inducatur vacatio primi ipso iure in omnibus beneficiis residentiam requirentibus, etiam si sint canonicatus, vel portiones, satis potest dici capite de multa procedere de omnibus beneficiis, quæ residentiam requirunt, & per consequens, quod capitulum eum qui illa comprehendat, quia constitutio declarans, etiam si sit pœnalis, extenditur ad omnes casus, in quibus habet locum constitutio declarata gloss. in cap. is qui de elect. in 6. Archid. in dict. capite eum qui, in 1. not. Francus in princip. & Gemin. num. 7. Neque obstat, quod quicquid dicendum sit in duabus prebendis, dignitatibus, & personatibus, tamen in pluribus simplicibus, etiam si residentiam requirant, per adeptionem secundi non inducitur ipso iure vacatio primi, sed datur obtinenti optio dimittendi, quod voluerit, ut post Ioan. And. & alios in cap. 1. de consuetudine in 6. tradit Oldra. consil. 165. Lapis allegat. 116. cum alijs allegatis, quia ut fuit consideratum in decisione sub die 3. Martij 1589. hæc opinio non caret difficultate, ex notatis per Innocent. in cap. ex tuq. & ibi Hostien. de clericis non residen. Butrium, qui dicit curiam contrarium obseruare in cap. præterea, num. 9. in fin. de prebend. cum alijs in decif. allegatis

DD 3

In eadem 15. Februar. 1591. coram D.
Pamphilio.

Fuit resolutum sententias ad fauorem D. Hippolyti
2. Tom.

præsertim in beneficiis uniformibus existentibus sub eodem tecto, quæ, ut dixi, non possunt, absque dispensatione retineri, & equiparantur curatis d. cap. de consuetudine in 6. quod loquitur etiam in beneficiis simplicibus tenuit Rota in una Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram D. Groperio, & cessat hodie difficultas stante supra dicta Illustrissimorum Cardinalium declaratione, quæ tollit omnem scrupulum, ut in fortioribus terminis beneficiorum existentium in diuersis Ecclesiis, fuit resolutum coram me in causa Virdunen. canonica-tus sub die 2. Iunii 1589. & sic cessant omnia, quæ deducebantur pro excusatione Francisci, quia versamur in ignorantia iuris satis clari, quæ non excusat, ut in istis terminis post Gemin. consil. 78. colum. 1. in fin. vers. nec obstat si dicatur, tradit Probus in addit. ad Monach. in dict. cap. eum qui sub numero 3. vers. ex premis-sis, paria enim sunt scire, vel scire debere, l. quod te, ff. si certum petatur cum simil. & eo magis, quia ut alias deductum fuit coram D. Mantica, die 4. Iunii, Francis-cus non se fundabat in ista dubietate iuris communis, sed nitebatur alia ratione, videlicet ex facultate sibi data à Maria fundatrice retinendi capellaniam à se fundatam una cum alia, etiam sub eodem tecto, quæ ratio nullam ei præbet causam excusationis, cum in ipsa fundacione hoc non fuerit expressum, nec posset patro-nus, saltem ex intervallo imponere nouam legem benefi-cio contra iuris dispositionem, glossa in capite cum dilectus, & ibi Abb. numero 5. & Imola numero 21. de consuetudine, Abb. in cap. præterea, sub numero 1. de iure patronat. Felin. in cap. significauit sub numer. 2. de testibus, Non obstat, quod capitulum eum qui, lo-quatur in eo, qui scienter absque titulo se intrudit in be-neficio, quia fuit responsum in decisione sub die 4. Iunii, quod Franciscus scienter, & absque titulo se intruse-rat, quia titulus habitus à Maria per assignationem ca-pellaniæ, de qua agitur, euamuerat, Clement. gratiæ, de rescript. Nec tanquam titulus reuocatus poterat ei deseruire, cum sciret, aut scire debuisset reuocationem, ultra quod illud, quod dicit de titulo reuocato, procedit tantum ad effectum spolii in odium spoliatoris. Non ob-stat triennalis possessio Francisci, quia sub die 3. Martij 1589. fuit resolutum, illam non fuisse pacificam propter litem motam per Ferdinandum de Solier, quæ lis non impediuisset vacationem istius capellaniæ de Baraias, quia per rem iudicatam ad fauorem possessoris postea fuit extincta, Sarnen. de annali. quæst. 44. in fi. Mo-hed. decis. 206. ut bene deducunt informantes pro Dn. Hippolyto, qui bene euacuant cetera in contrarium de-ducta.

225 Nauarrus tamen in consil. 16. & 22. de præbend. se-cundum ultimam impressionem, & secundum pri-mam 35. & 36. tenet duas capellanias, seu altaria sub eodem tecto, non esse beneficia uniformia ad effe-ctum incompatibilitatis, quamuis vno, & simili no-mine capellaniæ nominentur, nisi sint institutæ ad vnum, & eundem finem, & ad eadem munera, & v-nam Congregationem, ut sunt in multis capellis Hispaniæ, secus si sint institutæ ad diuersa, & separa-ta munera. Quod etiam videtur tenere Mandos. de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia sub eo-dem tecto, vers. ad duo, & sequuntur Cerola in praxi Episcopali 2. par. verb. beneficium, §. 13. & verb. conformitas. §. 1. & Cechus de rep. Ecclesiastica, cap. de benefi-ciariis sub n. 4. vers. in 1. cap. & de benef. & pensio. cap. 5. n. 4. & posthæc González gloss. 10. à n. 34. & Prosper de Augustino supra d. verb. beneficiorum resignatio 9. causa.

226 Quæ sententia tamen Nauarri videtur seruari in aliqui-

bus partibus Hispaniæ, præsertim in hoc Episcopatu Abulen. nam sæpe obtinentur ab vno duæ capellanæ in eadem Ecclesia absque Papæ dispensatione, imo nec Episcopi, & aliquando cum dispensatione Nun-tij, qui eam solet concedere, & sæpe in praxi serua-tam percepisse, ait ibi González.

Sed contrariū, ut dictum est, tenent relati. & Ro-ta in dicta Toletana capellanæ de Baraias, in qua ca-pellanæ erant distinctæ, & diuersæ, & à diuersis fun-datoribus fundatæ.

Et stante, quod sint t beneficia uniformia, con-suetudo in contrarium non erit habenda in confi-deratione, ex dictis num. 184. nec dispensatio Nun-tij, sicut nec Episcopi, ex dictis ibidem numero 185. & 221. & Rota in dict. Toletana capellanæ de Baraias, qui non potest contra Concilia, & canones dispen-sare, Hojeda cap. 11. numer. 4. & cap. 12. numer. 13. cum aliis.

Verum cum non sit ius clarum esse beneficia uni-formia, sed potius in eo sint opiniones, consuetudo tenendi in eadem Ecclesia duas capellanias huiusmo-di, sine dispensatione, aut cum dispensatione Ordinarij, seu Nuntij videtur tolerabilis, etiam post Con-cilium, sine dispensatione, vbi illud quoad hoc non sit receptum, ut infra, n. 257.

Sed difficultas est, t an duo beneficia difformia, & dissimilia sub eodem tecto sint incompatibilia, ver-bi gratia, dignitas, & canonicatus, beneficium cura-tum, & simplex, canonicatus, & capellania, benefi-cium curatum, seu simplex cum capellania.

Et esse incompatibilia, t ita tamen, ut non vacet ipso iure vnum per assignationem alterius, & ex consuetudine, seu statuto, aut dispensatione Episcopi possint retineri, tenet gloss. verb. nisi vnicum, in d. cap. 1. de consuetudine in 6. & gloss. fin. in cap. super eo, de præ-bend. gloss. etiam fin. in d. Clem. si eodem tit. Ioan. Andr. & Abb. numero 6. in d. cap. literas, idem Abb. in cap. cum iam dudum numero 9. & in rep. cap. extirpanda, §. qui vero, numero 41. de præben. Domin. in d. cap. 1. n. 13. & in cap. gratia, de rescript. in 6. sub nu. 8. Francus in d. cap. 1. num. 7. & ibi Probus sub nu. 6. Ripa in cap. eam te, de rescript. num. 28. Selua de benef. 3. par. quæst. 39. num. 1. & 4. par. quæst. 7. casu ultimo, Staphil. de lue-ris gratiæ secunda forma expect. num. 5. Gomezius de expectat. num. 44. Gregor. Lopez in d. l. 3. in 16. par. 1. verb. utro in otra Iglesia, Duennas reg. 71. nu. 5. Fer-retus consil. 255. n. 4. Mandos. de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia sub eodem tecto, vers. ad duo, & vers. canonicatus, & dignitas, Hojeda cap. 11. nume-ro 4. & 5. & cap. 20. numero 25. Quintanaduennas dist. libro 4. numero 131. Cechus de republica Ecclesiastica, cap. de beneficiariis sub n. 4. vers. in 1. cap. & de benef. & pensio. cap. 5. sub numer. 4. & Achilles dicens commu-nem decis. 269. Puteus 466. lib. 2. num. 3. & decis. 189. lib. 3.

Et fuit t dictum in causa Lucana beneficiorum coram D. Seraphin. 4. Nouembr. 1579. Archipres-byteratum cum sit dignitas, etiam sine præbenda, esse in-compatibile sub eodem tecto cum canonicatu, & c. Et in una Telesina beneficij coram eodem vltima la-nuar. 1594. fuit dictum, Dispensationem narratam ad retinendum plura sub eodem tecto debere iustificari, etiam quod possint retineri ex dispensatione ordinarij, si sunt difformia, iuxta notata per gloss. in d. cap. 1. de consuetud. in 6. & ita fuisse resolutum ex voto habito à dominis de Parco in causa luuenacen. Archipresbyte-ratus 26. Iunii 1561. coram D. Pamphilo, & c. Et ista sententia est communis, ut per Nauar. consil. 18. nu. 1. de præ-

de *prab.* & eam tenet Azor 2. p. li. 3. c. 50. 7. 6. & lib. 6. cap. 11. 9. 2. & 4. & ca. 12. *quest.* 6. & c. 13. 7. 6. licet non Possit Episcopum dispensare dicat *lib. 3. capit. 7. questio. 4. capit. 8. quest. 6. capit. 9. questio. tertia & sexta. capit. 10. questio. 4. & capit. undecimo questio. 18. & 23.*

²³³ Quæ tamen non videtur procedere consequenter in eo, quod dicit posse ex statuto retineri, nam si de iure sunt incompatibilia, non potest statui contrarium per statutum, ex traditis per Felinum in *cap. quod super his, de maiorib. & obedient. Rochum in c. si. de consuet. sect. 3. a nu. 7. Bott. de synodo 3. par. ar. 1. an. 36.*

²³⁴ Sed responderi potest stando in ista sententia, quod licet sint incompatibilia de iure, non tamen est ius clarum, sed dubium, in quo versantur opinionones, & ideo recte valet statutum, ex traditis per Felinum supra numero 9. Rochum 23 & Bott. 96. & seq.

²³⁵ Verum contrariam sententiam, nempe quod sint compatibilia de iure, nisi alias sint sibi repugnancia ratione residentie seu seruitij, tenent Abb. *consil. 96. dub. 2. par. 2. Domin. in c. cum in Ecclesia de prabend. in 6. num. 7. & ibi Francus num. 4. Lapsus allegat. 116. & 127. vbi Mandol. Millis in reper. verb. beneficia plura in fin. Felin. in cap. ex parte 2. num. 3. & ibi Decius num. 4. de rescript. Staphil. tit. de qualitate, & si in benef. circa istam nu. 1. Lambert. 1. par. 2. lib. *quest. 7. ar. 15. num. 5 & 14. & Rebus in concordant. tit. de mandatis Apostolicis. §. 1. verb. ita tamen prope fin. vers. nota tamen, quod sine dispensatione, & in praxi tit. de non promotis, numero septuagesimo sexto & tit. de dispensatione ratione atatis, verb. incompatibilia, numero quarto, qui tamen sibi contrariatur ibi, verb. in cathedralibus, vers. & quamvis Episcopus, Flam. Paril. d. lib. 3. *quest. 1. num. 128.* dicens communem. Et sequitur Nauar. *consil. 21. de prabend.* vbi docet, quod dignitas, & canonicatus iure communi in eadem Ecclesia ab vno possunt obtineri, & *consil. 24. eodem tit. num. 4. & 6.* vbi ait, quod de iure communi duo beneficia difformia eiusdem Ecclesie sibi alioqui non repugnancia propter onera vtrique eodem tempore incumbenda, nunquam sunt incompatibilia, etiam quoad retentionem, quia non facit ea incompatibilia necessitas residendi, nam cum consistant in eadem Ecclesia, potest quis in vtroque residere regulariter, ut in dignitate, & canonicatu, & c. Prosper de Augustino supra, Lessius de iuri. & iure, lib. 2. *capit. 34. numero 144.* Perez de Lara de anniver. & capell. lib. 2. *capit. 7. a num. 17.* & hanc sententiam videtur tenere Francus in d. *cap. 1. num. 8. vers. solum tamen Lapsus.* Et nouissime tenet Marcus Anton. Genuen. in *praxi Archiepiscopali curia Neapolitana. ca. 64. n. 5.* & post hanc Goncalcz *glos. 10. a num. 41.* dicens veriore, & communior, quamvis dicat, quod cum hodie ex dispositione S. Concilij Trident omnes dignitates & canonicatus, & portiones requirant præcisam residentiam, ac sint incompatibilia, minime possit quis habere cessante consuetudine, aut dispensatione Papæ, vel saltem Episcopi dignitatem cum canonicatu, vel portione, nec canonicatum cum portione, quamvis sint beneficia difformia, cum neque in diuersis Ecclesiis in simul retineri possint, sed certe si ratione residentie esset incompatibilis dignitas cum canonicatu, seu portione in eadem Ecclesia, non possent teneri cum dispensatione Episcopi, iuxta dicta infra a numero 370. sicut teneri non possunt in diuersis Ecclesiis, nec canonicatus & portio pos-**

sunt teneri in eadem Ecclesia cum dispensatione Episcopi.

Et pro prædicta sententia facit *tex. in cap. super 236 eo de prabend. in 6.* vbi absolute dicitur, non esse necessariam dispensationem, quod non ita absolute diceretur, si dispensatio Episcopi esset necessaria. Allegatur etiam pro ista sententia *tex. in e. eam te, de rescript. & in cap. cum olim, de re iudicat.*

Et hæc sententia mihi videtur verior de iure, nam non video aliquem *tex. ex quo contraria sententia probetur.*

At quicquid sit de hoc, in eadem Ecclesia nullo modo potest quis esse triplex absque Papæ dispensatione, nec valet consuetudo, vel statutum in contrarium, *ex d. cap. 1. de consuetudine in 6. & ibi Domin. numer. 5. & 12. Francus 7. & Probus sub num. 6. & glos. fin. in d. Clemen. fin. de prabend. Alexan. de Neno in addit. 1. ad Abb. in cap. iacobus, de simon. Puteus d. decisio 446. lib. 2. num. 3. Ferret. d. *consil. 355. num. 4.* & Marc. Anton. Genuen. supra dicens seruari in vrbe. Et facit declaratio S. Congregationis infra adducta, num. 249.*

Quamuis tamen Botteus de synodo 3. p. ar. 1. nu. 88. dicat valere statutum Episcopi, quod quis possit in eadem Ecclesia esse duplex, vel triplex in beneficiis difformibus, citans Dominicum & Francum in d. *cap. 1.* qui id non dicunt de triplici, sed potius contrarium.

Ex quo videtur falsum tamen consilium Nauar. 21. de *prabend.* vbi docet posse teneri duas capellanas, cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine, si dignitas non est sufficiens ad sustentationem, sequitur Cerola in *praxi 2. parte, verb. conformitas.*

²⁴¹ Cuius tamen doctrina falsa videtur 1. parte, verb. *beneficia. §. 7. 3. & 4. conclus.* vbi ait, quem in eadem Ecclesia posse habere canonicatum cum præbenda, & dignitate, & simplex beneficium, quando simplex beneficium, vel ille canonicatus non esset per se sufficiens, ex Cardii. *consil. 3. & Staphil. 4. forma expectat. numero 5.* qui tamen id non dicunt. Nec obstat ratio, quod canonicatus cum præbenda, & dignitate habentur loco vnius: Staphil. *ibi, n. 2.* nam in triplicitate ea non procedit, facit d. declaratio S. Congregationis adducta, n. 249.

²⁴² Nec poterit Nuntius, seu Legatus in hoc dispensare, nisi haberet ad id specialem facultatem, quam tamen non solent habere maxime Nuntij, quamvis sciam aliquando Nuntium Hispaniæ dispensasse ad tria sub eodem tecto.

²⁴³ S. tamen tamen Congregatio Concilij approbauit primam sententiam, quod duo beneficia difformia sub eodem tecto sint incompatibilia, ut apparet ex declarationibus sequentibus, prima Episcopo Ferrariensi. Reuerendissime domine S. Congregatio censuit, si re ipsa vera sunt, quæ in hoc libello commemorantur, sanctorum Cosma, & Damiani capellaniam ipso iure non vacasse, nec ita ex cōc. decretis incompatibilem cum maneriana, de qua agitur, habita ratione annuorum fructuum vtriusque beneficii, qui perquam tenues sunt, opus tamen esse dispensatione Sedis Apostolicæ, ut Ferrinus iste vtrumque beneficium retinere possit ea ratione, quia vtrumque est sub eodem tecto, die 9. Decemb. 1570. Secunda eidem 17. Decemb. 1570 capellania, & monasterium, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia, nec possunt retineri sub eodem tecto, sine dispensatione Apostolica. Sed ista declaratio cum loquatur in monasterio, potest procedere, iuxta dicenda infra cap. 7. Tertia, super capis.

7. f. 24. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, ubineri non potest cum canonicatu per hoc Decretum; non autem si haberet simpliciter onus celebrandi. *Missam, nisi essent sub eodem rectore, & tunc potest cum dispensatione Apostolica.* Et ex declaratione Abulen. supra adducta 5. par. 1. 8. n. 87. ad 6. de qua infra n. 156.

244 Unde cum t ex sententia S. Congregationis talia beneficia sint incompatibilia, consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius, ex d. cap. 4. f. 7. iuxta declarationes supra adductas, num. 84. nec hoc negatur in d. declaratione Ferrari. 9. Decembr. quia solum ibi dicitur non vacasse, nec esse incompatibilem capellaniam cum mansionaria habita ratione fructuum, id est, ratione sufficientiæ. Et ita apparet ex alia declaratione eiusdem S. Congregationis, quæ sic ait, *Canonicus obtinens dignitatem perdit canonicatum.* Quam refert Cechus dicit. capit. de beneficiis, ad finem.

Alias tamen Congregatio censuit, *Posse aliquem in una Ecclesia ex privilegio, vel consuetudine fungi duplici officio, ut sit thesaurarius, & canonicus, & propterea duplices lucrari distributiones, quia obineat eas diuerso iure, cum inter dignitates suppleat numerum dignitatum, & inter canonicos suppleat numerum canonicorum, nec eget substituto, Abb. in c. cum olim, n. 6. de re iudicata.*

246 Et quod dignitas t possit retineri cum canonicatu in eadem Ecclesia, ubi est consuetudo absque alia dispensatione, est declaratio supra adducta 3. par. capit. 2. numero 483. & in una Valentina 1593. Congregatio censuit, *consuetudini permittente, quod in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum a S. Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 17.*

247 Et postea dato t huiusmodi memoriali, *Illustrissimi, & Reuerendissimi domini in Metropolitana Ecclesia Valentina ex antiquissima, & immemoriali consuetudine absque dispensatione Apostolica consueverunt illius dignitates canonicis eiusdem Ecclesie, tam Apostolica, quam ordinaria auctoritate conferri, & per eosdem canonicos obtineri, idque licite fieri posse per S. Congregationem declaratum fuit, quærit tamen D. Archiepiscopus, an quando canonicus ex illius præbenda honeste sustentari potest pro sui gradus qualitate liceat sibi eidem canonico aliquam ex huiusmodi dignitatibus conferre.* Sic responsum fuit, *Congregatio Concilii censuit consuetudini permittente, ut in eadem Ecclesia dignitas cum canonicatu per eundem obineri, & retineri possit, non censi derogatum, ex Decreto Concilii 17. sess. 24. de refor. ubi disponitur habenti beneficium Trid. c. competens, non posse conferri alterum, Hieron. card. Matthæus.*

248 Ex quibus t declarationibus apparet huiusmodi consuetudinem non esse periculofam, quicquid dicat Hoieda c. 19. n. 12. Videtur enim rationabilis, & introducta, ut decentius obtinentes dignitates sustentarentur, &c. Et eam approbat Azor 2. par. li. 3. c. 11. q. 18. & li. 6. c. 11. q. 1. & c. 13. q. 6.

249 Quæ tamen t consuetudo non procedet, nec habebit locum in canonico pœnitentiario, ut in sequenti declaratione S. Congregationis. Iuxta declarationem Congregationis, alias editam, posse canonicum ex consuetudine Ecclesie in eadem Ecclesia obtinere dignitatem, an obinens canonicatum, cui post concilium iniunctum est onus; pœnitentiarius, possit vigore d. consuetudinis obtinere, etiam dignitatem in eadem Ecclesia. Congregatio censuit non posse, quia consuetudo

strictè est interpretanda, & quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia 8. Ianuar.

Pœnitentiarius t enim habet officium pœnitentiarii, & insuper canonicatum tali officio annexum, ut clare colligitur ex Concilio sess. 24. de reformat. c. 14. & Nauar. d. consil. 14. de rebus Ecclesie n. 4. Licet ipse male velit præbendam per illam annexionem esse extinctam, ut supra dixi, num. 199. & dictum est alias 5. par. cap. 1. num. 756.

Nec refert, quod officium t pœnitentiarii de per se non habet fructus, & beneficium sine fructibus, & de vento, non inducit incompatibilitatem, ut supra dictum est, n. 135. Quia sufficit, quod habeat fructus ratione adiuncti, seu annexi canonicatus.

Aliquando tamen t ex gratia & dispensatione Apostolica, canonicus pœnitentiarius obtinet simul dignitatem in eadem Ecclesia, ut vidimus in Ecclesia Salamantina.

Et ista ratio t considerata in pœnitentiario, non militat in canonico lectionis, nec in canonico doctorali, aut magistrali, nam in eis solum consideratur canonicatus, & præbenda, cum tali onere, & non tale officium, cui sit annexus canonicatus, ut alias dixi d. cap. 1. 5. par. num. 762. & sic isti canonici, iuxta dictam consuetudinem poterunt simul obtinere dignitatem eiusdem Ecclesie, & ita practicatur, & observatur.

Supradictis etiam t videtur esse conformis stylus Curie, qui ut dictum est 1. p. cap. 5. a num. 87. tacit ius, nam non solet dari dignitas canonico, seu portionario, vel è contra, nisi cum narratiua, quod dignitas per vnum ex ipsius Ecclesie canonicis, seu portionariis, etiam cum illius canonicatu, & præbenda, seu portione, absque dispensatione Apostolica obtineri consuevit. Vnde videtur stylus habere dignitatem cum canonicatu, seu portione in eadem Ecclesia esse incompatibilem de iure, nec posse obtineri absque dispensatione seclusa consuetudine, & insuper isti consuetudini non esse derogatum per Concilium. Et quando in gratia, seu impetratione narratur aliquod obtentum, etiam dissimile sub eodem tecto, solet apponi Decretum de illo dimittendo, tanquam incompatibile, nisi petatur, & detur dispensatio ad retinendum.

Sed hic se offert t difficultas, an sicut consuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem Ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, ut beneficium curatum, vel simplex cum capellania in eadem Ecclesia. Et videbatur similiter dicendum, non esse illi derogatum.

Nihilominus t contrarium censuit S. Congregatio, ut in illa declaratione Abulen. adducta 5. par. ca. 8. num. 87. ad sexum, & potest esse ratio differentiarum, quod præbenda, & dignitas in eadem Ecclesia habentur loco vnus, Staphil. 4. forma expecta. num. 2. & 5. ad illum effectum, & in præbenda, & dignitate, videtur inducta consuetudo, ex ratione particulari, de qua supra, n. 248.

Sed ubi Concilium non sit quoad hoc receptum, videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, iuxta supradicta, num. 150. Quæ tamen consuetudo non videtur stare in hoc Episcopatu, aut saltem non est certa, & firma, quamvis in quæsito dictæ declarationis Abulen. supponatur, & aliquando ita prætendatur, nam licet per aliquos habeantur talia beneficia sine dispensatione, tan. en. per alios habentur cum dispensatione Nuntij, iuxta dicta supra numero 231.

& infra à numero 374.

258 Sed antequam hinc discedamus, † oportet scire, quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, quod idem est, Hojeda *dist. cap. 20. num. 27.* an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, clauitro, aut cœmeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesie, censentur esse sub eodem tecto, & in eadem Ecclesia.

259 Et omiſſa distinctione † Rotæ *decis. 9. de prabend. alias 549. in antiq. & Dominici in d. cap. 1. de consuetud. in 6. nu. 10. ver. ultimo quæro*, ad quem se refert Franc. *ibi. n. 7. ad fin.* dicendum est cum Rota *decis. 6. de concess. prabend. alias 197. in nouis*, quam sequitur Pacianus *de probatio. lib. 1. c. 26. num. 31. & seq.* & post hæc González *gloss. 110. à numero 24.* quod beneficium situm in capella, clauitro, cœmeterio, seu ambitu contiguus Ecclesie censetur esse in eadem Ecclesia, pars illius Ecclesie sunt, & ideo polluta, seu interdicta Ecclesia, etiam capella, clauitrum, & cœmeterium, prædicta polluta, seu interdicta censentur *cap. 1. de consecrat. Ecclesie in 6. & cap. si ciuitas. de sentent. excommunicat. eodem lib. facit decis. 15. & 16. de iure patronat. in antiq.* & ita videtur communiter intelligi: si vero capella, seu cœmeterium, non essent Ecclesie contigua, sed extra septa illius, tunc beneficium ibi situm, non censetur esse in Ecclesia maioris, seu principalis, *argum. dist. cap. si ciuitas in fine*, licet capellanus, seu beneficiatus illius haberet facere aliquod ministerium in Ecclesia maiori, puta, interesse diuinis, vel celebrare in festiuitatibus, vel alia similia: attendendus enim est locus, vbi beneficium est situm, erectum, & fundatum, quamuis secus sit ad effectum decreti Concilij Tridentini, *sess. 25. de reformat. c. 5. de filiis clericorum*, quia in Ecclesia paterna prohibentur, quoquo modo ministrare, vt supra, *cap. 3. num. 69.*

§. 3.

De incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium.

SVMMARIA.

Supereſt agendum de incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium, n. 260. Et primo certum est, duo beneficia etiam simplicia non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompossibilem, numer. 261. Secundo certum est, posse quem licite obtinere duo beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem, nu. 262.

Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia sint incompatibilia, & non possunt retineri, quando alterum eorum est sufficiens, nu. 263. Et prima sententia Innocenti, & aliorum est, posse teneri, quam seruat consuetudo, quam Papa scit, & tolerat, & c. à numero 264. Contraria sententia est glossæ, Abbatis, & aliorum, & communem obseruantiam, & consuetudinem contrariam non valere, à numero 268.

Secundum authorem, loquendo ante Concilium Tridentinum, secunda sententia est verior de iure, ex c. conquirente, de cleri. non resident. num. 272. Prima tamen sententia Innocenti posset procedere ex consue-

tudine, modo non esset magna coacervatio, & nimia pluralitas beneficiorum arbitrio boni viri, etiam si congruam excederent sustentationem: nam & duo beneficia incompatibilia possunt teneri ex consuetudine: & beneficiorum non curatorum multitudo prohibita diuina lege non est, à n. 273.

Prædicta sententia Innocenti, & consuetudo sublata est per Concil. Trid. *sess. 24. c. 17.* cuius verba ponuntur nu. 279. quod decretum comprehendit beneficia iuris patronatus non obſtante quadam declaratione S. Congregationis, cui respondetur, n. 280.

An habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud, nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla ex d. decreto, vt videtur ex eius verbis, & facit c. is cuius de prabend. in 6. n. 281. & seq. Sed contrarium resoluitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex S. Congregatione, & Rota, numer. 283.

Dicitur c. is cui, procedit in habente potestatem delegatam providendi de beneficiis persona idonea, qui non potest providere beneficiato sufficiens, quia ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure, nu. 284. Secus vero est in collatore ordinario, & conferente auctoritate ordinaria, nu. 285. & in patrono, nu. 286. Et quamuis in delegatione non apponatur verbum, persona idonea intelligitur, nisi exprimat, quod alias beneficiato possit providere, n. 287. & seq.

Prouiso legati, qui prouidit auctoritate Apostolica, & sicut delegatus habenti aliud est nullus, secundum Rotam, ex d. cap. is cui: quod tamen non habet locum in habente beneficium insufficiens, & tenue, num. 289. & seq. & sic Nuntius Hispaniarum, cui datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis providendi, non potest providere alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti & alias prouiso erit nulla, numer. 291.

Vicarius Episcopi habens specialē facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficium, etsi dictum sit, quod conferat idoneis, non obſtante d. c. is cui, quod non procedit in delegato ordinario, sed solum in habente potestatem delegatam conferendi auctoritate Apostolica, n. 292.

Inprobatur Sbrocius id verum non putans, vbi fieret collatio beneficiatus aliorum beneficiorum collatorum, vel alias incompatibilium: nec iura per eum adducta id probant, sed solum quod per assecutionem secundis vacat primum, & c. & solum procedit in terminis capit. ordinarij §. in conferendis de offic. ordinarij quod non solum videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata, sed etiam alia beneficia incompatibilia, à numero 295.

An si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum numero 300. Resoluitur affirmatiue, numero 301. Et idem si habenti vnum non sufficiens, conferatur aliud sufficiens de per se, à numero 302. Nec tollit Contilium, quin habenti beneficium simplex non sufficiens, liceat conferre aliud non curatum, & c. nu. 304.

An habenti duo, vel tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam, possit aliud, vel alia beneficia vsque ad congruam conferri ad effectum retentionis, n. 305. Et certum est, ante Concilium licuisse plura beneficia alias non incompatibilia etiam ultra duo tenere vsque ad congruam, n. 306.

Sed stante Concilio id non licet, vt contra Nanarium, &

alios, & Rotam, tenet Sacra Congregatio in declarationibus adductis, à nu. 307.

Ex quibus apparet, Episcopum habenti duo simplicia, etiam insufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens per assecutionem illius duo priora ipso iure vacare: si vero tertium non sit sufficiens vacabit unum ex prioribus, quod maluerit dimittere, & sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur, & c. numero 311. & seq. & numero 313. ponitur decretum Concilij provincialis Mediolanensis V.

Dictum decretum Concilij non habet locum in pensionibus, ex Sacra Congregatione, licet enim pensiones hodiernæ succedant loco beneficij, tamen non sunt tituli beneficiales, nume. 314. unde pensio non facit incompatibilitatem sub eodem titulo, nu. 15. Sed contrarium tenet Rebus, & habere videtur stylus curiæ, nu. 316. & seq.

Ponitur quædam declaratio Sacre Congregationis, quæ est notanda in proposito, n. 318.

Si quis habeat duo beneficia, quorum quolibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingit fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij, resoluitur non posse, sed debere unum ex eis dimittere, numero 319.

Quod dicatur beneficium sufficiens remissive num. 203. & ad istum effectum computanda sunt distributiones quotidiana certæ in beneficiis requirentibus residentiam, & de grossa canonicatum certum videtur licet residendo lucrifaciat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore, numero 321. & seq.

Licet dicta recte procedant, stante & attento decreto Concilij, illud non videtur usu receptum, saltem in Hispania, nam post illud, sicut antea, ordinarij conferunt plura beneficia, etiam ultra duo vni, etiam quod unum sit sufficiens, & omnia simul retinens, dummodo alias non sint incompatibilia, num. 323. & etiam in curia idem fit: nam summi Pontifices narrati plura obtenta, solent alia concedere, nec apponitur decretum de dimittendo obtenta, nisi sint incompatibilia, numero 324. Nec potest dici, Papam super illis tacite dispensare contra Ledesmam à numero 326.

Et id solum posset procedere, ubi Papa illa simul conferret, n. 327. Vbi ponitur declaratio sacre Congregationis. Nec etiam dici potest id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum ultimum sess. 25. de reform. quia id intraret, si Concilium prohiberet collationem: sed non prohibet nisi retentionem, n. 328.

Et non solum retinentur plura ex provisione manu sanctissimi signata, sed etiam ex provisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius, qui non possunt dici dispensare contra concilium, numero 329. Et refertur quod circa hoc ait Zechus num. 330. Et quod successit Roma de impetrationibus, quæ fieri prætendebantur iuxta decretum concilij, & declarationes S. congreg. nu. 331. Vnde videtur probabile, opinionem Innoc. de qua supra, quam consuetudo antiquissima approbavit, etiam hodie posse procedere, & c. num. 332.

An illegitimus, seu irregularis dispensatus, ut quacunque, & qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodo plura simul non sint, quam quæ à concilio Trid. permittuntur seu dummodo plu-

ra non sint, quod idem est, iuxta stylum vigore talis dispensationis possit retinere plura beneficia alias non incompatibilia, etiam si unum sit sufficiens, stante quod concilium in eo non liget, ut pote non receptum, & c. à n. 333 & resoluitur affirmative.

Superest agendum de incompatibilitate seu com-

patibilitate beneficiorum simplicium. In quo primo certum est, & duo beneficia etiam simplicia, non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompatibilem, ut apparet ex supradictis, Abbas in repetit. dist. cap. extirpanda, §. qui vero, de præbend. numero 30. Corraf. 1. par. cap. 5. nume. 2. Greg. Lop. supra l. 3. tit. 16. p. 1. & Hoieda cap. 17. n. 30. & constat ex decreto Concilij d. cap. 17. sess. 24. de refor. ibi: Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, ex quo id notat Zerola 1. par. verb. beneficium, §. 7. & 2. part. verb. incompatibilitas, §. 2.

Secundo certum est, posse tamen quem licite obtinere duo beneficia simplicia, residentiam non requirunt, seu unum residentiam requirens cum alio eam non requirente, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem. Nauarr. in Man. capit. 25. numero 127. Greg. Lop. supra l. 2. par. capit. 1. & 2. & Man. Rodriguez in summa 1. tom. cap. 31. nu. 2. & constat ex dicto decreto concilij cap. 17.

Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia, sint incompatibilia, & non possint retineri, quando alterum eorum est sufficiens ad congruam sustentationem.

In qua difficultate Innocentius in cap. si de clericis, non resid. num. 1. & in cap. cum iam dudum, num. 2. & 4. de præben. indistincte licet tenere plura beneficia non requirentia residentiam pura mente, non propter avaritiam, vel ambitionem, sequitur glossa in cap. gratiam, de rescriptis in 6. Lapus allegat. 36. seu 35. numero primo. ubi Mandos. additione 1. & 2. Cardinalis in dist. capit. cum iam dudum, & in Clem. gratia, de rescriptis numero 12. Rebus in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, vers. quod est verum, & in repetit. d. cap. extirpanda, §. qui vero, circa materiam pluralitatis beneficiorum, ubi ait communem, & ab ea non esse recedendum in consulendo & iudicando, licet non procedat de rigore iuris, Ferret. consil. 255. numero 3. & ante Concilium Trident. Nauar. in Man. cap. 25. nu. 129. & de Horat. miscel. 60. nu. 12. & 13. de redditibus Ecclesiasticis, q. 1. mon. 76. nu. 2. & in tract. de incompatibil. benef. nu. 25. & consil. 11. nu. 1. & consil. 19. nu. 1. de præben. & ut inquit Gloss. & Card. ibi, opinionem Innocentij servat consuetudo, quam Papa seip. & tolerat, & aliter dicendo totus modus damnatur: & ita etiam communiter servari testatur Capra reg. 90. num. 96. & Rebus. supra ait, quod ista opinio de consuetudine inualuit, & cum Spec. tit. de dispensatione §. descendum, n. 6. inquit, quod cum istam consuetudinem Papa sciat & toleret, videtur excusare, quod etiam ait Ferretus supra.

Eandem sententiam tamen videtur tenere Soto de iustit. & in re lib. 3. quest. 6. ar. 3. conc. 4. ubi ait, in beneficiis simplicibus residentiam non exigentibus nullam esse necessariam dispensationem, ut plura eadem persona obtineat, & quod non solum iam receptus usus, verum & ratio id docet, & cum sequuntur Dd. de benef. simplic. Aragon 2. quest. 63. art. 2. conclus. 3.

cluz. & Valentia 3. tom. super 2.2. diff. 5. qua. 7. punct. 2. vers. quarto queritur, dicens, plura beneficia simplicia eatenus posse quem licite habere, quatenus id fuerit vsu, & probata consuetudine recepti, & P. Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 1. 11. concl. & nouissime D. Card. Tusch. concl. 61. lit. B.

Id tamen intelligunt, dummodo non fiat magna beneficiorum coaceruatio, quæ non potest carere culpa, & quandoque mortali, ac grauissimo scādalo.

Contrarium tamen sententiam tenet glos. in c. dudum 2. de elect. verb. institutam, & verb. retinere, quam ibi sequitur Abbas nu. 36. & in d. cap. cum iam dudum. num. 8. & in rep. d. 8. qui vero numero. 34. de prabend. & in cap. conuenerunt numero secundo de clericis non residen. Bertach. in rep. vers. beneficia plura, Gregor. Lop. supra, Bernard. Diaz in pract. crim. cau. cap. 47. seu 48. numero 5. vbi Salzedo litera C. Hoieda 1. par. cap. 19. num. 1. Flamin. Paris. de resignatione benef. lib. 3. quaest. 1. n. 138. & lib. 5. quaest. 6. à n. num. 115. Zerola 2. part. verb. incompatibilia. 5. 2. Dionys. Carthusian. in tract. de pluralit. beneficior. Syluester in summa. verb. beneficium 4. n. 2. Armil. eodem verb. num. 42. Salon 2. 2. quaest. 63. artic. 2. conclus. 3. Ludovic. Lopez instructor. conscientie 1. tomo cap. 251. Manuel. Rodriguez in summa 1. tomo cap. 31. nu. 2. & 3. Vega 1. par. c. 36. casu 25. 2. 6. & 27. Lech. de benefic. & pens. cap. 5. numero. 4. vers. circa tertium, & P. Ledesma in sum. dict. tract. 7. cap. 1. 12. conclus. 5. diff. & Agor 1. par. lib. 5. cap. 19. vers. consuetudo, qua quis in eadem Ecclesia, & 2. par. lib. 3. cap. 7. quaest. 4. cap. 8. qu. 6. cap. 9. quaest. 3. & 6. cap. 20. q. 4. cap. 11. quaest. 23. & cap. 50. quaest. 6. & lib. 6. cap. 3. quaest. 4. & est communis secundum Hoiedam, & Flamin. Paris. ibi, & secundum Nauar. dict. cap. 25. numero 125. & alius locis citatis, & miscel. 62. numero primo & consil. 13. nu. 1. de prabend.

Quæ sententia de iure antiquo videtur probari ex d. cap. conuenerunt, de cleric. non residen. & hodie probatur per S. Concilium Tridentinum d. cap. 17. sess. 24. de reformat.

Et communis observantia & consuetudo contraria non valet, nec excusat retinentem plura beneficia, quorum vnum est sufficiens, à mortali secundum Abb. in d. rep. 8. qui vero num. 36. Bertach. in dict. rep. vers. beneficiorum sufficientia, Gregor. Lopez supra, Hoiedam dict. cap. 19. numero 8. & Flamin. Paris. dict. q. 6. nu. 119. & Dd. communiter secundum eum, Agor d. lib. 5. cap. 19. & 2. par. lib. 6. cap. 11. q. 5. & 6.

In quo tamen Florianus in d. cap. cum iam dudum, quem refert & sequitur Capra d. reg. 90. n. 190. contrarium tenet.

In hac re mihi videtur, t quod loquendo ante Concilium Tridentinum, secunda sententia gloss. in d. cap. dudum, & sequacium, sit verior de iure, ex d. cap. conuenerunt. Prima tamen sententia t Innocentij posset proc. dere ex consuetudine, vt tenent Florian. & Capra vbi proxime, & Rebus. in praxi, ut de dispen. ad plura, num. 29. & in d. rep. 8. qui vero supra circa 4. art. Abbat. & Ferret. vbi supra, modo non esset magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, etiam si congrui excederent sustentationem: nam consuetudo ista non videtur omnino sine ratione, sed tolerabilis, ex traditis per Sot. & Arag. s. & Cord. lib. 9. q. 20. propos. 3. cu. l. m. dicta, ex c. quia in tantum. de prabend. & quæ tradit Hoied. d. 1. p. cap. 21. t nam & duo beneficia incompatibilia

possunt teneri ex consuetudine, Feder. consil. 206. & fuit dictum in causa Tiracon. iuris præsentandi 20 Martij 1588. coram D. Bubalo. Et t beneficiorum animarum curam non habentium multitudo prohibita diuina lege non est, Quintanad. Ecclesiast. lib. 4. 4. num. 59. & 119.

Et hoc idem t videtur tenere Abbas in d. c. dudum, num. 36. dicens valere consuetudinem, quando disponit solum circa potentiam retinendi plura beneficia simplicia, secus si disponderet, vt pro libito voluntatis posset beneficiatus de fructibus illorum disponere, & sic intelligit glo. ibi, sequuntur Cosim. in pragm. sanct. 11. de collat. 9. 1. verb. pluralitate, & Selua 3. par. quaest. 39. nu. 2. qui ait, quod iura, quæ videntur innuere valere in hoc consuetudinem, debent intelligi secundum Dd. quando consuetudo disponit solum circa potentiam retinendi plura simplicia sine nimia multitudine, & c. & Sylu. d. verb. beneficium. 4. nu. 4. & accedit Ioan. Quintinus in cap. de multa, à num. 145. & 197.

Et quando fit magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, relinquendum esset arbitrio boni viri, qui consideratis numero & valore beneficiorum, ac qualitate, dignitate, & idoneitate, seu sufficientia personarum, & aliis circumstantiis, id arbitrabitur, ex traditis per Hoied. d. c. 21. à n. 14. & Flamin. Paris. d. li. 3. q. 1. à n. 142.

Stanteque magna coaceruatione, t & nimia pluralitate beneficiorum, non videbantur posse peccato mortali excusari, nec acceptantem, nec retinentem, nec etiam conferentem, propter deformitatem, deordinationem, & scandalum, quæ inde in Ecclesia sequuntur, & ex supradictis, & allegatis.

At prædicta t sententia Innocentij, & consuetudo, sublata est per S. Concilium Tridentinum d. cap. 17. sess. 24. de reformat. cuius verba sunt: cum Ecclesiasticus ordo perueratur, & c.

Quod decretum comprehendit t etiam beneficia iurispatronatus, nam eadem est ratio in omnibus non obstante quadam declaratione Sacre Congregationis super eo, quæ sic ait: Hoc decretum non comprehendit beneficia iuris patronatus: nam vel est mendosa, vel est intelligenda de beneficiis iuris patronatus, quæ ex fundatione possunt cum aliis simul retineri.

Et circa istud decretum t dubitatur primo, an habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud, nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla.

Quod t ita videtur ex eius verbis, ibi: Num tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, & facit tex. in cap. 10. cui. 19. de prabend. in 6. & videtur sentire D. Ioan. Gutierrez cons. 1. numero 42. & 43. & consil. 2. numero duodecimo & consil. 10. numer. per 110.

Sed contrarium est dicendum, t nempe, quod habenti beneficium sufficiens recte potest conferri aliud illo prius non dimisso: quauis per affectuonem secundi vacabit primum ipso iure, ex d. cap. 17. iuncto cap. 4. sess. 7. de reformat. iuxta supra dicta à n. 83. quidquid dicat Gonzalez d. gloss. 15. num. 26. qui certe non loquitur consequenter. nam illa verba citata d. cap. 17. intelliguntur ad effectum retentionis tantum, vt Sacra Congregatio Concilij declarauit super illis verbis, Singulis conferatur, in hunc modum, Id intelligitur cum effectu, vt vnum possit retinere, quia ordinarius potest instituere presbiterum, vel conferre aliud beneficium incompatible, vel ratione residentie, vel ratione sufficientie, dummodo habita possessione

pacifica secundi beneficii dimittatur primum.

Alia etiam declaratio eiusdem Sacrae Congregationis sic ait: *Habenti beneficium sufficiens potest conferri aliud, sed habita possessione secundi beneficii sufficientis vacat primum sufficiens.* Et idem constat ex declarationibus tertia & quarta supra adductis numero 84. & tenuit Rota in causa Calagurritana de Subigana coram Dom. Brauo, & in alia de Triunno coram D. Orano, de quibus supra numero 81. & in Affisien. beneficii 9. Martij 1587. coram Domino Orano supra relata 5. par. cap. 3. numero 42. & in Cæsarangustana capellania 16. Martij 1587. coram D. Seraphino supra adducta 7. par. cap. 15. numero 5. & in aliis causis.

284 Non obstat t̄ tex. in d. c. is cui, quia procedit in habente potestatem delegatam prouidendi de beneficio personæ idoneæ, qui non potest prouidere de beneficiato sufficienter, qui ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure, ex c. super inordinata de prebend.

285 Secus vero est t̄ in collatore ordinario, & conferente autoritate ordinaria, nam is recte potest prouidere, etiam alias beneficiato competenter, vt notant Lap. Dominic. & Franc. numero 1. in d. cap. is cui. Paul. Paris. conf. 40. n. 10. 4. p. & Caputaquen. decis. 411. par. 2. num. 5. & colligitur ex Clem. 2. de offic. ordin.

286 Et similiter t̄ patronus, tam clericus, quam laicus poterit præsentare aliud beneficium habentes, quicquid dicat Pauinus de offic. & potestate capit. sede vacante quinta quæst. secunda parte, numer. tertio ibi: *Prætermissa intellige, dummodo præsentetur idonei, id est, aliud beneficium non habentes*, cap. is cui, de præbend. lib. 6.

287 Et quamuis in t̄ delegatione & commissione non apponatur verbum, *Persona idonea*, intelligitur tamen, vt docet gloss. in dist. cap. is cui. verb. *idonea*, & Probus ad Monach. ibidem numer. 5. Paris. d. conf. 40. numero 14. & Pauinus vbi proxime, & sentit Caputaquen. dist. decis. 411. numero 4. ibi. *Præsertim, quæ dictio implicat casum magis dubitabilem, vt est vulgatum.*

288 Quamuis t̄ Francus dist. numero 1. ibi, *Secus tamen est, si autoritate delegata ad personam idoneam restricta*, videatur velle contrarium: sed explicari potest quod id dicat ad excludendum casum, quando exprimitur in commissione, quod alias beneficiato possit prouidere. Et ita Villad. de legato quæstion. 9. numero 3. 4. ait, quod quando legatus confert beneficia in vim specialis commissionis, debet tenere formam circa personam cui prouidet, de qua in d. c. is cui.

289 Et quod ideo t̄ ipsi obtinent à papa apponi in simili facultate, quod possit conferre beneficia idoneis personis quotcumque, & quæcumque, & qualicumque beneficia obtinentibus, vt iam ipse vidit, & cum hoc se eximunt ab obseruatione illius cap. & per textum in d. cap. is cui, Rota in vna Maioricens. beneficii 1552. resoluit, quod prouiso legati, qui prouidet autoritate Apostolica, & sic vt delegatus, de duobus sub eodem testio, cum dispensatione ad illa obtinenda, illi, qui iam in eadem Ecclesia aliud obtinebat, est nulla, vt habetur apud Guidobonum dec. 83. in manuscriptis, & latius apud Caputaquen. d. decis. 411.

290 Et in eadem t̄ fuit dictum dist. cap. is cui, non habere locum in eo, qui habet beneficium insufficiens & tenue, Caputaquen. decis. 62. p. 1. Franc. ibi numero

3. & Paris. supra numero 17.

Ex quibus inferitur, t̄ quod Nuntius Hispaniarum, 291 cui inter alia datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis prouidendi, vt in clausula supra posita 5. par. c. 3. num. 84. non potest prouidere de aliquo beneficio alicui aliud beneficium sufficiens obtinendi, & alias prouiso erit nulla, ex d. cap. is cui, Cuchus in institutionib. maiorib. lib. 2. tit. 5. n. 155. quamuis Nuntij de hoc curare non soleant. Faciunt dicta supra 1. par. c. 5. n. 289.

At vicarius Episcopi t̄ habens specialem facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficiū, Paris. supra n. 11. Rebuff. in praxi in forma vicariatus n. 84.

Et si in vicariatu t̄ seu facultate dictum sit, quod conferat idoneis, non ex hoc prohibetur vicarius conferre beneficiatis, sed intelligitur de idoneis moribus, scientia, & ætate, & c. Paris. d. conf. 40. n. 10. Rebuffus supra n. 87. & Iacob. Sbocius de vicario Episcopi lib. 2. q. 100. & 101. n. 1.

Nec obstat t̄ textus in d. c. is cui, nam etiam vicarius habens specialem facultatem conferendi conferat vt delegatus, vt quādo datur talis facultas separatim ab ipso vicariatu, iuxta supra dicta 5. par. c. 8. a num. 40. Tamen sicut ordinarius non prohibetur conferre alias beneficiato, vt dictum est, ita nec delegatus ordinarij, vt est gloss. verb. *habentibus*, iuncto text. in d. Clem. 2. de offic. ordin. & docet Parisius supra numero 10 & d. cap. is cui, loquitur tantum in delegato à Papa, vt tenent Lap. & Dominic. ibi, & Parisius d. conf. 40. numero 14. Itaque solum procedit in habente potestatem delegatam conferendi autoritate Apostolica.

Quod tamen t̄ verum non putat Sbocius d. q. 101. 291 n. 2. vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, per tex. in d. c. de multa, de præb. & Concil. Trid. sess. 7. de refor. c. 4. & seq.

Sed ista iura t̄ non probant, quod non possit fieri collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, t̄ sed solum quod per assecutionem secundi vacat primum, & collatio ab ordinario facta de parochiali habenti aliam non est inualida, sed tenetur is, adepta possessione secundæ, primam dimittere, vt patet ex notatis in cap. ordinarij, de offic. ordinarij, in 6. & in Clem. si plures, de præb. & docent Rochus de iure patron. verb. *honorificum* n. 18. Lambert. 1. par. 2. lib. 9. art. 15. Hier. Gabr. consil. 193. n. 7. lib. 1.

Vnde quod ait Sbocius, t̄ solum procedet in terminis d. c. ordinarij, & in conferendis.

Quod non solum t̄ videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata in quibus loquitur, sed etiam in habente sub eodem testio plura beneficia incompatibilia, vt duas præbendas, vt non possit ei conferri alia in eadem Ecclesia, & hodie stante Concilio, in habente plura beneficia incompatibilia ratione sufficientiæ aut numeri, aut ratione residentie, vt non possit ei conferri aliud simile, cum militet eadem ratio.

Secundo circa dictum t̄ decretum Concilij c. 17. dubitatur, an si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum.

Et quidem videtur t̄ vacare, nam cum ex dicto decreto habenti beneficium sufficiens non possit aliud

aliud conferri ad effectum retentionis, apparet secundum, etiam non sufficiens, esse incompatible cum primo sufficiens, & consequenter primum vacabit ipso iure per assecutionem secundi, ex d. cap. 4. & declarationibus supra adductis, & sibi imputet, qui accipit secundum beneficium minus sufficiens, & hoc potest colligi ex declarationibus 3. & 4. adductis num. 84. quæ indistincte dicunt, per assecutionem secundi vacare primum sufficiens: & ex alia declaratione eiusdem S. Congregat. quæ sic ait: *Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare, & si dederit, vacat primum illud, quod habebat, dum modo beneficium titulare sit, quamvis disforme a secundo recepto: & si utrumque retinere tentauerit, accepta pacifica possessione secundi, vacabit utrumque*, licet contrarium videatur colligi ex 2. declaratione adducta num. 283. fed in illa non negatur, nec agitur de secundo non sufficiens.

E conuerso vero, si habenti ¶ unum beneficium non sufficiens conferatur aliud sufficiens de per se, non videbatur vacare primum, sed posse retinere utrumque, dummodo alias non sint incompatibilia ratione residentie, vel alia ratione: nam Concilium ibi permittit, ut habenti beneficium minus sufficiens liceat aliud sufficiens conferre.

Nihilominus ¶ tamen idem erit dicendum, nempe vacare primum, nam intentum Concilij est, ne quis habeat duo beneficia, quorum alterum est sufficiens de per se, siue illud sit primo collatum, siue secundo: & ita colligitur ex declaratione sacre Congregationis supra adducta num. 377. & idem est de mente Doctorum: & illa verba Concilij *Aliud sufficiens*, intelliguntur de sufficienti simul cum primo: quamvis super hoc fuerit magna controversia in S. Congregatione Concilij, & diuersæ sententiæ illustrissimorum Cardinalium.

Et quamvis ¶ Concilium dicat, *Aliud simplex sufficiens*, non tollit quin habenti beneficium simplex insufficiens, quod residentiam non requirit liceat conferre aliud curatum, &c. solum enim est vis in eo, quod utrumque personalem residentiam non requiratur, recte considerat Hojeda 2. part. cap. 2. num. 1. ad finem.

Tertio circa d. decretum ¶ dubitatur, verum habenti duo, vel alia tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam sustentationem, possit aliud, vel alia beneficia usque ad congruam sustentationem conferri, vel utrum habenti unum beneficium insufficiens, possint alia duo, plurave usque ad competentem sustentationem conferri, etiam ad effectum retentionis.

In quo in primis ¶ certum est, ante Concilium Tridentinum licuisse plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam ultra duo, tenere usque ad congruam sustentationem, Abb. in d. c. cum iam dudum, n. 8. & in d. repetit. §. qui vero, nu. 34. Francus in d. c. is cui, n. 3. Greg. Lopez supra, Hojeda 2. p. c. 1. & 2. Nau. conf. 10. & 19. n. 2. de preben. & Flam. Paris. d. lib. 3. q. 1. num. 141. saltem ubi non esset magna, & nimia multitudo beneficiorum, iuxta tradita per Hojedam dict. cap. 21.

Difficultas est, an ¶ stante Concilio d. cap. 17. id liceat, videtur enim non licere, ultra duo beneficia vni conferre, ex illis verbis: *Quod quidem, si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentari non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, &c.* cum solum dicat, *Aliud*, in singulari, tenet Marc. Ant. Genuen. cap. 63. seu 64. num. 3. dicens ita obseruari in vrbe, & sen-

2. To m

tit Gonzalez gloss. 15. num. 39.

Nihilominus etiam stante ¶ Concilio id licere, tenet Nauarr. d. conf. 10. & in Man. cap. 25. num. 129. & miscel. 60. de orat. num. 13. late Hojeda d. 2. p. c. 1. d. num. 24. qui a num. 32. id probat pluribus rationibus, & fundamentis, & num. 36. dicit hanc opinionem receptam esse, & approbatam stylo curiæ: nam post Concilium Tridentinum Romani Pontifices sæpe concesserunt vni plura beneficia simplicia residentiam non requirentia, ad quam se refert Zenedo collectan. 150. ad Decretales num. 2. & sequitur Flam. Paris. d. num. 141. Azeued. conf. 20. num. 1. & Perez de Lara de annuif. & capel. lib. 2. cap. 7. num. 12. & sentiunt Quintanaduennas d. lib. 4. num. 119. Zerola 1. p. verb. beneficium §. 7.2. & 6. conclus. & sub 8. conclus. principali, & 2. part. verb. conformitas, Salon d. 9. 63. ar. 2. conclus. 3. controuersia §. 3. & Zechus de republica Ecclesiast. cap. de beneficiis, vers. ad dignoscendum vero, ¶ & tenuit Rota in vna Theanen. S. Eustachij 20. April. 1587. coram Dom. Gipsio, in qua agebatur de prouisione ordinaria facta vni de rectoria, ac aliis sine cura beneficiis: & fuit dictum, non ob stare Concilium Tridentinum d. cap. 17. quia Concilium non loquitur de pluribus beneficiis simplicibus ad vitam sustentationem non sufficientibus: & sequitur saltem ex consuetudine Aqora 2.2. part. lib. 6. cap. 11. quest. 8.

At S. Congregatio ¶ Concilij primam partem approbavit, ut apparet ex declarationibus sequentibus. Prima Episcopo Segouien. *Episcopus habenti unum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, potest aliud simile conferre absque dispensatione Apostolica: sed non potest plura simplicia usque ad sufficientem eius sustentationem conferre citra dispensationem Apostolicam.* Refert Zechus d. cap. de beneficiis, ad finem. Secunda, *Episcopus potest conferre secundum beneficium, si primum non sufficit ad sustentationem: sed si duo non sufficerent, non posset conferre tertium absque dispensatione Apostolica.* Tertia, *Plura duo beneficia simplicia Episcopus vni conferre non potest.* Quarta Nuntio Hispaniarum, *Plura beneficia non possunt obtineri, licet sint simplicia, sine dispensatione Papæ.* Quam refert Salzedo in praxi cap. 47. littera C. Mandos. Rodrig. in sum. 1. tom. cap. 31. num. 2. & Zerola d. §. 7.6. conclus. eam intelligens, quando unum esset sufficiens. Quinta pro Episcopo Zamoren. Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini, supplicatur Illustriss. & Reuerendiss. Dd. vestris pro declaratione infra scripti dubij, *utrum Episcopus possit obtinere duo prestimonia, vel beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quæ ad congruam sustentationem non sufficiant, conferre et autoritate ordinaria aliud, siue alia prestimonia, vel beneficia simplicia, vel curatum, aut dignitatem, quæ una cum obtentis ad congruam sustentationem sufficiant, & quatenus non possit, an vacent priora obtenta, vel vltimum, quod confertur, liate decreto Concilij Tridentini sess. 24. cap. 17. cum Ecclesiasticus ordo, Reuerendiss. Dom. Episcopo Zamoren. Reuerendiss. D. vni frater, mittimus, ad amplitudinem tuam libellum, in quo dua continentur dubitationes, quæ Sacre Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum eius nomine propostæ fuerunt, ad quarum primam de conferendo tertio beneficio Ecclesiastico, et qui duo obtinet, Congregatio censuit, Episcopum non posse. Ad secundam, si contulerat adepta pacifica possessione tertij, unum ex prioribus vacare, quod superest Deum rogamus, ut illam incolumem tueatur, gratiaque sua donis*

EE

sanctiorem faciat, Roma die 5 Octob. 1587. Sexta, Placent. Illustris. & Reuerend. Domine, quidam Lupus Oboa de Mancanas, canonicus Calagurritanus, dictum canonicatum obtinens, fuit promissus per Episcopum Placentinum eius patrui de vno in Deleitosa, & altero capellania del Hoyo nuncupato perpetuis simplicibus beneficiis Ecclesiasticis, quorum duorum vltimorum beneficiorum insimul fructus 240. ducatos auri de camera ascendunt: & quoniam de dictis beneficiis simplicibus fuit auctoritate Apostolica promissus Ioannes de Monte maior clericus Pacem, illustris. Card. de Terra noua familiaris, vtpote Sedi Apostolica reservatis cum pensione 80. ducatorum, supplicatur Illustris. & Reuerendis. Dd. vestris declarari, an promissio dictorum beneficiorum per Episcopum d. Lupo facta fuerit contra formam Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. Congreg. Concilij sapienter respondit, Episcopum habenti vnum simplex beneficium, quod non sufficiat ad eius sustentationem, posse aliud simile conferre, sed non posse plura simplicia vsque ad sufficientem sustentationem eidem conferre citra dispensationem Apostolicam. Hier. Card. Mathaeus. Septima pro Archiep. Hispal. Illustris. & Reuerend. Domini, cum in S. Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. decisum sit Episcopum non posse habenti beneficium sufficiens aliud dare, ideo sequuntur sequentes dubitationes. Primo, an si ordinarius conferat tertium beneficium habenti iam duo beneficia simplicia, & dicta duo non sufficiant ad sustentationem, talis promissio tertij beneficii sit valida, vel potius nulla, vel per assecutionem tertij vacet omnia dicta priora, iam alias obtenta, aut quodam ipsorum. Secundo, an in casu, quo ex decreto Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. per assecutionem secundij beneficii vacet primum, & nihilominus illud habens continuat possessionem amborum, recipiendo ex eis fructus, possit a Sede Apostolica fieri impetratio, tam de primo, quam de secundo beneficio. Tertio, an decretum Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 17. habeat locum, quando beneficium primo obtentum est sufficiens, iuxta suum verum valorem, & honestam possidentis sustentationem, quamvis tempore, quo secundum beneficium confertur, non sufficiat propter onus pensionis super tali beneficio impositum. Quarto, an quod dicitur in beneficiis, habeat locum in pensionibus, scilicet quod ordinarius non possit conferre beneficium habenti iam in pensionibus Ecclesiasticis sufficientem sustentationem. Ad primum S. Congreg. Concil. censuit, collationem tertij beneficii esse validam: sed si tertium sit sufficiens, vacare illa duo priora beneficia: sin minus tenere promissum dimittere alterum ex illis. Ad secundum, virumque beneficium vacare. An autem collatio spectet ad Sedem Apostolicam, Congreg. id remisit ad S. D. N. Ad tertium valere, dummodo promissus post collationem sibi factam non consenserit pensioni. Ad quartum, minime habere locum in pensionibus.

311 Ex quibus declarationibus apparet, Episcopum habenti duo beneficia simplicia etiam non sufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, iuxta supradicta: quamvis Cavale. 3. p. decis. 33. num. 6. dicat, quo d qui habet duo insufficientia, non potest habere aliud sine dispensatione Episcopi, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens, per assecutionem illius illa duo priora ipso iure vacare, ex dict. cap. 17. iuncto d. cap. 4. sess. 7. de reform. si vero tertium non sit sufficiens, vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere.

312 Et sic in hoc casu, cum non sit maior ratio de vno quam de alio, habebit locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur vni, Abb. in d. cap. de mul-

ta, de prabend. n. 11. Bernar Diaz in pract. cap. 48. n. 7. & Hojeda 1. par. cap. 13. n. 56. cum aliis: & idem quando ordinarius vni simul conferret duo beneficia sufficientia, seu plura beneficia.

Luxta quod f in Concil. prou. Mediol. 5. par. 3. n. 313 qua ad beneficiorum collationem pertinent, vers. quod synodi ita statuitur, quod synodi Trident. auctoritate Concil. prou. nostro permissum est simplex beneficium habenti alterum, etiam eiusdem generis, quod personalis residentia munus non requirat, ob honestam illius sustentationem conferri, id ita locum habeat, vt ne tamen eo pretextu, causave vite honeste sustentanda, plura quam duo beneficia simplicia vni, eidemque conferri liceat sine consensu, permissuue Sedis Apostolicæ.

Apparet etiam f ex dicta declaratione Hispanensi ad 4. dictum decretum Concilij cap. 17. non habere locum in pensionibus: & ratio quæ potuit mouere sacram Congregationem, est, quod licet pensiones hodiernæ succedant loco beneficii, & c. vt dictum est 1. par. cap. 5. tamen non sunt tituli beneficiales, vt ibi dictum est, & Concilium videtur habuisse respectum ad pluralitatem titulorum beneficialium, vt colligitur ex illius verbis ibi, Quando vnus plurium officia occupat clericorum, & ibi: Neminem oportere in duabus ecclesijs conscribi, & c. Et quod pensiones etiam plures non faciunt incompatibilitatem cum beneficiis, tradunt Duennas reg. 7. l. 1. m. 5. Hojeda 2. par. cap. 7. & nouissime Gonzalez gloss. 5. §. 5. num. 14. cum aliis: & Asor 2. par. libro 8. cap. 10. §. 8. & cap. 12. quæst. 6. Conducit quod ait Mando. reg. 16. Cancel. quæst. 33. circa finem, quod maius odium est habere plura beneficia, quam plures pensiones, potest enim vnus habere beneficium de iure, licet redditus essent ad mille ducatos, & tamen non habere centum beneficia, quorum quodlibet valeat decem ducatos, arg. cap. singula. 89. distinet. at in pensione, quid refert habere vnam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum.

Vnde etiam pensio f non facit incompatibilitatem sub eodem titulo, vt cum Hieronymo Paulo in practica Cancellaria, seu prouinciali, versicul. & inter cetera est necessaria, tradit Gigas de pensionib. quæstio. 32. Mandos. de signatura grata, ut de dispensatione ad benefic. sub eodem titulo, vers. an autem pensio, & Hojeda 1. parte, cap. 20. numero 18. & 22. facit decretum Sacri Concilij Tridentini sess. 25. de reform. cap. 15.

Sed contrarium f tenet Rebus. in praxi, tit. de dispensatione ratione aratis, vers. etiam si sunt sub eodem titulo, nempe pensionem esse incompatibilem cum non posse simul obtineri sine dispensatione, nisi alia, seu cum alio beneficio in eadem Ecclesia, & consuetudo illud suadeat, quia pensionem Papa concedit loco beneficii, capite ad audientiam, 2. de rescript. & ideo consuluisse, quod acceptans præbendam in eadem Ecclesia, in qua habet pensionem, eidem pensioni renuntiare videtur per Clem. grat. a. de rescript. nisi fuerit dispensatum ad obtinen. vtrumque.

Quam sententiam habere videtur stylus curiæ, vt 317 apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solita, supra adducta d. cap. 5. l. parte, n. 89. ibi, Etiam sub eodem titulo, & c. Et quia quando impetrans beneficium narrat habere pensionem super fructibus certi beneficii, additur, Non tamen in eadem Ecclesia consistentis.

Notanda tamen est f in proposito quædam declaratio.

claratio S. Congregat. super d. cap. 17. quæ sic ait: Congregatio Concilij censuit, hoc decreto non comprehendit irregularitates beneficiorum, seu pia legata cum onere missarum, aliæque divina officia celebrandi, quæ neque Ecclesia habent aliquam denominationem, conferri tamen consueverunt in titulum simplicis beneficii vni, vel pluribus presbyteris ad præsentationem heredum, siue patronorum, & singula duorum, aut vtrum aureorum valorem non excedunt: quod decretum Congregationis sanctissimi Dominus Noster probauit, & placuit seruari stylo Cancellaria, vt vnica collatione plura vni conferri possint in titulum simplicis beneficii.

319 Quarto, circa dictum decretum dubitatur, si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingat fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij: & videtur dicendum non posse illa retinere, sed debere vnum ex eis dimittere, ad tradita in simili per Hojedam l. par. cap. 13. n. 57.

320 Et quod dicatur beneficii sufficiens, vide Caputaquen. decis. 65. par. 1. Nauar. miscel. 62. de orat. Menochium de arbitrar. libro 2. casu 218. Gomezium de expectat. num. 107. Hojedam l. par. cap. 19. a numer. 22. Bursat. consil. 186. libro 2. num. 12. Flamin. Paris. de resignatione benefic. libro 5. quæst. 6. a numero 131. Zerolam verb. beneficium §. 7. 8. conclus. principali, & Marcum Anton. Gentien. d. cap. 64. num. 3. & Gonzalez d. glos. 15. numero 39. Prosperum de Augustino in addition. ad summam bullarum Quaranta, verb. beneficiorum resignationes 8. causa, Acor 2. par. libro 6. cap. 10. q. 8. & 9.

321 Existimo vero, ad istum effectum computandas esse distributiones quotidianas certas in beneficiis requirentibus residentiam, vt in canonicatibus, &c. Cosim. in pragmat. sanctiss. de collatio. §. quod si quis ex dictis, verb. residendo, & verb. interessendo, licet contrarium videatur tenere Caputaquen. d. decis. 65. n. 3. & Flam. Paris. d. numer. 131. quamuis ad effectum regulæ de valore fecus sit, ad dicta supra §. par. cap. 3. numero 197.

322 Et de glossa canonicatum id certum existimo, licet residendo lucrifiat, & ideo non computetur in fructibus, ad effectum dictæ regulæ, de valore.

323 Sed licet dicta procedant stante & attento decreto Concilij d. c. 17. tamen illud non videtur vñ receptum saltem in Hispania: nam post illud, sicut antea, ordinarij communiter contulerunt, & conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum sit sufficiens ad congruam sustentationem, & omnia simul retinent, dummodo alias non sint incompatibilia: & etiam in curia idem fit, nam etiam post Concilium Tridentinum summi Pontifices narranti plura obtenta beneficia simplicia, nisi forte narretur magna multitudo titularum, solent alia concedere: nec apponitur decretum de dimittendo obtenta intra duos menses, quod solet apponi, quando narratur aliquod obtentum incompatible.

325 Nec potest dici, papam super illis tacite dispensare, quia hoc tollitur ex cap. non potest, vers. cum vero, de præbend. in 6. & tradit in proposito Nauar. de orat. miscel. 61. numero 2. alias cap. 22. miscellan. 16. numero 64. Et Salzedo in pract. Bernardi Diaz, d. cap. 47. seu 48. litera C. Manuel Rodriguez in summa 1. tom. cap. 31. numero 2. & Vega 1. par. cap. 36. casu 25. & posthæc Gonzalez d. glos. 15. numero 27. licet contrarium dicat valde probabile, non stante stylo curiæ Romanæ contrario, Petrus Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 12. conclusionem 4. difficult. non respondens dict. cap. non potest. Et sentire videatur Mandosius ad Lapum allegatione 117. litera B. ante finem, & quicquid alias dicat Menoch. de presumptionibus libro 2. presumptione 206. numero 15. ex Imola numero 8. & Bonifacio numero 10. & 30. in clausula, si Romanus, de præb. qui non dicunt, quod ipse dicit.

Et id tamen solum posset procedere, vbi Papa illa simul conferret, vt in sequenti declaratione S. Congreg. super d. cap. 17. ibi, Quidam obtinuit duo beneficia incompatible a summo Pontifice: & illa in literis expressit, sed non fuit dispensatum: respondit Congregatio teneri posse, nisi essent due parochiales ante Concilium obtenta.

327 Nec rursus dici potest, id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum vltimum, sess. 25. de reformat. iuxta dicta supra 4. par. cap. 5. a n. 30. quia id intraret, si concilium d. c. 17. prohiberet collationem: sed, vt diximus, non prohibet nisi retentionem.

328 Et Præterea non solum retinentur plura ex prouisione manu Sanctissimi signata per fiat, sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius prælati, qui habent signaturam per concessum, qui non possunt dici censi, & posse tacite dispensare contra Concilium, vt apparet ex declaratione. Abul. adducta d. c. 5. n. 34.

329 Vnde Zachus de re public. Ecclesiast. cap. de beneficiis n. 4. vers. notandum tertio, ait pro pluribus beneficiis simplicibus simul obtinendis, & retinendis, quantum ex usu & consuetudine colligi potest, non esse necessariam dispensationem, passim enim sine dispensatione acquiruntur, & retinentur, raro tamen forte tuta conscientia, &c. Et eodem n. 4. vers. notandum secundo, ad finem, & vers. circa tertium caput ait, quod Papæ tolerantia, qui id scit & tolerat, in foro exteriori videtur excusare, argument. cap. 1. de consir. in 6. & regulariter in hoc dispensatio non petitur, & videtur id relinqui conscientie cuiusque, cum non possit tradi certa regula, quantum cuique ob personarum diuersitatem sufficiat ad honeste degendum. Hæc Zachus.

330 Et cum tamen meo tempore Romæ per aliquos Hispanos prætenderent fieri aliquæ impetrationes, iuxta dictum caput 17. Concilij, & dictas declarationes sacre Congregationis de beneficiis per ordinarios prouisis, & aliquæ essent signatæ, tandem ad instantiam Regis nostri Philippi Secundi, cuius anima requiescat in pace, & eius ambassiatoris, cessauerunt, & non fuerunt ad effectum productæ.

331 Vnde videtur, posset probabiliter dici, opinionem Innocentij, de qua supra, a numero 264. quam consuetudo antiquissima approbavit, etiam hodie posse procedere, etiam in foro conscientie, iuxta ibi dicta, non obstante dicto decreto Concilij capit. 17. quia non est vñ receptum, ad notata in cap. erit autem lex, 4. distinction. & per Felinum, Nauarum, & alios citatos supra, numero 150. & alia ibi dicta.

332 Quo tamen stante, offert se dubium, cum in dispensationibus cum illegitimis, vel alias irregularibus, seu inhabilibus dispensetur, vt quæcunque & qualiacunque beneficia Ecclesiastica, recipere, & retinere, dummodo plura simul non sint, quam quæ a

Concilio Tridentino permittuntur, seu dummodo plura non sint, ut aliquando dicitur, quod idem est, iuxta styllum curiae, libere, & licite valeant, an vigore talis dispensationis possit quis retinere plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam si vnum sit sufficiens ad sustentationem.

334 Et videtur tamen quod non, propter illa verba, *Dummodo plura simul non sint*, quam quae à Concilio Tridentino permittuntur: quae restringunt dispensationem, & sic quoad illa retinenda non videtur dispensatus.

335 Nihilominus tamen tamen contrarium videtur dicendum, stante quod Concilium in hoc non liget, utpote non receptum, sed adhuc possit procedere opinio Innocentij: nam illa verba, *dummodo plura non sint*, &c. non restringunt, & modificant dispensationem, sed exprimunt id quod inest de iure Concilij, quod receptum praesumitur, & ponuntur ad denotandum, quod Papa ibi per illa verba, *Quaecumque, & qualiacumque beneficia*, &c. non intendit dispensare super retentione incompatibilium, & sic non sonant in conditionem, seu modificationem, sed in monitionem, & instructionem, ad l. 3. ff. de legat. 1. & tradita per Innocentium, Abbatem, & alios, in cap. fin. de presumpt. vbi Felin. num. 29. Navar. in c. si quando, de rescript. except. 9. numero 9. & in Manuali cap. 27. num. 37. Couarr. in cap. alma mater l. part. 8. ad finem, & Thomas Sanchez de matrim. lib. 3. disputat. 33. num. 3. & dicta supra numero 21. & sic illegitimus taliter dispensatus, retinendo plura incompatibilia, non faceret contra ius eum inhabilitans, & prohibens tenere beneficia, sed contra ius prohibens tenere beneficia incompatibilia, ut alias in simili dictum est supra, numero 18.

§. 4.

De dispensatione super pluralitate beneficiorum.

SUMMARIA.

An Episcopus seu legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium, n. 336. In dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatiis, indistincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, n. 337. Etiam si dispensatio fieret principaliter, propter necessitatem, seu utilitatem Ecclesiae, contra Hostien. & alios n. 338.

Quod Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu utilitatis, procedit, quando superior consuli non potest: & in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem, numer. 339. & 340.

Inferitur ad illam questionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonium dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum, num. 341. Et communiter tenetur pars affirmativa, ex dicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij, ex causa necessitatis, quae hic concurrat, numero 342. Contrariam sententiam tenent Sor. Corduba, & alij relati, numero 343. Quae probatur, quia Episcopus

non potest dispensare in lege Papae, vel Concilij qualis est ista, nisi ei specialiter concedatur, quod tamen nullibi ei conceditur in hoc casu, num. 344. Et idem est in Legato, seu Nuncio, nisi ubi habeat specialem facultatem, num. 345. Et procedit ista sententia, non solum quando mala fide contractum est matrimonium, sed etiam quando bona fide, & c. num. 346.

Rationi primae sententiae respondetur, quod illa doctrina intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu privatae, sed publicae, & communis, seu Ecclesiae sicut ex causa utilitatis publicae, & non privatae, a numero 347. & alias possit aliquando Episcopus dispensare in praedictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, licet impedimentum esset publicum, & tamen id non conceditur, num. 349. & 350.

Non obstat alia ratio primae sententiae, quod tunc propter episcopiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut eam sibi non reservare: quia quod Episcopus non possit dispensare in lege Papae, vel Concilij, provenit ex natura rei, quia est inferior, qui non habet potestatem in superiorem, nec in eius legem, & non ex eo, quod Papa sibi reservet potestatem dispensandi, & eam tollat Episcopis, & episcopica est moderatio legis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamvis possit moderari legem Papa sibi reservans id, quod alias poterat Episcopus, ut in voto, n. 351. & 352. quod confirmatur exemplis adductis, n. 353.

Ad replicam, ius naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superioris, interpretari ex episcopica, ut non intelligatur in casu magna necessitatis, respondetur procedere, quando necessitas est publica, non privata, n. 354.

Nec in impedimento affinitatis superveniente matrimonio potest Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex consuetudine, n. 355.

Quando prima sententia admittenda esset, quae tamen absolute placet, esset accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium ex parte viri, & ex decreto Conc. sess. 24. de refor. mat. c. 5. contra Th. Sanchez, & alios, a n. 356.

Non admittit Author sententiam Gabr. Vazquez docētis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, quamvis ex propriis, & extrinsecis principiis, & rationibus non probetur, & c. num. 360. nam quamvis possit sequi opinio probabilis relicta probabiliori, numero 359. quod etiam procedit in indice, qui potest indicare secundum opinionem probabilem, relicta probabiliori, non ex parte facti, sed iuris, num. 363. tamen ea opinio probabilis est, quam asserunt viri sapientes, & confirmant optima argumenta, quae sequi nihil improbabile est: & sic, debet esse conformis, non solum existimationi sapientum, sed etiam recte rationi, nu. 363. Et ut possit quis sequi opinionem probabilem, debet eam indicare veram probabiliter, et si non veritatem, nec id repugnat etiam ex propriis principiis, & rationibus, nu. 364. & seq. Et sententia Gabr. Vazquez solum videtur vera in subdito obediens superiori, & c. numero 366.

Nuncio Hispania solet dari facultas dispensandi super quocumque impedimento publicae honestatis ex sponsalibus, & c. ut in clausula posita n. 367. Et Commissario Cruciatæ conceditur facultas, in foro conscientiae dispen-

dispensandi cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contrahit gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in superueniente si nili affinitatis impeditio, &c. vi in clausula posita, nu. 368.

Circa alia beneficia Episcopus, seu Legatus potest dispensare, ut quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirentia, quae non sunt curata, aut dignitates, personatus, vel officia, vel duo uniformia sub eodem titulo, vel duo praebende diversarum Ecclesiarum, quarum qualibet per se sufficiat, secundum Abbatem, & alios, ita explicantes cap. sanctorum, 70. distinct. numero 369.

Sed in requirentibus residentiam verius est, non nisi Papam posse dispensare, ex dicto cap. sanctorum, nu. 370. Et hodie certum est, ex Concilio Tridentino, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, nu. 371.

Ex quo etiam non potest dispensare, ut quis habeat duo simplicia sufficientia, n. 372. & n. 373. adducitur declaratio S. Congregationis.

An hodie stante Concilio possit Episcopus, Nuncius, seu Legatus dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem titulo, sicut antea poterat, ex communi, a nu. 374. Resolvitur posse: nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, non obstante cap. 4. celsi. 7. & clare censuit S. Congregatio in declaratione posita numero 377.

An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papae, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiae, remissive, n. 378.

Regulae de triennali non suffragatur contra decreta Concilii, d. c. 4. celsi. 24. & ca. 17. celsi. 24. ex Sacra Congregatione, num. 379. de quo remissive num. 380. Et numero 381. adducitur alia declaratio Sacrae Congregationis.

³³⁶ Pro complemento huius materiae videndum est, an Episcopus, seu legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium.

³³⁷ In quo t. breuiter dico, quod in dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatis distincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, ut tenet gloss. in c. duum 2. de elect. & in d. cap. de multa, de praebend. ut ibi gloss. verb. per sedem, & in cap. 1. de consuetudin. in 6. verb. absque dispensatione, & in cap. ordinarij, de officio ordinarij in 6. verb. sui beneficij, & in cap. non potest, de praeb. eodem lib. verb. Apostolice sedis, & gloss. Gulielm. in extranagant. execrabilis, de praebend. inter communes, verb. quae alias, Domin. in dict. cap. 1. numero 13. & Francus ibi num. 7. & in cap. super eo, de praebend. eodem libro numero 4. Felin. in cap. an si clerici, §. de adulter. de indic. num. 5. Millis in repert. vers. dispensare non potest legatus de latere super pluralitate, Rota decis. 4. de offic. legati in nouis, alias 286. Mandos. de signatur. gr. atq. tit. de disp. ad plura, vers. aut loquimur, Granu. ad Simonet. de reformat. quest. 50. nu. 22. P. Ledesma in summa 2. part. tract. 7. cap. 1. 9. & 12. celsi. & Doct. communiter, ut testatur Abb. in repert. d. cap. exirpanda, §. qui vero numer. 38. & faciunt quae tradit Staphil. tit. de qualitate & statu bene. §. 1. quod sit, num. 5. & 6. & ut dicit Hostiens. in d. cap. de multa, & refert Abb. num. 19. & in d. repert. §. qui vero, num. 38. & ibi Rebus. opinionem hanc seruauit curia Romana, & eius stylus, & sequitur Villad. de legat. quest. 14. par. 2. 81. dicens, quod ita stylus curiae recipit, & Quintin. in capite de multa, numero 111. dicens, quod

2. Tom.

pars Dd. melior hoc tenet, forique Romani seruauit, &c.

Quamuis t. ipse Hostiens. ibi, & Abbas locis citatis, Selua 4. par. quest. 7. num. 29. Rebus. in praxi tit. de dispensatione ad plura, a nu. 30. & in repert. d. d. §. qui vero, circa 5. art. Abbas, de pluralitate beneficior. Gambarus de offic. legati, libro 5. tit. an legatus possit plura beneficia uni conferre, a nu. 98. Duaren. de beneficij. libro 8. cap. 4. Gregorius Lopez in l. 3. tit. 16. par. 1. gloss. ult. & Hoieda 2. par. cap. ult. an. 16. & alij teneant, Episcopum & Legatum de iure posse dispensare, quando dispensatio fieret principaliter propter necessitatem, seu utilitatem Ecclesiae, & non ob utilitatem personae, propter prerogatiuam meritorum.

Nec obstat, quod t. Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu utilitatis, Rot. decis. de iure patron. in nouis, Abbas in d. c. an si clerici, §. de adulter. num. 9. post Ioan. de Lignano, ibi, Roman. cons. 325. n. 7. & 8. ubi Horat. Mandos. litera C. & singul. 486. Felin. in cap. 1. de constitut. nu. 49. & in cap. 1. de sponsal. sub n. 5. Millis vers. dispensare potest Episcopus contra Concilium, Gambarus de officio legati lib. 10. a nu. 400. Tiraq. de pœnis in pr. ofat. n. 31. Duennas reg. 248. num. 2. Hoieda, qui plures refert d. c. ult. numer. 22. Ioan. Gutierrez canonic. quest. libro 1. cap. 23. num. 18. Syluest. verb. dispensatio num. 15. & Thom. Sanchez, qui plures etiam refert, de matrimon. libro 2. disputat. 40. num. 3. & lib. 7. disputat. 7. num. 6. & libro 8. disputat. 5. numero 1. nam t. id procedit, quando superior consuli non potest, Felin. in dict. cap. 1. de constitut. n. 50. Decius in dict. §. de adulter. num. 82. Rochus in cap. §. de consuetud. celsi. 3. num. 13. Bott. de Synodo 3. par. art. 1. num. 50. Duennas ibi, & Hoieda num. 23. & Ioann. Gutierrez Syluest. & Thom. Sanchez, & Armilla verb. dispensatio, num. 19. At in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem: & conducit quod tradit in proposito, Less. de iur. & iur. libro 2. cap. 34. numero 150.

Vnde obiter infertur ad illam questionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonij dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam, vel alium habentem facultatem dispensandi non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum.

In t. qua Dd. communiter tenent partem affirmatiuam ex predicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij ex causa necessitatis, quae hic concurret. Ita Angelus verb. dispensatio num. 5. Syluester dict. numero 15. Tabiena quest. 14. Margarita confess. eodem verb. & Armilla n. 19. Nauar. in Man. cap. 22. numero 85. & conf. 14 de consanguinit. & affinitat. Cuchus in institutionib. maiorib. libro 2. tit. 6. numero 310. Spino de testament. gloss. 15. numero 86. Anton. Gomez in explicatione Bullae cruciat. ad 10. clausulas numero 58. Zerola in praxi Episcopali 1. part. verb. dispensatio. §. 3. Bartholom. Ledesma in summa Sacramentorum, de matrimonio dub. 50. Man. Rodrig. in explicatione Bullae Cruciat. §. 13. numero 6. & in addition. numero 14. & in summa. 1. tom. cap. 234. numero 2. Candelabrum autem de matrimonio numero 248. Graffius libro 2. capitulo 81. numero 14. Vega in summa 1. par. capitulo 88. casu 1. Ludouic. Lopez instructor. conscient. 2. tom. par. 2. capitulo 59. Enriquez in summa libro 12. cap. 3. §. 2. & libro 13.

EE 3

cap. 14. §. 3. Valentia 4. tom. super 3. part. disp. 10. quest. 5. puncto 5. Toletus in summa lib. 7. cap. 18. Azor 2. part. lib. 3. cap. 51. quest. 1. Rebellus de obligat. iust. 2. par. libro 3. quest. 5. numero 20. & nouissime Thomas Sanchez dist. libro 2. disputat. 40. & d. libro 8. disput. 5. numer. 1. & disput. 6. n. 20. & 24. & Theologi moderni Hispaniæ communiter: & ita praticari aiunt Manuel Rodriguez supra, & Enriquez dist. §. 2. in glossa littera K.

343 Contrariam tamen sententiam tenent Sot. de iust. & iur. lib. 1. q. 7. art. 3. & in 4. dist. 37. q. 1. art. 2. Corduba lib. 1. quest. 9. n. & in summa q. 45. 2. puncto prima opinionis, Veracr. in spec. coniug. 3. par. art. 18. ad si. Bart. Medina 1. 2. q. 97. ar. 4. & P. Ledesma de matrim. q. 56. art. 5. dub. 1. & in summa de matrim. cap. 27. 1. difficult. quam etiam communem, & praticari in ecclesia dicit Corduba d. quest. 11.

344 Quæ sententia probatur, quia Episcopus non potest dispensare in lege Papæ, vel Concilij, qualis est ista, nisi id ei specialiter concedatur, ut notant Dd. in d. §. de adulter. Suarez 5. tom. de censuris, disput. 6. sect. 4. n. 7. & disput. 7. sect. 4. a num. 1. ad 6. & disputat. 29. sect. 1. n. 21. & disput. 41. sect. 2. num. 3. & in proposito Couarr. in 4. 2. part. cap. 6. §. 10. n. 11. quod tamen nulli ei conceditur in hoc casu: & est declaratio S. Congreg. Concilij super cap. 5. sess. 24. de reformat. matrimonij. quæ sic ait: Episcopus auctoritate ordinaria non habet facultatem in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis, contrahentes matrimonia dispensandi.

345 Et idem est in legato, seu nuncio, nisi ubi habeat specialem facultatem, Sanchez de matrim. d. lib. 8. disp. 6. n. 15.

346 Et procedit ista sententia, non solum quando mala fide contractum est matrimonium, quo casu ipsi contrahentes se sua culpa in illam necessitatem & periculum iniecerunt, & ideo sibi imputent, sed etiam quando bona fide, & in facie Ecclesiæ, ignorando impedimentum, ex dicta ratione: quamuis tunc primam sententiam dicant esse piam & probabilem, Sotus dist. art. 2. Corduba, Veracruz, & P. Ledesma supra, & eam admittit Gabr. Vazquez 1. 2. tom. 2. disputat. 178. n. decimo sexto, nisi Pontifex consuli possit per Episcopum, &c. qui male allegat Sotum dist. art. 3.

347 Nec obstat ratio primæ sententiæ: nam illa doctrina, quod Episcopi possint dispensare etiam contra ius Concilij ex magna causa necessitatis, quando superior consuli non potest, intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu priuatæ, sed publicæ, & communis, sed Ecclesiæ, ut patet ex citatis numero 338 & seq. tunc enim ratio boni communis id exposcit: nec de necessitate particulari & priuata est habenda ratio, cum lex in communi feratur, &c.

348 Et quod intelligenda sit de necessitate publica, constat. nam Dd. eodem modo loquuntur de magna causa utilitatis, quæ necessario in proposito intelligenda est de utilitate publica, & non priuata, imo expresse Dd. citati d. nu. 338. id negant de utilitate personæ.

349 Et si intelligeretur de necessitate particulari, posset aliquando Episcopus dispensare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, nam etiam tunc posset aliquando occurrere tali necessitati, & tamen tunc nullus scriptor id admittit præter Thomam Sanchez supra n. 7. quamuis sciam Nuncium Hispaniæ semel dispensasse ante contra-

ctum matrimonium in impedimento primi gradus affinitatis ex copula fornicaria, de consilio aliquorum Theologorum.

Et similiter posset etiam aliquando dispensare, licet impedimentum esset publicum, nam etiam tunc posset occurrere talis necessitas, & tamen tunc nullus author id concedit, sed omnes loquuntur quando impedimentum est occultum, &c. quamuis etiam tunc posset Episcopus dispensare in facti contingencia, quando etiam matrimonium erat iam separatim, consuluerint aliqui Theologi huius ciuitatis, & de facto dispensasse audiverim: iam enim moris est Theologis Hispanis huius temporis, omne facere probabile, nouas inuentando opiniones, adeo ut nihil fere sit, quod ab eis non probetur: unde veritas, & doctrina solida & antiqua, magnam iacturam fecerunt.

Nec obstat alia ratio primæ sententiæ, nempe, quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut eam tollat sibi non referuare, non enim vult iniicere laqueos peccatorum, & animas in huiusmodi laqueis manere: quia pro responsione aduertendum est, quod Episcopus non posset dispensare in lege Papæ, vel Concilij, provenire ex natura rei, quia Episcopus est inferior, & inferior non habet potestatem in superiore, nec in eius legem, cap. inferior, 21. distinct. c. cum inferior, de maioribus & obediens. Clemens ne Romani, in princip. de elect. & non ex eo, quod Papa sibi referuet potestatem dispensandi, & eam Episcopis, Suarez d. 5. tom. disputat. 7. sect. 4. num. 4. & disput. 41. sect. n. num. 3. sequitur Thom. Sanchez lib. 7. disput. 7. numero 6. & lib. 8. disp. 2. numero 12. & disp. 6. num. 14. quamuis contrarium videretur dicere in d. lib. 2. disp. 40. n. 3. in ratione, dicens istam reservationem in casu tantæ necessitatis intelligendam non esse, epicheia autem est moderatio legis deficientis propter vniuersalem, & temperat illius rigorem in casibus specialibus, & extraordinariis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamuis posset moderari legem papæ, sibi referuantis id, quod alias poterat Episcopus, auferendo illi potestatem, alias competentem.

Vnde cum Episcopus possit dispensare in omni voto, nisi Papa sibi specialiter referuasset, posset Episcopus in casu magnæ necessitatis, cum ad Papam non posset haberi recursus, dispensare in voto referuato, puta castitatis, ut dicunt Syluest. Armill. Cuchus, & alij supra, & Petr. Ledesma in summa 2. part. tract. 10. capitulo 8. 3. p. dicto 4. & Thom. Sanchez plures citans libro 8. disput. 9. numero 22. Acor supra, & 1. p. libro 11. capitulo 19. questio. 8. Suar. de relig. 2. tom. tract. 6. libro 6. capitulo 26. a numero 9. quia quod Episcopus in illo nequeat dispensare, provenit ex reservatione Papæ, & non ex natura rei: unde epicheia potest moderari legem, per quam fit illa reservatio, ut non intelligatur in casu tantæ necessitatis.

Et quod epicheia non det potestatem & iurisdictionem alias non habenti ex natura rei, etiam in casu magnæ necessitatis priuatæ, patet exemplo excommunicationis, à qua non potest quis absolui etiam in casu extremæ necessitatis, ut in articulo mortis, ab eo qui non est sacerdos: neque à simplici sacerdote posset, nisi ius id specialiter concessisset: & exemplo matrimonij, quod non potest contrahi coram non parcho, etiam in casu magnæ necessitatis, & mortis periculi. Accedit, quod ut inquit Gabr. Vazquez

Vazquez 1. 2. tom. 2. disp. 176. numero. 3. epicheia non habet locum in iure naturali, quale est istud, quod inferior non dispenfet in lege superioris, quin in eo non cadit emendatio, sicut in lege humana. Quod si

354 replices, ius t illud naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superiori, interpretari vt non intelligatur in casu magnæ necessitatis. Respondeo id procedere, quando necessitas est publica, non privata, iuxta supradicta.

355 Vnde t etiam verior videtur opinio Cordubæ lib. 1. quæst. 9. cap. 12. 4. dicto. & Couar. in 4. 2. p. 6. 7. §. 2. num. 6. quod in impedimento affinitatis, superueniente matrimonio, non posset Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex cōsuetudine, quamuis Dd. communiter contra teneant, & etiam Soc. & Medin. supra. & Ioan. Gutier. à num. 15. Mar. Rodrig. n. 7. & Lud. Lop. supra. & 1. tom. c. 80. & 296. & Valen. etiam ubi sup. de quo late Tho. Sanchez d. lib. 3. 8. disp. 12.

356 Et quando t prima sententia admittenda esset (quæ tamen mihi absolute non placeret) esset omnino accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium, vt voluit Barthol. Ledesin. Man. Rodr. & Vega supra. & etiam Zerola, qui vult, quod matrimonium sit contractum ignoranter quoad impedimentum, & sit consummatum: & regulariter Reuel. quamuis Angel. Sylu. Tabiena, Margarita, Armilla, Nauar. Cuch. Spino, Ant. Gom. Candel. aur. Graf. & Valent. & Tolet. supra, bonæ fidei non meminerint, & Enriquez dict. §. 2. in gl. litera K. & litera O. videatur eam non requirere.

357 Et t requireretur bona fides, non solum ex parte vnus, sed vtriusque, ita quod ambo contrahentes probabiliter impedimentum ignorassent, & in contrahendo solemnitates requisitas seruassent, vt recte inquit Lud. Lop. dict. cap. 59. ex decreto Concilij. sess. 24. de reform. matrim. cap. 5. dicente, quod si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contraxerit, aut solemnitatibus requisitis neglectis separetur, & spe dispensationis consequenda careat: quamuis t Thom. Sanchez supra num. 4. teneat sufficere bonam fidem vnus, licet alter mala fide contraxerit, non obstante Concilio, quia Tridentinum, inquit, vocat hanc pœnam, ibi, *Eisdem subiiciatur pœnis*, non autem æquum est puniri innocentem, ob alterius delictum, vt tenet P. Ioseph. de Acoſta lib. 6. de conuersione Indorum c. 22. & quidam viri docti neoterici.

358 Sed respondeo, dicta t verba Concilij in vno sic contrahente verificari, cum dicat, *Si quis, &c.* & ob delictum & pœnam vnus, alterum non pœnam, sed damnum in consequentiam sustinere, quod iniquum non est.

359 Nec admitto, vt obiter dicam, sententiam P. Gabr. Vazq. 1. 2. disp. 62. c. 4. præcipue docentis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere atque adeo non esse antiquatam, quamuis ex propriis, & intrinsecis principiis, fundamentis & rationibus illa nobis non probetur, sed nostram opinionem veram existimemus, & contrariam falsam, quia per extrinseca principia, nempe autoritatem Dd. qui contrariam sequuntur, possumus iudicare illam esse probabilem, & sic secundum eam operari, tenta adhuc propria opinione, & assensu illius per propria, & intrinseca

principia, fundamenta, & rationes: quam sententiam tenet etiam Azor part. lib. 2. c. 17. 7. quæst. & Sairus in claus. regia, lib. 1. cap. 6. hanc inquam sententiam non admitto.

Nam quamuis t possit sequi opinio probabilis 361 relicta probabiliori, vt contra Syluest. verb. opinio §. 2. ad si. Caiet. eod. verb. Corradu, tract. 7. de contrahib. quæst. vlt. Adrianum quodlibet. 2. 3. part. Sotum lib. 3. de iustit. & iur. §. 6. artic. 5. ad 4. Nauar. cap. 27. numero 286. & Cordubam lib. 2. quæst. 9. 3. Ant. Perez certamine 10. Scholast. num. 55. tenent Armilla verb. opinio, Barthol. Medina 1. 2. quæst. 19. artic. 6. Aragon 2. 2. quæst. 63. artic. 4. & ibi Salon. 2. controuersia, Bannes ead. 2. 2. quæst. 10. artic. 1. Valentia. 3. tom. disp. 5. quæst. 7. pun. 4. & Ludou. Lop. instruct. conscient. 1. tom. capit. 120. & 287. Sairus de censur. lib. 155. numero 4. & 8. & P. Nauar. de restitutio. lib. 3. c. 1. n. 237. Sairus 1. 2. tract. 8. disp. unica sect. 6. (qui tamen tenet tutiorem partem sequendam, si fieri potest absque notabili detrimento) Suarez tom. 5. de pœnis, disp. 22. sect. 9. n. 6. & 5. tom. de cens. disp. 40. sect. 5. n. 6. Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 41. num. 30. lib. 3. disp. 20. n. 4. & li. 8. disp. 6. n. 18. & nouissime Lorca. 1. 2. disp. 39. de actibus humanis (qui etiam tenet prædictam sententiam, Gabr. Vazq. disp. 41.) & recentiores communiter.

Quod t etiam procedit in iudice, qui potest iudicare secundum opinionem probabilem relicta 363 probabili, non ex parte facti, sed iuris secundum prædictos, excepto Bannez, dict. quæst. 63. artic. 4. & Gabr. Vazquez disp. 64. capit. 2. & Valent. supra, qui non solum in iudice, sed in qualibet materia iustitiæ, quando agitur de præiudicio tertij tenet contrarium.

Tamen t ea opinio probabilis, quam asserunt viri sapientes confirmant optima argumenta, quæ 364 sequi nihil improbabile est, vt diffinit Arist. 1. topicor. cap. 1. & 1. ethicorum cap. 4. & tradunt Medina, Aragon, & Salon supra & Anto. Perez supra num. 48. ait non omnem opinionem posse dici probabilem, sed illam dumtaxat quæ fulcitur, atque firmatur rationibus bonis, & authoribus autoritate dignis, &c. Itaque vt opinio probabilis sit, non satis est quod eam asserant viri sapientes, sed etiam opus est, quod eam confirmet optima argumenta, &c. Et vt etiam dicunt Medina, & Aragon ibidem, opinio probabilis, non solum debet esse cōformis existimationi virorum prudentum, & sapientum, sed etiam rectæ rationi.

Et vt t possit quis sequi opinionem probabilem, debet eam iudicare veram, etsi non veriore, vt dicit Salon, & Valentia supra, & Ludou. Lopez d. cap. 287. & alij. Quod apertius tenet idem Salon supra, quæst. 5. artic. 4. dicens, quod quando varæ sunt Dd. opiniones in his, quæ pertinent ad mores, & conscientiam, & vtraque opinio habet authores grauissimos, vtraque est probabilis illi, qui non valet quæ verior sit, & vim argumentorum expendere: qui vero valet attingere, quæ illarum verior sit, ita vt vnani iudicet veram, & alias falsas, debet agere iuxta illam, quam iudicat veram, quia aliter ageret contra conscientiam, & ita tenet etiam Valentia supra, & communiter Thomistæ.

Nec verum t est, quod dicunt Gabr. Vazquez, 365 & Azor supra repugnare ex propriis principiis, & rationibus haberi assensum vtriusque partis, & opinionis contrariæ, duo enim assensus contrarij de eadem re in eodem esse non possunt, nam quamuis verum sit quod duo assensus contrarij certi, & eui-

dētes de eadem re esse non possint, & quod ex propriis principiis, & rationibus veris in se, & à parte rei, non possit haberi assensus circa opposita, tamen ex propriis principiis, & rationibus probabiliter veris bene potest haberi assensus circa opposita vti probabiliter vera, quia bene pōt quis probabiliter assēti vni opinioni ex aliquibus rationibus & principiis, quæ videntur probabilia, & alteri contrariæ etiam probabiliter, aut probabilius, ex aliis rationibus, fundamentis, & principiis quæ videntur etiam probabilia, aut etiam probabiliora, & bene potest quis vtramque opinionem iudicare probabiliter veram, qui tamen bene scit à parte rei vnam tantum, cum sibi contradicant esse veram, & aliam falsam, & sic non potest habere iudicium de veritate, & falsitate rei, scilicet, quod res ipsa sit, & non sit vera vel falsa, vt recte Saloñ supra d. 2. controuersia 4. conclus. vers. observandum quoque, Ant. Perez supra nu. 39. & 41. & tenet etiam Salas d. sect. 6. in princ. & Lorca d. disp. 39. n. 1.

365 Sententia tamen Gabriel. Vazquez & Açor, solum videtur vera in subdito, qui superiori præcipienti iuxta opinionem aliorum, quam ipse subditus putat falsam potest & debet contra propriam opinionem obedire formando conscientiam, quod id sibi licet ratione obedientiæ debet, vt tenet Cord. lib. 3. quest. 9. quem sequuntur Gabr. Vazquez d. disp. 62. cap. 6. & Azor supra quest. 9. licet diuersa ratione, nempe sumpta à sua opinione, de qua supra, & Salas sect. 8. à nu. 75.

367 Et aduerte tamen quod nuntio Hispaniæ solet dari facultas super quocumque impedimento publicæ honestatis iustitiæ, vbi solum sponsalia intercesserint, vt matrimonium inter se contrahere, & in facie Ecclesiæ solemnizare, ac postquam contractum fuerit in eo remanere, ac pariter cum illis, qui huiusmodi impedimentis non obstantibus illud alias tamen rite iamiam contraxerint, etiam si carnali copula consummauerint, & prolem exinde suscepint, ipsos ab incestus reatu, ac etiam à synodali censuris absoluenti, vt matrimonium denuo inter se, dummodo propter hoc mulieres raptæ non sint, contrahere & vt præfertur solemnizare, ac pariter in eo remanere libere, & licite valeant dispensandi, prolemque exinde susceptam, & suscipiendam legitimam decernendi, atque nuntiandi, vt his verbis habetur in facultatibus D. Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V.

368 Ac commissario tamen Cruciatæ conceditur facultas nullis datis literis seu per confessores laceratis cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, dummodo si post Concilium Tridentinum illius formam seruauerint, ac impedimenta huiusmodi penitus occulta sint, & alter contrahentium tempore contracti matrimonij impedimenti ignarus extiterit, vt altero ita, vt prædicitur, impedimentum ignorante de nullitate prioris consensus prius certificato, tacitoque, si videbitur ad euitanda scandala causa nullitatis matrimonium inter se, etiam secrete de nouo contrahere possint in foro conscientie duntaxat, si ad euitanda grauius scandala dispensandum iudicauerit, dispensare, prolemque susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decernere, nec non etiam in superueniente simili affinitatis impedimento, similiter dispensare, vt debitum petere possint, vt his verbis habetur in summano Latino, explicat Manuel Rodriguez, in dict. explicatione

bullæ. §. 13. à n. 6. & in addno. à n. 13. Tho. Sanchez d. lib. 8. disp. 6. à n. 23.

Circa alia vero beneficia Episcopus seu legatus potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirētia, quæ non sint curata, aut dignitates, personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum quælibet per se sufficiat, secundum Abbatem, in d. cap. cum iam dudum, num. 9. & in repetit. d. §. qui vero, num. 41. & 42. Staphil. 2. forma expectat. numero 4. & 5. & Seluam d. 4. par. quæ 7. casu ultim. & Gambardum, d. lib. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre à num. 231. & 238. qui ita explicant c. sanctorum 70. distinct. Rebus. d. tit. de dispensatione ad plura, num. 29. & in repetit. d. §. qui vero, vbi supra. Ioan. Quintinum, supra nu. 112. & seq. Hoiedam d. 2. part. cap. ultim. nu. 13. & 14. & Granatium ad Simonetam d. quæst. 50. de reservat. verb. incompatibilia.

Qui tamen tamen in requirentibus residentiam ait non nisi Papam posse dispensare, quod etiam ait Rebus. tit. de dispensatione ratione atatis, verb. in cathedralibus, ver. in super, quod est verius ex d. c. sanctorum 70. distinct. quod ad omnia beneficia pertinet, & non solum ad præbendas Ecclesiarum Cathedralium seu collegiatarum, vt contra Doct. recte explicat Quintanaduennas, d. lib. 4. ex nu. 23. ad 44. qui est videndus.

Et est hodie tamen certum ex S. Concilio Trident. d. capit. 17. sessio. 24. de reform. ibi: Dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, ex gloss. per tex. ibi in cap. dilectus 1. verb. cum se facul. as, de præb. communiter approbata, vt per Nuar. de oration. capit. 11. num. 24. Felin. in d. c. n. de constitution. num. 49. & in d. cap. 1. de sponsal. num. 5. & in dict. cap. at si clericus, §. de adulteris. n. 5. & ibi Decius numero 37. Probus ad Monach. in cap. fin. de consuetudin. in 6. numero 21. & 22. Duennas regul. 249. & in terminis Zerola in praxi Episcopali, verb. benef. §. 7. concl. 7. & 8. principali ad fin. & Zechus de republica ecclesiast. capit. de beneficiis, numero 4. vers. notandum 3. & Acor 1. par. lib. 3. cap. 8. quæst. 6. cap. 9. §. 3. & 6. c. 10. §. 4. cap. 11. §. 23. & c. 50. §. 6. qui tamen ex eo etiam dicunt non posse dispensare, vt quis habeat duo beneficia simplicia sufficientia contra d. decretum, & Quintanaduennas d. lib. 4. numero 131. Villar del patronado de Calatayud. 4. par. in princip. numero 9. & Lessius d. lib. 2. cap. 34. num. 146. Açor etiam d. lib. 2. capit. 7. §. 4. & lib. 6. c. 2. §. 6. & patet ex declarationibus supra adductis num. 310. & ex adducta infra numero 377. Et tamen est alia declaratio supra d. c. 17. in vna Hieracen. quæ sic ait: Dispensatus legitime sine dubio canonice, & parochialem retinere potest, sciendum tamen est ordinarium super hoc dispensandi facultatem habere. c. 4. Et vide declarationem §. supra adductam, n. 84.

Sed offert tamen se difficultas an hodie stante Concilio possit Episcopus, & consequenter nuntius seu legatus dispensare ad duo beneficia difforma sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi, de qua supra n. 231.

Et videbatur tamen dicendum, quod non, ex sessio. 7. de reform. vbi Concilium videtur absolute prohibere retentionem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, & in terminis ita videtur colligi ex declarationibus supra adductis n. 243.

Nihilominus tamen contrarium est verius, nam ista

ist^a facultas non apparet sublata per Concilium, nec obest decretum d.c. 4. nam ibi Concilium solum inducit vacationem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, quæ contra formam sacrorum canonum quis recipere, ac simul retinere præsumperit, unde non prohibet retentionem beneficiorum, alias incompatibilium in casu à iure permisso, & sic ubi Episcopus posset de iure dispensare, &c. & nuntius quotidie dat similes dispensationes.

377 Et ita alias clare censuit S. Congr. vt in seq. declaratione super d. cap. 17. Congregatio Concilij censuit Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis possit obtinere duo beneficia disformia sub eodem titulo, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem & prouisi, & tenuit Rota in illa Telefina beneficij 1994. supra relata n. 232.

378 Et an t^o obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientie, vltra Abb. in repetit. d. c. extripanda, §. qui vero, de preben. numero 43. & ibi Rebuff. circa 6. & vltim. argum. Abbatis, Gambarum, lib. 5. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à numero 84. Hodedam d. cap. vltim. 2. p. numero 38. Nauarr. supra & conf. 1. de consuet. a. num. 37. Sotum, Aragon, & Salon supra. vide Caietanum in summ. verb. beneficium, Armillam eod. verb. num. 43. Cordubam, lib. 1. quest. 9. 20. Angles de restitut. quest. de restitut. faciendi propter negligent. Ecclesiasticor. art. 1. 2. difficult. dub. 3. Lud. Lopez instr. conscientie 1. tom. cap. 252. & seq. Manuel Rodrig. in summ. 1. tom. cap. 31. num. 7. & 8. Vegam 1. par. cap. 36. casu 30. Toletum lib. 5. c. 81. Corradum in respons. casuum conscientie, quest. 35. in additione Pet. Ledesm. in summ. 2. par. tract. 7. cap. 1. circa 9. conclusionem, & 11. & Didac. Perez ad Villad. de irregul. c. 1. n. 13. Lessium d. lib. 2. c. 34. num. 151. & seq. Açorem 2. par. libro 6. cap. 12. quest. 7. 8. & 11. & libro 5. cap. 3. quest. 2.

379 Tandem t^o aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, d. c. 4. sessio. 7. & d. cap. 17. sess. 24. de reformatione, vt censuit S. Congr. Concilij his verbis: An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali, habeat locum contra decreta Concilij, cap. 4. sess. 7. cap. 17. sess. 24. & cap. 15. sess. 25. de reformatione ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata concilij Trident. decreta à Cardin. Carrafa. Et est alia declaratio S. Congregationis, & decisi. Rotæ in causa Calagurritana canonicatum supra adducta 7. par. c. 3. n. 83. & 88.

380 De quo t^o vide tradita per Sarnen. reg. de triennali, q. 10. Menoc. de præsump. lib. 3. præsump. 133. à nu. 72. & Flores q. 23. ex n. 51.

381 Et nouissime t^o posthæc vidi aliam declarationem S. Congregationis Concilij adductam per Ioã. Vuamefium conf. 233. in addition. his verbis: An duo canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini Decretorum sint incompatibiles, Congregatio respondit esse incompatibiles. An per assecutionem secundis canonicatus ipso iure vacet primus, Congregatio censuit post adeptam pacificam possessionem secundum primum ipso iure vacare. An is qui duos canonicatus simul absque dispensatione Apostolica per triennium, & vltra detinet, vtroque ipso iure excidat in vim d. Decretorum Concilij Tridentini. Congregatio iudicauit, si duos huiusmodi

canonicatus simul retinere perrexerit, vtroque esse ipso iure priuatum ex Decreto Concilij Tridentini. An vtriusque canonicatus possessionem tueri, & defendere valeat possessor, ex reg. de triennali, Congregatio respondit non posse.

CAP. VI.

De vacatione ob promotionem ad Episcopatum.

SUMMARIA.

Beneficia promoti in Episcopum vacant sine controuersia, n. 1. vacante omnia beneficia, n. 2. Etiam simplicia, n. 3. Ac etiam pensiones n. 4.

Quando illa vacare censentur, controuersia est, & resoluitur de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati, nu. 5. In curia tamen beneficia electi in Episcopum in curia consecrati, statim conferuntur etiam ante adeptam possessionem secundum glossam, & alios, n. 6. Alij vero dicunt, quod de stylo & consuetudine curie beneficia promoti statim vacant per promotionem statimque, vt vacantia per Papam conferuntur, nu. 7. Declarando tamen, quod licet statim conferantur, tamen collatio non debeat habere effectum, & beneficia verè, & effectualiter vacare non censentur, nisi saltem adeptam possessionem, vel per eum stante secundum Abb. & alios, n. 8.

Rota tamen, & alij interpretantur istud de stylo curie procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, alias statim iuris communis dispositioni, & ab eo regulari stylo curie, n. 9. Et tunc non intrabit d. declaratio Abbatis, sed decernente Papa beneficia statim vacare vacabunt verè, & effectualiter statim, & prouisi de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam à promotore possessionem Episcopatus, quamuis si non posset, postea eam capere posset, & redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, n. 10.

An promotus intra triennium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento dicantur vacare beneficia, à numero 11. Resoluitur ad capiendam possessionem, non esse assignatum d. tempus, & solum spectabitur, an eam sit adeptus, vel per eum steterit, & num. 13. ponitur dec. Rota.

An si cum promotus esset dispensatum, quod non teneretur consecrari intra annum durante tempore talis dispensationis, beneficia vacent, resoluitur non vacare, etiam si dispensatio esset ad instantiam paritis contra aliquos, n. 14. & 15. Et idem in prorogatione temporis dari ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, n. 16.

An si electus administrasset de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora à numero 17. Referunt sententia Abb. & Decij, & resoluitur vacare, quando ille est etiam consecratus, licet illicite & iniuste, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ.

Beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes, seu titulares, non vacant, n. 24.

Licet per promotionem ad Episcopatum vacent pensiones, non tamen vacabunt, nisi adepti possessione, & consecratione secuta, n. 25. Nec vacabunt pensiones promotorum ad Episcopatus in terris infidelium, seu Episcoporum titularium Ecclesiarum, quae sunt in partibus infidelium, n. 26. Et quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare, non facta expressa mentione de pensionibus, Decretum istud ad eas non extenderetur, n. 27. Et quando pensiones etiam expresse decernerentur vacare, non censerentur effectualiter vacare ante adeptam possessionem Episcopatus, n. 28. Sed verius est tunc statim vere vacare, & ex tunc non deberi, n. 29.

Beneficia, quae promoti obtinent tempore promotionis sunt Papa reservata, per extrauag. ad regimen, siue tunc, siue postea, quomodocumque vacent, n. 30. Et quamvis d. extrauagans sit temporalis, tamen omnes S. Pontifices eam renouant in prima regula Cancellaria, n. 31. Et ponitur decisio Rota, n. 32. Et quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in curia, & ut sic esse etiam reservata intelligitur, quando in promotione Papa decernit ea vacare, n. 33.

Pensionibus, & quacumque dispositionibus facta de beneficiis resignatis simpliciter vel ex causa permutationis per promouendos ad Ecclesias cathedrales, & quascumque prelaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora sunt cassae, & irritae, ut in regula 25. Cancellaria, n. 34. Et qui eam explicat n. 35. Quae regula habet locum, non solum in resignationibus factis in manibus ordinariarum, sed etiam in manibus Papae, etiam in fauorem, & cum reservatione aliqua, &c. n. 36. Beneficia tamen, quae habent nominati ad Episcopatum, per Regem Hispania resignari solent cum derogatione istius regulae in fauorem illorum, quos rex vult, n. 27.

Supradicta procedunt in minoribus beneficiis, quae promoti antea obtinebat, de quibus loquuntur iura citata, nu. 38. & cap. si quis iam translatus 21. q. 2. de minoribus, tam primo, quam secundo, num. 38. Secus est in Episcopo translato ad alium Episcopatum, nam primus statim vacat per translationem ad secundum, & absolutionem a primo per prius factam a Papa accedente ipsius translatis consensu, etiam non adepti possessione secundi contra Roman. & Felin. num. 39. & seq.

Videtur consuetudine receptum in Hispania, quod Episcopi translati ad alium Episcopatum administrant in primo, & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscuntur, vel promoti ad primum possessionem eius capiat, quamvis non lucrabuntur fructus a die translationis factae cum consensu illorum, & ita seruatur, maxime cum lucentur fructus secundi Episcopatus, n. 41. Non tamen non valebit prouiso ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex reg. 2. Cancell. n. 42.

Licet per Episcopatum priora beneficia vacent, per adaptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Episcopatus, nec Abbatia, n. 43.

An collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, Resoluitur, quod non, nisi fiat ex dispensatione Papae, aut ex iusta & necessaria causa, n. 44. Episcopo tamen titulari, vel qui renuntiavit Episcopatum, facta collatio, praesertim de beneficiis simplicibus, valebit contra Card. & Bursatium, n. 45. Et reservatio pensionis maxime facta mentione de Episcopatu, n. 46.

Valebit collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta, nec per illius affectationem ius per electionem quassum perditur, n. 47.

Beneficia promoti in Episcopum vacare plenum est, & fin e controuersia, cap. cum in cunctis, §. 1. de elect.

Vacantque omnia beneficia. Caputaq. dec. 400. & 401. p. 2.

Etiam simplicia, Lamb. de iure patro. 1. p. 2. lib. 9. 6. ar. 15. a. num. 9. Hoieda de incompatibilitate benef. 1. p. c. 4. n. 3. & Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 3. q. 1. nu. 76. & alij.

Ac etiam pensiones, ut tradidi supra 1. par. cap. 5. n. 110.

Quando autem illa vacare censeantur, controuersia est, in qua dicendum est de iure non vacare, nisi post adeptam possessionem pacificam, & consecrationem, seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati, & ita probat tex. in d. c. cum in cunctis, §. 1. & ibi glo. c. si quis Episcopi 92. dist. Innoc. nu. 4. Ioan. And. Butr. Imola nu. 4. Abb. a. n. 1. & 6. Bellam. Decius a. n. 1. & 11 & alij in d. §. 1. qui reprobant opinionem Hostiensis volentis, quod ultra possessionem, & consecrationem haberetur etiam tempus trium mensium, idem Oldra. conf. 14. a. num. 4. Roman. conf. 335. & 345. numero 17. Pauin. de offic. & potesta. Cap. sede vacante 2. p. q. 9. Felin. in tract. quando litera Apostolica limitat. 5. ver. & bene considerata, Hier. Paul. in practica Cancell. §. notabilia de vacantibus speciali reservatione, Probud ad Monachum in cap. 2. de preben. in 6. numero 49. Colm. in pragmatica sanctione, c. 1. cet. §. censuit, verb. promoti, Staphil. de literis gratie, tit. de variis modis vacationis. §. secundus principalis modus, Lamber. de iure patro. d. 1. par. 2. lib. 9. 6. art. 15. Gigas pensio. quast. 56. numero tertio & quarto, Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statum. verb. Ecclesias. Corraf. de benef. 1. par. cap. 10. a. numero sexto. Rosiniacus cap. 5. a. numero primo, Pet. de Baifio in Directorio electionum 3. par. cap. 48. numero 2. & 3. Simoneta de reservat. quast. 27. num. 2 & ibi Paulus Granutius, numero 6. Mandos. reg. 1. Cancell. quast. 15. num. 2. & reg. 26. quast. 4. num. 2. Ferrutus conf. 53. numero tertio & quarto, Bursat. conf. 35. libr. 4. Nauarr. conf. 14. de election. Hoieda de incompatibilitate dist. cap. 4. numero 13. Pet. Gregor. de benef. cap. 24. numero 10. Anaf. Germonius de indultis Cardin. §. si vero a numero 20. Flamin. Paris. dist. libr. 3. questione 1. numero 76. Quintanaduernas lib. 4. Ecclesiasticon, numero 114. & 115. Cerolam praxi Episcopali 1. par. verb. vacatio. Et Achilles dec. 37. alias 1. de promotis. Caputaquen. dec. 401. par. 2. Cuius literam numero 3. dum dicit, luxa stylum, & consuetudinem Romanae curiae, existimo esse mendosam, & debere dicere, Licet non iuxta stylum, &c. ut patet ex sequentibus, & allegationibus Abbatis, Felini & Gigantis, & maxime, quia dicit, quod non sufficit, sola allegatio consuetudinis, sed debet per testes probari. Et Rota in Toletana scholastica de Alcalá 22. Iunij 1592. coram D. Orano infra adducta, num. 13. & in Barchinonen. canonicatus 9. Martij 1598. coram D. Millino supra adducta 6. par. cap. 4. numero 23. Et posthac Gonzalez ad reg. mensibus gl. 15. n. 53. Azor 2. par. li. 7. c. 16. quast. 12. Card. Tufchus concl. 71. littera B.

Glossa tamen in Clem. 1. de lite pendente, verb. collatio,

collato, ait, quod in curia beneficia electi in Episcopum in curia consecrari statim conferuntur, etiam ante adeptam possessionem. Et idem dicit Romanus *supra*, & Staphil. *num. 2.* & 3. Corra. *num. 7.* & Horatius. Mandos. *in add. ad Roman. d. conf. 335.* *l. i. e. r. a.* A. qui ait, quod ante consecrationem beneficia de stylo curia non conferuntur, licet post consecrationem illico conferuntur, etiam ante adeptam possessionem & Tufchus *supra num. 4.*

7 Alij vero t. dicunt, quod de stylo, & consuetudine curia: beneficia promoti statim vacant per promotionem, statimque ut vacantia per Summum Pontificem conferuntur, Abb. *n. 3.* Decius *7.* & alij *in d. 6. 1. Card. & Imola in Clem. 1. Lamb. n. 12.* Gigas, Reb. Mandos. *d. quest. 15. n. 3.* & 4. & d. *quest. 4. n. 4.* Ferrerius *n. 5.* & Bursatus *n. 4.* & 15 & Hoieda *n. 14.* & Azor *ubi supra.*

8 Quem t. stylo, qui durus aliquibus videtur, ita temperat, & declarat Abb. *d. num. 3.* quod licet beneficia promoti statim conferantur, tamen illa collatio non debeat habere effectum, & dicta beneficia vere, & effectualiter aliter vacare non censeantur, nisi saltem adepta possessione, vel promotio in mora existente in illam capiendū, quia quis non debet perdere primum beneficium, nisi secundum sit plene consecutus, ut *in cap. si quis iam translatus, & ibi glo. verb. era. status 21. quest. 2. d. ca. si qui Episcopi 92. distincti.* sequuntur Lanibet. *d. nu. 12.* Mandos. *d. reg. 26. quest. 4. num. 5.* Bursat. *num. 4.* Hoieda *num. 15.* & Flam. Par. *nu. 78. ubi supra.* Et istam declarationem Abbatis ad dictum stylo curia secuta est Rota in vna Panormitana beneficij, seu pensionis corā D. Fabio de anno 1548 ut per Achill. *d. de i. 3. n. 1.* & testatur Mandos. *d. 9. 4. num. 5.*

9 Verum in d. Toletana t. scholastria inter Doctorem Neroni, & Doctorem Herrera dixerunt domini Rotam interpretari istud, quod Doct. dicit de stylo curia procedere, quando in promotione Papa decrevit beneficia vacare, iuxta *decis. Cassad. 2. de consuet. num. 3.* & quod quando non adest expressum Decretum vacationis, statim iuris communis dispositioni, & ab eo regulatur stylo curia, ut fuit decisum in vna Veglen. coram domino Seraphino, & idem fuit dictum in vna Pharen. pensionis coram sanctissimo Clemente VIII. *quae est 1. par. de iur. dec. 233.* ubi numero primo dicitur, quod quamvis in curia sit introductum, quod vacent beneficia promoti per promotionem: hoc tamen est, quia eo ipso, quod Papa aliquem promouet ad Episcopatum, decernit beneficia vacare illa illico conferendo. Et ita circa dictum stylo Anaf. Germon. *supra n. 27.* ait sibi placere, quod ei dixit D. Iosephus Ferrerius, referendarius, & abbreviator, ut de stylo tantum per promotionem beneficia non dicantur vacare, sed de stylo decernantur vacare, ut dicit Simoneta *supra n. 3.* & Naua. *in c. accepta, de res. spol. oppos. 10. solutione, n. 34.* & D. Sahagun *in c. eam te de rescript. num. 20.* ait, quod praxi receptum est eodem Consistorio Episcopum a Pontifice confirmari, omniaque eius beneficia, & pensiones vacare pronuntiatum.

10 Sed an t. intrabit tunc dicta declaratio Abbatis, credo, quod non, sed quod decernente Papa beneficia statim vacare, vacabunt vere, & effectualiter statim, & prouisus de eis poterit possessionem capere, etiam ante adeptam a promotio possessionem Episcopatus, quia ita videtur velle Papa, ita decernendo, quamvis si forte promotus non posset postea cape-

re possessionem Episcopatus, posset redire ad sua beneficia, etiam sine noua collatione, quia illud Decretum papae intelligitur sub tacita conditione, nisi forte prouisus non possit consequi Episcopatum: facit *cap. si beneficia de praben. in 6.*

Sed dubitatur, an t. promotus intra trium mensium spatium datum à iure ad faciendum se consecrari, ut dicunt Dd. citati, & probat *tex. in cap. quoniam 75. distincti. & in c. quoniam 100. dist. & Concilium Tridentinum sess. 7. cap. 9. & sess. 23. cap. 2. de reformatione.* debeat etiam possessionem Episcopatus adipisci, & alias non docto de impedimento, quare intra istud tempus, possessionem etiam non sit adeptus, dicantur vacare beneficia, quod sentit Anaf. Germonius *supra n. 24.* & clarius *n. 48.* cum Caputaq. *decis. 401. n. 5.*

Sed t. verius est ad capiendam possessionem, notū esse assignatum dictum tempus trium mensium, quia nō est *tex.* qui ita dicat, nec ex quo id colligi possit. Vnde ad vacationem beneficiorum, quod attinet ad possessionem, solum spectabitur, an possessionem Episcopatus sit adeptus, vel per eum steterit, quin eam acceperit, Roman. Staphil. *Rofin. num. 1. & 6. per. de Baifio, Mandos. Hoieda, & alij supra, ad cap. licet Episcopatum, de praben. in 6. & exirauag. exco. rabilis, vers. qui vero, de prab. & cap. commissi, de elect. in 6. 8.* hoc est, quod dicit Caputaquen. *d. decis. 401. n. 5. & 6.*

Et ita t. plane tenet Rota in dicta Toletana scholastria, quae decisio sic se habet, *Toletana scholastria 22. Iun. 1592. Ioannes Garcia scholasticus Ecclesie Complutensis fuit ad Ecclesiam Almerien. 16. Calend. Septem. anni 1587. promotus, concessa sibi retentione scholastria ad sex menses, & demum data prorogatione ad sex alios, à die quo Ecclesia possessionem foret assecutus, & consecratus, susceptio consecrationis munere, 15. Nouembris 1587. possessionem Ecclesie penul. Decem. sequentis apprehendit, sed quia priuileg. felic. memor. Leonis X. & concordia scholastria collatio Archiepiscopo Toletano occurrente eius vacatione in mensibus Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septemb. & Nouemb. fuerat reseruata: in reliquis mensibus vniuersitati Complutensi. permissa ad eam nominatio, & Regi catholico presentatio, ideo inter Franciscum de Herrera iuri vniuersitatis inuicentem, & Ioannem Baptista Neroni prouisum ab Archiepiscopo orta differentia dubitauit, an Francisci intentio respectu vacationis scholastria in mense Decembris esset iustificata, & domini tenuerunt pro affirmatiua, quia siue ius commune, siue stylo curia inspiciamus, ad inducendam vacationem beneficiorum promoti, duo sunt requisita, adeptio, scilicet possessionis, & consecratio, seu huius loco lapsus trimestris ad consecrandum, Innoc. in cap. cum in cunctis, num. 4. Abba numero 6. Ioann. Andr. Bellamera, & alij, qui reprobant opinionem Hostiensis volentis ultra consecrationem, & possessionem, quod etiam laberetur tempus trium mensium, idem Anton. de Butrio in glof. 3. vers. noto 1. & ibi Imola num. 4. de elect. Oldrad. conf. 14. numero 4 & seq. Calder. conf. 1. num. 2. de translatione praelati, Achill. dec. 271. alias 1. de promotis. Vnde cum Ioannes 15. Nouem. fuerit consecratus, & successine penult. Decemb. possessionem Ecclesie adeptus, non potest dici inducta scholastria vacatio, nisi post praedictam diem penul. Decem. qua possessionem Episcopatus accepit. Neq; enim curandum est, quod multi Doctores teneant nō expellamur apprehensione possessionis post consecrationem, vel lapsum tempus ad consecrandū, & de stylo curia omnia beneficia promoti vacare, glof. in d. c.*

CAP. I.
de
Benef.

GW 11
15

cum in cunctis. s. cum vero, verb. ad quem spectant, & ibi Abb. numero 6. & Errig Boie. numero 6. Ioan And. in Clem. 1. & ibi Imola, & Cardin. verb. collatio, ut lite pendente, Roman. consil. 335. Giga de pensio. quæst. 56. numero 3. Staphil. de literis gratiarum, fol. 69. vers. secundus principalis modus, quia Rota eorum dictum interpretatur procedere, quando in promotione, vel translatione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta de- cisi. Cassad. 2. de constitutio. verum quando non adest expressum Decretum vacationis, statum iuris communis dispositioni, & ab eo regulatur stylus Curie, ut fuit decisu in una Vegen. coram R. P. D. meo Decano. Neque dicatur culpa Ioanis accidisse quominus prius possessione Episcopatus non fuerit affectus, nam satis verificatur, haud in sua potestate fuisse tempestivius possessionem assequi ex infirmitate, quæ ei supervenit, gloss. in cap. quam sit, verb. iusto impedimento, de elect. in 6. Clem. 1. s. ceterum, de statu monach. cum allegatis, quando enim adest impedimentum, quod causam præstat quominus intra tempus debitum accipiatur possessio, non vacant beneficia promoti, Innocent. in d. c. cum in cunctis, numero 4. & ibi Bellamera quæstio. 7. numero 24. de elect. Caputaquens. decis. 401. numero 5. lib. 2. Nec obstat, quod potuit procuratorem mittere ad capiendam possessionem, quia cum in adeptione possessionis, teneretur emittere professionem Fidei necessarium fuit, quod corporaliter id faceret iuxta resolutionem Sacra Congregationis Concilii, non autem per procuratorem, ut notant Dd. in cap. ego N. ubi post alios, Abb. numero 6. de iure iurando, ea enim, quæ requirunt personalem residentiam, non possunt per procuratorem suppleri, Hostien. in c. cum desideres, de sentent. excommunicat. Gemin. in cap. eos qui, in princip. nu. 6. eod. in 6. & ita alias fuit conclusum in una Carthagen. fructuum coram illustrissimo Domin. Cardin. Plato.

14 Secundo dub. an si cum t. promotus esset dispensatum, quod non teneretur consecrari intra annum, durante tempore talis dispensationis beneficia vacent, in quo dicendum est non vacare, etiam si dispensatio concessa esset ad instantiam partis, ex quo tunc non est in mora, nec negligentia potest sibi imputari, Butrius, & Abb. a num. 7. & Decius, num. 12 in d. c. cum in cunctis, s. 1. Felin. in cap. postulasti, numero 13. limitat. 6. de rescript. Staphil. supra numero 5. Cosmas titul. de collatio. s. item insuper, verb. consecrari, Roñin. d. cap. 5. a numero 13. ad 16. & Pet. de Baifo supra a numer. 4. & Thom. Sanchez de matrimonio. lib. 8. disp. 1. num. 24.

15 Quamvis t. contrarium videatur tenere Caputaquens. d. decis. 401. n. 8. & quamvis in dispensatione ad instantiam partis contrarium teneat Probus ad Monach. in d. c. 2. de præben. in 6. n. 50. cum Ioan. Andr. in d. s. 1.

16 Et idem t. videtur dicendum in prorogatione temporis dati ad se consecrandum, quia in effectu idem est, & eadem ratio, quamvis contrarium in ea nisi concederetur motu proprio, tenet Gomezus de breuius, n. 12.

17 Tertio t. dubitatur, an si electus administrasset de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora, in quo Abbas in d. s. 1. num. 10. cum Collectario ibi ait quod sic, lapso tamen tempore trimestris ad consecrationem præfixi, argum. cap. cum qui, de præben. in 6. Et facit text. in cap. quanto de translat. Episcopi, qui loquitur in Episcopo, qui transtulit se de facto ad alium Episcopatum, nam quia de facto plene translatus est, perdit primum, & non debet ha-

bere secundum, ut sic careat, & habito, & ambito, ut recte ait Abb. d. s. 1. n. 11.

At Decius dicit, s. 1. numero 14. docet, quod per ad- ministracionem, & possessionem de facto, non vacant priora beneficia, nisi alia requisita concurrant, scilicet, quod sit confirmatus, & consecratus.

In quo t. Decius videtur quæstionem hanc confunderi, nam si confirmatus est, & consecratus, non potest dici administrare de facto, nisi forte intelligat de eo, qui propria autoritate immiscuit se administrationi alio existente in possessione Episcopatus, cum spoliando, iuxta notatam in cap. transmissam, de elect. & supra 5. p. c. 4. a n. 243.

Rursus sententia t. Abbatis non videtur posse stare, nam cum ad vacationem beneficiorum, non solum requiratur adeptio possessionis, sed etiam consecratio, iuxta dicta, per solam administrationem de facto non potest induci vacatio.

Nec t. obstat, quod loco consecrationis sufficiat lapsus temporis ad eam præfixi, ut supradictum est, nam id verum est, & procedit in eo, qui est negligens, & in mora eam petendi, & faciendi se consecrari: ille qui non est confirmatus, licet de facto administret, non potest dici esse in mora petendi consecrationem, etiam lapso tempore, alias præfixo ad eam petendam, nam quamvis eam peteret, non daretur nec posset dari illi, ex quo non est confirmatus, nec tempus illud currit, nisi confirmato.

Vnde t. sententia Abbatis solum procedet, quando quis administrat de facto ante confirmationem, qui est etiam consecratus, licet illicite, & iniuste, nam si aliquis se faciat iniuste in Episcopum consecrari, eodem modo vacant beneficia, ac si canonice consecratus esset, glo. per tex. ibi in d. cap. cum qui, de præben. in 6. verb. obtinebat, quam ibi sequuntur Monachus, Archidiacon. Ioann. Andr. Francus n. 7. & alij.

Quod tamen t. ego intelligo, modo consecratio sit alias valida, & in forma Ecclesiæ, alias enim perinde esset, ac si facta non esset.

Ex dictis t. infertur primo, beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes, seu titulares, non vacare cum non possint, nec per eos fieri assequi possessionem illorum, Staphilus in d. de qualitate. & statu benef. s. huiusmodi autem, numero 15. Mandos. d. reg. 26. quæst. 4. numero 5. Bursat. dicit. consil. 351. Nauarr. dicit. consil. 14. de elect. num. 3. Hojeda dicit. cap. 4. numero 16. Paulus Granutius ad Simon. de reservatio. dicit. quæst. 27. numero septimo, Anast. Germon. dicit. s. si vero numero 26. Quintanaduennas dicit. libro 4. numero 115. & Flamin. Paris. dicens communem dicit. lib. 3. q. 1. numero 9. & 89. & q. 6. num. 49. & Achilles d. de c. 37. Azor d. lib. 7. cap. 16. q. 12. nec contrarium dicit Lessius de iust. & iure lib. 2. c. 34. n. 139. quia deest dictio non.

Secundo t. infertur, quod licet per promotionem ad Episcopatum vacent pensiones sicut beneficia, ut in principio diximus, non tamen vacabunt, nisi adepti possessione, & consecratione secuta, iuxta supradicta, & sentit Anast. Germon. supra a num. 39. & Rota quamvis dubitanter d. decis. 233. num. 1. par. 1. diversor.

Nec t. vacabunt pensiones promotorum ad Episcopatus existentes in terris fidelium, seu Episcoporum titularum Ecclesiarum, quæ sunt in partibus infidelium, Puteus decis. 16. de pensio. Flamin. Paris. d. num. 9.

27 Imo t̄ quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare iuxta supradictum stylum, non facta expressa mentione de pensionibus, Decretum istud ad eas non extenderetur, cum sit exorbitans, & pensio non sit beneficium, ut dictum est l. p. c. 5. maxime cum sit diversa ratio, quoad hoc in pensionibus, ac beneficiis. Nam in beneficiis sit istud Decretum, ut statim possint à Papa prouideri, quæ ratio cessat in pensionibus.

28 Et quando t̄ pensiones, etiam expresse decernerentur vacare de stylo, non censerentur tamen effectualiter vacare ante adeptam possessionem Episcopatus, iuxta supra dictam styli interpretationem Abbatibus & aliorum d. q. a. p. 8.

29 Sed t̄ nihilominus verius puto, tunc statim vere vacare, & ex tunc non deberi, quia Papa ita vult iuxta dicta n. 10.

30 Aduertendum t̄ est tamen, quod beneficia quæ promoti obtineat, tempore promotionis sunt Papæ reservata per extrauag. ad regimen de præbendis, siue tunc, siue postea, quomodo cunque vacent Caslad. dec. 2. & 3. de consuet. Simoneta d. 7. 27. Mandos. reg. 1. q. 15. & Nauarr. in d. c. accepta oppos. 10. solutione, nu. 34.

31 Et t̄ quamvis d. extrauagans, ad regimen sit temporalis, & ad vitam conditoris, non perpetua, tamen omnes summi Pontifices eam renouant in 1. reg. Cancellaria, ut ait Caslad. d. decif. 3. ad fin. & ita videmus semper.

32 Vnde t̄ alias Rota resoluit, promoti ad Episcopatum spoliato beneficiis, quæ ante promotionem obtinebat, si non ostendit, quod in promotione habuit retentionem, non esse dandam restitutionem, quia per promotionem huiusmodi beneficia vacant in curia, & sunt reservata, tam propter vacationem in curia, quam propter extrauagantem ad regimen, ac propter easdem Decretis irritanti, quod discolorat titulum, & possessionem inficit, non venire restituendam, & ita tenuerunt omnes domini vno excepto 2. Martij 1554. ut per Guidobonum decif. 106. in manuscript.

33 Id autem, quod t̄ in ista decisione dicitur, beneficia promoti vacare in curia, & uti in curia vacantia, esse etiam reservata intelligendum est, iuxta supradicta, quando in promotione Papa decernit ea vacare per promotionem ipsam, quæ sit in curia, iuxta dicta 5. par. c. 1. a. n. 73. & circa istam decisionem, vnde dicta d. c. 1. a. n. 413.

34 Rursus aduertendum t̄ est, quod prouisiones, & quæcunque dispositiones factæ de beneficiis resignatis simpliciter, vel ex causa permutationis per promouendos ad Ecclesias cathedrales & quascunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora sunt cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti, ut in regula 25. Cancellaria, de beneficiis vacaturis per promotionem.

35 Quam t̄ ultra glossatorem, Soto, & Rebuff. ibi, & in concord. ut de mādatis Apostolicis, §. statim, verb. monasteria, vers. quæro, an electus, explicant Mandos. super eadem reg. quæ apud eum est 26. & Flamin. Par. d. libro 3. quæst. 1. a. num. 83. & ex professo q. d. 6. per totam.

36 Quæ t̄ regula habet locum, non solum in resignationibus factis in manibus ordinariorum, sed etiam factis in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reservatione aliqua, ut tenuit Rota in vna Cremon. pensionis, coram Do. Cantucio de anno 1584. ut per Flamin. Parif. d. quæst. 6. numer. 19. & 35. quæ decisio habetur l. p. diuersor. 791. & in eadem causa est alia

2. Tom.

794. quæ mihi non videtur vera.

Beneficia t̄ tamen quæ habent nominati ad Episcopatus per Regem Hispaniæ, resignari solent cum derogatione istius regulæ in fauorem illorum, quos Rex vult & nominat.

Supradicta t̄ autem procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquitur text. in d. c. cum in cunctis. §. 1. de elect. & in d. c. si quis Episcopi 92. dist. tex. vero in d. c. si quis iam translatus, & ibi gl. 21. q. 2. loquitur de minoribus beneficiis tam primo, quam secundo.

Secus autem t̄ est in Episcopo translato ad alium Episcopatum, nam prius Episcopatus statim vacat per translationem ad secundum, & absolutionem à primo, per prius factam à Papa, accedente ipsius translati consensu, etiam non adeptam possessionem secundi, Abb. post alios in cap. fin. 13. de postulat. pralator. & optime consil. 101. par. 2. Paulinus de offic. & post restare c. pralatio ultimo, num. 7. & 2. par. 8. q. num. 30. Gregor. Lopez in l. 3. m. 16. par. 1. gloss. penul. Mandos. de signaturâ gratiæ, tit. de translationib. vers. 2. 3. & 5. & cum communi, Mascard. dict. conclus. 183. a numero 15. & particulariter numero 33. qui plures Doct. refert, Franc. Marcus decif. 1089. & Prosper de Augustino in appen. ad summam bullarum quarante, verb. Capitulum sede vacante, in princip. pag. 520. qui ait, quod terminum octo dierum post mortem Episcopi præscriptum cap. ad constituendum vicarium, ex Decreto Concil. Trid. sess. 24. cap. 16. refertur S. eiusdem Concilij Congregationem declarasse currere Capitulum, etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à summo Pontifice fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ, quia tunc dicitur proprie vacare sedes per translationem, etiam ante adeptam possessionem secundæ Ecclesiæ, & tunc cessare administrationem, & fructuum perceptionem, censuit S. Congregatio super causis Episcoporum, &c.

Quamvis t̄ contra teneat Romanus d. conf. 345. n. 17. nempe, quod ad hoc, ut ipsius translatus vacet Ecclesiæ, necesse est, quod translatus ipse possessionem Ecclesiæ, ad quam translatus extitit, quæserit, aut per eum steterit, quem sequitur Felin. in c. eam te, de rescript. nu. 8. vers. & dicitur translatus, & Hojeda l. p. c. 3. num. 12. & Azor d. lib. 7. cap. 16. quæst. 12. & Parlad. differ. 120. n. 12. Nec multum discrepat Gonzalez d. gl. 15. n. 49.

Videtur t̄ tamen consuetudine receptum in Hispania, saltim frequentius, quod Episcopi translati ad alium Episcopatum administrant in primo, & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscuntur, vel promotus ad primum possessionem eius capiat, quamvis non facient fructus suos, nec eos lucrabuntur à die translationis factæ, cum consensu illorum, arg. notatorum supra 2. par. cap. 1. a. numero 125. & ita seruatur, maxime cum lucentur fructus secundi Episcopatus. Et ita fuit seruatum in Ecclesia Pampilonen. in promotione illustrissimi D. Bernardi de Rojas Sandoual ad Ecclesiam Gienensem, & in promotione D. Anton. Zapata Card. illustrissimi ad Burgen. nam non fuit publicata sedes vacans, donec acciperetur possessio secundæ Ecclesiæ, & cum in promotione D. Bernardi de Rojas Capitulum prætenderet publicare sedem vacantem, constando de promotione, & translatione ante adeptam possessionem secundæ, consilium Cameræ dedit prouisionem, ut non publicaretur, donec esset accepta possessio Ecclesiæ Gienensis, & ita

FF

etiam fuit feruatum in Ecclesia Lucen. & Segobien. & in aliis Ecclesiis.

42 Non tamen valebit prouifio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex *reg. 2. Cancell.* vbi referuntur beneficia vacantia post Ecclesiarum dimissionem, seu amissionem, vsque ad promotionem, & possessionem successorem, de quo supra *par. cap. 1. a. n. 245.*

43 Verum licet per Episcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Episcopatus, *cap. cum nostris, de concess. preben. vbi Abb. n. 4. Rebus. in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statumus, verb. monasteria, vers. nota tamen, & in reg. 56. Cancellaria circa fin. vbi idem dicit in Abbacia, quod non vacat per adeptionem beneficii, Corraf. d. cap. 10. par. n. 8. & Colmas d. tit. de collatio. §. item insuper, verb. disponere, qui dicit, quod capitulum de multa loquitur in curatis, & dignitatibus, nec habet locum in Episcopatu, Nauarr. d. conf. 14. de elect. nu. 3. & Hojeda d. cap. 4. numero 12.*

44 Sed an collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, dicendum est quod non, nisi fiat ex dispensatione Papæ, aut ex iusta, & necessaria causa, vt verbi gratia, quia Episcopus non erat in possessione Episcopatus, sed exulabat, vel quia non habet fructus sufficientes ad se sustentandum, &c. vt in d. cap. cum nostris, & ibi Abb. numero 4. 7. & 15. & communis ibi, idem Abb. in cap. Ecclesia vestra 2. de election. numero 3. & d. conf. 101. par. 2. numero 6. Staphil. 7. forma expellat. num. 3. Colmas d. verb. disponere, Lamber. 1. par. 2. lib. 7. art. 16. & Man. Rodrig. in sum. 2. to. c. 10. n. 7. Lessius de iust. & iur. libro 2. c. 34. n. 139.

45 Episcopo tamen titulari, vel qui renuntiavit Episcopatu, facta collatio, prefertim de beneficiis simplicibus valebit, Nauarr. d. conf. 14. & 15. de elect. fauet Perez de Lara de annuerf. & capell. lib. 2. c. 7. n. 16. pro quo facit text. in cap. ad supplicationem, de renuntiat. quamuis Cardin. ibi num. 1. dicat, quod ei qui renuntiavit Episcopatu, non possit sine causa, & dispensatione conferri beneficium. Et quamuis Burfatus d. conf. 351. lib. 4. precipue, num. 23. teneat, quod persona promoti ad Episcopatum titulare redditur inhabilis ad alia beneficia in futurum obrinenda, ita vt sine Pontificis indulto alia beneficia minime obtineat, dicens ita in specie tenere Cardinalem in Clem. in plerisque. §. fin. de elect. quest. 3. qui tamen id non dicit.

46 Et ita consultus respondi pensionem referuatam Episcopo titulari, absque dispensatione esse validam, maxime facta mentione Papæ, quod erat Episcopus, ex quo inducebatur dispensatio in casu, quo esset necessaria ad l. quidam consulebant, in fin. ff. de re iudic. & tradita per D. Card. Tuschum l. i. a D. verb. dispensatio, & Thom. Sanchez qui plures refert de matrimonio lib. octauo, disput. 4. a. n. 2. & Rotam in vna Ferentina pensionis 23. Ianuarij 1602. coram D. Ortembergico dicentem, quod eo ipso, quod Papa sciens & volens grauauit Ecclesiam pensione, licet fructus essent tenues, Decreto Concilij Tridentini, sess. 24. c. 13. de reform. satis derogauit ex d. l. quidam consulebant, &c. Nec obstat text. in d. c. ad supplicationem, quod in contrarium allegabatur, ibi: Ad sustentationem conseruare ipsum, quasi dispensatiue id sit: quia responderetur ex istis verbis non colligi dispensationem, sed id esse secundum ius. Secundo, quando ibi sit dispensatio, ex eo esse, quod Archiepiscopo, de quo ibi beneficium

fuit collatum ante licentiam cedendi Archiepiscopatu, & absolutionem ab eo datam à Papa, vt videtur colligi ex ipso textu.

Preterea valebit collatio beneficii facta electo in Episcopum ante confirmationem: nam ante confirmationem est capax alterius beneficii, si sibi conferatur, & vacabit post confirmationem, sicut alia obtenta, nec per illius assecutionem ius per electionem quæsitum perditur ipso iure cum non inueniatur iure cautum, &c. Colmas d. verb. disponere.

CAP. VII.

De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.

SUMMARIA.

Omnia etiam beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit, etiam si non fuerit benedictus, n. 1. Pro quo allegatur, cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. Cancell. 25. n. 2.

Id procedit tam in Abbatibus regularibus, quam secularibus, n. 3. intelligendo de Abbatibus secularibus, quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita vt dici possit sponsus, & pastor, sicut in aliis Abbatibus secularibus, n. 4.

Procedit etiam in priori, seu prioratu: qui habet locum Abbatis, & est principalis prelatura in Ecclesia regulari, seu collegiata, & in effectu est eadem dignitas, ac Abbatia, & idem si vocaretur alio nomine, n. 5.

SIMILITER etiam omnia beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit quominus eam adipiscatur, etiam si non fuerit benedictus, Oldrad. consil. 14. Felin. in cap. eam 16. de rescript. num. 7. Decius in cap. cum in cunctis. §. 1. de elect. num. 4. probus ad Monachum in cap. 2. de prebend. in 6. numero 31. Colmas in pragmatica sanctione, tit. de elect. cap. licet, §. censuit, verb. benedictionis, Selua de benefic. 1. par. quest. 2. num. 49. Rebus. in concordatis, tit. de mandat. Apostolicis, §. statumus, verb. monasteria, & consil. 14. & cum Pauino Gigas de pension. quest. 65. Rosin. de benef. cap. 5. a. numer. 33. Pet. de Baisio in Directorio electionum 3. par. cap. 48. num. 7. & 8. Hojeda qui alios refert de incomparabilitate benef. 1. par. cap. 6. a. numer. 1. Flamin. Parif. de resignatione benefic. lib. 3. quest. 1. a. numer. 95. & Zechus de benefic. & pension. Ecclesiast. cap. 5. numero 4. & non vixisse D. Cardin. Tuschus conclus. 71. l. i. a B. nu. 11. & 12.

Pro quo allegatur text. in cap. presbyteros 16. quest. 1. & facit reg. 25. Cancell. de beneficiis vacaturis per promotionem ad Ecclesias, & monasteria, tam in titulo, quam in tex. ibi, Vacaturis per promotionem quorumcunque ad Ecclesias, & monasteriorum regimina, &c.

Quod procedit tam in abbatibus regularibus, quam secularibus, Hojeda ibi num. 2. & Flamin. Parif. n. 99. 3. & facit quod idem Hojeda dicit cap. 5. preced. numero 2.

Hoc tamen

4 Hoc tamen ¶ de Abbatibus secularibus intelligo quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita ut dici possit sponsus, & pastor, argumentum, quod notantur per glossam, *verb. Ecclesius, Abb. a num. 7.* & alios in ea, quia propter, de elect. & per nos supra 1. par. cap. ult. num. 19. scilicet in aliis Abbatibus secularibus, quorum beneficia non vacabunt per adeptionem Abbatia, magis quam per adeptionem aliarum dignitatum, & ita videtur usu & praxi receptum.

5 Procedit etiam in priore, seu prioratu, qui habet locum Abbatis, & est principalis praelatura in Ecclesia regulari, seu collegiata, & in effectu est eadem dignitas, ac Abbatia, ut prioratus Roncualis, &c. *Selua d. quast. 2. num. 53. Hojeda d. cap. 6. n. 2. & Flamin. Paris. supra a num. 100.* & idem esset si vocaretur alio nomine, ut Praepositus, &c. non enim est ius in nomine.

CAP. VII.

De vacatione ob contractum matrimonij.

SUMMARI A

Matrimonio etiam non secuta copula clericus ipso facto beneficium perdit, n. 1. Et sic etiam accessus, regressus, & alia iura ad beneficium competentia, licet non extinguatur dispensatio, & habitus ad beneficia, n. 2.

Admittuntur beneficia per matrimonium, etiam si eo non consummato uxor religionem ingrederetur, & sic matrimonium dissolveretur, n. 3.

Etiam per matrimonium cum consanguinea, aut alias de facto contractum a beneficiato minorum ordinum, secundum communem contra Cardinalem, Butrium, Imolam, & alios dicentes, privandum esse per sententiam, quibus accedunt Decius, & alij quando scienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere, quando ignoranter contraxit. Quam Decij sententiam reprehendunt Gregorius Lopez, Covarruvias, & alij: non enim ex eo quod scienter contraxit, videtur in eo deficere consensus contrahendi: & quia magis peccans non debet esse in inferiori conditionis, numero 4.

Autor e diverso existimat, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter, & cum debita solemnitate, non amittit beneficium ipso iure, nec per sententiam debet privari, quamvis scienter contrahens illud amittat ipso iure, n. 8. & ratio differentia ponitur, n. 9.

Si matrimonium esset nullum ex defectu consensus clerici, non perdet beneficium, nec ipso iure, nec per sententiam, n. 10. Et idem quando matrimonium est nullum ex defectu consensus mulieris, procedetis ab eius favore, seu amentia, n. 11.

At si esset nullum ex defectu consensus legitimi mulieris, ut quia fuit vi, vel metu compulsa, clerico libere consentiente, ipso iure perdet beneficium, quando ipse libere, & scienter contraheret cum muliere coacta, n. 12.

An si hodie stante Concilio Tridentino, beneficiatus contraheret sine paracho, aut testibus, perdet ipso facto beneficium: & partem affirmativam tenuit Rota in decisione posita, n. 13.

Sed contrarium verius videtur, num. 14. nam matrimo-

2. Tom.

nium istud nullum est ex defectu forma contractus, & ex actu nullo, propter defectum forme, seu solemnitatis, non incurritur poena, nu. 14. & ita tenent citati, n. 15.

Beneficiatus in sacris constitutus matrimonium contrahens de facto, indistincte non perdit ipso facto beneficium: sed est privandus per sententiam, numero 17. quamvis alij teneant ipso facto privatum esse, numero 18.

Per sponsalia de futuro certum est non vacare beneficium, num. 19. & sic reprobat decisio Rota antiqua dicens, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere undecim annorum per verba de praesenti, etiam non secuta copula, perdit beneficium, nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solum est sponsalia de futuro, & contra illam tenet communis, numero 20. Nec placet concordia, quod communis procedat, quando clericus sciebat eam esse impubere: & opinio Rota, quando ignorabat, numero 21. & 22.

Quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione sit sponsalia de futuro, procedit etiam hodie stante Concilio in matrimonio clandestino contracto sine paracho & testibus, quamvis alias est omnino nullum, ex S. Congreg. n. 23. ubi ponitur declaratio S. Congregat.

MATRIMONIO quoque, etiam non sequuta copula, clericus ipso facto beneficium perdit, cap. 1. cap. diversis fallacis, de cleric. coniug. & ibi glo. & D. l. Rota decisi. 1. cod. tit. in novis. & 21. de probat. in antiq. capel Tolof. decisi. 240. Palac. Rub. in repetit. rubrica de donatio. inter virum. §. 55. §. 5. Rosiniac. de benef. cap. 3. P. Pechius in reg. beneficium lib. 6. n. 26. Mandos. de signat. gratia tit. de privat. vers. impetratur beneficium ob contractum matrimonij, Mascard. de probat. conclus. 182. Zualllos quast. 147. Rota in Lucana infra adducta n. 13. & Sairus de censuris lib. 6. cap. 5. n. 10. & seq. & citandi infra n. 4. & Tho. Sanc. qui plures refert de matrimonio libro 7. disput. 42. a n. 4. & post hac Cong. ad reg. de mens. glof. 15. n. 43. Lessius de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. dub. 21. Agor inf. mo. p. 2. lib. 7. cap. 16. d. quast. 4.

Vnde per matrimonium ¶ amittit clericus accessus, regressus & alia iura ad beneficium competentia, Prob. ad Monach. in cap. 1. de cleric. coniug. in 6. ex num. 5. Covar. in 4. 2. par. c. 6 §. 3. num. 5. Iul. Clar. libro 5. recept. sentent. §. 1. quast. 73. nu. 5. Salz. ad Bernard. Diaz in pract. crim. can. c. 80. litera E. Flamin. Paris. de resignat. benef. libro 1. quast. 1. nu. 14. & Zualllos supra num. 2. Thom. Sanch. supra numer. 7. qui tamen contra Prob. ibi recte ait num. 9. per matrimonium non extingui dispensationem & habilitatem ad beneficia, quia per eam solum amovetur impedimentum.

Quod ampliatur primo, ¶ ut procedat, etiam si uxor non consummato matrimonio religionem ingrederetur, & sic matrimonium dissolveretur iuxta cap. ex publico, de controuers. coniugator. nam adhuc ipse beneficia amittit, nec ea recuperat, Dd. in dict. cap. 1. Gigas de pensio. quast. 54. num. 8. Rosin. numero 20. Covarr. num. 6. Sairus 14. & alij supra citati, & citandi, seq. ampliatur. & Sanchez plures citans supra n. 6.

Secundo ¶ ampliatur, ut etiam per matrimonium cum consanguinea, aut alias de facto contractum a beneficiato minorum amittatur beneficium ipso iure.

FF 2

re, Abb. in d. cap. 1. Rebus. de pacific. possessor. num. 223. alias 187. qui ait, ita seruari de stylo Corral. de beneficio. 1. part. cap. 10. numero 10. Gigas d. quest. 54. numero 11. Tiraq. de retractu lignagier. §. 26. gloss. 2. numero 9. Mandol. supra. Gregor. Lopez in l. 1. tit. 6. part. 1. vers. el beneficio. Couarru. §. 3. numero 4. Menchac. de testament. §. 22. numero 64. Nauarr. in man. cap. 25. numero 119. Bernard. Diaz in addit. ad Palac. Rub. supra l. 1. B. & Salzedo ad eund. in pract. d. cap. 80. l. 1. F. Didac. Perez in l. 1. tit. 1. libro 5. ordinamenti. vers. item guia. Cuchus in institut. maior. lib. 5. tit. 12. numero 226. Petrus Gregor. de benef. cap. 25. num. 4. Flamin. Paris. d. lib. 1. quest. 1. num. 12. Zauillos supra num. 5. Caldas Pe reira 3. part. de potestat. eligend. ad emphyteusim cap. 5. n. 14. Syluest. in sum. verb. beneficium 3. nu. 22. & verb. clericus 2. numero 2. vers. primo si contrahat. Armilla verb. beneficium n. 20. Ludou. Lopez in struct. conscientia 1. tom. c. 256. & 1. ro. 2. part. cap. 49. Man. Rodrigue in sum. 1. tom. cap. 30. numer. 9. Vega 1. part. cap. 36. casu 20. Ioan. Bapt. Corradus in responsio. casuum conscientia quest. 34. in addit. ad fin. & Sairus supra numero 13. qui plures alios referunt, & communem dicunt, & Rota in dict. Lucana, & Agor 1. parte libro 13. cap. 13. quest. 8. & 2. part. dict. lib. 7. cap. 16. questione 5. & post hac Gonzalez d. gloss. 15. numero 44. & gloss. 57. num. 44.

5 Quamuis t. Cardin. in Clem. gratie, de rescript. num. 10. Butrius, & Imola in d. cap. 1. & Bermondus de publicis concubinariis, fol. 404. quem sequitur Iul. Clarus d. quest. 73. num. 5. dicant per tale matrimonium non amitti beneficia ipso iure, sed priuandum esse per sententiam, sequitur Lessius supra num. 113. & ait probabilius, Thom. Sanch. d. lib. 7. disput. 43. quomodo- cunque, & ex quacunque causa matrimonium sit irritum.

6 Cui opinioni accedunt, t. Decius consil. 166. Probus d. c. 1. n. 15. & 16. & Bernard. Diaz d. c. 80. quando beneficiatus scienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere locum quando ignoranter contrahit.

7 Quam Decij sententiam t. reprehendunt Greg. Lopez Couar. Salzedo, & Zauillos supra, non enim ex eo, quod scienter contrahit videtur in eo defuisse consensus contrahendi ex traditis per ipsum Couarru. d. 2. par. cap. 3. §. 7. n. 2. Pet. Ledelm. de matrim. q. 55. artic. 9. circa fin. & in sum. de matrim. cap. 15. 15. conclus. ultim. diffi. & Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 37. qui alios refert, & Suarez 5. tom. disput. 23. sect. 5. num. 19. contra Nauarr. in man. cap. 22. num. 43. Armilla verb. matrimonium num. 44. Vega 2. par. cap. 34. casu 58. 59. & 84. & alios relatos per Tho. Sanch. ibi, & quia magis peccans non debet esse melioris conditionis.

8 At ego t. e diuerso existimo quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter bona fide, & cum debita solemnitate non amittit beneficium ipso iure, nec per sententiam debet priuari, quamuis scienter seu mala fide contrahens illud amittat ipso iure.

9 Et ratio differentia est, t. nam is qui bona fide ignoranter contrahit, non facit actum beneficio seu clericatus contrarium, cum matrimonium sit nullum, & sic non potest dici facto suo beneficio renuntiasse, & rursus in eo cessat delictum. & argum. c. eum qui, de preben. in 6. quod militat in contrahente scienter, cum loquamur de constituto in minoribus.

Si vero matrimonium t. esset nullum ex defectu consensus ipsius clerici, ut quia non erat sanæ mentis, vel fuit vi vel metu coactus, tunc non perdet beneficium, nec ipso iure, nec per sententiam, Probus num. 15. Gigas 9. & 10. Bernard. Diaz num. 5. & Rof. ad fin. ubi supra. & sentiunt relati, Rota in d. Lucana, & Sairus d. nu. 13. & Agor d. q. 8. & d. q. 5. & Lessius d. num. 113.

Et idem videtur quando t. matrimonium est nullum ex defectu consensus mulieris procedentis ab eius furore, seu amentis, quia perinde est ac si contraheret cum imagine, aut cum dormiente, ut dicit æquius Ioan. And. quem sequitur Gigas d. nu. 10. Rof. niacus ibi, & videtur tenere Probus d. nu. 15. & facit, quod dixi num. 8. & 9. de contrahente ignoranter. Quamuis contra teneant Staphil. tit. de variis modis vacationis §. quintus vacationis modus, num. 9. & Bernard. Diaz d. num. 5. & Sairus ibi, & Agor dict. cap. 16. quest. 6.

At si n. atrimonium t. esset nullum ex defectu consensus legitimi ipsius mulieris, ut quia fuit vi vel metu compulsâ clerico ipso libere consentiente, tunc ipso iure perdet beneficium, sicut quando contraheret cum consanguinea, Probus d. num. 15. & post And. Gigas d. num. 10. Bernard. Diaz d. num. 5. & Sairus d. num. 13. quod ego intelligo iuxta dicta, quando ipse clericus libere, & scienter contraheret cum muliere coacta.

Sed hic est difficultas grauis, t. an si hodie stante Concilio Tridentino sess. 24. cap. de reformatione matrimon. beneficiatus contraheret sine parochio, aut testibus, perderet ipso facto beneficium, in qua partem affirmatiuam tenuit Rota in d. Lucana de infu. la sancta, coram illustrissimo Cardinali Lancelloto, in qua 6. Iunij 1575. fuit conclusum, Conflare quod Michael contraxit matrimonium cum Virginea de anno 1565. de mense Septembr. ut bene probant 1. & 5. testes, qui coadiuuantur 2. 4. & 6. licet quintus in interrogatorio precise non recorderetur de anno, tamen postea fatendo dictum articulum, verum, in quo constituitur dicti mensis, & annus, censetur expresse deponere de eodem mense, & anno. Nec obstat, quod verba de quibus deponunt quintus, & sextus testis, important sponsalia de futuro, non autem matrimonium de presenti, quod respondetur, quod cum sint prolata ad interrogatorium alterius, an velit, ad inuicem matrimonium de presenti contrahere videntur, ut per Couarruias in 4. 2. part. cap. 4. §. 1. numero 4. præsertim cum in continenti fuerit, ut subsecuta anuli immisio, ut deponunt 4. 5. & 6. testes: nam per hunc actum denotantem consensum coniugalem probatur etiam matrimonium de presenti, ut late Couarruias. dict. cap. 4. in princip. numero 3. maxime, quia idem Michael confessus fuit, dum examinaretur, se suscepisse filium ex Virginea sub 29. vel 30. Octobr. 1566. & postea de anno 1576. 16. Ianuarij fuit conclusum, quod matrimonium fuit contractum per verba de presenti, unde inducebatur vacatio beneficii ipso iure cap. primo de clericis coniugatis, & ibi notat gloss. verb. delinquendo in princip. quæ est communiter approbata, Couarruias supra 2. part. cap. 6. §. 3. numero 4. & hanc opinionem tenet cancellaria, ut dicit collectarius in cap. Ioannes numero 1. in fin. de clerici coniugati. quæ conclusio procedit, etiam si non fuerit subsecuta copula iuxta d. c. Rota eod. tit. in nouis, & 1. de sponsalib. in antiq. & procedit, etiam ubi matrimonium sit nullum ex alia ratione, quam defectu consensus, quia quantum in eo fuit, contraxit, & habuit beneficium pro erelecto, & quia non debet esse melioris conditionis qui

qui contraxit nulliter, & illicite, quam qui licite, ut tradit Ioan. And. in d. cap. Ioannes, colum. penul. quem ibi ceteri sequuntur, Roman. consil. 283. col. 3. nu. 5. versic. videamus, Abb. in d. cap. 1. numer. 2. & in fin. Braxien. quæst. dominica, M. v. s. l. singul. 386. Aufrer. in addit. ad decif. Tolos. 236. in fin. Staphil. de literis gratiæ fol. 75. versic. posset tamen, Rebus. super reg. de publican. in fin. Ias. in l. vbi pactum, numero 24. C. de transactio. Gigas de pension. quæst. 54. numero 11. Conarru. d. s. 3. & est communis opinio, ut ait Barbat. consil. 16. colum. 2. in fin. versic. præterea accedit, Imola in d. cap. Ioannes, numero 24. versic. quarto casu, bene Capra regul. 93. numero 93. Non placuit dominis fundamentum factum exemplo ad probandum hic adesse defectum consensu, quia videlicet non fuit probatum in hoc matrimonio interuenisse parochum, prout disponit Concilium Trident. sess. 24. de reformatione c. 1. quod habet decretum irritans inducens resistendam iuris in acta in contrarium gesto, quia dixerunt, quod etiam lex cum decreto irritan. resistit matrimonio contracto cum consanguinea, cap. non debet, de consanguinit. & affinit. & tamen communiter concludunt supradicti Dd. vacationem, quia in hac materia inspicitur factum ipsum, non autem facti validitas. Præterea tunc dicitur deficere consensum, quando nullo modo fuit præstitus, ut exemplificat Dd. in contrahente per metum, vel non habente intellectum, non autem quando est præstitus, & illud lex annullat, imo dicunt, quod Concilium in eius proœmio non negat adesse consensum in matrimonio clandestino. Nec obstat, quod tunc non inducatur talis vacatio beneficii quando adest talis nullitas matrimonij, quia inducitur impedimentum publicæ honestatis, quia respondetur hoc nullibi probari, sed potius contrarium esse verum per cap. 1. de sponsal. in 6. vbi hoc impedimentum publicæ honestatis oritur ex consanguinitate, & tamen ut dictum est, tenent beneficium per contractum matrimonij cum consanguinea vacare: unde est verificata narratiua Inliani narrantis, quod beneficium vacauit per matrimonium, per verba de præsentis legitime contractum, quia cum fuit contractum interueniente consensu per verba de præsentis, verum est, quod fuerit legitime contractum secundum subiectam materiam. Præterea cum talis surreptio verisimiliter non mouisset Papam ad concedendum, non videtur, & Egid. decif. 4. cum vulgar.

14 Mihi tamen t contrarium verius videtur in prædicta difficultate, nempe quod contrahens matrimonium sine parcho, aut testibus non perdat ipso facto beneficium (licet posset priuari sic contrahens scienter) argum. l. si quis legatum 6. ff. ad l. Cornel. de falsis.

15 Nam matrimonium istud t nullum est ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo propter defectum formæ seu solemnitatis non incurritur poena, ut fuit dictum in vna Hipporegien. canonicatus 22. Octob. 1584. coram domino Orano d. l. si quis legatum, Ias. in l. fin. C. de iure emphyt. numero 139. Tiraquel. de retractu lignagier. §. 1. glof. 2. numero 6. & §. 26. glof. 2. numero 11. & in leg. connubial. glof. 8. numero 207. Simoncellus de decretis libro 2. tit. 6. nu. 30. Azueto in l. 1. tit. 1. libro 5. recopilat. n. 48. & Thom. Sanchez de matrimon. libro 3. disp. 2. num. 8. ad 3. & non adhibita forma requisita, perinde est, ac si actus non fieret, quia forma dat esse rei, & c. conducent tradita per Felin. cap. ex tenore, de rescript. a num. 6. & Molinam de Hisp. primog. libro 2. cap. 16. n. 17. nec hic inducitur vacatio propter factum matrimonium clandestinum.

2. Tom.

Et ita in proposito tenet Man. Rodriguez in sum. d. cap. 30. n. 9. & Vega d. cap. 36. casu 20. ad quartum, & facit, quod in simili tradit Pet. Ledel. de matrimon. d. quæst. 55. artic. 9. 4. dub. & in sum. d. cap. 15. 15. conclusio: 4. diffic. & Thom. Sanch. d. lib. 7. disp. 48. n. 8.

17 In beneficiato t autem in sacris constituto matrimonium contrahente de facto dicendum est indistincte non perdere ipso facto beneficium, cum sit omnino inhabilis ad matrimonium, sed illis est priuandus per sententiam iudicis, ita gloss. fin. in dict. cap. 1. de cleric. coniugatis, & ibi Butrius, & Imola, Bernard. Diaz d. cap. 80. & ibi Salzedo liter. C. dicens communem, & Mascard. conclus. 182. n. 5. & 6. dicens communem, Gregor. Lopez, Nauar. Pet. Gregor. n. 5. Syluest. Armilla, Ludovic. Lopez, Man. Rodriguez, Vega, Corradus, & Sairus n. 16. & Lessius nu. 115. vbi supra, & Enriquez in sum. lib. 7. cap. 36. §. 1. liter. G. & videtur inclinare Gigas sup. n. 6.

18 Quamuis t Staphil. vbi supra a numero 8. & Aufrelius ad d. dec. Capellæ Tolos. 240. numero 4. & Rosiniacus a numero 10. & Conarru. supra cum Ioan. And. Anchar. Cardin. Rom. & aliis teneant ipso facto priuatum esse, & Cuchus d. libro 9. tit. 12. numero 215. & Agor d. libro 13. cap. 13. quæst. 6. & d. lib. 7. 2. par. cap. 16. §. 5.

19 Per sponsalia vero de futuro t certum est non vacare beneficium, Rota d. decif. 1. de cleric. coniug. in nouis. & 21. de probatio. in antiq. Abb. consil. 62. numero 18. par. 2. Corral. d. cap. 10. numero 11. Rosiniacus d. cap. 3. a numero 17. Mand. supra, Fulcus de visitat. libro 2. cap. 28. numero 18. Mascard. d. conclus. 182. Pet. Pechius in dict. reg. beneficium numero 16. Man. Rodrig. dicens communem, Vega, & Sairus numero 15. vbi supra & alij citati, & Thom. Sanch. plures referens d. libro 7. disp. 42. num. 1. & Gonçal. d. glof. 15. num. 43. & Lessius supra numer. 114. qui tamen ait quod contrahens sponsalia meretur priuari beneficio, sed non placet mihi.

20 Ex quo t reprobatur dec. Rotæ 1. de sponsal. in antiq. alias 102 cum qua tandem tenent Staphil. supra num. 9. & Mandol. de aiate minori §. 24. quæ ait, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere 11. annorum per verba de presenti, etiam non secuta copula, perdit beneficium. Nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solus est ad sponsalia de futuro, cap. fin. de despon. impub. cap. 1. §. 1. cod. in 6. & ita contra illam tenent Rosin. n. 16. & Iul. Clar. supra, & Mandol. versic. quid si, Agor d. quæst. 5. Couar. dicens communem d. nu. 4. & Bernard. Diaz d. cap. 80. n. 6. & ibi Salzed. litera G. t qui cum Menchaca d. t. 22. nu. 47. intelligit communem, quando clericus sciebat eam esse impuberem: & opinionem Rotæ 21 procedere posse, quando ignorabat eam esse impuberem.

22 Sed hæc concordia t nimis restringit communem, & præterea conuincitur ex dictis supra num. 8. & 9. de contrahente ignoranter in gradu prohibito: maxime quia etiam si ignoraret eam esse impuberem, adhuc iuris interpretatione ille contractus esset ad sponsalia de futuro, ex d. c. 1. §. 1. ibi: Et matrimonium contrahere intenderent contrahentes. Et ita eam distinctionem reprobatur Tho Sanch. supra disp. 43. numero 6.

23 Et adeo verum est, t quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione sit ad sponsalia de futuro, ut procedat etiam hodie stante concilio in matrimonio clandestino contracto sine parcho & testibus, ut in vna Valentina censuit S. Congre-

FF 3

gatio Concilij his verbis. Matrimonium contrahendum clandestine inter puberem & impuberem in sponsalia de futuro resolvitur per cap. vnicum, §. i. de desponsatione impub. in 6. Quamvis alias matrimonium contrahendum sine parcho aut testibus, est omnino nullum, nec habet vim sponsalium, vt eadem S. Congregat. censuit. Thom. Sanchez de matrimo. lib. 1. disput. 20. & 21. qui alios cumulat.

CAP. IX.

De vacatione per ingressum religionis.

SUMMARIA.

Quemadmodum matrimonio, ita etiam per ingressum religionis vacat beneficium secuta possessione expressa, vel tacita, non ante, n. 1. Et de possessione tacita intelliguntur verba cap. beneficium, de regular. in 6. ibi: Aut constet, &c. & ibi, seu scienter, &c. numero 2. & 3.

Quamvis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis: tamen hodie ex decreto Concilij Tridentini non potest fieri nec tacita, nec expressa, nec qua obliget religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia regione, n. 4. & 5. circa quod refertur declaratio S. Congregationis, n. 6.

Annus probationis debet esse continuus intra claustra, non interpolatus, nec priuilegium aliquod suffragatur, quia est sublatum, nec anno probationis renuntiari potest: & habet locum etiam in eo, qui ex voto religionem ingreditur, & in professo in vna transeunte ad aliam etiam laxiorem, nec potest abbreviari etiam in ingresso post matrimonium ratum, &c. ex S. Congreg. n. 7.

Seruato tempore prefixo, & concurrentibus aliis requisitis, professio tacita non est exclusa à Concilio, sed remanet in dispositione iuris communis ex S. Congreg. n. 8.

An ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarum est quod poterat, n. 9. Difficultas est, stante Concilio cap. 16. sess. 25. de regular. an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficii, & procedere tenet Maiolus n. 10. & Flam. Paris. relatus n. 11. Sed contrarium tenetur n. 12. Nec Flam. loquitur consequenter, n. 13. Nec creditur sacra Congregationem censuisse, quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficii, numero 14.

Non est verum, illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, quando renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, vt ait Flaminius: sed contrarium saepe censuit Congregatio, nempe non habere locum in donationibus & renuntiationibus factis ante ingressum, sed per ingressum, seu in ipso ingressu, & ita tenent aliqui Dd. licet alij etiam contra teneant, n. 15 & 16.

Non habet locum d. decretum in testamentis, & ultima voluntate, vel elemosinis, ex eadem S. Congreg. numero 17. licet contra fuit dictum per Rotam, numero 18.

Non placet dictum Molina, valere renuntiationem, seu donationem factam à nouitio sub conditione professionis: nam non seruatur forma d. decreti, n. 19. Et videtur etiam facta in tempus inhabile: nam facta possessione non poterat donare. Nisi essemus in religione bonorum incapace: nam tunc posset dici incipere ab herede, nisi obstaret dictum decretum Concilij, vt quia

esset facta à nouitio, licet renuntiatio hereditatis futura, seu pactum de non succedendo factum sub dicta conditione professionis, valeret cum iuramento, &c. numero 20. sicut etiam donatio facta à nouitio, cum pacto & modo, vt eo proficiente sit nulla, non valet, numero 21.

Non placet etiam doctrina Manuelis Rodriguez, dictum decretum non habere locum in donationibus causa mortis, nam licet sint reuocabiles, & quoad effectum legatis equiparentur, tamen in fieri sunt instar contrahentis, & respectu forma solemnitatis & ordinationis equiparantur contrahentibus, n. 22.

Stante constitutione 58. Py V. non potest Ordinarius admittere resignationem beneficii religionem ingressuri, nisi statim re ipsa profiteatur: ita enim intelliguntur verba illius religionem ingressuri, & non de habitus susceptione, vt volumus Fuscus, & Flam. Paris. qui reprobantur, n. 23. & seq. Et ita iuxta d. constitutionem, & non iuxta mentem Concilij procedit dictum Man. Rodriguez relatus, n. 25. In casibus tamen alias permisissis poterit ordinarius admittere resignationem nouitij, seu religionem ingressuri, etiam si statim non profiteatur, seu religionem ingrediat, non obstante dicta constitutione, n. 26.

Cum per ingressum religionis ante professionem non vacent beneficia nouitij non resignata, an interim lucratur fructus, n. 27. Resolvitur, quod in beneficiis habentibus fructus in absentia nouitij interim eos lucrabitur, nec debet eis priuari, sine postea exeat, sine profiteatur, n. 28. interim tamen debet per alium deserui fructibus, si seruiturum requirit, assignata sibi congrua de ipsius prouentibus, n. 29. Et si est curatus, debet obtinere licentiam ordinarij in scriptis, & si nollet eam dare, esset recurrendum ad superiorem, numero 30. In beneficiis vero non habentibus fructus in absentia, vt canonicatibus & prebendis, quorum fructus residendo lucrifunt, non lucrabitur, cum non resideat, numero 31.

RURSUS, quemadmodum matrimonio, ita etiam per ingressum religionis vacat beneficium, secuta tamen professione expressa, vel tacita, non ante, &c. Gonzaldus, 17. quasi 2. cap. beneficium, de regular. libro 6. vbi Dd. Staphil. de liter. gratia, tit. de vacatione, 6. modo, Flam. Paris. de resignat. beneficii. libro 3. quasi 3. Fuscus de visitatione libro 2. cap. 15. numero 84. & Man. Rodrig. quest. regul. 1. 10. quasi 37. & posthac Gonzalez ad reg. de mensib. gloss. 15. numero 45. & D. Card. Tusch. conclus. 72. lit. B. & alij, licet Menoch. de praesumpt. libro 6. praesumpt. 82. dicat, quod ingressus religionem praesumitur beneficii renuntiasse, etiam intra probationis annum, &c.

Et de professione & tacita intelliguntur illa verba dicti cap. beneficium, ibi: Aut constet quod vitam voluerit absolute mutare, iuxta tex. in cap. consulti, &c. statumimus, eod. tit. & cap. non solum, eod. tit. in 6. Domin. n. 6. & Franc. n. 13. notab. ibi, in d. cap. beneficium, & sicut etiam illa verba, seu scienter habitum receperit professorum, iuxta tex. in cap. constitutionem, eodem tit. in 6.

In quo tamen animaduertendum est, quòdquamuis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis, iuxta tex. in d. cap. ad Apostolicam, & d. cap. statumimus, de regul. & d. cap. non solum, & d. constitutionem, & dict. c. beneficium, eod. in 6. cum aliis.

Tamen

Tamen t hodie ex decreto S. Concil. Trid. *ess.*
 5 25 de reg. cap. 15. non potest fieri professio infra annum probationis, nec tacita, nec expressa, nec qua obliget religionem, etiam in genere, non solum in Mediciantibus, sed nec in alia religione.

6 Ex quo t S. Cong. Conc. censuit quod qui professionem emisit infra annum probationis, non est obligatus neque ad religionem in genere, neque in specie contra d. c. non solum, & cap. constitutionem, de reg. in 6. nec etiam in foro conscientiae vlla inducta est obligatio.

Et ut eadem t S. Cong. censuit, annus probationis debet esse continuus intra claustra, non autem interpolatus, nec privilegium aliquid suffragatur, cum censetur sublatum cap. 22. eiusdem sessionis. & huic anno probationis renuntiari non potest, & habet locum etiam in eo, qui ex voto religionem ingreditur, & etiam in eo, qui professus in vna transit ad aliam etiam laxiorem, auctoritate Apostolica, nec potest abbreviari etiam in eo, qui post matrimonium ratum, ut potest, est religionem ingressus, etiam si de vna religione transeat ad aliam, & ita tempus professionis differatur.

Servato tamen tempore t ibi praefixo, & concurrentibus aliis ad tacitam professionem requisitis, professio tacita non est exclusa a Concilio d. c. 15. & 16. sed remanet in dispositione iuris communis sicut ante, ut eadem Congregatio censuit, de quo Menoch. d. li. 6. praesumpt. 83.

Sed est t difficultas, an ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarum est quod poterat, iuxta cap. ex transmissa, de renunt. & d. c. beneficium, ibi: Nisi ad id ipsius accedat assensus, & ibi gl. verb. assensus, & Dd.

Difficultas est, t stante Concilio Tridentino d. 10 cap. 16, *ess.* 25. de regul. an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maior. de irregul. lib. 3. cap. 6. sub nu. 2. dicens quod statuit Concilium ibi, e quis intra annum probationis possit beneficio renuntiare, quinimo facta renuntiatio non teneat, ut t & sequitur Flam. Paris. d. li. 3. *quest.* 13. a II num. 4. dicens, *scilicet* censuisse S. Cong. Concil. illud decretum habere locum in renuntiatione beneficij, & sic esse faciendam de consensu superiorum ante duos menses professionis, ne temere quis renuntiet, dum est novitius & postea contingat carere beneficio & monachatu, si forte non admittatur ad professionem, vel ipse nolit postea professionem emittere, & Episcopum non aebere conferre illa beneficia nisi facta professione, ut respondit pluries Sacra Congregatio. Et rursus illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, etiam quando quis renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, nam videtur renuntiatio facta in fraudem, & hoc quando ille non habet aliunde ex quo vivere potest, vel est ordinatus ad titulum illius beneficij, nam his casibus resignatio non debet admitti, nisi habeatur certitudo de professione, & eo modo, ut dictum est, de stylo exprimitur in supplicatione, & c. Haec Fla. Paris. Et quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, tenet etiam Azor 2. parte, lib. 7. cap. 20. *quest.* 6.

Sed ista sententia mihi t non placet, & verius existimo, d. decretum Concilij non habere locum in renuntiatione beneficij, nam re vera Concilium ibi solum loquitur de renuntiatione, & obligatione bonorum, & renuntiatio beneficij, & collatio illius, non debebat esse in pendentia, ut non sequuta possessione non intelligeretur, effectum suum sortiri, sed

debet esse perpetua, & stabilis, & non temporalis, & c. ut per Manuel. Rodriguez in *summa* 2. tom. c. 7. n. 2. & d. 9. 37. art. 2.

Nec Flaminius Parisius supra loquitur consequenter, nam si illud decretum haberet locum in renuntiatione beneficij, dicendum erat eam non valere, nisi iuxta formam, de qua ibi, etiam si renuntians haberet aliunde, unde vivere posset: nam in renuntiatione bonorum, non dubium est, quin habeat locum, etiam si aliunde habeat, unde vivere possit.

Nec credo t sacram Congregationem censuisse, quod dict. decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, nec vidi, nec inveni talem declarationem.

Nec rursus verum t est illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, quando quis renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, quin imo contrarium saepe censuit Congregatio, nempe illud decretum non habere locum in donationibus, & renuntiationibus factis ante ingressum, seu ante susceptionem habitus, sed in factis per ingressum, seu in ipso ingressu, ut habetur in declarationibus super d. capit. 36. & ita tenet Mandos. *ess.* 22. & Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 436. maxime in noua additione, ubi adducit declarationem S. Congregationis de anno 1595. in vna Mediolanen. & Prosper de Augustino in appendice ad summam bulary. Quarata par. 2. verb. monasterio, & conventus regularium virorum, pag. 590 ponens etiam declarationem, & Manuel Rodriguez *quest. regularium* 2. tomo, *quest.* 47. artic. 8. qui ait ita iudicatum esse in praetoriis, & consultos Doctorem Moya, Solis, & pinciae, Valdes, & alios hanc tenuisse opinionem, ut accepit a quodam viro docto, & ita declarasse Dominos Cardinales 22. die Octobris anno 1593. ut refert Pafarelus in suo compendio privileg. licet ad finem ipse Manuel Rodr. ibi vacillare videatur, & contrarium tenet in *sum.* 1. tom. cap. 90. numero 2. & 2. tom. capit. 7. num. 8. dicens d. declarationis non vidisse literas authenticas.

Et licet contra teneant Nauar. *consil.* 81. & 82. de regular. alias *consil.* 7. & 8. de donatio. (ubi tamen apostilla ait aduertendum, referri sacram Congregationem censuisse, dictum decretum non habere locum in donationibus factis ante susceptum habitum) & Ioan. Gutier. in cap. quamvis pactum, de pact. in 6. ver. dum nuptui, nu. 5. & Couar. in apostillis ad dictum decretum Concilij, & Pater Molina de iusticia 1. tomo tract. 2. *dispu.* 146 & videtur tenere Roias de success. cap. 7. nu. 31. & Zavallos 9. 121. numero quarto & quinto.

Nec etiam habet locum t dictum decretum in testamentis, & vltima voluntate, vel elemosynis, 17 ut eadem S. Congregatio declaravit: & quod non habeat locum in vltima voluntate, tenent Nauar. *consil.* 83. de regularibus & comment. 2. de regular. num. 51. Ioannes Gutierrez d. verb. Dum nuptui tradebatur, nu. 4. & canonice. *quest.* lib. 2. c. 1. a num. 26. Gratian. reg. 456. num. 7. Caluacanus decis. 10. num. 13. 3. par. Humada ad Gregorium Lopez in l. 7. tit. 7. part. 1. *glos.* 3. Cenedo collecti 50. ad decretum, Zavallos *quest.* 63. nu. 7. & *quest.* 121. a numero 4. Manuel Rodriguez *dict.* cap. 90. numero 5. & d. cap. 7. numero 8. & 9. & d. 9. 47. art. 10. Molina supra, & Azor *institut. moralium* lib. 12. cap. 2. *quest.* 14. licet contrarium teneat Spino de testamen. *glos.* 12. num. 50. & videtur tenere Castillo de *usu.* cap. 65. nu. 7.

18 Et licet $\dagger$ in causa Toletana nullitatis professio-
nis coram D. Orano 12. Ianuar. 1598. fuit dictum,
*Quod testamentum à moniali factum sit nullum, si
non fuit factum intra duos menses ante professionem ut
requirebatur iuxta ordinationem Tridentini sess. 25.
de regular. capit. 16. habentis decretum irritans.
&c.*

19 Non tamen placet $\dagger$ quod docet Molina, ibi va-
lere renuntiationem, seu donationem factam à no-
uitio sub conditione professionis, id est, si profes-
sionem fecerit: nam non seruatur forma dicti decre-
ti.

20 Et videtur $\dagger$ etiam facta in tempus inhabile, nam
facta professione non poterat donare, cum non sit
sui iuris, & omnia acquirantur monasterio, *auth. in-
gressi, C. de sacrosanct. eccles. & paria sunt aliquid fieri
tempore inhabili, seu conferri in tempus inhabile,
l. quod sponsa, C. de donation. ante nupt. nisi essimus in
religione bonorum incapace: nam tunc posset dici
incipere ab hærede, iuxta l. unicam, C. ut ab hæredib.
& contra hæredes, nisi obstatet dictum decretum Con-
cilij, ut quia esset facta à nouitio, licet renuntiatio
hæreditatis futuræ, seu pactum de non succedendo,
factum sub dicta conditione professionis valeret cū
iuramento, (nisi obstat Concilium, ut quia sit fa-
ctum à nouitio) Couar. in d. cap. quamuis pactum 3. p.
§. 2. num. 3. & 4. & ibi Ioannes Gutierrez verb. Dum
nuptui, num. 1.*

21 Sicut etiam $\dagger$ donatio facta à nouitio, cum pacto
& modo, ut eo non proficiente sit nulla, non valet, ob
non seruatum formam dicti decreti, Nauar. d. consil.
82. & 83. de regul. & videtur tenere Manuel Rodri-
guez d. c. 90. n. 3. & d. art. 8.

22 Nec placet quod docet idem $\dagger$ Manuel d. c. 90.
num. 5. & d. art. 10. dictum decretum non habere lo-
cum in donationibus causa mortis: nam licet istæ
donationes absolute, & ex natura sua sint irreuoca-
biles, & quoad effectum legatis & ultimis voluntatibus
æquiparentur, & connumerentur, *leg. fin. C. de do-
nat. causa mortis, & princip. instit. de donat. vbi Dd. ta-
men in fieri sunt instar contractus, & actus inter vi-
uos, & respectu formæ, solemnitis, & ordinatio-
nis, æquiparantur contractibus, Anton. Gomez 2.
tom. variar. cap. 4. num. 16. Couar. in rubr. de testam. 3.
par. a. num. 1. Crassus de success. §. donatio causa mortis,
quæst. 2. qui alios plures referunt, & communè di-
cunt: & Zavallos quæst. 695. num. 2. Mol. de iustitia, 2.
tom. disp. 288. & Rota decis. 245. p. 1. diuers. numero 4.
vbi dicunt, Doctores omnes conuenire, quod donatio
causa mortis quoad ipsam in esse deducendam, sit con-
tractus, &c.*

23 Verum ut redeamus ad nostrum $\dagger$ propositum,
stante constitutione 58. Pij V. de qua supra cap. 3. a.
n. 267. ex qua non possunt ordinarij admittere resi-
gnationes beneficiorum, nisi in certis casibus ibi
expressis, inter quos vnus est religionem ingressuri,
vel matrimonium cōtracturi, si statim postea id re
ipsa exequatur, dicendum est, non posse ordina-
rium admittere retentionem beneficij religionem
ingressuri: nisi statim rei ipsa profiteatur. Ita enim
sunt intelligenda illa verba, *religionem ingressuri*, sci-
licet per professionem, non per habitus susceptionem
iuxta subiectam materiam, de qua agitur, alias enim
si posset admittere resignationem illius qui vult ha-
bitum suscipere, si postea exiret intra annum, rema-
neret sine beneficio, & sustentatione.

24 Nec $\dagger$ potest dici, ut dicunt Fuscus, d. lib. 2. c. 28.
num. 18. & Elam. Parif. lib. 5. q. vlt. nu. 166. & seq. quod

ordinarius potest amittere renuntiationem illius,
qui vult ingredi religionem, si statim ingreditur,
sed eo ingressio statim non potest conferre illud be-
neficium, sed debet expectare per annum, intra quem
potest exire, & quod prius non dicitur vacare bene-
ficium, &c. Nam si daremus, ut isti volunt, quod il-
la verba, religionem ingressuri, intelligerentur de
habitus susceptione: & quod sic ordinarius posset
admittere renuntiationem illius, qui vult habitum
religionis suscipere, si statim id exequatur, dicendum
etiam esset posse statim illud beneficium conferre,
nam per renuntiationem legitime admissam statim
vacat beneficium, & potest conferri, ut supradictum
est d. cap. 3.

Ec ita $\dagger$ iuxta d. constitut. Pij V. & non iuxta men-
tem Concilij d. c. 16. procedet quod ait Manuel Ro-
driguez d. q. 37. art. 2. 1. tom. q. regul. quod renuntiatio
beneficij non possit fieri per nouitium, nisi paulo
ante professionem, quando scilicet d. nouitius iam
ad ipsam professionem accingitur, & est receptus ad
professionem à fratribus, & omnia sunt parata, ita
ut moraliter loquendo, professio indubitanter fieri
debeat, &c.

Videtur tamen, $\dagger$ quod in casibus alias permif-
sis poterit ordinarius admittere resignationem noui-
tij, seu religionem ingressuri, etiam si statim non
profiteatur, seu religionem ingrediatur, non obstante
d. constitutione Pij V. quia id quod dicit quod sta-
tim id exequatur, &c. est quādo resignat ex causa in-
gressus religionis, &c.

Sed cum per ingressum $\dagger$ religionis ante profes-
sionem non vacent beneficia nouitij non resignata,
restat dubium an nouitius interim lucratur fructibus.

In quo $\dagger$ breuiter dicendum est, quod in bene-
ficiis habentibus fructus in absentia nouitius interim
eos lucrabitur, nec debet eis priuari, siue postea ex-
eat, siue profiteatur, cum sit absens ex iusta causa, &
relatiuum, de cleric. non residen. & lege permitte, &
& sic non mereatur pœnam, l. Gracchus, C. ad leg. Iu-
liam de adulter. ita Archid. & Francus, nu. 2. & 6. in
d. cap. beneficium, de regular. in 6. Syluest. verb. religio.
2. q. 8. Man. Rodriguez dict. q. 37. art. 1. & sentit Agor.
li. 12. c. 3. q. 1. quidquid teneant gloss. vlt. & Domin.
d. c. beneficium. & Fuscus d. lib. 2. cap. 15. n. 84. tinte-
rim tamen debet per aliū deferui beneficiio, si ser-
uitium requirit, assignata sibi cōgrua de ipsius pro-
uentibus portione, ut in d. c. beneficium.

Et si est curatum, debet obtinere licentiam or-
dinarij in scriptis, iuxta decretum Concilij Triden-
tini sess. 23. de refor. cap. 1. & si ordinarius nollet eam dare,
esset appellandum & recurrendum ad superiorem,
ut alias dictum est supra 3. par. cap. 2. nu. 86. in $\dagger$ be-
neficiis vero non habentibus fructus, in absentia, ut
in canonicatibus & præbendis, quorum fructus re-
sidendo lucrifunt, non lucrabitur nouitius interim
fructus, cum non resideat: licet enim absit ex iusta
causa, non tamen ad effectum, ut habeatur pro præ-
senti, quia iste non est de casibus in iure expressis,
maxime cum propter priuatam vtilitatem absit, ut
ait Franc. d. num. 6. & facit declaratio S. Congreg.
adducta, d. c. 2. n. 332. vers. an durante: vbi dicta vide.

CAP. X.

De vacatione per priuationem.

SUMMARIA.

Beneficium vacat, & amittitur priuatione seu deposi-

tionis, quæ propter graue delictum imponitur, n. 1. nec est locus pænæ privationis beneficiorum, nisi in casib. a iure expressis, n. 2. sed quia non omnia crimina comprehenduntur certa diffinitione, debet iudex in his quæ similia sunt expressis, in quibus imponitur de positionis pænæ, eandem regulam sequi, n. 3. non tamen debet iudex attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pænâ de positionis, nec nisi pro graui crimine de positionis, seu privationis locus est, n. 4.

Nullum crimen, etiam de positionis dignum, inducit privationem beneficii ipso iure, nisi sit iure cautum, sed est privandus per sententiam: & ita in dubio præsuntur n. 5. & casus in quibus quis ipso iure privatur beneficiis, & in quibus venit privandus remissus, n. 6.

An qui commisit crimen, propter quod incurrit pænâ privationis beneficii, ipso iure amittat statim titulum, ita ut teneatur in conscientia illud dimittere, etiam ante sententiam declaratoriam, numer. 7. & partem negatiuam tenent relati numero 8. pro qua facit quod de lege pænâ inponente pænâ ipso iure seu ipso facto, ultra eos tradunt Doctores communiter contra Abb. Felin. Castr. & alios, quod non obligat in conscientia ad pænâ ante sententiam, quando requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur iure iam quæ sita, & c. num. 9. adeo ut committens delictum, propter quod ipso iure privatur bonis, non amittat dominium eorum ante sententiam secundum aliquos, n. 10. quamuis contrarium alij teneant, n. 11. quæ sententiæ concordantur, n. 12.

Id in beneficiis intelligendum est, quando non subiungitur aliud verbum, unde consert mentem Papæ esse, ut amittantur nulla expectata sententiâ, secundum Molin. & alios, num. 13. Sed etiam tunc non teneri delinquentem in conscientia dimittere beneficium ante sententiam, tenet Couarr. & alij num. 14. imo ait Couarr. posse retinere beneficium priuatum per sententiâ, vel ipso iure etiam sequenti sententiâ declaratoria donec sententiâ executio fiat, cui consonant Enriquez & Agor. n. 15. pro quo facit quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latam sententiam, non tenetur pænâ exequi, & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur, n. 16. & seq.

Verius videtur quod committens delictum, ob quod priuatur ipso iure beneficiis seu officiis publicis, tenetur in conscientia illa dimittere non solum post sententiâ, quod certum videtur contra Couarr. Enriquez & Agor. sed etiam ante sententiam, numero 18. nam licet in pænâ amissionis propriorum bonorum non debeat lex, imo nec secundum aliquos possit obligare delinquentem, ut sit executor illius contra se ante sententiam, & sic per illa verba ipso iure, seu ipso facto non censeatur ad id obligari, tamen in bonis communibus, quæ iam sunt beneficia, & officia publica, recte potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam, n. 19. & seq. quod confirmatur, nam lex potest in pænâ impedire acquisitionem fructuum beneficiorum, & aliorum publicorum, ita ut in conscientia debeant restituere, & c. num. 21. & quod per illa verba ipso iure seu ipso facto censeatur velle obligare in conscientia ad illa dimittenda ante sententiam, patet ex ipsa significatione, & ex verborum, & subiecta materia, & etiam quia in pænâ excommunicationis suspensionis, inhabilitatis, & similib. ex illis solis verbis censetur lex obligare ad pænâ in conscientia ante sententiam, & c. n. 23.

Confirmatur prædicta sententiâ, nam secundum Dd. communiter cum quis est priuatus beneficio ipso iure etiam in pænâ, statim potest provideri contra Lapum, & Lancelorum, n. 23. & 24. & sic tempus datum ad providendum curret à die sententiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur beneficio ipso iure num. 25. unde sequitur quod ille non habet in eo titulum, nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei cui priuatum est, n. 26.

Confirmatur etiam, nam secundum Dd. communiter gesta ab eo, qui est priuatus beneficio seu officio ipso iure, non valent si priuatio est notoria, quæ tamen alias deberent valere, n. 27.

Confirmatur etiam, nam in casu c. licet canon. de elec. lib. 6. obtinens parochialem, si non sit infra annum ad sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non potest illam retinere, sed debet relinquere n. 18. nec satis, quod dicitur Navarr. & alij, quod in illo casu constat de mente Legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur proprie ut pænâ, sed ut quadam conditio, vel motus rei eradicat, & c. n. 29. & 30.

Improbatur Zerola dicens in casu d. c. licet canon. non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam, num. 21. & D. Sabagun dicens iudicis pronuntiatione opus esse in specie d. c. licet canon. num. 32. qui improbat etiam dum ait iudicis pronuntiatione opus esse in specie, cap. licet Episcopus 2. p. de præb. in 6. ubi non agitur de pænâ, & requiritur ibi vocatio possessoris, nam & iniustus possessor non debet amoveri à possessione inauditus, & sine causæ cognitione, n. 33. & 34. Ex dictis plane conuincitur illa communis sententiâ, de qua num. 8. quæ non potest admitti nisi forte ex usu, & consuetudine, si illam recepit, nec tunc esset admittenda, ubi beneficium esset alteri collatum, nec ubi priuatio esset notoria, n. 35.

Inferuntur leges collegiorum imponentes pænâ priuationis collegij ipso iure, seu ipso facto, tale quid facientibus obligare in conscientia ad pænâ, etiam ante sententiam contra aliquos, n. 36.

Qui effectus resultent ex illis verbis, ipso iure, vel ipso facto, remissus, n. 37.

Videndum est quæ crimina priuationem inducant, & de homicidio an priuationem inducant, & quomodo n. 38. Resolutum homicidam non esse priuatum beneficiis ipso iure, sed priuandum per sententiam, n. 39. quod procedit non solum in simplici homicidio, in quo id receptissimum est, sed etiam in qualificato numero 40. & seq. quamuis in qualificato contra teneat Fel. & in parricidio Rebus, & Corras. num. 42. & ita intelligitur cap. minor. 50. dist. de priuatione per sententiam, numer. 43. potest etiam intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis sacerdotij, numero 44.

Prædicta concl. procedit etiam stante Conci. Trid. sess. 14. c. 7. cuius verba accipienda sunt secundum ius antiquum contra Maiolum, & præcipue ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo, n. 45. & 46.

Regulariter irregularis non est priuatus ipso iure beneficio iam quæ sito, sed illud retinere potest antequam priuatur per sententiam, per quam illo priuatur, quando irregularitas sequuta est ob eius culpam seu delictum, n. 47.

Cum homicida non perdat ipso iure beneficium antea acquisitum, faciet suos fructus illius irrenocabiliter, donec per sententiam priuatur n. 48. quicquid dicant

relati, nu. 49. Et si esset canonicus, posset canonicatus deseruire stando, & canendo in choro, nu. 50. nam irregularis eas functiones obire potest, quas laici licite obeunt, vt canere, numero 51. & sic sacerdos excommunicatus in choro cantans cum alijs, licet peccet, non incurrit irregularitatem, nu. 52. & similiter etiam suspensus ab ordine seu officio potest canere in choro sicut laici, n. 53.

Predicta conclusio non procedit in assassino, qui est priuatus beneficio ipso iure, n. 54. nec in occidentibus Cardinalibus, qui beneficijs sunt ipso iure priuati, n. 55. nec in occidentibus Episcopum qui etiam sunt priuati beneficijs, quia Ecclesia, cui talis Episcopus praest, obinet, n. 56. nec in occidentibus praelatum, vel cōbeneficiarium, qui est priuatus ipso iure beneficio, quod obinet in sea Ecclesia n. 57. & seq. vbi quod dictio prorsus importat ipso iure.

DEnique beneficium ꝑ vacat, & amittitur priuatione seu depositione, quæ propter graue delictum imponitur, vt homicidium, simoniam per iurium, &c. Selua de benef. 3. p. q. 2. & 3. Rebut. in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, nu. 61. & 62. Corra. de benef. 1. par. cap. 10. numero 1. Rosiniacus, cap. 20 numero 1. & 2. Bernar. Diaz de Lugo in praxi crimin. canonic. cap. 131. & Mandol. de signatura grat. tit. de priuatio. in princip.

Quin etiam docent non esse locum poenæ priuationis beneficiorum, nisi in casibus à iure expressis, & Aymon de an. iquitate temporis, 4. par. sect. 1. n. 148. & Achilles decis. 201. seu 1. de iureiur. n. 5. ex gloss. in c. fin. de iure patro. communiter approbata, vt per Tiraq. in l. si vnquam, C. de reuoc. don. verb. reueratur, n. 249. seu 206. Didac. Per. ad Seguram, in tract. de bonis lucrativis constante mari. nu. 166. & ad Villad. de irreg. c. 1. n. 17. & segg. Hoiedam de incompatib. benef. c. a. n. 5. Azeuedum in l. 2. ti. 1. lib. 2. recop. regul. 10. Rotam dec. 769. n. 2. p. 1. diuers. & Enriquez in sum. li. 13. c. 56. §. 4. & post hæc tradit González ad reg. de mensur. gloss. 15. a nu. 136.

Sed quia non omnia ꝑ crimina comprehenduntur certa diffinitione, debet iudex in his, quæ similia sunt expressis in quib. imponitur depositionis poena, eandem regulam sequi, quia de similibus ad similia procedendum est, ita Abb. in ca. at si clerici de iudic. numero 34. Selua d. q. 3. numero secundo & Duaren. de benef. lib. 8. cap. 6. §. 6. qui ꝑ admonent non debere iudicem attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili de imponebant poenam depositionis ad tex. in cap. fraternitatis, 34. dist. nec nisi pro graui crimine depositioni, seu priuationi locus est, cap. inuentum 16. q. 7. & Dd. supra citati, num. 1.

At nullum crimen, ꝑ etiam priuatione dignum, inducit priuationem beneficii ipso iure, nisi sit iure cautum, sed est priuandus per sententiam, & ita in dubio praesumitur, Feli. in cap. 2. de rescrip. nu. 3. Selua d. quæst. 2. num. 61. & 9. Rebut. de pacificis possess. numero 318. seu 2. 64. Corra. supra & 3. part. c. 6. numero 12. Tiraquel. d. verb. reueratur nu. 248. seu 205. Bernar. Diaz supra, Mandol. d. tit. de priuatio. in princip. & vers. sciendum est, quod poena. Plaça de delictis ca. 11. numero secundo. Hoieda cap. 24. numero 82. Azeuedo supra, & Hieron. Gabr. conf. 196. lib. 1. & 187. lib. 2. Enriquez dist. lib. 13. cap. 56. §. quarto & González supra numero 153. Ioan. Quint. in reper. cap. de multa, de praebend. numero 80. & Farin. in praxi crim. 1. par. q. 19. nu. 46. Rota decis. eiusdem Farin 134. Sua-

rez de relig. tract. 3. lib. 4. cap. 58. n. 4. & tract. 5. lib. 3. c. ult. n. 4. & 6.

Et casus in quibus ꝑ quis ipso iure priuatur beneficijs, & in quibus venit priuandus, vide per Fel. in d. cap. 2. & in cap. quærelam. de iureiur. an. Stap. hil. de literis grat. tit. de varijs modis vacationis, §. quando quis veniat priuandus beneficio. Rebut. in praxi tit. de modis amittendi beneficia, & pacificis possess. n. 319. alias 295. & in concord. rubrica de regia ad praelaturas nominatione, §. monasterijs, verb. vacantibus, Iulium Clarum, lib. 5. q. 73. Mandol. d. tit. de priuatio. vbi ponit casus, in quibus potest impetrari beneficium ob priuationem, Corra. d. cap. 6. 3. part. Hier. Gabr. d. conf. 196. & 187. p. Greg. de benef. cap. 25. & 20. Quintanaduennas Ecclesiast. lib. 1. cap. 10. num. 1. Ham. Paris. de resignation. benef. li. 3. q. 1. Zechum de benef. pensio. c. 5. n. 4. & Lud. Carb. de restitut. q. 61. 6. dictio, Lessium de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. Agor insit. moral. 2. p. lib. 7. cap. 17. & 18. Moscouum de maiestate militantis Ecclesiæ, lib. 1. p. 3. c. ex pag. 437. & post hæc late Gonçal. d. gloss. 15. ponit casus & modos vacationum ipso iure.

Sed hic est ꝑ grauis difficultas, an qui commisit crimen seu delictum, propter quod incurrit poenam priuationis beneficii ipso iure, amittat statim titulum: ita vt teneatur in conscientia illud dimittere, etiam ante sententiam declaratoriam.

Et partem ꝑ negatiuam tenet Couarr. in 4. 2. par. cap. 6. §. 8. nu. 8. vers. quod ipse intellexerem, Nauarr. in comment. de datis & promissis num. 61. Didacus Perez in l. 2. tit. 8. lib. 2. ordinam. Simancas de Cathol. cis institut. cap. 46. num. 72. ibi: tum quia semper. D. Sahagum d. c. Villante in cap. fin. de sequestratione possess. numer. 79. So. & 81. Ioann. Gutier. cano. q. lib. 2. c. 5. n. 28. Vgolinus de simonia tabula 1. cap. 21. §. 3. vers. sic. quo ad priuationem, & cap. 22. §. 4. num. 4. Zerol. in praxi episcopali verb. priuatio. Merla in enpositio iuris 1. par. tit. 1. quæst. 9. numero 42. & ex Theologis Soto de iustitia & iure, lib. 1. quæst. 6. art. 6. præsertim ad vltim. Enriquez in sum. lib. 7. cap. 36. §. 1. litera F. & lib. 13. cap. 56. §. 2. Manuel Rodrig. in sum. 1. tom. cap. 129. numero tertio cap. 149. num. 3. & cap. 208. num. 2. & 2. tom. c. 56. sub numero 6. vers. 9. Vega 2. part. cap. 101. casu 68. Molin. de iustitia, 1. tom. tract. 2. dist. 96. Agor insit. moral. 1. par. lib. 5. cap. 8. q. 3. Zechus d. nu. 4. circa fin. Suarez 5. tom. de censuris dist. 27. sect. 1. num. 8. ad fin. & dist. 40. sect. 2. nu. 17. & 22. de relig. tract. 3. lib. 4. cap. 43. nu. 13. & cap. 58. nu. 2. & nouissime P. Ledesma in sum. 2. par. tract. 1. c. 6. 14. conclus. & tract. 9. c. 4. 21. conclus. vlt. difficultate, par. 1090. & tract. 27. c. 15. 4. conclus. vlt. diff. & Gabr. Vazquez 1. 2. tom. 2. dist. 168. ex num. 23. Quaranta in summa bullarij verbo, alienatio num. 49. & Prosper de August. in addu. ad eum verb. beneficiorum resignationes. & verb. simonia, & verb. sodomi. Lessius d. lib. 2. c. 19. a. n. 63. & d. cap. 34. n. 14. & 188. & cap. 53. numer. 47. & 148.

Pro quo facit quod de lege ꝑ poenali imponente poenam ipso iure, seu ipso facto, ultra istos tradunt Couarr. ibi num. 10. & in reg. peccatum 2. part. cap. 8. §. 6. Nauarr. in manual. cap. 2. numero 69. Simancas latissime dist. tract. de Cathol. institut. cap. 9. a numero 157. Lud. Mexia in pragmatice frumen. conclus. 6. a numero sexagesimo quarto, Penna in directorio inquisitionum 3. part. comment. 158. Anton. Gomez variarum 3. tom. cap. 2. numero quinto præsertim in npijs editionibus. & cap. ult. numero 3. Botteus de synodo 3. var. articul. 2. numero 106. & 107. Padilla in l. si quis maior. num. 58.

num. 58. C. de transactio. Azevedo in initio tit. 1. lib. 2. recopit. a num. 23. Ioan. Gutier. can. g. lib. 1. cap. 1. num. 23. & lib. 2. dist. cap. 5. num. 28. Vgolin. de finonia tab. 2. caput. 6. §. 1. num. 2. Zerola d. verb. privatio. §. 5. Morla d. quest. 9. & Domin. Ioan. Vela de penis delictorum caput. 14. versio. tertio heretici. & c. 31. versio. contra eos vero. Zauar. quest. 113. & 687. Parla. differ. 1. nu. 17. & ex Theologis. Caiet. 2. 2. q. 62. art. 3. & in sum. verb. pena. Syluest. versio. assassinum numero 4. & verb. heresi 1. §. & verb. pena num. 25. Victoria in relect. 1. de insularis. 1. par. numero 14. Cord. lib. 1. qu. 36. Bart. Med. 1. 2. quest. 96. ar. 4. Bannez 2. 2. quest. 12. art. 3. & 9. 62. art. 3. Aragon. quest. 12. ar. 2. & quest. 62. ar. 3. & ibidem Salon controuers. 1. Valen. 2. tom. disput. 7. quest. 5. punct. 6. & 3. tom. disput. 1. quest. 11. pun. 3. Molina dist. disput. 96. & praed. & 75. num. 10. Ludou. Lopez instruat. negotiantium lib. 2. c. 30. & instruat. conscient. 1. tom. caput. 296. Cosmas Philiar. de offic. sacerdotis 2. part. lib. 6. cap. 22. Graffius in decr. aureis lib. 2. caput. 11. Ludou. Carb. de legib. lib. 8. disput. 9. Vega in sum. 2. part. caput. 23. casu 6. & 7. Manuel Rodriguez quest. regul. 1. tom. quest. 6. art. 16. & Azor lib. 5. caput. 7. & alii plures quos refert Cenedo collect. 2. ad decretum numero tertio, qui contra Abb. & Felinum in caput. de constitut. Corsetum in singular. versio. pena ubique. Ludouicum Gomezium in caput. 1. de rescrip. in 6. numero nono, Tiraquel. d. verb. reuertatur, num. 446. seu 236. Guill. Benedict. in repetit. cap. 1. Remytius verb. & uxorem §. n. 276. Alphonsi. a Castro de iusta hereticorum. punition. li. 2. cap. 6. & latissime de lege penali lib. 2. per totum, & alios quos ipsi referunt, docent quod etsi lex penalis imponens ipso iure seu ipso facto poenam, quae consistit in mera privatione, & non requirit aliquam actionem seu executionem positivam, sed quod in idem recidit, primam rei acquisitionem impedit, obligat in conscientia ad poenam absque alia iudicis declaratione, vt in excommunicatione, suspensione, irregularitate, inhabilitate, incapacitate, & similibus: tamen quando poena requirit aliquam actionem seu executionem positivam, seu imponitur in re iam quaesita, non obligat in conscientia ad poenam ante sententiam saltem declarationis, seu condemnationem de crimine cap. cum secundum leges, de heret. in 6. facit leius qui delatorem off. de iure fisci.

10 Quod adeo verum est secundum aliquos excitatis, vt committens delictum, propter quod ipso iure priuatur bonis, non amittit dominium eorum ante sententiam, sed illud retineat, & non solum legitimam possessionem, Archidia. in d. cap. cum secundum leges, Simancas supra a numero 228. & Ioan. Gutierrez dist. numero 28. Victoria, Soto, Medina, Bannez, Enriquez, Molina, & Man. Rodrig. supra, & Ludouic. Lopez instruat. conscient. 1. tom. cap. 112. Petrus Ledesma d. tractat. 1. cap. 6. 15. conclus. & tract. 8. c. 9. 7. conclus. & dicit probabile Corduba supra, & nouissime tenet Gabriel Vazquez 5. disputat. 170. a num. 4.

11 Quamuis contrarium, & nempe, quod statim amittat dominium, & acquiratur fisco, sentiunt Ancarran. Domin. Francus, & alij, in d. cap. cum secundum leges, & tenent Caiet. d. art. 3. Ioan. Medina C. de rebus restituendis. quest. 1. §. post verum dominium, Cord. Aragon. Salon. & Carb. supra Valen. dist. 2. tom. disputat. 7. quest. 5. punct. 6. & 3. tom. disput. 1. quest. 12. punct. 2. ad fin. Graff. d. cap. 11. numero 25. Veg. d. c. 23. casu 6. & dicit probabile 1. part. c. 12. casu 6. licet i-

bi probabilius censet contrarium D. Ioan. Vela supra d. cap. 54. & Azor dicens communem d. cap. 7. q. 2. & cap. 8. q. 2. & 3. Lessius d. cap. 29. num. 64. & videtur probari in d. cap. cum secundum leges. Quae tamen sententiae concordari possunt, vt prima intelligatur de dominio naturali, seu de iure naturali, secunda vero de dominio ciuili, seu de iure ciuili, & canonico, Siman. ibi. nu. 230. 233. & 242. Sed ait t. 13 Molina dist. diff. 96. illud in beneficiis praesertim Ecclesiasticis intelligendum esse, quando non subiungitur aliud verbum, vnde conflet mentem summi Pontificis esse, vt amittantur nulla spectata sententia, quale ait videtur esse illud Pauli Secundi in extrauagant. ambitiosa, clericus qui bona Ecclesiae alienauerit, ipso facto priuatus existat beneficiis Ecclesiasticis, illaque absque declaratione aliqua vacare censeantur. Idem tenet Syluest. verb. assassinus in fin. & videtur tenere Sot. dist. art. 6. ad fi. & sequuntur Ioan. Gutier. dist. numero 28. Salon. d. controu. 1. ad fi. Cosmas Philiar. supra in fi. Ludou. Carb. circa fi. Azor d. c. 7. q. 6. & c. 8. q. 3. & Zech. supra. Auila de censu. 1. par. dub. 7. & idem tenet Viuald. author Candelabri aurei in explanat. constit. Sixti V. de habitu, & tonsura 11. notab. in terminis illius constitutionis, vbi clerici obtinentes beneficia non deferentes habitum clericalem, & tonsuram, elapso tempore eis praefixo priuantur beneficiis, sac sine vlla alia monitione citatione iudicis, decreto, aut ministerio ipso facto priuari declarantur, &c. licet Ledesma contradicat. d. 2. p. sum. tract. 7. c. 2. circa 14. conclus. ad fi. pag. 384. & 385.

Sed etiam tunc non t. teneri delinquentem in conscientia dimittere beneficium ante sententiam tenet Couar. in 4. 2. p. cap. 6. §. 8. n. 10. ver. 3. ibi, Morla supra nu. 43. Zerola dist. verb. priuatio. §. 6. Graffius d. cap. 11. numero 4. Man. Rodrig. dist. 1. c. 194. num. 3. Vega d. 2. p. cap. 23. casu 7. & Enriq. dist. lib. 13. caput. 56. §. 3. & addita sola particula absque declaratione, Vazq. dist. diff. 168. a numero 23. Quarant. dist. verb. alienatio numero 49. & Prosp. de Aug. in append. ibi pag. 505. Lessius d. c. 29. numero 63. Imo amplius tait Couar. ibi num. 8. non esse intrusum, imo posse retinere beneficium priuatum per sententiam, vel priuatum ipso iure, etiam secuta sententia declaratoria, donec sententiae executio fiat, sequitur Lessius d. nu. 63. ad quod etiam alludit, quod dicit Enriq. d. §. 3. in fine, post datam sententiam, oportere vt reus spoliatur antiqua possessione, alias in vtroque foro videri gaudere fructibus suae praeb. sequitur Prosp. de Aug. de append. pag. 506. & in add. ad verb. sodomia in fi. etiam quod priuatus ipso iure, etiam post sententiam non teneatur in conscientia beneficium dimittere, donec sibi adimatur, tenet etiam Azor d. c. 8. q. 4. qui tamen 2. p. li. 7. c. 17. q. 3. ait priuatum ipso iure beneficio non facere fructus suos, quia caret titulo, sed eos debere restituere, quod etiam dixit d. c. 8. q. 3. & sic non procedit satis consequenter. Pro quo facit, 16 quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latam sententiam non tenetur poenam exequi, & bona offerre fisco, nisi illi praecipitur, Couar. §. 8. n. versio. secundo inferitur. Simancas d. c. 9. n. 184. 209. & 233. Ludouic. Mexia nu. 134. Padilla, & Azevedo nu. 24 supra, Bannez d. q. 62. art. 3. dubio 2. qui tamen contrarium tenet di. q. 12. art. 2. 2. conclus. Molina d. dist. 95. ad 2. principale arg. & in fi. Ludo. Lopez d. c. 2. 96. Ludou. Carbo. d. dist. 9. ad fi. Vega 2. par. c. 63. casu 2. ad fi. Enriq. d. c. 56. §. 2. in glos. luer. 1. & Azor d. c. 8. q. 4. t. quamuis 17 enim lata sententia saltem declaratoria statim reus

amittit omnino donarium bonorum, & transfer-
tur in fiscum, quicquid sit ante sententiam d. c. cum
secundum leges, Bannez d. dub. 2. conclus. 7. tamen ea
conditione censetur transferri in fiscum, vt ipse fi-
scus sit executor sententiæ illius, non vero reus, nisi
illi in sententia iubeatur, Bannez d. conclus. 7. alias e-
nim durum esset obligare reum ad se spoliandū bo-
nis, & exequendum sententiam contra se, &c.

18 His tamen non obstantibus, & verius mihi vide-
tur, quod committens delictum, ob quod priuatur
ipso iure seu ipso facto beneficiis seu officiis publi-
cis, tenetur in conscientia illa dimittere non solum
post sententiam, quod certum existimo, quicquid
dicant Couar. Enriquez, & Agor, sed etiam ante sen-
tentiam, vt in specie tenent Abb. in repetit. cap. ex-
spiranda, §. qui vero numero vigesimoquarto de preben-
d. Felinus in cap. in nostra de rescript. corol. 2. numero 12.
& 13. & in cap. inquisitionis, de accusatio. numero septi-
mo, Nauarr. in man. cap. vigesimotercio, numero 67. &
Flamin. Paris. dist. lib. 3. question. 1. numero 22. & 81. &
post hæc Lorca 1. 2. disputat. 24. de legibus mem. 2. §.
vltim.

19 Nam licet in pœna & amissionis propriorum bo-
norum non debeat lex, imo nec secundum aliquos
ex citatis possit obligare in conscientia delinquen-
tem, vt sit executor illius contra se ante sententiam,
talis enim non esset tolerabilis, & moraliter possi-
bilis, vt requiritur cap. erit autem lex 4. dist. quamuis
ad aliquas paruas pœnas recte possit lex obligare in
conscientia ante condemnationem, Nauarr. d. cap. 23.
num. 67. Molina d. disput. 95. circa fin. & alij iuxta tra-
dita per Suarez d. 5. tom. disputat. 3. sect. 1. num. 10. & 11.
Valquez d. disput. 168. & Lorca d. disput. 24. & sic per
illa verba ipso iure seu ipso facto non censetur ad id
obligare.

20 Tamen in bonis communibus, & qualia sunt bene-
ficia, & officia publica, recte potest obligare delin-
quentem ad illa dimittenda ante sententiam, cum illa
particulariter dependant à lege Ecclesiæ, seu repu-
blica, vel Principis, à quibus conferuntur, & sic possint
ab eis dari, vel auferri, vt placuerit, maxime ex causa,
& tenent Syluest. Soto, Ioannes Gutierrez, Salon,
Molina, Vivaldus, & Agor supra relati, 13. & Enriq.
d. cap. 5. §. 2. in princip. cum alius citatis in gloss. lit. T.
ait ius ob crimen posse clericum titulo de beneficij
habitu, quod tanquam bonum commune pertinet ad
dispensationem Ecclesiæ, priuare ipso facto absque
alia declaratione.

21 Et confirmatur, & nam vt est in confesso apud om-
nes, lex potest in pœnam impedire acquisitionem fru-
ctuum, & prouentuum beneficiorum, & aliorum of-
ficiorum publicorum, ita vt in conscientia debeant
restitui absque aliqua sententia, & ita sæpe de facto
facit, vt in non recitantibus horas, & non iacientibus
professionem fidei, &c. Ergo potest etiam obliga-
re ad illa dimittenda, alias enim non posset impedi-
re dictam acquisitionem fructuum, cum esset indire-
cte obligare ad illa dimittenda, sicut in bonis priua-
tis propriis, quemadmodum non potest, aut non de-
bet lex obligare aliquem in pœnam ad illa dimitten-
da in conscientia, & se illis spoliandum, ita non po-
test aut non debet obligare ad restitutionem fru-
ctuum illorum, &c.

22 Quod autem & per illa verba ipso iure seu ipso facto
censetur velle obligare in conscientia ad illa di-
mittenda ante sententiam, patet ex ipsa significa-
tione, & vi verborum, & subiecta materia, tum et-
iam, quia pœna in excommunicationis, suspensio-

nis, inhabilitatis, & similibus ex illis solis verbis cen-
setur, lex obligare ad pœnam in conscientia ante
vllam sententiam, ergo similiter in proposito dicen-
dum est, per illa verba velle obligare in conscientia
ad pœnam amissionis beneficiorum seu officiorum
publicorum, stante, quod ad illam recte potest obli-
gare, vt dictum est, & si aliquando addunt alia ver-
ba est ad maiorem declarationem, & abundantiam
facit quod tradit Suarez d. 5. tom. disput. 3. sect. 3. num.
8. & ita tenet Lorca d. disput. 24. mem. 1. reg. 1. & mem.
2. §. vlt.

Et confirmatur & prædicta sententia, nam secun-
dum Dd. communiter, cum quis est priuatus benefi-
cio ipso iure, etiam in pœnam, statim nulla expecta-
tata sententia, nec citato possessore potest conferri,
& impetrari presentatio, quæ vel electio fieri, vt in
cap. licet Episcopus de prebend. in 6. & gloss. verb. te non
vocado, & Franc. in fin. & in cap. 1. de homicidio eodem
lib. & ibi gloss. vlt. Domin. & alij, & in c. felix de pœ-
nis eodem lib. & ibi Dd. & in d. extraneus ambrosius,
in d. consuet. Sixti V. de habitu & consuetudine, ibi: Ac tam
beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare, & li-
bere aliis conferri posse. Et in bulla Sixti IV. de qua
in motu proprio, & bulla Leonis X. de canonicatu
Doctorali, & magistrali, supra adductis, §. p. cap. 4. n.
169. vbi diximus num. 125. Cardin. in Clem. 1. num. 15.
de pœnis, Felin. in cap. ceterum, numer. 24. de rescript.
Lapus allegat. 127. num. 7. & ibi Mandos. luer. P.
& allegat. 16. addit 1. Rochus de iure patron. verb.
honorificum, num. 87. Lambert. 1. part. 1. lib. 9. articu-
10. Probus ad Monachum in cap. alma mater. de sen-
tentia excommuni. in 6. num. 8. Rebus. in praxi titul. de
modis amittendi beneficia num. 5. Tiraquel. d. verb. re-
uertatur, numero 275. Bernard. Diaz in pract. cap. 131.
numero 3. Rosiniacus de benef. cap. 20. numero 7. Petr.
Gregor. dict. cap. 26. numero 13. Hojeda cap. 4. numero
7. Caualinus milleloquo 69. numero 1. Flam. Paris. d.
libro 3. quest. 1. num. 32. & lib. 11. §. 10. num. 10. Achilles
decis. 345. in fin. & Rota decis. 707. & 728. lib. 3. parti. 3.
diuer.

Quamuis & Lapus allegat. 78. ad 4. quest. versic. imo 24.
etiam si censuerit, teneat requiri sententiam declara-
toriam priuationis. Et quamuis Lancel. de attentatis,
cap. 5. num. 36. dicat id non videri omnino tutum cum
etiam in hæreticorum bonis, quamuis sint ipso
iure confiscata requiratur declaratoria, vt per Milin-
ger singular. obseruation. centur. 2. decis. 43. & Burla.
consil. 14. num. 18. & 19. lib. 1. sed inde solum conuincit-
ur requiri sententiam declaratoriam ante executio-
nem, & ablationem possessionis, vt in cap. cum secun-
dum leges, de hæretic. & cap. licet Episcopus, de prebend.
in 6.

Vnde tempus & datum ad conferendum, seu præ-
sentandum, curret collatori seu patrono à die scien-
tiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur bene-
ficio ipso iure, seu ipso facto, sed probabiliter, & iuste
ignoranti, non curret. Lapus d. allegat. 78. ad 4. quest.
Lamber. 2. par. 2. lib. 1. art. 20.

Si ergo & beneficium, quo quis est ipso iure priua-
tus, potest tanquam vacans alteri conferri ante sen-
tentiam, sequitur, quod ille non habet in eo titulum,
nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei
cui prouisum est, &c.

Confirmatur etiam & prædicta sententia, nam 27.
secundum Dd. communiter gesta ab eo qui est pri-
uatus beneficio, seu officio, ipso iure non valent, si
priuatio est notoria, vt per Dd. citatos d. part. cap. 4.
num. 329. vbi de hoc: quæ tamen deberent valere, si il-

le ante sententiam non teneretur dimittere beneficium, seu officium, alias enim daretur quædam implicatio.

28 Rursus confirmatur, tñ in casu *cap. licet canon. de elect. lib. 6.* omnes fere conveniunt obinentem parochialem, si non sit infra annum ad sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non posse illam retinere, sed debere relinquere.

29 Nec satisficit, tñ quod dicitur *Nauarr. in man. cap. 25. num. 117. & de orat. c. 21. n. 54.* Salzedo in *praxi cap. 53. addit. 1.* Ioan. Gutier. *d. cap. 5. nu. 15.* Lud. Lopez *l. 10. cap. 256.* Cosmas Philarcus *d. 2. par. lib. 6. cap. 22. circa fin.* Man. Rodrig. *l. 1. com. cap. 30. nu. 3.* & Vega *l. p. c. 36. cas. 20.* Lessius *lib. 6. cap. 34. num. 101.* quod in illo casu constat de mente legislatoris id volentis & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur proprie, vt pœna, sed vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, sub qua beneficia conferuntur quodammodo, &c. Ad quod etiam alludit, tñ quod aiunt Soto *lib. 10. quest. 10. artic. 6.* & Bartol. *Medin. 12. dist. quest. 96. artic. 4. ad 9.* quod ista lex non est pœnalis, sed conuentionalis, &c.

30 Nam non magis tñ constat de ista mente in illo casu, quam in aliis, in quibus imponitur pœna priuationis beneficiorum ipso iure, & si in illo casu est vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, idem etiam erit in aliis, & ita Naua. ibi non solum loquitur in illo casu, sed etiam in aliis, vt patet ibi, *vt illo, vel illo casu, &c.* consequenter ad id, quod dicit *d. c. 23. n. 67.* Negari tamen non potest illam esse proprie pœnam, & legem pœnalem.

31 Nec audiendus tñ est Zerola *l. par. verb. benef. §. 4. d. 4.* dicens in casu *d. cap. licet canon.* non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam.

32 Nec tñ etiam audiendus est Doctor Sahagun in *d. cap. fin. de sequestrat. possessio. numero 81.* dicens iudicis pronuntiatione opus esse in specie *dist. cap. licet canon.* quem videtur sequitur Morla *dist. 1. parte, tit. 1. question. 9. numero 45.* in quo male loquitur, & contra communem.

33 Et peius tñ ibi loquitur idem Sahagun, dum ait, iudicis pronuntiatione opus esse in specie *dist. cap. licet Episcopus, 2. parte de prabend. in 6.* quem etiam videtur sequi Morla ibi numero 46. nam in specie illius textus absque controuersia debet dimitti, etiam ante sententiam iudicis primum beneficium, quod vacauit per assecutionem secundi incompatibilis, quia ibi non agitur de pœna, Enriquez *disto libro 13. cap. 56. §. 2. versicul. sic sine crimine, & in gloss. litera C.* & alij.

34 Requiritur autem ibi vocatio possessoris, tñ cui forsitan ius posset competere retinendi, nam & iniustus possessor non debet remoueri à possessione inauditus, & sine causæ cognitione, *argum. cap. in literis de restitut. spoliator. Felin. in cap. fin. de presumptio. num. 24.* Nauarr. in *cap. accepta, de restitution. spoliator. opposit. 8. solur. numero 18.* Ferret. *consil. 1. numero 4. & 9. & consil. 10. numero 10. & consil. 339. num. 7.* Mandos. *regul. 16. quest. 23. num. 5.* & ad Lapum *d. allegat. 16. lit. H.* Grauiatus ad Vestrium in *pract. libr. 5. cap. ultim. num. 22.*

35 Ex quibus tandem plane tñ conuincitur meo iudicio illa communis sententia, de qua *supra num. 8.* quæ non potest admitti, nisi forte ex vsu, & consuetudine, si illa recipitur, nec tunc esset admittenda, vbi beneficium vt vacans per priuationem ipso iure esset alteri collatum iuxta supradicta, nec vbi priua-

2. Tom.

tio esset notoria, vt *supra num. 27.*

Et ex supradictis inferitur tñ leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipso iure, seu ipso facto tale quid facientibus, obligare in consequentia ad pœnam etiam ante sententiam, Soto *d. lib. 1. q. 6. ar. 6.* Medin. *d. quest. 96. ar. 4. ad 4.* & alij, maxime cum istæ leges in effectu impediunt acquisitionem eorum, quæ accepturi sunt à collegio, Aragon, *d. g. 11. art. 3. vers. ad aliud de legibus collegiorum, licet contra teneant Nauar. d. c. 23. n. 62.* Ioan. Gutier. *d. c. 5. n. 17.* Molin. *d. disput. 96. circa fi.* & Cosmas Philiar. *supra.*

Et qui effectus resultent tñ ex illis verbis ipso iure, vel ipso facto, vide Dd. citatos, & maxime Tiraquell. *37 d. verb. reueritur à nu. 266.* leu 249. Ludou. Gomezium in *d. cap. de rescrip. in 6. à num. 4.* & Pet. Gregorium *d. cap. 26. de beneficiis numero 13.* Graffius *d. lib. 2. cap. 11. à num. 25.* Vega *d. part. summa capit. 23. casu 6.* & Enriquez *d. lib. 13. cap. 56. §. 2. vers. ea tamen verba legis in tex. & in gloss. & Gonzalez dist. gloss. 15. ex numero 141. qui numero 158. ponit consil. 20.* Pij IV. circa beneficia per priuationem vacantia ipso iure, vel per sententiam non conferenda iudicibus ipsarum causarum, &c. & Agorem *d. libro septimo 2. parte c. 17. quest. 2.*

His præmissis, tñ operæ pretium erit discurrere & videre, quæ crimina priuationem inducant, & in primis dubitatur de homicidio, an priuationem inducat, & quo modo.

Et concludendum est, tñ homicidium non esse priuationem beneficij ipso iure, sed priuandum per sententiam, *cap. cum non ab homine, de indic. cap. clericis, ne clericis vel monachi, & c. ex literis, de excess. pralat.* vbi Dd.

Quod procedit tñ non solum in simplici homicidio, in quo id receptissimum est, vt tenent capella Tolosana *decis. 208.* Bernard. Diaz in *praxi crim. canon. cap. 94.* & ibi Salzed. *addit. 1. Plaça de delict. cap. undecimo, numero secundo.* Couarr. in *Clem. si furiosus 2. par. §. 3. numero 6.* Iulius Clarus, *§. homicidium num. 21.* Didac. Perez *additio. ad Villad. de irreg. cap. 1. num. 21.* Ioan. Gutier. *cap. 9. lib. 2. cap. 5. num. 6.* D. Ioan. Vella *de pœnis delictor. cap. 15. pag. 74.* Zerola in *praxi Episc. 1. par. verb. priuatio. §. 2. & 2. par. verb. clericus §. 6. & verb. homicida, §. 11.* Zauillos in *suis communibus contra communes quest. 147. numer. 9. & quest. 569.* & Cardin. Toletus in *summa in edition. nouissim. libro 1. cap. 88. vers. 7.* qui alios plures referunt: sed tñ etiam in homicidio qualificato, vt tenet Ioan. Ign. in *l. necessa- rios, §. non alias, ff. ad Silaniam, dicens, quod omnes pœne canonistæ & legistæ ita tenent.* Corraf. *1. par. cap. 10. numero 3. & 3. p. c. 6. num. 12. & 14.* Rosin. *de beneficiis 1. n. 59.* Iul. Clar. *d. num. 21.* Salzed. *supra,* & optime Hieron. Gabr. *consil. 196. lib. 1. & 187. lib. 2.* vbi resoluit, beneficium aut pensionem non amitti ipso iure propter homicidium etiam qualificatum, & parricidium, sed esse priuandum per sententiam, quia, vt dictum est, pœna non incurritur ipso iure, nisi vbi ius exprimitur, &c. & Pet. Greg. *de beneficiis cap. 6. à numero 7.* Tolet. *dist. cap. 88. vers. 7. & 8.* & Pet. Franc. Suar. *5. tom. de censur. disputat. 44. sect. 4.* & post hæc Gonzal. *gloss. 15. num. 79. & 80.* & Agor *2. par. lib. 7. cap. 17. quest. 1.*

Quamuis tñ in homicidio qualificato contra tenet Felin. in *cap. acquisitionis nu. 5. de accusatio. & Farin. consil. 14. nu. 5.* & in parricidio Rebuffus in *praxi tit. de modis amittendi beneficia num. 47.* & Corraf. *d. cap. 6. nu. 15.* cum Felino *supra* de quo parricidij cri-

66

mine curiosum librum nouissime edidit C. Ioannes Solorzanus.

- 43 Et ita debet intelligi text. in cap. minor 50. dist. ibi Sacerdotio priuatus, intelligendus est enim per sententiam, ut dicit Felin. in d. cap. inquisitionis, n. 4. & in c. 2. de rescriptis, n. 3.
- 44 Potest etiam iste text. intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis sacerdotij qua homicida priuatus est ipso iure propter irregularitatem, quam ex homicidio incurrit: qui videtur genuinus intellectus illius text. & ita intelligit Suar. supra disput. 40. sect. 8. n. 15. Et prædicta conclusio procedit etiam stante Concilio Tridentino, sect. 14. de reformatione, c. 7. Nauar. consil. 13. de homicidio, Man. Rodrig. q. regularium 1. tom. quest. 24. art. 16. & in summ. 1. tom. cap. 179. n. 1. Auila de censuris. 7. par. disp. 6. sect. 5. dub. 3. in fin. Molina de instr. art. 3. disp. 78. n. 2. quamuis Maiolus de irregularitate lib. 5. cap. 48. n. 1. docet, quod illa communis opinio d. d. quam recentet Turzanus in suis communib. opinionib. conclus. 102. quæ habet, quod homicidium sine assassino non inducit vacationem ipso iure, non procedit hodie, neque in foro interno, neque in foro externo, ob verba dict. cap. 7. neque potest defendi opinio Felin. in c. de quarta, col. 10. de prescriptis, quæ habet, quod homicida irregularis potest retinere suas dignitates & beneficia, &c. Hæc Maiolus.
- 46 Sed certe verba Concilij ibi accipienda sunt secundum ius antiquum, cum non exprimat contrarium, & precipue ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo, de qua supra 7. par. cap. 11. & ita contra Maiolum recte tenet Sua. d. sect. 7.
- 47 Et regulariter irregularis non est priuatus ipso iure beneficio iam quesito, sed beneficium ante irregularitatem quesitum retinere potest, antequam priuetur per sententiam, per quam tamen illo priuatur, quando irregularitas sequuta est ob eius culpam, seu delictum, ut per Rebus. de pacific. possess. n. 280. alias 226. Nauar. in Manuali cap. 27. numero 251. alias 249. vers. 5. & in cap. cum contingat, de rescriptis. 2. rem. numero 5. & consil. 13. 41. & 43. de homicidio. & 44. & consil. 10. de tempor. ord. numero 2. & consil. 69. & 91. numero 2. & consil. 97. numero 14. de simon. Flamin. Paris. libro 5. de resignat. q. 3. a numero 182. Vgol. de irregul. cap. 65. s. 2. Zerolam 2. par. verb. irregularitas s. 4. Valen. 4. to. super 3. par. disput. 7. quest. 19. puncto 3. Suar. dict. disput. 40. sect. 2. ex numero 14. Toletum dict. vers. 7. Sairum de censur. libro 6. s. 2. numero 24. & Vegam in libro Espeio de curas cap. 12. numero 313. Auilam d. 7. p. disput. 2. dubio 6. 4. concl. Molinam supra.
- 48 Vnde cum homicida non perdat ipso iure beneficium antea acquisitum, faciet suos fructus irreuocabiliter, donec per sententiam eo priuetur, ut post alios tradunt Felin. in d. cap. de quarta, de prescriptis. ex num. 33. Bcerius decis. 98. numero 4. Petr. de Baisio in director. elect. 2. par. cap. 30. numero 3. Ludou. Gomez in cap. 1. de rescriptis. in 6. numero 9. Plaça dict. cap. 11. a numero 3. & numero 8. & 12. Salzedo supra vers. ex quibus omnibus, Nauar. dict. consil. 41. de homicidio. & dict. consil. 69. & dict. consil. 97. numero 1. de simon. & consil. 14. de cler. excomm. Flam. Paris. libro 3. de resign. quest. 16. numero 7. D. Ioannes Vela supra, Zauillos d. quest. 569. & Cord. in sum. 9. 41. Ludou. Lop. in instr. consilien. 1. tom. cap. 193. Graffius libro 2. cap. 62. numero 11. Man. Rodriguez in summa 1. tom. c. 179. numero 1. & 2. tom. c. 21. numero 10. Vega in sum. 1. par.

capitulo 36. casu 13. & 2. p. capitul. 23. casu 6. & cap. 65. casu 8. Enriquez libro 13. capitulo 56. y. 4. & Suarez d. disp. 40. sect. 2. numero 20. & seq. Gonzalez gl. 15. numero 150. & Azor 2. p. libro 7. c. 17. q. 2. 2. effectu, Mol. supra.

Quamuis contradicat post alios Antonius de Burgos in c. ad nostram, de empr. & vendit. numero 34. & quidquid teneant Bernardus Diaz in dict. pract. cap. 131. alias 123. Iulius Clarus libro quinto quest. 73. numero 9. Zerola dict. s. 4. Graffius dict. libro 2. cap. 11. numero 30. & Couarr. in 4. 2. par. cap. 6. s. 8. numero 7. cum quo semper assentiendum existimat in proposito, Did. Perez supra n. 2. & Ioan. Gutierrez d. c. 5. a numero 8.

Et si esset canonicus, posset canonicatus deferri, re, stando & canendo in choro, ut per Namarrum consil. 14. de rescriptis. quod est 43. de homicidio nam irregularis eas functiones obire potest, quas laici licite obeunt, & t. laici licite possunt canere, & psallere in choro officia diuina, ut videmus Ita Nauar. ibi, & Vgolin. d. c. 65. de irregularitate s. 4. n. 2. Auila d. dub. 6. 5. conclus.

Vnde etiam t. canonicus, vel alius sacerdos excommunicatus, quia in choro cantat cum aliis licet peccet, non incurrit irregularitatem, ut docet Nauar. consil. 37. n. 9. & consil. 48. n. 9. de materia excommunicationis, Man. Rodriguez d. 1. tom. c. 167. num. 8. Vega in Espeio de curas d. c. 12. n. 226. Tolet. d. lib. x. c. 72. vers. 4. & cum communi Suar. d. 5. tom. disp. 12. sect. 2. numero 12.

Et similiter etiam suspensus ab ordine, seu ab officio, potest canere in choro sicut laici, Nauar. in Man. cap. 27. n. 163. Ludou. Lop. d. 1. tom. instr. consil. cap. 247. & 2. tom. 2. par. cap. 21. & Valentia dict. 4. tom. disput. 7. quest. 18. puncto 1. Auila de censuris 3. par. disput. 2. dub. 1. 6. conclus. & 7. p. disput. 9. sect. 2. dub. 2. & 3.

Limitatur tamen prædicta concl. primo, ut non procedat in assassino, qui est priuatus beneficiis ipso iure, ex c. 1. de homicidio in 6. vbi DD. Hier. Gabr. & P. Greg. supra, & Tolet. d. c. 88. vers. 7. & 8. & Suar. dict. disp. 44. sect. 4. dicens nullum esse ius, quod priuationem ipso facto adiungat irregularitati homicidij voluntarij, etiam alias qualificati, nisi in assassino, in d. c. 1. & alij supra citati, & Gonzalez dict. gloss. 15. numero 76.

Secundo limitatur, ut non procedat in occidentibus Cardinalem, qui beneficiis sunt ipso iure priuati, ex cap. felices, de penis in 6. Toletus vbi proxima.

Tertio limitatur, ut non procedat in occidentibus Episcopum, qui etiam sunt ipso iure priuati beneficiis, quæ in Ecclesia, cui talis Episcopus præest, obtinet, ex elem. 1. de penis, & notat etiam Toletus vbi supra, & Gonzalez nu. 75. Molina de instr. art. 3. disput. 65. n. 7.

Quarto limitatur, ut non procedat in beneficiis, quæ occidit prælatum, vel combeneficiatum, is enim est priuatus ipso iure beneficio quod obtinet in ea Ecclesia, ex c. in quibusdam, de penis, vbi DD. quamuis in hoc contrarium teneat Felin. in d. c. inquisitionis, de accusat. nu. 3. & in d. c. 2. de rescriptis, nu. 3. dicens quod text. in dict. cap. in quibusdam, non loquitur de beneficio Ecclesiastico, sed de beneficio temporali, seu profano, id est feudo, vel similibus, & placet abbatibus ibi n. 6. Sed reuera de utroque videtur expresse loqui, & tenent Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia num. 45. Hier. Gabr. P. Greg. & Toletus supra, & dicit communem Abb. d. numero 6. & communem & verior

& veriorum Alex. de Neuo in addit. ad eum ibi.

Et tenuit Rota in vna Viridunen. canonicatus 6. Martij & 19. Iunij 1595 coram illustrissimo Cardinale Pamphilio, vt in decisionibus supra adductis 5. par. c. 3. num. 43. & seq. & in eadem coram eodem 13. Maij 1596. vt in decis. supra adducta c. 3. nu. 332. & posthac Gonzal. gloss. 15. a n. 77. & ita tenendum est, quamuis etiam Agor dist. libro 7. cap. 18. question. 1. versicut. de inde quares, dicat, quod in dist. cap. in quibusdam, non dicitur, ipso iure, vel ipso facto amittat, sed simpliciter tantum amittat: quod verbum, vt omnes testantur, non continet sententiam ipso iure latam, sed iudicis sententia ferendam: & sic ex eo capit. non constare talem priuationem ipso iure, vt etiam quosdam dicere, ait Abbas, ibidem numero 7. Respondetur enim, in dist. cap. in quibusdam, non dici simpliciter amittant, sed prorsus amittant, quae dictio, prorsus, importat ipso iure, vel ipso facto, vt ibi tenent communiter Dd. Abbas numer. 7. & addito eius, glossa verb. ipso iure in cap. fin. de prescriptione in 6. vbi Dd. Matthesian, singulari n. 2. Corset. verb. penitus, Felin. in cap. Rodulphus, num. 34. de rescripti. & alij: & de simili dictione penitus dictum est supra, 8. part. c. 1. numero 5.

S. I.

De Hæreticis, Apostatis & Schismaticis.

SUMMARI A

An hæreticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam, n. 59. & communis sententia est, esse priuatum ipso iure, num. 60. pro quo citatur cap. cum secundum leges, de hæretic. in 6. Quod tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione, nu. 61. Citatur etiam cap. quo iure, 8. dist. quod parum probat, vltra quod non est iuris decisio: sed D. Aug. sicut etiam alia tria iura allegata num. 62. Allegatur etiam cap. ad abolendam, §. 1. de hæretic. ibi, & sic omni officio, & c. nam verbum spoliat, executionem importat, ideo denotatur priuatio ipso iure, numero 63. Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis precedent. numero 64.

Contrariam sententiam, quod hæreticus non sit ipso iure priuatus beneficiis, sed per sententiam priuandus, tenent Castro & alij, quia in iuribus in quibus hæc poena non statuitur, non inueniuntur verba significantia ipso iure, n. 65.

Nihilominus tenetur communis, quæ recte probatur per dictum cap. cum secundum leges nam verb. bonorum, beneficia etiam Ecclesiastica continentur, & c. n. 66. Probatur etiam per c. vt commissi §. priuandi, ibi, vel priuatos nuntiandi, quæ expositiue accipiuntur, & non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores referuntur, contra Couar. & c. n. 67. & 68. & reprobat interpretatio, quam ad dictum §. priuandi aliqui tradunt, quod verbum, priuandi, sit propriè, & referatur ad beneficia obienta ante hæresim, & verba, vel priuatos nuntiandi, referantur ad obienta post hæresim, & c. n. 69.

Clarius probatur communis ex cõstitutione 2. Nicolai III. num. 70. & facit cõstitutio 29. Py V. vbi dispositioni Sedis Apostolicæ reservantur beneficia vacan-

2. Tom.

tia propter hæresim, & c. num. 71.

Non solum hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obientis tempore commissi criminis, ita quod non solum sunt inhabiles ad obinenda beneficia, sed etiam ipso iure priuantur obientis, n. 72. quæ sententia omisso fundamento ex cap. felicitis, §. quod si quis de pœnis lib. 6. quod parum arget, probatur ex d. §. priuandi, & ex cõstitut. 8. Innoc. IV. & clarius ex d. cõstitutione Nicolai III. n. 73. & tenent relati n. 74. licet contra teneant alij relati, n. 75. & 76.

Primam sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam, amplexa est Rota dicens procedere etiam in personibus, numero 77. & præmittens communem conclusionem, filios natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, contra alios, numero 78. quæ decisio ponitur, numero 79.

An hæreticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, & affirmatiue tenent Speculator & alij, n. 80. qui tenent, quod qui est, vel fuit hæreticus, irregularis est, etiam si conuersus fuerit ad catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit: aiunt tamen, quod post abiurationem, & peractam pœnitentiam, dispensari potest, vt in susceptis ordinibus administret tantum, nu. 81. Et quis possit cum eo dispensare, videndus Vgolius & Suarez, qui tamen Vgolius male ait, potestatem, quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo, quoad ordines susceptos ante hæresim, ipsi sublatam esse de iure nouissimo Concilij, sess. 24. de reform. cap. 6. vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum cõtinentium deducta est, & c. num. 82.

Ita alogata videntur loqui & procedere in hæretico publico, & c. 2. §. hæretici, de hæretic. in 6. loquitur de his qui sunt hæretici, & nondum conuersi, & c. nu. 83. & secundum Sarum, cum Philarcho & alijs, ob crimen hæresis secundum se, & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas: & si sit hæreticus occultus, non est irregularis post pœnitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est expressum, n. 84. Et sic hæreticus occultus, si a secreta hæresi, vel apostasia sit in foro conscientie legitime absolutus, non videtur manere irregularis, quicquid alij dicant, n. 85.

Iuxta id cessat illa questio, quam tractat Vgo, an irregularitate orta ex hæresi occulta dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij d. c. 6. in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum: quia hic non agitur de absolutione ab hæresi, quæ est ablata Episcopis, sed de dispensatione irregularitatis eius permissa a Concilio, & sic cessabat ratio c. cum illorum sententia excom. & c. n. 86.

Suspectus de hæresi abiurans de vehementi, & publice priuatus, non est inhabilis ad beneficia, n. 87.

Hæretici sunt excommunicati de iure antiquo, sed illa excommunicatio non est reservata, n. 88. Excommunicantur etiam excommunicatione reservata in Bulla Cœne Domini, primo casu, quem explicant relati, nu. 89. Et an sit vna, vel plures excommunicationes, remissive n. 90.

Ista excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus mere internos, nec in eos Ecclesia potestatem habet, etiã ad præcipiendum, n. 91. Quæ sententia est hoc tempore communissima, & sumitur ex D. Thom. docente, quod de

GG 2

his potest homo legem facere, de quibus potest iudicare, &c. & habet fundamentum in scriptura, nu. 92. & tenenda est, quamvis contrarium teneant gl. & alij citati, n. 93. & ratio ponitur n. 94. quae confirmatur, & explicatur, n. 95.

Respondetur iuribus, quibus excommunicantur aliquid credentes, seu sentientes, quod intelligunt de credentibus & sentientibus in foro Ecclesiae, &c. n. 96.

Propter opus factum cum ignorantia comitii non incurritur excommunicatio, irregularitas, & obligatio restituendi, quae cessanti ignorantia incurreretur, numero 97.

Quanta expressio heresis requiratur, ut excommunicatio incuratur, & aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori, quod de se, vel ex circumstantiis illam significet, seu manifestet, alioquin non incurritur excommunicationem, numero 98. & idem tenet in effectu Nauarr. relatus, & alij, numer. 99. & sequitur etiam Suarez, relatus, numero 100.

Secundum alios, actus exterior, qui est effectus interioris, non tamen representans in se malitiam interioris, potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum externum, &c. n. 101. sed quod de facto Ecclesia non punit tales actus, & sic quando in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretativa malitiae interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum, num. 102. Vnde secundum istam sententiam, quamvis posset, tamen de facto non punitur haereticus, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia heresis, num. 103.

Author dicit, actum exteriorem, qui est effectus interioris, etiam non representantem in se malitiam interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras, & generaliter posse ab Ecclesia praecipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, ut procedentes a talibus interioribus, seu quod idem est, actus interiores, ut informantes, vel efficientes exteriores, n. 104.

Dicit etiam, haereticum in casu quo heresis in mente concepta oculis, vel digitis, aut capite, aliave annuit, vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra haereticos, quamvis in illo actu exteriori non manifestetur illo modo malitia heresis, numero 105. & respondetur cap. fin. de simonia procedere in penis simpliciter latis contra aliquod vitium, seu peccatum: secus vero in proposito, &c. n. 106.

Plaacet quod docet Acor, quod qui ex interna heresi aliquid opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram sanctissimo sacramento caput non nudat, seu non flectit genu, non est haereticus exterior, ita ut excommunicationem incurrat, &c. n. 107. licet secus quando omisio exterioris, quod debet quis facere, sit ad exprimendam heresim, & sic intelligitur Toletus, &c. n. 108.

Ab excommunicatione incurra propter heresim Papa reservata in dicta bulla cœna non potest quis absolui virtute bullae Cruciatæ, vel aliterus privilegij, seu iubilæi, in quibus non datur specialis facultas absolventi ab heresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab heresi, nisi id exprimat, numero 109. quamvis contra teneant Soto & alij numero 110. & patet ex breui Gregorij XIII. ex quo hodie in bulla Cruciatæ Hispana expresse excipitur heresis. sed contraria sententia approbatur per magistrum sacri Palatii, & sacram Congregationem, quae non procedit in bulla Cruciatæ ex dicto breui,

& c. numero 11.

Episcopi ex decreto Concilij Sess. c. 6. possunt ab heresi occulta in foro conscientiae absolvere per se ipsos, non per eorum vicarios illo modo, quamvis in aliis casibus occultis, etiam sedi Apostolica reservatis, possint absolvere per se ipsos, aut vicarium ad id specialiter deputandum, n. 112. & 113. unde conuincitur sententia Corduba, quam a ij sequuntur, & tenet Nauarr. & c. num. 114.

An dicta facultas concessa Episcopis ex dicto decreto sit hodie sublata, dicitur primo tam absque dubio fuisse sublata per bullas cœnae Domini, Py V. & Gregor. XIII. veris ceterum, & alias similes, numero 115. quamvis contrarium teneant Bannes, & alij relati, num. 116. qui non recte respondent verbis bullae, numer. 117. nec fuit opus specialiter, & expresse derogare Concilio n. 118. & ita fuisse sublata censui sacrae Congregationis in declaratione, positis num. 119. & an si derogatum facultati Inquisitionum numero 120. & seq.

Accedit ad praedicta Gregor. XIII. declarasse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium ex noua lege reservatis, quia illa absolute reservando censetur derogare Concilio, ut in declaratione positis, numero 122. & teneant relati, numero 123. licet contrarium teneant Nauarr. & alij, & Suarez, respondens prima declarationi, quam adducit: sed eius interpretatio non satisfacit, & c. numero 124. & 125.

Secundo dicitur, quod non videbatur sublata dicta facultas per bullas cœnae Domini, Sixti V. saltem anni 1586. & 1587. quia quia in d. veris ceterum in fine, ponuntur illa verba, nisi in eis etiam casus praesentibus literis expressi comprehendantur: quae etiam ponuntur a Clemen. VII. in bulla anni 1593. & 1598. numero 126. per quae verba videtur restituta, & incorrelta manere facultas Episcopis concessa in dicto decreto Concilij circa absolutionem ab heresi, & ceteris casibus bullae cœnae, qui etiam in dicto decreto comprehenduntur, num. 127. sicut etiam facultas bullarum, & privilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absolventi a casibus sedi Apostolica reservatis, etiam in bulla cœnae: nam si horum non sit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absolventi a casibus sedi Apostolica reservatis, n. 128. licet quoad facultatem bullae Cruciatæ, etiam si non ponentur dicta verba, non censetur enocata per bullam cœnae ex alia ratione doceant aliqui, n. 129.

In bulla cœnae Clemen. VII. anni 1599. non ponuntur illa verba, & fuisse derogatam facultatem Cruciatæ quoad casus dictae bullae cœnae, & dictae facultatem a Concilio Episcopis concessam, dixisse Clemen. VII. refertur nu. 130. & sic videbatur considerandus tenor bullarum quae in suis annis publicantur, num. 131. quamvis Man. Rodriguez dicat, quod etiam si non exprimentur dicta verba, nisi in eis, & c. non censetur Papa in bulla cœnae renovare facultates, & privilegia, quae concedunt expresse casu bullae cœnae, cuius interpretatio improbat, num. 131. & eius ratio non seq.

Etiam sanctis d. verbis, nisi in eis, etiam casus praesentibus literis expressi comprehendantur, verius videtur esse sublata d. facultatem Episcopis concessam, nu. 134. nam illa verba non referuntur ad facultates, & indulta concessa, & immutata ad concedenda, immutanda post bullam, & ad verba immediate praecedentia numero 135. & regula cap. inquisitioni de appellat.

pellat. quod claus. in fine posita refertur ad omnia precedentia, non procedit ubi est diuersa ratio, nec ubi adest maior ratio, quod refertur ad proximiora, quā ad precedentia, nec ubi constat de mente contraria, ut hic n. 136.

Supposito, quod illa facultas absoluedi in foro conscientie data à Concilio Episcopis, adhuc duraret, quæ saltem durat quo ad alios casus ante Concilium sedis Apostolicæ reseruatos, quomodo intelligantur illa verba in foro conscientie, Doctores communiter ea intelligunt, quod absolutio data proficit tantum quo ad forum conscientie: tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absolueri, etiam extra confessionem sacramentalem vigore illius decreti, nu. 137. & seq. sed aliud videtur dicere, quod absoluant in foro conscientie, aliud, quod absoluant quo ad forum conscientie, licet ubi agitur de dispensatione in foro conscientie, non requiratur sacramentalis confessio, & sic sacra Congregatio videtur intelligere illa verba in foro conscientie, id est in foro sacramentali poenitentia, & in confessione sacramentali, ut in declaratione. adductis n. 136. & ita tenet Candelabrum aureum, qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione in qua non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientie, n. 140.

Inferitur adhibere, in quibus datur facultas absoluedi in foro conscientie, quod virtute eorum non possit dari absolutio, etiam à censuris extra confessionem sacramentalem, n. 141.

Ad an. Rodriguez docet, quod facultas data Episcopis à Concilio circa absolutionem ab heresi, intelligitur solū quando ipse hereticus solus absque eo, quod ab alio audiuerit, committit occulte crimen nemine audiente, & non extenditur ad heresim occultam, quando adest complex, atque Concilium non dat facultatem absoluedi ab obligatione denunciandi complices, & c. num. 143. Sed ista restrictio non placet, nam ex uno etiam non complice non desinit esse occulta: neque etiam si sint plures complices, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur, nec ex eo destruitur machina sancti Officii, nec tollitur obligatio denunciandi complices, & c. à numero 143.

De materia heresis, ac de hereticis, qui sunt videndi nu. 146.

De apostatis à fide idem dicendum, quod de hereticis, cum & ipsi heretici, & plusquam heretici sint: & sic ipso iure amittunt beneficia, n. 147. licet alij apostate non sint ipso iure priuati beneficiis, n. 148. & de apostatis qui sunt videndi, n. 149.

Similiter dicendum de schismaticis, quod ubi schisma est cum heresi, sunt ipso iure priuati beneficiis, ut heretici, & ut tales etiam sunt excommunicati iure antiquo n. 150.

Si schisma est sine heresi, non videtur ius expressum, ubi ipso facto priuentur beneficiis, n. 151. & respondetur cap. nos consuetudinem 12. distin. & cap. quia diligentia, de elect. allegatis n. 152.

Huiusmodi schismatici non videntur absolute, ut in vniuersum excommunicati iure antiquo, quidquid aliqui dicant, nam cap. licet de electione loquitur in casu particulari n. 153. nec capitulum firmissime de heret. probat contrarium n. 154. nec etiam excommunicantur in cap. de liguribus 23. quæst. 4. nec in cap. 2. de schismaticis, n. 155. nec etiam in cap. nulli 19. distin. n. 156. nec in cap. 1. de schismat. n. 157. sed quicquid sit iam in bulla cœne casu 1. excommunicantur absolute schismatici n. 158.

2. Tom.

Non possunt etiam de iure antiquo schismatici conferre beneficia, n. 159. quamvis videatur valere collatio ratione publici officij facta à schismatico occulto, & tolerato, n. 160.

Non possunt sine dispensatione obtinere beneficia, etiam si ad ecclesiam unitatem redierint, sed schismatici etiam ad unitatem ecclesie reuersus de iure communi contra, ineligibiles, inhabiles, & irregularis remanet, numero 161. quod videtur posse intelligi de schismatico publico, secus de occulto maxime emendato & conuerso, qui non videtur inhabilis seu irregularis, numero 162.

An requiratur dispensatio Papæ, an vero sufficiat dispensatio Episcopi à numero 163. resoluitur requiri dispensationem Papæ cum Abb. licet alias aliter dicat.

De schismaticis qui sunt videndi n. 165.

Secundo dubitatur de crimine heresis, an hereticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam.

Et quidem communis sententia est esse priuatum ipso iure, quam tenent Ioann. Andr. Domin. Francus nu. 2. & Dd. communiter in cap. ut commissi. de priuandi de hereticis in 6. dum exponunt illa verba, Vel priuatos nuntiandi, ut dictio, vel, stet expositiue pro, id est, & Abbas in cap. inter dilectos, de excessibus prelatorum numero 11. Millis in repert. verb. hereticis. Probus ad Monach. in cap. alma mater, de sentent. excommunicat. in 6. num. 8. Cassador. decis. 14. super regulis numero 1. Rebus, dictum, de modis amittendi beneficia numero 4. Corras. de benefic. 2. part. cap. 4. numero 33. & 3. part. cap. 6. numero 13. & 17. Rosiniacus cap. 20. numero 3. Duaren. libro 8. cap. 6. §. 5. Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 114. numero 2. & ibi Salcedo 1. addit. Couarr. libro 2. variar. cap. 8. numero 4. Roias in singularib. in fidei fauorem singul. 73. D. Penna in directorio Inquisitorum 3. part. commun. 162. Lancel. de attentatis cap. 5. à numero 34. Flam. Paris. libro 3. de resignat. quæst. 1. numero 31. & seq. dicens communem. Quintanaduennas eccl. libro 1. cap. 10. numero 1. Açor libro 8. cap. 13. §. 3. & 8. Mand. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 129. numero 3. & Pet. Ledesm. 2. part. summ. tractat. 1. cap. 4. 14. conclus. & Rota in Mutinen. Capellæ de anno 1562 quæ est 3. pars diuersor. libro 3. decis. 707. & 728 de qua supra 5. part. capitulo 1. numero 80. & post hæc González gloss. 15. numero 65. Açor 2. p. libro 7. capitulo 17. in princ. & plures alij relati per citatos.

Propterea sententia Corrasius, Rosiniacus, Duarenus, Rota, Açor, & alij citant text. in cap. cum secundum leges, de heret. in 6. qui tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione.

Citat etiam Corrasius text. in cap. quo iure. 8. dist. qui tex parum probat, ultra quod non est iuris decisio, sed D. Augustini, sicut etiam text. in cap. si vos 23. quæst. 5. & cap. 1. & 2. 23. §. 7. qui pro hoc etiam allegantur, & similiter parum probant.

Rebus. t. vero, Rosiniacus, Duarenus, Flam. Paris. & Quintanaduennas, & González, & Açor supra allegant text. in cap. ad abolendam §. 1. de hereticis. ibi: Et sic omni officio, & beneficio spoliatus ecclesie, secularis relinquatur arbitrio potestatis. Nam verbum spoliatus executionem importat, ideo notatur priuatio ipso iure, ex Butrio in c. si de postul. Felin. in cap. 2. numero 3. & in cap. Rodolphus, numer. 25. de rescriptis.

GG 3

VNDECIMA PARS, DE BENEFICIIS,

554

& in c. insinuatione de simon. in princ. & dixi sup. 8. p. c. 1. n. 22. quod placet Salc. ubi sup.

64 Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis præceden. ibi: Totius eccles. ordinis prerogativa nuda. Quæ verba important priuationem per sententiam, vt patet ex adductis per Felinum in d. cap. Rodolphus: vnde dicta verba statim sequentia, Et sic omni officio, & beneficio spoliatus, & c. important executionem dictæ priuationis per sententiam faciendæ, non priuationis ipso iure, & non intrat doctrina Butrij & Felini. ubi supra.

65 Vnde contrariam sententiam, nempe quod clericus hæreticus non sit ipso iure beneficiis priuatus, sed per sententiam priuandus, tenet Alphons. à Castro lib. 2. de iusta hæreticor. punitione cap. 9. quia in iuribus quibus hæc pœna statuitur, non inueniuntur verba significantia priuationem, & sententiam ipso iure latam, vt in d. c. ad abolendam, & in c. excommunicamus §. credentes eod. sequitur Simancas de Cathol. institut. c. 46. n. 72. quamuis in Enchirid. iudicum violata religionis in. 58. de peniten. n. 3. videatur cum communi tenere, ibi: Et hæretici beneficiis ecclesiasticis priuati sunt. Sequuntur etiam Arag. 2. 2. q. 11. art. 3. ver. 2. pœna, qui tamen contrarium tenet 7. 1. art. 10. pag. 66. Candelabrum aureum in appendice cap. 1. nu. 15. & Zerola in praxi Episcopali t. p. ver. priuatio, in princip.

66 Nihilominus tamen tenenda est cõmunis sententia, quæ recte probatur per d. c. cum secundum leges, ex quo bona hæreticorum ipso iure confiscantur, & eis priuantur, nam verbo, bonorum, beneficia etiam eccl. continentur c. 1. de præb. c. 1. bonorum ff. de verb. signif. ubi Rebus. & in praxi tit. de simonia in resignatione n. 31. & Quintanaduennas lib. 2. eccl. n. 3. & 93. & 94. & quamuis in beneficiis non habeat locum confiscatio, quia non sunt transitoria ad fiscum, habet tamen locum priuatio, de qua ibi Achilles dec. 345. seu 1. de hæret. n. 5.

67 Probatur etiam cõmunis sententia per tex. in d. c. ut commissi, §. priuandi, ibi: Vel priuatos nuntiandi, quæ verba expositiue accipienda sunt, id est priuatos nuntiandi, vt ibi volunt Ioan. Andr. & alij Doct. vt diximus.

68 Et non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores hæreticorum referuntur, quicquid dicat Couarru. supra, tenens hæreticorum fautores, & receptatores non esse ipso iure priuatos beneficiis obtentis, sed per sententiam priuandos, iuxta cap. excommunicamus, §. credentes ver. si vero clericus, de heret. quod idem tenet penna supra: sed licet verum sit de iure decretalium iuxta d. §. credentes: tamen de iure nouo non est verum iuxta d. §. priuandi, & constitutionem Nicolai infra allegan.

69 Nec valet solutio, & interpretatio, quam ad d. §. priuandi, aliqui tradunt, nempe quod verbu, priuandi, stet proprie, & referatur ad beneficia obtenta ante hæresim, quibus per sententiam est priuandus hæreticus, & verba, Vel priuatos nuntiandi, referantur ad beneficia obtenta post hæresim: & sic nulliter collata ex c. 2. §. hæretici, eod. tit. in 6. conuincitur enim ista interpretatio ex seq. ver. sunt autem diocesani in priuando tales, vel nuntiando priuatos, & c. ubi apparet omnia ista verba priuandi, vel priuatos nuntiandi, referri etiam ad beneficia obtenta post hæresim, & sic non potest stare ista solutio.

70 Et clarius probatur communis ex constitutione 2. Nicolai III. quæ est in bullario tom. 1. fol. 30. ubi sic

dicatur: Hæretici autem, & receptatores, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filij usque ad secundam generationem ad nullum ecclesiasticum beneficium seu officium admittantur, quod si secus actum fuerit, decernimus irritum, & inane, nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes vt tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur. Quæ constitutio, licet non sit inserta in lib. 6. tamen non est per proœmium illius abrogata: nam constitutiones editæ super negotio hæreticæ prauitatis nõ contrariæ constitutionibus eiusdem 6. referuntur in cap. si in fi. de heretic. eod. lib. & notat gloss. in d. proœmio verb. reseruantur.

Facit etiam pro hac sententia constitutio 29. Pij V. incipiens, cum ex Apostolatus. ubi dispositioni sedis 7. Apostolicæ perpetuo reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, & sic denotatur hæreticos ipso facto priuari beneficiis, vt per Penna supra, & Azor d. 9. 8.

Non solum autem hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij, & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non sunt solum inhabiles ad obtinenda beneficia, vt in d. c. 2. §. hæretici, & cap. statum 2. de heret. in 6. Palacios Rubios, & alij infra citandi, quicquid dicat Man. Rodriguez d. cap. 129. n. 4. & Pet. Ledesma d. tractat. 1. cap. 6. 17. concl. 2. difficul. citantes Simancas, & Iulium Clarum, ubi infra n. 75. & 76. qui tamen loquuntur de beneficiis antea obtentis: sed etiam ipso iure priuantur obtentis.

Quæ sententia t̄ omisso fundamento desumpto ex cap. felices, §. quisquis, de penis, libro 6. quod parum 73. virget, cum in pœnalibus non sit faciendi extensio, vt recte aduertunt Villad. Couarru. & penna infracitandi, probatur ex d. c. ut commissi, §. priuandi, qui simpliciter, & indistincte loquitur, & ex constitutione 8. Innocentij IV. quæ est in bullario tom. 1. fol. 9. ver. ceterum, ad quam se refert Bonifacius in d. cap. ut commissi & clarius ex d. constit. Nicolai III. supra adducta, & latius deducitur in decis. Conchen. quam infra adducam.

Quam t̄ sententiam tenent Ioan. Andr. in d. cap. ut commissi, & ibi Domin. d. §. priuandi, nu. 4. & Francus n. 3. & alij, Enric. & Anania in cap. vergentis, de heretic. Palacios Rubios in tractat. de iustitia retentionis, & oblationis Regni Nauarre 5. part. §. 8. dicens, quod cum hoc transeunt Doctores communiter in dict. cap. ut commissi, Gigas in tractat. de crimine laici Maiestatis libro 7. tit. de penis, quas filij incurunt quæst. 11. nu. 3. & alij quos referunt Couarru. & Penna statim citandi, & Rota in dict. conchen. & Lamber. de iure patro. 1. par. 2. libro quæst. 9. artic. 6. sub nu. 7. ait quod hæretici, & eorum filij, & nepotes, sunt priuandi iam habitis beneficiis, vt in d. §. priuandi, & quod vacent ipso iure beneficia, & pensiones, etiam prius obtenta à filiis hæreticorum, cum communi, & Rota in d. Conchen. tenet post hæc Gonzalez glos. 15. numero 67.

Licet t̄ contrariam sententiam, nempe, quod filij, aut nepotes hæreticorum non sint priuati, nec 75. priuandi beneficiis antea obtentis, teneant abbas, & Felin. numero 3. in d. c. vergentis, Villad. de heretic. quæst. 23. repertorium inquisitorum, ver. filij, aufferius ad Capellam Tolos. decis. 120. ad fin. Rebus. in praxi tit. de modis amittendi beneficia numero 25. Couarr. dist. libro secundo variat. cap. 8. numero 4. Simancas de Cathol. institut. tit. 29. numero 20. & in Enchir. iudicum violata re.

violata religionis iii. 63. n. 9. Penna d. part. directorij inquisitorum comment. 163. Otalora de nobilitate 4. part. cap. 9. num. 9. Card. Toletus in sum. in edict. novis. lib. 1. cap. 69. vers. 9. & Suarez d. 5. tom. diffut. 43. sect. 3. n. 2. & videtur tenere Flam. Paris. dist. lib. 3. quast. 1. n. 34. & 35.

76 Quam t sententiam dicit initiorem, atque benigniorem Iulius Clarus lib. 5. §. heresis nu. 6. & cum eo Salcedo ad Bernard. Diaz d. c. 114. addit. in fi. & consuetudine Hispanie receptam, & obseruatam, & ita tenendam contra communem dicit Hoieda de incompatibil. ben. c. 23. n. 100. & cum eo Ioann. Gutier. cano. q. lib. 2. c. 30. n. 38.

77 Sed primam t sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam amplexa est Rota in dict. Conchen. pensionis 6. Martij 1568. coram D. Peregrino, dicens procedere etiam in pensionibus pramittendo prius prout necessario supponi debet communem conclusionem, filios t natos ante heresim penis canonicis affici, & comprehendi, quam contra alios, quos sequuntur Simancas dist. 11. 29. de Cathol. institut. ex nu. 22. Molina de Hispanorum primogenitis lib. 4. cap. 11. numero 55. & segg. Vgolius de irregul. cap. 36. §. 1. nu. 6. Man Rodriguez in sum. 1. tom. d. c. 12. 9. numero 5. & Pet Ledesma d. tractat. 1. 6. 6. 17. conclus. 1. difficult. & P. Molina de iustit. tom. 3. dist. 658. numero 21. & Zualllos dicens magis communem quast. 653 late tenent post alios plures quos referunt Couarru. d. c. 8. numero 5. Gregor. Lopez in l. 2. tit. 2. part. 7. verb. sus. hij s. Anton. Gomez tom. 3. varar. cap. 2. numero 16. Otalora diti. 4. part. cap. 6. numero 8. Roxas de heretic. 2. part. numero 354. & sing. 68. Penna d. comment. 163. Hoieda d. c. 23. num. 99. Velazquez in l. 4. Tauri numero 10. Menoch. de praeump. lib. 5. praeump. 33. a num. 16. Ioan. Gutierrez dist. cap. 30. a numero 37. Parlad. differ. 108. num. 25. Castro de iusta hereticor. punition. lib. 2. cap. vlt. §. de lege poenali tit. 1. c. 7. & magis communem dicit Rota decis. 104. numero quarto lib. 2. part. 3. diuersor. & fortiter probatur ex d. c. statutum 2. vers. hoc sane, de heretic. in 6. nec contrarium fuit iudicatum in causa comitatus de Bailem.

78 Ad hoc etiam adducebant. tex. in c. filij cod. tit. & lib. vbi filios hereticorum, qui in articulo mortis heresim commiserunt, puniri sancitum fuit, quod non potest intelligi, nisi de iam natis, nec non c. tex. in c. vt inquisitio nis. cod. tit. & li. vbi a penis excimuntur tantum filij, qui reuelarunt delictum occultum patris, ita vt prae supponatur iam natos, qui non reuelauerunt penas hereticis statutas non effugere.

Et quidem cum pena filiis imponatur, non ex eo, quod ipsi prouenerint ex radice infecta, & sanguine improba, quandoquidem crimen sit mere spirituale non trahens originem, vel commercium a carne non inuicem distinctio, an sint nati ante, vel post delictum patris, vt tollens obiectis considerat Claudius, qui late ad partes hanc questionem disputat in l. si quis id quod, nu. 19. ff. de iurisd. omni. iud. & alij multi auctores praefici per informantes allegati.

Hereticorum enim filij puniuntur, vt filij, quod aequae conuenit natis, & nascituris, Zabai. in c. ex quibusdam, extra. de poe. vers. quero, an filij, & hoc, vt patet ipsi in filiorum personam acriter puniuntur, & affliguntur, iuxta l. isti quidem, in fi. ff. quod met. cau. c. afferte, de praesumpt. cum pater magis terreatur videns posse affligi filios, quam se ipsum, vt considerat Hostiens. in capit. vergentis, in final. verbis, de haeret. & ibi Ioann. Andr. in vers. primogeniem, & singulariter gl. in extrauag. Ioan. XXII. §. filij eius, in vers. sic. quomodolibet, de poen. qua quidem ratio magis militat in natis, quam in nascituris, quia fortasse heretici post delictum filios non suscipiunt, & maior est poena, & dolor videre insanatum filium iam adultum, & forte in dignitate constitutum, quam minorem, & fortasse infantem, qui nihil adhuc cognoscit, vltra quod iam nati facilius, quam nascituri possunt imitari patris actiones, quas vident, qua fuit ratio praecipua, propter quam filios in hoc puniri ob parentum delicta fuerit sancitum.

Quod etiam indistincte fuisse statutum per leges civiles in crimine laesae Maiestatis humanae, ex l. quisquis, C. ad l. Iul. Maiestatis, vbi communiter scribentes voluerunt, vt animaduertit Claudius loco supra citato, & Gig. tr. de crimin. laesae Maiestatis q. 5. Vnde multo magis id seruandum erit in crimine laesae Maiestatis diuinae, vt in terminis argumentatur Innocentius III. in c. vergentis, de haeret.

Cui firmae conclusioni non obstat visum fuit text. in cap. iam itaque i. q. vlt. 4. desumptum ex dicto S. Augustini, tum quia S. Augustini dictum debet intelligi respectu poenae spiritualis, cum adducit illud Domini per Ezechielem, anima, qua peccauerit, ipsa morietur, vt bene ex eiusdem S. Augustini dictis declaratur in cap. si

Conchen. pensionis Veneris v. Martij
M. D. XCVIII. decisio.

Coram R. P. D. Peregrino.

Erunt reseruatae dua pensiones a Felice. sec. Gregorij XIII. Gundisaluo, tunc in tertio, vel circa sua aetate anno consiliario, vt succedentibus annis commodius se sustentare posset: Vna trium mille ducatorum super Archidiaconatu de Alarcon ecclesiae Conchen. altera medietatis fructuum super uno ex Canonicatibus, & prebendis eiusdem ecclesiae soluenda Antonio Parri, tunc Catholici Hispaniarum Regis a secretis, & vbi ipse voluerit, durante minori aetate filij, cum primum fuisset clericali charactere insignitus. Verum, quia Antonius fuerat per sententiam diffinitiuam declaratus hereticus, ac hereticorum fautor, eiusque imago publice combusta, postquam in ipsius personam, qui e manibus Curiae se excimeret, & vt dicitur, ad hereticos,

habes 24 q. 3. tum etiam, quia crescente hereticorum corruptela ad illorum audaciam reprimendam, qui vix ullis pœnis respiciunt, augenda erant pœna, ut inuicti summus Pontifex in d. c. vergentis in princ. de heret. ubi arg. abbi ad hereticorum filios pœna extenduntur.

Et ad Concil. Toletan. c. 1. dum mandat restitui ex benignitate ad pristinos honores filios hereticorum natos post paternum delictum, si eorum parentes respuerint ultra quod illud Concilium est generale, fuit dictum necessario non inferri natos ante delictum dicta benignitate non egere, cum per Concilium fuerit promissum in eo casu tantum, vii magis dubitabili arg. l. fi. C. qui etat. l. c. excus. lib. 10.

Prout cessare quoque fuit consideratum illud alterum, quod ab impugnantibus hanc opinionem deducebatur, nempe hoc non reperiri iure tantum, cum contrarium verius sit, cum ex iuribus supra deductis hoc necessario inferatur, ut tenet Ioan. Andr. in cap. vt commissi n. 7. de heret. in 6. Gemina, ibidem sub num. 4. vers. & per eundem modum, Henr. Boich. in c. vergentis, n. 3. de heret. Conar. variar. resol. lib. 2. c. 8. n. 5. & illi omnes, quos ipse cumulat.

Non tamen DD. approbarunt illius, ac aliorum, qui hanc sequuti sunt sententiam, dum voluerunt, ut hereticorum filij, licet inhabiles, reddantur ex delicto patris ad obtinenda beneficia, non priuentur tamen obtentis ante delictum, nam imo contrarium magis de iure verum & communiter receptum existimant, idque precipue probari ex text. in cap. vt commissi, de heret. in 6. dum enumerando Pontifex facultates Inquisitoribus heretica prauitatis concessas, illa vii precipua ab ipso dinumeratur, videlicet priuandi, ac priuatos nuntiandi hereticos, hereticorum fautores, ac illorum filios, & nepotes, & hoc in executionem constitutionum Innocentij, Alexandri, & Clementis illius predecessorum, si enim huiusmodi pœna hereticorum filios possunt ab Inquisitoribus imponi, utique aut id iam fuisse tantum, aut postquam a potestate habente tales pœnas constituendi id exprimitur, de nouo statui necessario est presupponendum.

Sed vere dicebant hoc fuisse antea statutum, ab Innoc. IV. in ipsius constitutione, quae est octaua in ordine inter suas constitutiones in versicul. ceterum, quae habetur in Bullario tom. 1. fol. 9. ad quem se refert Bonifacius in d. c. vt commissi, dum canonizat Federici constitutionem latam contra hereticos, & hereticorum fautores, ipsorumque filios, & nepotes, priuando eos omnibus beneficiis, honoribus, & dignitatibus, quae quidem constitutio licet ex defectu potestatis ad beneficia ecclesiastica non extendere, ad illa tamen extendi est dicendum, postquam Pontificis constitutio dicitur effecta per ipsius approbationem l. 1. §. sed nec. C. de veter. iur. enucle. c. ad Apostolicam, de praeb. in 6.

Et certe satis foret absurdum, ut hereticorum filij priuarentur beneficiis, honoribus, ac dignitatibus ex benignitate, ac largitate Imperatoris prouementibus, non quidem, quia particulariter eorum parentes in ipsorum Principem machinauerint, sed quia in Deum peccauerint illius Catholicam Ecclesiam scindendo, ex permisso vero Pontificum, ad quos ex inuncto officio precipue spectat in huiusmodi sceleratos homines, ac illorum progeniem animaduertere, bonis ecclesiasticis, quae dicuntur patrimonium Christi, potuerunt, ac forsitan luxuriarentur, nimirum igitur si pro absoluto, presupponitur in constitutione Alexand. IV. quae est decima in ordine, inter suas constitutiones in fine vers. frequenter in dicto Bullario 1. tom. fol. 19. re-

lata in d. capit. vt commissi, quod etiam beneficiis ecclesiasticis sunt priuandi hereticorum filij, dum explicando, quomodo se gerere debeant heretica prauitatis Inquisitores, si quando eis ab Apostolica Sede committitur, ut in hereticos, & hereticorum filios animaduertant, illos priuando beneficiis ecclesiasticis, honoribus, ac dignitatibus, quod frequenter accidere dixit Pontifex, quod quidem non esset, si tales pœna contra eos a iure non fuissent statuta, ut scilicet id exequatur, dummodo nunc tales reperti fuerint, non etiam in iis, quos emendatos constituit.

Prout etiam hoc pro absoluto presupponitur a Pontifice in c. 1. de schif. in 6. ubi cum schismatici, & eorum filij, uti heretici veniunt puniendi, eos indistincte beneficiis omnibus ecclesiasticis obtentis, & obtinendis indignos reddit, & propterea ex hoc cessat obiectio, quod ille sit casus specialis, nam licet fuerit particularis promissio, pœna tamen in dicto casu in iuncta presupponitur omnibus hereticis communes, dum schismatici uti heretici infliguntur, ita ut si qua extensio ibi fiat, ea est, ut hereticorum pœna ad schismaticos etiam extendatur, quod animaduertit etiam Bero. in c. item cum quis, sub n. 44. in fi. de rest. spol.

Sed hoc clarius disponitur in constitutione Nicolai III. in fine, quae est secunda in ordine inter suas relata in Bullario dict. tom. 1. fol. 30. ibi, Nos enim praedictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes, ut tales, & habitus perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur, quae constitutio non potest dici antiquata, & contrarium de consuetudine seruari, tum quia per constitutionem Pauli IV. quae est in ordine quadragesima secunda inter suas constitutiones in Bullario d. 1. tom. fol. 620. renouantur omnes antiquae Summorum Pontificum constitutiones late contra hereticos, & hereticorum fautores, eorumque filios, tum etiam quia non multo ante a Paulo III. in eius extrauaganti 20. in ordine inter suas eodem Bullario tom. 1. fol. 185. & nouissimis temporibus ab alius Summis Pontificibus contra hereticorum & criminis laesa Maiestatis reorum filios id seruatum videmus: tum denique quia sacrorum Canonum insignes interpretes, hoc iuri consonum semper fuisse indicatum, attestatur, Ioan. Andr. in d. c. vt commissi nu. 2. Ioan. Monac. ibi, ante num. 1. vers. sexto, Gemin. numero quarto Fran. in c. felix num. 5. de pœn. in 6. hoc etiam videtur sensisse Annan. in c. vergentis sub nu. 12. de heret. & ibi Henric. Boich. sub numer. 3. vers. si de beneficiis Ecclesiasticis, Praepos. c. satis peruersum, num. 4. §. 6. dist. Bero. in c. cum quis num. 43. de rest. spol. Imol. in l. insulam numer. 2. vers. & adde. ff. solut. mat. Alex. ad Bartol. in l. quisquis in lit. L. C. ad leg. Jul. Maiest. Rom. sing. 693. Restaur. de Imp. q. 118 num. 13. & idem videtur voluisse Direct. Inquis. quaestio. 114. Lupus & Palat. Rub. de retent. Reg. Naua. p. 5. §. 8. vers. quarta obiectio, & alij multi relati per informantes, & qui contrarium senserunt, hanc tamen esse communem opinionem affirmant, & propterea ab ea in iudicando non esse recedendum fuit dictum.

Nec contrarium sensi gloss. in d. cap. satis peruersum §. 6. dist. dum voluit, quod si pater commiserit crimen laesa Maiestatis humanae in Principem secularem filius beneficiis ecclesiasticis non priuatur, ea ratione, quia secularis Princeps non potest suis legibus clericos ligare, & sic in Principe ecclesiastico, cuius Maiestas esset laesa, aliter videtur sensisse, ut bene deducit Praepos. ibi sub num. 4. vers. & nota rationem, Franc. Mart. Dec. Delph. 1. 390. in fi. & multo magis in crimine laesa Maiestatis diuinae, prout ista illa gloss. ad hoc poterat Imo. loco pro-

loco proxime citato, *Anan.* in dict. cap. vergentis n. 12. de heret. *Couarr. variar. resol.* cap. 8. n. 4. verific. hoc vero glos. licet ipse ab hac opinione, quam communem dicit, dissentiat, & male.

Ex ex prædictis tollitur fundamentum illud præcipuum, contrarias partes tenentium, nempe non fuisse iure cautum, quod hereticorum filij obtentis priuarentur, cum imo expresse id dispositum fuisse, ex supra deductis satis apparet.

Nec ex eo, quod, in cap. quicumque, solum filij ad obtinenda inhabiles declarantur, sequitur, quod etiam obtentis non priuarentur, quia quod ibi statutum non fuit, alibi cautum fuisse videmus, & hac ratione attempta, cum ibi heretici, & hereticorum fautores solummodo ad beneficia obtinenda inhabiles essent, utiq. obtentis priuandi non essent, quod tamen nemo unquam dubitauit, licet disputetur, an sint priuati ipso iure, an vero veniant per sententiam priuandi.

Imo cum semper respectu penarum temporalium, & earum, quæ non sunt corporis afflictiva, parificentur heretici, hereticorum fautores, & illorum filij, vique quod de vno disponitur, & de alio dispositum censeri debet, & sic etiam cessat illa alia obiectio, nempe quod inhabilitas ad obtinenda non priuaretur obtentis, gloss. in *Clem. 1.* §. ipsius de pen. ubi *Zauar.* num. 3. *Inol.* sub num. 33. quia hoc procedit, quando simpliciter essent hereticorum filij ad obtinenda inhabilitati, sed ut fuit demonstratum, fuerunt etiam obtentis indigni, iudicati non solum in crimine læsæ Maiestatis diuinae, ut in iuribus supra deductis, sed etiam in crimine læsæ Maiestatis humane. Et in cap. fecelicis. §. quod si quis de pen. in 6. crimen enim de quo in d. cap. fecelicis. puniri ratione læsæ Maiestatis ex illis verbis deprehenditur (sicut reus criminis læsæ Maiestatis) ut in indiuiduo considerat *Præpos.* in d. cap. satis peruersum in fin. 56. dist. & prius animaduertit *Gemin.* in dict. cap. ut commissi. §. priuandi sub numero 4. verific. nec obstat de heret. in 6.

Quæ pena non per extensionem, sed per comprehensionem capere dicitur, etiam hereticorum filios, postquam sacri canones non solum parificentur hæc crimina, sed statuunt, tanto grauius puniendos fore hereticorum filios, bonis omnibus illis spoliando, (quæ verba possunt comprehendere, etiam beneficia ecclesiastica) quando grauior est offensæ, quæ in æternam, quam quæ in temporalem Maiestatem committitur, sic *Innoc. III.* in d. c. vergentis.

Nec aliter quidem dici potest, nam cum isti hereticorum filij sunt perpetuo infames infamia iuris c. si quis 6. quæst. 1. in dict. cap. vergentis de heretico. *Couarr. variar. resol.* libro 2. cap. 8. sub numero 1. verific. tertio ab hac ead. resolutione, *Alphonsus à Castro* de iust. heret. punit. libro 2. cap. 11. paulo post princip. verific. propter hanc causam filij hereticorum, sequitur necessario, quod sint ipso iure priuati, vel saltem veniant priuandi etiam beneficiis obtentis l. 2. §. miles ff. de his qui not. infam. l. infam. C. de decurio libro 10. glo. in reg. infam. de reg. iur. libro 6. *Ioan. de Imo.* in l. infulam in fi. princ. ff. sol. matr. *Præpos.* post glos. in c. satis peruersum 50. dist. *Rom. ling.* 693. *Barb. ad Panorm.* in c. querelam sub n. 3. de iure iur. cum aliis per informantes adductis.

Vnde iure Inquisitores in sententia per eos lata contra Anton. declarauerunt, eius filio inhabiles ad habendū, tenendum, & possidendū dignitates, beneficia, officia, & ecclesiastica, quæ secularia, quæ sententiæ verba apte quidem comprehendunt, & obtenta, & obtinenda, ut bene

per informantes.

Et licet Rota non soleat attendere aliorum tribunalium sententias nisi visis actis, & confiso de bono iure, hoc tamen non seruat in sententiis latis ab Inquisitoribus heretica prauitatis, quorum tribunalis acta pandi non solet, *Verbal. dec.* 134. par. 3.

Quod si priuantur hereticorum filij quibuscumque Ecclesiasticis beneficiis, quin etiam pensionibus. priuati censentur, non dubitarunt Domini, tum quia in hac materia verbum, beneficium late sumitur, ut dicit gloss. in cap. quicumque §. heretici in verb. beneficium libro sexto, ex qua not. *Gemin.* ibi sub numero secundodo, verificul. nota bene, quod constitutio penalis extenditur, de stricta significatione ad latam, & in terminis, quod id id comprehendat etiam pensionem voluit *Abb.* in cap. ad audientiam, el. 2. sub numero 2. verific. dicere tamen, de rescript. cum quo transit ibi *Felin.* in princ. tum iam quia canones non simpliciter eos priuantur beneficiis, sed quibuscumque beneficiis, ut in d. c. vt commissi, verbum enim (quodcumque) importat omnimodam generalitatem, c. solita benignitatis, circa fin. de maioritat. & obed. in qua comprehenduntur etiam pensiones, ut voluit *Caccialupus*, tract. de pens. quæst. 39. etiam in iuris ad beneficia, quæ uti ambitiosæ strictissime interpretantur, & de hoc est gloss. in *Clemen. 2.* in verb. quodcumque de vit. & honest. cleric. quam sequitur *Felin.* in cap. postulasti, numero 39. de rescript. & late prosequitur *Gig.* de pens. quæst. 28. multa ad propositum deducens, qui in propriis terminis pensionem comprehendendi tradit in quæstio. nonagesima quarta numero 10. & 7.

Tum denique, quia omnibus bonis priuatos hereticorum filios canones voluerunt, d. c. vregitis, & propterea si appellatione beneficii non veniret pensio, saltem sub nomine bonorum, comprehenderetur, maxime vigente indomite rationis, prout in proposito casu vigere non fuit dubitandum, nempe ut hereticorum filij in summa, ac perpetua egestate viuant, ac continuo merore tabescant, ita ut eis sit mors solatium, & vita supplicium, cap. si quis cum militibus, 6. quæst. 1. & ut illorum parentes grauius, acriusque puniantur, omnibus bonis spoliatos filios videntes, ut in d. cap. vergentis, & hoc pro absoluto alius habuit Rota in vna *Hispal.* portionis, de qua per *Pur. dec.* 350. libro 1. *Peregr. Fabium.* num. 109. lib. 2. *Acornbon.* 17. lib. 1. *Mohed.* 6. de rescript. *Anton. August.* 1266. libro 3. part. diuers. & in epito. titul. de pensio. c. 2.

Nec obflare dicebant quod Anton. fuisset in contumaciam condemnatus, quasi ex hoc in præiudicium filiorum non haberetur pro heretico, ad doct. *Barr.* in l. cum filiisfam. ff. de verb. obligat.

Nam in crimine heresis post annalem contumaciam iuxta terminos, cap. excommunicamus el. 1. de heret. & cap. cum contumacia, eodem titulo in 6. cum vehemens præsumptio transeat in violentiam, talis contumacia equiparatur pertinaci, & ob id habetur pro heretico, sic *Hostien. Ioann. Andr. & cæteri* & in d. cap. excommunicamus, & idem *Ioann. Andr. Gemin. & Fran.* in dict. cap. cum contumacia, & iste dicitur unus modus probandi, quem esse hereticum, ut animaduertit *Socin.* in dict. cap. excommunicamus, numero 15. & propterea omnes hereticorum, penas patitur, inter quas illa est præcipua, quæ in personam illius filiorum extenditur.

Quod indubitanter procedit sequens sententia condemnatoria contra contumacem, non propter contumaciam, sed quia plene fuit probatum delictum, ut fuisse

probatum enuntiat in ipsa sententia lata contra Antonium, priuando etiam illius filios omnibus dignitatibus, ac beneficiis, ut supra sic Bald. in l. 2. n. 4. C. quibus iudic. noc. Alex. in l. cepti, nu. 79. ff. de iudic. Fel. in cap. cum Bertoldus, num. 24. de re iudic. & alij de quibus per informantes, cui sententia in causa heresis, ut dixi: standum est etiam si non visis actis, maxime cum ab ea reclamatum non fuisset, & duraret adhuc post quinquennium pertinacia d. Antonij, cum non redierit ad Ecclesiam.

Et propterea ex his omnibus cōsuerūt unanimiter DD. beneficiatos amplius ad dictarum pensionum solutionem non esse astrictos.

Quam quidem sententiam eo libentius sunt amplexi, tum quia animaduertunt, hunc rigorem, quod filij puniantur ob delictum patris, posse dici in equitate canonica fundatum, cum etiam in aliis minoribus introducerentur canones, quos citat gl. in dict. capit. vergentis, in versic. canones, & in cap. cum multa 15. quæst. 8. dicti Pontifices ex multis exemplis, de quibus in testamento veteri, Genes. 29. Reg. 21. cap. 12. & 13. Iosue cap. 6. Exodus. 24. & Iudicum lib. 2. cap. 11. 14. quæ & alia in proposito deducit Alphons. de Cast. de iust. heret. pun. lib. 2. capit. 2. Couarr. variar. resol. lib. 2. capit. 8. Simanc. de Cathol. inflit. tit. 29. numero quinto.

Tum quia, si quādo ab hoc rigore ex benignitate esset recedendum, quod tamen nequaquam DD. admiserunt favore fidei, propter quam nedum à iure scripto non receditur, sed imo penales eiusdem iuris constitutiones extenduntur, lo. Andr. in c. ex tenore, el. 1. ver. dic ergo qui fil. sint legit. & ibidem Host. in fi. vers. dicas ergo, occurrentis tamen facti circumstantia totum contrarium suaderent.

Hæc enim pensio fuerat contemplatione reservata, quod patet ex literis reservationis, ibi: Dilecto filio Gundisaluo Perez dilecti filij Antonij etiam Perez, laici multis virtutibus præditi, &c. & quia dedit electionem patri durante minori ætate filij, quæ hodie durat, eligendi locum, ubi vellent pensionem solui, intra vel extra Hispaniam, ut in facto consideratur, & colligi etiam ex eo facile potest, quia tunc in Gundisaluo, in tertio vel circa sue ætatis anno constituto nulla merita considerari poterant, ultra quod de hoc cum iuramento fuit attestatus excellentissimus Dux Sora, quæ illius tunc fuit intercessor apud Pontificem, & hoc, ut est credendum, in gratiam Serenissimi Hispaniarum Regis, cuius tunc D. Antonius pater erat à Secretis, & cuius Maiestatem ipse postea laesi, ut fidem faciunt ipsius Regis verba, de quibus in quodam mandato procure dato in personam fiscalis Regni Aragonum ab eadem Maiestate Catholica, & cum pensiones fuerint fere quatuor mille ducatorum, non quidem pro alimentis simpliciter, sed ad dignitatem illam tuendam, quam ut intus Regis acquisierat, concessæ quoque dicebantur, unde & æquitas suadebat, & benignitas patiebatur, ut Gundisalvus amitteret id, quod contemplatione patris delinquentis acquisierat in gratiam illius, cuius grauissime Maiestatem pater laeserat, & ad dignitatem illam tuendam, quæ ob tam graue delictum, imo delicta una cum patre priuatus, ac perpetua notatus infamia reperiatur.

Sed hic se offert difficultas, an t. hereticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, in qua affirmatiue tenet Specul. tit. de dispensat. §. in xtra num. 16. versic. 6. dicens, quod est irregularis hereticus, cap. inter sollicitudines, de purgatione canonica, & qui fuit hereticus cap. conuenientibus, & §. fi. 1.

quæst. 7. & capit. omnis, 1. q. 1. sequuntur Felin in capit. eam te, de rescript. numero duodecimo limitat. 1. Lamber. de iure patron. 1. part. 1. lib. 9. 7. capit. nos consuetudinem 12. distin. ad idem cap. si qui presbyteri. 1. capit. saluberrimum. 1. q. 7. artic. 4. num. 26. Mandos. de signatura gratiarum, de absolutione ab heresi in princip. & vers. ultra absolutionem, Maiolus de irregularitate lib. 5. cap. 46. num. 1. & 2. Nauarr. in man. cap. 27. nu. 105. & cons. 19. de heretic. qui allegat cap. si quis omnem 1. q. 7. & capit. 2. §. hereticus, de heretic. lib. 6. Penna d. 3. part. directiorij inquisitorum, commen. 162. vers. num. autem, & commen. 175. Vgolinus de irregularitate, c. 36. in princip. numero 1. 2. & tercio, Syluester, verbi irregularitas, §. 5. Felicianus de censuris, cap. septimo de irregularitate, Candelabrum aureum de irregularitate, n. septuagesimo primo & 72. Lud. Lop. 2. to. in script. conscient. 2. part. c. 24. Toletus in sum. lib. 1. c. 69. in editionibus nouissimis, qui citat cap. qui in aliquo si. dist. 1. & d. capit. 2. de heret. in 6. & nouissime Suarez 5. tom. disputat. 43. sect. 1. Auila de censuris, 7. part. diff. 4. dub. 2.

Hi omnes t. tenent, quod qui est vel fuit hereticus, irregularis est, etiam si cōuersus fuerit ad catholicam fidem, & penitentiam peregerit, quamuis Parisius cons. 2. n. 185. & 188. lib. 4. & Rolan. cons. 63. num. 26. lib. 3. dicant communem esse opinionem, quod hereticus formaliter abiurans prima vice, non efficitur inhabilis ad beneficia, sed illa retinere, & recuperare potest virtute reconciliationis Ecclesiæ, etiam pro misericordia factæ, de qua opinione meminit Rota in Gadicensi. canonicatus, de qua infra nu. 87. aiunt, tamen prædicti Dd. post abiurationem & peractam penitentiam dispensari potest, ut in susceptis ordinibus administret, sed non ut ad alios ascendat, vel de nouo ordinetur. d. cap. conuenientibus, d. c. saluberrimum, & d. c. nos consuetudinem, Maiol. 2. Penna, Vgolin. 1. Syluest. & Suarez, nu. 2. ubi proxime.

Et t. quis possit cum eo dispensare, vide eundem Vgolinum d. cap. 36. §. 5. & Suarez ibi à num. 5. qui tamen Vgolinus ibi n. 2. male ait potestatem quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo quoad ordines susceptos ante heresim ex d. c. omnis, & d. cap. saluberrimum, ubi Archid. & presbyteros, 50. dist. ubi gl. ipsi sublatæ esse de iure nouissimo Concilij Triden. sess. 24. de refor. c. 6. ubi heresis non est occulta, & ubi ad forum contentiosius deducta est, &c. non aduertens quod illud decretum non tollit facultatē dispensandi, quam alias Episcopi habebant, quia non venit in diminutionem, sed augmentum potestatis eorum.

Verum prædicta iura t. videntur loqui, & procedere in heretico publico, & text. in d. §. heretici loquitur de his, qui sunt heretici, & sic nondum emendati, & conuersi, sicut respectu filiorum intelligitur de filiis hereticorum, qui tales esse, vel tales decessisse probantur, non autem emendatorum, ut explicat in capit. statutum 2. eod. tit. de quo Lessius de iust. & iur. lib. 2. capit. 34. numero 123. & 124. Acor secunda par. lib. 6. capit. 4. quæst. prima, secunda & tercia, & Auila supra dub. 3.

Et t. Sairus de censuris lib. 7. c. 12. n. 16. cum Cosma Philiarco, lib. 4. c. 15. & aliis ait, quod ob crimen heresis secundum se & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas, & quod si sit hereticus occultus, non est irregularis post penitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est ex-

est expressum, & d. cap. in aliquo, non probat esse irregularem, sed quod non debet ordinari, sicut etiam alij, qui in aliquo crimine detecti sunt, aut qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui tamen non sunt irregulares, &c.

85 Unde hereticus & occultus si à secreta hæresi, vel apostasia sit in foro conscientie legitime absolutus, non videtur manere irregularis, Enriquez in summ. lib. 14. cap. 4. §. 6. & candelabrum aureum in append. cap. 1. n. 13. ubi ait hereticum fieri irregularem, si hæresis sit publica, secus si sit secreta etiam verbo, si quis vel aliter expressa exterius: quia tunc non inducit irregularitatem, & Auila supra dub. 2. quatuor præcitati auctores generaliter loquantur, & contrariumclare teneat Vgolinus d. cap. 36. in princip. num. 6. & §. 5. num. 3. & Manu I. Rodrig. in addit. bullæ ad §. 13. numero 12. & Suarez supra num. 4. & quamuis Didacus Perez in l. 3. tit. 4. lib. 8. ord. an. in tract. de hæresi, 1. part. prope fin. pag. 99. dicat hæreticos occultos ex Concilio, d. c. 6. fieri irregulares, dispensationem tamen pertinere ad Episcopos, & eorum Vicarios, quod est sine fundamento, nam Concilium non inducit irregularitatem, nec loquitur de dispensatione, sed de absolutione in foro conscientie ab excommunicatione, & peccato hæresis, & ita merito eum reprehendit Auila supra.

86 Ex iuxta & id cessat illa questio, quam tractat Vgolinus d. §. 5. num. 3. an in irregularitate orta ex hæresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum, dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij d. cap. 6. in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum supra num. 3. quia hic non agitur de absolutione à peccato hæresis, seu ab excommunicatione ob eam incursum, quæ est iam ablata Episcopis. Nec obstat quod ex quo non permittitur eis absolutio, nec dispensatio, quod maius est, ea cum illorum, de sententia excommunic. ex qua ratione probabilissimum existimat Suarez supra n. 7. etiam dispensationem huius irregularitatis nunc esse referuatam summo Pontifici, non solum quoad promotionem, sed etiam quoad exercitium ordinum.

Quia recte respondebat Vgolinus, quod ex quo à Concilio id eis vtrumque permissum est, & in absolutione tantum prohibitum in reliquo à Concilio non est discedendum, & ratio d. cum illorum, procederet, ubi maius non est expresse permissum: & idem tenet Toletus d. c. 69. in fin. licet idem quod Suarez, videantur tenere compendium Bernardorum Hispaniarum, verb. dispensatio. 1. sub §. 8.

87 Suspectus autem & de hæresi, qui adiurauit de vehementi, & fuit publice penitentiarius, non est inhabilis ad beneficia, vt resoluit Rota in Gadice. canonici 20. Jul. 1587. coram D. Comitulo posita per Farin. dec. 51.

88 Nunc non abs erit tagere de excommunicatione, quam hæretici incurrunt, & de eius absolutione: sunt igitur hæretici excommunicati per cap. ad abolendam, & cap. excommunicamus, 1. & 2. de hæret. directorium inquisitorum, 2. part. cap. 8. & 13. & 3. part. quest. 122. P. Ledesma 2. part. summa, tract. 1. cap. 6. 8. conclus. sed illa excommunicatio non est referuata.

89 Excommunicantur etiam & hæretici excommunicatione referuata in Bulla Cene Domini 1. casu Valentia 3. tom. disputat. 1. quest. 11. pun. 3. 3. pena, explicant Caietan. verb. excommunicatio, cap. 1. Nauar. in Man. cap. 27. a numero 55. candelabrum aureum in

explanat. Bulla Cene 1. casu a nu. 1. Grassius lib. 4. cap. 18. a numero 10. Vega in summa 1. part. cap. 85. casu 133. Vgolinus in Bulla Cene, seu de censuris Rom. Pontif. reseruatis. 2. part. capit. 1. Card. Tolet. in sum. in explicat. casuum Bulla Cene Domini, 1. excommunicatione, alias in editione Roma. lib. 1. capit. 19. Sairus de censuris lib. 3. cap. 4. & 5. & Suarez §. 10. disp. 21. sect. 2. Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatam, quest. 61. 62. & 63.

Et an sit & vna vel plures excommunicationes, vide Nauar. in cap. ita quorundam, de Indultis notab. 11. ad fin. Vgolinus de censuris tab. 1. c. 16. §. 3. Sairum, lib. 1. cap. 10. num. 11. & Suarez d. disputat. 21. sect. 1. n. 3. & 4.

Quæ tamen & excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus interiectionis, nec in eos Ecclesia potestatem habet etiam ad præcipiendum, Caietan. 2. 2. quest. 11. artic. 3. & 4. in sum. verb. hæresis, in fi. Syluest. excommunicatio. 7. numero 3. & 4. Armilla verb. hæresis, numero 1. & 19. Soto in 4. distict. 22. quæ. 2. artic. 3. conclus. 5. Calisto de iusta hereticorum, punitione lib. 2. cap. 18. & de lege penali lib. 2. ca. fin. Bannez d. 9. 11. art. 3. & 4. dub. 2. & ibi Aragon. Valentia 2. tom. disputat. 7. quest. 15. pun. 7. & d. 3. tom. ubi supra Enriquez in sum. lib. 4. c. 4. §. 1. in gloss. littera D. Grassius, lib. 2. capit. 9. numero tertio, Lud. Carbo. de legibus lib. 8. disputat. 14. Vega dict. 1. part. capit. 54. casu 1. & capit. 85. casu 26. & 133. & c. 125. casu 10. P. Ledesma in sum. 1. part. de censuris, c. 3. & 2. p. d. tract. 1. cap. 6. 9. & 10. conc. Toletus supra 1. conclus. dicens communissimam & tenendam, & ibi Victorellus in a. motu, & capit. 8. Gabr. Vazq. 1. 2. tom. 2. disp. 160. & Lorc. disputatio. 16. de leg. Azor. libro 5. capit. 10. & lib. 8. capit. 10. 9. 3. & capit. 19. 4. Sairus lib. 1. c. 9. num. 14. & 15. & lib. 3. c. 4. a nu. 20. & Suar. d. sect. 2. numero 2. & disp. 4. sect. 2. & disp. 4. sect. 3. a nu. 5. Auila de censuris, 1. p. dub. 10. & 7. p. disp. 2. dub. 1. & ex canonistis, Couarr. in regul. peccatum 2. p. in princip. numero 7. Nauar. in Man. c. 11. num. 17. & ca. 27. num. 56. & in cogitationis, de penitent. dist. 1. & in princ. de penitent. dist. 5. num. 19. & 20. & in rubric. de iudic. num. 67. Simanc. de Cathol. instr. tit. 42. Ioan. Gutierrez cano. quest. lib. 1. c. 13. num. 4. §. 5. & 28. Vgoli. de censur. tab. 1. c. 9. §. 12. & de irregular. c. 36. in princip. numero sexto & in Bulla Cene, p. 2. cap. 1. §. 1. nu. 16. & seq. & §. 4. numero 12. & alij plures, Villaguta de extensio. ut. de extensione penarum in iudicium hæreticis a nu. 94.

Et hanc & sententiam dicit hoc tempore communissimam Cordub. infra, prout reuera est maxime Theologorum, & sumitur ex D. Tho. 1. 2. quest. 91. art. 4. ubi docet, quod de his potest homo legem facere, de quibus potest indicare iudicium autem hominis non potest esse de interioribus motibus, quæ latent, sed solum de exterioribus actibus qui apparent: & habet fundamentum in Scriptura 1. Cor. 4. Nolite ante tempus iudicare, &c. & 1. Regum, 16. Homo videt quæ apparent, Deus autem intuetur cor.

Et ita tenendum est, quamuis contrariam sententiam teneat glo. in Clem. 1. §. verum, verb. eo ipso, 92. de heret. quam ibi DD. sequuntur, D. Ant. 3. p. tit. 24. capit. 4. & 7. Adrianus quodlib. 8. & 4. q. 2. de confes. Roias de heretic. 1. p. n. 246. Cantera quest. crim. 2. p. capit. 1. D. Ioan. Vela de penis delictorum, capit. 14. vers. in re vero can. Zanall. q. 698. & Cordub. lib. 4. quest. 1.

93. qui ait Ecclesiam habere potestatem in actus, pure interiores, & illos posse punire poena Ecclesiastica, vel spirituali, & dicit probabilem Ioan. Med. de o-
rat. 9. 15.

94 Et ratio nostrae sententiae est, Nam Ecclesia tantum potest leges condere circa actus, de quibus potest cognoscere, & habere per se notitiam, licet per accedens sint occulti, sed actuum cordis, & pure interiorum, nullam potest habere notitiam, sed sunt ei incognoscibiles per se, & ex natura sua: ergo circa illos non potest legem condere.

95 Confirmatur & explicatur ratio, cum Suarez d. disp. 4. sect. 2. n. 6. nam Ecclesia est visibilis ac sensibilibus, & ideo sicut directe non habet potestatem, nisi in homines sensibiles, & in animas non nisi vt corporibus vnitas: ita non habet directe potestatem in actus pure internos, sed in eos qui ex internis, & externis componuntur, & in internos non nisi vt informant externos: Aliam rationem adducit Gab. Vazq. d. disp. 160. n. 8.

96 Et ad tria iura & decreta, quibus excommunicantur aliquid credentes, seu sentientes, dicendum est intelligi de credentibus & sentientibus in foro Ecclesiae, seu verbo aut opere, &c.

97 Vnde Gabriel Vazquez, i. 2. disput. 123. n. 9. & 10. docet, propter opus factum cum ignorantia comitati non incurri excommunicationem, irregularitatem, & obligationem restituendi, quae cessante ignorantia incurreretur: nam Ecclesia non ligat, nec ligare potest propter actus omnino internos, neque propter externos, qui non sunt peccata: cum autem aliquis peccat ignorantia comitante, solo affectu peccare potest, & opus exterius non est peccatum: quod etiam docet Suarez 5. tom. disp. 4. sect. 8. nu. 8. & 9. & Tho. Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 32. n. 26. & Zumel. 12. quest. 76. art. 4. disp. 3. Auila de censur. 2. par. c. 5. disput. 5. dub. 6. Molina de instr. tract. 3. disp. 53. num. 2. & 3. Lorca. 1. 2. disput. 32. de peccatis mem. 2. & disp. 33. mem. 1. licet contra teneant Coua. in cap. alma mater. 1. p. 9. io. n. 15. Vgolin. de censur. tab. 1. c. 9. § 8. n. 8. Graff. lib. 4. cap. 9. num. 42. & Ludou. Lopez 2. tom. 2. par. 6. 13. & alij.

98 Sed est difficultas quanta expressio haereticis requiratur vt excommunicatio incuratur: in qua aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori, quod de se, vel ex circumstantiis illa significet, seu manifestet, & alioqui non incurri excommunicationem, vt si quis praconcepta in mente haereticis oculis, vel digitis, aut capite illi annuat, vel externis proferat, ita est, inquiunt, non incurrere excommunicationem, quia ista non sunt sufficientia signa, per quae possit deueniri in cognitionem haereticis. Ita Bannes supra, & candelabrum aureum tit. de absolutio. nu. 10. & de excommunicatione 1. casu bullae aena n. 2. Vega d. c. 125. casu 13. P. Ledesma d. tract. 1. c. 6. 10. concl. 2. dubio & alij, & dicit satis probabile Azor lib. 8. c. 9. § 12. & tenet Gabr. Vazq. d. disp. 160. n. 20. & seq. allegans Castrum, dist. cap. 18. qui tamen id non tenet, sed potius contrarium, nec insinuat Simancas.

99 Et idem tenet in effectu Nauarr. in c. si de simon. nu. 20. dicit enim citans Almainum, quod sicut Ecclesia propter malum opus omnino inter ius, seu mentale, punire non potest, sic nec propter exterius, quod solum malum est ratione, & relatione ad inordinatam voluntatem interiorem, sicut insinuat inquit, Bonifacius VIII. in c. venerabilibus, §. pen. cum ei annotatis de sentent. excommunicat. lib. 6. & quod huius-

modi est simonia mentalis, scil. datio & acceptio exterior, nulla conuentione praecedente, de qua in illo c. fin. quod dicit esse textum singularem pro praedicta conclus. sequitur Vgolin. de simon. tab. 2. c. 2. n. 3. & P. Nauar. licet sub verbo fortasse de restitutione lib. 2. c. 2. n. 378.

Et sequitur etiam Suarez, d. disp. 4. sect. 2. a nu. 18. 108 vbi docet, quod quamuis Ecclesia possit prohibere, & per censuram ipso iure punire actionem externam alioqui in se malam, vt procedentem ex tali intentione, vel affectu, aut dispositione interiori, & non alias, vt in Clem. 1. §. verum, de haeret. nam illa limitatio non est ratio per se talis censuræ, sed potius adhibetur ad coarctandam & restringendam prohibitionem, & censuram: & quamuis quando actus interior est veluti de substantia exterioris actus, vt moralis est, tunc recte possit ab Ecclesia praecipui, vel prohiberi, illo eodem praepcepto quo praecipitur, vel prohibetur actus exterius, vt talis actus moralis est, vt in praepcepto de recitando attente, de quo in c. dolentes de celebratione Missarum, & in praepcepto confessionis exterioris fidei, &c. quia tunc exterior & interior non sunt duo, sed vnus actus, veluti compositus ex spirituali forma, & materia sensibili, & ideo totus sensibilis est, & sub obiecto Ecclesiastica potestatis contentus, &c. tamen quando actus exterior secundum se non est malus, nec absolute prohibitus, non potest Ecclesia prohibere, ne ex praua intentione extrinseca fiat, & consequenter, nec censuram ferre in eum qui praua intentione talem actum effecerit: nam esset directe punire, vel prohibere intentionem, &c. & hoc ait recte probari ex d. c. si & c. tua nos. de simo. cum ergo in illo casu, quo quis haereticus in mente concepta oculis aut digitis, vel capite annuit, aut dicit ita est, actio exterior non fit mala, sed indifferens, & solum ex praua intentione interna habeat malitiam, non potest ab Ecclesia puniri, & consequenter non incurritur excommunicatio lata contra haereticos.

Alij dicunt quod tria actus exterior, qui est effectus interioris, non tamen repraesentans in se malitiam interioris, potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum externum, non internum, & Ecclesia habet potestatem super peccata externa, & probatur in Clem. 1. §. quia vero, vers. quod si, de statu mon. vbi excommunicantur monachi, qui curiam adeunt animo nocendi praelatis, aut monasteriis, etiam si cum licentia vadant, vt recte inquit gl. ibi verb. ipso facto, & constat ex ipso text. & tamen animus ille non apparet, nec manifestatur in illo itinere, seu accessu: probatur etiam in Clem. 1. §. verum, de haeret.

Addunt etiam tamen quod Ecclesia de facto non puniat tales actus, & sic quod quando in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretatiua malitiae interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum, & probant ex dist. cap. fin. de simon. & quia secundum regulas iuris odia sunt restringenda, fauores vero ampliandi: ergo censura simpliciter lata contra aliquod vitium intelligenda sunt, quando exterius apparet tale vitium. Ita P. Ledesma d. c. 3. dubio. 3. & 4. & ante cum Bannes in lectura de censuris, in communi quest. 4. c. 5.

Vnde secundum istam sententiam, quamuis in casu proposito posset haereticus puniri ab Ecclesia per censuras, dicendum videtur de facto non puniri, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia

hæresis, & sic videtur intelligendus Bannes in impresso loco *supra citato*, ne sibi contradicat, & P. Ledesma *supra*.

¹⁰⁴ In hac difficultate † dico cum Bannes, & P. Ledesma *ibi*, actum exteriorē, qui est effectus interioris, etiam non representantem in se malitiam interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras & generaliter posse ab Ecclesia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, seu quod idem est, actus interiores vt informantes, vel afficientes exteriores, vt videtur etiam tenere Vgolinus, d. 9. 12. num. 7. & alij *supra citati*, & recte probat d. Clem. 1. §. *quia vero*, & §. *verum & ratio facta*, sufficit enim actum esse exteriorē, vt legi humanæ subdatur, nam licet in indiuiduo & particulari malitia actus non possit ab alio cognosci, satis est esse cognoscibilem de se, & ex genere suo tãquam exteriorē: nec Gabr. Vazq. *supra n. 12.* bene respondet d. Clem. sed eius solutio est violenta & diuinitoria, & eā confutat Lorca d. disp. 16. de legib. memb. 2. tenens hoc dictum, & dicens quod opinio Vazq. est singularis, & verbis canonum repugnat, & communi omnium sententiæ, &c.

¹⁰⁵ Rursus dico, hæreticum † in illo casu, quo hæresis in mente cõcepta oculis vel digitis, aut capite, alias ve annuit vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifestetur villo modo malitia hæresis, quia ille actus est malus, malitia hæresis, & peccatum hæresis: & ita videtur tenere Caiet. d. 9. 11. art. 3. & 4. *vers. patet secundo*, ibi: *Etiā si nullus audiat, videat, aut quomodolibet percipiat, nisi ipsemet*: & Sylu. d. *verb. excommunicatio*, 7. numer. 4. vbi dicit, quod si hæreticus procedat in opus etiam occultissime scribendo, vel aliud faciendo quantumcumque occulte, statim incidit, & Nauarr. d. cap. 11. num. 17. vbi ait hæreticum esse excommunicatum, dummodo errorem verbo vel scripto, vel opere etiam sibi soli exprefit, alioquin vere non esse excommunicatum, quoniam ob solum actum interiorē non incurritur excommunicatio, & Toletus *supra* 3. concl. vbi inquit, quod *hæreticus, qui interius habet errorem, & exterius exprimit aliquo signo, vel verbo, vel omissione, alicuius exterioris, quod debeat facere, & ex errore omittit, quantumcumque sit occultissimus, incidit in excommunicationem istam: nam ille talis est hæreticus, super quem Ecclesia facultatem habet, & ligat, hæreticos quoscumque ligare potest*, &c.

¹⁰⁶ Nec obstat † text. in d. cap. fin. de simonia, vbi probatur, quod simonia mentalis non punitur, nec comprehenditur pœnis Ecclesiasticis contra simoniacos propositis: & respondet ibi Papa in facti consultatione, quia respondetur id procedere in pœnis simpliciter latis contra aliquod vitium, seu peccatū, secus vero in proposito, nam vt dicit Toletus *ibi*, canon ligare intendit hæreticos quoscumque ligare potest, quod patet tum ex prauitate & magno odio criminis, tum etiam ex verbis valde generalibus, *enixis*, & prægnantibus, quæ videntur comprehendere hæresim quomodocumque exteriorē, vt in d. cap. ad abolendam, ibi: *Alios sentire, &c.* & in dicto cap. excommunicamus, 1. ibi, *omnem hæresim*, & ibi: *Condemnantes hæreticos vniuersos*, & in dicto cap. excommunicamus 2. ibi: *Vniuersos hæreticos, &c.* & in Bulla Cœnæ, ibi, *Quoscumque, &c.* ac omnes, & singulos.

¹⁰⁷ Placet tamen † quod docet Aşor d. lib. 8. c. 9. q. 12: quod qui ex interna hæresi aliquod opus externum

indifferens facit, verbi gratia, coram sanctissimo Sacramento caput non nudat, seu non flectit genus quia interius credit non esse ibi corpus Christi, non est hæreticus exterior, ita vt excommunicationem contra hæreticos latam incurrat, quia cum illud factum sit sua natura indifferens, hæresim externam non exprimit, nec fit ad proferendam, seu manifestandam hæresim, sicut fit actus illius, qui hæresi mente concepta ore dicit, ita est, &c. itaque ille actus non est actus hæresis exterior, sed omissionis reuerentiæ, &c.

Et quod dicit Toletus † *supra* relatus, num. 109. qui videtur tenere contrarium, intelligitur quando omisso exterioris, quod debet quis facere, & ex errore omittit, fit ad exprimendam hæresim, loquitur enim de exprimente hæresim omissione, &c. & iuxta hoc erit accipiendum quod tradit Sairus d. lib. 3. c. 4. num. 30.

Et ab ista † excommunicatione incurfa propter hæresim, quæ est Papæ reservata in d. Bulla Cœnæ, non potest quis absolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, seu iubei, in quibus non datur specialis facultas absoluedi ab hæresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimat, Nauarr. in *Man. cap. 27. num. 275.* Couarr. in *cap. alma mater*, 1. par. §. 11. numero 15. Simancas de *Catholicis institutionib.* tit. 3. numero 1. & 2. & in *enchiridio cap. 15. numero 4.* Rojas de *hæretic. assert.* 39. numero 321. & de *priuilegiis inquisitor.* num. 416. vbi ait, id hodie plenius declaratum per motum proprium Pij V. datum 1572. Ioann. Gusierr. *cano. q. lib. 1. c. 13. n. 26.* Vgolin. de *censur. tab. 1. c. 10. §. 4. num. 13.* Angles in *Florib. Theologicar. q. de censur. art. de casu reseruat. difficult.* 6. Arag. 2. 2. q. 1. art. 3. Cosmas Philiar. de *offic. Sacerdotis*, 1. p. lib. 3. cap. 27. & 2. part. libro 2. c. 25. & in *addu. posita in fin. 2. tom. candelabrum aureum*, tit. de *absolutione* numero 16. & in *explanat. Bullæ Cœnæ*, numer. 134. Graffius lib. 1. cap. 13. num. 33. & lib. 4. c. 15. numer. 25. Manuel Rodrig. in *explicat. Bullæ Cruciatæ*, §. 9. num. 70. Enriquez in *sum. lib. 3. cap. 16. §. 2. & lib. 7. cap. 13. §. 1 & lib. 13. ap. 27. §. 5.* Vega in *sum. 1. p. cap. 12. casu 12.* Led. Lopez in *instru. conscientia 2. tom. 2. p. cap. 8. & 19.* Sorbo in *compendio mendicant. de b. absolutio ordinaria quoad fratres pag. 20.* Rutilius Benzonius Episcopus Lauretanus, dicens tutiorem, & practicatam de *fuga lib. 1. disputat. 1. quasi. 6.* Aşor 1. p. lib. 8. cap. 10. q. 12. & cap. 19. q. 2. dicens ita habere stylum, & vsum Curie Romanæ Suarez 5. tom. disput. 7. sect. 5 numero 12. & P. Ledesma d. 1. 2. part. tract. 1. cap. 6. conclus. 19. & 20. vltim. difficult. Auila de *censuris secunda parte cap. 7. disputatio. 1. dub. 7.* Acoſta de Andrada ad Bullam Cruciatæ i questione 59. & seq.

Quamuis contrarium † tenuerint Soto, & alij relati à candelabro *supra*, & Penna in *directorio inquisitorum commentar.* 25. Doctor Frechilla de *excommunicatione* 1. art. 4. p. n. 7. 1. dub. & Zerola in *praxi Episcopali*, 1. p. verb. *absolutio* §. 5. & 2. p. eod. verb. §. 8. & quauis Graffius d. n. 25. in fi. dicat aliter haberi in praxi de heretico occulto incidente in excommunicationis censuram, de qua praxi non constat maxime in Hispania.

Et patet predicta communis sententia ex Breui Greg. XII. quod ponit Manuel Rodriguez in *addit. ad explicationem Bullæ*, ad §. 9. num. 66. ex quo hodie in Bulla Cruciatæ Hispana, expresse excipitur hæresis, quamuis non sit excepta in *Latino summario*, & refert Arag. & Auila *supra*. Sed contraria

sententia approbatur per magistrum S. Palatij in indice librorum expurgan. in Eman. Sa. 184. n. 20. corrigentem sic, *Concessio omnibus casibus huius Bullæ intelligitur, etiam concessus casus heresi, ita declaravit S. Congreg. sed aduertendum, concessione eiusmodi singulis annis renouari, cum amplissimis derogatoriis, ad hæc Bulla in die Cœnæ Domini præmulgatur. Quæ sententia, & declaratio S. Congregationis non procedet in concessione Bullæ Cruciatæ saltim Hispaniæ, ex dict. Breui Greg. XIII.*

112 Episcopi tamen † ex decreto S. Concilij Trident. sess. 24. de reformat. cap. 6. possunt ab heresi occulta in foro conscientie absolueri per seipsos, tamen non eorum vicarios, vt patet ex illis verbis, *Eis tantum, non eorum vicariis.*

113 Per quæritur S. Concilium, quod quamuis in aliis casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ referuatis, possint Episcopi absolvere per seipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, vt ibi in heresi tamen crimine non possint vllō modo per Vicarium absolvere, Suarez 4. tom. de penitentia disp. 30. sect. 2. n. 9.

114 Vnde conuincitur † sententia Cordubæ in sum. quest. 8. punct. 1. quam sequitur Man. Rodriguez in d. explicat. Bullæ, §. 9. num. 79. & in addit. eundem §. 9. n. 69. & in sum. 1. tom. cap. 130. num. 5. & 99. regul. 1. tom. quest. 20. artic. 11. Enríquez libro 3. cap. 14. §. 7. Ludou. Lopez d. cap. 8. Emanuel Sa. verb. Episcopus, numero 37. nec improbat Iacobus Seuertius in summa excommunicatione §. 8. et tenet Nauar. conf. 1. de constit. a numero 88. & conf. 11. de priuileg. numero 4. quem sequuntur Vega 1. par. cap. 125. casu 12. Agor libro 8. cap. 10. quest. 11. & Zerol. 1. par. verb. V. arius, 1. dub. & 2. par. verb. absolutio, §. 9. & verb. heretici, §. 4. & in parte Lauretanus, d. 9. 6. Sed eam merito improbat Ioan. Gutierrez, d. cap. 13. numero 29. & cum eo P. Ledesma d. 1. tract. 1. cap. 6. 20. conclus. 6. difficult. & nouissime Acosta de Andrada, 9. 57. & Molina de iustit. tract. 5. disp. 18. numero 2.

115 Difficultas est, † an dicta facultas concessa Episcopis ex dict. decreto sit hodie sublata. In qua difficultate breuiter dicendum est primo, eam abique dubio fuisse sublatam per Bullas Cœnæ Domini, Pij V. & Gregor. XIII. versu. c. æternum relato à Nauar. d. c. 27. numero 72. alias 73. & à Ioan. Gutierrez supra, & in Bullario constu. 92. Greg. & alias similes Et ita tenet Nauar. d. c. 27. num. 260. versu. septimo dico & 275. in nouis. editio. alias 27. Simanc. d. 11. 3. numero 6. Penna in d. directorio inquisitorum §. 3. p. commen. 141. qui ait in supremo Inquisitionis Pretorio sanctæ & Romanæ generalis inquisitionis sæpe pronuntiatum esse, nec posse, nec debere Episcopos amplius virtute Concilij absolvere occultos hereticos in foro conscientie, siue quod per processum Bullæ in Cœna Domini, sit Concilio Tridentino. derogatum, siue quod ita Pius V. ac Gregor. XIII. alias expresse declarauerunt, vt etiam præcitato loco Nauar. testatur, Maiolus idem referens de irregularitate libro 5. cap. 46. numero 6. Ioan. Gutierrez supra numero 28. & 29. Zerol. 1. par. verb. absolutio, §. 4. Vgol. de irregular. cap. 36. §. 5. numero 3. Cosmas Philarcus, 2. part. libro 2. cap. 25. dicens, quod priuilegium de quo in d. decreto, & alia priuilegia quoad casus Bullæ Cœnæ Domini, sunt sublata vigore dict. Bullæ propter clausulas derogatorias in illa contentas, quod etiam ait Graf. his libro 1. cap. 13. numero 30. 31. & 34. post catechesim Neapol. libro 1. cap. 25. & libro 3. cap. 2. & libro 4. cap. 1.

& Lauretanus d. quest. 6. qui ait, quod tempore Gregor. XIII. est ablata sine dubio Episcopis facultas absoluerendi ab heresi, & ceteris casibus Bullæ Cœnæ Toletus supra in explicatione casuum Bullæ Cœnæ Domini, 14. excommunicatione ad fin. & in Rom. edit. libro 1. cap. 30. num. 2. & cap. 41. num. 5. versu. hic autem aduertendum est, qui exponit Bullam Sixti V. anni 1586. vt patet cap. 18. Sorbo in d. compendio, verb. absolutio ordinaria quoad fratres pag. 20. & in resolutionib. materie absolut. pag. 46. Agor libro 8. cap. 10. quest. 10. & cap. 19. §. 3. Suarez 4. tom. de penitentia, disp. 30. sect. 2. num. 10. & 11. & 5. tom. disp. 21. sect. 3. num. 3. & Marcus Anton. Genuen. in præf. Archiepiscopi curiæ Neapolitanæ, cap. 66. numero 10. dicens ita declarasse Gregorium XIII. clementem VIII. & S. congregationem, & nouissime Victorellus in annotationibus ad Toletum libro 1. cap. 63. Acosta de Andrada quest. 58. Molina de iust. tract. 3. disp. 64. numero 8. & tract. 5. disp. 18. numero 2. & magister S. Palatij in indice librorum expurgandorum in candelabrum aureum de absol. fol. 122. numero 13. & in Eman. Sa. pag. 156. numero 27. corrigens sic, & absolvere ab excommunicatione referuata Papæ occulta, dummodo non sit lata in Bulla cœnæ Domini aut modo simili referuata, Toletus, libro 1. cap. 41. & ita declaravit S. Congregatio, & seruat consuetudo, estque de se clarum, si legatur tenor ipse Bullæ, qualis iam ab aliquot annis edi. consuevit, idem tradit frater Iacobus Bleda in defensione Fidei in causa Moriscorum, parte 1. cap. 13. ex pag. 91. & videtur tenere compendium Bernard. versu. dissentatio sub §. 8.

Quamuis † contrarium tenuerit: Bannes 2. 2. q. 11. art. 3. & 4. dub. 2. quem sequuntur Angles supra d. diff. candelabrum aureum d. 11. de absoluteione numero 13. & in explanatione Bullæ cœnæ numero 141. qui tamen in postrema edit. mutauit sententiam ex dict. censura, Enriq. d. libro 3. cap. 14. §. 7. lit. M. & cap. 16. §. 1. & libro 13. cap. 27. §. 5. lit. Q. Man. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 130. numero 3. q. regul. 1. tom. q. 20. art. 10. Lud. Lopez d. 2. tom. 2. p. cap. 8. Vega d. cap. 125. casu 11. Eman. Sa. d. numero 37. Zerol. d. 2. q. verb. absolutio §. 8. & 18. & verb. heretici, §. 4. Iacob. Seuert. supra, & P. Ledesma d. cap. 6. 20. conclus. 7. diff. & quidquid in concilio Prouinciali Toletano de anno 1583. dictum sit.

Nec Bannes † & sequaces recte respondent verbis Bullæ cœnæ, & eius solutionem ait metaphysicam, & non correspondere formæ Bullæ, Lauretanus d. quest. 6. nam stante reservatione non poterat Episcopus absolvere, ni ex facultate concessa per concilium, quod non tollit reservationem, sed dat facultatem absolueri ea non obstante, sicut quando papa dat priuilegium, & facultatem absolueri à casibus referuatis, non tollit reservationem, & c. & illa facultas est renouata per Bullam cœnæ d. versu. c. æternum, vt clarissime patet ex illis verbis, *At cuiusvis Concilij decreta.*

Nec fuit opus specialiter, † & expresse derogare decreto Concilij, vt perperam dicunt candelabrum aureum, Man. Rodriguez d. art. 10. Zerola d. §. 8. & P. Ledesma supra, quorum sententia, & responsio conuincitur ex dictis supra 4. par. cap. 5. ex n. 50. maxime cum finis in dispositione legis iuxta ibi dicta num. 47. & merito Lauretanus ibi reprehendit candelabrum.

Et ita fuisse sublatam † censuit S. congregatio concilij, vt per Nauar. conf. 11. de priuileg. m. 1. Agor. Suarez,

Suarez, & Genuen. *supra*, & apparet ex declarationibus seq. *super d. cap. 6. Congregatio consuevit huic decreto Concilij derogatum esse, non tantum in crimine heresis, sed in omnibus casibus comprehensis in Bulla Cœnæ Domini Pij V. Alia, Episcopus, aut Inquisitor ab soluere non potest hominem hereticum in foro conscientia, licet hac facultas à Concilio sit tradita Episcopis, refert Zerola d. 1. part. verb. absolutio §. 4. & 2. par. d. §. 8. ei non satisfaciens.*

¹²⁰ Quamvis Graffius *† d. nu. 31.* dicat fuisse decisum in quibusdam illustrissimorum Cardinalium decisionibus, quod per prædictam Bullam abrogata sit d. potestas Episcopis, non autem Inquisitoribus, & quod etiam videtur sentire Penna, & tenet Victorellus *supra*; & quod non sit abrogata Inquisitoribus, Bannes, & Lud. Lop. *supra*, & nouissime Fr. Iacobus Bleda *supra* dicens, Dominos Inquisitores habere facultatem absolendi à crimine heresis, & apostasie. Sed reuera d. Bulla Cœnæ etiam facultati Inquisitorum ad absolendum ab heresi derogare videtur: *†* quamvis quo ad facultatem Inquisitorum Hispaniæ, adhuc videtur tenendum non esse illi derogatum, quia ita habet obseruantia cum certa scientia Papæ, maxime quia Inquisitor generalis habet frequenter confirmationes, & reuocationes suarum facultatum: expediret tamen quod singulis annis post publicationem Bullæ Cœnæ statim peteretur reuolutio facultatum.

¹²¹ Accedit ad prædicta *†* Gregorium XIII. declarasse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium Triden. ex noua lege seu constitutione referuatis, quasi illa absolute referuando censetur derogare Concilio, cuius non est necessaria expressa derogatio, maxime in lege contraria, ut dictum est *d. cap. 5. 4. part. 1.* ut in sequentibus declarationibus S. Congregationis. Concilij *super dict. cap. 6.* Item *quærentibus an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Triden. ex noua lege Sedi Apostolica referuatis, S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis non habere locum respondit.* Alia, item in delictis occultis in materia clauis, *idem respondit audita relatione eiusdem Congreg. per constitutionem Pij V. ceteri huic decreto derogant.*

¹²² Et *†* tenet Lælius Zechus de casibus referuatis *casu 1. de excommunicatione, §. de absolute ab excommunicatione, versu.* secundo sciendum est, & *casu 10. de violatione nominalium* dicens, Episcopum absolueri non posse virtute dict. decreti à casibus licet occultis, quos sibi Papa referuauit post publicationem Concilij: & ita Congregationem Concilij censuisse, & respondisse Episcopo Cremonen. & refert, & sequitur Vega in *specio de Curas cap. 12. num. 60.* & nouissime Marc. Anton. Genuen. *dict. cap. 66. n. 11.*

¹²⁴ Licet contrarium teneant *†* Nauar. *consil. 10. de priuilegiis* Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 81. n. 4.* Vega *in sum. 2. par. cap. 15. casu 2.* & Lauretanus, *d. lib. 1. disp. 1. quæst. 6.* (qui non viderunt dictas declarationes) & Toletus *d. lib. 1. cap. 41. circa fi.* id intelligens, quando excommunicatio est tantum referuata, & non est appositae clausula non obstantibus: licet enim inquit, *ita referuatur Papæ, ut nemo alius possit absolueri non obstantibus, &c.* Episcopus vigore Concilij non potest, nam ut dicit Rota, per hanc clausulam tollitur facultas concessa per Concilium, & Bleda *supra*, sequens Toletum, & Suarez *d. 4. tom. disputat. 30. sect. 2. a. n. 12.* qui adducit d. primam declarationem, quam ad suas manus fide digna autoritate peruenisse ait.

2. Tom.

Respondens *†* quod quamdiu de mente Apostolice Sedis certius non constiterit, & sub illius censura videtur probabile illam intelligendam esse de casibus postea referuatis cum aliqua clausula, aut verbis sufficientibus, per quæ dicto decreto derogari videatur, qualia essent, si in ipsa referuatione expresse adderetur, *Etiam in casibus occultis*, aut si adderetur clausula non obstante quocumque decreto etiam Concilij generalis, &c. Sed ista interpretatio non satisfacit & conuincitur, ex d. 2. declaratione, &c. & postea idem Suarez *de relig. tract. 3. libro 4. c. 61. n. 11.* ad *fi.* absolute ait, quod illa facultas Concilij non extenditur ad casus noua lege Pontificia referuatos post Concilium, iuxta quandam declarationem Gregor. XIII. audita prædicta Congreg. quæ inter responsa eius refertur.

Secundo dico, *†* quod non videbatur sublata d. facultas per Bullas Cœnæ Domini, Sixti V. scilicet anni 1586. & 1587. quia in d. *versic. ceterum*, in *fi.* ponuntur illa verba: *Nisi in eis etiam casus presentibus literis expressi comprehenduntur*, ut apparet ex d. *versic. ceterum* Bullæ Sixti V. dict. anni 1586. & 1587. relato à candelabro auaro in d. *explanat. Bullæ ante nu. 132.* & à Manuel Rodriguez *d. addit. §. 9. num. 64. & quæst. regul. 1. tom. quæst. 20. art. 6.* ubi ait eadem verba poni etiam à Clem. VIII. in sua Bulla publicata anno 1593. & eadem poni à Clement. VIII. in sua Bulla anni 1595. ait Suarez *dict. 5. tom. disput. 21. sect. 3. numero 4. iuncta sect. 1. num. 2.* sed in indice dicitur anni 1593. & eadem ponuntur à Clemente VIII. in Bulla anni 1598. ut per Sairum *lib. 3. cap. 25. num. 3. & 13. & cap. 3. numero 2.* & Vgolinum in Bulla cœnæ, qui eam ponunt.

Per quæ quidem verba *†* videtur restituta & in-
correcta manere facultas Episcopis concessa in dicto decreto Concilij, *cap. 6.* circa absolutionem ab heresi, & ceteris casibus Bullæ cœnæ (qui etiam in dict. decreto comprehenduntur, ut clare colligitur ex limitatione illa quoad heresim, Nauar. *d. consil. 10. de priuilegiis, num. 3.* Manuel Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 81. nu. 4.* Lauretanus *d. q. 6.* & Suarez *d. disput. 21. sect. 3. num. 5.*) & sic intrat exceptio illa, *Nisi in eis, &c.* ita Manuel Rodriguez *in d. explicatione Bullæ §. 9. n. 70. & d. art. 9. & 10.* Ioan. Gutierrez *d. cap. 13. in fin.* in noua editione, Lauretanus *dict. q. 6.* & Vgolinus in terminis d. Bullæ Clementis anni 1598. *par. 3. cap. 2. versu. etiam prætextu quorumvis facultatum, &c. numero 3.*

Sicut etiam *†* facultas Bullarum & priuilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absolendi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis (nam si horum non fit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absolendi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis, ut cum Staphileo, & Gomezio recte docet Manuel Rodriguez *dict. additio. §. 9. numero 64. & dict. art. 9.* Graffius *libro 4. cap. 15. numero 76. & cap. 18. numero 2.* summa Corona *4. par. cap. 6. de Sacramento penitentia numero 25. 7. dubio*, Vgolinus *de censuris, tab. 1. cap. 10. §. 4. numero 7.* Frechilla *de excommunicatione, artic. 1. 4. par. numero 7. ad fin. 1. dubij*, & Suarez *dict. 5. tom. disput. 7. sect. 5. numero 11.* propter dict. verba, & exceptionem, non est reuocata, ut per Man. Rodriguez *in d. explicat. Bullæ §. 9. numero 69. in fin.* candelabrum aureum in d. *explanat. Bullæ, numero 134.* & Suarez *d. 5. tom. disput. 21. sect. 3. num. 4. & 5.* quamuis sit contra Vgolinum *d. cap. 2. versu. nisi in eis etiam*

HH 2

n. 2. qui illam exceptionem intelligit quando casus Bullæ in indiuiduo expressi sunt, & non generaliter dicendo à casibus referuatis in Bulla cœnæ.

129 Licet quod attinet t̄ ad facultatem Bullæ Cruciatæ, etiam si non ponerentur d. verba, & exceptio, non censeretur reuocata per Bullam Cœnæ, ex alia ratione doceat Man. Rodriguez d. nu. 69. & in addit. eiusdem §. 9. num. 65. versic. de lo dicho, & Sorbo in d. Compendio mendicantium verb. Cruciatæ pag. 181. & Acosta de Andrada 7. 55.

130 Sed in Bulla t̄ Cœnæ Clementis VIII. publicata anno 1599 anno 8. non ponuntur illa verba, & exceptio, nisi in eis, &c. Et fuisse derogatam facultatem Cruciatæ quoad casus dictæ Bullæ Cœnæ, donec peccatur reuocatio, audiui dixisse Clementem VIII. in quodam examine ad Episcopatum Caietanum, & refert Iacobus Bleda supra, pag. 93. quod duo viri Hispani cum examinarentur ad Episcopatum coram Pontifice Clemente VIII. repulsam tulerunt, quia responderunt à casibus Bullæ Cœnæ Domini posse absolui in Hispaniis virtute cuiusdam priuilegi in his partibus valde vsu recepti, nempe Bullæ Cruciatæ, quod certe contigit in examine ad dictum Episcopatum Caietanum, & in proposito Agor. d. qu. 10. ait, audiuisse à viro religioso, & docto, & fide digno idem respondisse Clementem VIII. nempe dictam facultatem à Concilio Episcopis concessam fuisse derogatam per clausulam Bullæ Cœnæ, vt etiam dicit Genuen. vbi supra, & Bleda supra dicens, idem etiam declarasse Paulum V.

131 Vnde videbatur t̄ considerandus tenor Bullarum, quæ singulis annis publicantur, & stante d. versic. Caietanum sine dictis verbis & exceptione, nisi in eis, &c. standum esse dictis in primo dicto, positis vero illis verbis & exceptione non esse sublatam dictam facultatē, vt in secundo dicto.

132 Quamuis nouissime Manuel Rodriguez d. additio. §. 9. a numero 65. & dict. quæst. 20. art. 9. dicat, quod etiam si non exprimantur dicta verba, nisi in eis, &c. non censetur Papa in Bulla Cœnæ reuocare facultates & priuilegia, quæ concedunt expresse casus Bullæ Cœnæ, & quod solum vult quod sub prætextu priuilegiorum & Bullarum, quæ dant facultatem absoluedi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis, nullus audeat absolueri à casibus in Bulla Cœnæ referuatis. Sed hæc interpretatio est reuera contra mentem & verba d. versic. cæterum, & propterea conuincitur ex declarat. supra adducta.

133 Et minus valet ratio, t̄ quam idem tradit d. q. 20. art. 9. quod sicut in concessione generali casuum Papalium non includitur potestas ad absoluedum à casibus Bullæ Cœnæ Domini, nisi expresse in ea comprehendantur, ita etiam in reuocatione priuilegiorum & facultatum absoluedi, de qua in Bulla Cœnæ, non censetur reuocata priuilegia & facultates concedentia auctoritatem ad absoluedum à casibus Bullæ Cœnæ, ex quo in ea non fit expressa mentio de huiusmodi priuilegiis dicendo, etiam si in ipsis priuilegiis auctoritas ad eorum absolutionem concedatur: est enim longe diuersa ratio in reuocatione, ac in concessione in proposito, difficultas enim consistit in concessione, non in reuocatione, & cum Bulla derogat priuilegiis & facultatibus contrariis referuationi, clare derogat priuilegiis & facultatibus quibuscumque, per quæ daretur facultas absoluedi ab illis.

134 Sed & stantibus dict. verbis: Nisi in eis etiam casus presentibus literis expressi comprehendantur, verius e-

xistimo esse sublatam d. facultatem Episcopis concessam, vt tenent Toletus d. lib. 1. c. 30. & 41. cum exponat Bullam Sixti V. anni 1566. vt patet cap. 18. vt dixit Sorbo in d. Compendio in resolutionibus materia absolutionum, pag. 46. & Suarez d. disp. 21. sect. 3. n. 5. quia licet fortasse inquit verba Bullæ prout ponderata sunt non cogere: hanc tamen nihilominus intelligi esse voluntatem Pontificum, & praxim Romanam, &c. & videtur sentire Molina & alij supra, & Magister sacri Palatii, supra relatus.

Nec obstant t̄ quidem illa verba, nam non referuntur ad facultates & indulta concessa & innouata, sed ad concedenda & innouanda post Bullam, & ad verba immediate præcedentia: Ad concedendum, & innouandum, ad significandum quod in futurum non manent ligatæ manus ipsius Papæ, vel eius successoris, vt velit dare facultatem, seu indulgentiam absoluedi à casibus ibi expressis, qui tamen sub facultate generali absoluedi à casibus, etiam Sedi Apostolicæ referuatis non veniunt, nec comprehenduntur, vt supradictum est sub num. 128. vnde respectu facultatum, & indultorum concessorum & innouatorum non erat opus facere derogationem, si noller derogare eis, in quibus casibus ibi expressi comprehenderentur. Nec t̄ obstat regula cap. inquisitionis, de appellatio- 134 quod clausula in fine posita refertur ad omnia præcedentia, quia non procedit vbi est diuersa ratio, Anton. Gabr. de clausulis conclus. 9. num. 3. Rota dec. 55. num. 18. part. 2. diuerso. Peregr. de fideicom. art. 16. n. 106. nec vbi adest maior ratio, quod referatur ad proximiora quam ad præcedentia, Rota dec. 666. nu. 2. part. 1. nec t̄ bi constat de mente contraria, vt constet hic ex praxi Roma. & declarationibus ipsius Papæ & Congregationis, &c.

Sed supposito quod illa facultas t̄ absoluedi in foro conscientie data à Concilio Episcopis adhuc duraret, quæ saltim durat quoad alios casus ante Concilium Sedi Apostolicæ referuatos, est difficultas quomodo intelligantur illa verba in foro conscientie.

Et quidem t̄ Doctores communiter intelligunt illa verba, quod absolutio data proficit tantum quoad forum conscientie, tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absolueri, etiam extra confessionem sacramentalem vigore illius decreti. Ita Nauarr. d. consil. 11. de priuilegiis numero 2. Grassius lib. 1. cap. 13. numero 32. Enriquez lib. 7. cap. 13. §. 2. Man. Rodriguez. 99. regul. 1. tom. 9. 20. art. 7. c. 9. 61. art. 10. Suarez 3. tom. disputat. 41. sect. 2. numero 11. P. Ledesma d. cap. 6. 20. conclus. 8. lissul. & Marc. Anton. Genuen. d. cap. 66. numero 18. & Thom. Sanchez de matrim. lib. 8. d. 3. §. 3. 4. numero 29. Auila de censuris 1. par. cap. 7. disput. 13. dub. 13. Suarez de relig. 2. tom. tract. 6. lib. 6. c. 16. num. 4.

Sed aliud videtur dicere, t̄ quod absoluant in foro 135 conscientie, aliud quod absoluant quoad forum conscientie (licet vbi agitur de dispensatione in foro conscientie, non requiratur sacramentalis confessio, sed idem sit dicere, quod dispensent in foro conscientie, vel quoad forum conscientie.) vnde S. Congreg. Concilij videtur intelligere illa verba in foro conscientie, id est in foro sacramenti penitentiae, & in confessione sacramentali, vt apparet ex declarationibus sequentibus super d. ca. 6. Questum fuit à Cardinalibus Congregationis, an Episcopo in aliquod delictorum, de quibus hoc capite, prolapso liceat ad se absoluedum proprium confessarium deputare cū eadem

eadem auctoritate, quam ipse potest ex eodem hoc capite in sibi subditos exercere, Congregatio eius ad Episcopum licere, etiam si Episcopus Roma esset, & si extra suam diocesim. Alia, Archiepiscopo Compostellano, Ordinarius potest ex decreto Concilii Tridentini, sess. 24. cap. 6. in illis verbis, Sibi subditos, absolueri in Sacramento penitentiae forensium, qui gerit officium Prætoris, medici, vel officialis, qui habet domum, & commoratur in civitate vel diocesi, & in eis Ecclesiastica sacramenta percipit, non tamen poterit cum eisdem dispensare. Alia, Qui non est subditus Episcopi, puta medicus, Prætor, & similes ceteri qui tantum habitant in civitate, hoc decreto comprehenduntur, etiam si commiserint crimina in aliis civitatibus, habita tamen hac distinctione, quod scilicet possint absolvi in Sacramento penitentiae a suis criminibus, non tamen dispensari, & ita S. D. N. Grego. XIII. audita relatione Congregationis declaravit. Alia, Querebatur an Episcopus in casu huius cap. 6. habeat facultatem dispensandi cum suo diocesano absente, in aliena diocesi legitime impedito commorante. Congreg. censuit, quod forensis in casu huius cap. 6. potest absolvi in Sacramento penitentiae ab illo Episcopo, in cuius diocesi, vel civitate commoratur, non autem dispensari facit ad hoc, quia Nuntii, qui possunt absolvere excommunicatos ob iniectionem manus in clericos, non possunt absolvere subditos extra provinciam excommunicatos ob iniectionem manus in clericos. Accedit etiam, quia Concilium loquitur de absolutione sacramentali in foro conscientie, qua requirit presentiam, exemplo confessionis, qua non potest fieri per nuntium vel per literas, quam refert Suarez dict. sect. 2. num. 10.

Et ita Candelabrum in aureum in appendice, cap. x. n. 2. qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione, nam quoad dispensationem in irregularitatibus, & suspensionibus non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientie, ut alias aduertit Vgolus de irregulari, cap. 36. §. 5. n. 3. & Enriquez lib. 14. cap. 20. §. 1. in gloss. litera E. & ita constat ex dictis declarationibus.

Ex quo inferitur ad iubileum, in quibus datur facultas absolvendi in foro conscientie, quod virtute eorum non possit dari absolutio etiam a censuris extra confessionem sacramentalem, imo ex eis maxime confirmatur de sententia, nam cum data sit facultas absolvendi in foro conscientie tantum, postea declaratur quoad absolutionem in foro conscientie, non autem in foro fori suffragari.

Tandem aduertendum est, quod Man. Rodriguez d. addit. §. 9. n. 69. docet, quod facultas data Episcopis a Concilio d. cap. 6. circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum quando ipse hæreticus solus, absque eo quod ab alio audierit, committit occulte crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu exteriori, quamvis nemo cum audiat, & quod illa facultas non extenditur ad hæresim occultam quando adest complex, nam alias, inquit, esset destruere machinam S. Officii, &c. & quod Concilium non dat facultatem absolvendi ab obligatione denunciandi complicem, quem habet, alias est excommunicatus per editum S. Officii, cuius excommunicatio stat semper.

Sed ista restrictio non videtur omnino vera, & potius dicendum de facultate (modo non esset revocata) habere locum, etiam si ab alio audierit, & habeat complicem, maxime si non est nisi vnus complex, nam ex vno etiam non complice, non definit esse occulta, iuxta declarat, alias adductas, 7. par. cap. ii. n. 47.

2. Tom.

Imo etiam si sint plures complices, non ideo delictum definit esse occultum, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur illud cap. in fidei fauorem de heret. lib. 6. Simancas de Cathol. institut. iii. §. 1. n. 10.

Nec ex eo quod dicta facultas extendatur ad hæresim occultam, quando est complex, destruitur machina S. Officii, quia illa absolutio data virtute Concilii solum datur, & prodest in foro conscientie, ut dictum est: nec rursus ex eo tollitur obligatio denunciandi complicem, bene enim stat quod ille possit absolvi ab hæresi occulta in foro conscientie, & quod teneatur denunciare complicem.

Et de materia hæresis & ac de hæreticis, videndi sunt tit. de hæreticis in Decretal. Sexto, & Clement. & ibi Doct. Villad. Ambrosia Vignatus, Ioan. Lupus de canus Segobien. Nicolaus Arelatus, Zanchinus cum addit. Campegi, Grillandus, Conradus, Brunus, & Rojas in tract. de hæreticis. & idem Rojas in singul. in fidei fauorem, Simancas de Cathol. institut. & in enchiridio iudicum violata religionis, repertorium inquisitionum, & directurum inquisitionum cum comp. pæne, & lucerna inquisitionum, ac iudiciale inquisitionum, Albertinus ad tit. de hereticis in 6. & in tract. de agnoscendo, assertion. Cantera in quest. criminal. castro de iustia hereticorum, punit. & adversus hereses, Bo. fons, & Carrerius in suis pract. tit. de hereticis, Bernard. Diaz cap. 114. & seg. & ibi Salzedo, Iulius Clarus lib. 5. §. heresis, Palacios Rubios in allegatione in causa heresis, Corraf. lib. 3. Miscell. cap. 8. Anton. Gom. 3. tom. cap. 2. Didacus Perez in tract. de hereticis, super tit. 4. libro 8. ordin. Mascas, de probatio, a conclus. 855. ad 863. Menoch. de præsumpt. libro 5. præsumpt. 6. & 7. Doct. Ioan. Vela de pænis delictorum, c. 14. D. Thom. 2. 2. q. 11. per totam, & ibi Caiet. Bannes & Aragon. Valentia 3. tom. disput. 1. quest. 11. Asor libro 8. ex cap. 9. ad 19. Angelus, Sylvest. Armil. & alij summi & verb. hæresis, & Tabiena verb. inquisitor, Gratius libro 2. cap. 8. & 9. Man. Rodrig. in explication. Bullæ Cruciatæ, §. 9. numero 70. & ibidem Licentiat. Anton. Gomez. ad 10. clausulam a numero 39. P. Ledesma i. sum. 2. p. tract. 11. c. 6.

De apostatis & autem a fide idem dicendum quod de hæreticis, cum & ipsi heretici, & plus quam hæretici sint, Abb. in cap. 1. de apostat. nu. 3. & sic ipso iure amittunt beneficia, Rebus, in pract. tit. de modis amittendi beneficia n. 47. & Gonzalez gloss. 15. n. 66. licet & alij apostatæ non sint ipso iure privati beneficiis, ut per eundem Rebus, ibi, quia non est in iure expressum.

Et de apostatis & vide titulum, & ibi Doct. de apostatis in Decretal. & Cod. Hostien. in sum. cod. directurum Inquisitionum, 2. p. quest. 49. & ibi Penna comment. 74. Lucernam Inquisitionum verb. apostata, Simancas de Cathol. institutionib. tit. 7. & in enchiridio, tit. 4. Rojas de hereticis 1. part. ex numero 484. Alber. Trotium de vero & perfecto clerico, libro 2. cap. 30. Bertach. de Episcopo, 1. part. 2. libro quest. 35. Lambertin. de iure patron. 1. part. 1. libro quest. 7. artic. 7. & 1. part. 2. libro quest. 9. art. 9. Achilles decis. 346. seu unica de apostatis, Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 111. & ibi Salzedo, Iulium Clarum, libro 5. §. fin. quest. 78. Maiol. de irregularitate libro 5. cap. 34. Nauar. consil. de apostatis, D. Ioan. Vela de pænis delict. capitulo 2. Vgol. de irregularitate cap. 36. §. 4. & in Bulla Cœne 2. part. cap. 1. versio. & a Christiana fide apostatas, D. Thom. 2. 2. quest. 12. & ibi Caietan.

HH 3

Bannes, & Aragon. D. Anton. in *sum. 2. par. tit. 12. c. 6.* Canum de locis lib. 12. c. 9. Castro de iusta hereticorum. *punit. libro 1. cap. 7. & 23.* Valentiam 3. *rom. disput. 1. q. 12.* Agor libro 8. cap. 21. Suarez 5. *rom. disp. 43. sect. 2. numero 1. & 2.* Angel. Sylvest. Tabienam, Armillam, & alios Summissas, verb. apostasias, & P. Ledefmam, d. *tract. 1. c. 7.*

150 Similiter etiam dicendum est de schismaticis, quod ubi schisma est cum heresi sunt ipso iure privati beneficiis, ut heretici, ut per Rebus. d. *tit. de modis amittendi beneficia. n. 29.* & Flam. Paril. lib. 3. de resignatione, *quest. 1. n. 36.* Et ut tales etiam sunt excommunicati iure antiquo.

151 Si vero schisma est sine heresi, non video ius expressum ubi ipso facto priuentur beneficiis.

152 Nec obstat text. in *c. nos consuetudinem. 12. dist. 63.* in cap. *quia diligentia. de election. quos allegant Rebus. & Flam. ibi.* nam non agunt de priuatione antea obtentorum, ultra quod d. cap. *nos consuetudinem.* loquitur de hereticis.

153 Nec huiusmodi schismatici videntur absolute, & in vniuersum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam textus in cap. *licet de elect. in quo fundatur Abb. in rubr. de schismat. & Corraf. 3. p. cap. ultim. nu. 18.* id dicentes, loquitur in casu particulari, nempe de electo in Papam a tertia parte Cardinalium alio electo a duabus partibus, & illi adherentibus, ut contigerat in electione Alexan. III. cuius est ille text. ut per platinam, & Chacon. in eius vita, ut recte aduertunt Agor lib. 8. cap. 20. *quest. 6.* & Suarez d. 5. *rom. disputat. 23. sect. 3. n. 2.*

154 Nec capitulum firmissime de hereticis allegatum, etiam per Corrasium ibi probat contrarium, ut in eo patet.

155 Nec etiam excommunicantur in *c. de liguribus. 23. quest. 4.* nec in cap. 2. de schismaticis, quos duos text. ad id adducit Turrecremata lib. 4. *summa p. 1. c. 8. nam in cap. de liguribus.* Pelagius non excommunicat schismaticos, sed dicit quod excommunicantur, & in d. cap. 2. nihil dicitur de excommunicatione, ut inquit Valentia d. 3. *rom. disput. 3. quest. 15. punit. 3. vers. 3. certum est.*

156 Nec etiam excommunicantur in cap. *nulli. 19. dist. 1.* quod ad id citat Sylvest. verb. *schismatici. n. 5.* & Valent. ibi, & sequitur Toletus in *sum. in edit. Roma. lib. 1. cap. 19. circa princip.* nam quando loqueretur de schismaticis, non est canon latae sententiae, sed ferenda, ut patet ex illis verbis: *Sed extorris a sancto ministerio fiat, & ibi: Quia maioris excommunicationis deiectione est abiciendus.* Nec obstat verbum, *Iam damnatus,* quia intelligitur post latam sententiam, ut patet ex eo textu, & quod ille text. non agat de censura ipso iure lata, sed ferenda, non propter schisma, seu heresim sed propter inobedientiam Ecclesiae, tradit Suarez d. 5. *10. disp. 22. sect. 1. n. 1. & 2. & disp. 23. sect. 2. n. 5.*

157 Nec etiam excommunicantur schismatici in *c. 1. cod. tit. de quo Suarez d. disput. 23. sect. 3. numer. 1. & 2. nu. 4.*

158 Sed quicquid sit, iam in Bulla Cene Domini casu 1. excommunicantur absolute schismatici, notat Agor d. cap. 20. *quest. 5.* & explicantes Bullam ibi, & Suarez supra, *disput. 21. sect. 2. a n. 12.* & P. Ledefma 2. *par. tract. 3. cap. 12. 10. conclus.* Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatam, *quest. 64.*

159 Non possunt tamen etiam de iure antiquo schismatici conferre beneficia, cap. 1. & si. de schismatico. Corraf. *supra n. 19.*

Quamuis videatur valere collatio ratione publici officij facta a schismatico occulto, & tolerato, ad tradita supra, 5. p. cap. 4. a n. 276. Abb. in d. cap. 1. circa fin. Nauar. *conf. 8. de clandest. de sponsar. & Agor d. cap. 20. quest. ult.*

Nec possunt sine dispensatione obtinere beneficia, etiam si ad Ecclesiam unitatem redirent d. cap. *quia diligentia. de elect. & ibi Abb. & Decius, idem Decius in cap. ar. si clerici. §. de adulter. n. 251. de iudic. Rebus. d. n. 29. Corraf. d. n. 19. P. de Baifio in directorio elect. cap. 2. 2. part. Lambert. 1. part. 2. lib. quest. 9. art. 8. Maiolus lib. 5. cap. 46. n. 4. Penna in d. directorio inquisitor. 2. part. comment. 73. qui cum Butrio, Imola, & aliis in d. c. *quia diligentia.* & Maiolo ibi ait, talem etiam ad unitatem Ecclesiae reuersum, de iure communi ineligibilem, inhabilem, & irregularem remanere, & idem Agor d. cap. 20. q. 8. & sequitur Vgolinus de irregularitate, cap. 36. §. 3. n. 7.*

Quod tamen videtur posse intelligi de schismatico eo publico, secus de occulto maxime emendato & conuerso, qui non videtur inhabilis seu irregularis iuxta supradicta de heretico a n. 83. & in hoc casu posset procedere sententia, Aymon. Crauetæ *consil. 293.* & Suarez supra *disput. 43. sect. 2. n. 7.* licet contradicat Agor ibi.

Sed an requiratur dispensatio a Papa, an vero sufficiat dispensatio Episcopi, Abbas in d. cap. *quia diligentia.* tenet requiri dispensationem Papa ex illo text. ibi: *Dispensare permittimus.* & sequuntur P. de Baifio & Penna *supra.* & in d. cap. ar. si clerici. §. de adulteris, tenet indistincte sufficere dispensat. Episcopi, & sequitur Decius in d. cap. *quia diligentiam.* n. 17. & Lambert. *supra.*

Verum talem Abbas in cap. 2. de schismaticis, n. 7. post Hostien. distinguit, quod in Episcopatu solus Papa dispensat, ut in d. cap. *quia diligentia.* & idem in dignitate exemptam aliis vero dispensat Episcopus, nisi receperint ordinem a schismaticis scienter, vel cum crassa ignorantia, & sequitur ibi Anania n. 11. & Decius in d. §. de adulteris n. 124. primum tamen mihi magis placet.

Et de schismaticis vide late per Baldum in *tract. de schismate. Doct. in tit. de schism. directorium inquisitorum. 2. part. quest. 148.* & ibi Penna *comment. 73.* rectorium & iudiciale, & Lucernam inquisitorum verb. *schisma.* Palacios Rubios de iusta retentione, & obtentione regni Navarrae 5. p. Brunum de hereticis. libro 1. cap. 16. & lib. 2. per totum. Simancas de Cathol. *inst. tit. 58. & in enchiridio. tit. 5.* Roias de hereticis, 1. p. n. 498. Lamber. de iure patr. 1. par. 1. lib. 9. art. 6. & 1. par. 2. libro 9. art. 8. Rebus. de pacific. poss. n. 138. alias 197. Bern. Diaz in *pract. crim. cap. 112.* & ibi Salzedo, Vgol. de irregular. c. 36. §. 3. D. Thon. 2. 2. q. 39. & ibi Caiet. Bannes, & Aragon, & eund. Caiet. in *sum. verb. excommunicatio. cap. 7.* D. Anton. in *sum. 2. par. tit. 3. cap. 11.* Angelus. Sylvest. Tabienam, Armillam, & alios summissas verb. *schisma.* Valentiam 3. *rom. disp. 3. q. 15.* Agor lib. 8. cap. 20. & P. Ledefma d. *tract. 3. c. 12.*

§. 2.

De periuris, falsariis, sacrilegis, concubiniariis & sodomitis.

S V M M A R I A.

An periurus sit priuatus ipso iure, an sit priuatus beneficiis.

ficiis, à nu. 166. resolutur cum communi non esse priuatum ipso iure, sed priuandum, contra Rebuffum, & de stylo non dari pro periurio priuationem beneficii, nisi sit iudiciale, & num. 169. adducitur resolutio Rote.

Falsarij literarum Apostolicarum an sint priuati beneficiis, resolutur affirmatiue ex c. ad falsarios de crimine falsi, ex quo etiam excommunicati sunt, & in Bulla cœna calu 5. seu 6. explicato per relatos n. 171. & generaliter de falsariis huiusmodi, qui sunt videndi, n. 172.

Sacrilegi an sint priuati, seu priuandi beneficiis, resolutur esse priuandos per sententiam: nam est graue delictum, & depositione dignum, num. 193. sacrilegi que sunt infantes, & impediuntur promoueri, n. 174. sacrilegi autem insequentes, percutientes, aut capientes cardinalem, sunt ipso iure priuati beneficiis, n. 175. & percutientes, aut capientes, seu bannientes Episcopum, numero 176. & etiam procurantes capi Ecclesiasticos, ut suis renuntient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam, numero 177. quamuis alias percutientes clericum non sunt priuati, nec regulariter priuandi beneficiis, sed incurrunt excommunicationem canon. si quis suadente diabolo, num. 178. de cuius can. excommunicatione qui sunt videndi, num. 179. & qui de sacrilegiis generaliter, num. 180.

Concubinarij an sint priuati, seu priuandi beneficiis, resolutur non esse priuatos, nec priuandos seu deponendos, sed suspensionis pena puniendos, num. 181. nisi fuerint moniti, & ad secundam vel tertiam monitionem non destiterint, nam tunc sunt priuandi beneficiis, numero 182. & hodie debet precedere tertia monitio ex Concilio sel. 25. cap. 14. ubi præfigitur ordo, & modus procedendi, & puniendi concubinarios, numero 183. & adducitur resolutio Rote, numero 184.

De penis concubinariorum, qui sunt videndi nu. 185. & viden. Concilium & declarationes S. Congregat. positæ num. 186.

Pius V. monet ordinarios, & præcipit, ut statuta Concilij contra concubinarios districte faciant obseruari, & c. num. 187. nihilominus ea non obseruant, nec puniunt concubinarios iuxta formam & dispositionem Concilij, sed semper contra eos vtuntur pecuniariis penis, quæ non causant emendationem & correctionem delinquentium, sed potius scandalum, & notam, & c. à nu. 188.

Pœna priuationis fructuum ipso facto imposita à Concilio d. c. 14. non videtur recepta in conscientia ante condemnationem, & sic non videtur in ea obligare, quamuis deberent iudices eam exequi, n. 190.

Sodomita an sint priuati beneficiis ipso iure, an priuandi, Rebuff. tenet quod ipso iure, n. 191. Sed id non est expressum, nec probatur in iure, sed quod sunt priuandi & deponendi, nu. 192. & qui videndi sunt de hoc crimine, n. 193. nec etiam est expressum in iure, quod sint ipso iure suspensi, aut irregulares, contra Doctores, n. 194. & seq.

Hodie ex constit. Pij V. omnes clerici tam diuini nefas exercentes omni privilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico ipso iure priuantur, & c. & sic sunt ipso iure depositi, & in effectu irregulares, numero 196. quod procedit etiam in foro interiori, saltem quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem seu irregularitatem, numero 197.

Cum de exercentibus sodomia crimen ista constitutio

loquatur, non habebit locum in eo, qui semel aut iterum illud perpetraverit, sed solum in eis, qui quasi ex usu continuo id exercent, & dici possunt exercitores eius, num. 198. licet contra teneant Salzedo & alij, ex alia constit. anteriori eiusdem Pij V. numero 199. cui respondetur, quod licet pœna istius primæ constitutionis comprehendat perpetrantes, pœna tamen secundæ, quæ sunt grauioribus, comprehendunt tantum exercentes, sicut etiam secundæ non habet locum in laicis, ut primæ, quæ responsio est melior alia adducta per Man. Rodriguez, & Ledesman, quod secundæ declarat primam, à nu. 200. nec comprehendit exercentes pollutionem extracordariam seu extravas, sed solum exercentes copulâ sodomiticâ, n. 203. An comprehendat exercentes bestialitatem, à n. 204. resolutur negatiue contra Man. Rodrig. & Ledes. saltem quoad pœnas ipso iure impositas: nam licet bestialitas sit crimen grauissimum, & contra naturam, & grauius sodomia, non tamen est sodomia, sed distincta species, & in pœnalibus non sit extensio, etiam ex identitate, & maiori rationis, & c. procedit tamen in cognoscente foeminam præposere, num. 207.

Tertio principaliter dubitatur de periurio, an periurus sit priuatus ipso iure, an sit priuandus beneficiis: & esse priuatum ipso iure, defendit Rebuff. de pacificis possess. à num. 269. alias 223. & in repet. rubrica de rescript. num. 1.

Communis tamen opinio est non esse priuatum ipso iure, sed priuandum, quam tenent Innoc. in cap. inter dilectos de excessibus prelator. Abb. & Felin. in cap. querelam, de iureiuran. & in cap. 2. de rescript. & ibi Decius & Ripasidem Decius in cap. cum non ab homine, de iudic. & ibi Alciat. Selua de benef. 3. p. 9. 2. à numero septimo & de iurament. q. vlt. Lambert. 1. p. 2. lib. 9. art. 15. Rebuff. sibi contrarius d. tit. de modis amittendi beneficia, n. 58. Corraf. 3. par. c. vlt. num. 11. & 12. Duaren. lib. 8. cap. 6. §. 3. Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 92. & ibi Salzedo, Iulius Clarus, lib. 5. §. periurium, Mandos. de signatura gratiæ, tit. de priuatio. vers. impetratur etiam, Couar. in cap. quâuis pactum, 1. part. §. septimo, Maiolus lib. 5. cap. 33. D. Ioan. Vela cap. 28. & Ioan. Gutierrez ca. quæst. lib. 2. cap. 5. à num. 95. & Suarez de relig. 2. tom. tractat. 5. lib. 3. cap. vlt. num. 6. & 17. 21. & 22. qui sunt videndi de hac materia, & Staphileus de literis gratiæ tit. de variis modis §. quando quis veniat priuandus beneficio à num. 6. Qui num. 8. ait, quod signatura non dat pro periurio priuationem beneficiorum, nisi sit periurium iudiciale, quod etiam, ait Rebuff. supra de pacificis numero 268. alias 221. & refert Bernard. Diaz d. c. 92. in fi. & Mandos. supra, & sequitur Maiolus num. 2. Et in vna Gerunden. priuationis regressus de anno 1550. coram D. Achille fuit resolutum: Periurum ob non seruata fidem, qui secundum omnes est infamis, Felin. in cap. testimoniū, de testib. & ideo inhabilem ad beneficia, tamen non priuari beneficiis obtentis, nec amittere regressum, ex quo habet causam de præterito, & c. Vt per Achillem decis. 201. seu 1. de iureiuran.

Quarto principaliter dubitatur de falsariis literarum Apostolicarum, an sint priuati beneficiis: & respondendum est affirmatiue ex c. ad falsarios de crimine falsi, ex quo text. falsarij literarum Papæ, qui per se, vel per alios eas falsant, excommunicati sunt, cum suis fautoribus, & defensoribus, & beneficiis

priuati ipso iure, &c. Abb. Anania, & alij ibi, Lamb. 1. par. 2. lib. 9. art. 22. Rebuf. d. tit. de modis amittendi beneficia numero. 43 P. de Baiffo cap. 21. 2. part. & alij.

171 Et in bulla cœnæ Domini ꝛ excommunicantur falsarii literarum Apostolicarum, & supplicationum, vt in casu 5. seu 6. explicant Rebuf. in bulla cœnæ Domini posita post pract. benef. ibi Cai. in sum. verb. excommunicatio cap. 26. Nauar. in man. c. 27. à nu. 62. Salzedo ad Bernar. Diaz in pract. c. 117. Candelabrum aureum in explanat. bulla cœnæ à num. 46. Vgol. in bulla cœnæ 2. p. c. 6. Toletus in sum. lib. 1. cap. 22. Sairus de censuris lib. 3. cap. 10. & Suarez 5. tom. disput. 21. à num. 44. Et generaliter de ꝛ falsariis huiusmodi vide Bernard. Diaz & Salzedo d. c. 17. Boffium in pract. tit. de falsis, Iulium Clarum lib. 5. §. falsum, & Menoch. de arbit. lib. 2. casu 306. Didacum Perez ad Villad. de irregularitate addit. ult. versio. quaritur, an falsificans literas, & D. Ioan. Vela de pœnis delictor. cap. 10.

Quinto dubitatur de sacrilegis, ꝛ an sint priuati seu priuandi beneficiis: & dicendum est cum Rebuf. d. tit. de modis amittendi beneficia numero 56. esse priuandos beneficiis per sententiam, nam est grane delictum, & depositione dignum capit. si quis presb. 50. dist. idem de pacificis numero 248. alias 203. Bernar. Diaz in pract. cap. 87. numero 2. Sacrilegique ꝛ sunt infames capit. infames 6. quest. 1. & impediuntur promoueri capit. venerabilem, versio. nunquid enim, & ibi glos. verb. sacrilegum, de elect. Rebuf. ibi. & Corral. d. tit. c. ult. n. 25. Salz. ad Bernard Diaz d. c. 87. addit. 1.

Sacrilegi autem ꝛ insequentes, percutientes, aut capientes Cardinalem, sunt ipso iure priuati beneficiis, vt in c. felices, de pœnis in 6. vbi alia etiam pœnæ in eos ponuntur, Rebuf. supra à nu. 39. & Corral. d. cap. ult. nu. 14. Et similiter ꝛ etiam percutientes, aut capientes, seu barnientes Episcopum, sunt ipso iure beneficiis priuati, vt in Clem. 1. de pœnis, & notat Rebuf. ibi num. 40. Et ꝛ etiam procurantes capi viros ecclesiasticos, vt suis renuntient beneficiis, aut ne citari vadât ad Curiam Romanam, Clem. 2. de pœnis, Corral. l. n. 14. Quamuis alias ꝛ percutientes clericum, & sic sacrilegium committentes, non sunt priuati, imo nec regulariter priuandi beneficiis, sed incurrit excommunicationem can. si quis suadente diabolo 17. c. 4. De cuius canonis excommunicatione vide Rebuf. in reperit. eiusdem, Nauar. in man. cap. 27. à num. 67. Didac. Perez in l. 1. tit. 3. lib. 1. ordin. Iulium Clarum lib. 5. §. 77. à numero. 2. 2. Follerium in pract. crim. ca. 2. p. c. 17. Salzed. d. c. 87. 2. addit. Caiet. verb. excommunicatio capit. 10. Syluest. excommunicatio excomm. 1. Angles in floribus Theolog. q. de excommunicatione art. 5. Colman Philarcum de officio sacerdot. 1. p. lib. 3. capit. 22. 23. & 33. Graffius in decis. auctor. casuum conscientie lib. 2. c. 49. per totum, summam Coronam 3. p. tract. de excommunicatione nu. 15. Lud. Lop. instruct. conscientie 2. tom. 2. p. c. 20. (qui sequitur Nauarum supra) Man. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 80. Vegam in sum. 1. p. cap. 85. casu 147. ad 150. Toletum in sum. in editione Rom. lib. 1. c. 31. cum seq. ad 34. Sairus de censuris lib. 3. capit. 26 27. c. 28 & Suarez 5. tom. disp. 22. sect. 1. à numero quarto, Auilam de censuris 2. p. c. 5. disp. 3. Molina de instit. tract. 3. à disp. 50. vsque ad 65. qui late agunt de materia dicti canonis.

180 Et de sacrilegis ꝛ generaliter vltra Panorm. & alios in cap. conquestus, de foro compet. vide Bernardum Diaz d. c. 87. & ibi Salzedum, Iulium Clarum lib. 5. §.

sacrilegium, Follerium d. 2. par. c. 17. Maiolum de irregularitate. li. 3. c. 30. Meno. de arbitrariis li. 2. casu 289. Grillandum de pœnis omnifariam coitus q. 1. D. Ioan. Vela de pœnis delict. cap. 30. Syluest. & alios summistas verb. sacrilegium, & vide Suarez d. disp. 22. sect. 2. à nu. 4. c. disp. 43. sect. 4. à n. 5. & de relig. 1. tom. tract. 3. lib. 3.

Sexto dubitatur ꝛ de concubinariis, an sint priuati, seu priuandi beneficiis, & dicendum est non esse priuatos, nec priuandos, seu deponendos, sed suspensionis pœna puniendos, gloss. in cap. Maximianus 81. dist. verb. remoueat, Imola num. 11. Felin. 14. Decius 225 alias 36. Berouius à num. 165. in cap. at si clericus, in princip. de iudic. Corsetus in singul. verb. fornicatio, Selua de benef. 3. part. quest. 3. num. 7. alias à numero 13. Lamber. de iure patron. 1. par. 2. lib. quest. 9. artic. 20. Iulius Clarus lib. 5. §. fornicatio, numero 3. Follerius in pract. crimin. can. fol. 221. numero 6. Duennas regul. 101. in princip. & Ioan. Gutierrez can. quest. lib. 2. cap. 7. numero 54. qui dicunt communem, & plures alios referunt.

Limitatur ꝛ tamen prædicta resolutio, nisi fuerint moniti, & ad secundam, vel tertiam monitionem non destiterint, nam tunc sunt priuandi beneficiis cap. sicut, & cap. si autem de cohabitatione clericorum, vbi Dd Staphil. d. tit. de variis modis vacationis. §. quando quis veniat priuandus beneficio numero quarto d. nu. 7. alias 16. Corral. 3. part. cap. ult. numero 28. & Mandos. tit. de priuatio. verb. concubinaris: Et ꝛ hodie debet præcedere tertia monitio ex sacro Concilio Trident. sess. 25. de reform. cap. 14. vbi præfigitur ordo, & modus procedendi, & puniendi concubinaris.

Vnde in vna ꝛ Tullen. monasterij sancti Marcelli 27. Ianu. 1597. coram D. Penna fuit per Rotam resolutum, Quod clericus concubinaris, etiam publicus, non est ipso iure beneficiis priuatus, nec venit priuandus, nisi quando post legitimas monitiones indurato animo in concubinato persistit, cap. sicut, cap. si autem de cohabitatione clericorum. Conc. Trident. sess. 25. cap. de ref. Probat ad pragmat. sanctionem tit. de concubinariis §. nec non, verb. priuet, & ad effectum priuationis necessaria vna, & concludens probatio illius, etiam si civiliter, eretur, nec sufficit probatio de publica voce & fama, &c.

Et de pœnis concubinariorum ꝛ videndi sunt Abbas, Felin. Decius, & alij in d. cap. at si clericus, Bermon. de concubinariis, Lamber. d. artic. 20. Rebuf. in concord. tit. de publicis concubinariis, Bern. Diaz in pract. cap. 79. alias 72. & ibi Salzedo, Iulius Clarus d. §. fornicatio, Maiol. de irregular. li. 5. c. 37. Ant. Gomez in l. 80. Tauri à nu. 18. l. 43 tit. 6. p. 1. & ibi Greg. Lopez, Aucend. de exequent. mandatis 2. part. cap. 26. Aquiles in cap. pratorum. cap. 47. Didac. Perez in leg. 21. cum seq. tit. 3. lib. 1. ordin. l. 1. cum seq. tit. 19. li. 8. recop. & ibi Azeuedo, Matienço in l. 6. tit. 8. lib. 5. recop. glos. 2. Menoch. de arbitrariis lib. 2. casu 418. D. Ioan. Vela de pœnis delict. cap. 6. late Ioan. Gutier. d. c. 7. Abulen. tract. de clericis concubinariis, Ang. Syluest. Armilla, & alij summistas verb. concubinaris, Man. Rodriguez in sum. 1. tom. capit. 10 2. Vega 1. part. capit. 56. casu 3. & Pet. Ledesma 2. p. summa tract. 2. 7. c. 18.

Et vide sacrum Concilium Trident. ꝛ sess. 24. c. 8. & sess. 25. d. c. 14. de reform. super quo sacra Congreg. sic censuit, Hoc decretum de concubinato, & imputicitia fornicationis clericorum, non præcedit in simpliciter incontinentia absque qualitate concubinati. Secunda habet locum, etiam si quis clericus modo cum vna

vna, modo cum alia comprehendatur. Tertia patroni possunt, si ad eos spectat presentatio alicuius beneficii per concubinarium detenti, vel alij laici parochiani pro suo interesse, quia ab iis percipiunt sacramenta, eos accusare, quinimo potest ordinarius procedere contra ipsos prout de iure non expectata forma huius text. & huius literar. Ex Congregationis sententia. Quarta ibi, Quod si a superioribus moniti, specialiter, non autem generaliter, puta per edictum. Quinta, Monitiones, ex eod. decreto faciendae non tantum in visitatione, sed aliis quoque temporibus. Fieri possunt. Sexta, Tempus quod inter vnam & aliam monitionem intercedere debet, arbitrio Episcopi, Relinquitur. Septima, Poterit Episcopus contra eos procedere, etiam incarcerando, quando timetur de fuga iuxta formam traditam in c. sexto absque monitione. Octava Episcopo Salamantino, Ordinarius potest ipse solus, ex decreto Concilij s. 25. c. in crimine concubinarum ad informationem summarie, & incarcerationem procedere, vbi de fuga timetur, idque absque forma & monitione illa, quae praescripta est decreto Concilij Tridentini s. 25. c. 14. 2. l. un. 1575. Nona, Poena de qua in vers. quod si a superioribus moniti, non habet locum in clericis, qui primo deliquerint, etiam si edicta generalia ordinaria praecesserint, sed incurritur vbi clericus secundo deliquit: in primo enim puniri debet aliis poenis a sacris canonibus, vel statutis ecclesiarum impositis, & demum si monitus fuerit, & quidem speciali monitione, & secundo delinquit, priuatus est tertia parte fructuum, non tamen distributionibus quotidianis, quas ratione canoniciatus, vel dignitatis diuini interessendo, percipit praeter fructus praebendae distinctae. Decima, eadem poena censetur repetita in vers. si in vero in delicto eodem, si secundae monitioni non paruerit, quia suspendendus est ab administratione beneficiorum, & cum non possit interesse choro, amittit etiam distributiones quotidianas. Vndecima, Episcopus potest procedere per denuntiationem, inquisitionem ex officio, vel quo alio sibi videbitur modo. Duodecima, Praedictam executionem, exemptionem, aut appellatio ante, vel post diffinitivam sententiam suspendere non potest. Decimatercia, In hac cap. qui sunt subcolletores, vel commissarii spoliatorum, non comprehenduntur sub dispositione ordinariorum, sed Nuntij Apostolici iuxta eorum privilegia, quemadmodum respondit S. D. N. Gregor. XIII. Decimaquarta ibi: Non ad Archidiaconos, Congregat. censuit hoc non intelligi in memoriali, Et vide declarationes adductas 1. part. cap. 5. numero 299. & 304.

187 Et aduertendum est Pium V. in sua constitutione 5. in ordine bullarii monere omnes locorum ordinarios, & in virtute sanctae obediendae eis praecipere vt statuta Trid. Concil. contra concubinariorum rā clericos, quam laicos edita districtē faciant obseruari, reddituri Deo, ac sibi, si id omiserint, rationem, & aduertit Io. Gutier. d. c. 7. n. 68. & seq.

188 Nihilominus tamen ordinarij ea non obseruant, nec obseruari curant, nec puniunt concubinariorum iuxta formam, & dispositionem Concilij, sed semper contra eos vtuntur poenis pecuniariis, etiam si bis, ter, quater, aut pluries deliquerint, ita vt censum annuum a concubinariis extorquere elaborēt, quo soluto adhuc indurato animo peccatis fordescant, quia nullam reus pertimescit culpam, maxime concubinariorum, & carnalis, quam redimere nummis existimat, vt recte inquit Segura de Aualos in directorio iudicum ecclesiasticis fori 2. par. cap. 10. num. 1. vbi merito inue-

hit contra huiusmodi poenas pecuniarias, maxime in delictis persequantiam, & actum successivum habentibus, vt concubinatu, & similibus. Et t. certe huiusmodi poenae pecuniariae non solum non causant emendationem, & correctionem delinquentium, maxime concubinariorum, sed potius scandalum, & notam contra ipsos iudices, & Episcopos, maxime quia eos conducunt a rege, seu Commissario bullae Cruciatas eas Regi applicatis in expeditionem bellis quod non esset faciendum, sed quod colligerentur Regi, aut locarentur aliis.

Aduertendū etiā est, quod illa t. poena priuationis fructuum, quae ipso facto imponitur a Concilio d. cap. 14. non videtur recepta in conscientia ante condemnationem, nunquam enim vidimus, audiuimus, aut intelleximus aliquem clericum concubinarium, cum sint multi, semel, & bis, & pluries moniti, eos restituere, & ideo tanquam non recepta non videtur obligare in conscientia, iuxta supradicta c. 5. a num. 150. quamuis deberent iudices nihilominus eam exequi, &c.

Septimo dubitatur t. de sodomitis, an sint priuati beneficiis ipso iure, an priuandi in quo Rebu. in praxi tit. de modis amittendi beneficia numero 38. tenet quod ipso iure perdit beneficium is, qui crimen sodomiticum commisit, grauissimum enim est crimen, &c.

Sed id non est t. expressum, nec probatur in iure, sed quod sunt priuandi, & deponendi cap. clericis de excessib. prelator. & notant Staphil. tit. de variis modis vacationis, §. quando quis veniat priuandus beneficio numero 4. Mandos. de signatura gratiae tit. de priuatione. vers. fortius procedere, Bernard. Diaz in praxi. cap. 86. alias 80. vbi Salzedo, Bermon. de publicis concubini. cap. de peccato sodomia, Duennas regul. tot. in fin. Menoch de arbitrar. casu 286. Grillandus questio. 2. c. 8. & D. Ioan. Vela cap. trigesimo tertio. Qui t. & Iulius Clarus §. sodomia, Anton. Gom. in l. 80. Tauri a numero 32. Azueedo in l. 1. tit. 21. libro 8. recopil. & alij per eos relati videndi sunt de hoc crimine, & eius poenis.

Nec etiam est t. expressum in iure, quod sint ipso iure suspensi, aut irregulares, quamuis eos esse irregulares dicant Specul. de dispensat. §. iuxta numero 19. & Maiolus libro 5. cap. 43. & esse suspensos, & celebrando irregulares dd communiter, quos sequuntur Lambert. 1. part. 2. lib. quast. 9. art. 18. Couarruu. in Clem. si furiosus 1. part. §. 1. numero 6. Iulius Clarus numero 5. Salzedo, Azueedo num. 20. D. Ioan. Vela, & alij ibi.

Contra quos t. tenent Aret. in c. cum non ab homine, de iudic. num. 90. Nauar. in man. cap. 27. num. 249. Vgol. de irregular. cap. 43. §. 2. num. 4. Candelabrum aureum de suspens. num. 172. Graffius lib. 2. cap. 90. n. 2. Enriquez in summ. lib. 13. cap. 36. & lib. 14. c. 5. §. 1. in tex. & glos. Ludou. Lopez 2. tom. cap. 23. Man. Rodrig. in sum. 1. tom. cap. 208. num. 1. Valentia 4. tom. disput. 7. §. 19. punct. 3. de quinta specie irregularitatis, Toletus lib. 1. c. 74. num. 3. Pet. Ledesma 2. part. summae tractat. 27. c. 15. circa 3. conclus. Auila de censuris 3. part. disput. 5. dub. 3. & 7. p. disp. 4. dub. 7. & Prosper de Augustino in addit. ad summam bullarii Quarantę verb. sodomia, 1. dimitat.

Hodie vero t. ex constitut. 70. Pij V. in bullario omnes clerici tam dirum nefas exercentes omni privilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio ecclesiastico praesentis canonis auctoritate priuantur, ita quod per iudicem ecclesiasticum de-

gradati potestati statim seculari tradantur, &c. & sic ipso iure priuantur beneficiis, officique executione, & sunt ipso iure depositi, & in effectu irregulares, Nauar. d. c. 27. n. 249. & alij infra relati.

197 Quod habet locum, & procedit etiam in foro interiore & in occulto, saltem quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem, seu in effectu irregularitatem, Nauar. ibi iuxta dictum supra num. 9. quicquid dicant Grassii a num. 4. Enriquez, Man. Rodriguez num. 2. Vgol. Toletus, Pet. Ledesma circa 4. conclus. vltim. difficul. Auila d. dub. 7. Prosper de August. 5. limit. ubi supra, & Suarez 5. tom. disput. 31. sect. 4. numer. 22. Quorum sententia solum posset procedere in priuatione beneficiorum obtentorum iuxta supradicta a num. 7. an autem ea constitutio in foro conscientie vsu recepta sit, an non, vt ait Vgol. & inclinant Enriq. Auila, Prosper de Augustino supra & Acor 2. par. li. 7. c. 18. in fin. res facti est, seu questio de facto ad quam respondere non est iurisconsulti, vt inquit Nauar. supra.

198 Sed cum de exercentibus & sodomie crimen ista constitutio loquatur, non habebit locum in eo, qui femel aut iterum illud perpetraverit, sed solum in eis qui quasi ex vsu continuo id exercent, & qui sic labantur in tale crimen, vt arbitrio boni viri dici possint exercitores eius, argum. l. sciendum. §. illud ff. de adulterio adit. & quae tradunt Casian. in consuetud. Burgundiae rubric. 4. §. 1. fol. 131. B. Straccha de mercatura part. 1. a num. 6. & Salzedo in praxi cap. 55. versic. & vt huius, ita Nauar. supra dicens, ita sibi respondisse Gregor. XIII. & Matthæum Contarellum eius datarium, sequuntur Cosmas Philarcus de officio sacerdotis 1. p. lib. 4. c. 15. Candelabrum aureum supra, & Grassii a num. 3. Enriquez dicit. cap. 36. in glos. lit. N. & d. cap. 5. glos. lit. F. Ludouic. Lopez d. cap. 23. Man. Rodriguez supra num. 2. & quest. regul. 1. tom. quest. 30. art. 19. Vgol. supra, Marcus Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali curiae Neapolitane cap. 80. numero 1. Sairus de censuris lib. 7. cap. 12. num. 23. Auila d. dub. 7. Suarez d. sect. 4. a nu. 20. Prosper de Augustino supra 4. limit. & Acor d. c. 18. quest. vlt. circa fin. & videtur Mar. del Rio de magia lib. 5. sect. 16. vers. 2. loco pag. 408.

199 Licet contrarium, & nempe dictam constitutionem habere locum in clerico, qui vnicum crimen tantum sodomie commisit, teneant Salzedo d. cap. 86. addit. 2. (quem sequuntur D. Ioan. Vela, & Azcuedo numero 22. & 23. ubi supra, & Zauillos qu. 228. numero 4.) ex alia constitutione anteriori, cuius illa meminit eiusdem Pij V. quinta in ordine, ubi statuit, quod si clericus crimen nefandum contra naturam perpetraverit, degradatus curiae seculari puniendus tradatur, & non verb. Exercentis, sed perpetraverit vtitur, quod non exposcit criminis reiterationem, &c.

200 Sed & bene respondet Man. Rodriguez d. art. 19. quod licet poena istius primae constitutionis (de qua loquuntur D. Ioan. Vela, & Azcuedo) comprehendat perpetrantes, poenae tamen secundae, quae sunt grauior, comprehendunt tantum exercentes.

201 Et ista responsio est melior & illa, quam ponit idem Man. Rodriguez in sum. d. c. 208. n. 2. & cum eo Pet. Ledesma dicens ambas sententias probabiles supra 4. conclus. 1. difficultate. quod secunda constitutio ponens di. verbum Exercentes, declarat primam solum ponentem verbum perpetraverit.

Sicut etiam ista secunda & constitutio non habet locum in laicis, vt habet prima, sed solum in clericis,

de quibus tantum agit Nauarj Grassii n. 11. Vgol. Toletus, & alij supra.

Nec comprehendit ista & constitutio exercentes pollutionem extraordinariam, seu extra vas, sed solum exercentes copulam sodomiticam, vt per Nau. supra, quem caeteri relati sequuntur.

Sed est difficultas, & an comprehendat exercentes vitium bestialitatis, & comprehendere tenent Man. Rodriguez d. cap. 208. num. 2. Pet. Ledesma supra circa 4. conclus. 2. diff. & Prosper de Augustino 2. amplia. quia bestialitas, etiam est peccatum contra naturam, & grauius sodomia, & lex poenalis extenditur de vno casu ad alium grauiorem, in quo est eadem ratio, glos. in c. 1. de temporibus ordin. in 6. verb. Italiae.

Contrarium tamen & mihi videtur verius, nempe, quod ista constitutio non comprehendat exercentes bestialitatem, saltem quoad poenas ipso iure impositas; nam licet sit crimen grauissimum & contra naturam, & grauius sodomia, non tamen est sodomia, sed species distincta a Sodomia, D. Thom. 2. q. 154. art. 1. & ibi Caiet. D. Ant. 2. par. tit. 5. c. 4. Sylu. verb. luxuria, §. 1. Lud. Lopez 1. tom. c. 73. Pet. Ledesma supra 2. conclus. 1. diff. & alij.

Et in poenalibus non fit extensio, etiam ex identitate, seu maiori ratione, ex reg. odia in 6. & cap. poena, de poenitentia dist. 1. ubi Nauar. a. h. n. 1. reprobandus illam glos. verb. Italiae, Domin. num. 9. & Franc. 5. in d. cap. 1. de temporibus ordin. in 6. Iason in l. cum quidam, ff. de liberis & posthum. a numer. 9. Decius in l. si quis, ad quod. num. 47. ff. de iurisdict. omnium iudic. & in l. factum cuique §. in poenalibus, de regulis, Aymon de antiquitate temporis 4. p. sect. videamus modo num. 24. Euerardus loco a ratione legis larga a nem. 65. Duennas regul. 287. Castro de potestate legis poenalis lib. 1. cap. 7. docu. 3. Auila de censuris 7. p. disp. 7. dub. 5. cum aliis, praesertim cum poena ipso iure imponitur, Tiraq. in l. si vnquam, verb. reueratur a nu. 248. seu 303. & Villaguta de extensio. tit. de extensione legis poenalis respektu merae poenae, maxime, quia in bestialitate cessat illa frequentia (raro enim istud crimen committitur) qua videtur motus Pius V. ad sodomiae crimen comprimendum, vt ex ipsa constitutione colligitur, & ita plane tenet Bannes de iust. & iure 2.2. quest. 64. art. 8. circa princip. qui ait, quod si sit imposita irregularitas contra sodomitas, non sequitur, quod committentes peccatum bestialitatis incurrant illam.

Recte tamen & ait Prosper de Augustino supra in princip. dictam constitutionem procedere non solum in clerico sodomita masculorum concubitore, sed & in eo qui feminam praepostera venere cognouerit: cum in hoc casu sodomia proprie committatur, vt per citatos supra n. 162. & 193. & alios.

§. 3.

De violento beneficij possessore, & intruso.

SVMMARIA.

An ob violentam beneficij apprehensionem seu occupationem, quis priuetur beneficio, Corrasius dicit, quod sic ex cap. cum qui, de praeben. in 6. numero 208. quem tex. explicante relati, num. 209. & quando dicitur violentus possessor remissus, numero 210. sed id intelligitur

intelligitur respectu iuris, quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat, num. 211. & non esset priuatus ipso iure qui possessionem apprehenderet, nisi violentiam adhiberet illi qui iam est in possessione, quamvis capiens propria auctoritate possessionem beneficii ab alio occupatam, debeat puniri, etiam si violentiam non adhibeat, nec lucraretur fructus, nec esset manutenendus secundum Rebus. n. 212.

Ad de manutentione intelligitur, nisi possessor habeat se pro spoliato: nam etiam spoliatori, & detentori conceditur mandatum de manutentione, etiam contra spoliatum, & c. n. 213.

Quod non esset priuatus iure, qui apprehenderet possessionem, nisi violentiam adhiberet possessori, intelligitur de habente ius in re, secus in habente ius ad rem, n. 214. nam is priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficii, etiam si vacet, & nemo illud detineat, ex cap. avaritiae, de elect. in 6. quod procedit in quibuslibet beneficiis, & in presentatis, seu nominatis, num. 215. & seq. nec excusatur ab illa poena, etiam si sit institutus, si institutio sit nulla ex defectu iurisdictionis, vel alias, ut quia fuit facta non propositis edictis, num. 217. & seq. nisi excusaret error facti, aut iusta credulitas, vel sententia superioris declarantis non esse necessaria edicta, numero 219. & 220. & adducitur resolutio Rotae, n. 221. Non habet locum poena d. c. avaritiae, in capiente possessionem, nisi se ingerat administrationi, aut fructus percipiat, n. 222.

Videtur quod capiens possessionem, etiam si non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat, ac etiam si violentiam non adhibeat, sit priuatus iure ad rem: quia eam capiens ante collationem, & ius in re, est intrusus, cum eam capiat sine titulo numer. 223. & intrusus non solum cadit a iure, si quod habet ad beneficium, sed etiam sit inhabilis ad illud, num. 224. intrususque tenetur in gratia illius facere mentionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia, & nulla, n. 225. & seq. ubi adducitur resolutio Rotae. Et etiam de fructibus, si quos percepit, tenetur mentionem facere, nam si nullus indebit percipiens inhabilis sit, & rehabilitatione indiget, n. 227. quod tamen non habet locum in distributionibus, quando alias habet fructus praebenda, alioquin idem esset in eis saltem ingressa, num. 228. & gratia non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur, n. 229. iuxta quod erit accipiendum, quod tradit Nau. & Enriquez citati n. 230.

Ad ista dicitur verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, etiam si intrusus non administraverit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiam de illis faciendam esse mentionem, n. 231. nisi fructus debeantur tertio, numero 232. vel nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructuum, numero 233. ubi adducitur resolutio Rotae, nullibi tamen recte probari, quod intrusus, aut percipiens fructus indebit, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu capiti, quisquis de electione, numer. 234. & quamvis de stylo Curiae videtur intrusus, quamdiu illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus, cum compositione tertia partis fructuum perceptorum, tamen id non procedere in eo, qui habet ius ad rem intrusus se in beneficio per solam possessionem abque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus percepit, & c. n. 235. & 236.

Secundum Mandos. stante in supplicatione clausula, nec non cause annullatiua, & infectiua, etiam proprii tituli, ac possessionis exprimi possunt, & c. non obstitisse procedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiam si de illis non esset alias facta mentio, & c. n. 237. qui bene ait non obviare tunc intrusionem, male tamen non obviare malam fructuum perceptionem, n. 238. & 239.

Dicitur stylos non videtur procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius utilitatem, & instantiam fuit capta possessio nomine Camerae, antequam ei cessasset, num. 240. nec etiam in eo qui se intrusit in aliquo beneficio tanquam unio accessorie alteri, & sic non ut titulo, si postea impetraret in titulum, quamvis procederet si de nouo impetraret unionem, n. 241.

Non procedit etiam in bona fidei possessore, ut in decis. Rotae posita, numero 242. & licet alias contra cam tentum est possidentem beneficium reservatum ex provisione ordinari, etiam cum bona fide, non facere fructus suos, etiam si reservatio non sit clausa in corpore iuris, nec de certo beneficio, adhuc tamen potest in eo procedere ad effectum, ut in impetratione nouae gratiae non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere, & c. n. 243.

Hoc quod dicitur de bona fidei possessore videtur posse procedere, etiam si tempore impetrationis noua gratia dubitet, seu habeat iam notitiam de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium, & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, etiam si interim permaneat in possessione, & c. n. 244.

Octavo & ultimo traditur, an ob violentiam beneficii apprehensionem, seu occupationem, quis priuatur beneficio: & quidem Corra. de benef. 3. p. ca. vlt. numero 14. inter alia dicit, quod etiam violenta beneficii apprehensio ipso facto priuat beneficium ex cap. eum qui, de praeb. in 6. Quem tunc praeter ordinarios ibi, & alios explicant Ripa in c. saepe de restitut. spol. n. 68. add. capelle Tolosanae dec. 444. Rebus. de pacificis possessor. ex nu. 186. alias 131. & Pontanus de spolio lib. 1. c. 9. a num. 91. Et quando traditur violentus possessor, vide Lapum allega. 127. & ibi Mandos. Francum in d. c. eum qui, super nu. 3. & ibi Probum ad Monach. Rebus. supra, Couar. li. 3. variarum c. 16. n. 7. quem sequitur Molina de iustitia 10. 1. tract. 2. disp. 16. Sed istud intellige respectu iuris, quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat, ut patet in d. c. eum qui vers. insuper, ubi Dd. & notat Lapus supra n. 4. Cosmas in pragmatica sa. & tit. de pacificis possessor. verb. violentus, & Rebus. supra & in praxi, tit. de modis amittendi benef. n. 28. & tit. de missione in possessionem, n. 3. & 4. ubi ait, quod non esset priuatus iure qui possessionem apprehenderet, nisi violentiam adhiberet illi, qui iam est in possessione, quamvis capiens propria auctoritate possessionem beneficii ab alio occupatam, debeat puniri, etiam si non adhibeat violentiam, nec lucraretur fructus, nec esset in illa possessione manutenendus, quia est vitiosa, & c. vt etiam inquit n. 37. & sequitur Rota decis. 21. n. 3. & 6 part. 2. diuers.

Quod tamen de manutentione intellige, nisi possessor habeat se pro spoliato, nam etiam spoliatori, & detentori conceditur mandatum de manutentione, etiam contra spoliatum, donec confiteretur eum iniustum esse possessorem, quia sine causa co-

CAROL
de
Benef.

gnitione possessione priuari non debet, c. in literis. de reit. iur. spoliat. c. licet Episcopus, de preben. in 6. & notat Bart. in l. 2. n. 2. C. si propter publicas pensiones cum alius adductis à Rom. cons. 158. n. 1. Decius 199. nu. 9. & Cephalus 26. a. n. 9. Paleot. dec. 87. in manuscript. quæ est 3. pars diuers. lib. 3. 482. & Rota dec. 50. n. 29. par. 2. & fuit resolutum coram Do. Oriolen. in Romana vinea 23. Iunij 1581. quæ est 1. pars dec. 641. num. 8. & in Abulen. Capellanæ 27. Aprilis 1594. coram illustrissimo Mantica.

214 Præterea id quod ait Rebus. quod non esset priuatus iure, qui apprehenderet possessionem, nisi violentiam adhiberet possessori, intellige de habere ius in re beneficio contra Pontanum, supra n. 93. & seq. fecus in habente ius ad rem.

215 Nam si priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficii, etiam si vacet, & nemo illud detineat, ex c. auaritia. de elect. in 6.

216 Quod si procedit in quibuslibet beneficiis, & in presentatis seu nominatis, Lopus allegat. 8. sub num. 4. & ibi Mandos. sub liter. T. Francus ibi sub nu. 2. Roccus de iure patron. verb. honorificum, quæst. 39. numero 71. Rebus. in praxi 3. par. signaturæ, verb. nec non iuris patronatus à n. 54. & reg. 29. cancell. vers. secundo etiam, ad fin. & tenet Rota, Crescen. dec. 6. de iure patr. Cota dec. 127. in vna Eugubina canonicatus de anno 1561. Mandos. de signaturæ gratia, in de priuat. vers. dubitabitur, & Hieron. Gabr. consil. 199. lib. 1. Prosper de Augustino in addit. ad summam bul. ari. Quarante vers. beneficiorum possessio liter. D. & in append. ad eum locum pag. 516. licet contra teneat Lessius de iust. & iur. lib. 2. cap. 34. num. 15. ex Rebus. supra d. reg. 29. & Rocho supra, qui id non dicunt, sed potius contrarium, ad quod eos citauit, & fuit resolutum in vna Iunenacen. beneficii 15. Decemb. 1593. coram D. Mantica.

217 In qua etiam fuit resolutum, Non excusari ab illa pœna, etiam si sit institutus; si tamen institutio sit nulla ex defectu iuris dictionis, & sic intelligi Millis in reper. verb. pœna decretalis auaritiæ, Hieron. Gabriel. supra: nec iuris ignorantia, nisi probabilis, & iuris dubij: n. in alias iuris ignorantia non excusat in compendiis, & c. ita in d. dec. Et idem si dicit Hieron. Gabr. ibi, etiam si non sit nulla ex defectu iurisdictionis, sed alias, vt quia institutio fuit facta non propositis editis contra Millis supra cum gloss. in cap. fin. de elect. in 6. verb. inanes, & ibi Ioan. And. Domin. n. 18. & Fran. num. 8.

218 Quod intellige nisi excusaret error facti, quia credidit edicta proposita glo. ibi & Dd. aut alias iuste credere potuit seruatum esse debitam formam, vt in illa Casleni, parochialis 9. Nouem. 1597. supra relata 9. par. c. 2. n. 95.

219 Et nisi excusaret sententia superioris declarantis non esse necessaria edicta, vt per Puteum dec. 484. li. 2. Et si facit dec. facta in causa Calagurritana abbatissatus coram D. Peregrino, vbi tentum fuit, Quod electus administrans in vna confirmationis nulle defectu iurisdictionis, vel noua prouisionis non gratus, aut surreptitius, efficitur inhabilis non obstante dicto Millis in verb. pœna decretalis, vt per Pap. in addit. ad Rotam dec. 6. de elect. in nouis, n. 5.

220 Non tamen habet locum pœna d. cap. auaritiæ, in capiente possessionem, nisi se ingerat administrationi, aut fructus percipiat: loquitur enim de ingerente se administrationi: ita Puteus dec. 45. lib. 3. & Cota dec. 129. in d. Eugubina canonicatus, & fuit resolutum in d. Iunenacen. beneficii.

Sed videtur, quod capiens possessionem, etiam si non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat, ac etiam si violentiam non adhibeat, sit priuatus iure ad rem sibi ad beneficium competenti, ex eo quod accipiens possessionem beneficii ante collationem, & ius in re, est intrusus, cum eam capiat sine titulo, cap. cum iam dudum, de prebend. vbi Dd. Rebus. in praxi in declaratione nouæ prouisionis verb. officiali Episcopi numero 7. & titul. de missione in possessionem numero 8. Ioan. Gutierrez consil. 10. numero 12.

Et intrusus non solum cadit à iure, si quod habet ad beneficium, sed etiam efficitur inhabilis ad illud, vt ex dict. cap. cum iam dudum, & cap. per inquisitionem, de elect. docet Cofinas d. iur. de pacificis posses. ad fin. verb. violentus, & ait quod solus Papa potest cum eo dispensare, quod idem tenet Nauar. in c. quando. de rescrip. excepti. 18. n. 6. & in man. c. 27. n. 194. vers. ad quæstionem, & consil. 12. de rescrip. nu. 13. & 14. quitamen isto num. 14. ait non fieri inhabilem qui possessionem beneficii cum titulo quæsitum continuat post titulum ipso iure perditum, Ludou. Lopez in firmit. consens. 2. tom. 2. part. c. 22. Agor 2. part. lib. 6. cap. 4. quæst. 27. & Rebus. d. iur. de reuisione in possessionem, num. 8. vbi ait quod si quis acciperet possessionem arte collationem, esset intrusus, & postea collectio illi facta non valeret, sequitur Ioan. Gutierrez supra.

Intrususque in beneficio tenetur in impetratione, & gratia illius facere mentionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia, & nulla, Abbas in d. cap. cum iam dudum, numero 3. & in cap. præterea, de iure patron. numero 2. Millis verb. gratiam beneficii impetrans, Hier. Paul. in pract. cancell. §. notabilia super vacanibus non reseruatis vers. gratiam beneficii impetrans, Felin. in cap. postulasti de rescrip. ad fin. Ripa inter ceteras numero 22. & in cap. ad aures, numero 41. de rescrip. Selua de benefic. 3. par. quæst. 11. §. qualiter. Villad. de legato quæst. 14. 1. p. num. 118. Rebus. d. verb. officiali Episcopi numero 7. & in concord. in forma mandati Apostolici verb. pro expressis, vers. quæto intrusus, & seq. & in reper. cap. nulla 2. de concess. prebend. §. qualitate, decisio. Capel. Tolos. 484. & ibi Aufrer. Agid. decisio. 497. seu 498. Cass. 6. de prebend. Aneas de Falcon. de reseruatio. 4. quæst. effectus 35. Mandos. de signaturæ sit. de prouiso. ad fin. & consil. 4. n. 19. Menoch. de arbitrariis lib. 2. casu 201. n. 129. Nauar. supra dict. num. 194. & consil. 2. de etate & qualitat. nu. 2. Flaui. Paris. de signaturæ benef. lib. 10. q. 2. num. 98. Lud. Lop. & Agor supra, Man. Rodrig. in sum. 1. tom. c. 29. num. 6. & Vega in summa. 1. p. c. 36. casu 4. & alij, licet Lessius libro 2. cap. 34. num. 16. dicat intrusum non effici inhabilem ad idem beneficium iterum impetrandum, quia iure non exprimitur, nisi quod amittat ius prioris electionis, citans Felin. in d. cap. postulasti, in fin. qui id non dicit.

Et ideo si in vna Tirafon. capellanæ 18. Decemb. 1559 coram Dom. Oradino fuit resolutum per maiorem partem, Subrogationem in ius defuncti non suffragari propter intrusionem; quia cum ceperit possessionem instrumentalem pendente lue, & hinc ad paucos dies fuerit subrogatus, præsuntur continuatio, & c.

Et si etiam de fructibus, si quos perceperit, tenetur mentionem facere, nam fructus indebite percipiens inhabilis efficitur, & rehabilitatione indiget, Mill. & Hier. Paulus, supra Felin. in c. in nostra, de rescrip. corol. 2. Selua supra, & Villad. Rebus. supra, & 3. p. signa.

signatur & verb. necnon iuris patronatus, nu. 56. & 57. & 71. de dispensat. cum regular. nu. 66. & 67. Cassad. d. dec. 6. de preben. Put. dec. 26. lib. 1. Rota decif. 1922. lib. 3. p. 3. diuer. Mandos. de signatura tit. de absolutione a mala fructuum perceptione, ubi late de hoc, & d. conf. 4. n. 19. & Nau. d. conf. 2. n. 2. & post hæc González §. 7. proæm. a n. 171.

228 Quod tamen non habere locum in distributionibus, quæ inter fructus non computantur & aiunt Cassad. & Gonzal. ibi. Gambarus de offic. legati lib. 6. n. 36. intellige, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in distributionibus, saltem in grossa.

229 Et gratia tamen non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur, Peregr. dec. 41. in manuscr. quæ est 3. pars diuersor. lib. 1. dec. 41. & fuit resolutum in vna Maceraten. parochialis 29. April. 1580. coram D. Seraphino.

230 Iuxta tamen quod erit accipiendum, quod tradit Nauar. de spoliis, §. 12. num. 4. versic. subinfertur etiam, & consil. 12. num. 11. & 16. num. 4. de rescriptis, & 70. num. 5. & 72. num. 1. & 79. numero 10. de simon. & Enriquez in summ. 7. cap. 36. §. 2. & lib. 13. cap. 3. §. versic. at quia fructus, & cap. 14. §. 3. versic. circa fructus, de quo vide infra num. 244.

231 Sed ad ista dicimus verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, vt docent citati, num. 225. ex d. cap. cum iam dudum, & d. cap. per inquisitionem, etiam si intrusus non administrauerit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiam de illis faciendam esse mentionem, vt docent citati, num. 227.

232 Nisi fructus tamen debeantur tertio, vt per Cassad. dec. 7. de preb. Mand. d. tit. de absolutione a mala fructuum perceptione, vers. limitat Cassadorius.

233 Vel tamen nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructuum. nam tunc de fructibus perceptis non est necessario facienda mentio, nec propterea gratia vitatur, vt fuit resolutum in vna Parmen. prioratus 29. Iunij 1589. coram Dom. Mantica, in qua fuit resolutum, Gratiam non posse dici surreptitiam, ex eo quod non fuerit facta mentio fructuum male perceptorum, quia in casu, quo Iulius Caesar succumbere fructus non deberentur Camera Apostolica, sed Angelo presentato, & ideo cessat vitium surreptionis, Cassad. decif. 6. de preben. & fuit dictum coram D. Pamphilio hoc anno in Toletana parochialis, & c. & in Salamantina dimidiæ portionis 1591. infra adducta n. 242. & in dict. Iuuenacen. beneficii 16. Maij 1594. coram Dom. Mantica.

234 Nullibi tamen recte probatur, quod intrusus, aut percipiens fructus indebite, sit inhabilis ad beneficiū illud, nisi in casu c. quisquis de elect. nam d. c. cum iam dudum, & d. c. per inquisitionem, ad summum probant, quod est indignus, ita quod electio deberet cassari, non tamen inhabilis.

235 Et quamuis tamen de stylo Curie videtur intrusum, quando est intrusus, & qui percepit fructus indebite, quando illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum.

236 Tamen tamen id non procedit in eo qui habens ius ad rem ad beneficium intrusit se in illo per solam possessionem, absque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit, nam iste talis non fit inhabilis ad beneficium cum non amittat ius, quod ad illud habet, vt in dict. cap. auaritiæ, & in decisionibus

2. Tom.

relatis supra numero 222.

Aduerte tamen, quod Mandosius d. tit. de prouiso. ad fin. ait, quod stante in supplicatione clausula, Nec non cause annullatiua, & infectiua, etiam proprii tituli, ac possessionis, exprimi possint, & c. quæ concedi solet, non obstitisset præcedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiam si de illis non esset alias facta mentio, & ita si illa verba, Ac possessionis, fuissent in casu posito per Cassad. d. decif. 6. contrarium decidendum erat, sed in terminis Cassadori, vel dicta verba, Ac possessionis, non fuerunt posita in supplicatione, vel per signaturam deleta fuerant, vt aliquando deleri solent. Hæc Mandos. qui idem ait d. conf. 4. n. 18. & 19.

237 Qui tamen bene ait, quatenus docet stante dicta clausula cum illis verbis, Ac possessionis, (quæ tamen hodie non conceduntur) non obstat intrusionem impetrantis, de qua alias non fuit facta mentio, nam per illa purgatur vitium intrusionis, iuxta dictam decisionem Cassadori, & Achillis 270. seu 7. de preben. & Paleoti 633. num. 8. libro 3. part. 3. diuersorum in impressis.

238 In eo tamen, quod ait, stante dicta clausula, etiam non obstat malam fructuum perceptionem, non bene loquitur: nam cum de fructibus verbum nullum, non purgatur per eam vitium malæ fructuum perceptionis, vt in dict. decif. Cassadori, maxime cum non soleat purgari, nisi cum compositione partis illorum.

239 Aduerte tamen etiam, quod dictus stylus non videtur procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius utilitatem, & etiā instantiā fuit capta possessio nomine Camere, antequam ei cessa sit, quia donec ei cessa sit, seu translata possessio, non potest ipse vere dici intrusus.

240 Nec etiam tamen videtur procedere in eo, qui se intrusit in aliquo beneficio, tanquam vnito accessorie alteri, & sic non vt titulo, sed vt prædio seu proprietate, si postea impetraret in titulum, quia vt sic non est intrusus, quamuis procederet, si de nouo peteret, & impetraret vnionem, vt vidi in literis Gregorij XIII. vnionis abbatie de Parrazes in fauorem Regij monasterij Sancti Laurentij del Escorial, quia tunc est eadem ratio.

241 Rursus, non tamen procedit in bonæ fidei possessore, vt fuit resolutum in dicta Salamantina dimidiæ portionis 1. Aprilis 1591. coram D. Pamphilio his verbis: Fuit resolutum, gratiam si neutri, impetratam per Petrum non esse nullam, ob non factam mentionem fructuum, & distributionum perceptarum, quia tempore impetrationis non constabat fructus istos pertinere ad Camera, ita vt de illis esset facienda mentio, iuxta decif. Cassadori 6. nu. 6. de preben. nondum enim fuerat resolutum in Rota gratiam Ferdinandi fuisse surreptitiam, unde cum potius adhuc esset dubius, an fructus deberentur Camere, vel colliganti, ratione incertitudinis, etiam quod fuisset possessor malæ fidei, non tenebatur illos exprimere, ne alias contingeret ipsum posse affici duplici dispendio, scilicet soluendo Camere, & colliganti, si condemnaretur, Cassad. decif. 7. de preben. præsertim cum Petrus percipiendo istos fructus bona fide, & cum iusto titulo optionis vigore consuetudinis immemorialis à sede Apostolica confirmata, ad notata in cap. fin. de consuetudine in 6. illos suos fecerit, Rota decif. 4. de restitutione spoliator. in nouis, unde illorum expressio non fuit necessaria, quia tantum requiritur in malæ fidei possessore, qui sine titulo se intrusit in beneficio, Cassad. dict.

decision. 6. de preben. Rebus. super concord. in forma mandati Apostolici, verb. pro expreis, verfic. 5. etiam: neque obstat, quod Petrus impetrando gratiam, si neuri, videatur, salum implicite, confiteri, nec sibi, nec colliganti ius competere, & propterea ipsum indebitum percepisse istos fructus ex defectu non iuris sui, vel colligantis, pendente conditione, & sic durante lite, ad notata per Rebus. in titul. de non promotis infra annum n. 77. cum sequent. neque etiam obstat, quod statim in ipso limine assentionis dimidia portio fuerit Petrus constitutus in mala fide per contradictionem Gasparis de Buxos prouisi ab ordinario, qui contra ipsum litem induxit: quia neque hoc verificatur in facto, cum Gaspar fuerit prouisus de mense Septembr. 1581. & sic per annum post possessionem apprehensam per Petrum vigore sua optionis, neque lis mota impedit, quominus possessor bona fidei lite pendente faciat fructus suos, licet si condemnatur, debeat illos restituere, Bart. in l. 2. n. 5. C. de fructib. & litium expens. neque etiam obstat, quod stante vacatione in mense Aprilis Petrus dicatur intrusus, ex quo aut dimidia portio erat in turno Episcopi, & Petrus fuit in mala fide intrudendo se cum prouisione capituli, aut erat in turno capituli, & tanto magis, quia mensis Aprilis erat reservatus, Cassad. decis. 1. de restitution. spoliator. nec suffragabatur alternatiua, quia capitulum tantum beneficia, que ad liberam ipsius Episcopi dispositionem pertineant, ut in alia Salamantina dimidia portio coram R. P. D. Comitulo fuit resolutum, quoniam ista vacatio de mense Aprilis per obitum Didaci Valdes controuertitur, nam vacante canonicali, & prebenda in ecclesia Salamantina per obitum Ioan. de Mendoga de mense Septemb. 1580. & subsecutis optionibus antiquioris canonici, & antiquioris integri portionarij, Didacus antiquior dimidius optauit integram, & Petrus antiquior capellanus optauit dimidiam, de qua agitur, dimissam per dictum Didacum, & illius possessionem, in qua usque ad præsens existit, adoptus fuit, & sic vacatio potius contigit in mense Septemb. quia ut pluries fuit resolutum, omnes istæ optiones successina habentur pro unica vacatione: & licet coram illustrissimo D. Cardin. Aldobrandano fuerit resolutum, optionem Didaci propter eius cecitatem non subsistere: tamen quicquid dicendum sit, si ageretur pro canonizatione ipsius optionis, ad effectum de quo agitur, ut Petrus tanquam habens titulum coloratum dicatur in bona fide, & fecerit fructus suos, sufficit hæc vacatio de facto per dimissionem Didaci, quia hoc casu non requiritur bona fides possessoris, sed sufficit malam abesse, Rota d. decis. 4. de restitution. spoliator. in nouis, & eid. in cap. grauis n. 40. eodem titul. Cassad. decis. 6. sub n. 9. de prebend. quod procedit etiam in beneficiis reservatis non data certa scientia reservationis, nisi reservatio sit clausa in corpore iuris, vel sub certo corpore beneficij, aut alias indubitata, & notoria, Puteus decis. 180. lib. 3. & fuit resolutum in causa Salamantina fructuum pro heredibus Francisci de Burgoa de anno 1587. coram D. Gipsio, & ita etiam tollitur, quod dicebatur, dimidiam portionem fuisse in turno Episcopi, non autem capituli, quia stante declaratione, seu concordia, per quatuor annos antea facta inter Episcopum, & capitulum, quod censereetur consumptus turnus Episcopi, & sequens esset capituli, Petrus dicitur in bona

fide, quia hæc declaratio, licet erronea, præbet sibi iustam causam, & bonum titulum ad effectum acquisitionis fructuum, ut in similibus terminis fuit pluries dictum in præfata causa Salamantina fructuum. Vltimo non obstat, quod ex stylo datariæ, qui in dignoscenda surreptione est attendendus, Cassad. decis. 12. n. 4. de preben. Peregrin. decis. 4. lib. 1. hæc gratia cum mentione fructuum perceptorum non fuisset expedita absque compositione, quia iste stylus, ut sit conformis iuri communi, prout esse debet ex Sarnen. in reg. de impetratibus per obitum familiarium Cardinalium q. 6. debet intelligi in casu, in quibus de iure requiruntur expressio fructuum perceptorum, ut puta si spectarent ad Cameram, vel versarentur in mala fidei possessore intrudente se in beneficio absque titulo, non autem quando ista expressio non est necessaria, ut in possessore bona fidei: & quando fructus non pertinent ad Cameram, ut per Cassador. d. decis. 6. & sequent. de preben.

De qua t. decisione meminimus supra 5. part. cap. 243. n. 28. & licet ibi contra eam tenuimus possidentem beneficium referuatum ex prouisione ordinarij, etiam cum bona fide, non facere fructus suos, etiam si referuatio non sit clausa in corpore iuris, nec de certo beneficio: adhuc tamen hæc decisio potest in eo procedere ad effectum, ut in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere, sufficit enim ad istum effectum, quod illos bona fide, & non mala perceperit, licet illos non fecerit suos, ex quo cessat vitium intrusionis, & mala perceptio fructuum, Cassad. d. decis. 6. numero 9. de preben.

Vnde etiam hoc, quod dicitur t. de bonæ fidei possessore, videtur mihi posse procedere, etiam si tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, seu habeat iam notitiam de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium, & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, ex quo cessat in eo mala fides, etiam si interim permaneat in possessione, & fructus occurrentes percipiat, iuxta tradita per Enriquez d. lib. decimo tertio, cap. decimo quarto, §. 2. & sic non videtur habere necessitatem narrandi fructus perceptos, nec se componendi super illis, cum illos sine mala fide perceperit, nec egere rehabilitatione, & tunc recte intrabit doctrina Nauarri, & Enriquez, de qua supra n. 230. quod ad eum tanquam successorem spectabunt.

De intruso t. autem, & modis intrusionis, vide Felin. num. in cap. in nostra, de rescript. corol. 2. & in cap. veniens, de accusat. n. 23. Decium cons. 121. n. quarto, Seluam de beneficio. 3. part. quest. 11. n. 5. Sarnen. in regul. de trienali, quest. 27. & 47. Rebus. in praxi super reg. de subrogandis colligan. gloss. 4. late Gigan. tract. de intruso, Mandos. d. lib. reg. de subrogan. quest. 4. & de minoribus quest. 60. n. 40. Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 49. Mascard. de probatio. conclus. 937. Flamin. Parisium de resignat. benefic. lib. tertio, quest. 1. n. 39. & libro septimo, quest. 1. a num. 107. & Zerolan in praxi Episcopali, verb. intrusus, & Mosconium de maiestate militantis ecclesiæ libro 1. part. 3. cap. 2. pag. 427. & seq.